

36

m. 3⁷⁶

m. 3

ԲՕԳԱՄՊՈԼ

Ե Ա Խ Օ Տ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՂԱՐԻՊ ՎԱԳԸԱԼԱՐԸ

ՄԻԻԷԼԼԻՖ

ԲՕՆՍՕՆ-ՏԻԻ-ԹԷՐԱՅԼ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄ

Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ՏԷՕՐՏԻԻՆՃԻԻ ԳԸՄՄ

Բօգամպօլուն Սերկիզգէշրէրի

معارف نظارتك ۳۲۰ نومرولى رخصتيله طبع اولمشدر

ՊԵՅՕՂԼՈՒՆՏԱ ԹԱԳՄԻՄ ՃԱՏՏԵՍԻՆՏԷ ԵՏ ՆԻՒՄԷՐՈԼՈՒ

Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸՆՏԱ

1915 9 3

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

ՏԷՕՐՏԻԻՆՃԻԻ ԳԸՍՄ

Բօգաւնսօրուն Սերկիզգէշրի

1

Մուէթ նամ Ֆրանսըզ թիւճճար վաքօրու, Լիվրբուլտան
Հավրա ամէտլուտ իթտիկի հալտէ, սաաթտա օն միւ գաթը
մէսաֆէ իյլէմէքտէ իտի :

Դաթթան՝ կիւվէրթէ իւզէրինտէ սիկարաւընըն տիւմանը-
նը թիւթտիւրէրէք, վէ գուպպէի ասիւմանըն պէրրադ պու-
լութլարընը միւշահէտէ իյլէեէրէք :

— Պու կիւն հավամըզ վէ ըւզկեարըմըզ բէք միւքէմմէլ
տիր : Էկէր պու հալ օն իքի սաաթ տէվամ իյլէրսէ,
տէօրթ սէնէտէն պէրու Մուէթին կէօրմէմիշ օլտուղու Հավր
լիմանընա վասըլ օլպպիէճէեիզ, տիմէքտէ իտի :

— Սահիհէն դաթթան, տէօրթ սէնէտէն պէրի Ֆրանսաեը
կէօրմէտինի՞զ մի :

Պու սիւալ՝ կիւվէրթէ իւզէրինտէ էնինէ պօեուճա տօ-
լաշմագտա օլան, վէ գարշը ճիհէթտէն կէլմէքլէ, գաթթա-
նըն մէզքիւր իֆատէսինի իշիթմիշ պուլունան պիր եօլճու
թարաֆընտան իրատ իտիլտիկի հալտէ, գաթթան ինկիլիզճէ,

— Նօ՛ սիր, եանի, խայր էֆէնտիմ, տէյի ճէվապ վիրտի :

Հէր նէ գատար մէզքիւր սիւալ ֆրանսըզճա իրատ ի-
տիլտի իսէտէ, գաթթան՝ մուսահիպի պուլունան քիմնէեէ էն-
կիլիզճէ ճէվապ վիրմէքտէ մաագուր իտի :

Մէրգուճ եօլճու՝ օրթա պօլլու, եիրմի ալթը եիրմի սէ-

քիզ չաղարընտա, սարը լէհէլի, խօշ կէօսթէրիշի, Ինկի-
լիզլէրէ մախսուս օլարագ սօղուգ գանլը օլուպ, սէյեահ Ին-
կիլիզլէր կիպի կիեինմիշ օլտուղու էսվապը տա, մէզքիւր
նէսլին կիեինտիկի էսվապտան ֆէրգլի տէյիլ իտի:

Պու կէնճ քիմնէ՝ միւքէմմէլ ֆրանսըզճա լիսան իլէ, ֆա-
գաթ թէլէֆֆիւզիւնտէն ատալը օլտուղու անլաշլըրը պիր
թարգտաւ:

— Գաթթան, ինկիլիզճէ թէքէլլիւմ իթմէր գահմէթինէ
գաթլանմանըզա լիւզում եօգ տուր, զիրա պէն հէր գըշ
Բարիստէ իգամէթ իթտիկիմտէն, օլտուգճա ֆրանսըզճա
պիլլիրիմ, տէտի:

Գաթթան թէվազու իթտի:

Մէրգում կէնճ Ինկիլիզ իսէ, քէլամընա շու եօլտա տէ-
վամ իյլէտի:

— Շիւպհէսիզ Ավսթրալիատան եախօտ ճէնուպը Ամէրի-
գատան ավտէթ իտիեօրսունուզ:

— Չինտէն կէլիեօրում:

— Քէնտինիզ անասըլ Հավըրմըսընըզ:

— Խայր, Էնկուվիտէ տօղմուշում տուր:

— Տիմէք սիզին մէմուլինիզ վէճհլէ եարըն Հավը լիմա-
նընա տախիլ օլապիլէճէեիզ:

— Էվվէթ, պիր ֆէլաքէթ վուգու պուլմազսա, տախիլ
օլուրուզ:

Պատէհու գաթթան տիւրգիւն իլէ էթրաֆը թէտգիզ
իտիպ:

— Գուպպէի ասիւման սաքին պիր կէօլ կիպի պէրրագ
տըր: Պու հալտէ գօմանտաեր մուավինիմէ թէրքլէ, պէն
եաթմաեա էնէճէեիմ: Շիմտի կիճէնին սաաթ ալթըսը տըր:
չըզան կիճէ իսէ ասլա ուեամամըշ օլտուղուտան, ույգու-
սուղլուգտան էօլլեօրում: Իմտի, սըր Արթիւր, կիճէնիզ
խայր օլտուն, տէտի:

— Խաեըրա գարշը գաթթան:

Մուէթ վաբօրու գաթթանը վէ սըր Արթիւր թէսմիէ օ-

Լուսնան տէլիգանը, սէլամլաշարագ եէկտիկէրինտէն այրը-տըլար:

Պիրինճիսի գօմանտաեր մուալինինէ թէսլիմ իթտի. տիկէրի տէ կիւվէրթէ իւզէրինտէ գալըպ, գօլունու պիր թարաֆա տաեաթտըզը հալտէ, տէրեաի թէֆէքքիւրաթա տալըպ, ճէնուպ ճիհէթինտէ բարլագ պիր այ մահիթա-պըյլա թէնվիր օլմուշ օլան ուֆուգա տօղրու պագարագ, քէնտի քէնտիտէ շու սէօզլէրի իրատ իյլէտի:

— Նամուսում իւզէրինէ սէօյլէրիմքի, պէնճէ հիսսիեա-թըն վէ էֆքեարը շաիրանինին էհէմմիեթի եօգ տուր. հաթ-տա վաթան արգուսու վէ նէֆիտէ չէքիլէն աճըլար հագ-գընտա պիր թագըմ պէյիթլէր եազան վէ օգուեանլարը տա տաիմա իսթիհզա իյլէմիշիմ տիր, լաքին եարըն Հավըր-տա պուլունաճաղըմը տիւշիւնտիւքճէ, գալպիմ շիտտէթլէ չարքմագտա տըր: Փագաթ պու հալ՝ ատէ/ա տիվանէլիք տիր: Մահիհէն պէն խալիս ինկիլիզլէրտէն, օ ճէնթըլմէնլէր-տէն մի օլտում քի, էքսօնուն եարըլլարընա ալէագատար օլուրլար, Շարլ Տիքէնսին պիր բօմանընա ֆէվգէյատէ էհէմ-միեթ վէրիւրէր, վէ քէնտի վիլաեթլէրինին զազէթասըն-տա ուֆագ շիիրլէր եազտըգլարը կիպի, գըրմըզը գօլու, մալի կէօզլիւ, սարը սաշը գըզլար իշին ագըլլարը ֆիքիւ-լէրինի հասը իտէրլէր: Խայր, խայր, պունլարտան հիշ պիրի տէյիլ տիր: Եարըն Հավըրտա պուլունաճաղըմ իշին գալպի-մին տիւշարը խէլէճան օլմասը՝ Հավը պէլտէսինին Բարիստէն պէշ ֆարսախ ուզագտա պուլունմասը իշին տիր:

Սըր Արթիւր՝ Բարիս քէլիմէսինի, վալիտէսինին իսմինի եաւաշճա թէլէֆֆիւզ իտէն էվլատա մախսուս պիր հէեէճան իլէ իրատ իյլէտի: Պատէհու քէլամընը շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Էյ Բարիս, սէն՝ քիւսթաի վէ գ ուվվէթլի քիմնէլէրին, էրպապը միւլահագանըն վէ ճէնկեաւէրանըն մէրքէզիսին, վէ գալպլէրինտէ, իճրաի հիւքմ ու թէհասիր իթմէք իսթէեէնլէ-րին վէ զիհինլէրինտէ, ագլու ֆէթանէթին չէօլէսինի մուհա-

Ֆազա իտէնկերին վաթանըսըն... պէն տէօրթ սէնէ, եալընըզ նէմիկի՝ ինսանը թէլէֆ իտէկէլէն Խնկիլթէրրանըն յիսլի պէլ-տէսինտէ գաբանըպ գալտըղըմ հալտէ, հէր սաաթ, հէր տագըգա կէօզլէրիմիլգաբար դաբամազ, սէնի ըրւեա իչինտէ, բարլազ պիր քէվքէպ մագամընտա կէօրիւր իտիմ: Կիճէ, թօրթօնրտէն պաշլանըպ, Պուա տը Պուլօնեըեա գաաար միւմթէտ օլան էլտօրաաօ ճատտէսինի՝ զիեատար պիր կիւնէշ շէքլինտէ, վէ կիւնտիւզ իսէ, Շանգ-էլիզէեի կիւնէշին շէօլէլէրի ալթընտա, ալթլար, արապալար, կէնճ վէ կիւզէլ գա-տընլար իլէ խընճախընճ պիր հալտէ միւշահէտէ իյէր իտիմ: Սըր Արթիւր պիր ահ իթտիքտէն սօնրա, իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Եվվէթ, տէօրթ սէնէ Լօնտրատա էօմրիւմիւ կէշիրտի-կիմ հալտէ, Ֆազիլ պիր քիմսէ կիպի օն պին ֆրանգ իրա-տըմլա սատէճէ եաշատըմ: ճինս պիր ալթա պիլէ մալիք օլա-մաերպ, եաեա շէհրէ կիտէր, վէ ագշամ թաամը օլմագ իւզրէ, աաի դահվէխանէլէրտէ պիր ֆինճան չայ իչէր իտիմ: Էկէր պիր սէնէ տահա օրատա գալմըշ օլսա իտիմ, Խնկիլիզ եախօտ Հինտիպը պիր ճէնթըլմէն հայի քէսպ իտէրէք, մոթլագա պիր Խնկիլիզ դըզը իլէ եախօտ պիր տուլ գատըն իլէ Էվլէնէճէք, վէ օ հալտէ ինթիխապլարա հիսսէտար օլա-րագ, միթինկէրտէ նութզլար իրատ իտէճէք, վէ շու եա պու ճէմիեթին ըէյիս մուպլինլիկինէ թայեին գըլընաճագ իտիմ: Լաքին համա օլսուըն քի, սըր Արթիւր վագթը իլէ վի-գօնթ տը Գանպօլհ, պատէհու մարքի տօն Խնիկօ տը լօս Մօնթէս օլտուղունու, վէ միւթէվէֆա վալէ-տը-Բէօր շիր-քէթինին ըէյիսի օլմուշ պուլունտուղունու, վէ պէտպալթ ամիրի սըր Վիլիաասըն քէնտիսի իչին պիւեիւք պիր միւս-թագպէլ քէշֆ իթմիշ իտուկինի խաթըրլատը...

Փիլվագը մուղատտէմա թան, մըշ օլտուղունու վալէ տը-Բէօր շիրքէթինին ըէեիսի սաալպը պուլունտուղուն օլան Բօ-գամպօլ, պու քէլիմաթը իրատ իյէտիքտէն սօնրա, գամա-րասընա էնիպ, պունտա գաբանարագ շու սէօզլէրի լլալէ իթտի:

— Խա՛յր, պէ՛ն սէնէտէ օն պին ֆրանգ իրաւաւ եաշամագ իչին եարատըմըն էհլի ֆազիլէթտէն տէյիլիմ . պէնիմ կի- պի հըրսը շան սահիպի իչին, Բարիսին վասի սահնէսի, ճինս աթլար, սարը մէթրէսլէր, վէ միւքէլլէֆ պիր օթէլ լազըմ տըր, Լաքին պունլարա մալիք օլմագ իչին տէ, նէ եաբըլ- մագ լազըմ կէլտիկինի պիլմէք կէրէք տիր . պու ճիհէթ- լէ մուալլիմիմ միւհթէրէմ սըր Վիլիամսըն զայպընը շիմտի հէր վագըլթտան զիեատէ հիսս խտիեօրում

Պու տէֆա Բօգամպօլ՝ շիւպհէսիգ չօգտան պէրու Ավս- թրալիա թօբրաղընտա վահշիլէրէ եէմ օլմուշ օլան սըր Վի- իամս հագգընտա ճէնագէ տուասը իտէրճէսինէ պիր ահ իթտիքտէն սօնրա, իւզէրինտէ պիր թագըմ քեաղըտար վէ հէր եաբրաղընտա էլեաղըսը հարֆլարընը հավի քիւչիւք պիր տէֆթէր պուլունան պիր մասա դարշըսընտա օթուրտու :

Մէրգում իչպու տէֆթէրի ալըպ աշտը, վէ պիր թա- գըմ բագգամլար վէ հարֆլարա մէմու օլան սահիֆէլէրին միւնտէրիճաթը մանէասընը անլամագ իչին պիւթիւն նոզա- րը տիգգաթընը հասր իյլէտի :

Մէգքիւր տէֆթէր, Բօգամպօլուն, Բէրկաղ չաթօսըն- տա, ֆամիլիանա էսկի պիր թասվիրին պէզի արգասըն- տա պուլմուշ օլտուղու տէֆթէր օլուպ, չէնտ տագըգա թէտգիգտէն սօնրա ,

— Սըր Վիլիամսըն պու հարֆլարը՝ հէր հալտէ չէյթան լիսանը օլմալը տըր քի, տէօրթ սէնէտէն պէրու մանէասընը անլամանա չալըշտըղըմ թագաթիւտէ, պիրինճի կիւնքի թէտ- գիգաթըմտան պիր ատըմ պիլէ իլէրիեէ կիթմիշ տէեթիլիմ . պունտան անլաշըլըեօր քի, սըր Վիլիամսըն իքի նէվ էլ եա- ղըսը պուլունուպ, պիրինիգ չօգտան պէրի պանա էօյրէթմիշ իսէ տէ, տիկէրինի մահգա քէնտիսի իչին սագլամըշ տըր, հէր պիր սահիֆէսինտէ պէտպալթ ամիրիմին ճին կիպի ագլը մէվճուտ օլան պու տէֆթէր՝ գըյմէթտար էվրագ իլէ մէմու օլուպ, պէլքի եիրմի դատար ումուր ու մուամէլաթ գաբուսու կէօսթէրիլմէքաէ իսէտէ, նէ՝ չարէ քի պու գա-

բուեու աչմանա մախոուս օլան անախթար եէտիմոէ պու-
լունմամագտա տըր. Շու ճիհէթլէ պէնիմհալիմ, Վօնտրատա,
էվին պիրինտէ, պիրինճի դաթտա, վէ սօգաղա նազըր օ-
լան պիր օտատա, պիր թօրպա վար տըր, կիտիպ անը ալըն, սի-
զէ վէրիւմիշ տիր» տէնիլէն ատէմին հալինէ պէնզէր, զիրա
օ ատէմէ էկէր կիտէճէկի խանէնին սօգաղը վէ նօմէրօսու
պիտիրիւմէզօէ, մաթլուպ նա՞սըլ հասըլ օլապիլիր... Ահ
սըր Վիլիամս միւտէպպիր պիր ատէմ իտի, վուգուլաթլար
իչին պիր նէվ եազը, վէ իսիմէր իլէ թարիխէր իչին տի-
կէր պիր նէվ եազը գուլանըր իտի, իշթէ, պէն պու եազը-
լարտան պէր վէճհի աթի օգուլեօրում. « Բարիստէ պիր օ-
թէլ վար տըր. սօգաղը...

— Սօգաղընըն իսմի՝ իքինճի նէվ եազը իլէ, եանի անյա-
եամատըլըմ պիր լիսան իլէ թահրիր իտիւմիշ տիր:

Բօգամպօլ՝ պու սէօղլէրի իրատ իթտիքտէն սօնրա շէօյ-
լէ իլավէ իթտի:

« Պու օթէլտէ մարքի իլէ մարքիզ տը... - օգուլնուլմազ
պիր իսիմ տահա. - վէ գըզլարը իգամէթ իտէրլէր. Մարքի
ալթմըշ, մարքիզ էլլի, վէ գըզլարը օն եէտի եաշընտա տըր:
Պու ֆամիլեա՝ սէնէտէ եիւզ պին ֆրանգ իրատա մտիք պու-
լունմագտա տըր:

« Մարքինին պիր տէ օղլու օլուպ, պու տա եիրմի
տէօրթ եաշլարընտա օլմալը տըր. Պու տէլիգանլը՝ օն եա-
շընտա իքէն, Հինտիսթան գուլթանեասընըն պիր ինկիլիզ վա-
բօրունա, միշօ մագամընտա գապուլ օլունմուշ տուր. օնտան
պէրու պու տէլիգանլը պիր տախի մէյտանա չըգմամըշ օլ-
տուղունտան, էօլիւ եախօտ սաղ օլտուղու մարքիզէ մալիւմ
տէեիլ տիր. եալընըզ զէվճի, պիշարէ տէլիգանլընըն նէեէ
տիւշար օլտուղունու պիլիպ, ֆագաթ պու սըրըր, իհթիմալ
քի զէնկին վէ ասալէթ իւնվանընը հալիլ պիր ֆամիլեանըն
քէնտի եէկեանէ օղլունուն պիր թիւճճար սէֆինէսինտէ միշօ
օլմագլըզ կիպի միւշքիլ վէ սէֆիլ պիր էօմրէ հասըր վիճուտ
իթմիշ օլմասընտան տօլաեը բիմսեեէ ֆաշ իթմէեէրէք, պու

սըրր իլէ մեղարա կիրէճէք տիր, իշպու ֆամիւեա՝ քէնտի
օթէլինէ չէքիւմիշ օլտուղու հալտէ, մարքի մահզուն վէ միւ-
քէտտէր օլուպ, զէվճէսի իսէ, կիւնիւն պիրինտէ օղլունու
կէօրէճէկի հագգընտա էսասսըգ ֆագաթ շէտիտ պիր արզու
իլէ եաշաեապիւմէքտէ տիր :

«Էկէր պու չօճուգ ավտէթ իտէրսէ, բէտէրինին վուգուի
վէֆաթընտա, երքէքլէրին հաիզ օլտուգլարը հագգ մու-
ճիպինճէ, եթմիշ պէշ պին ֆրանգ իրատա մալիք օլաճագ
տըր...»

Տէֆթէրին պունտան էօթէսինտէքի եազըլար շօգուն՝
ճազ մէրթէպէտէ օլմասըյլա, Րօգամպօլ մէյեուսիեթլէ սըր
Վիլիամնըն իշպու տէֆթէրինի պիր թարաֆա աթարագ,

— Լանէթ օլսուն շու սըր Վիլիամնա, մէյտանտա պիր
մարքիզ պուլունտուղունու, վէ անըն պիր օղլունա պէքլէտիկի
հալտէ, օղլունուն կէլմէտիկինի պիլինօրում : Պիր գըզը վէ
եիւզ պին ֆրանգ իրատը տախի վար իմիշ : Շու գատար քի
մարքիզի, վէ իգամէթ իթտիկի մահէլի, վէ շիւպհէսիզ վէ-
ֆաթ իթմիշ օլան օղլունուն իսմինի պիլսէ իտիմ... Լաքին
թէէսսիւֆ իտէրիմքի, պունյարտան ասլա խապէրիմ եօգ-
տուր, վէ սըր Վիլիամն տա պու սըրրընը Ավսթրալիաեա կէօ-
թիւրմիւշ տիւր, տէտի :

Պատէհուկ Րօգամպօլ միւթէֆէքքիր պիր հալտէ զամարա-
սընըն բէնչիրէսի էօնիւնէ եագլաշարագ,

— Զէվալլը սըր Վիլիամն, ճին կիպի ագիլ օլուպ, միւ-
քէմիւն շէյլէր աիւշիւնիւր վէ թարիգի մեւվաֆֆագըյեթի
տալիմա պուլուր իտի իսէ տէ, օ թարիգին սօնունա վասըլ
օլամազ իտի : Ահ, էկէր պէն սըր Վիլիամնըն ագլ ու ֆէթա-
նէթինէ մալիք օլսա իտիմ, տէյի պէեան իյլէտի :

Րօգամպօլ, եէնիտէն պիր ահ իտէրէք, միւլահազաթընա
խիթամ՝ վէրմիշ օլտուղու հալտէ, տիշարտան, մէմուլին զայրի
սուրէթտէ իշիտիլէն պիր շամաթա իւզէրինէ, տալընըլըն
տան պիրտէն պիրէ աեըտը : Խարիճտէն իշիտիլէն աեա գաբ-
թանըն սէտասը օլուպ, մէրգուլ ամիրճէ,

— Հէր քէս կիւլէրթէ իւզէրինէ չըգօըն, տէյի պաղըր-մադտա իտի:

Բօգամպօլ. - (քէնտի քէնտիէ.) Օհօ՛, գաբթան ուեու-մադ իւզրէ պիր սաաթ էվվէլ պէնտէն այրըլմը իքէն, ու-եանմըչ, թայֆասընը չաղըրըեօր. պունուն մանէասը նէ՞տիր:

Բօգամպօլ՝ գամարասընը թէրքիէ կիւլէթէ իւզէրինէ չըգ-տըր. Գաբթան օլէսնատէ մահէլլի մախսուսընտա տուրմուչ օլուպ, էմրլէր վէրմէքտէ, թայֆալար եէլքէնլէրի թօրլամադտա, վէ եօլճուլար տախի մահզուն կէօրիւնմէքտէ իտիլէր. Պունունլա պէրապէր տէնիզ սաքին վէ գուպպէի ասիւման պէրրադ օ-լուպ, հավա տախի բէք կիւզէլ իտի:

Բօգամպօլուն իւք տէֆա թէսատիւֆ իթտիկի, վէ կիճէ-նին սիւքիւնէթի էսնասընտա պիրտէն պիրէ գուհուրա կէրէն պու մէմուլին դայրի բաթըրտը կիւրիւլթիւնիւն իյզահաթընը քէնտիսինտէն թալէպ իյլէտիկի քիմնէ, սարը քէնկլի, ուզուն պօյլու, ֆագաթ զաիֆճէ պիր տէլիգանլը օլուպ, կէմիճի ման-թօսունա սարըլմըչ, ֆագաթ պաչընա կիեինմիչ օլտուղու գասքէթանըն էթրաֆընտաքի ինճի սիմ՝ շէրիտտէն՝ պահրիէ զապիթի օլտուղու անլաչըլմադտա իտի:

Պու տէլիգանլընըն սիմասը, մէվճուտ օլան մահզուն սի-մալար միեանընտա կիւլէճ վէ սաքին օլուպ, հագըգի պիր կէմիճի մադամընտա սօղուգ գանլընը մուհաֆազա իտէ-րէք, տիւրպինի իլէ ուֆուգու թէճէսսիւս իյլէմէքտէ իտի:

Բօգամպօլ, պու արա մէրգուճա խիթասլէն,

— Աֆվ իտէրսինիզ մօնսիէօ, պու շէյլէրին մանէասը նէ օլտուղունու պիլի՞րմիսինիզ: Պիզի նի՞չին կիւլէրթէ իւզէրինէ չըգարտըլար, նի՞չին եէլքէնլէրի թօրլաեօրլար, նի՞չին պու ատէմլէրին (օն իքի գատար եօլճուլարը կէօսթէրէրէք), շէհ-րէլէրի աճընաճադ պիր հալ քէսպ իթմիչ տիր, հաեաթլա-ըընճա պիր թէհլիքէ՞ մի վար տըր, տէյի սիւալ իթտի:

Բօգամպօլ, պու սիւալի ասըլ ինկիլիզ կիպի իրատ ի-տիպ, կէնճ կէմիճի տէ այնի լիսան իլէ,

— Մօնսիէօ, եագընտա ֆուրթունամըզ օլաճաղընտան, պու հալլէր վուգուա կէլմէքտէ տիր, տէտի:

— Լաքին ասիւմանտա հիշ պիր պուլութ եօգ տուր:

— Սիզին իչին էօյլէ իսէ տէ, պիզլեմիչին օ գապիլտէն տէ-
յիւ տիր: Պիզ տէնիզ ատէմլէրիեիզ. իլէրուտէ զուհուր
իտէճէք ֆուրթունաեր անլարըզ: Ալըն, շու տիւրպինիմէ
սիզտէ պագըն:

Րօգամպօլ ռիւրպինի էլինէ ալարագ պագաղընտա,
մուսահիպի:

— Ուզագտա, զարպ ճիհէթինտէ, պիր եէլքէնէ պէնզեր
քիւչիւք պիր նօգթա կէօրիւեօ ըմուսունուզ, տէյի սօրտու:

— Էվլէթ:

— Իչթէ պիր սաաթա գատար օ քիւչիւք պուլութ պիւ-
թինն ասիւմանը գաբլահարագ, օրթալըգ պիւսպիւթինն գա-
րարաճագ տուր: Այնի վագըթտա ֆուրթունա վէ շիմէքլէր
զուհուրա կէլէրէք, կէօլ կիպի սաքին օլան տէնիզ տախի
պիրտէն պիրէ տէհչէթ քէսպ իտէճէք, տալղալարը քէօբիւք-
լէնէճէք, սէֆինէմիզ՝ սէֆիլ պիր ճէվիզ գապուղու միսիլու
պունլարըն թէբէսինտէ սալլանաճագ, վէ էկէր եէլքէնլէրինիզ
աչըգ պրագըլսա, հիշ շիւպհէ եօգ տուր քի, ճիւզի պիր ըիւզ-
կեար սէֆինէմիզի գաղաղէտէ գըլաճագ տուր:

Տէլիգանլը՝ ուսթա պիր կէմիճի մագամընտա սօղուգ
գան իլէ պու սէօղլէրի սէօյլէեիպ, Րօգամպօլ՝ իյղահաթը
մէզքիւրէեի տինլէտիքտէն սօնրա,

— Փագաթ մօնսիէօ, իչպու քիւչիւք պուլութտան պու
տէրէճէ շէյլէր նա՞ւըլ թախմին օլունապիլիր, տէյի սիւալ
իթտի:

Կէնճ մուսահիպի տէ կիւլիւմնէեերէք շէօյլէ ճէվապ
վէրտի:

— Մօնսիէօ, պէն պահրիեէ ատամըրմ, պահրիեէ ա-
տամլարը գուպպէի ասիւմանը օլ գատար թէտգիգ իթմիչլէր
տիր քի, պու խուսուստա նատիրէն եանլըրլար:

— Տիմէք պիր ֆուրթունաեր թուլուլաճաղըզ:

— Հէմ տէհչէթլի ֆուրթունաեա թուրթուլաճաղը :

— Սահիհէն մուխաթարա իշի՞նտէ մի պուլունուեօրուզ :

— Պէլքի :

— Շիմտի նէ՞ եաբմալը :

Բօգամպօլ թապէն ճէսուր վէ իկիտ օլմաղլէ պերապէր , կիտիպ կիւվէրթէ ալթընտա եաթմադ խաթըրնա պիլէ կէլմէեօրտու ,

Կէնճ կէմիճի .- (կիւլիւմէեէրէ.ք.) Խիւտա ալիմ , պիզ , տէնիզ ատէմէրի , հաեաթըմըղը ֆէտա իթմէլիկէ օլ տէրէ-ճէ ալըշմըղը տըր քի , պէօլլէ պիր սըրատա , տաիմա իշին ֆէնա ճիհէթինի տիւշիւնիւրիւզ : Լաքին իհթիմալ տըր քի պէն միւպալէղա իտիեօրում : Պունտան պաշգա , եօլճուլարընտան պիրի պուլունտուղում պու սէֆինէնին դաթթանը՝ սէննաաթընտա մահիր օլտուղու միսիլլու , թայֆասը աա միւսթաիտ տիր : Շուրասը տախի խաթըրտան չըգարըլմամալը տըր քի , ճէնապը Հազգ՝ սահիպի քերամէթ վէ ազամէթ տիր , եալընըզ պիր էմրի իլէ ֆուրթունալարը թէսկին իտէպիլիր :

— Վա՛յ , սիզ պու սէֆինէտէ եօլճո՞ւ մուսունուզ :

— Էվվէթ , պէն՝ Հինաիսթան դումբանիասընտա դաթթան միւլազիմիեիմ :

Բօգամպօլ պու ճէվապը ալտըղընտա , սըր վիլիամըն ճէպ տէֆթէրինտէ օգումուշ օլտուղու մալիւմաթը խաթըրլահա-րադ սաբսըտը , Պատէհու ,

— Հալըրնա մը կիտիեօրսունուզ , տէյի սիւալ իթտի :

— Մօնսիէօ , պէն Բարիսէ կիտիեօրում : Օրատա պիր վալիտէ իլէ պիր դըզգարընտաչըմ պուլունմադտա տըր քի , օն սէքիզ սէնէտէն , եանի օն եաշընտա իքէն , Հինաիսթան դումբանիասընըն պիր սէֆինէսինէ միշօ մադամընտա կիրտիւրիւթի-կիմտէն պէրու քէնտիլէրինի կէօրմէմիշիմ տիր :

Պիչարէ տէլիգանլը քէմալը թէհսսիւր վէ հէեէճան իլէ պու սէօզլէրի իրատ խլէտի :

Բօգամպօլ՝ մէզքիւր սօն սէօզլէրի իշիթաիկինտէ , եադընտա ֆուրթունա զուհուրա կէլէճէկինի վէ սէֆինէնին

գազազէտէն օլմասը միւհթէմիլ պուլունտուղունու, հաթթա պիւթիւն ճիհանը ունուտուպ, գարշըսընտա պուլունան տէ-
լիգանլըեա հարիսանէ նաղար իթմէկէ պաշլատը, Րօգամպօլ,
պիւթիւն էօմրիւնիւ միւհսսիր վազըալար իշինտէ կէշիրմիշ
օլտուղու հալտէ, կէնճ պահրիեէլի թարաֆընտան իրատ օ-
լունան սօն քէլիմաթտէ հիսս իյլէտիկի թէէսսիւր վէ հէեէ-
ճանը պէլքի միւտտէթի էօմրիւնտէ հիսս իթմէմիշ իտի. Օլ
անէ տէկին միւսթազպէլի գարանլըգլա իհաթա օլունմուշ
կէօրմէքտէ իքէն, պիթթէսատիւֆ գարշըսընա չըգան մէճ-
հուլիւլահպալ քիմնէնին մէզքիւր միւսթազպէլ հագգընտա
տիհանընտան չըգարտըղը քէլիմաթը մուամմաքեարանէ, զանն
իտէրսին քի, օ միւսթազպէլի կէօղիւ էօնիւնտէ թէնվիր իյ-
լէտի.

Մուախխարէն Րօգամպօլ, տիկէր պիր սըրատա օլսա,
պիրտէն պիրէ վազը օլան թէպէտտիւլ մուսահիպինին կէօ-
ղիւնէ չարբաճադ պիր սուրէթտէ սէտասընտա թէղայեիւր
հուսուլէ կէլէրէք,

— Ա'հ, տիմէք սիզ Ֆրանսըզսընըզ, տէյի պէեան իյլէտի,
վէ այնի վազըթտա սիմասընտա էսէրի թէպէսսիւմ հուսուլէ
կէթիրտի.

Կէնճ պահրիեէլի իսէ, ճէվապա աղազ իտէրէք,

— Պէնիմ Ֆրանսըզ օլտուղումու, վէ Հինտիսթան գում-
բանիասընտա միւսթախտէմ պուլունտուղումու իշիթմէքլէ,
թէաճճիւպ իթմէնիղէ պիր շէյ տիեէմէմ. Անճադ շուրասը մա-
լիւմիւնիւզ օլմալը տըր քի, մուճիպի թէաճճիւպիւնիւզ օլան
պու հալ՝ ֆամիլեաճա պիր թազըմ էսրարտան նէշէթ իթմիշ
օլմասըյա, օ էսրարը ֆաշ իթմէքլիք եէտը իգթիտարըմտա
տէյիլ տիր, տէտի.

Րօգամպօլ՝ հէմ մէրադ իրաեէ իտէր, հէմտէ մէրգու-
մուն էսրարընա վտգըֆ օլմադ իսթէմէզ եօլունտա պիր հա-
րէքէթ իթտի. Կէնճ պահրիեէլի տէ, քէմալը նէզաքէթ իւզըրէ
Րօգամպօլու սէլամֆաեւպ, տիւրպիւնիւ էլինտէն ալտըգտան
սօնրա,

— Աֆվ իտէրսինիզ մօնսիէօ, պիր տագըգաճըգ պէնտէ-
նիզէ միւսաատէ իտին, գամարամա էնիպ պազը քեաղըտա-
ըմը ալաեըմ, զիրա շաեէտ ֆուրթունա գուհուր իտէր իսէ,
պու ֆուրթունատան էվվէլ էմիրտէ անլէրի գուրթարմագ,
վէ էկէր իճապ իտէր իսէ, պիր թէնէքէ մահֆազա իչինտէ
պուլունան օ քեաղըտալըը համիլէն տէնիզէ աթլամագ իս.
թէշիմ, տէյի պէեան իթտի:

Պու սուրէթլէ կէնճ պահրիեէլի օրատան մուֆարագաթ
իտիպ, Բօգամպօլ իսէ, օ տագըգատան իթիպարէն, մէր-
գում պահրիեէլինին բէշինի պրագմաեարագ, անըն Նմիլիէ-
թինի գաղանմաեա, էսրարընը աղընտան ալմաեա, վէ քիմ
պիլիր հագգընտա տահա նէ կիպի մուամէլաթտա պուլուն-
մաեա գարար վէրտի:

Բօգամպօլուն թասմիմաթընըն էն մուհիմմ ճիհէթի՝ օլ
տէրէճէ միւպհէմ իտի քի, քէնտիսի պիլէ պունու ֆիքրին-
տէ սուրէթի գաթիեէտէ զապթ իտէմէտի: Անճագ, օլ ին-
սաֆսըզ վէ մէրհամէթսիզ սըր Վիլիամսը ֆիքրինէ կէթիթէ-
րէք, անըն չօգ տէֆա քէնտիսինէ, «Հաեաթ՝ պիր մէյտանը
հարպ օլուպ, պունտա քէսպի մուգաֆֆէրիեէթ վէ զալէպի-
եէթ իչին շու եա պու քիմսէնին գուրպան իտիլմէսի լազըմէ-
տէն տիր, վէ սէքէնէի ճիհանըն բէք քէսրէթլի օլտուղու
տիւշինիւլտիւկիւ թագտիրտէ, պիր գաչ քիշինին գուր-
պան իտիլմէսինտէն տօլաեը միւթէսէլլի օլունմասը՝ ագիլ
պիր քիմսէ իչին թապիի տիր» տէյի սէօլէտիկինի խա-
թըրլատը:

Բօգամպօլ էթրաֆընտա գուհուրա կէլէն ահվալ հագ-
գընտա պիւսպիւթիւն պիֆուրթուր պուլունարագ, պիր սաաթ
գատար սէֆինէնին կիւվէրթէսի իւզէրինտէ տօլաշտըղը սը-
րաւտա, քէնտի քէնտիեէ,

— Ֆրանսըղ... Հինտիսթան գումբանիա՞ընտա միւս-
թախտէ՞մ... օն սէքիզ սէնէտէն պէրու Բարիսի թէրք իթ-
միշ... միշօ մագամընտա պիր սէֆինէտէ գապուլ օլունմո՛ւշ... չ
հէր հալտէ պս տէլիգանլը՝ տէօրթ սէնէ մուգատտէմ սըր

Վերլիաման քէնտի ճէպ տէֆթէրինտէ պահսընը իթմիշ օլտուղու մարքիզին օղու տուր, տիմէքտէ իտի:

Պէօյլէճէ Բօգամպօլ՝ միւլահազաի գապիհէսի զիննին իշղալ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, կէնճ պահրիեէլի թարաֆընտան քէշֆ օլունան հադըգէթի քէտէրիշթիմալի կէօրէմէմէքտէ իտի: Ֆիլվազը, էվվէլ էմիրտէ, պիր տիւրպին վասըթասըյա ուֆուգտա կէօրիւնիւր կէօրիւնմէզ սուրէթտէ միւշահէտէ օլունան գարարթըլը քիւշիւք նօդթա, սիւրաթլէ պիւնիւմէքլէ, իպթիտա նիմ տ էյիրմի շէքիտէ օլուպ, տահաազ էվվէլայ մահիթապընըն օրթատա բէվնազը ֆէվգէլատէսիյլէ թէնվիր իթմիշ օլտուղու ասիւման, կիթտիքճէ գարաղտը, վէ ազ վազըթտա տիկէր գարա պուլութլար տախի կէլմէքլէ, գուպպէի ասիւման պիւթիւն պիւթիւն գարանլըղտ թահվիլ օլտու: Այնի վազըթտա էվվէլճէ խաֆիֆ օլարազ պիր ըիւգկեար հուպուպ իթմէկէ պաշլաեըպ, կիթ կիտէ պու ըիւգկեար շիտտէթլէնտիկինտէն, սէֆինէնին տիրէքլէրի չաթըրտամաեա պաշլատը:

Թայֆատան պիրի,

— Իշթէ շիմտի ֆուրթանաեա թուլթուլտուգ, տէյի պէեան իյլէտի:

Բօգամպօլ պու իֆատէեի իշիթմէքլէ, տալկընլըղընտան աեըլըպ, ֆուրթունանըն գուհուր իթտիկինի կէօրտիւ, վէ եօլճուլարըն տիւշարը տէհշէթ օլմաեա, վէ էն մահիր վէ միւլճէրրէպ թայֆանըն պիլէ վէսվէսէ իթմէկէ հադըլը պուլունտուգլարընը անլատը: Շէօյլէքի գուպպէի ասիւման այ մահիթապըյա թէնվիր իտիւմիշ, վէ քէվաքիպի միւթէատտիտէ ասիւմանա կիւգէլ պիր հալ քէսպ իթտիրմիշ, վէ կիւվէրթէնին իւթիւ կիւնտիւգ կիպի ըշըմըշ օլտուղունտան, սէֆինէ խալըր օրատա կէզինմէքտէ պուլունմուշ օլտուղու հալտէ, գուհուրա կէլմիշ օլան վէ սէֆինէնին պաշ թարաֆընտաքի ֆէնէրին զիեսըյա ճիւզիճէ շէֆֆաֆլըգ քէսպ իտէն գարանլըգտա, քէնտի մահէլլի մախսուսընտան պիր սանիէ պիլէ այրըլմաեան գաթթանըն քէսկին սէտասը, վէ պազը գատընլարըն

աճը աճը ֆիղան ու ֆերեատարը իշխողիմէքտէ, վէ պու սէս ու ֆիղանլար՝ ֆուրթունանըն վէ տալդալարըն սէտասըյլա զայպ օլմագտա իտի:

Պու հալ՝ օլ տէրէճէ մախուֆ իտի.քի, Բօգամպօլ պիլէ, քէնտի քէնտիէէ,

— Հէր հալտէ եարըն սապահ հալը լիմանընտա պուլու- նամահաճաղըզ, տէտի:

Այնի վագըթտա իշխողիէն պիր սէս,

— Եարըն պու ալէմտէ գալապիլմէք իշին Հագգ թէալա հազըթլէրինէ տուա իտինիզ: Էկէր պու լութֆա նաիլ օ- լուրսանըզ, Էյի պիր նէթիճէ իսթիհսալ իթմիշ օլուրսու- նուզ, տէյի պէեան իյլէտի:

Բօգամպօլ՝ պու սէսին կէլտիկի թարաֆա տէօնմէքլէ, Հինտիսթան գուժքանիասընա մէնսուպ կէնճ պահրիեէլինին Էնսէսինտէ տուրմուշ օլտուղունու կէօրտիլ:

Պու տէլիգանլը, կէմիճի մանթօսունու չըգարմըլ օլմա սըյլա, եունլու պիր կէօմլէք, պէզտէն պիր բանթալօն վէ զապիթ գտսքէթասը կիեինմիշ, վէ մէէգունիեէթ ալմըլ կէ- միճիլէր վէ ասքէրլէր կիպի, պօյնունտան աշաղընա թէնէքէ- տէն պիր մահֆաղա թաալիգ իթմիշ իտի: Պունտան գաթի- նազար քէմէրինէ պաղլամըլ օլտուղու գուշաղըն արասընտան իքի ատէտ թապանճա իլէ պիր Հինտի խանչէրինին սաբը կէօրիլմէքտէ իտի:

Մէրգում, Բօգամպօլա խիթապէն,

— Իշթէ պու պէնիմ տէնիզ Էլպիսէմ տիր: Էկէր շտէ- նիգէ աթըլմագ իճապ իտէրսէ, եիւքիւմ պանա չօգ սըգըն- թը վէրմէեէճէք տիր, տէտի:

— Զանն իտէրիմքի պու թէտպիրինիզ բէք պօշ շէյ տիր, չիւնքի մէմուլ իթտիկինիզ գատար գազագէտէ օլմագ թէհլիքէսի եագըն տէյիլ տիր:

— Մանշ տէնիզինտէ, վէ պէլքի տէ սէվահլտէն օն ֆար- ախ ուզագտա պուլունտուղունուզու, վէ ըիւզկեարըն շիտ- տէթիլէ պիր գաեա իւզէրինէ տիւշիւպ բարչալանմագլըլը:

մըզ գապիլ օլտուղունու անլաեօրսունուզ։ Պա'գընըզ, եէլ-
քէնյէրին թօբլանմըզ օլմասընա ըաղմէն, սէֆինէ նէ գատար
սիւրաթլէ չըմալտան ճէնուպա տօղրու կիտիեօր։ Պա'գընըզ,
տէնիզլէրտէ էօմրիւնիւ թիւքէթմիշ օլան գաբթան նէ եօլտա
մանօվրալար իճրա իթտիւրիեօր։ Պունտան տախի, մուխաթա-
րանըն բէք եագըն վէ շէտիտ օլտուղու անլաշըլըեօր։

Կէնճ պահրիեէլի, սօղուգ գան իլէ պու սէօզլէրի իրատ
իթմէքտէ իքէն, «պիւեիւք տիրէեի քէսինիզ» տէյի պիր նիշ
տա իշիտիւտի, վէ այնի վագըթտա պիւեիւք տիրէք պալթա
իլէ գըրըլըպ, տէհշէթի պիր շամաթա իլէ կիւվէրթէ իւզէւ
րինէ տիւշտիւ։ Օ անտէ նէօպէթճի թայֆա՝ տէհշէթի ազիմէ
իլէ, «գա'րա, գա'րա» տէյի պաղըրտը։

Րօգամպօլ արթըգ թէրէտտիւտ իթմէտի։

2

Պէեան իթտիկիմիզ վէճհլէ, Րօգամպօլ, սէֆինէնին հէր
հալտէ սահլիլ տիւշէճէկինի անլամասը իւզէրինէ, թէրէտ-
տիւտիւ պէրթարաֆ իլէ, կէնճ ընֆիգինտէն այրըլարագ,
կիւվէրթէտէն տօղրուճա գամարասընա էնտի, վէ եօլտա
գարշըսընա կէլէնի եիթիպ կէշտիկի կիպի, իշէրիեէ տահա
շաբուգ կիրմէք իշին, գամարասընըն գաբուսունու տա գըրտը։

Մէրգում, օրատան քեաֆֆէյի գըյմէթտար էշեասընը,
եանի սըր վիլիամսըն տէֆթէրինի վէ ֆաիզլի թահվիլաթընը
համիլ ճիգտանընը, վէ քիսէսինի ալըպ, քէմէրինտէ հըֆզ
իթտի, վէ պատէհու էսվապընտան պիր գըսմընը չըգարըպ։

եալընը կեօմէկի վէ բանթալօնու իլէ գալարագ թէքրար կիւվէրթէ իւզերինէ չրգտը, Բօգամպօլ՝ Հինտիսթան գուլմա բանիասընըն կէնճ պահրիեէլիսինի նազարը տիգգաթընտան տուր իթմէք իսթէմէեօրտու:

Օլ էանատէ կիւվէրթէ իւզերինտէ գարընդըդ, թէլաշ վէ տէհչէթ սօն տէրէճէեէ վարմըշ օլուպ, գաթթանըն պիլէ ագլը պաշընտան կիթմէեէ պաշլամըշ իտի:

Սէֆինէ հիշ պիր վէճհիլէ թէսկին իտիլէմէեէն պիր սիւրաթլէ, գուտուրմուշ պիր աթ կիպի տալլալարըն իւզերինտէն ալապիտիկինէ կիթմէքտէ իտի: Բօգամպօլ, կէնճ պահրիեէլինին եանընա եագլաշմասընտա, մէրգում պահրիեէլի,

— Իշթէ չիմտի հէր իւմիտ մահվ օլտոգ, տէտի:

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ, տէյի Բօգամպօլ սիւալ իթտի:

— Պիր սաաթտան, պէլքի տէ տահա էվվէլ սէֆինէմիզ զարգ օլաճագ տըր:

Մէրգում պու սէօղլէրի սէօլլէեէրէք, էլինի ճէնուպա տօղրու ուզաթտըքի, գուպպէի ասիւմանըն պիր ճիհէթի հէնուզ բէք գարանըդ տէյիլ իտի:

Կէնճ պահրիեէլի. — Պա'գընըզ, գարա չուրատա տըր: պէլքի տէ իքի իւշ ֆարսախ պուրատան ուզագտա տըր: Պունտան պէօլլէ հիշ պիր մանօվրա՝ սէֆինէնին չիտտէթլի հարէքէթինի մէնն իտէմէեէճէք տիր, վէ իւզերինէ տօղրու եիւրիւմէքտէ օլտուղումուզ սահիլ իսէ, հէման սուեուն ալթընտա պիր թագըմ գաեալար իլէ իհաթա օլունմուշ օլտուղու ճիհէթլէ, չիւպհէսիզ բարչալանաճաղըզ:

Կէնճ պահրիեէլի սէօղլինիւ պիթիրմէզտէն, տէհչէթլի պիր սատէմէ վուգու պուլուպ, ազիմ վէ մէցեուսիեթպախշ պիր ֆիղան իշիտիլտի: Պու սատէմէ՝ սէֆինէնին գարաեա չարբմասընտան իլէրի կէլմիշ օլուպ, այնի վագըթտա,

— Տէնի'գէ, տէնի'գէ տէյի պիր սէտա իշիտիլտի, վէ միւթէագըպէն,

— Սանտալարը էնտիքին, տէյի էմը օլունտու:

Պու արա Րօգամայօլ իլէ պիթթէսատիւֆ ըասթ կէլտիկի ընֆիդի տէլիգանլը սուեա աթլամըչ օլմալարըյա, իքիսի տէ եան պէ եան եիւզմէքտէ իտիլէր :

Րօգամայօլ, եիւզմէքտէ մահիր օլմասըյա,

— Եա պիրլիքտէ գուրթուլաճաղըչ, եախօտ թէլէֆ օլաճաղըչ, տէյի միւլահաղա իթմէքտէ իտի :

Պու սուրէթլէ իքիսի տէ, ազիմգարանլըգ իչինտէ, տպլղալարա գարչը ուղրաչարագ, պիր սաաթ գատար եիւզտիւլէր, վէ սէֆինէնի պիրէր պիրէր պրադմագտա պուլունան թայֆանըն վէ եօլճուլարըն մէյեուսիեթ ֆիղան ու ֆէրեատլարընը իչիթտիլէր : Նիհաեթ Րօգամայօլ, եիւզմէքտէ տէրքեար օլան մէհարէթինէ ըաղմէն, գուվլէթ վէ տէրմանտան տիւշմէեէ պալլատը :

Կէնճ պահրիէլի Րօգամայօլուն էվլէլքի գատար չարուգ լուգլա եիւզէմէտիկինի կէօրմէսի իւզէրինէ,

— Եօրուլտունուգ մու, տէյի սիւալ իթտի :

— Էվլէթ, տէյի Րօգամայօլ ճէվապ վէրտի :

— Ճէսարէթ տօսթում, ճէսարէթ, պիր աղ տահա ղայրէթ իտին, զիրա տալղալարըն էնմէլէրի վէ չըգմալարընա կէօրէ, տալղալարըն իւզէրինտէ կեահ զահիր օլմագտա, վէ կեահ ղայպ օլմագտա օլտուղունու կէօրմէքտէ պուլունտուղուսուգ սիեահ պիր եըղընթըտան եալընըգ պիր գաչ գուլաճ ուզագտա պուլունմագտաերգ :

Րօգամայօլ. — (գուվլէթի կիթտիքճէ եքսիլէրէր.) Կէօրիւլէն եըղընթը գարա՞ մը տըր :

— Խայր, պիր գաեա, քիւչիւք պիր ատա տըր քի, իւզէրինտէ ըահաթ իտէպիլիրիգ :

Կէնճ պահրիէլի պու եօլտա իֆատէի հալ իթտիկի սըրատա, Րօգամայօլ, քէնտի քէնտիեէ,

— Շաղըն կիպի տէնիզին ալթընտա ղարգ օլմագ քեալը ագըլ տէյիլ տիր, Պունտա պօղուլմագտան իսէ, ալէա պիր ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իտէպիլիր, վէլհասըլ մարքի օլապիլիրիմ, տիմէքտէ իտի :

Պու սօն միւլահազա իլէ Բօգամպօլ՝ պիր գաչ գուլահ տահա գաթը մէսաֆէ իտէպիլտի. լաքին պու ճահտը սօն օլարագ, ղայրէթ վէ սէպաթը մանէվիէսինէ ռաղմէն, ազասը պիրէր պիրէր կէրկիլէշտի. պատէհու կէօղլէրի գաբանտը:

Մէրգուլպիր սէտա ըէֆ իլէ, սուեուլն ալթընա էնմէեէ, վէ պիր տալղանըն ալթընտա նապէտիտ օլմահա պաշլամը իքէն, հէնուզ գուվվէթ վէ սէպաթը հալը միւլէմէլիեթտէ պուլուլնան կէնճ պահրիէլի՝ Բօգամպօլուն մուխաթարատա պուլուլնտուղունու միւլպէյեին ֆիղանընը իշիթտիկինտէ, ա- նինտէ եարտըմընա գօշարագ սաշլարընտան գավրատը:

Բօգամպօլ օլէսնատէ պանըլմըշ իտի:

.....

Բօգամպօլ անըտըղընտա, կիւնէշին բարագ ղիեասը նա- զարը տիգգաթընը ճէլպ իթտի: Օ աբա կիճէնին գարանըղը եէրինէ կիւնտիւզ, վէ ֆուրթունա եէրինէ սիւքիւնէթ գաիմ օլմուշ իտի:

Մէրգուլ, արթըգ էօլիւմէ գարշը ուղրաշմագտա օլմա- երպ, պահը Ծգիանօսուն գաարընտան քէնտիսինի գուրթար- ձահա չալըշմամագտա իտի: Խայր, Բօգամպօլ ինճէ վէ տիւզ պիր գուլուգ իւղէրինտէ եաթմըշ օլուպ, կիւն իլէ աեաղա գալգտըղընտա, տէնիղին օրթասընտա պիր գահա իւղէրին- տէ, վէ եալընըգ օլարագ պուլուլնտուղունու անլատը: Փա- գաթ օրատա նա՞սըլ պուլուլնուեօրտու. էվվէլ էմիրտէ վու- գուլ հալի խաթըրլահապիւմէք իշին պիր ազ կիւնլիւք չէքտի: չէօյլէքի պիր միւլտտէթ տալղըն գալտըգտան սօնրա, պիր գաչ սաաթ գատար, կէնճ պիր պահրիեէ ղապիթի իլէ եան պէ եան եիւղէրէք, էօլիւմէ գարշը չիտտէթլէ ուղրաշտըղընը, վէ մուլախարէն գուվվէթի թէտրիճէն ազալարագ, նիհա- եէթ թագաթ վէ տէրմանը գալմատըղընտան, թէրքի հա- եաթ իթմէքտէ օլտուղունու զանն իտիպ, սօն տէֆա ըէֆը սէտա իյլէտիքտէն սօնրա կէօղլէրինի գաբատըղընը, վէ մա- նէն քէնտիսինի ղայպ իյլէտիկի սըրատա, պաշընըն՝ պիր տալ-

ղանձն ալթընտանապէտիտ օլմագտա պոլլունտուղունու հիսս
իյլէմէքտէ իտի :

Օլ տագըգատան իթիպարէն Րօգամպօլ՝ էն սօն քէթթէ-
տէ սաչլարընըն տիքիլտիկինի, վէ վիճուտինին շիտտէթլէ
տիթրէմիշ օլտուղունու տէրխաթըր իտիպ, պաշգա հիւ պիր
չէյի խաթըրլանամատը : Լաքին արատան պիր միւտտէթ կէ-
չէրէք, պիր ազ տահա զիհինին եօրմագլա, երկզմէքտէ քէն-
տիսինտէն տահա զիեատէ մահիր օլան ըէֆիգինին քէնտի-
սինի գուրթարըպ, պու գաեանըն իւզէրինէ չըգարմանա մու-
վաֆֆագ օլմուշ իտուկինի անլատը : Լաքին օ տէնիզ արգա-
տաչընա նէ՞ օլմուշ իտի : աճապա գարանա տօղըու եօլունա
տէ՞վամ մը իթմիշ իտի : Րօգամպօլ՝ պունտան տօլաեը պիր
արա տիւչարը վէսվէսէ վէ իզթիրապ օլտու, անճագ պու
վէսվէսէսի վէ իզթիրապը՝ պահըր Օգիանօսուն օրթասընտա
պուլունան պիր ատաճըգտա եալընըզ գալմասընտան տօլաեը
գօրգմասընտան նէչէթ իթմէեիպ, իլլա հաեաթընը գուր-
թարմըշ օլտուղու ճիհէթլէ, հիսսիեաթը թապիլիյեէի հարի-
սանէ վէ վահշիեանէսինին իճրաի հիւքմէ պաչլամասընտան
իլէրի կէլմիշ իտի : էվվէթ, Րօգամպօլ, միւճիզէ մագամընտա
էօլլամտէն գուրթուլտուգտան սօնրա, եէնիտէն հըրսը շան
վէ միւթագպէլ թէխայեիւլաթը իճրաի հիւքմէ պաչլատը :
պու թէխայեիւլաթը իսէ, քէնտինի գուրթարմըշ օլան շախ-
սըն իւզէրինտէ միւէսսէս պուլունմագտա իտի, զիրա օ կէնճ
պահրիեէլինին տէնիզտէ զարգ վէ մահվ օլմասը՝ Բարիս ալէ-
մինին գաբուլարընը պէթէքրար քէնտիսինէ աչաճաղընը սու-
րէթի քիւթթախանէտէ թէխայեիւլ իթմիշ օլտուղու վասը-
թանըն դայպը տիմէք իտի :

Հէր նէ իսէ մէրգում, եօրկունլուգտան թագաթ վէ տէր-
մանը գալմամըշ, վէ գուրթարըճըսը թարաֆընտան սիւրիւք-
լէնէրէք կէօթիւրիւտիւկիւ էսնատէ սուեուն ալթընտա պու-
լունան գաեալարա չարբմասընտան վիճուտի ինճինմիշ օլտու-
ղու ճիհէթլէ, կիւճ հալ աեաղա գալգըպ, պուլունտուղու մա-
հէլի անլամագ իւզրէ եիւրիւմէեէ վէ պիր գաչ ատըմ ալ-

մանաւայ իյլէտի, վէ այնի վագըթտա տէյիրմի պիր ատա-
ճըգտա պուլունտուղունու անլատը, վէ գարանըն պիր
ըռւպ ֆարսախ ուղագտա վագը ուֆուգտա տիւմանլար իչին-
տէ միւշահէտէ օլունտուղունու տէրք իյլէտի: Մէգքիւր քիւ-
չիւք առա եէչիլիքտէն վէ նէպաթաթտան խալի օլուպ, եա-
լընըգ սէվահիլի քէնարընտա միտեա վէ սաիր գապուգլու տէ-
նիգ մահսուլաթը մէվճուտ իտի: Մարթը կիպի պաղը տէնիգ
գուշլարը տա հավատա ուշուշմագտա իտիլէր:

Րօգամպօլ, ատանըն էթրաֆընը տօլաշարագ, պունուն
խալի օլտուղունու անլատը, վէ ըէֆիգի ֆէլաքէթինին գա-
րաեա չըգապիլմիշ օլտուղունա իսքեաթ օլմագ իւղրէ իքէն,
կիւնէչին զիեասըյլա բարլամագտա պուլունան պիր մատտէ-
եի կէօրմէքլէ, թէաճճիւպ վէ մէսէրրէթինտէն նաչի ըէֆը
սէտա իյլէտի: Կէօրտիւկիւ նէսնէ՝ շիւպհէսիգ Հինտիսթան
գուճքանիասընըն կէնճ գապիթինին քեաղըտլարընը հավի
պուլունան թէնէքէ իտի: Րօգամպօլ՝ պու թէնէքէնին եա-
նընտա վէ գումուն իւղէրինտէ տիկէր պաղը մատտէլէր տա-
խի կէօրտիւ: Պունլար տա, կէնճ պահրիէլինին տէնիգէ աթլա-
տըղը զէման քէմէրինտէ թաշըտըղը թապանճալար իլէ գու-
շաղը իտի: Էլպէթթէ կէնճ պահրիէլի պունլարտան մահրուժ
օլմագ իսթէմէեէէկինտէն, հէր հալտէ քէնտիսինին՝ ատանըն
պիր թարաֆընտա ույգուեա տալըպ գալմըշ օլտուղունու Րօ-
գամպօլ իւմիտ իթմէկէ պաշլատը:

Օլ վագըթ պու եէնի Րօպէնսօն՝ եօլունա վէ թէհարրի-
եաթընա տէվամ իթտիկինտէն, տէնիգին գարըշըգ սէսլէրի
արասընտա, էվվէլա զաիֆ, վէ կիթտիքճէ գուվվէթլի պիր
սէտաի զարիպ իշիթտի: Պու սէտա ինսան սէսի օլուպ, իս-
թիմտա իթտիկինտէն, Րօգամպօլ՝ սէսին չըգտըղը թարա-
ֆա տօղրու իլէրլէմէքլէ, պիր նէվ հէնտէք կէօրտիւ, վէ մէգ-
քիւր սէտանըն օրատան չըգտըղընը անլաեընճա, օ հէնտէեէ
եագլաշմասընտա, պիշարէ պահրիէլինին սէքիգ գատէմ
տէյիրմի տէրինլիքտէ զաեէթ տար վէ սարք օլան մէգքիւր
հէնտէեէ տիւշմիւշ օլտուղունու կէօրտիւ:

Պիշարէ՛ Ռօգամպօլ ո քիւչիւք կիրտապըն քէնարընտա
կէօրտիւկիւնտէ,

— Ա՛հ, շիւքիւր, սէսիմի իշիթտինիզ, տէտի՛

— Էվվէթ, Էվվէթ, գուրթարըճըմ, վէ սիգի գուրթար-
մաեա կէլտիմ:

Միւթէագըպէն Ռօգամպօլ, գազագէտէնին պուլունտու-
ղու մահէլի տիգգաթլէ թէտգիգ իթմէք իւզրէ սէօզիւնիւ
քէստի: Մահէլի մէգքիւր՝ տէնիզ տալղալարընըն միւթէմա-
տիէն գաեալարա չարբըմագլա, չօգ տէֆա պունլարտա աչ-
տըգլարը չուգուրյարտան պիրի օլուպ, տար աղզը իսէ եօ-
սուն իլէ էօրթիւմիւշ իտուկիւնտէն, կէնճ պահրիեէլի ատա-
նըն էթրաֆընը տօլաշըրքէն, կէօրմէքսիզին պունուն իշինէ
տիւշմիւշ իտի:

Մէգքիւր չուգուր իսէ, թէրգ տէօնմիւշ հափան շէքլինտէ
աշըմըշ օլուպ, պինֆպէրին ալթը՝ աղզընտան տահա կէնիշ
օլմասըյա, մէրգուլ տէլիգանլը՝ թէհի եէրտէ պունտան
տիշարը չըգմաեա ուղրաշմըշ իտի: չիւնքի տիշլէրի, էլլէրի վէ
թըրնագլարը՝ տիւմտիւզ օլան գաեանըն իւզէրինտէն գայ-
տըլընտան, պունլար եըրթըլտըլը հալտէ, մագսէտինէ էրմէ-
եէ մուվաֆֆագ օլափամըշ իտի:

Ռօգամպօլ՝ մէրգուլ ո հալտէ կէօրիւնճէ,

— Օհօ՛, թալիիմ պանա եարտը՛մ մը իտիեօր, տէյի միւ-
լահազա իթտի:

Կէնճ պահրիեէլի. — (չու եօլտա իֆատէեէ աղազ իթտի.)
Պու սապահ էնկիւնտէն պիր սէֆինէ կէշտիկինի կէօրտիւմ,
Սիզ թագաթսըզ պիր հալտէ ուեումագտա իտինիզ, պէն տէ
սիգին եանընըզտա եաթմըշ իտիմ: Տէրհալ էլլէրիմի սալա-
եարագ վէ չաղըրարագ գօշմաեա պաշլատըմ: Անճագ պու
գաեալըլըն ուճոնա պիրան էվվէլ եէթիշմէք ղայրէթիյլէ,
կէօրմէեէրէք պիր չուգուրա տիւշտիւմ, վէ էկէր սիզ սէսիմի
իշիթմէմիշ օլսա իտինիզ, շիւպհէսիզ աճըրգտան էօլէճէք
իտիմ:

— Համը օլպուն պէն պուրատաեըմ. ֆագաթ սիգի պու-

րատան նա^նը չըգարմալը . էկէր եանընդա աթլաեաճագ-
օլսամ , իքիմիգտէ չըգամանեղ , վէ գօրգարըմքի հէնուզ զաիֆ
օլտուղումտան , էլիմի ուղաթարագ , սիղի պու քէնարա գա-
տար չէքիպ չըգարմանա միւգթէտիր օլամամ :

— Պու կիճէ , սիղի չըգարմըչ օլտուղում մահէլլտէն եիր-
մի ատըմ ուղագտա թապանճալարըմը , վէ պունլարըն եա-
նընտա գուչաղըմը վէ քեաղըտլարըմը հավի օլան մահֆաղա-
մը պուլաճագսընդ , Գուչաղըմ թիպէթ քէչի տէրիսինտէն օ-
լուպ , սէքիզ աեագ ուղունլուղունտա տըր , վէ վիճուտիմէ
տէօրթ տէֆա սարըլապիլիր : Պունտան պաշգա զանէթ գավի
օլմասըյլա , գօբաճագ գօրգուսու տա եօգ տուր :

Բօգամպօլ , օլէսնատէ զիհնինտէ ճէհէննէմի պիր թա-
սավվուր հուսուլէ կէլերէք ,

— Շիմտի գօչուպ արարըմ , տէյի պէեան իյլէտի :

Կէնճ պահրիէլի . (սէօղիւնիւ իքմալ իտէրէք .) գուչաղըն
ուճլարընտան պիրինի պանա ուղաթըր , վէ տիկէր ուճուսու
տա , չուգուրուն խարիճինտէ գաեանըն պիր սիվրի թարա-
ֆընա րապթ իտէրսինիգ :

— Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . չիմտի իճապընա պագարըմ :

Բօգամպօլ նապէտիտ օլտու : Մէրգում , գօչարագ կի-
տէճէկինի պէեան իթմէսիյլէ եանըլմըչ իտի , չիւնքի զանէթ
զաիֆ վէ պիգուտրէթ օլտուղունտան , կէրչի գօչարագ կի-
տէմէզ իտի իսէ տէ , պու ճիւմիէ իլէ օլտուգճա չաբուգլուգ-
լա մահէլլի մուայեէնէ ազիմէթ իյլէտի , վէ էսնաի րահտէ
քէնտի քէնտիեէ չու սէօղլերի սէօյլէտի :

— Հէր հալտէ պէն պու ատէմի օրատան չըգարմաղ ի-
սէմ , քէնտիսի եալընըզ պաշընա ասլա չըգամանաճագ տըր :
Պուրասը էօյլէ պիր գաեալըգ տըր քի , հէր այ իչինտէ պա-
լըգճը գաեըգլարը եանաշմազ : Էկէր պիր ազտան տէնիզէ ա-
թըլաճագ գատար քէսպի գուվվէթ իտիպ , թէնէքէ մահֆա-
զաեը համիլէն գարաեա չըգապիլիրսէմ , եիրմի տէօրթ սաաթ
կէչմէքսիղին միւքէմմէլ էվրագ իլէ ճիտտի պիր մարքի օլա-
պիլիր , վէ եէթմիշ պէշ պին ֆրագ իրատը էլտէ իտէպիլիրիմ :

Պունտան գաթինազար պու տէլիգանլընը օ չուգուրա պէն
աթմատրմ . . . տիշարը չըգարմանա տա մէճպուր տէյիլիմ . . .
մամաֆի օլգատար զաիֆիմքի, քէչի տէրիսինտէն մամաուլ
օլան գուչաղը ալմահա կէլտիկիմ սըրատա եէնիտէն պաեը-
մըչ օլապիլիլիմ: Հա'յտէ Րօգամպօլ, պիր թագըմ պաթըլի-
թիգատար լաղըմ տէյիլ տիր, մատէմքի ասըլ պիր մարքի
օլմագլըղըն ֆըրսաթը գարչըմա կէլմիշ իսէ, հէր կէօնա վիճ-
տան րահաթսըղըգարընը պիր թարաֆ իտէրէք, պու ֆըր-
սաթտան իսթիֆատէ իթմէլիեիմ: Սահիհ տիր քի, պու իւշ
քէվքէպի պիշարէ մարքի պէնի պու կիճէ տէնիզտէ պօղու-
մագտան գուրթարմըչ օլուպ, քէնտիսի օլմատըղը թագտիր-
տէ, պալըգլարա եէմ օլմուշ օլաճաղըմ տէրքեար, վէ պէ-
նիմ եէրիմտէ հէր հանկը ինսանիեթբէրվէր օլսա, քէնտի
գուրթարըճըսընը օ միւշքիլտէն խէլաս իթմէք իւղրէ էլտէն
կէլէն զայրէթի տիրիղ իթմէեէճէկի շիւպհէսիզ պուլունմուշ
իսէ տէ, լաքին պէն ֆէյլէսօֆուլմ, վէ բէք ալէա իսքեաթ
օլմուշումտուր քի, ճէնապը Հագգ, պու տէլիգանլընը, պէնի
գուրթարմագլըղա սէվգ իթմիշ օլմասըյլա, էլպէթթէ պաղը
կէօնա կիզլի մէգասիտ վէ նիեաթա մէպնի պու եօլտա հա-
րէքէթ վէ մուամէլէ իթմիշ տիր: Շիւպհէսիզ Հագգ թէալա
օ տէլիգանլընը աղիզլէր վէ շէհիտլէր սըրասընա կէչիլմէք իս-
թէմիշ տիր:

Պու ալչագճա թէֆէքքիլտէն սօնրա, Րօգամպօլ, կէնճ
պահրիեէլինին տահա զիեատէ սիւրաթլէ գօշմագ իչին պիր
արա իւղէրինտէն չըգարմըչ օլտուղու էչեանըն եանընտա վէ
գուլուղուն իւղէրինտէ օթուրուպ, թէնէքէ մահֆագանը է-
ինէ ալարագ աչտը, վէ տէրունինտէ պուլունան քեաղըտլարը
եէրէ տէօքտիւ: Մուախսարէն պու քեաղըտլարը պիրէր պի-
րէր վէ ահէսթէ սուրէթլէ թէտգիգ վէ մուայեէնէ էյլէրքէն,
իլը տէֆա նազարը տիգգաթընա՝ 18 . . . սէնէսի յուլիսինին
25 ինտէ տօղմուշ վէ եիրմի սէքիզ եաչընը իքմալ իթմիշ օ-
լան Ֆրէտէրիք-Ալպէր-Օնօրէ տը Շամրի իսմինէ, Հինտիսթան
սէյրի սէֆաին գումբանիասը խըտմէթինէ տախիլ օլմագ իւզ-

րէ չըգարըմը՝ պուլունան սէֆինէ գաբթանը միւլաղիմիկի թէղքիւրէսի ծլուպ, Բոգամպօլ պու թէղքիւրէ հազգընտա քէսպի մալիւմաթ իթտիքտէն սօնրա, քէնտի քէնտիքէ,

— Բէք էյի. չիմտի պիլիւրիմքի իսմիմ ֆրէտէրիգ տը Շամրի տիր, վէ Հինտիսթանտա խըղմէթիմ սըպգաթ իյլէմիշ տիր. Պիր աղ տահա թէտգիգ իտէթիմ, տէտի:

Պիր գատըն գալէմինտէն չըգմըշ օլտուղու՝ եաղընըն վէ եաղըլըշըն նաղիքլիկիյլէ անլաշըմագտա պուլունան պիր մէք. թուպ տաթի «սէվկիւլիւ օղլում» իպարէսիյլէ պաշլանդալ, «մարքիզ տը Շամրի» իմգասըյլա խիթամ պուլմուշ իտի:

Պատէհու Բոգամպօլ, իֆատէսինէ տէվսամլէ,

— Նամուսում իւղէրինէ սէօյլէրիմքի, սըր Վիլիամս քէնտի ճէպ տէֆթէրինտէքի եաղըլարըյլա պիզի ալտաթմամըշ. պէնիմվարիտէմ հազըգէթէն մարքիզ օլմուշ տուր, տէտի, վէ իմզանըն ալթընտա «Վանօ սօգաղընտա 27 նումէրօտա քեային օթէլիմտէ» իպարէսինի օգուտուգտան սօնրա, սէօգիւնիւ շու սուրէթլէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Սըր Վիլիամս, պու իսիմլէրի վէ պու նիւմէրօլարը մէճհուլ պիր լիսանտա եաղմասըյլա, պէյհուտէ զահմէթ չէքմիշ տիր:

Մուսախարէն Բոգամպօլ, պիր վալիտէնին, եանի մարքիզ տը Շամրինին քէնտի օղլու կէնճ սէֆինէ միւլաղիմինէ եաղմըշ օլտուղու աթիտէքի մէթուպու օգուտու:

«Սէվկիւլիւ օղլում, օն ալթը սէնէ տիր քի սէնի պէնտէն ալտըլար, վէ եալընըղ տիւնքի կիւն, բէտէրինին էօլիւմ եաթաղընտա սէնին նէ օլտուղունու անլատըմ: Պէն սէնի էօլմիւշ զանն իթտիկիմ, վէ օն ալթը սէնէտէն պէրու սէնին հազգընտա կէօղ եաշլարը տէօքմէքտէ օլտուղում հալտէ, պու կիճէ թէրքի հաեաթ իթմիշ օլան Մ. մարքի տը Շամրի՝ պիւթիւն ճիհան իլինտէ սէնի արաթտըրըպ պուլտուրմադըլըմը ըէճա իթտի:

«Էր եա կիճ էլինէ կէչէր, վէ սէն տէ հազգմըղ եէրէ իճրա իյլէտիկի մուամէլէեի շէտիտէսինտէն տօլաեը սօն սաա:

Թընտա նատիմ օլմուշ օլան բէտէրինին արգուսու մուծիպին՝
 ճէ պիր ան էվվէլ վալիտէն իլէ գըզգարընտաշընա գավու-
 շուսուն իւմիտիլէ, պու մէքթուպու՝ ինկիլթէրըպ պահրիսէ
 նէզարէթինէ իրսալ իլլէտիմ: Սէվկիւիւ օղլում, բէտէրինին
 հարէքէթի զարիպէսինտէն էն սօն տագըգատա խապէրտար
 օլտում: Օն ալթը սէնէ էվվէլ Մ. մարքի տը Շամրի՝ օթէլին
 պիր թավան իշի օտասընտա իգավէթ իտէր, վէ պանա հիշ
 պիր մէքթուպ եազմաեըպ, եալընըզ պիր վէքիլտարճըմըն է-
 լիլլէ սէնէտէ եիւզ լուի ալթունու կէօնտէրիր իտի: Կէօզլէ
 ըիմտէն ագան եաշլար, վէ իթտիկիմ ըէճա վէ նիւազլար՝
 սիւքիւթինի զալէպէսէ միւգթէտիր օլամաեըպ, պու ֆէվգէ-
 լատէ էօմրին սէպէպի նէ օլտուղունու սօն կիւնէ գատար
 սիւալ իթտիկիմ հալտէ, թէէսսիւֆ իտէրիմքի, հիշ պիր
 ճէվապ ալամամըշ իտիմ:

«Օն ալթը սէնէ զարֆընտա, Մ. տը Շամրի վէ պէն՝ ալէմ
 նազարընտա զաեթ մուհապպէթլի զէվճ ու զէվճէ մագա-
 մընտա աոտ իտիլտիք: Ֆագաթ քէնտի քէնտիմիզէ գալտը-
 ղըմըգտա, պիր սէօզ պիլէ թաաթի իթմէտիկիմիզ կիպի,
 գըզգարընտաշընըն ալնընտան տախի պիր պուսէճիք պիլէ ալ-
 մատը:

«Գըզգարընտաշըն վէ պէն՝ միւտտէթի մէտիտէ բէտէ-
 րինի մէճնուն զանն իթաիք: Լաքին նիհաեթէթ պու տէհշէթ-
 ի սըրա վագըֆ օլտուգ: Պու սըրըր, օղլում, շունտան իպա-
 րէթ տիր:

«Բէտէրին Մ. տը Շամրի պունտան օթուզ սէնէ մու-
 գատտէմ, պին ըիալ իրատ իլէ հիւսար ալայը միրալաեը օ-
 լուպ, ուզագ ագըրապամտան օլտուղու, վէ պէն տէ անըն
 կիպի սէրվէթսիզ պուլունտուղում հալտէ, պիրիպիրիմիզէ սէ-
 վէր իտիք, վէ իշթէ պու մուհապպէթին նէթիճէսի օլարագ
 պիր միւտտէթ սօնրա էվլէնտիք: Սէն, սէվկիւիւ էվլատըմ,
 մուհապպէթիմիզին իլք մէյվէսի օլտուն: Պէշ եաշընա վա-
 սըլ օլտուղուն էսնատէ, բէտէրինին հալի պիրտէն պիրէ թէպ-
 տիլ օլտու: Ագըրապսընտան օլուպ, ֆամիլեանըն իլք նէս-

լինին բէիսի օլան վէ սէնէվի եիւզ պին ըիալ իրատա մալիք պուլունան մարքի տը Շամրի տուէլլօտա վէֆաթ իթտի: Մարքի Հէքթօր տը Շամրի օթուզ եաչլարընտա հատիտմիզաճ պիր քիմնէ օլուպ, ախլէազ ու թապիեաթը իսէ, ասրըմըզա մախսուս օլարազ խաֆիֆմէշրէպ, վէ դատընլարըն ֆազիլէթ ու նաժուսունա էհէմմիեէթ վէրմէեէն թագըմտան պուլունմազտա, վէ անճազ պէքեար օլտուզու ճիհէթլէ, վալիտէսիյլէ պիրլիքտէ, եազըն Պլուա ճիվարընաա Օրանժըրիտէ քեային պիր շաթօտա իգամէթ իյլէմէքտէ իտի,

«Իզտիվաճըմըզտան չէնտ սէնէ սօնրա, վէ մարքի Հէքթօր տը Շամրինին վէֆաթընտան պիր դաչ այ էվիլէ, բէտէրին, ճէզաիրէ կիթմէք իւզրէ պուլունան պիր ֆըրզա ասքէրէ ըէֆազաթ իթմէեէ էմր ալտը. սանճազ պէնի Բարիստէ եալընըզ պրազմազ իսթէմէտիկինտէն, ազրապասընտան մարքիզ տը Շամրիեէ թէսլիմ իթտի: Իմտի եազըն սօնլարընը վէ 1830 սէնէսինին սօն պահարընը Օրանժըրիտէ կէչիրտիմ: Հէքթօր տը Շամրի՝ հագգըմտա զայրը մէշրու պիր աչդ իպրազընա իճթիսար իթմէրլէ, պէն, մահզա բէտէրինէ օլան ու պուտիեէթ վէ մուհապպէթի խալիսանէմ իճապընճա, մարքինին հէր կէօնա թաադիպաթընա մուգալլէմէթ վէ մուխալիֆէթտէ պուլունտուժ: Համտ օլսուն քի, սէվիլիլի օղլում, Յուլիս, Իխթիլալը սէպէպիյլէ, բէտէրին, խըտմէթի ասքէրիեէտէ դալամատըզընտան, իսթիֆասընը վէրէրէք, թամ օլ վագըթլարտա Օրանժըրիեէ ալտէթ իտիպ, պէնի տէրաղուշ իյլէտիկի սըրատա,

«— Ազիզէմ, պիզ ֆագիրիզ, հէմ էֆքէրի ֆուգարատան պուլունուեօրուզ: Անճազ էվլատըմըզըն թալիմու թէրպիեէսի՝ ֆէրիզէի զիմմէթիմիզաէն օլտուզունտան, սէնաի ալէմինտէ պիր խըամէթ վէ մէմուրիեէթ դապուլ իթմիշ օլ մագըլըմտան տօլաեը մահճուզ օլմադսընըզ զանն իտէրիմ: Շէօյլէքի վօժ էեալէթինտէ պիր դումրանիա մարիֆէթիյլէ իյլէթիլէճէք օլան ճէսիմ մատէնլէր իչինտէ միւտիլիք վա՝ գիֆէսինի տէրիւհտէ իյլէտիմ, տէ տի:

«Պէն տախի մէսէրրէթլէ բէտէրինէ շէօյլէ ճէվապ վէր-տիմ . . Հէր նէրէնէ կիտէրսէնիզ, սիզէ բէֆազաթ իտէ-ճէնիմ :

«Պէօյլէճէ իրթէսի կիւն Օրանժըրիտէն մուֆարադաթ իթտիք, վէ իքի կիւն ադտէմ քէնտի քէնտիսինի թապանճա իլէ թէլէֆ իտէճէք օլտուղունու մագամը թէհտիտտէ պէնան իթմիշ պուլունան մարքի Հէքթօր տը Շամրիեի մէյեուսի-նէթի ազիմէ իշինտէ պրադտըզ . իւշ այ սօնրա, բէտէրին վէ պէն, Վօթ էեալէթի տախիլինտէ քիւշիւք պիր շէհիրտէ թէ-էսսիսի մէսքէն իթտիկիմիզ էանալէրտէ, մարքի Բարիստէ պի-րի իլէ տուէլլօ իտէրէք, վուրուլուպ, սէքիզ կիւն սօնրա միւ-թէէսսիրէն վէֆաթ իթտի . Անճագ վէֆաթընտան էվվէլ պիր վասիեթմանմէ թանզիմինէ վազթը օլուպ, բէտէրինի վարիսի ումումի թայեին իթմէքլէ, վիճուտինի տահա տիւնքի կիւն խապէր ալմըշ օլտուղումուզ վէլէտիզինա օլան պիր գըզգա-լընտաշընը պու միրաստան մահրում պրադմըշ իտի . շու գա-տար քի, իհթիեար մարքիզ տը Շամրինին սուի հարէքէթինի անալթմագ իշին, օլպապտէ սանա պազը մալիւմաթ իթասընը լազըմէտէն ատտ իյլէտիմ :

«Մատամ տը Շամրի եիրմի եէտի եաշընտա տուլգալըպ, վէ իւշ եաշընտա պուլունան Հէքթօրտան պաշգա էվլատը օլմա-եըպ, իքինճի տէֆա էվլէնտիկի հալտէ, մէվճուտ վասիեթ-նամէ մուճիպինճէ վարիսիքտէն վէ օղլունուն միրասընըն նըս-ֆընը իթիմալէ հագգը օլմագտան մահրում գալաճազը ճի-հէթլէ, իքինճի տէֆա էվլէնէմէմիշ իտի :

«Լաքին մարքիզ պիր խէթա իշլէմիշ օլմասըյլա, էվվէլ էմիրտէ կիզլիճէ պիւեիւտիւմիւշ, վէ մուախիսարէն ուզագ-ադրապասընտան էօքսիւզ պիր շօճուգ մագամընտտ Օրանժը-րի շաթօսունա գապուլ իտիլմիշ օլան պիր գըզ՝ թապիա-թիլլէ մարքիզին թէքմիլ մուհապպէթինի իւզէրինէ ճէլպ իյլէմիշ օլտուղու հալտէ, վալիտէսինին պու սըրընա քէսպի վուգուֆ իթմիշ օլան Հէքթօր տը Շամրի, նամուսուլուգ մահսուլու օլան պու գըզա գալշը թէսկինի նագապիլ պիր

պուղղ ու ատավելթլէ մութթասըֆ պուլունմուշ տուր ,
իշթէ մարքի Հէքթոր տը Շամրի՝ վէլէտիզինա օլան գըղգա-
րընտաշընըն զարարընա օլարագ , սէնին բէտէրինի վասիի ու-
մուսի թայեին իյլէտիկինտէն , վալիտէսինին գալպինտէ պիզէ
գարշը զանէթ շէտիտ պուղղ ու ատավելթ հիսսիեաթը հոգ-
լինէ սէպէպ օլմուշ տուր :

«Եիմտի սէվկիւլիւ օղլում , պու գալտընըն պիզէ գարշը
օլան շիտտէթլի ինթիգամընը անլաեօրսուն : Պէտպախթը-
ղըմտան նաշի , մարքինին վէֆաթընտան իւշ ախ սօնրա , գըղ
գարընտաշըն տիւնեաեա կէլտի :

«Պէշ սէնէ սօնրա վէ սէնին օն եաշընտա օլտուղուն գէ-
մանլարտա , իհթիեաք մարքիղ տը Շամրի , Սրանթըրիտէ վէ-
ֆաթ իթմէքլէ , բէտէրին , մարքի տը Շամրի օլարագ , տէր-
հալ վազիֆէի թաազիեթի իյֆա իթմէկէ , վէ Հէքթոր տը
Շամրինին՝ իսթիմալինի վալիտէսինէ թէրը իթմիշ օլտուղու
բէրվէթին պագըյեէսինի ալմաեա կիթտի...»

Բօգամպօլ՝ մէքթուպը մէզքիւրու օգուլմասընը գաթթ
իթէ ,

— Սահիհէն պու բէք մուհիմմ հիքեաեէ տիր , տէտի
քէնտի քէնտիեէ , վէ օգուլմասընա տէվամ իյլէտի :

3

Մարքիզ մէթուպոլենա չու եօլտա տէվամիլէմիշ իտի .
«Սէվկիւլիւ օղլում, սէքիզ կիւնտէն պէրու բէտէրին
մարքի Բարիստէն զայպուպէթ իթմիշ օլտուղու հալտէ, պիր
ադչամ սէնի պէնտէն ալըրտըլար . Պու խուսուս խայլի միւտ-
տէթ պէնիմ իչին պիր սըրր օլուպ, միւտտէթի մէտիտէ սէ-
նի էօլմիւշ դանն իթտիմ . Օլվագըթ օն եաշընտա իտին, վէ
հագգընտա պիւեիւք պիր չօճուգ մագամընտա մուամէլէ ի-
տիլմէսինի իսթէտիկինտէն, օթէլին ալթ գաթընտա սէնին օ-
տանտա եալընըզ եաթըրըլըր իտին .

«Իմտի հէր կիւն սաաթ պէշտէ աթա սիւար օլմագըլըն
իչին սէնի ուեանտըրմաղա մէմուր օլան խըզմէթքեար՝ պիր
սապահ օտանա կիրտիկինտէ, օրանը պօշ պուշուր, լաքին
եաթաղընըն ալթիւսթ օլմասընա պագըլըրսա, անտէ եաթըլ
օլտուղուն անլաշըլըր . Պու սէպէպլէ տէրունը պաղչէ, վէ օ-
թէլին հէր թարաֆը արանըլըր իսէ տէ, սէնտէն պիր էսը
պիլէ պուլունմաղ .

«Պէն, պու հալտէն օլդատար միւթէէսսիր օլտում քի,
քէտէր վէ էլէմիմ արասընտա զապթիէ նաղըրընա միւրա-
հաաթ իթտիմ . Սէնի պուլմագ իչին Բարիս ալթիւսթ իտիլտի
իսէ տէ, պու անլաշըլման զայպ հագգընտա մալիւմաթ
պընամատը .

«Իչպու ֆէլաքէթի միւտհիշէնի խապէր վէրմէք իւզրէ
բէտէրինէ պիր մէթուպ եաղտըմ, լաքին անտէն օլ տէրէ-
հէ սօղուգ գան իլէ եաղըլմըշ պիր ճէվապ ալտըմքի . հիտ-
տէթիմ տահա զիեատէ արթտը . Գէտէրի բէտէրանէ օ ճէ-
վապնամէտէ հէման եօգ կիպի իտի .

«Արատան պիր այ կէշտիքտէն սօնրա, բէտէրին ավտէթ իթտիկինտէ, սաչլարընըն աղարմըչ օլտուղունու կէօրտիւմ, վէ պու հալի՝ օղլունուն դայպուպէթինտէն տօլաեը հասըլ օլան քէտէր ու էլէմինէ հասըլ իյլէտիւմ:

«Օ կիւնտէն իթիպարէն, սէվկիւլիւ օղլում, գըղգարընտաչըն վէ պէնիւմ իչին ֆէնա պիր էօմիւր պաչլատը: Օլվագըթտան իթիպարէն, բէտէրին պանա պիր սէօղ սէօյլէմէտիկի կիպի, գըղգարընտաչընը տա ասլա պուս իթմէտի: սէնին իսմինի տէ ասլա անմատը: Պէօյլէճէ օն ալթը սէնէ եաչատըգ:

«Ձըգան հաֆթանըն իպթիտալարընտա, բէտէրինին գաթէն պօղուլմուչ օլան ահվալը մըհհիէսի պիզի ֆէվգէլատէ էն, տիչէեէ տիւչար գըլտը: Իքի կիւն սօնրա, պիր տահա գալգամամագ իւզրէ եաթաղա եաթըպ, գըղգարընտաչըն իլէ պանա տա, օտասընա կիրմէքիկիմիզի մէնն իթտի: Լաքին վէգաիֆի ըուհանիեէի ախիրէսինի իճրա իթմիչ օլան Սէնթօմաս տ'Ագուէն քիլիսէսի սէր ըահիպի, տիւն սապահ, բէտէրինին նէզտինէ կիրէպիլմէքիկիմ իչին միւսաատէ իսթիհսալ իթտիկինտէն, եանընա եագլաչտըղըմտա, բէտէրին, պանա,

«— Մա'ըթա, սօն սաաթըմտա սանա աֆվ իթտիւմ, տէտի:

«Պէն իսէ, պու սէօղիւ իչիթտիկիմտէ, եիւքսէս սէսլէ:

«— Աֆվ մը իթտինիզ, ֆագաթ գապահաթըմ նէ՞ իտի, տէյի սօրաուլմ:

«Ձըգարտըղըմ սէստէ օլտէրէճէ էսէրը թէաճճիւպ, հայրէթ վէ տէհչէթ վար իտիքի, բէտէրին միւթէէսսիր օլարագ,

«— Եա'րապպի, աճապա մարքիզ եալա՞ն մը սէօյլէտի, տէտի քէնտի քէնտիեէ:

«Օլ վագըթ սարարմըչ օլան էլինի պաչ եասթըղընա տօղըու ուզաթըպ, պունուն ալթընտան չըգարտըղը սարարմըչ պիր քեաղըտը պանա վէրտի: Պու քեաղըտ, օղլում, իհիթիեարէ մարքիզ տը Շամրինին վէֆաթընտան իքի կիւն ագտէմ

բէտէրինէ խիթապէն պրագմըն օլտուղու քեաղըտ օլուպ, բէտէրին Օրանժըրիէ մուվասըլէթինտէ անը օրատա պուլմուշ իտի:

«Իշպու մէթուպտա պէր վէճհի աթի եաղըլմըն իտի:

«Սէվկիլիւլ ամճաղատէմ,

«Հէթթօր՝ սիզի վարիսի մութլագ նասպ իթմիշ տիր, վէ սիզին տէ, նամուսլու պիր ատէմէ մախսուս օլան սաֆտէրունլուղլա, Շամրի սիլսիլէսինին քիւշիւք նէսլի՝ էֆրատը խիթամ պուլմագտա օլան պիւեիւք նէսլ եէրինէ գաիմ օլմասընը թապիի պուլաճաղընըդ աէրքեար տըր:

«Լաքին միւթէվէֆա օղլումուն իշպու վասիեթի եաղմասընա սէպէպ պու տէյիլ տիր: Օղլում, ուղագ ագրապատան կիպի պիւեիւթմիւշ օլտուղում, վէ բէնտի գըզըմ օլտուղունու պու կիւն իգըար իտէպիլտիկիմ գըզգարընտաշը Անտրէաեը, քի պու կիւն օն պէշ եաշընտա տըր, միրաստան մահրում պրագմագ իսթէմիշ տիր: Իմտի, սէվկիլիւլ ամճաղատէմ, քէնտի թասարրուֆըմլա թօբլամըն օլտուղում՝ սէրվէթտէն պաշգա պիր շէյ պրագմագտա օլմատըղըմ պու գըզընղագա, - խուսուսա Հէթթօրուն մատամ տը Շամրիեի սէվտիկինի, վէ թէրք իթտիկի եիւղ պին ֆրանգ իրատը տա, սիզէ տէյիլ, իլլա քէնտի գըզընա պրագմըն օլտուղունու անլատըղընը թագտիրտէ, - պիր հիսսէ չըգարաճաղընըգա էմինիմ:

«ՄԱՐԲԻՁ ՏԸ ՇԱՄՐԻ»

«Սէվկիլիւլ օղլում, պու մէթուպուն՝ բէտէրինին ֆիքըրի իւզէրինտէ նէ՝ կիպի թէէսսիր հասըլ իթմիշ օլտուղունու անլաեապիլիրսին: Պէն, անըն, եանի բէտէրինին նաղարընտա, քեաֆֆէյի վագիֆէլէրինի աեագ ալթընտա չըղնանմըն պիր գատըն օլմուշ իտիմ: Գըզգարընտաշըն տա պիր մահսուլը ճինաեթ օլմուշ օլուպ, վէլատէթի՝ վէֆաթընտան էվվէլնամուսումուն լէքէտար իթմէք իսթէմիշ պուլունան օլ մէքրուհ գարընըն խանէսինտէ իգամէթ իթտիկիմ գէմանըն նէթիճէսի

պուլունմուշ իտի, իմտի օղլում, պէն պու մէքթուպու օգուր օգումազ, հէման տիզ չէօքիւպ, էլլէրիմի գուպպէի ասիւմանէ տօղրու գալտըրտըղըմ հալտէ, «եա՛րապպի, պու պիչարէ իհթիեարա իման ու իթիգատ զիեասը պախշ իյլէքի, էօլմէգտէն էվվէլ պիսուչ վէ պիկիւնահ օլտուղումա ինանսըն» տէյի նիեազ իթմէկէ պաշլատըմ, Շիւպհէսիզ Հագգ Թէալա պէնի իշիթմիշ օլմասընտան տըրքի, սէսիմտէ, հարէքէթիմտէ վէ պագըլըմտա հագըգէթի հալի իրաեէ իտեր պիր հալ գուհուր կէթիրմէքլէ, բէտէրինին, հագգըմտա զէրրէ գատար շիւպհէսի գալմանեարագ,

«— Աֆվ էթ, պանա աֆվ էթ, տէյի պէեան իյլէտի,

«Վէ պէն, անըն էլլէրինի թուլթուպ պուս իթտիկիմ սըրատա,

«— Մա՛տամ, պունտան պէօլլէ օղլունուզ իչին աղլամաեըն, զիրա օղլունուզ էօլմէմիշ տիր. պէն, սիզի գապահաթլըզանն իթտիկիմ ճիհէթլէ, վալիտէսինին ճինաեէթի վագրատան խապէրտար օլմասընը, վէ պէնիմ նազարըմճա, ութանաճագ վէ արլանաճագ պիր մէնպատէն հուսուլէ կէլմիշ օլան սէրվէթէ ասլա էլ տօգունտուրմասընը իսթէմէտիկիմ ճիհէթլէ, անը եանի օղլունուգու պիր կիճէ վագթը աշըրթաըմ, տէտի:

«Օլ վագըթ, սէվկիւլիւ օղլում, բէտէրին պանա, պէն քէնտիսինի, հէնուզ Օրանթըրիտէ զանն իթտիկիմ հալտէ, նասըլ կիճէլէեին օթէլէ կիրիպ, սատըգ պիր խըզմէթքեարըն մուավէնէթիյլէ սէնի եաթաղընտան գալտըրտըգտան սօնրա Հավըրեա կէթիւրտիւկիւնիւ, վէ օրատան պիրլիքտէ ինկիլթէրըաեա ազիմէթ իյլէտիկինիզի թաֆսիւլթըյլա հիքեաեէ իթտի, Շիմտի, սէվկիւլիւ օղլում, պու մէքթուպու սանա եագմագլա, ավտէթինի ըէճա իտէրիմ:

«Շիւպհէսիզ շիմտի սէն կիւզէլ պիր գապիթ օլմուշսուն տուր, վէ պէլքի քէնտինի էօքսիւզ վէ պիւս սէրվէթ զանն իթմէքտէսին, Ա՛հ, սէվկիւլիւ օղլում, կէ՛լ, սէնին իչին օն ալթը սէնէ կէօզ եաշլարը տէօքմիւշ, վէ չու տագըգատա գօլլարը-

նը աչըպ սանա պէքլէմէքտէ պուլունմուշ օլան վալիտէճիկի-
նին եանընա կէլ :

Մարքիզ Մարթա տը Շամրինին մէքթուպու պունտա խի-
թամ պուլուպ, Ռօգամպօլ, իշպու մէքթուպու, կէնճ մարքի
Փրէտէրիք-Ալպէր-Օնօրէ տը Շամրինին զապիթլիք թէղքերէսի
եանընա գօյսուգտան սօնրա, տիկէր պիր էվրագը օգումաեա
պաշլատը :

Պու էվրագ՝ չիւպհէսիգ զապիթի մէրգումուն քիւչիւք
պիր տէֆթէրի օլուպ, սէքիգ օն եաբրագտան իպարէթ, զա-
եէթ սըգ, ֆագաթ օգումուլուր պիր սուրէթտէ եազըլ-
մըշ իտի :

Իլք սահիֆէսինտէ շու ճիւմլէլէր օգումագտա իտի :

«Պօմպէյ, 13 մարտ :

«Սէֆինէ Ժուրնալը :

«Պիր սաաթտան եօլա չըգաճաղըգ, վէ ատի պիր եօլճու
մագամընտա տէրունինտէ պուլունտուղում սէֆինէ էվրօբաեա
կիտէճէք տիր, Պու եօլճուլուղումուզ պէշ ա) սիւրէճէք տիր :
Եօլճու օլտուղումտան պէրու իլք տէֆա օլարագ պու սէֆինէ-
տէ պօշ գալաճաղըմ : Հէնուզ պիր վալիտէմ վէ պիր գըզ-
գարընտաչըմ պուլունտուղունու խապէր ալտըղըմ կիւն,
Հինտիսթան գումք սնիաքնտա պահրիէ զապիթլիկինտէն իս-
թիֆա իթտիմ : Օ խապէրի պանա իֆշա իտէն մէքթուպու
ալտըղըմտա, չօճուգլուղում գէմանընտաքի պիւթիւն խաթը-
րէլէրիմ զիհնիմտէ ուեանտը :

«Տէնիդտէ, 20 մարտ :

«Օլվագըթ թախմինա օն եաչընտա իտիմ : Սըգ աղաճ-
լըդիլը պաղչէսի պուլունան պիւեիւք պիր օթէլտէ իգամէթ ի-
տէր իտիք :

«Պէն, օթէլին ալթ գաթընտա պաղչէեէ նազըր քիւչիւք

պիր օտապտա եաթար իտիմ. Պաղչէնին Լիլ սօգաղընա նա-
զըր քիւչիւք պիր գաբուսու պուլունմագտա իտի.

«Պիր կիճէ, տէրին ույգուեա տալմըջ օլտուղում հալտէ,
ուժուգումիւզէրինէ տաեաթըլմըջ օլան պիր էլտէն պիրտէն
պիրէ ուեանարագ, կէօղլէրիմի աչտըմ, վէ օ էլին սահիպի
բէտէրիմ իտուկինի թանըտըմ.

«Պիր խայլի կիւնտէն պէրու բէտէրիմ Բարիստէն դայ-
պուպէթ իթմիջ օլուպ, էօնիւմիւզտէքի հաֆթա գարֆընտա
ալտէթ իտէճէկինի վալիտէմ սէօյլէմիջ իտի: Իմտի բէտէրի-
մի եաթաղըմըն պաչընտա աեագտա կէօրտիւկիւմտէ, թէաճ-
ճիւպ իթտիմ. լաքին թէաճճիւպիւմիւ զիեատէսիյլէ մուճիւպ
օլան հալ՝ անըն սիմասընտա միւշահէտէ իյլէտիկիմ քէտէր ու
էլէմ օլտու.

«Զիւնքի բէտէրիմ ալէսսէվիեէ կիւլէր եիւզլիւ իքէն, օ
կիճէ լէհէսի սօլկուն վէ հիտտէթմիւզաճ, վէ սիեահ էլպիսէ-
լէր կիեինմիջ օլարագ կէօրտիւմ. Բէտէրիմ՝ սիւքիւթ իւզրէ
տուրմագլըղմը իթար իչին բարմաղընը տօտագլարը իւզէ-
րինէ վազ իթտիքտէն սօնրա, եազաչ սէտա իլէ, «օղլում,
էալպաղընը կիեին» տէտի.

«Բէտէրիմին դըմըտանմասը իւզէրինէ, պանա սիլահ
թալիմ իտէն իհթիեար պիր խըզմէթքեարըն, քէնաի էնսէ-
սինտէ տուրմուչ օլտուղունու կէօրտիւմ.

«Բէտէրիմ կիպի օ ատէմաէ մահգուն վէ միւքէտտէր
իտի.

«Հէր նէ իսէ, վագը օլան իթարա իթաաթ իթտիմ.
անճագ ույգուտան սէրսէմ օլարագ էսվապըմը սիւրաթլէ
կիեինէմէտիկիմտէն, զիքր իթտիկիմ Անթուան նամ խըզմէթ-
քեար մանթօմու կիեինալ տի: Օլ վագըթ բէտէրիմ էլիմտէն
թութարագ,

«— Պէնիմէ կէլ, տէտի, վէ պաղչէնէ նաղըր օլան գա-
բուտան պէնի տիշարը չըգարտը, Պաաէհու Անթուանա խի-
թապէն,

«— Թափսիեէլէրիմի պիլիքսին, տէտի.

«Անթուան տախի, - Էվվէթ Էֆէնտիմ, պիլիբիմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

«Պէօլլէճէ պաղչէտէն կէչտիք, վէ Լիլ սօգաղընա նաղըր օլան օտաեա վասըլ օլտուգ:

«Օրատա բէտէրիմ պիր անախթար ալարագ գաբուեու աչտը: Պէն թէաճճիւպ վէ հէման տէհչէթ իչինտէ պուլունուեօրտում: Բէտէրիմին պէնի նէրէեէ կէօթիւրմէքտէ օլտուղունու պիլմէեօրտում: Նիհաեէթ քէնտիսինէ, «Պապա, պէնի նէրէեէ կէօթիւրիւեօրտունուղ» տէյի սօրտում:

«— Պիր եօլճուլուգ իթմէեէ, տէյի ճէվապ վէրտի:

«— Վալիտէմլէ պիրիքտէ՞մի:

«Պու քէլիմէ իւղէրինէ, բէտէրիմին լէհճէսինին սօլտուղունու կէօրտիւմ: Պատէհու,

«— Խայր, տէտի, վէ իլավէթէն տախի, - Պունտան պէօլլէ սէնին վալիտէն եօգ տուր, տէյի պէեան իյլէտի:

«Պէն, պու շայեանը թէէսսիւֆ սէօղլէրին մանէասընը տիւշիւնտիւկիւմ էանատէ, պէնի պաղչէտէն տիշարը չըգարտը, վէ իչէրտէ գալմըչ օլան Անթուան իսէ, գաբուեու իւղէրիմիզաէն գաթատը:

«Սօգագտա, պիր գաչ ատըմ ուղագտա պիր բօվթա արապասը պուլունտուղունտան, բէտէրիմ պէնի պունա օթուրթտու, վէ քէնտիսի տէ եանլմաա օթուրտուգտան սօնրա, արապաճըեա «հայտէ» տէյի էմր վէրտի:

«Պու արապա քէմալը սիւրաթլէ Բարիստէն չըգարագ, պիւթիւն կիճէեի վէ իրթէսի կիւն նըսֆընը գաթը մէսաֆէ իլէ կէչիրտիք: Պատէհու արապա պիր խանա մուվասըլլէթլէ, օրատա պիր աղ եէմէք եէմէմիզտէն սօնրա թէքըար եօլա չըգարդ, վէ ագչամ իւղէրի տէնիզ սահիլինտէ վէ պիր չօգ սէֆինէլէր իլէ մուհաթ պիր շէհրէ եէթիշտիք:

«Օլվագըթ բէտէրիմ պանա, - Հավը պէլտէսինէ վասըլ օլտուգ, տէտի:

«Լիման իւղէրինտէ քեային պիր օթէլտէ եաթտըգ: Իրթէսի կիւն պէն հէնուղ ուեուտուղում սըրատա բէտէրիմտի-

չարը չըգտը։ Ի՞քի սաաթ սօնրա, գըրմըղը էլպիսէ կհեինմիչ պիր ատէմ իլէ պիրլիքտէ կէլտի։ Պու ատէմ ինկիլիզ պահ-րիէ զապիթէրինտէն իտի։

«Օլ զէման բէտէրիմ պէնի գուճաղընա ալարագ,

«— Օղլում, սանա, զէնկին օլտուղուն պէլքի սէօյլէնիլմիչ իսէ տէ, պունուն ասլը եօգ տուր, սէն ֆագիրսին, ֆագաթ սանա իթա իթտիկիմ իսմի նամուսընլա մուհաֆագա իյլէ-մէլիսին։ Սէնի պու էֆէնտիսէ թէօլիմ իտիեօրում։ օ մէնի, քէնտի կիպի ատէմ, մէրտ վէ նամուսլու պիր զապիթ իտէ-ճէք տիր։ անընլա պերապէր կիտէճէքսին, տէտի։

«— Լաքին վալիտէմ, տէյի նիտա իթտիմ։

«Բէտէրիմ տախի սէրթ պիր լիսան իլէ, — վալիտէն վէ-ֆաթ իթտի, տէյի մուգապէլէ իյլէտի։

.....

«Իրթէսի կիւն միչօ մագամընտա սէֆինէէէ տախիլ օլ-տում։»

.....

Կէնճ մարքի Ալպէր-Ֆրէտէրիք-Օնօրէ տը Շամրինին սէյ-եահաթընըն իլք մալիւմաթը պունտա խիթամ պուլուպ, Բօ-գամպօլ՝ օգոււմասընը գաթթ իթտիքտէն սօնրա, քէնտի քէնտիսէ չէօյլէ սէօյլէտի։

— Շիմտիլիք պու քեաղըտլար՝ սըր վիլիամսըն տէֆթէ-րինտէքի մարքիլ իլէ Շամրինին տէֆթէրինտէքի մարքիլին այնի շախս օլտուգլարընը իսպաթէ քեաֆի տիր։ Իմտի պէք-լէնէն վէ եէթմիչ պէչ պին ֆրանգ իրատա միւթէօարըրֆօ-լաճագ օլան՝ քէնտիսի տիր։ Լաքին զանն իտէրիմքի պուլուն-տուղու օ կիւղէլ քիւչիւք տէլիքտէն պէնիմ միւսաատէմ վէ մուալէնէթիմ օլմատըգճա չըգամաեաճագ տըր։ Լաքին պէն խայրիսահ պիր քիմսէ տէյիլիմ։

Մուախիսարէն Բօգամպօլ տէնիլէ աթֆը նազար իլէ, տէօրթ թարաֆը այրը այրը մուայեէնէ իթտի։ Տէնիլ օլէս-նատէ քէսպի սիւքիւնէթ իթմիչ վէ գուպպէի ասիւման պէր-

րազլանմըչ օլուպ, ուֆուգտա հիչ պիր պուլուլթ գալմամըչ իտի:

Րօգամպօլ, քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Հիչ շիւպհէ եօգ տուր քի, շու պիչարէ մարքի տը Շամրինին պուլունտուղու զաաֆէթ վէ աճլըգ հալինաէ, բիմ. սէ եարտըմընա կիթմէզսէ, պիր գաչ սաաթտան թէրքի հա. եաթ իտէճէք տիր: Ատամըզա եանաչմանա մէյիլի օլարագ, նէ՛ պիր սանտալ վէ նէ՛ պիր սէֆինէ կէօրմէեօրում: Իհթի. մալքի պիր պալըգճը գաեղընըն պուրաեա եանաչմաօր տա՝ անճագ հալմանըն պօզուղլուղունտա վագը օլապիլիր: Տիմէք եարըն, եախօտ սէքիզ կիւնտէն պու ատաճըզա պիր կէմիճի կէլէրէք, պիչարէ մարքինին ճէսէտինի պուլաճագ տըր, եա. խօտ հիչ բիմնէ պուրաեա աեագ պասմանաճագ տըր: Տիմէք տիր քի, պիր խուսուս, պէնի, պիր հարէքէթի գապիհէտէն գուրթարմագտա տըր, եանի հաեաթը պէնճէ լիւզումնուզ օլան շու զէվալը մարքի տը Շամրիեի թէլէֆ իթմէքիկիմէ հաճէթ եօգ տուր:

Օլ վագըթ Րօգամպօլ՝ քեաֆֆէյի քեաղըտլարը եէնի. տէն թէնէքէ մահֆագանա վագ իլէ, իչպու մահֆագաեը, թապանճալարը, վէ պէտպալթ պահրիեէլինին ալէթի թախ. լիս զանն իյլէտիկի գուչաղը քէմէրինտէ հըֆիլ իյլէտիքտէն սօնրա, տէնիզէ նաղըր օլան պիր գաեանըն իւզէրինէ չըգտը:

Օրատան իքի ֆարսախ ուզագտա, ուֆուգտա, Ֆրանսա թօբըաղընը աշիքեարէն կէօրիւպ:

— Գաթթ իտէճէք էրէյիճէ եօլում՝ վար տըր, լաքին պու տէֆա Պուժիվալ իլէ Մարլի մաքինասընը խաթըրլաեա. ճաղըմ: Մամաֆի մարքի տը Շամրի իսմիյլէ Հինտիսթան գումրանիասընտա միւսթախտէմ՝ պահրիեէ գապիթի օլտն բիմնէ եիւզմէքտէ դաեէթ մահիր օլմալը տըր, տէտի:

Պատէհու Րօգամպօլ, մարքի իւնվանընը վէ եէթմիչ պէչ պին ֆրանգ իրատը իսթիհսալ իթմէք իսթէեէն ատէմէ մախ. սուս ճէսարէթլէ, տէնիզէ աթլատը:

4

Բարիստէ, Գարնավարն սօն սալը կիւնիւ, էօյլէտէն սօն-
րա սաաթ 3-4 րատտտէլէրինտէ պուլվար Սէն-Մարթէնտէ
խընճախընճ էհալի պուլունմագտա, վէ պունլար, զանն օլուն-
տուղու վէճհլէ, ճասքէլի տտէմլէր իլէ տօլու օլան. արապա-
լարը սէյր ու թէմաշա իթմէքլէ մէշղուլ օլմանըպ, Շաթօ-
տ'Օ սօգաղըյլա ֆօպուր-տիւ-թանբլ սօգաղը արասընտաքի
խալի պիւր արաղի իւզէրինտէ գուլիպէլէրինի գուրմուշ պու-
լունան չէնտ նէֆէր հօգգապաղարա տիգգաթ իթմէքտէ վէ
անլէրի ալնլէմէքտէ իտիլէր:

Մահէլլի մէղքիւրտէ եան պէ եան ինչա իտիլմիշ օլան օն
գատար քիւչիւք թէաթրօլար՝ խալգը ճէլպ իթմէք իւղրէ
րէգապէթ իթմէքտէ օլուպ, հալպու քի պունլարտան պաշ-
լըճա պիւրի՝ տիկէրլէրինէ ֆաիգ կէօրիւնմէքտէ իտի. պուրա-
եա չիֆթ չիֆթ, պաղէն տէ տէօրտէր նուֆուս կիրմէքտէ օ-
լուպ, սարը րէնկէ պօեանմըշ պուլունան պու պիւեիւք պա-
րագանըն էօնիւնտէ, գըրմըղը մայնօ, վէ գատիֆէ գըսսա ֆիս-
թան կիեինմիշ օլան կէնճ պիւր գըղ՝ տալուլուն սէսիլէ վէ
զիւլէր իլէ օյնանըպ, արա սըրա րագսընը վէ թիւըքիսինի
գաթթ իլէ:

— Կի'րինիգ, մատամլար, կի'րինիգ միւսիւլէր, պուրատա
կէօրէճէքսինիգ Օ Բէննի նամ Հինտի սէրտաընը քի, տիւշ-
մէնլէրի տիլինի քէսմիշլէր վէ կէօղլէրինի չըգարմըչլար տըր:
Կի'րինիգ միւսիւլէր, կի'րինիգ մատամլար, տուխուլիէսի օն
պէշ սանթիմ տիւր, վէ կէօրիւլմէնէ լանըգ տըր, տէյի իլան
իթմէքտէ իտի:

Պատէհու կէնճ գատըն զիւլէրի թէքրար թագընարագ ,
ղարիպ պիր օնու իճրասընտան սօնրա , իքի աեաղը իւզէրինէ
տիւշիւպ , իլանընա տէվամիէ ,

— Կի'րինիզ , մատամլար վէ միւսիւլէր , Օ Բէննի Ուլըս-
թրայիա մէմալիքի վահշիլէրինտէն օլուպ , պունուն հիքեաշ
եէսինի , սիզէ , մէմիէքէթինին մուզիգա հավասըյլա պէեան
իտէճէեիմ , տիմէքտէ իտի :

Օլ վագըլթ պու կէնճ չինկեանէ'լաճիվէրտ վէ սարըրէնկ-
լի պիր գըեաֆէթէ կիրմիշ օլան վէ քէնտի եանընտա տուր-
մուշ պուլունան պիր հօգգապաղըն էլինտէն տավուլու ալա-
րագ , մագամ իլէ շու սէօղլէրի սէօյլէմէեէ պաշլատը :

«Օ Բէննի պիւեիւք պիր սէրտար օլուպ , մուհարէպէտէ
շէճի վէ միւշավիրլիքտէ միւտէպպիր տիր :

«Օ Բէննի' չըգան այ օթուզ գատար ճէնկեավէրանըյլա
սանտալընա րաքիպ օլուպ , տիւշմէնի մուհիլէրինին իճրաի սալ-
թանաթ իթմէքտէ պուլունտուղու Նանա-Քիվա ատասընա
կիթմիշ տիր :

«Լաքին Օ Բէննինին կէօզ տիրմիշ օլտուղու' Նանա-Քի-
վանըն հիւքիւմէթի , վէ խասմինին պօղաղընտաքի ինճու կէր-
տանլըզ տէյիլ տիր...»

Պուրաճըգտա կէնճ չինկեանէ սէօղիւ քէսիպ , թէքրար
սըշրամաեա պաշլաեարագ ,

— Կի'րինիզ մատամլար , կի'րինիզ միւսիւլէր , հիքեաեէ-
նին սօնու թէաթրօնուն իչէրիսինտէ , վէ սէրտար Օ Բէննինին
գարշըսընտա սէօյլէնէճէք տիր , տէտի :

Խալգ իսէ , իչէրի կիրիպ , Ուլսթրայիանըն վահշիլէրին-
տէն պիրինի կէօրմիւշ օլտուղունա իսքեաթ օլարագ չըգմագ-
տա իտի :

Խարիճտէ պուլունան խալգ իչինտէ , սէյիւրճիլէրին մէ-
րագընը ճայ իտէր սուրէթտէ իւսթիւ պաշը տիւզկիւն , էլ-
լէրի լէյլաքի էլտիվէնլի վէ աղզընտա թիւթօ սիկարասը օ-
լարագ պիր տէլիգանլը տուրմուշ օլուպ , մէրգուժ , էվվէլ է-

միրտէ օւճալիպէ հօգգապազ գատընը թէմաշա իթմէք մագսէ տիլլէ մէզքիւր պարագաեա եագլաշմըշ իքէն, մուախսարէն մէզպուրէնին սուրէթի իլանը՝ տիգգաթընը ճէլպ իթտիկին տէն, իֆատէսինի տինլէմէեէ պաշլատը :

Պատէհու կէնճ գատըն՝ Ավսթրալիալը սէրտար Օ Բէննինին պագիէեի հիքեաեէսի թէաթրօնուն տախիլինտէ նագլ իտիլէճէկինի պէեան իթտիկինտէ, մէրգում տէլիգանլը՝ պէշ գատէմէտէն իպարէթ օլան նէրտիվէնտէն չըգլպ, գաբուտա գօնթրօլ մէմուրլուգու իյֆա իտէն ատէմին շարգասընա պիր պէշ ֆրանգլլըգ սիքքէ աթտըգտան սօնրա, իչէրի կիրէրքէն, հօգգապազ, գաբուճուեա,

— Մի'ւսիւ, մի'ւսիւ, բարանըզըն գուսուրուճու ալըն, տէյի պաղըրտը իսէ տէ, տէլիգանլը՝ պունուն սէսինի իչիթ մէեօր կիպի կէօրիւնէրէք, մէզքիւր թէաթրօեա կիրտի :

Թէաթրօ տէնիլէն պու մահէլլ, գանաբէլէրլէ թէրթիպ իտիլմիշ պիւեիւք պիր սալա, վէ օրթասընտա, տաեանապիլէճէք մէրթէպէտէ եիւքսէք օլարագ ախշապ պիր կալրի իլէ մուհաֆագա իտիլմիշ աչըգ պիր եէր օլուպ, մէյիրճիլէրին օնտան իլէրի կիթմէմէլէրի իչին մէզքիւր կալրի սինօր մագամընտա պուլունմագտա իտի : Զիքր իթտիկիմիզ աչըգ եէրին օրթասընտա, աչընմըշ վէ ըէնկի սօլմուշ գատիֆէլէր, վէ իւշ ատըմ ուզագտան ալթուն կիպի բարլաեան պագըր բարչաղ լարը իլէ միւզէյեէն պիր նէվ թախթ շէրլինտէ եաբըմըշ եիւքսէք պիր մահէլլտէ Օ Բէննի օթուրմուշ օլուպ, պունուն պաշընա, հօրօզ վէ բաբաղան թիւլլէրինտէն նէվիմա պիր տիատէմ գօնուլմուշ, սարը պիր բէշթիմալ սարըմըշ, աեագլարը վէ կէօվտէսի չըպլագ պրագըմըշ, վէ սմուզլարը օգ վէ եայ իլէ հըֆլ իտիլմիշ իտի :

Պու Ավսթրալիալը սէրտարըն եիւզիւ օլտէրէճէ միւտհիշ իտի քի, հէր կէօրէն տէհշէթ հիսս իլլէմէքտէն քէնտիեի մէնն իտէմէմէքտէ իտի : Շէօլլէքի եիւզիւնաէ մավի, գըրմըզը, եէշիւ վէ տօնուգ ըէնկլէրտէ նագլար չըզըմըշ, կէօզլէրի եարը գաբալը օլուպ, պագըշընըն սօն պիր շէօլէսի արգատան կէօ :

րիւլիւեօր կիպի պուլունմուշ, իւթ տօտաղը՝ պուրնունուն
ալթ թարափընա դատար տիւտիւղ պէօլինմիւշ, վէ պագըր-
տան պիր հալգա ասըմըշ, քէզալիք պուրնու իլէ գուլագլա-
րընա տախի զարիպ շէքլէրտէ եիւղիւքլէր իլէ հալգալար
թաալիգ գըլընմըշ իտի: Օ Բէննի՝ պունտան պէօլէ տիւնեա-
տա հէր շէյ քէնտիլէրի իշին էհէմմիեթսիգ օլան, հաթթա
նագարը տիգ գաթը ումուսիեի ճէլպ իթմիշ օլտուգլարընը տա-
խի պիլմէեէն ատէմլէր կիպի գըմլտանմագսըղըն օթուրմուշ
օլուպ, քէնտի էնսէսինտէ տուրմուշ պուլունան պարագանըն
սահիպի տէ, մէզքիւր Ավսթրալիալը սէրտարըն հիքեանէսինէ,
թամ տիշարտաքի կէնճ գատըն պրագտըղը եէրտէն տէվամ
իլլէմէքտէ, վէ սէյիթիլէրէ Օ Բէննիին, Պիւեիւք-Ագպապա
թէսմիէ օլունան տիւշմէնի գարըսընա ալէագա իթմիշ օլուպ,
մէզպուրէեի գաչըրմագ զայրէթինտէ իքէն, մէզքիւր Ագպա-
պա անը բէնշէսինէ կէշիրմէքլէ, տիլինի քէսմիշ, պիր կէօ-
զիւնիւ չըգարմըշ վէ եալընըգ էլինտէ պիր պասթօն օլարագ
քէնտի քէնտիսինի գուլանապիլմէսի իշին տիկէր կէօզիւնիւ
պիր ազ աչըգ պրագմըշ օլտուղունու, վէ մուախսարէն մէր-
գումու պիր ինկիլիգ գաթթանընա սաթմըշ օլմասըյլա, օ տա
անը էլրօբաեա կէթիրմիշ իտուկինի պիլտիրմէքտէ իտի:

Կէնճ շինկեան՝ գատընընն թավը ու իֆատէսինտէն թէշ-
վիգ օլունարագ պարագաեա կիրմիշ օլան լէյլաքի էլտիվէն-
լի տէլիգանլը, հէր քէս կիպի, մէզքիւր տէհէթլի թասվիր-
տէն էվվէլ էմրտէ իգհարը նէֆրէթ իտիպ, մուախսարէն
նագարը տիգ գաթընը օնա հասը իթտի, վէ զանն իտէրսին քի
մէրգում Ավսթրալիալը սէրտարըն իւք թասվիրի նէ օլմուշ
օլտուղունու տիւշիւնմէեէ պաշլատը:

Տէլիգանլընըն իշպու թէտգիգ վէ մուալեէնէսի պիր
սաաթտան զիեատէ սիւրիւպ, մէզքիւր սէրտարըն պիր հա-
րէքէթինէ, եախօտ աղղընտան պիր սէս չըգարմասընա պէք-
լէմէքտէ իտի:

Հալպուքի Օ Բէննի նէ՝ եէրինտէն գըմլտանտը, նէ՝ տէ
սէս չըգարտը:

Նիհանէթ օ սիւսիւ տէլիգանլը՝ պիր սաաթտան պէրու սէյիրճիլէրին եէկտիկէրինի թաադի Կ իթտիքլէրինի, վէ պարագա սահիպինին մահուտ մասալընը եիրմինճի տէֆա օլարագ թէքրարլատըղընը կէօրմէսի իւզէրինէ, մէրգուսուն տիգգաթընը ճէլպ իթմէք իւզրէ քէնտիսինէ պիր իշարէթ իթմէկէ գարար վէրտի:

Մէգըրար հօգգապաղ՝ ատի խալգը միեանընտա էլտիվէնլի պիր քիմսէ կէօրմէսէ ալըմըշ օլմատըղընտան, պիրտէն պիրէ սէօզիւ քէսիպ, պիր նէվ թէքէպպիւր վէ շիւքրանիյիէթլէ, — էմրինիգէ մուսթաղըրըմ միւսիւ գօնթ, տէյի պէեան իյլէտի:

Ճէլիգանլը. — Պէն գօնթ տէյիլիմ, անճագ սիգէ պիր շէյ սօրմագ իսթէրիմ:

Տէլիգանլը պու եօլտա իֆատէի մէրամ իթտիկի սըրատա, կէօզիւնիւ Ավսթրիալիալը սէրտարտան աեըրմանըպ, քէնտիսինին կէօրիւշտիւկիւ էսնատէ, մէրգուս սէրտարըն լէհճէսինտէ ճիւզի պիր տիթրէմէ հուսուլէ կէլտիկինի կէօրտիւ:

Հօգգապաղ. — Տինլէեօրում միւսիւ... տէտի, վէ մէգքիւր ֆէվգէլատէ սէյիրճիլինին մութլագա պիր իւնվանը պուլունմուշ օլտուղունա իսքեաթ օլմուշճասընա, իֆատէսինտէ թէրէտտիւտ կէծսթէրտի:

Լէյլաքի էլտիվէլի կէնճ քիմսէ իսէ,

— Մօնսիէօ մարքի տէյինիլ... տիեէրէք, հօգգապաղըն թէրէտտիւտիւնիւ պէրթարաֆ իյլէտի:

— Օ հալտէ միւսիւ մարքի, սիգի տինլէեօրում:

— Վահշի սէրտարընըլ էվրօբա լիսանլարընա աշնա՞մը տըր:

— Ինկիլիգճէ անլար:

— Բէք էյի:

Օլ վագըթ մէրգուս տէլիգանլը՝ սէյիրճիլէրին քէնտիսինէ տիգգաթ իթմէքտէ օլտուգլարընա էհէմմիեէթ վէրմէեէրէք, Ավսթրալիալը սէրտարա խիթապէն, ինկիլիգճէ:

— Օ՛ Բէննի էֆէնտի, էվրօբաեա հա՛նկը սէֆինէ իլէ կէլմիշ օլտուղունուղու պէեան իտէ՛րմիսինիզ. Ծուլթօ՞ն մու, Բէրսէվէրա՞նթ մը, եօգսա Ծօուլէր սէֆինէսի իլէ՞մի կէլտի-նիզ, տէյի սիւալ իթտի:

Օ Բէննի սօն քէլիմէեի իշիթտիկինտէ, օթուրմուշ օլտուղու թախթ իւզէրինտէ սարսըտը, վէ հօգգապազ, եիւքսէք սէտա իլէ,

— Կէօրիւեօրսունուզ մատամյար վէ միւսիւլէր, Օ Բէննի ինկիլիզճէ անյաեօր, վէ էկէր տիլի պուլունսա իտի, միւսիւ մարքիւնէ տէ ճէվապ վէրիւր իտի, տէտի:

Լաքին կէնճ մարքի՝ հօգգապազըն մէզքիւր իֆատէսինի տինէմէքսիզին, պարազատան չըգտը, վէ Ձինկեանէ գատընըն գուլազընա էեիլէրէք,

— Գը՛զըմ, օն լուի ալթունու գազանմագ իսթէ՛րմիսինիզ, տէտի:

— Հայ հայ էֆէնտիմ. պունու գազանմագ իշիննէ՞ եարմագ լազըմ տըր:

— Նէ՞րէտէ սաքին օլուեօրսունուզ:

— Պուրատա էֆէնտիմ. (պունու սէյլէրքէն մէզպուրէ պարադանը կէօսթէրմէքտէ իտի.) Պէնտէնիզ՝ բայլաչօնուն գալըսընըմ. պիզ՝ Օ Բէննիեի կիճէլէրի սագլարըզ, հալպու բի տիրէքթօրումուզ շէհիրտէ եաթար: Անըն կրանտ վիլէթտէ պիր օտասը վար տըր:

— Սաաթ գա՛շտա պուրանը գաբարսընըզ:

— Եարը կիճէտէ:

— Բէք էյի. էկէր եարը կիճէեի իքի սաաթ կէչէրէք պարազանըզըն գաբուսունու չալարսամ, սիզ, եախօտ զէվ-ճէնիզ բայլաչօ աչարմըսընըզ:

Ձինկեանէ հօգգապազ, թէաճճիւպլէ,

— Էվվէթ էֆէնտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

Պատէհու մէրգում տէլիգանլը՝ տավուլուն իշինէ պիր ֆրանսըզ ալթունու ալթըպ, էյլէ պիր կէնճ գատըն իլէ ալէնի սուրէթտէ կէօրիւշտիւկիւնիւ վէ մէզպուրէեէ բարա

վերտիկինի կէօրմէքլէ, զիհինների պօղուլմուշ օլան խալդը եա-
րըպ կէչտի:

Ձինկեանէ իսէ, խըղմէթինի ունուտուպ, մէրգումուն
ղալէպէլիք արասընտան կէչտիկինէ, վէ միւքէլլէֆ պիր ֆայ-
թօնա րաքիպ օլտուղունա տիգգաթ իթտի:

Խալդ իչինտէ պուլունան պիր իհթիեար գարը, մէրգում-
տէլիգ անլընըն իշար իթտիկիմիղ մուամէլէսինտէն ֆիքըրի պօ-
ղուլարապ,

— Իշթէ դէմանէմիղտէ միւթէպէր զէնկին էվլատլարը
պունլար տըր, Պիղիմ կէնճլէրիմիղ պէօլլէ ալէնի սուի հա-
րաքեաթ վէ մուամէլաթլ կէօրիւպ տէ նաճըլ ֆէնա իպրէթ
ալմասընլար, տէտի, վէ կէնճ դատընըն զէվճի օլտուղունու
պէեան իթտիկիմիղ բայլաչօ իսէ,

— Սէսինի քէս պունամըշ, տէտի, վէ տավուլու գարըսը-
նըն էլինտէն ալըպ, մէգպուրէ նութգունա պաշլատըղը հալ-
տէ, զէվճի տէ տավուլու չալմաեա տէվամ իյլէտի:

.....

Եարը կիճէեի իքի սաաթ կէչիպ, ճիվարտա քեային կէ-
թէ վէ Ամպիկիւ թէաթրօլարընտա մասքէլի պալօ վէրիլմէք-
տէ պուլունմասընա րաղմէն, կիւնտիւղ աղչամա գատար
հօգգապաղլարըն սէյրի իչին զալէպէլիքլէ տօլմուշ օլան օ
մահէլլտէ սայքի քիմսէ պուլունմամագտա իտի:

Օ էսնալէրտէ Ավթրալիալը սէրտար Օ Բէննինին սէյր
իթտիրիտիկի մահէլլին թա գարչըսընտա պիր գուրէ արա-
պասը տուրտու, վէ մանթօեա սարըլմըշ օլան պիր առէմմէգ-
քիւր արապատան էնիպ, սըզը սըգըեա դաբալը պուլունան,
ֆագաթ քէբէնքլէրինին արգասընտան ճիւզի պիր ըշըգ կէօ-
րիւլմէրտէ օլան պարագաեա տօղրու եիւրիւեիւպ, պունուն
պէշ դատէմէսինտէն չըգտըգտան սօնրա, եավաչճա գարու-
եու չալտը:

Ձինկեանէ գատըն՝ իչէրտէն,

— Բիճ տիր օ, տէյի սօրտու:

Տէլիգանլը . - Պէքլէտիկինիզ քիմսէ տիր :

Տէրհալ գարու աշըլարագ, տէլիգանլը իշէրի կիրտի :

Կիւնտիւղքի թէմաշակեալ հաթագ օտաօը հալինէ իֆ-
րաղ իտիւմիշ իտի :

Մէրգում տէլիգանլը՝ պիր թարափտա դարը գօճանըն
հաթաղընը կէօրտիւկիւ կիպի, պիր աղ էօթէտէ, եանի սա-
լանըն տիկէր ուճունտա տախի հէնուզ եէմէք պագըբէսի իւ-
ղէրինտէ պուլունան պիր մասանըն իւսթիւնտէքի մուճուն ը-
շըղըյլա սամանտան պիր հաթագ իւղէրինտէ հաթմըշ, վէ իւս-
թիւնէ պիր եօրկան էօրթիւլմիւշ պուլունան Ավսթրալիալը
սէրտար Օ Բէննիեի միւշահէտէ իյլէտի :

Ձինկեանէ գարը՝ հաթաղընտա օթուրմուշ օլուպ, բայ-
լաշօ իսէ տիշարը չըգմըշ իտի :

Դարը .- (քէլամա աղաղ իտէրէք .) Տիրէքթօրումուզ պիր
աղ գօրգագ օլտուղունտան, ղէվճիմանը կէօթիւրմէք իւղրէ
տիշարը չըգտը :

Տէլիգանլը .- Դը՛ղըմ, էվվէլ էմիրտէ շուրասընդ սիզէ պէ-
եան իտէրիմքի, սիզ հագըգէթէն բէք կիւղէլսինիզ, լաքին
պէնիմ պուրաեա կէլիշիմ պունու սէյլէմէք իշին տէյիլաիր :

Ձինկեանէ գարընըն սուրաթը էքշիտի, վէ տէլիգանլը
ճէպինտէն օն ատէտ ֆրանսըղ ալթունու չըգարըպ, մասանըն
քէնարընա վաղ իտէրէք :

— Իշթէ սիզէ վատ իթտիկիմ ագչէ, շիմտի կէօրիւշէլիմ,
վահշինիզ հագըգընտա սլաղը մալիւմաթ ալմագ արզուսին-
տէեիմ, տէտի :

Կէնճ գատըն, տէլիգանլընըն զիեարէթինին քէսպ իթ-
տիկի բէնկ հագըգընտա թէաճճիւպիւ կիթտիքճէ արթարագ :

— Էֆէնտիմ, պու վահշի հագըգընտա պիտիկիմ մա-
լիւմաթ՝ խալգա սէյլէտիկիմի իշիթմիշ օլտուղունուզ մալիւ-
մաթտան զիեատէ պիր շէյ տէյիլ տիր : Պիզ, եանի Ֆանֆ-
ըլլիւշ վէ պէն, չօգտան պէրու Մ . Պօպինօնուն խըտմէթին,
աէ պուլունուեօրուզ, տէտի :

— Ֆանֆըլլիւշ վէ Պօպինօ քիմիէր տիր :

— Ֆանֆրըլիւշ՝ բայաչօ, եանի զէվճիմ տիր:

— Էյ Պօպինօ քիմ տիր:

— Տիրէթօրումուզ տուր:

— Բէք էյի:

— Ֆանֆրըլիւշ վէ պէն՝ վազթիյիէ իբ ճանպաղը իտիք. լաքին պու սէնաաթ քեարլը օլմատըղընտան, չօգ կիւնլէր նա՞ փագա բարամըզը չըգարամազ իտիք. Իմօի պունտան իւշ այ մուգատտէմ Պուլօնեքտա պուլունտուղումուզ սըրատա, պու վահշի իլէ պիրլիքտէ Լօնտրատան կէլմիշ օլան Մ. Պօպինօեա թէսատիւֆ իթտիք. Հէր պիրիմիզէ մահիէ երիմիշէր ֆրանգ վէրէրէք իքիմիզի տէ քէնտի մաեթիւնէ ալտը:

— Պու իւճրէթ բէք ազ տըր. հէր նէ իսէ, պու վահշինին նէրէտէն սաթըն ալընտըղընը պիրլիքօրմուսունուզ:

— Չանն իտէրսէմ Լօնտրատան. Հալպու քի Մ. Պօպինօ՝ հիշ պիր շէյ սէօյլէմէզ պիր քիմսէ տիր:

— Տի՛նլէեինիզ գըզըմ. էկէր սիզէ, վահշինիզի ալըպ կէօթիւրմէք իւզրէ պին ֆրանգ վէրլիւրպէ, գապուլ իտէ՛ր. միսինիզ:

— Պին ֆրա՞նգ մը. Միւքէմմէլէն թէէմին օլմուլում տուր քի, Ֆրանֆրըլիւշ էկէր պին ֆրանգը իշիտէճէք օլուրսա, Մ. Պօպինօեու տէյիլ, պարագաեը տախի վէրիր:

Պու արա տէլիգանլը՝ պիր ճիզտան իշինտէն պէշէր եիւզ ֆրանգլըգ իքի ատէտ պանգնօթ չըգարըպ:

— Էօյլէ իսէ շու վահշիեի ուեանտըրաեըմ, վէ պէնիմլէ կէլմէք իսթէեիպ իսթէմէտիկինի սօրաեըմ, տէտի:

Կէնճ գատըն, մէսէրրէթ վէ հայրէթի ֆէվգէլատէ տէրէ՝ ճէեթ վարարագ:

— Ֆագաթ էֆէնտիմ, նէ՞ եաբմագ իսթէեօրսունուզ. պունունլա պէրապէր սիզ, պու կիպի չիրքին վէ տէհշէթպախշ ատէմլէրի խալգա կէօսթէրմէք սէնաաթընը հաիզ պիր ատէմ քիսվէթինտէ տէյիլսինիզ, տէտի:

— Պու պապտէ եանըլըեօրսունուզ՝ պէն Բէթրէսպուրկտա իմբէրաթօր ճանպաղխանէսինին միւտիրիեիմ:

Պատէհու մէրգում տէլիգանլը՝ վահչի «երտարըն եանընա կիտիպ տուրտու, վէ կէնճ չինկեանէ գատընա տէօնիւպ,

— էյի խաթրլմա կէլտի. «իզ ինկիլիգճէ պիլի՛րմիտինիզ, տէյի սօրտու,

— Խայր էֆէնտիմ,

Տէլիգանլը, Օ Բէննինին ումուգունա էլինի գօեարագ, ուեանտըրտը, վէ իֆատէեէ աղազլէ,

— Մ. մարքի տը Շամրի՝ իլթիֆաթը իհթիւամքեարանէսինի պէտպախթ պարօնէ սըր Վիլիամա թագտիմ իթմէք արզուսինտէ տիր, տէտի,

Օ Բէննի իչպու իսմի իչիթտիկինտէ, էլէքթրիգ թէլի իլէ թահրիք օլունուրճասընա եաթաղը իւզէրինտէ սըչրատը. Օլ վագըթ Օ Բէննինին սիմասը գօրգուլաճագ պիր շէքլէ կիրտիկի կիպի, մէրգում, չիւպհէսիզ չօգտան պէրու իչիթմէմիչ օլտուղու մէգըիւր սէսի վէ իսմի իչիթտիկինտէ, թարիֆի նագապիլ՝ պիր սատէմէեէ տախի տիւչար օլտու. Սէօզ սէօյլէմէեէ սայ իթտի իսէ տէ, անճագ պօղուգ պիր սէս չըգարապիտի,

Մէրգում, հէնուզ ճիւզիճէ կէօրմէքտէ օլան թէք կէօգինին պիլթիւն իգթիտարընը թօբլաեւպ, պու սուրէթլէ քէնտիսինի ուեանտըրան շախսա աթֆի իթտի,

Մարքի տը Շամրի՝ իֆատէեէ աղազ իտէրէք,

— Հայտէ գէվալլը իհթիեար, պէնի թանըտըղընը անլա՞եօրում. օթուր տա բահաթճա կէօրիւչէլիմ, տէտի, վէ էլինի վահչի մէրգումուն ումուգունա վազ իթմէքլէ, եաթաղընա օթուրթտու, վէ պատէհու, զաթէն ֆէվգէլատէ թէաճճիւպ իչինտէ իքէն, Օ Բէննինին՝ վագը օլաճագ իֆատաթը մէրագ վէ արզու իլէ տինլէմէեէ հազըրլանտըղընը կէօրմէսինտէ, թէաճճիւպիւ տահա գիեատէ արթմըչ պուլունան չինկեանէ գատընըն եանընա եագլաչարագ,

— Գը՛ղըմ, ինկիլիգճէ պիլմէտիկինիզի թէէմին իթմիչ իտինիզ, տէտի,

Զինկեանէ. — էվլէթ էֆէնտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի,

— Պիր չէյէ ինանը՝ ըմբսընը :

— Ճէնապը Ալլահա ինանըրմ :

— Օ հալտէ էլինիզի եօգարը գալտըրըն, վէ սէօյլէ տիկինիզին տօղրու օլտուղունա եէմին իտին :

Ձինկեանէ գատըն . - Եէմին իտէրիմ, տէտի, վէ պու ի-
ֆատէսինի էօյլէ պիր խալիսանէ թէլէֆֆիւզլէ իրատ իթտի
քի, հագըգէթէն պու պապատէ շիւպհէ իթմէք գապիլ տէ-
յիլ իտի :

— Ձէվճինիզ տէ պիլմէզ, տէյիլ մի :

— Էվլէթ, զէվճիմ տախի պէնիմ կիպի ինկիլիզճէ պիլմէզ :

Օլ վագըթ մարքի տը Շաւրի՝ Օ Բէննինին նէգտինէ ավ-
տէթլէ, ինկիլիզճէ :

— Իհթիեար, միւսթէրիհ օլ, պէն սէնին աօսթունում .
վէ զանն իտէրիմ քի, սէնի աճաա տէյի թէսմիեէ իտէկէչէն
քիւչիւք Բօգամպօլունու թանրաըն, վէ մատէմքի սէնին տի-
լինի քէսմիլլէր տիր, սիւալլէրի պէն իտէճէկիմ կիպի, ճէ-
վապլարը տախի պէն վէրէճէեիմ, տէտի :

Վահշի՝ սաման եաթաղը իւզէրինտէ էլան հարէքէթ իթ-
մէքտէ օլուպ, լաքին օլ տէհշէթլի սիմասընտա պիրտէն պիրէ
մէսէրրէթ էսէրի հուսուլէ կէլտի : Մարքի, իֆատէսինէ չու
եօլտա տէվամ՝ իյլէտի :

— Պիշարէ վէ իհթիեար տօ՛սթում, պէշ սէնէ սէնին իչին
կէօզ եաշլարը տէօքտիւմ, վէ նամուսում իւզէրինէ սէօյլէ-
րիմքի, վահշիլէր սէնի եէմիշ տիրլէլ տէյի զանն իտէր ի-
տիմ : Լաքին եալընըզ եիւզիւնիւ տէլիք տէշիք իթմէքլէթ-
թիֆա իթմիշ օլտուգլարընը կէօրիւեօրում : Պու մուսթէլէ
իսէ, օլ ասալէթլի Պագգարանըն իճրա իթտիրմիլ օլտուղու
մուամէլէ իլէ պիրլէշտիկի հալտէ...

Մարքի, մէզքիւր իսմին մէրգումուն իւզէրինտէ հասըլ
իտէճէկի թէէսսիրի կէօրմէք իւզրէ քէլամընը գաթթ իթտի :
Այնի վագըթտա Օ Բէննի տիթրհտի, վէ պուրուչմուշ օլան
տօտագլարընտան զազապնաք պիր սէտա չըգտը :

Տէլիգանլը իսէ :

— Բէք էյի, բէք էյի, սէնի պիւթիւն պիւթիւն սէրսէմ-
լէթմէմիշ օլտուգլարընը, վէ սէնտէ հէնուզ սըր Վիլիամսըն
պագըրեհսի պուլունտուղունու կէօրիւեօրում, տէտի, վէ է-
լինի թէքրար Օ Բէննինին ումուզու իւզերինէ վազ իտէրէք,
իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի:

— Մատտէ շու տուր քի, ամճա, չիմտի սէն, էն կիւզէլ
գըզլարըն ագըլարընը չէվէեհէ միւգթէտիր օլան էվվէլքի
ճալիպ վիգօնթ Անտրէա, վէ լաթիֆ սըր Վիլիամս տէյիսին,
Վահչիլէր վէ Պագգարա քիսվէթինի Վէվգէլատէ թէպտիլ
իթմիշ օլտուգլարընտան, մահգա էվլատլըզ մուհապպէթիմէ
սէնի թանըեապիմիշիմտիր... Ահ, պու պիր զարիպ հիքեաեհէ
տիր, վէ նամուսում հագգը իչին սէօյլէրիմքի, պու իշտէ
պունտան ագտէմ իսթիհգա իթմէքտէ օլտուղումուզ ճէնա-
պը Հագգըն բարմաղը պուլունտուղու ասթթա զանն իտիլ-
մէքտէ տիր:

Մարքի տը Շամրի, եախօտ տահա տօղրուսու Բօգամ-
պօլ, չիւնքի մէրգում տէլիգանլը պու ազիգ էվլատ իտի,-
Օ Բէննինին եաթաղը իւզերինտէ թէքլիֆսիգճէ օթուրուպ,
իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի:

— Պագ սէնի պուլմագլըղըմ նա՞սըլ օլտու, Պու կիւն, պիր
արապաեա օթուրուպ, սաղ վէ սօլ թարաֆլարը սէյր իտէ-
րէք պուվարտան կէչտիկիմ սըրատա, սէնի գաեըրմագտա
պուլունան շու կիւզէլ գըզ նագարը տիգգաթըմը ճէլպ իթ-
տի, Պիլիըսին քի, պէն տալիմա կիւզէլ կէօրտիւկիւմտէ, եիւ-
զիւնէ պագմաեք սէվէրիմ:

Պու արա Բօգամաչօլ կէօղլէրինի գըրբաղը, վէ մուախիա-
րէն սէօգէ շու վէճհլէ տէվամ իթտի:

— Հէր նէ իսէ, գըզըն պուլունտուղու եէրէ եագլաշտըմ:
Գըզ՝ քէնաի պիլտիկի թարղընտա սէնին հիքեաեհէնի նագլ
իտիեօրաու, Պու հիքեաեհէ՝ մէրաղըմը թահրիք իթտի, Գէն-
տի քէնտիմէ, «Տուր պագալըմ, պիչարէ ամճամսըր Վիլիամ-
սը եէմիշ օլան շու տէհչէթլի Ավսթրալիալը վահչիլէր նա՞սըլ
շէյլէր տիր» տէտիմ, վէ իչէրի կիրտիկիմտէ սէնի թանըտըմ:

Րօգամպօլ, Ավսթրալիալը սերտարըն ումուղունա թէք-
րար էլիլէ վուրարագ, տօսթանէ պիր թարգտա,

— Պու հալտէ, սէվկիւիւ ամճամ, մարքի տը Շամրի,
հէր շէյի սանէսինտէ էլտէ իթմիշ օլտուղու քէնտի խըսըմընը
վէ խայրխահընը պուլունտուղու շու սէֆիլ հալ վէ վաղիեթ-
տէ պրագամագ տէյի միւահաղա իթտիմ, տէտի:

Շամրի իսմի՝ Օ Բէննինին տէհշէթի սիմասընտա էօլլէ
պիր թէէսսիր հասըլ իթտի քի, Րօգամպօլ պու թէէսսիրին
մանէասընը անլաեարագ,

— Պէնի մարքի տը Շամրի մագամընտա կէօրմէնտէն տօ-
լաեը իզհարը թէաճճիւպ իթտիկինի անլաեօրում. պու իսիմ
սանա մալիւմ տիւր, տէյի՞ մի: Սէնին տէֆթէրինտէ պու
իսիմ եազըմըշ իտի, տէյի պէեան իթտի:

Վահշի պու քէլիմէլէրի իշիթտիկինտէ սարսըլտը, վէ Րօ-
գամպօլ՝ քէլամա տէվամ պիրլէ,

— Իլէրուտէ պու հիքեաեէեի սանա նագլ իտէրիմ. լա-
քին չիմտիլիք ճիտտիեթտէն շաշմաեալըմ, վէ պիր աղ թա-
ճիլ իտէլիմ, տէյի իֆատէ իլլէտի:

Օ Բէննի պու արա նագարը տիգգաթընը հալէա Րօ-
գամպօլուն իւզէրինէ աթֆ իթմիշ օլուպ, մէրգում տէլի-
գանլը իսէ,

— Զանն իտէրիմքի, պուրատա չօգ վադըթ գալմագ
ֆիքրինտէ տէյիսին, տէտի:

— Խայր, - տիմէք իշին վահշի պաշընը սալլատը, վէ հօգ-
գապապար իլէ պէրապէր արգատաշլըգ իթմէք մէճպուրի-
եթինտէ պուլունմասընտան տօլաեը ֆէվգէլատէ միւզտա-
ըլու օլմուշ օլտուղու՝ քիսվէթինին քէսպ իթտիկի հալտէն
անլաշըլտը:

— Տիմէք պէնիմիէ պիրիքտէ կէլմէեի թէրճիհ իտէրսին.
պէնիմ՝ սէնի ֆէվգէլատէ էյի սուրէթտէ գաեըրաճաղըմա
էմին օլապիրսին, տէյի՞ մի:

Վահշի - (թէքրար պաշընը սալլաեարագ) Էվվէթ:

— Էօլլէ իսէ, պիր ան էվվէլ կիտէլիմ, չիւնքի տիրէք-

Թորուն կէլէպիլէճէկինտէն, անըն իլէ տէ եէնիտէն միւզաքէրէ
իճապ իտէպիլիր :

Մուախարէն Րօգամպօլ՝ չինկեանէ գատընա խիթապլէ,

— Գը՛ղըմ, պանա սաթըլըգ պիր մանթօն վա՛ր մը տըր,
տէտի, վէ այնի վազըթտա մասանըն իւզէրինէ, օն պիրինճի
օլմագ իւզրէ, պիր ֆրանսըզ ալթունու տահա աթտը :

Չինկեանէ գատըն . - Իշթէ էֆէնտիմ, պու մանթօ՝ Ֆան-
ֆըրիւշին տիւր . եէնի տէյիլ իսէ տէ, իշինիդի կէօրէպիլիր
ղանն իտէրիմ :

— Հայ հայ :

Րօգամպօլ՝ մէզքիւր մանթօեու Օ Բէննինին ումուզլարը
իւզէրինէ վազ իթմէքլէ, մէրգու՛մ, չօճուգ կիպի իթաաթլա
մանթօեա սարըլտը, Պատէհու Րօգամպօլ, վահշինին հայվան
թիւլէրինտէն եաբըլմըշ օլան չաքգասընը տախի, պիր գա-
մէրիարանըն քէնտի մատամասընը կիեինտիրտիկի կիպի քէմալը
իթինա իլէ մէրգու՛մուն պաշընա գօեուպ, ինկիլիզճէ,

— Հայտէ պապալըգ, պու կիւն Գարնավալըն սօն կիւնիւ
տիւր . իմտի պու գըեաֆէթին իլէ տիշարը չըգապիլիրսին,
Սէնի կէօրէն՝ Օրէրա պալօսունտաքի Գալիֆօրնիալըեը զանն
իտէճէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի :

Օլ գէման սախթէ մարքի տը Շամիլի, պէշէր եիւզ ֆրանգ-
լըգ իքի պանգնօթու բարմագլարը արասընաա եուվարլա-
թըպ, բայլաչօ Ֆանֆըրիւշին զայրը մէշրու գէվճէսինին էլինէ
նազիքեանէ պիր սուրէթտէ վազ իթտի, վէ կիտէրքէն,

— Ալլահա ըսմարլատըգ գը՛ղըմ, էկէր պիր տահա պի-
րիպիրիմիզի կէօրիւրսէք, օլ վազըթ իւլֆէթի թէճտիտ իտէ-
րիզ, տէտի, վէ չինկեանէ գատըն պարագանըն գաբուսու-
նու աշմասընտա, Րօգամպօլ,

— Հայտէ ամճա, տէտի, վէ Օ Բէննինին գօլունտան թու-
թուպ, թէաթրօտան չոգարտըգտան սօնրա, քէնտի արապա-
սընա կէօթիւրտիւ, վէ Սիւրէզն սօգաղընա կիտէճէքլէրի
պէեան իտիլմէսի իւզէրինէ, արապա եօլա չըգտը :

5

Բօգամայօլ, վահչինին եանընտա օթուրտուգտա, շու եօլտա միւքեալէմէեէ իպթիտար իյլէտի.

— Շիմտի պապալըգ, սէրպէսթճէ կէօրիւշէպիլիրիդ պուրատա պիգտէն պաշգա քիմսէ եօգ տուր, իսմիմ մարքի տը Շամրի օլտուղունու սանա պէեան իտիեօրտում, տէյիլմի.

Վահչի՝ էվվէթ մանէասընտա օլարագ ածիպ պիր սէս չըգարտը, վէ Բօգամայօլ՝ իֆատէեէ տէվամ իտէրէք,

— Պու հիքեաեէ խայի ուղուն տուր. էվվէլ էմիրտէ շուրասընը պիլէսին քի, սէնին խայրխա հարընտաշըն գօնթ տը Բէրկազ... տէյինճէ, Օ Բէննի՝ արապատա սըչրատը, վէ Բօգամայօլ,

— Բէք էյի, Ավսթրալիա արագիսինտէն ավտէթինտէ տաթի տապէթինի պիրլիքտէ կէթիրմիշ օլտուղունու անլա եօրում. էլան թանըմիշ օլտուղում սըր Վիլիամսըն ախլէագընտան սէնտէ մէվճուտ պոթլունտուղունու կէօրիւեօրում, տէյի պէեան իյլէտի.

Մուախտարէն սախթէ մարքի տը Շամրի՝ սէօղիւնիւ շու վէճհչէ իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Շուրասընը պիրմիշ օլքի, սէնտէն մուֆարագաթըմտան պիր սաաթ սօնրա, պէրապէրինճէ տուէլլօ իթմիշ օլտուղում գօնթ տը Բէրկազ՝ պին ֆրանգ տարպէսի թէսմիէ օլունտան միւտարէպէ թարղընը պէնտէն տահա էյի պիրի իմի՝ իսպաթը տա շու տուր քի պէնի պօյու պօեունա եէրէ սէրտի, վէ մամղէլ Պագգարա սէնին իշինի պիթիրտիկի սըրատա, ազ գալտը քի պէն տէ ահրէթէ եօլճու օլաճագտըմ.

Լաքին Մ. տը Գէրկազ հազգըմտա բէք էյի մուամէլէ իթ-
տի. Շէօյլէքի պէնի տէօրթտէ իւշ տէրէճէ էօլիւմ րատտէ-
սինէ կէթիրմիշ իքէն, էմրի թէտավիմէ լիւզոււմ հիսս իթտի-
կինտէն, պիր այ գատար նամուսու պիր թապիպ իլէ պիր-
լիքտէ Գէրկազ խանէսինտէ գալտըմ, վէ օ թապիպին թէ-
տավիսիյլէ իֆագաթըմը պուլտոււմ: Օրատան աղիմէթ իտէ-
պիլէճէք պիր հալէ կէլտիկիմտէ, պազը մուհիմմ իշլէրի տէ-
րունինտէ գայտ իթմէքլիկի իթիեատ իթմիշ օլտուզուհն պիր
տէֆթէրէ մալիք օլմուշ օլտուզունու խաթըրլատըմ, վէ պի-
նապէրին շաթօնուն հէր թարաֆընը արաշթըրըպ, իշպու
տէֆթէրի էլտէ իթտիմ: Շիմտի անլաեօրմսուուն: Շամրի
մէսէլէսինին էսէրինի օ տէֆթէրտէն անլատըմ. պախթ վէ
իգպալ տախի պանա պիր տէրէճէ եարտըմ իթտիքլէրինտէն,
պու կիւնքի կիւն պիր մարքի տը Շամրի օլապիտիմ:

Օլվազըթ Րօդամազօլ, մալիւմիւմիւզ օլան վազըալարը,
եանի Մուէթ նամ սէֆինէտէ, Հինտիսթան գումբանիաօրն-
տա միւսթախտէմ հազըգի մարքի Ֆրէտէրիք-Ալպէր-Օնօրէ
տը Շամրիեէ րասթ կէլտիկինի, վէ սէֆինէնին ֆուրթունա-
եա թութուլտուլունու, վէ պատէհու պիր գաեա իւզէրինտէ
գալտըգլարընը, վէ պունտան սօնրաքի աշվալի հիքեաեէ
իթտի, վէ սէօղիւնէ չու վէճհլէ տէվամ իյլէտի:

— Սէվկիւլիւ ամճա, բէք էյի անլարսըն քի, մարքի տը
Շամրինին պիր տախի մէյտանա չըգ մաեաճաղընպ վէ արատան
օն սէքիզ սէնէ կէշմիշ օլտուզու ճիհէթլէ, քիմսէնին, պէնի
օ իսիմլէ թանըմամազըգ իթմէեճէկինէ, վէ պու իւնվանըմը
թաստիգ իթտիրմէք իւզըրէ լազըմ կէլէն քեաֆֆէյի էվթա-
զըն եէտիմտէ պուլունմասընա թէէմին օլմագլըգ քեաֆի
օլմաեըպ, չիւնքի մարքի կէնճլիկինի Հինտիսթանտա կէշիր-
միշ օլտուզու հալտէ, պէն օրաեա աեագ պիլէ պասմաւըշ ի-
տիմ. պունտան պաշգա մարքի պահրիեէ իշլէրինտէ չալըշ-
մըշ օլմասըյլա, պէն տէ ումուրը պահրիեէեի թալիմ իթմէլի
իտիմ. իմտի, մարքի տը Շամրինին քեաղըտլարընտան պաշ-
գա, սըր Արթիւրիւն մուսթաղամ թէզըրէլէրինի վէ սաիր

քեաղըտլարընը տախի համիլ օլտուղում ճիհէթ, Շամրի իսմ վէ իւնվանընա մախսուս քեաղըտլարը սագլաեըպ, տիկէրլէ-
րինի Ֆէգանտա պահրիեէ հիւքիւմէթինէ իրաեէ իտէրէք, իր-
թէսի կիւն թէքրար ինկիլթէրրաեա միւթէվէճճիհէն հարէ-
քէթ իթտիմ, Լօնտրատա, Հինտիսթանըն Սիբաի ասքէրինտէ
խըզմէթ իթմիշ, վէ պու տէֆա գաթիէն իսթիֆասընը վէ-
րիպ, իշ արամագտա պուլունմուշ օլան պիր չափուշա թէսա-
տիւֆլէ, անը քեաթիպ մագամընաա խըամէթիմէ ալտը, Պու
ատամը, Հինտիսթանը սայքի էղպէր պիլիր իտի, Լօնտրատան
պիրլիքտէ Բլիմուլթա կիթտիք, Օրատա կէմիճի զապիթլէր
վէ թայֆալար իլէ սըգ սըգ կէօրիւշմէեէ պաշլատըմ վէ ֆէն-
նի պահրինին նագարիաթընտան պահս իտէն պիր թագըմ
քիթապլար սաթըն ալտըղըմ կիպի, պու ֆէննին տէրսլէլի-
նի տախի տինլէտիմ, վէ ալթը այ զարֆընտա կէմիճիլիք ֆէն-
նինէ միւքէմէլէն վագըֆ օլտուղում կիպի, ինկիլթէրրանըն
Հինտիսթան գըթամընը տա լաեըգըլա էօյրէնտիմ, Ոլ վա-
գըթ եագըճըմք եօլա գօեուպ, Հինտիսթան կիւնէչինին թէ-
էսսիրաթընը հասըլ իթտիրմէք իւզրէ, եիւզիւմիւ տէ պիր
միգտար սաֆրան իլէ օվալատըմ, Պատէհու սըր Արթիւր օլ-
մագլա թաշըտըղըմ քիսվէթի պէրթարաֆ իտիպ, էվվէլա
Լօնտրաեա ավտէթ իթտիմքի, օրատա պահրիէ նէգարէթի՝
մարքի տը Շամրինին քեաֆֆէի քեաղըտլարընը թաստիգ
իթտի: Օնտան սօնրա Ֆրանսաեա ավտէթ իչին սէֆինէեէ
րաքիպ օլտում:

Բօգամպօլ, հիքեաեէսինին սօնուշա վասըլ օլտուղուն-
տա, րաքիպ օլտուգլարը արապա Սիւրէզն սօգաղընա մու-
վասըլէթլէ տուրտու:

Էվվէլա Բօգամպօլ արապատան էնիպ, րէֆիգինին տէ
էլինի թուլթարագ,

— Մ. մարքի տը Շամրինին՝ վէրնէօլ սօգաղընտաքի օ-
թէլինտէ իգամէթ իթտիկինի պիլիրսին, լաքին կիզլի պիր
տաիրէսի տէ վար տըրքի, օրատա ահպապընը գապուլ ի-
տէր, տէտի:

Պատէհու Րօգամպօլ՝ կիւզէլ կէօթէրիչի պիր էվին գա-
բուսուենու չալմագլա, գաբու աչըլտը:

Սախթէ մարքի, կաղ ըչըղը չօգտան պերու սէօնմիւշ օ-
լան տէհլիգէ վտհի ըէֆիգիւնի կիրտիրտիքտէն սօնրա, գա-
բանլըգտա, կէլէն չախսըն քիմ օլտուղունու սիւալ իտէն գա-
բուսուենա «պէն իմ, մօնսիէօ Ծրէտէրիք տիր» տէյի ճէվապ
վերտի, վէ Օ Բէննիեի քիւչիւք պիր տաիրէեէ կէօթիւրտիւ:
Մէգքիւր տաիրէտէ էֆէնտիսինէ պէքլէեէրէք ույգուսու կէօ-
թիւրմիւշ օլան խըզմէթճի պիրտէն պիրէ ուեանտըղնտա,
Օ Բէննիսին տէհչէթլի սիմասընը կէօրիւր կէօրմէզ, տիւչարը
հայրէթ վէ էնտիչէ օլտու:

Լաքին Րօգամպօլ, ամիրճէ պիր թաւր իլէ, մէրգումա,

— Հայտէ չաբուգ, պուրատան օն ատըմ գատար ու-
գագտա, Միրօմէսնիլ սօգաղնտա մուգիմ թապիպիմ տօգ-
թօր Ալպօնուն խանէսինէ կիթ. քէնտիսինի ուեանտըր, վէ
պուրաեա կէթիր, տէտի:

— Բէք էյի, էֆէնտիմ, տիեէրէք, խըզմէթքեար տիւչարը
չըգըպ, էֆէնտիսինին արապասընա ըաքիպէն, թապիպին
խանէսինէ աղիմէթ իթտի:

Պու արա Րօգամպօլ՝ Օ Բէննիեի, տէրունինտէ միւքէնձ
մէլ աթէշ եանմագտա օլան քէնտի եաթադ օտաորնա կիր-
տիրիպ, պիւեիւճէք պիր գօլթուգլուտա օթուրթտուգտան
սօնրա,

— Պէնի տի'նլէ, էբէյիճէ պիր վագըթտան պերու իսթէ-
տիկին եօլտա թաամ իթմէմիշ օլտուղուն իչին, գարնըն ա-
ճըգմըն օլմալը տըր. իմտի սէնին իչին ալէա պիր թաամ
թէրթիպ իթտիրիպ, պիր չիչէ տէ Պօրտօ չարապը կէթիւրթ-
տիրէճէեիմ: Պու սաեէտէ վալէ-տը-Քէօր չիրքէթինին բար-
լագ զէմանլարընը խաթըրլաեապիլէճէքսին: Պիլիւսին ա', Քէր-
կաղըն սօֆրասընտա զէյթին եաղլը ֆասուլեաեը եէտիքտէն
սօնսա, սէնին քիւչիւք Րօգամպօլունուն խանէսինէ կէլէրէք,
օնուն աճըսընը օրատա չըգարըր իտին, տէտի:

Պատէհու Րօգամպօլ՝ թաամ օտասընա կիրիպ, իւզէրին:

տէ եւեթեթէ տայիր պազը շէյլէր մէվճուտ օլան քիւչիւք պիր մասսաեը պիրլիբտէ կէթիբէրէք ավտէթ իթտի և վէ մէզ-քիւր մասսաեը՝ ըէֆիգիւնին գարշըսընա վաղ իլէ, քէնտիսի տէ եանընաա օթուրտուգ տան սօնրա,

— Կէօրիւեօրսուն ըի սանա պիր չօճուգ կիպի խըզմէթ իտիեօրում, տէյի պէեան իյլէտի, վէ վահչիի մէրգում կէ-թիբիւմիշ օլան թաամլարը ճանվէրլէր կիպի ֆէվգէլատէ աճկէօղլիւլիւքլէ եէտիկի էսնատէ, Բօգամպօլ, շու վէճիլէ իլավէի մէգալ իթտի:

— Հէքիմիմի ճէլպ իթմէք իւզրէ խըզմէթ քեաըմը կէօն-տէրտիմ, Հէքիմ կէլտիկիւնտէ, էվվէլճէ քիւչիւք պիր հիքեա-եէ նագլ իտիպ, պատէհու սէնի քէնտիսինէ թէսլիմ իտէ-ճէեիմ: Վագաա սէնի տէլիգանլըրգ հալինէ իֆրաղ վէ ի-եատէ իտէճէք տէյիլ տիր, լաքին պէլքի եիւզիւնտէքի իշա-րէթլէրի կէչիբէճէք տիրքի, պու տա չօգ շէյ տիմէք տիր: Սէն հէքիմին եանընտա, պիր մատէնին եախօտ պիր վաբօր գաղանընըն բաթլամասընտան տօլտեը պու հալէ կէլմիշ կի-պի ֆարզ օլունաճագսըն:

Բօգամպօլ քէլամընը իքմալ իթմէք իւզրէ իքէն, տաի-րէսինին խարիճի գաբուսու աշըլտըղընը իշիթտի: Խըզմէթ-քեար իլէ հէքիմ կէլմիշ օլտուգլարընտան, տէլիգանլը,

— Ամճա, սէն պուրատա օթուր, պէն հէքիմէ, թաօվի-րինին չիրքինիկի հագգընտա լազըմ օլան մալիւմաթը էվ-վէլճէ վէրէեիմ, տէտի, վէ Օ Բէննի՝ մէգքիւր թաամ օտա-սընտա գալարագ, աճկէօղլիւլիւքլէ թաամընը իթտիկի սը-րատա, Բօգամպօլ՝ տօգթօր Ալպօնուն պուլունտուղու սալօ-նա կէչտի:

Պու թապիպ մէլէղ օլուպ, Կուատըլուր մէմլէքէթինտէ տօղմուշ, վէ Պրէզիլիատա վէ Բարակուէտէ խայլի միւտտէթ իճրաի թէպապէթտէն սօնրա իգպալ արամագ իւզրէ Բարի-սէ կէլմիշ, վէ սըճագ իգլիմլի մէմլէքէթլէրտէ զուհուրա վէ-լէն խասթալըգլարըն թէտավիսինտէ իխթիսասը հաիգ օլտու-ղունու իլան իթտիբմիշ իտի:

Հէր նէ իսէ, Բօգամպօլ՝ թապիպի գարշըլատըղընտա,

— Սէլամ տօգթօր, սիզի պս վագըթտա եաթաղընըղտան գալտըրթժըլ օլտուղումտան տօլաեը աֆվընըղը րէճա իտէրիֆ, տէտի:

Տօգթօր՝ ֆէվգէլատէ հիւրմէթ վէ րիաեէթ իրաեէ իտէր հալլէր իլէ:

— Խայր մօնսիէօ մարքի, սիզ պէնտէնիլի եաթաղըմտան գալտըրթմատընըղ. խըղմէթճինիզ կէլտիկի զէման հէնուղ էվէ ափտէթ իթմիշ իտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

— Տօգթօր, եիւզտէքի նագշլարա գարշը պիր տէվանըղ վա՞ր մը տըր:

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուղ մօնսիէօ մարքի:

— Աալիպա ֆիքրիմի էյիճէ անլաթամատըմ. եիւզտէքի նագշլար իզալէ օլունապիլի՞ր մի տիմէլի իտիմ:

— Իշի պիլիք, Ուզթըրալիա աղաճլարընըն պօեասըյլա օլանլար պաղը քէսկին թէրթիպլէր սաեէսինտէ իզալէ օլունապիլիլէր:

— Սահի՞հ մի:

— Օսէանիտէ պիր վահշի գապիլէ թարաֆընտան էսիր թութուլմուշ օլան պիր ինկիլիզ կէմիճիեի թէտավի իտէրէք, իֆագաթընը պուլտուլմուշում տուր:

— Իշթէ պէն տէ սիզէ պու եօլտա պիր վագըրատան պահա իտէճէեիմ. վագթիյլէ Հինտիսթանտա էմրիմ ալթընտա չալըշմըլ օլան պիր թայֆաեա րասթ կէլտիմ. Պու թայֆա՝ ալրապ էսիրլէրի թաշըեան պիր կէմիեէ պինմիշ օլտուղու հալտէ, պէեան իթտիկինիզ թայֆա կիպի, վահշիլէրէ էսիր օլմուշ, վէ անլէր թարաֆընտան եիւզիւնէ նագշլար եաբըլտըղը կիպի, պաղը ազասը տախի քէսիլմիշ տիր:

Պատէհու Բօգամպօլ՝ տօգթօրու եաթագ օտասընա կէօթիւրտիւ:

Բէք իլէրի կիթմէզտէն, վէ թապիպին մուայէնէսինտէ հաղըր պուլունմաղտան էվվէլ, իւշ այ գատար կէրիլէեէրէք, իշպու հիքեաեէտէքի եէնի էշխասը թանըթմագ իսթէրիզ:

Փետրվար այլ իշխնտէ, պիր բէնչէնպիհ կիւնիւ, էօլէտէն սօնրա վէ հավանըն կիւզէլ պիր զէմանընտա, Շանգ-էլիզէ թարաֆը միւթէատտիտ արապալար իլէ տօլմուշ օլուպ, կիւնէշ, իւք պահար կիպի ըլըճադ, հավա լաթիֆ վէ գուպպէի ասիւման պէրրադ օլուպ, շու հալ՝ մայիս աեընըն սօնլարընտաքի ադշամարա պէնզէմէքտէ իտի: Սաաթ իքի ըատտէլէրինտէ, լանտօ, վիգթօրիա վէ տէօրթ աթլը աչըդ գալէշ արապալարը, Շանգ-էլիզէ մէյտանընտա պիրի պիրինի գարշըլաեարադ, եէկտիկէրինի թէագիպ իթմէքտէ, վէ արա եէրտէ պիր թադըմ սիւարիլէր՝ էն զիեատէ մօտաքեարի կիեինմիշ գատընլարը սէլամաեարադ կէզմէքտէ, վէ ճատտէնին իքի ճիհէթինտէն եիւրիւմէքտէ օլան պիր թադըմ բիեատէ խալգ տախի, եա պիր արապանըն կիւզէլիկինէ, եախօտ պիր պէյկիրին ճալիպ հալինէ, վէ շու եա պու սիւարինին մէհարէթինէ եախօտ չօլքազըզընա տաիր կէօրիւշմէքտէ իտիլէր:

Հալպուքի քեաֆֆէյի արապալար իշխնտէ պիրի՝ էն զիեատէ ճալիպի հայրէթ վէ հիւրմէթ օլուպ, պու արապատա օթուրանլարա սիւարիլէր սէլամ վէրտիքլէրի հալտէ, գատընլար տախի օթուրմուշ օլտուգլարը աչըդ արապալարընտան էյիլէրէք իզհարը ըիաեթ իթմէքտէ իտիլէր:

Մէգըիւր արապա՝ պիւեիւճէք վէ սիւսիւ պիր գալէշ օլուպ, իսկէմլէսի իւզէրինտէ, սիեահ էլպիսէ կիեինմիշ իքի նէֆէր սէյիս, վէ տէրոնը արապատա իսէ, եաս էսվապը լապիս օլարադ իքի գատըն օթուրմուշ իտի: Պու գատընլարըն կիեինմիշ օլտուգլարը եաս էսվապը՝ հիսս օլունան քէտէր ու էլէմին իւք կիւնլէրինտէ կիեիլէն էսվապտան օլմաեըպ, քէտէր ու էլէմի էբէյիճէ պիր վադըթ թէագիպ իթտիքտէն սօնրա կիեիլէն վէ պալօեա կիտիւմէսինէ միւսաիտ օլմասա տա թէնէզզիւհ մահէլլէրինէ վէ գօնսէրէ կիտիւմէսինէ միւսաատէ իտէն էսվապտան իտի:

Մէրգուճան գատընլարտան պիրի թադրիպա էլլի եաշլարընտա, լէհճէսի սօլկուն վէ խասթալըգլա միւզտարըպ օլ:

տուղու հէյեթթինտէն անլաշըշըր պիր գատըն օլուպ, տիկէ-
րի տէ օն տօգուզ եաշլարընտա պիր գըզ իտի :

Բարիս պէլտէսինտէ կիւզէլիք տէնիլէն շէյ հէման սօ-
գադլարտա եիւզէր օլտուղու, հաթթա իշպու բաթթաթտա
պինլէրճէ կիւզէլ վէ ճալիպէ գատընլար պուլունտուղու հալ-
տէ, օլ տէրէճէ կիւզէլիք վէ ճագիպէթտէ միւքէմիլէլ պիր
թասվիրին պէլտէի մէգըիւրէտէ պուլունմազ օլտուղու պէ-
եան իտիլսէ, միւպալէղա իտիլմիշ օլմազ : Իշթէ պու կէնճ վէ
տիլրիւպա գըզ՝ մատմազէլ Պլանշ տը Շամրի իտի :

Մէզպուրէ սարը լէհճէլի, վէ Շարգլը գատընլարա մախ-
սուս լաթիֆ պագըշըր վէ ալէա կէօզլիւ, սիմասը՝ Բում գա-
տընլարը սիմասը կիպի պէրրագ վէ Խնկիլիզ գըզլարը միսիլ-
լու պէեազ վէ բէմպէմի օլուպ, վիճուտի իսէ, օրթա պօյլու
վէ Հինտիսթան գըզլարընտա կէօրիւկէկէլտիկի վէճհիլէ հիւ-
սիւնիլ իտի : Օլ ճալիպ սիմասընտա կէօրիւկէն նէվիմա հալը
մահզունիեթթ, քէնտիսինէ տիկէր պիր կէօնա լէթաֆէթի
մախսուսէ քէսպ իթտիրմիշ օլուպ, իշպու հիւսնի ճէմալինին՝
րուհունա վէ հիսսիեաթը թապիլիյեսինէ տէ մուվաֆըզ պու-
լունտուղու ըէվիշի հալտէն նիւմաեան օլմագտա իտի :

Մատմազէլ տը Շամրի իլէ վալիտէսինին բաքիպ օլտուգ-
լարը արապա եօլունա տէվամ իթտիկի սըրատա, տէրունին-
տէ սարը լէհճէլի, վէ թէաթրօլարտա պաշըճա րօլլարը իճրա
իտէն գատընլարըն կիյտիքլէրի կիպի ուզուն էթէքլի վէ դա-
եթթ կէօսթէրիշլի պիր ֆիսթան կիեինմիշ պիր գատըն օ-
թուրմուշ պուլունան տիկէր պիր միւքէլլէֆ արապա՝ պունուն
եանընտան կէլիպ կէշտի :

Մատմազէլ տը Շամրի՝ ըէսսամը մէշհուր Բաֆայէլին
թէրսիմ իյլէմիշ օլտուղու Մէրեհէմանէ թասվիրլէրի կիպի սա-
րը լէհճէլի օլտուղու հալտէ, տիկէր արապատաքի գատըն՝
Ժինօն նամ իլահէ կիպի հէման գըրմըզըմը օլան սարը ըէնկ-
տէ պուլունմագտա իտի :

Պլանշ տը Շամրինին կիւզէլիկի՝ ըրգէհիլ գըզլարտա մէշ-
հուտ օլան բագ վէ խալիս կիւզէլիք օլուպ, անճագ հիւր-

մէթ վէ թէհայեիւրլէ քէնտիսինէ պագանլար օլտուղու հալտէ, տիկէրինին կիւզէլիկի՝ աչըգ մէշրէպլի գատընլարա մախսուա օլմագլա պէրապէր, կէօզլէրինտէ տէ, երլտըրըմ միսիլու ք պագանը շարբաճագ պիր իգթիտար մէվճուտ տուր կիպի զանն օլունմագտա իտի: Մէզպուրէնին սիննի իսէ, եիրմի պէ՞ն մի, օթուզ պէ՞ն մի, կիւնտիւզ վագթը պիլէ թայեին իտիլմէեէէէր մէրթէպէտէ պիր սըրր իտի:

Պու գատընըն արապասը՝ տիկէր արապասը գարշըլատըղընտա, օլ կէնճ գաթըն՝ մարքիղտը Շամրի իլէ դըզընա արսըզճա աթֆը նազարը տիգգաթ իթտի: Մարքիզ վէ գըզը պու պագըշը տէրք իթտիլէր իսէ տէ, կէօզլէրինի պիլէ եօ. գարը գալտըրմագսըզըն կէշիպ կիթտիլէր, Հալպուքի տիկէր գատըն, խըրսլա տօտագլարընը ըսըրարագ, քէնտի քէնտիեէ,

— Օ՛հ, եիւզիւմէ պագմաեա քէնտիլէրինի եագընտա մէճպուր իտէճէեիմ, տէտի:

Մէզքիւր իքի արապանըն եէկտիկէրինէ թէսատիւֆ իթտիլէրի սըրատա, աթա սիւար օլմուշ օլան իքի կէնճլէր հէման ալնի վագըթտա տուրտուլար:

Պունլարտան պիրի՝ Շանգ-էլիզէ ճատտէսինտէն եօգարըեա տօղրու կէլմէքտէ, տիկէրի տէ ալաղըեա էնմէքտէ իտի:

Իլք աթլը՝ ինկիլիզ աթլարընա դօշուու օլարագ սիւրաթլէ կէշմէքտէ պուլունան լանտօ արապասընտաքի գատըն իլէ սէլաւլաշտը: Տիկէր աթլը տա, նազարը տիգգաթընը, գալէշ նէվինտէն օլան արապատա օթուրմուշ պուլունան մատմագէլ Պլանշ տը Շամրիեէ աթֆ իլլէտի:

Պիրինճիսի՝ եալընըզ բարմագլարընըն ուճունքը շաբգասընա կէօթիւրմէքլէ իքթիֆա իտիպ, տիկէրի իսէ կէրէ գատար էշիլէրէք սէլամ վէրտի:

Արապալարըն ուզագլանմասընտան սօնրա իքի տէլիգանլըլար՝ եէկտիկէրինտէն պիր գաշ աալըմ ուզագտա տուրտուլարընտա, պիրի պիրինի թանըտըլար:

Պիրինճիսի - Վա՛յ, Ֆապիէն սէ՞նմիսին տէտի:

Իքննճիսի .- (մէգքիւր թէսատիւփտէն տօլաեր պիր ազ ճանը սըգ գըն կէօրիւնէրէք .) Էվվէթ , Րօլան պէնիմ , տէյի մուգապէլէտէ պուլունտու :

Րօլան թէսմիեէ իթտիկիմիզ կէնճ , տէրհալ տիկէրինէ եազլաշարազ ,

— Օրմանտան մը կէլիեօրսուն , տէյի սօրտու :

— Էվվէթ :

— Ավտէթ մի իտիեօրսուն :

— Պիլմէմ . . . անճագ պու կիւն հավա բէք կիւզէլ օլ-տուղունտան , պիր տէփա տահա Շանգ-Էլիզէ մէյտաննտան կէշմէք արզուսինտէեիմ :

Րօլան .- (կիւլիւմնէեէրէք .) Էվվէլէմիրտէ թատավիւրուն պու օլապիլիր , սանիէն տէ . . .

Վիգօնթ Ֆապիէն տ'Ասմօլ .- Նէ° տիմէք իսթէեօրսուն :

— Տիմէք իսթէեօրսումքի , եէրէ գատար էեիլէրէք սէ-լամլաշարղըն ճալիպ գըզըն լաքիպ օլմուշ օլտուղու արապա-եը տա թաադիպ իտէպիլիրսին :

— Ազիզիմ Րօլան տը Գլաեէ , ազ Էվվէլ սէլամ վէրտի-կիմ գատընլար՝ մարքիզ տը Շամրի իլէ գըզը արը . անճագ սէնին տօտազլարընտա միւշահէտէ իյլէտիկիմ թէպէսօիւմ՝ միւնասիպէթսիզ տէյիլ իսէ տէ , մանէասըզ տըր :

— Աճա՛յիպ , սէն մատմազէլ տը Շամրի իլէ նիշանլը տէ°-յիլմիսին :

— Խայր :

Ֆապիէն՝ մահզունիյեթլէ պու ճէվապը վէրիպ , պատէ-հու Րօլանը սէլամլաեարազ օրատան մուֆարազաթ իթմէք իսթէտիկինտէ , Րօլան քէնտիսինի ալըդօեարազ ,

— Սանա պիր սէօզիւմ տահա վար տըր , տէտի :

Վիգօնթ տուրտու , վէ մուտահիպի ,

— Իքի աթլը լանտօեա տիգդաթ իթտին մի , տէյի նի-վալ իթտի :

— Տէրունինտէ պուլունտան գատընա էլին իլէ սէլամ վէրտիկին արապաեա՞մը :

— Էվվէթ :

— Օ գատընը թանը՞րմըսըն :

— Օնուն տա իսմի մատմազէլ տը Շամրի տիր , վէ տի-
կերինին խըսըմը տըր . . .

Պու սէօզլէր իւզէրինէ վիգօնթ Ֆապիէնին լէհճէսի սօլ-
տու վէ կէօզլէրինտէ , երտըրըմ չըգարճասընա պիր հալ
զուհուրա կէլտի : Մէրգում էլինի ուզաթըպ , Բօլանըն գօ-
լունու թուլթուղու հալտէ ,

— Տօ'սթում Բօլան , չաբուգ պանա շունու սէօյլէ քի ,
չիմտիքի տէտիկինէ գավիէն վէ նամուսքեարանէ ինանը՞թօր-
մուսուն : Պունու սէօյլէտիկին թագտիրտէ սանա աֆվ իտէ-
ճէեիմ , տէտի :

Վիգօնթ Ֆապիէն՝ հիտտէթամիզ պիր սէտա իլէ մէգ-
քիւր քէլիմէլէրի իրատ իթտիկինտէն , մուսահիպինին իւզէ-
րինտէ դարիպ պիր թէէսսիր հասըլ իթտի : Լաքին Բօլան
իթթիեարը սիւքիւթ իթտիկինտէն , Ֆապիէն ,

— Սէօյլէեէ՞ճէքմիսին , տէյի թէքրարլատը :

Նիհաեէթ Բօլան՝ շու վէհճլէ ճէվապա աղազ իյլէտի :

— Ազիզիմ մօնսիէօ Ֆապիէն , արզունուզ մուճիպինճէ
սիղէ ճէվապ վէրէճէեիմ : Սէլամ վէրտիկիմ գատըն՝ միւ-
թէվէֆա մարքի Հէքթօր տը Շամրինին գըզգարընտաշը մատ-
մազէլ տը Շամրի տիր , վէ սէրվէթի՝ գօնթ տը Շամրի իս-
մինտէ պիր քիմնէ թարաֆընտան սօեուլմուշ տուր :

Ֆապիէն . - (պիր ազ էվվէթի հիտտէթինտէն տահա զի-
եատէ միւտհիշ օլան պիր սիւքիւնէթլէ .) Արթըգ էլվէրիը .
թաաթի իթտիկիմիզ պիր իքի ճիւմլէ՝ միւքեալէմէմիզի գաթթ
իթմէքլիկէ քեաֆի տիր :

— Նասըլ իսթէրսէն , էօյլէ օլսուն :

— Անճագ պէն սէնտէն եէտի սինն պիւեիւք օլտուղում-
տան , եանի սէն եիրմի իւշ , վէ պէն օթուզ եաշընտա պու-
լունտուղումտան , վէ պունտան գալթինազար իհթիեար ամճան
շըվալիէ թարաֆընտան պանա թավսիէէ իտիլմիշ խուկլինտէն ,
պիլճիւմլէ վէսաթիթի սուհիէեի իճրա իթտիքտէն , վէ մատ-

մազէլ տը Շամրի օլտուղունու պէնան իթտիկին գատընըն՝ ախլէագը պօզուզ գարըլարտան պուլունտուղունու պէնան իյլէտիքտէն սօնրա, էն սօն տէրէճէտէ շայեանը թէէսսիւֆ նէթիճէեէ գարար վէրէճէեիմ :

Պու իֆատէ իւզէրինէ Բօլանըն լէհճէսի ֆէվզէլատէ սուրէթտէ սօլուպ ,

— Վիգօնթ Պապին, սիզ պիր գատընը թահգիր իտիւ եօրսունուզ , տիմէք ալչադսընըլ , տէտի :

Վիգօնթ , հիտտէթինտէն նաշ/ սարսըլարագ ,

— Բէք էյի , եարըն տուէլլօա սիզի թէլէֆ իտէճէեիմ , տէյի պէնան իյլէտի :

Բօլան . - Պէն խանէմէ ավտէթ իտիւեօրում , շահալէրի-նիզի օրատա պէքլէեէճէեիմ :

Պապին . - (մէրգ ում տէրիդանլընըն օրատան մուֆարագաթը էսնասլնտա .) Տո'րունուզ , սիզ պիր սէօզիւմ տահա վար տըր :

— Պանա նէ° սէօլէմէք իսթէեօրսունուզ :

— Սիզ պէնի թահգիր իթտինիզ , վէ հէր նէ վագը օլսա , տուէլլօ իտէճէկիմիզի պիլէճէք գատար պէնի թանըրսընըլ : Անճագ սիզ , միւհթէրէմ պիր կէնճ օլտուղունուզ , վէ պիրիպիրիմիզէ տօսթ վէ գօմշու պուլունտուղումուզ հասէպիլլէ , պէնի օն տագըգա տահա տինլէեէճէկինիզէ իսքեաթ օլմուշում տուր :

— Նէ° ֆայտէսի վար տըր :

— Աթընըզ պէնիմքինին եանընա կէթիրին վէ կիտէրէք պէնի տինլէեին :

Վիգօնթ Պապին պու սէօզլէրի էօլլէ պիր թէէսսիլլի սուրէթտէ իրատ իթաիքի , կէնճ խասմի իսթէր իսթէմէզ թէքլիֆինէ մուվաֆֆագաթլա աթընը տիկէր աթա եագլաշտըրըլ ,

— Թէէմին օլունուզքի մօնսիէօ , վագը օլան հարէքէջ թիմ , սըրֆ լաթիֆէ իտի , տէտի :

Վիգօնթ տախի ճէվապէն ,

— Մօ'նսիէօ, շիմտի մէսէլէ պիգտէն չըգմըյ տըր, տէյի մուգապէլէ իթտի:

— Օ հալտէ մատտէ քի՞մին հագգընտա տըր:

— Պիր ֆամիլեանըն նամուսու հագգընտա տըր, անճագ պու ֆամիլեանըն նամուսունա խալէլ կէթիրմէք իսթէեէն պիր գատըն հագգընտա ֆիքրինիզի աչմագ իսթէրիմ:

— Մօ'նսիէօ, սիզի տինլէեէնէկիմէ սէօզ վէրտիմ. սէօյլէեինիզ, ֆագաթ, էֆքեարըմըն ասլա թէպտիլ օլմանաճաղընա թէէմին օլունուզ:

— Բէք էյի, էօյլէ օլսուն, ֆագաթ եինէ սիզ պէնի տինլէեինիզ:

Պու սէօզլէր իլէ մէրգուլար էթուալ ճատտէսինէ սօղորու իլէրլէտիբլէրի սրըատա, վիգօնթ Ֆապիէն չու սուրէթլէ իֆատէեէ աղազ իլլէտի:

6

— Պէնիմ ֆամիլեամ՝ Շամրի ֆամիլեասը միլթէալիլգաթընտան տըր: Իմտի նամուսում հագգը իչին սիզէ սէօյլէրիմքի, վագը օլաճագ իֆատէմ սըրֆ հագըգէթ տիր:

Րօլան. — Սէօյլէեինիզ:

— Հէնուզ եասը՝ ազ էվվէլ սէլամ վէրտիկիմ գատընլար թարաֆընտան թութուլմագտա օլան միլթէվէֆա մարքի տը Շամրի պունտան օն սէքիզ սէնէ էվվէլ տուէլլօտա թէլէֆ իտիլմիչ օլան ագրապասընտան մարքի Հէքթօր տը Շամրինին միրասընա վարիս օլմուչ տուր:

— Պունու պիլիեօրում:

— Մատեմքի պիլիեօր իսէնիզ, քէնտի թապիրինիզէ մատմազէլ տը Շամրի գաջ եաշընտա օլապիլիր:

— Եիրմի պէշ եաշընտա տըր, վէ էօյլէ օլտուղունու տա կիզլէմէեօր:

Փապիէն՝ թէպէսսիւմիւնիւ մէնն իլէ,

— Տիկէր թարաֆտան մարքի Հէքթօրուն գըզգարընտա չը օլտուղունու սէօյլէեօրսունուզ, էօյլէ տէյիլմի, տէտի:

— Պու պապտէ իսպաթըմ վար տըր:

— Տիմէք օ գըզ՝ Հէքթօրուն բէտէրի մարքի տը Շամրի-նին գըզը տըր:

— Թապիի:

— Լաքին ազիզիմ Րօլան, մարքի 1816 տա, իքինճի ին-գըլապ տէվրինտէն պիր սէնէ սօնրա վէֆաթ իթմիշ տիր, իմտի, մատմազէլ աը Շամրինին եիրմի պէշ եաշընտա օլտուղունու նաօրլ գապուլ իտէրսինիզ. շիմտի 1859 սէնէսինտէ պուլունուեօրուզ, վէ օ մատմազէլտէ, ագալլի օթուզ ալթը եաշընտա օլմալը տըր:

— Իհթիմալի եօգ տուր, մարքի տահա կէճ էօլմիւշտիւր:

— Աֆվ իտէրսինիզ, պէն թարիխլէրի բէք էյի խաթըր-լարըմ, սէօյլէտիկիմ թարիխլէր բէք տօղրու տուր. թէէմին օլունուզ ազիզիմ Րօլան, վէ խուսուսիյլէ իզզէթի նէֆսինիզ հագգընտա միւթմէեին գալընըզ. Զիւնքի սիզ, մատմազէլ Շամրի թէսմիեէ իթտիկինիզ օ գատընը՝ տէրէճէեի նիհա-եէտէ սէվէրսինիզ, վէ...

Տիկէր տէլիզանլը հիտտէթ ու զազապլէ մուսահիպինին սէօզիւնիւ քէսիպ:

— Վիգօնթ Փապիէն, չու իսթիհզաքեարի թապիրլէր-տէն կէրի տուրմանըզը բէճա իտէրիմ. պէն, միւթէվէֆա մարքի տը Շամրինին քէրիմէսի Անտրէեէ եազմըշ օլտուղուն մէքթուպարը կէօրտիւմ, պինսէն ալէյհ իքի տիւրլիւ էֆքեարըմ օլամազ:

— Ազիզիմ, մատմազէլ Անտրէ՝ ֆիւվազը մարքի Հէքթօ-րուն վալիտէսի մատամ տը Շամրինին գըզը տըր:

— Տիմէք սիզտէ անլաեօրսունուղքի...

— Լաքին այնի վազըթտա Պոււտա տավա վէքիլի Պրիւնօ իսմինտէ պիրինին տէ գըզը պուլունմագտա տըր. չիւնքի մարքիզ տը Շամրի տուլ գալտըզը գէման օ ատէմիւէ աշըգ-պազլըգ իթմիշ տիր:

Պու աբա Բօլան, թէաճճիւպլէ բէֆր սէտա իթտի, վէ վիգօնթ Ֆապիէն թահգիրամիզ սուրէթտէ չէօյլէճէ տէվամ իյլէտի:

— Մատմազէլ Անտրէ Պրիւնօ, վալիտէսինին եանընտա էօքսիւզ կիպի պէօեիւտիւկիւ հալտէ, մարքի Հէթթօրուն խըսըմը վէ վարիսի պուլունան միւսիւ գօնթ տը Շամրիին սա-եէսինտէ ուզուն միւտտէթ եաշաեապիւմիշ տիր, չիւնքի մարքի Հէթթօրուն թէնսիպի ալէյհինաէ օլարագ, գօնթ տը Շամրի, մատմազէլ Անտրէնէ գայտը հաեաթլէ օն իքի պլին ֆրանգ իրատ թախսիս իյլէմիշ տիր: Շու տա սահիհ տիր քի, վալիտէսինին վէֆաթընտա մատմազէլ Անտրէ, քէնտինէ ալիտ օլմաեան վէ բէտէրի իլէ վալիտէսի թարաֆընտան թէրք իտիւմիշ պուլունմաեան պիր իսմի քիւսթախճասընա թաշըմաեա պաշլամըշ վէ պու սուի իսթիմալէ տէ գանաթ իթմէեէրէք, օ իսմի բէզիլու պէտնամ իյլէմիշ տիր:

Բօլան չիտտէթ ու զազապընտուն նաշի պիւսպիւթիւն քէնտինտէն չըգարագ,

— Մօ'նսիէօ, տէտի:

Ֆապիէն իսէ սօզուգ գան իլէ չէօյլէ տէվամ իյլէտի:

— Միւսաատէ իտինիզ սէօզիւմիւ իքմալ իտէերմ: Եարըն պէնի թէլէֆ իտէճէքսինիզ, ֆագաթ պու կիւն պէնի տինլէեինիզ: Պէն սէօզիւմիւն սահիպիւիմ: Մատմազէլ տը Շամրի թէսմիէ իթտիկինիզ գաալըն՝ գանուըն ալէմ խարիճինտէ պուլունան վէ քէնտիլէրի իչին նամուսու պիր էվին գաբուսու աշըլամաեան, վէ պիզիմ իչին տէ աեադյարըմըտա մահմուզ, վէ աղզըմըզտա սիկարա օլարագ խանէլէրինէ կիրմէք գապիլ օլան գատընլարտան պիրի տիր: Ազիզ տօթթում, սիզ, մատմազէլ Անտրէ Պրիւնօեու սէվիեօրսունուղք:

պէն տէ սիզին աշգ ու մուհապպէթինիզի պուլանտըրմագտա
օլտուղումտան տօլանը հագըգէթէն թէէսսիւֆ իսիեօրում :
Լաքին նէ չարէ , իգթիգաի հալ պէօլէ իճապ իթտիրիթօր :
Իմտի նիչին պու գըզ , մարքիզ տը Շամրի իլէ գըզընըն եիւ-
զիւնէ էօլէ արսըզճա պագմաեա միւթէճամըր օլուեօր :

Բօլան պու սէօզլէր իւզէրինէ աթընը տուրտուրուպ ,

— Վիգօնթ Ֆապիէն , սիզի սապր ու թէհամմիւլլէ տին-
լէտիմ , լաքին արթըգ տինլէեէմէմ , իմտի Ալլահա ըսմար-
լաարգ , եարըն հիսապլարըմըզը թէսվիեէ իտէրիզ , տէտի :

Պէօլէճէ հէր իքիսի տէ աթլարընը սիւրիւպ , եէկտիկէ-
րինտէն այըլաըլար :

Բօլան հէեէճանը ազիմ իչինտէ օլարագ , Սէն-Ֆլօրան-
թէն սօգաղընաա վագը 18 նումէրօլու պիր խանէեէ կիտէ-
րէք , գաբուճուեա :

— Մատմաղէլ տը Շամրի ավտէթ իթտի՞ մի , տէյի սի-
վալ իթտի :

— Էվվէթ էֆէնտիմ , տէյի գաբուճու ճէվապ վէրտի :

Բօլան աթտան տէրհալ էնիպ , մատմաղէլ տը Շամրինին
եալընըզճա իգամէթ իթմէքտէ օլտուղու պիրինճի գաթա
չըգալը , վէ ազ էվվէլ վիգօնթ Ֆապիէնին իֆատէի վագըասը-
նը թաստիգ իտէրճէսինէ ալապիտիկինէ մէրգումէնին տաի-
րէսինէ կիրտի : Պատէհու , գաբուեու քէնտիսինէ աչմըչ օլան
վէ սալսնուն էչիկինտէ եալընըզ պուլունան պէսլէմէեէ խի-
թապէն :

— Մատմաղէլըն կէմիչ օլտուղուեու աշաղրտան պանա
խապէր վէրտիլէր : Վիրուտիմի քէնտիսինէ պիտիրի՞րմիսի-
նիզ , տէտի :

Պէսլէմէ . Մատմաղէլ քիմնէեէ կէօրիւնմէեօր :

Բօլան . (հայրէթլէ .) Վա՛յ :

— Լաքին էկէր պէքլէրսէնիզ , գապուլ իտէր :

Տէիգանլը , գաչլարը պիրտէն պիրէ չաթըլարագ :

— Հէր հալտէ միւսաֆիրլէրի պուլունմալը տըր , տէյի
պէեան իյլէտի :

— Էվվէթ մոնսիէօ :

— Օ հալտէ դարթըմը քէնտիսինէ կէօթիւրին :

Րօլան, պու թէտպիրէ միւրօճաաթըյա, մատմաղէին քէնտիսինի տէրհալ գապուլ իտէճէկինէ իսքեաթ օլմուշ իտի : Պէսլէմէնին՝ դարթը ալըպ ղայպուկէթի էսնասընտա, Րօլան սալօնտա գալարագ էնինէ պօեուճա տօյաչմաեա պաշլատը : Ազ սօնրա պէսլէմէ ափտէթ իտիպ, սօղուգ գան իլէ :

— Շու տագըգատա մատմաղէին մօնսիէօեիւ գապուլ իթմէսի գապիլ օլամաեօր : Էկէր սաաթ սէքիգտէ թէքրար կէլիւսէնիզ, օ հալտէ գապուլ օլունապիլիւսինիզ, տէյի ճէվապ վէրաի :

Տէլիգանլը հիտտէթ վէ ղազասյա :

— Իլք տէֆա տըրքի Անտրէ պէնի գասյուլ իթմէօր, տէյի պէեան իթտի, վէ ղազապնաք պիր հալ իլէ օրատան մուֆարագաթլա հայվանընա ըաքիպ օլուպ, Րօվէնս սօգաղընտա վագը Ծնուճէրօլու տաիրէսինէ ափտէթ իյլէտի, վէ օրատա գաբանըպ գալտըղընտա, սէվտիքլէրի ախլէագը պօզուգ պիր գատընըն՝ քէնտիլէրին ըէյինի ալմագսըղըն, պաշլարը թէգեինաթընըն շէքլինի թէպտիլ իթտիքլէրինի կէօրտիւքլէրի կիւն, նամուս վէ իթիպարլարընա խալէ կէլմիշ կիպի ֆարզ իտէն եիրմի իւշ եաշլարընտաքի ճահիլլէրէ մախսուս պիր թարզը եէիս իլէ, քէնտի քէնտիեէ :

— Ա՛հ, գատընլար, գատընլար, տէտի :

Րօլան տը Գլաեէ՝ եիրմի պին ֆրանգ իրատա մալիք էօքսիւզ պիր տէլիգանլը օլուպ, չըվալիէ տը Գլաեէ նամ իհթիեար պիր ամճատան պաշգա հիշ պիր ագըապասը պուլունմատըղը ճիհէթլէ, պունուն վէֆաթընտա սէքիզ տօգուզ պին ֆրանգ իրատա տախի մալիք օլաճագ իտի :

Րօլան հէնուզ ըէք կէնճ իքէն, Բարիս էօմրիւնէ տախիլ օլմուշ օլմասըյա, թապիեաթընտա մէվճուտ օլան զէվզէքճէ աթվարը Էկէր օլմասա, պիր տէրէճէ թէճրիւպէ ոահիպի օլապիլիւքէն, մահգա գալպլէրինէ, թէխայեիւլաթլարընա, վէ պիր թագըմ պօշ վէ հէվաի շէյլէրէ տաիմի սուրէթտէ ալ-

տանան ճահիլներուն օլմասը, վէ տահա զիեատէ ֆէնասը շուքի, կիւեա րուհլարընտանէվիմա ագլու ֆէթանէթի ալիեէ մէվ-ճուա օլտուղունա գանմըջ օլան թագըմտան պուլունմասը ճիհէթլէ, պէշ սէնէտէն պերու Բարիստէ սէրպէսթիեթլէ եաշատըղը հալտէ, սէրվէթինին պիր միգտարընը էլտէն չըգարըպ, գատընլարա քէնտիսի տէրէճէի նիհաեէտէ իզհարը աշգ ու մուհապպէթ իթտիկի հալտէ, անլէրին ալաագճասընաքէնտիսինի ալտաթմըջ օլտուգլարընը զանն իթմէքտէ իտի:

Րօլան՝ կիւնիւն պիրինտէ մատմագէլ տը Շամրիեէ, պիր տէրէճէ շիւպհէլի ալեմիչինտէ թէսատիւֆլէ, պունա ֆէվգէլատէ տիլտատէ օլտուղու հալտէ, իւշ այ մուգատտէմ քէնտիսինի տաիրէի իզտիվաճընա ալմագլըղը թէքլիֆ իթտի:

Իշպու իւշ այ միւտտէթ զարֆընտա Անտրէ, մէրգուլիլէ հիսսիեաթա վէ նազու ճիլվէլէրէ մախսուս պիր թագըմ գօմէտիալարտա պուլունարագ, կեահ մէրգուլուն աշգ ու մուհապպէթինտէն միւթէէսսիր օլարագ, կէնճ գէմանընտան պէրի էվլէնմէքտէն նէֆրէթ իթտիկինի թէէմին իյլէտիկի հալտէ, պու տէֆա անըն իլէ էվլէնմէեէ մուվաֆֆագաթա հազըր կիպի կէօրիւնմէքտէ, վէ կեահ տախի մէրգուլմա խիթապէն, «տօսթում, սիզ մէճնունսունուգ. պէն արթըզ իհ, թիեարալալըջ պիր գատընըմ... շու էսնատէ եիրմի պէշ եաշընտա պուլունուեօրում» տիմէքտէ իտի:

Իւշ այտան պէրի Րօլան՝ եավաշ եավաշ տօսթլարընը վէ կիթտիկի մահէլլէրի թէրք լաիպ, պիւթիւն վագթընը մատմագէլ Անտրէ տը Շամրիեէ հասը իթմիշ, վէ աշգ ու մուհապպէթ տէնիլէն շէյ քէօր օլտուղու ճիհէթլէ, մէզպուրէ, կիւեա քէնտիսինի արթիսթ վէ ըէսսամ մագամընտա կէօսթէրէրէք, խանէսինտէ պիր չօգ ըէսսամլարը, մուհարրիլլէրի վէ թէաթրօեա մէնսուպ գատընլարը գապուլ իթմէսիլլէ պէրապէր, Րօլան երնէ մէրգուլմէեէ ֆազիլլէթ սահիպի պիր գատըն նազարըյլա պագմագտան տուր օլմամըջ իտի: Հաթթա կիւնտէ բէք չօգ տէֆա, եանի սապահ, էօյլէն վէ ագշամ, հէր սաաթ մէզպուրէնին նէզտինէ կիթտիկի հալտէ, իլք տէֆա օլարագ:

գապուլ խորիմէմիշ օլտուղունտան, մէրգում, օ սաաթտա ագլընա ճիննէթ կէլէճէկինի զանն իթտի, վէ աշըգ օլանլար՝ եազմագ իլէթինէ միւպթէլա օլմալարըյա, տէրհալ էլինէ պիր գալէմ ալըպ, աթիտէքի թէգքերէքի եաղտը, վէ մէօ-հիւրլէքիպ. Սէն-Ֆլօրանթէն սօգաղընա կէօթիւրմէսի իշին արապաճըսընա թէսլիմ իթտի:

Իշպուլ թէգքերէքի պէր վէճհի աթի եաղըլմըշ իտի:

«Պուլունտուղունուզ վէ պէնի գապուլ իթմէք իսթէմէ-տիկինիզ խանէտէն տիշարը չըգընօրում:

«Քէտէքի աղիմիմտէն նաշի թէճէննիւն իթմիշ օլտուղում, վէ մուամէլէի շէտիտէնիզին սէպէպլինի պիլմէտիկիմ կիպի, անլամանա տա ճէսարէթ իտէմէտիկիմ, վէ տճապա պէնի սէվի՞նօրմուսունուզ տէյի տիւշիւնէրէք տիթրէտիկիմ, վէլ հասըլ հէր շէյի գարանլըգ իշինտէ կէօրտիւկիւմ հալտէ, խանէմէ ալտէթ իթտիմ:

«Ահ, ճէհէննէմին քեաֆֆէյի իշքէնճէլէրի բուհումա տա-խիլ օլտուղլարընտան, թարիֆի նագապիլ պիր սուրէթտէ տիւշարը իզթիրապ օլուեօրում:

«Իմտի տիզ իւզէրինէ կէլէրէք, պիր քէլիմէնիզի, պիր լութֆունուզու իսթիրհամ իտէրիմ: Նէ՞ վաղը օլտու: Ճէ-վապընըզա պէքլէեօրում:

«ԲՕԼԱՆ»

Խըզմէթքեար իշպուլ թէգքերէքի կէօթիւրտիւկիւ սըրա-տա, Բօլան տա քէմալը էնտիշէ իլէ ճէվապա պէքլէտի:

Խըզմէթքեարըն զայպուպէթի եարըմ սաաաթ իսթիտաա իթտիկի հալտէ, Բօլան՝ Բարիս տէնիզինտէ քէնտիսինտէ ըհ-պէրլիք վէ տիւմէնհիլիք իթմիշ օլան տօսթը խալիսի վիգօնթ Ֆապիէն իլէ իրթէսի կիւն տուէլլօ իտէճէք օլտուղունու միւ-լահազա, վէ մէրգումնա մատմազէլ տը Շամրի թէսմիէ իթ-տիկի գաաըն հագգընտա սէօյլէտիկի թահգիւրամիզ սէօզլէրի տէրխաթըր իյլէտի: Հաթթա Բօլան, գալպէն ֆէվգէլատէ մահտուա վէ Անտրէնին ֆաղիլէթի հագգընտաքի իթիգատըն:

ճա բէք գալի օլմագլա պէրապէր շիւպհէ իթմէքտէն քէնտի-
եի մէնն իտէմէտի, վէ պիթթապի պու շիւպհէ էվվէլ էմիրտէ
կէօզէ կէօրիւնմէեէճէք մէրթէպէտէ պիր լէքէ օլտուղու հալ-
տէ, կիթտիքճէ պիւեիւեէքէք ֆիքրինէ եանըլտը: Պուլտան
պաշգա մատմագէլ տը Շամրի իւշ այտան պէրու հէր սաաթ
քէնտիսինի դապուլ իտէրքէն, էօլլէտէն տէօրթ սաաթ սօն-
րա եանի պիր գատըն թարաֆընտան տաիմա միւսաֆիր գա-
պուլ իտիլէպիլէճէկի պիր սըրատա քէնտիսինէ ըէտտ ճէվապը
վէրիլմիշ օլմասը՝ օլպապտէքի էֆքեար ու իթիգատընա տա-
հա զիեատտէ թագվիեէթ վէրմէքտէ իտի:

Պիշարէ աշըգըն թէիւայեիւլաթը պու եօլլարտա իլէրլէ-
տիկի էսնատէ, կէօնտէրտիկի խըզմէթքեար ալտէթ իտիպ,
կէթիրտիկի ճէվապնամէ իլէ Բօլանըն շիւպհէլէրի իգալէ օլուն-
տու: Զիւնքի մատմագէլ Անտրէ տը Շամրի պու ճէվապնամէ-
սինտէ, վիլաեէթտէ պուլունան ագրապտսընտան պարօն տը
Շամրինին աբանսըզ վիրուտի՝ քէնտիսինի եանի Բօլանը գա-
պուլ իլիմէսինէ մանի օլտուղունու պիլտիրմիշ, հալպուքի
պունու թագմին իթմէք իշին սուլհ չայը իշմէք իւզրէ օ ագ-
չամը սաաթ սէքիլտէ խանէսինէ կէլմէքլիկէ տալէթ իլլէմիշ
իտի:

Օլ վագըրթ, սաաթ պէշ օլուպ, մատմագէլ տը Շամրի
իսէ, պալէատէ պէեան իթտիկիմիզ վէճհլէ, սաաթ սէքիլտէ
քէնտիսինի գապուլ իտէճէք օլտուղունտան, իւշ սաաթ պէքլէմէք-
լիք, մէրգուլիշին իւշ ասըր գատար պէքլէմէեէ մուատիլիտի:

Ֆիլվագը աշըգպազլարըն լիսանընտա պէքլէմէք իշին թայ-
եին օլունան պիր սաաթըն պիր ասըր գատար ուզուն պիր
միւտտէթ անլաշըլտըղընա տիգգաթ օլունմուշ տոսը:

Բօլան, իշպու թիւքէնմէզ իւշ սաաթը նասըլ կէշիրէ-
ճէկինի տիւշիւնմէեէ պաշլատը:

Լաքին համա օլսուն Փապիէն իլէ վուգու պուլաճագ
տուէլլօսսունու տէրխաթըր իթմէքլէ, շահիտլէրինի պուլմագ-
լըղը միւլահագա իլլէտի: Իմտի մէնսուպ օլտուղու սէրգլըեէ
ալիմէթլէ, օրատա թաամիթտի, պատէհու օեուն սալօնունա

կէջիպ, սաթրանճ օյնամագ տա պուլունան երմի իւչ եաշլա.
ըննաա իբի տէլիգանլը պուլտու :

Մէրգուման կէնճլէրտէն պիրի՝ Բօլանա պագարագ ,

— Վա՛յ , սէ՞նմիսին տօսթում , տէտի :

Բօլան . - Սէլամ Օգթավ , սէլամ էտմօն , պէն տէ սիդի
արաեօրտում :

— Պիպի՞մի արաեօրտուն :

— Էվվէթ սիդի :

Օգթավ . - Մրւթլագա տու էլլօն օլմալը տրը :

— Էվվէթ :

— Նէ՞ վագըթ :

— Եարըն սապահ :

— Ֆապիէն տ'Ասմօլ իլէ՞մի :

— Էվվէթ :

— Իշթէ պու զարիպ :

— Նի՛շին զարիպ օլուեօր :

— Չիւնքի Ֆապիէն սէնին տօսթուն տուր :

— Տօսթում իտի , շիմտի տէյիլ տիր :

Օգթավ իսմինտէ օլան տէլիգանլը աեաղա դալգըպ , է-
լինի Բօլանըն ումուզու իւզէրինէ վագ իտէրէք ,

— Տօ՛սթում , մասէմքի պիզի շահիտ ինթիսապ իթմէք
իւզրէ հագգըմըզսա տօսթուգ վէ իլթիֆալթ կէօսթէրիեօր-
սուն , վուգուի հալի իզըար վէ իթիրաֆ իթմէլիսին , չիւնքի
շահիտլէրին վագիֆէսի ճիտտի օլմաղլէ , էսպապը մուճիպէ
մալիւմ օլտուզու հալտէ , տուէլլօ իտիլմէսինէ միւսաատէ
իտէպիլիլիզ :

Բօլան . - (սաաթընը չըգալըպ սօղուգ գան իլէ .) Ազիզ
տօսթլարըմ , շիմտի սաաթ ալթը պուչուգ տուր . տահա պիր
սաաթ վագթըմըզ վար տըր : Իմտի պէնիմլէ պիրլիքտէ պիր
վիսթ օյնամագ ի՞սթէրմիսինիզ : Սիւալլէրինիզէ ճէվապ վեր-
մէք իչին պէնճէ էն էյի թէտպիր պու տուր :

— Նէ՛ զարիպ թէտպիր :

— Եարըն Ֆապիէն տ'Ասմօլ իլէ տուէլլօ իտէճէեիմ , ֆա-

գաթ պուռնուն սէպէպինի նէ՛ պէն, նէ՛ քէնտիսի պէնան ի-
տէմէերիզ։ Անճագ սիզ պէնիմ շահիտիմ օլմաեա վէ Դշի կիզլի
թուլթմաեա րազր օլո՞ւրմուսունուզ։

Օգթավ․․ Օհօ՛, պէն իշի քէշֆի իտիեօրում՝ մատտէ գա-
տընա տայիր տիր։

— Պէլքի․․․ հէր նէ իսէ թէքլիֆիմի գապուլ իտի՞նօր-
մուսունուզ։

— Շիւպհէսիզ։

— Օ հալտէ եարըն սապահ սաաթ ալթըտա խանէմէ կէլ-
մէլիսինիզ։

— Բէք էյի, կէլիրիզ։

Բօլան՝ գալէմ, քեաղըտ վէ միւրէքքէպ իսթէերիպ, ֆա-
պիէնէ աթիտէքի թէզքիւրէերի եազտը։

«Մօ՞նսիէօ,

«Պու ագշամ խանէմտէ պուլունմաեաճաղըմ վէ պինաէն
ալէյհ շահիտլէրինիզի գապուլ իտէմէեէճէերիմ, Լաքին էկէր
իսթէրսէնիզ, եարըն սաաթ եէտիտէ, շահիտլէրիմ վէ գը-
լըճարըմ՝ իլէ պիրլիքտէ օրմանաա, Արմընօնվիլ քէօշկիւնիւն
արգա թարաֆընտա պուլունուրում։

«ԲՕԼԱՆ ՏԸ ԳԼԱՅԷ»

Բօլան՝ սաաթ հէտի րատտէլէրինտէ սերգլըսընտան մու-
ֆարագաթլա, էլպիսէսինի թէպտիլ իթմէք իւզրէ խանէսի-
նէ ալտէթ իթտի, վէ օրատա Պըզանսօնտան իհթիեար ամ-
ճասը չըվալիէ ալ Դլահէ թարաֆընտան կէօնտէրիվիշ օլա-
րագ պիր մէքթուպ պուլտու, Պու մէքթուպտա չըվալիէ շու
սէօզլէրի եազմըշ իտի։

«Եէ՛կէնիմ, պիր իզտիվաճ խուսուսընտա րէյիմի իսթէ-
եօրսունուզ, Մէքթուպունուզուն միւնտէրիճաթընա պագը-
լըրսա, քէնտիսի իլէ էվէնմէք արզուսինտէ օլտուզու-
նուզ գաաըն, սիննինտէն դայրի, հէր նօգթաի նազար-
լա պանա մուվաֆըզ կէօրիւնմէքտէ տիր, Շուճա տիգ-

գաթ իտին քի, պիր էրքէք տաիմա քէնտինտէն ագալի օն սինն քիւչիւք օլան գատըն իւէ էվէնմէլի տիր:

«Անճագ պու դայտը իհթիրազի իւէ պէրապէր, ինթի-խապընըզը թասվիպտէն կէրի տուրմամ: Շամրի խանէտա-նը՝ էսկի վէ հաիզի ասալէթ պիր խանէտան օլուպ, հէր ֆէր-տինին՝ բարլագ պիր իսմտէն պաշգա, տաիմա երլմի պին ֆը-րանգ իրատը պուլունմագտա տըր...»

Րօլան՝ պուլնտան իլէրիսինի օգուլմագ իսթէմէեիպ, քէ-մալը մէսէրրէթլէ էսվապընը թէպտիլ իթտիքտէն սօնրա ա-ճէլէթէն Սէն-Ֆլօրանթէն սօգաղընա ազիմէթ իյլէտի:

Անտրէ կիւզէլ պիր հալվէթ օտասընտա մէրգուլմու պէք-լէմէքտէ օլուպ, աթէշին գարշըսընտա պիր գանաքէտէ եասլանմըջ օլտուղու հալտէ, էլինտէ, Լամարթինին «Միւլա-հազաթը չաիրիեէ» նամ քիթապընը թուլմագտա, վէ թավը ու պագըշընտա էսէքը մահզուենիեթ միւշահէտէ օլունմագ-տա իտի:

Րօլան իլէրի կիրաիկի զէման, մէգպուրէ, էլինի Րօլանա ուզաթըպ, օ տաիսի տիզլէրինէ գաբանարագ,

— Ալընըզ. շու մէթուպու օգուլունուզ... պագալըմ պուլնտան սօնրա պէնի ըէտա իտէրմիսինիզ, տէտի, վէ այնի վագըթտա ամճասընտան ալմըջ օլտուղու մէթուպու իթա իյլէտի:

Անտրէ՝ մէթուպը մէգքիւրու ալըպ, պիր ուճտան տի կէր ուճա գատար օգուտու, վէ օգուլմարընը իքմալ իթտի-կինտէ,

— Սիզ տիվանէսինիզ, տէտի:

— Տիվանէ՞ մի:

— Շիւպհէսիզ, չիւնքի նիշին ամճանրգա պու քէֆիեէ-թի եազաընըզ:

— Լագըմ իտի:

— Էվլէլ էմիրտէ պէնիմ ըէյիմի ալմալը իտինիզ. պա-գալըմ պէն միւսաատէ իտէճէք մի իտիմ:

— Տիմէք պէնի արթըդ իսթէմէեօրսունուզ . հալպուքի տահա տիւնքի կիւն . . .

— Տիւն պաշգա պու կիւն պաշգա . . . պունտան գաթի-նազար հէնուզ տիւշիւնմէք իսթէրիմ . . . իմտի պանա սէքիզ կիւն մէօհլէթ վերին, վէ պիր եէմին իտին :

— Նէ՞ խուսուստա :

— Սէքիզ կիւն զարփընտա պէնի իսթիճվապ իթմէեէճէ-կինիզէ վէ գարարըմըն նէ օշտուղունու սօրմաեաճաղընըզա, եինէ հէր կիւն պէնի կէօրիւն, լաքին իզտիվաճտան ասլա պահա իթմէեին : Պէլքի պու սուրէթլէ սիզ գազանմըշ օլուր-սունուզ :

Անտրէ՝ պու սօն սէօզլէր արասընտա էօյլէ պիր թարգտա աթփը նազար վէ թէպէսսիւմ իթտի քի, պու պադքշ վէ պու կիւլիւմէմէ՝ Բօլան իչին գաթի պիր վատ եէրինէ կէ-չէրէք :

— Բէք էյի, տէտի :

Մէրգոււմ վատընը թուլթտու, վէ օ կիճէ օրատա գալ-տըղը միւտաթէթ զարփընտա, ինսանը՝ ճէլպ իթմէքտէ մէհա-րէթի մախսուէեի հաիզ օլան օ գատընըն սէսինտէն, թէ-պէսսիւմիւնաէն վէ գուվլէի զէքեասընտան հայրան օլարադ վազթըն կէշտիկինի հիսս իթմէտի : Նիհաեթ սաաթ օն պիր վուրտուղունտա, մէզպուրէ :

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, սիզ պու սաաթտա տահա պուրատա՞ մըսընըզ . հայտէ արթըդ չարուգ կիտին, տէտի :

Բօլան աեաղա գալգտը, լաքին սիւրտէն պիրէ Ֆապիէ-նին սէօզլէրինի խաթըրլաեարադ, նէվիմա մէրադ իլէ Ան-տրէեէ խիթապէն,

— Էյի խաթըրմա կէլտի . Ֆապիէն տ'Ասմօլ իսմինտէ պիր տօսթոււմ վար տըր, թանը՝ մըսընըզ . օլ խուսուստա սիզէ . . . տէտի, վէ կէնճ գատընըն սիմասընա թէճէսսիւսլէ պադտը իսէ տէ, Անտրէ ասլա պօզուլմաեարադ :

— Պու ատէմ՝ հազ զընտա պանա պահա իթմէեին . քէն-տիսի պէնճէ նամադպուլ պիր քիմաէ տիր . իքի սէնէ գա-

տար ահմագճա աչգ ու մահապպէթթիյէ պէնի թէագիպ
իտիպ, իւմիտինին պօշա չըգմասը իւզերինէ ալչագլըղը էլէ
ալարագ, հէր կիթտիկի եէրտէ պէնի զէմմ իթմէքտէ տիր,
հէր նէ իսէ Ալլահա ըմմարլաալգ, տէյի պէեան իյլէտի:

Պէօյլէճէ մատմաղէլ տը Շամրի զիեատէ սէօղ սէօյլէ -
մէքիզին Րօլանը եօլա գօյտու:

Րօլան՝ խանէսինէ ավտէթ իտէրքէն, քէնտի քէնտիեէ,
«եարըն Պապիէնի թէլէֆ իտէճէեհիմ» տիմէքտէ իտի:

7

Րօլան տը Կլաեէ՝ հէեճճանը ազիմ իչինտէ օլարագ
խանէսինէ ավտէթ իյլէտի: Մէրգոււմըն հէեճճանընըն իքի
միւթթիկի սէպէպի պուլունուպ, պիրի մատմաղէլ տը Շամ-
րիտէն տօլաեը հիսս իտէկէլտիկի աչգ ու մահապպէթ, վէ
տիկէրի տալի վիգօնթ Պապիէնին հարէքէթի վաղըաօըն-
տան տօլաեը քէնտիսինտէ հասըլ օլան հիտտէթ իտի:

Մատմաղէլ Անտրէ տը Շամրինին իֆատէսի իւզերինէ
Րօլանըն նազարընտա, վիգօնթ Պապիէն, եօլտուզ վէ առա-
վէթլէ մէէլուֆ, վէ պիր գատընըն հագգլը թահգիլլէրին-
տէն ալչագճա ինթիգամ ալըր պիր քիմսէ օլուպ, Րօլան՝ պու-
ղարընըն սէօղլէրինէ ինանտըղը ճիհէթլէ, սէվտիկի պիր մէ-
լէեէ իֆթիրա իթմիչ օլան օ չախօը լմէլէֆ իտէճէլի խուսու-
ընտա եէմին իտէրէք խանէսինէ ավտէթ իյլէտի:

Եիրմի իւչ եաչլարընտա օլան վէ իրթէսի կիւն տուէլլօ
իտէճէք պուլունան պիր կէնճ՝ ուեումաեա քէնտիսինի մէճ-

պուր զանն իթտիկի կիպի, Բօլան տախի, ճէսուր պիր տէլի-
գանլը օլմասըյլա, եաթաղընա եաթտըղընտա, անինտէ ու-
եուտու, վէ իրթէսի սապահ սաաթ պէշտէ, խըզմէթքեարը
իչէրի կիրտիկի էսնատէ ուեանտը:

Պիր սաաթ սօնրա շահիտէր կէլտիլէր:

Իճապը մասլահաթա կէօրէ էլպիսէ կիեինմիշ օլան մէր-
գուման կէնճլէր վիրուտ իթտէքլէրինտէ, Օգթավ՝

— Աղիզ տօթում, զանն իտէրիմքի, սաաթ կիպի տօղ-
րուլուգլա մուամէլէ իթտիք, տէտի:

— Էվլէթ, սաաթ կիպի վազթինիգտէն շաշմատընը:

Իքինճի շահիտ — Հէնուզ եիրմի տազըզա վազթըմըզ վար
տըր:

— Լաքին տուէլլօ մահէլլինէ տաիմա էվլէլճէ կիթմէք
լազըմ տըր:

— Բէք ալէա, կիտէլիմ:

Բօլան վէ շահիտէրի խասսէթէն թէրթիպ իտիմիշ օլան
պիր արապանա օթուրտուլար, վէ տուէլլօնուն գըլըճլարընը
տախի արապանըն էօն ճիհէթինտէ պուլունան սանուրդա
եէրլէշտիրտիլէր:

Պատէհու Օգթավ՝ եուլարը Բօլանըն էլինտէն ալարազ:

— Աղիզիմ, գըլըճ իլէ տուէլլօ իտէճէք քիմնէնին սի-
նիրլէրի գուվլէթլի օլմալը. պինապէրին գօլու եօրմամա-
լը: Իմտի միւսաատէ իտին տէ արապանը պէն գուլանաեըմ,
տէտի:

Բօլան՝ պու թէքլիֆէ մուվաֆֆազաթ իթմէքլէ, արապա
եօլա չըգտը:

Խաթըրլարտա օլտուղու վէճհէլէ, տուէլլօ իչին իթթիխազ
օլունմուշ օլան մահէլլ՝ Պուա.տը-Պուլօնեը օրմանընտա Արմ-
նօնվիլ քէօչկիւնիւն էնսէսինտէ իտի: Բօլան իլէ Իքի կէնճլէր
մահէլլի մուայեէնէ կիտիպ, արապատան էնտիքտէն սօնրա չա-
եըր չիմէն իւզէրինտէ օթուրտուլար, վէ խասսիմլէրին կէլմէսի-
նէ ինթիզարէն պէքլէմէեէ պաշլատըլար: Արատան խայլի վա-
գըթ կէչիպ, Ֆապիէնին կէօզիւքմէմէսի իւզէրինէ, Բօլան վէ

ընթերցելի էնվար մուսխեղաթտա պուլունմագտալար իքէն, պիր տէ ուղագտան պիր արապա զահիր օլուպ, իշպու արապա տուրտուղունտա, վիգօնթ Ֆապիէն իլէ շահիտլէրի պուլունան իքի նէֆէր կէնճ զապիթ աշաղընա էնտիլէր: Թարաֆէյն պիրիպիրինէ թագտիմ օլունտուգտան սօնրա, Ֆապիէն՝ կէնճիքմէսի սէպէպինի իյզահ իթմէք իւզրէ, խասմինին դօլթուղունա կիրիպ, խալի պիր թարաֆա կէօթիւրէրէք,

— Մօնսիէօ, պէն պու կիպի սըրալարտա կէնճիքմէմ, վէ չօգ տէֆա խասմիմտէն էվվէլ մահէլլի մուայեէնէ վասըլ օլուրում: Պու կիւնքի կէնճիքմէքիկիմ իսէ, սիզին սէպէպինիզլէ տիր, տէտի:

— Պէնիմ սէպէպիմ իլէ՞մի:

— Էվվէթ:

— Աճա՛յիպ:

— Տի՛նլէհինիզ: սիզին, չըվալիէ Գլաեէ իսմինտէ պիր ամճանըզ վար տըր: Ամճանըզ՝ բէտէրիմին տօսթու տուր: Հաթթա պէշ սէնէ մուգաատէմ Բարիսէ կէլտիկինիզտէ, անըն թարաֆընտան պէնիմ իշին պիր մէքթուպու համիլ պուլունմուշտունուզ տուր:

— Էյ անլատըզ:

— Աֆվ իտէրսինիզ, սօնունա գատար պէնի տինլէեէ՝ ճէքսինիզ: Պու սապահ տիշարը չըգտըղմ որատա, ամճանըզ թարաֆընտան պանա պիր մէքթուպ թէսլիմ իտիտի: Բօլան՝ թէաճճիւպ հալի կէօսթէրտի:

Ֆապիէն իսէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի:

— Պու մէքթուպ տիւնքի կիւն վիրուտ իթմիշ օլտուղու հալտէ, օտա խըզմէթքերարմ վասըլթասըյլա սալօնուն չըմինէսի իւգէրինէ վազ իտիլմիշ իտի: Պէն կիճէ կէճ վադըթ ավտէթ իթմիշ օլտուղումտան, մէքթուպ կէլմիշ օլուպ օլմատըղըլը սիւալ իթմէքսիզին եաթտըմ:

— Մօնսիէօ, տիմէք ամճամ սիզէ պիր ճիլտ եազմը՛ն մը իտի քի, պունու օգումագ իշին երիմի աագըգա վազըլթ զա իթտինիզ:

— Խալը մօնսիէօ, ամճանըզըն մէքթուպունա ճէվապ
եազարմ :

— Ամճամ մը :

— Էվվէթ, չիւնքի պէնի թէլէֆ իտէպիլիրսինիզ :

— Ումարմ :

— Պէն պու էֆքեարտա տէյիլ իսէմտէ, հէր շէյի էվ-
վէլճէ տիւչիւնմէք լազըմ տըր :

— Բէք էյի. սօնրա :

— Ամճանըզ մէքթուպունտա սիզտէն պահս իթմիշ օլ-
տուղունտան...

— Պէնտէն մի :

— Էվվէթ սիզտէն, իշթէ մէքթուպու...

Ֆապիէն՝ պու սէօզլէրի սէօյլէեհէրէք, Բօլանա պիր մէքճ
թուպ թէսլիմ իթտի :

Մէքթուպը մէզքիւրտէ պէր վէճհի աթի եազըլմըշ իտի :

«Ազիզիմ Ֆապիէն, պուտալա եէկէնիմի թահթը նէզա-
րէթինիզէ իհալէ իթմիշ օլտուղում ճիհէթլէ, պու տէֆա
սուրէթի մահրէմանէտէ ըէինիզի ալմագըլը թէնսիպ իլլէտիմ :

«Բօլան՝ պանա պիր իզտիվաճտան պահս իտիեօր : Մատ-
մազէլ տը Շամրի նամ գըզը սէվտիկինի վէ անըն իլէ էվլէն-
մէք իսթէտիկինի, վէ պու մատմազէլին եիրմի պին ֆրանգ
սէնէվի իրատը պուլունտուղունու սէօյլէեօր : Բօլան հէնուզ
կէնճ օլուպ, բէք չաբուգ հէեհճանա կէլտիկի պէնճէ մալիւմ
տիւր, իմտի մէճպուրի օլաբագ պու պապտէ քէնտիսինէ բուի
ըիզա կէօսթէրտիմ իսէ տէ, պիր գաշ սաթըր ճէվապընըզ
իլէ պէնի միւսթէրիհ գըլմանըզը տա ըէճա իտէրիմ :

«Տօսթունուզ,

«ԵՐԱՍԼԱՆԻ ՏԸ ՇԱՄՐԻ»

Մէքթուպու օգուտուգտան սօնրա, Բօլան տը Գլաեէ,

— Մօ'նսիէօ վիգօնթ տ'Ասմօլ, քէնտի իշլէրիմիզի, սիզին
ըէյինիզի ալմագսըզըն իճրա իտէմէերիզ կիպի ֆարզ իթմէ-
սինտէն տօլաեը ալմամը բէք զարիպ պուլուեօրում, տէտի :

— Պէլքի հագգընը վար տըր մօնսիէօ, անճագ ամճանը չըվալիէ պէնիմ ըէյիմի ալմագլըջը թէնսիպ իթմիչ օլտուղու ճիհէէթլէ, պէն տէ քէնտիսինէ ճէվապ վէրմէկի ֆէրիգէտէն ատտ իյլէտիմ:

— Վա՛յ:

— Իշթէ ճէվապըմըն միւսվէտտէսի:

Ֆապիէն, պու տէֆա տա Բօլանա իքինճի պիր քեաղըտ վէրմէքլէ, մէրգուժ պու քեաղըտտա աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու:

«Մօնսիէօ վէ տօսթում,

«Պիր գաչ տագըգա վագթըմ վար տըր. պու սէպէպլէ մուսթասար պիր ճէվապ իթասընա մէճպուրում:

«Մ. Բօլան տը Գլաեէնին տաիրէի իգտիվաճընա ալմագ իսթէտիկի մատմաղէլ տը Շամրինին ասըլ իսմի մատմաղէլ Անտրէ Պրիւնօ տուր. Պու էվլէնէճէք գարը տէյիլ տիր:

«Պու խուսուսու տիւն Բօլանա անլաթմաեա չալըչում: Բօլան պէնիմլէ մուարագաեա թուլթուլմագ իսթէտի, պէնի թահգիր իթտի, վէ պէն շիմտի, տիւնքի միւքեալէմէմիգէ սիւլապէտէսթ օլարագ տէվամ իթմէք իչին Պուա-տը-Պուլօն. երեա կիտիեօրում: Պիչարէ տէլիգանլընըն գալպի էօյլէ պիր հալտէ պուլունուեօր քի, քէնտիսինէ հէր նէ նասիհաթ վէրիսէ պէյհուտէ տիր. իմտի քէնտիսինէ միւքէմմէլ պիր գըլըճ տարպէսի էնտիրէրէք, ալթը հաֆթա գատար եաթաղա տիւլիւրտիւկիւմ հալտէ, լաեըգլը պիր տէրս վէրմիչ օլաճաղըմ: Ումարըմքի պու միւտտէթ իգտիվաճ խուսուսընտա վէ շաշալը իւնվանլար իլէ քէնտիլէրինի թէսմիէ իտէն պիր թագըմմէնֆաաթբէրէսթան հագգընտա էֆքեարը սալիմէ սահիպի օլմասընա քիֆաեէթ իտէճէք տիր:

«Ագիդիմ չըվալիէ, էկէր գագիեէ պաչգա տիւրլիւ օլսա իտի, նէ՛ սիդ, նէ՛ պէն, պիչարէ Բօլանըմըղըն մատմաղէլ Անտրէ Պրիւնօ իլէ էվլէնմէսինէ մանի օլմագ իտիր:

«ՎԻԴՈՆԹ ՖԱՊԻԵՆ Տ'ԱՍՄՕԼ»

Րօլան տը Գլանէ՝ իշպուս մէքթուպու ոգուտուղունտա՞ն,
հիտտէթինտէն նաշի լէհճէսի սօլտու: Պատէհու մէքթուպը
մէզքիւրու Ֆապիէնէ իեատէ իլէ:

— Մօնսիէօ, եազտըղընը պու մէքթուպ՝ հաեաթընըղըն
գաթթինէ սէպէպ օլաճագ տըր, տէտի:

Ֆապիէն. - (Ֆիթուրսուզճա.) Վա՛յ:

Րօլան. - (Ֆէվգէլատէ հիտտէթ վէ զազապ կէօսթէրէ-
րէք.) Ումուճ միւֆթէրիլէր կիպի սիզտէ թէրքի հաեաթ
իտէճէքսինիլ: Էկէր թահգիր իթմիշ օլտուղունուզ միւհթէ-
րէմ գատըն՝ սիզին իպրամլարընըզա գուլագ ասմըշ օլսա ի-
տի, օ հալտէ աշգ ու մուհապպէթինիլ...

Ֆապիէն՝ Րօլանտան այրըլարագ, քէնտի քէնտիեէ,

— Ղալիպա մատմազէլ տը Պրիւսօ իշի չագմըշ, տէտի,
վէ Րօլանըն շահիտլէրինէ եագլաշարագ,

— Աֆվ իտէրսինիլ էֆէնտիլէր, էմլէրինիլէ մունթա-
զըրըմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Խիւլասա, իքի խասիմլէր տուէլլօեա հազըրլանըպ, գը-
լըճլարընը գուշանտըլար, վէ Րօլան՝ հիտտէթի ազիմէ իլէ
վիգօնթուն իւզէրինէ հիւճում իթտի: հալպու քի Ֆապիէն՝
սաքին վէ սօղուգ գանլը պիր հալ իլէ վէ տօտագլարընտա
թահգիրամիլ պիր թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլունարագ,
մուգապէլէ իթտիկի ճիհէթլէ, Րօլանըն գըլըճը հէր տէֆա-
սընտա վիգօնթուն գըլըճընա թէսատիւֆ իյլէտի:

Վիգօնթ, խալի պիր տագըգատան իսթիֆատէ իլէ,

— Ազիզիմ, բէք զիեատէ թաճիլ իտիեօրսունուզ հիտ-
տէթ ու զազապ սիզի քէօրլէթիեօր: պինաէն ալէյհ միւթա-
տընըզտան զիեատէ ֆէնա սիլահ գուլլանըրսունուզ, Էկէր
պու հալ տէվամ իտէրսէ, քէնտինիլի թէլէֆ իթտիլէճէք-
սինիլ, հալպու քի պէնիմ նիեթթիմպու տէյիլ տիր, տէտի:

Րօլան, զազապնաք սուրէթտէ ըէֆը սէտա իլէ մուգա-
պէլէ իթտի: Ֆապիէն իսէ, քէլամընը շու սուրէթլէ իլէ կէօշ
թիւրտիւ:

— Էկէր մէյտանտա օլ մահուտ իզտիվաճ մատտէսի օլ-

մասա իտի, գօլունուզու եալընը ճիւղիճէ պերէլէեէրէք իքթիֆա իտէր իտիմ, վէ պուտա, պիր սարղը սարմազլա կէչէր իտի, լաքին պու իզտիվաճ մէյտանտա պուլունտուղու իչին, ճիտտի մուամէլէ իթմէքլիկիմ զարուրի տիր:

Ֆապիէն պու սէօզլէրի իրատ իթտիկի զէման, Բօլան թէհլիքէլի պիր հալէ կէլմէքլէ, խասմինին գըլըճը ումուզու իւզէրինէ տօգուլունուզունու պիրաէն պիրէ հիսս իթտի, վէ այնի վազըթտա րէֆը սէտա իլէ, գըլըճընը էլտէն պրադտըղը կիպի, քէնտիսի տէ եէրէ տիւշտիւ:

Ֆապիէն՝ սիլահընը եէրէ սաբլաեըպ, խասմինի գալտըրմադ իւզրէ մէրգուճա տօղրու էյիլտիկինտէ, - Պու ուսուլը միւտարէպէ պանա պիր իթալիալը սիլահ մուալլիմի թարաֆընտան էօյրէթիլմիշ տիր: Վազաա գուվզէթլի պիր տարպէ իսէ տէ, պունտան քիմսէ էօլմէզ իքի այ կէչինճէ ճէրիհա գաբանարազ աեալա գալգըլըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Օլէսնատէ շահիտլէր, Ֆապիէն տէ պիրլիքտէ օլարադ Բօլանըն էթրաֆընտա թօբլանմըշ իտիլէր:

Մէճրուհ պաեըլմըշ օլտուզու հալտէ, վիզօնթ թարաֆընտան կէթիրիլմիշ օլան արապաեա նազլ իտիլտի, վէ շահիլէրտէն պիրի տախի Բօլանըն արապասընա լաքիպէն, պիր ճէրրահ ճէլպինէ կիթտի:

Ճէրրահ կէլտիկինտէ, եարաեը մուայեէնէ իտիպ, մէճրուհուն իքի այտան քէսպի իֆազաթ իտէճէկինի պէեան իյլէտի:

Օլվազըթ Ֆապիէն, պու նէթիճէեի խապէր ալտըգտան սօնրա օրատան մուֆարազաթ իթտի:

Սէրիզ սաաթ սօնրա, Բօլան տը Գլաեէ՝ ճիւղի պիր սրթմա իլէ եաթաղընա եաթմըշ օլուպ, լաքին ազլը պաշընտա օլտուզու հալտէ, գօգուլու պիր թէզքիլէ ալտը: Պու թէզքիլէնին եազըսը, խանէտան ալէամէթինի միւպէյին մէօհըրիւ վէ լէյլաքի րէնկլի մահֆազասը՝ մէրգուճու տէրէճէի նիհաեէտէ

մէսրուր գըլմագլա, ճէրհհասընըն հասըլ իթտիկի աճընը հէման քեամիլէն ունութտու, զիրա թէզքերէնի եազան *սհրգոսմհ* օլուպ, շիւհէսիգ քէնտիսի իչին տուէլլօ իթմիշ օլտուղունտան խապէրտար իտի, իմտի Բօլան՝ հէեէճանընտան նաշի տիթրէեէրէք, մէզքիւր թէզքերէտէ աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու:

«Մօնսիէօ,

«Պու սապահ Մ. Ֆապիէն տ'Ասմօլ իլէ տուէլլօ իթմիշ օլտուղունուպու խապէր ալտըմ: Տիւնքի կիւն վուգու պուլան միւլագաթըմըզըն խաթըրէսի՝ իշպու շայեանը թէէսսիւֆ միւսատէմէնին սէպէպլէրի հագգընտա հիշ պիր շիւպհէ պրագմամագտա տըր:

«Մօնսիէօ, պիր կիւն սիննինիզ, շիմտիքի գատար կէնճ օլմատըղընտա անլաեաճագսընըզքի, պիր գատընըն նամուսունու պէրպատ իթմէքլիկին է'ն էմին թարիգի՝ անըն միւտաֆաասընա գալըլմագ տըր. իմտի սիզին պիր թագըմ ճահիլանէ հարէքթիլէրինիզ սէպէպլիլէ գաթէն նամուսու՝ խայլի բախնէտար օլմուշ օլտուղունտան, պու քէրրէ իհթիրամաթը թէէսսիւֆքեարանէմի թագտիմ իլէ պէրապէր, պու կիւն Բարիստէն մուֆարագաթ իթմէքտէ պուլունտուղումու պէեան իլլէրիմ:

«Ճարիեէնիզ

«ԱՆՏՐԷ ՏԸ ՇԱՄՐԻ»

Աշրգ Բօլանը՝ հաեաթընը զայպ իտէճէք մէրթէպէտէ միլթէէսսիր գըլմըշ օլան պու մէքթուպուն մահլիյեէթինի անլամագ իչին, քիւսթախճա քէնտի քէնտիսինի մատմագէլ տը Շամրի թէսմիեէ իթտիլէն պու գատընըն խուսուսի էօմրիւնիւն տահա իլէրիսինէ վագըֆ օլմագ լազըմ տըր:

8

Ֆապիէն տ'Ասմօլ իլէ Րօլան տը Գլաեէնին՝ Շանգ-Էլիզէ-տէ պիրիպիրինէ թէսատիւֆլէ, արալարընտա սըպգաթ իտէն պազը միւնասիպէթսիզ քէլիմաթ իւզէրինէ տուէլլօ իթմէք-լիկէ գարար վերտիքլէրի կիւնիւն սապահըսը, շիշմանճա, տազ գաֆալը, կէօզլիւքլիւ, սիեահ էլպիսէլի, վէ պէեազ գրավաթլը պիր ատէմ, գօլթուղունտա սիեահ մէշին գա-բադլը էնլիճէ պէր ճիզտան օլտուղու, վէ հալ ու հարէքէթի՝ պիր մասլահաթկիւզարա պէնզէտիկի հալտէ, Սէն Ֆլօրանթէն սօգազընտա, 18 նումէրօլու խանէնին գաբուսունտա պիր քիրա արապասընտան աշաղըեա էնտի:

Օլէսնատէ գաբուճու, էլինտէքի սիւքիւրկէսինէ տաեան-մըջ օլարարագ գաբունուն էշիկինտէ տուրուեօրտու: Պու գա-բուճու՝ զիքր իթտիկիմիզ շախսըն իչէրիեէ կիրմէքտէ օլտու-ղունու կէօրմէքլէ, էվվէլ էմիրտէ մերագլէ վէ պատէհու թահ-գիրամիզ սուրէթտէ քէնտիսինէ աթֆը նազար իթտի:

Շախսը մէրգում, գաբուճուեա խիթապէն,

— Մատմագէլ տը Շամրի պուրատա՞մը տըր, տէյի սի-վալ իթմէսինտէ, գաբուճու,

— էվվէթ էֆէնտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

Պէօլէճէ շախսը մէրգում եօգարը չըգըպ, պիր գաբու-նուն չան տիւյմէսինէ էլինի պասթը:

Էվին կէօրիւնիւչիւնէ պաղըլըրուա, մատմագէլ տը Շամրի թէսմիէ օլունան գատըն՝ հալու վազիեէթի միւսաիտ պու-լունտուղու զանն օլունուր իտի: Հէր նէ իսէ շիշման վիճուտ-լու շախս՝ գաբուճու աչան խըզմէթքեարա, մատմագէլի կէօր-մէք իսթէտիկինի անլաթմասընտա, խըզմէթքեար,

— Մատմազէլ քիմսէի գապուլ խտմէզ, սաթ իւչտէ կէլիրսէնիզ, գապուլ օլունապիլիրսինիզ, տէյի պէեան իյլէտի :

— Աֆվ իտէրսինիզ, գարթըմը մատմազէլ տը Շամրիեէ վէրիրսէնիզ, անըն պէնի գապուլ իտէճէկինի կէօրիւրսինիւզ, խըզմէթ քեար . - Սիզ Մ . Բօսինեօլ մուսունուզ :

— Էվվէթ :

— Օ հալտէ կիրինիզ, չիւնքի սիզտէն տօլաեը պազը էվա - ժիր ալմըչըմ տըր :

Խըզմէթ քեար՝ Մ . Բօսինեօլու սալօնա կիրտիրիպ, քէն - տիսի օրատան մուֆարագաթ իթտի, վէ պիր ազ սօնրա, մասլահաթ կիւզարլըզ մէսլէքինտէ պուլունան Մ . Բօսինեօլ՝ եանընտաքի օտատա բէնչիրէլէրին աչըլմասը, վէ բէրտէլէ - րին աչըլըպ գաբանմասը, վէ պիր գատընըն՝ - Ժի'ւսթին, քիւր - քիւմիւ վէր, վէ Մ . Բօսինեօլու իչէրի կիրտիր, տէտիկինի իշիթտի :

Արատան պիր գաչ տագըզա կէչինճէ, կէնճ վէ կիւզէլ պիր պէսլէմէ, ազ էվվէլ խըզմէթ քեարըն կէչմիշ պուլուն - տուղու գաբու բէրտէսինի աչարագ, Մ . Բօսինեօլա պիր իշա - րէթ իթտի, վէ ղաեէթ նէֆիս սուրէթտէ թէզեին իտիլմիշ օլան պիր օտաեա կիրտիրտիքի, պու օտատա մատմազէլ տը Շամրի կիւզէլ պիր քիւրքէ սարըլմըշ օլարագ հաթաղը իւ - ղէրինտէ օթուրմուշ իաի : Մէրգուլմէ՝ հաթաղընըն եանընտա պուլունան պիր գօլթուգլուեու էլի իլէ կէօսթէրիպ, Մ . Բօսինեօլ պունտա օթուրտուգտան սօնրա, պէսլէմէսի Ժիւս - թինէ, վէ մատամընըն սօպասընը եագմագ իւզրէ կէլմիշ օլան էրքէք խըզմէթ քեարընա տիշարը չըգմալարընը, վէ հէր քիւմ կէլիրսէ գապուլ իթմէմէլէրինի իթթար իթտի :

Ժիւսթին . - Մ . պարօն տա՞մը կէլիրսէ գապուլ իթմէ - եէլիւմ, մատամ, տէտի :

Մատմազէլ տը Շամրի . - Էկէր Մ . պարօն կէլիրսէ, պէք - լէմէսինի բէճա իտին :

Պատէհու իքի խըզմէթ քեարլար տիշարը չըգտըգլարընա տա, կէնճ գատըն,

— Մ. Բօսինեօլ, շիմոի կէօրիւչէպիլիբիլ, տէտի :

— Մա'տմազէլ, թէգքիրէնիզին մէալինտէն՝ պանա բէք մուհիմմ իֆատէլէրինիզ պուլունտուղու անլաշըլըօր :

— Մօ'նսիէօ Բօսինեօլ, զաթընըզ, պիր թագըմ թէհլի-քէլի ալաճագլարը իլթիզամ, զայպ օլմուշ կիպի ֆարզ օլու-նան եախօտ թէք իտիլմիշ պուլունան պիր թագըմ տավա-արը տէրիւհտէ իտէն պիր իտարէխանէնին տիրէթօրլու-ղունտա պուլունուեօրսունուզ, տէյիլ մի :

— Եանի պէն, ալաճագլարըն զայպընա գարշը օլմագ, վէ մուալէնէթի միւթէգապիլէ էսասը վէ բույեթի տաավի մէպ-տէսի իւզէրինէ միւէսսէս պուլունմագ իւզրէ թէչէքքիւլիթ-միշ օլան պիր շիրքէթին միւտիրիբիմ :

— Բէք ալէա, քէլիմէլէրին մանէաի հագըգիէսի հագ-գընտա մուպահասա իթմէեօրում, վէ սիզի պուրաեա կէ-թիրթմէքլիկիմտէ պունուն իչին տէյիլ տիր :

— Տիւն պանա եազմըշ օլտուղունուզ պիր թէգքիրէտէ, շիրքէթէ մուհիմմ պիր իշ իհալէ իտէճէկինիզի պէեան իլէ, սաաթ տօգուզ իլէ օն արասընտա պուրատա պուլունմագլը-ղըմը իլթար իթմիշ իտինիլ :

— Շիրքէթինիզէ իշ իհալէ իտէճէք տէյիլիմ, սիզէ ի-տէճէնիմ :

— Պանա՞մը :

— Մօնսիէօ Բօսինեօլ, սիզ Պուա մէմլէքէթինտէնսինիզ, տէյիլ մի :

Բօսինեօլ սարսըլտը, վէ կէնճ գատըն տէվամլէ,

— Շամրի ֆամիլեասընըն մուգալէլաթ մուհարրիրի Մ. Գօրպօնուն նէզտինտէ պաշ քիթտպէթ վազիֆէսինի իյֆա իթմիշսինիզ տիր, տէյիլ մի :

Բօսինեօլ, պիր տէրէճէ սարսըլարագ,

— Էվվէթ մատմազէլ, տէյի ճէվապ վէրտի :

— Զանն իտէրիմքի պազը իլթիլասաթընըզ սէպէպիլլէ, մարքիզ տը Շամրինին վէֆաթ իթմիշ օլտուղու սէնէ սիզէ եօլ վէրիլմիշ տիր :

— Մարքիզ՝ սիզին վալիտենիզ մի իտի :

— Էվվէթ :

Մատմազէլ տը Շամրի, այնի վագըթտա մասլահաթկիւլ զարա սոդուգ գան իլէ պագտը, վէ մուախսարէն սէօզիւնէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի :

— Բարիսէ կէլտիկինիգտէ, հէր իշէ ազ չօգ կիրիպ չըգ տընըզ, պազը տէֆա իսմինիգի թէպտիլ իթտինիզ, պագէն տէ մահքիւմիտէթէ տիւչար օլտունուզ :

— Մատմազէլ...

— Փագաթ ագիլ վէ գէքի պիր առէմօլտուղունուզտան, թէհլիքէեի սավուշտուրտունուզ. շէօյլէքի վագթիյլէ հօճա ժիւլ Մալուէն իսմինտէ իքէն, պու կիւն Մ. Բօսինեօլ օլան զաթ՝ հիւքիւմէթ նազարընտա գուսուրսուզ օլտուղու կիպի, էն միւշքիլ իշէրի տէ թէսվիտէ իթմէքլիք մէհարէթինի հաիզ օլմագլա քէսպի նամ ու շէօհրէթ իյլէմիշ տիր :

Մ. Բօսինեօլ, մատմազէլ տը Շամրիեի տինլէտի, վէ մէզ պուրէ իֆատէսինի իքմալ իթտիկինտէ :

— Մատմազէլ, մատէմքի պէնի պու տէրէճէ միւքէմէլէն թանընտա իսէնիզ, միւսաատէնիզլէ շուրասընը պիտիրմէք իսթէրիմքի, սիզին էօմրիւնիւզ հագգընտա տախի պէնիմ պազը մալլիւմաթըմ վար տըր, տէյի պէեան իյլէտի :

Մատմազէլ. - (Ֆիթուրսուզլուգ կէօսթէրէրէք) Սէօյլէ-եինիզ :

— Սիզ, տավա վէքիլի Մ. Պրիւնօնուլ, վէ վէլատէթինիզ գէմանընտա ալթը սէնէտէն պէրու տուլ գալմըշ պուլունան մատամ տը Շամրիին զայրը մէշրու գըզըսընըզ :

— Էյ սօնրա՞, հօճա Բօսինեօլ :

— Սիզ, Օրանժրի շաթօսունտա էվվէլա էօքսիւզ կիպի պիւեիլթիւլտիւնիւզ, սօնրա մարքի Հէքթօր տը Շամրի՝ քէն պի վալիտէսինիս սիզի գըզը թէսմիտէ իթմէսինէ միւսաատէ իթտի :

— Բէք էյի, սօ՞նրա :

— Մարքի վէֆաթ իթտիկինտէ, սէրվէթի՝ ագրապա-

սընտան միրալայ գօնթ տը Շամրիկէ կէչտի, չիւնքի մարքի
Հէքթօր սիգի թահգիր իտէր իտի:

— Պու տօլրու տուր:

— Վալիտէնիզ վէֆաթ իթտիկի սըրատա, քէնտի թա-
սարրուֆաթընըն վէ էլմասլարընըն մահսուլու օլարագ, սիգէ
անճագ երիզ էլլի պին ֆրանգ պրագ ապիմիշ տիր, Ֆագաթ
գօնթ տը Շամրի միրասա սահիպ օլտուղունտա, վէ մարքի
իւնվանընը իհրազ իթտիկինտէ, սիգէ, գայտը հաեաթլէ, օն
իքի պին ֆրանգ թախսիսաթ թէէմին իյլէմիշ տիր:

— Մօնսիէօ Բօսինեօլ, մալիւմաթընըզ բէք միւքէմ-
մէլ տիր:

— Տուրու'նուզ, տիկէր պազը չէյլէր տէ պիլիրիմ:

— Սէյլէհին պագալըմ:

— Շամրի իսմի սիգին օլմատըղընտան, պու իսմի թաշը-
մանըզ խէթա տըր: Թագրիպա օն տօլուզ պին ֆրանգ ի-
րատա մալիքսինիզ, վէ վալիտէնիզ մատնմըն հիյնի վէֆա-
թընտա, օն պէշ եաշընտա պուլունտուղունուզ հայտէ, միւ-
նասիպ պիր սուրէթտէ էվլէնէպիլիրըն, պիր տէրէճէ պաշը
պօղուգճա էօմիւր կէչիրմէքլիլի թէրճիհ իյլէտինիզ:

— Հօճա Բօսինեօլ, պէնիմ էօմրիւմիւն սիգէ թէալիւզ
իտէր հիշ պիր եէրի եօպ տուր զանն իտէրիմ:

— Պէն տէ սիգէ վար տըր տիմէեօրում: Մագսէտիմ սի-
գէ շուրասընը անլաթմապ տըր քի, սիզ պէնիմ էօմրիւմիւ
պիլտիկինիզ կիպի, պէն տէ սիգին էօմրիւնիւզիւ բէք ալէա
պիլիրիմ:

— Մատէմքի էօյլէ իսէ, պիզ, բէք ալէա իմթիզաճ ի-
տէպիլիրիզ:

— Էմրինիզէ մունթաղըրըմ:

— Իքի երիզ պին ֆրանգ գազանմագ իսթէրմիսինիզ:

— Օնտան ալէա նէ՞ օլապիլիր, պունուն իչին նէ՞ եար-
մագ լաղըմ տըր:

— Էվվէլ էմիրտէ սիգէ նագլ իտէճէկիմհիքեանէերի տին-
լէմէլիսինիզ:

— Տինկեօրում մատնադէլ:

— Գարընտաշում Հէքթօրուն բէտէրի, վէ վալիաէմին գէվճի մարքի տը Շամրի՝ պիրինճի իթիլալտան էվվէլ քէնտի սէրվէթինի թիւքէթմիշ իտի: Մուհաճիրէթտէն ավտէթինտէ, պահրիւնէ զապիթանր սապրգասընտան օլուպ, 1760տան 1790ա գատար Հինտիսթանտա Լահօր գրալը նէզտինտէ սէրվէթի ճէսիմէի գազանմըլ պուլունան ամճասը չըվալիէ տը Շամրիտէն միրասա նաիլ օլմուշ տուր:

— Պունլարը զաթէն պիլիրիմ:

— Տուրունուզ չըվալիէ տը Շամրի՝ իմքէրաթօրլուգ տէվրինտէ Թրանսաեա ավտէթինտէ, ֆամիլեաընա մէնսուպ օլմուշ օլան քեաֆֆէյի արաղիի սաթըն ալմըլ, Շամրի սէրվէթինի եէնիաէն յպգա իթմիշ, վէ իքի սէնէ սօնրա վէֆաթ իթմէքլէ, սէրվէթինի՝ շու մէալտէ պիր վասիեթէնամէ իլէ եէկէնինէ պրագմիշ տըր:

«Եէկէնիմ Անթուան Ժօզէֆ Ֆէրտինանտ, մարքի տը Շամրիեի, վարիսի ումուլիմ թայեին, վէ սէրվէթիմին՝ Շամրի խանէտանընըն պիւեիւք նէսլի էլինտէ գալմասընը արզու իտէլիմ: Անճագ էկէր եէկէնէմ Անթուան Ժօզէֆ Ֆէրտինանտ, էրքէք էվլատ պրագմանարագ, եախօտ քէնտի էվլատը պիլա վէլէտ օլարագ վէֆաթ իտէրլէր իսէ, իշպուսէրվէթ՝ շու էսնատէ գօնթ տը Շամրինին թագտիմ իթմէքտէ պուլունտուղու Շամրի խանէտանընըն քիւչիւք նէսլինէ ինթիգալ իտէճէք տիր:»

Կէնճ գատըն սէօղիւ գաթ իլէ, չէնտ տագըգա սիւքիւթտէն սօնրա, չէօյլէ տէվիւմ իյլէտի:

— Մ. մարքի տը Շամրի՝ սէրվէթինի օղլու Հէքթօրա պրագըլ, օ տախի պիւեիւք ամճասընըն վասիեթինէ սատըգ գալարագ, ագրապաընտան գօնթ տը Շամրիեի քէնտի եէրինէ խալէֆ օլմագըլղա տավէթ իթմիշ տիր: շու գատար քի, վասիեթէնամէտէ աթիտէքի մէալտէ պիր գէյլ տախի պուլունմուշ տուր:

«Էկէր սէրվէթիմ Շամրի խանէտանընըն քիւչիւք նէսլինէ ինթիգալ իթտիքտէն սօնրա, պու նէսլին ազասընտան հիչ պիր քիմսէ գալմաղ, եախօտ գալանլար տա գրլար տան իպարէթ պուլունուր իսէ, իչպու սէրվէթիմին մէզքիւր նէսլտէն չըգըպ, ուզադ ագրապատան օլան ֆաղաթ ինմիմիզի թաշըեան Վանտէյի ասըլգատէկեանտան Շամրի-Շամրօյ նէսլինէ ինթիգալ իթմէսինի գաթիէն միւրատ իյլէրիմ, Շամրի-Շամրօյ ֆամիլեասըյլա գարապէթիմիզ պիրինճի Ֆրանսուանըն տէվրի սալթանաթընտան պալլանմըչ օլուպ, պունուն բէք ոօզադ պիր միւտտէթ օլտուղու տէրքեար իսէ տէ, գարապէթի մէզքիւրէ, հէր իքի ֆամիլեա թարաֆընտան տաիմա թամտիգ իտիլէկէյմիչ տիր:»

— Օհօ, նէ՛ զարիպ վասիեթնամէ, պու վասիեթնամէ նէրէտէ պուլունուեօր:

— Պէնիմ եանըմտա:

— Աճա՛յիպ:

— Վալիտէմին հիյնի վէֆաթընտա քեազըտոյարընըն իչինտէ պուլտում:

— Լաքին սիզ պու վասիեթնամէեի նէ եաբապիլէճէկինիզի պիլէմէեօրում:

— Տուրունուզ:

Մատմաղէլ ար Շամրի պու արա թէպէսսիւմ իտէրէք, չու վէճհլէ տէվամ իյլէտի:

— Վալիտէմին վէֆաթ իթտիկի զէման, Շամրի խանէտանընըն էն սօն ազասը օլան մարքինին օն եաշընտա պիր օղլու վար իտի:

— Պիիեօրում, օ չօճուգ զայպ օլտու:

— Վէֆաթ իթտի:

— Օ խուտուտա իսպաթ եօգ տուր:

— Իշթէ, հօճա Բօօինի յլ, պիզէ տէ օ փօպաթ լազըմտըր, եախօտ մունթազամ պիր վէֆաթ իբմուխապէրի էլտէ իթմէք կէրէք տիր: Մուհաքէմաթ վէ մաթլուպաթըն թէսվիեէնինի տէրիւհտէ իթմէք իւզրէ թէէսսիս օլունմուչ օլան տաիլէմիզին

պոռկի պի խոստովանեց թէ ինչ որ ասում էր, զանն իտերիմ, եանի սիգ, վէֆաթ էլմուխապէրէրի թէրթիպ իտէպիլմէլիսինիգ:

— Իճապընա պագըլապիլիւր մատմաղէլ, ֆադաթ...

— Տահա տուրունուգ: Պու ալէմտէ Շամրի Շամրոյ ֆամիւասընըն պիւր ազասը դաւմըլ տըր:

— Է՛յ:

— Օ ազա տա՝ օն պէշ կիւնտէն պէնիմ գէվճիմ օլաճագ տըր:

— Հօճա Բօսինեթ՝ օթուրմուշ օլտուղու իսկէմլէ իւզէրինտէ հարէքէթ իտէրէք:

— Շիմտի անլաեօրում, տէտի, վէ պիւր միւտտէթ տիւս չիւնիւեօր կիպի կէօրիւնտիւքտէն սօնրա:

— Սահիհ տիրքի, էկէր պիւր մահքէմէտէ, մատմաղէլ Պլանշ տը Շամրինին գարընտաշը, վէ մարքիզին օղլու կէնճ Շամրինին հագըգէթէն վէֆաթ իթմիշ օլտուղու իսպաթ օլունապիլինիրսէ... տէյի պէեան իյլէտի:

— Պու իշ սիգէ րաճի տիր հօճա Բօսինեթ, հիշ պիւր շէյ հաթըլմագսըզըն իքի եիւզ պին ֆրանգ գազանըլամագ:

— Հագըզընըզ վար տըր մատմաղէլ:

— Իմտի տէքիզ կիւնէ գատար իշար իթտիկիմ վէֆաթ իլմուխապէրի իլէ սիգի պէքլէրիմ:

— Բէք էյի, կէթիրիւրիմ, եալընըզ բէշինէն ճիւզի պիւր շէյ վէրմէնիզի միւնաատէնիզլէ թալէպ իտէրիմ:

— Նէ՞ գատար ագչէ լազըմ տըր:

— Եէտի անքիզ պին ֆրանգ:

Կէնճ գատըն պիւր չան չալմագլա ժիւսթին իչէրի կիրտի, վէ մատմաղէլ տը Շամրի պաշ հաթըլընըն ալթընտա պուլունան քիւլիւք պիւր անախթարը մէրգումէէէ վէրիւպ, պիւր տօլապ կէօսթէրէքէք:

— Սաղ թարաֆտաքի չէքմէճէտէ գըրմըզը գաբագլը պիւր չըգտան վար տրր, օնու պանա վէր, տէտի, վէ պու չըգտանտան պինէր ֆրանգլըգ օն առէտ գայմէ չըգարըպ Բօսինեթլա թէսլիմ իթտի:

Մէրգում, պունկարը ճէպինտէ հըֆգ իթտիքտէն սօնրա,
— Օն կիւնէ գատար ալաճաղըմ խապէրլէրի սիղէ կէթի-
րիւրիմ, տէտի:

Պատէհու կէնճ գատըն, պէսլէմէսինէ խիթապէն,

— Ժիւթին, էֆէնտիւի կէօթիւրիւնիւզ, տէյի խի-
թապ իթտի:

Մասլահաթկիւզար իլէ պէսլէմէնին տիշարը չըգտըզլարը
էսնատէ, էրքէր խըզմէթքերար՝ իշ օտասընտա պիր գաբուսու
պուլունան թուալէթ օտասընըն ճամէքեանընտան պաղընը ու-
զաթմասընտա, մատամասը,

— Իշէրի կիր, նէ՞ վար տըր, տէյի սիւալ իթտի:

— Մօնսիէ պարօն կէլտի...

— Վա՛յ:

— Զաթընըղը կէօրպիւմէք իշին պէքլէեօր:

— Բէք էյի իշէրի կիրտիր:

Պէօլլէ տիւէրէք մատմազէլ տը Շամրի՝ գըրմըզը գաբադ-
լը ճիպտանը պաշ եասթըղընըն ալթընտա կիզլէտի, վէ արա-
տան չէնտ տազըգա կէշինճէ, խըզմէթքերար՝ պարօն թէսմիէ
իլլէտիկի շախսը իշէրի կիրտիրտի:

Պու ատէմ էլլի եաշլարընտա օլուպ, ֆադաթ թավը ու
գընաֆէթինէ պազըլլըրսա, անճադ գըրգ եաշլարընտա կէօ-
րիւնմէեէ ճահա իթմէքտէ իտի:

Մէրգում, կէնճ գատընըն էլլէրինի թուլուպ պուս ի-
տէրէք,

— Սապահլար խայր օլսուն ազիգէմ, պու կիւն նա՞սըլսը-
նըղ, տէտի:

— Ղարիպ պիր ըիւեա կէօրտիւմ, օթուրունտա սիղէ
նազլ իտէերիմ:

9

Քէնտի քէնտիսինի մատմազէլ տը Շամրի թէսմիեէ իտէն պիր գատընըն խանէսինէ էօյլէեէ իքի սաաթ գալարագ կիրէն պարօն տը Պ... պաղը թէգնանլար վէ պէօն կէնճլէր նէգտինտէ պիր ֆամիլեա տօսթու, Անտրէնին վէլիսի, վէլհասըլ մէրգումէ հագգընտա սըրֆի բէտէրանէ ալեագասը պուլունան պիր աաէմ կիպի զանն օլունուր իտի: Ումումի եէրլէրտէ Անտրէ, պու աաէմէ, սեփկիսիս ամնա իսմինի վէրիպ, հալպու քի մէգպուրէնին խանէսինտէ պարօն՝ խանէնին հաքիմի մագամընտա ատտ իտիլիր իտի:

Աղ էլվէլ Բօսինեօլուն պէեան իթտիկի վէճհլէ, մատմազէլ Անտրէ Պրիւնօ՝ օն տօգուգ պին ֆրանգ իրատա մալիք օլուպ, լաքին ախրըրընտա իւչ բէս աթա, իքի պին ըրալ քիրաը, միւքէլլէֆ վէ մունթագամ խանէսի օլան, վէ տարաթ ու տէպտէպէսի իչին օն իքի օն պէչ պին ֆրանգ մէսարիֆ իխթիեար իտէն պիր գատըն իչին պու գատարճըգ պիր մէպլաղըն նէ՞ էհէմմիեէթի օլապիլիր իտի:

Անտրէ՝ գըյմէթտար բէսիմլէրի վէ թուճտան մասմուլ հէյքէլլէրի սէվէր վէ եաղ շէհրինի Պատ շէհրինտէ կէչիրիպ վէ սէնէտէ հիչ օլմագսա մէգպուրէնին մալի պարօնա եէթմիչ սէքսէն պին ֆրանգ ա օլուր իտի:

Օ կիւնիւ պարօն՝ կէնճ գատընըն նէգտինէ կէլտիկինտէ, անըն եաթաղը պաշընտա օթուրուպ,

— Նէ՞ ըրեա կէօրտիւնիւղ, սէօյլէեին պագալըմ, տէտի:

— Էվլէնիեօր օլտուղումու ըրեամտա կէօրտիւմ:

Պարօն, իսթիհզաքեարի սուրէթտէ կիւլիւմսէեէրէք,

- Բիւեանըդ սահիհէն զարիպ տիր, տէտի :
- Իշթէ աղիզիմ պարօն, պու գարարը վերտիկիմտէ, սիզէ տէ թէպլիղ իթմէկի թէնսիպ իլէտիմ :
- Աղիզէմ, ճիտտէ՞ն մի սէօյլէեօրսունուղ :
- Էվվէթ, հէմ զաեէթ ճիտտէն սէօյլէեօրում :
- Տիմէք էվլէնիեօրսունուղ :
- Էօյլէ եա՛ :
- Նէ՞ վադըթ :
- Օն պէշ կիւնտէն, պէլքի տէ տահա էրքէն :
- Բիմին իլէ էվլէտիկինիզի անլաեապլի՞րմիեիմ :
- Շիմտիլիք անլաեամագսընըղ :
- Անլամագ իսթէտիկիմ իսմ տէյիլ, իլլա պու խուսուստա սրըֆ մալիւմթ տրը :
- Զէվճիմ օլաճագ քիմսէ՛ երմի սէքիզ եաշլնտա կիւզէլ վէ սիզին կիպի պարօն իւնվանընը հաիզ պիր տէլիգանլը տրը :
- Մուսատտա՞ք մը տրը :
- Միւթէպէր սէնէտլէրէ միւսթէնէտ տիր :
- Ֆագի՞ր մի տիր :
- Սէրվէթինի թիւքէթմիշ տիր :
- Օ հալտէ աղիզէմ, միւսաատէ իտինիզ քի սիզէ պիր շէյ սէօյլէեիմ :
- Սէօյլէեինիզ :
- Մուամէլէնիզ բէք միւնասիպէթսիզ տիր : Պարօն վէ պարօն զէվճէսի օլուպ տա, օն տօգուղ պին ֆրանգ իրատ իլէ եաշամագ մէճպուրիեթինտէ պուլունմագ՝ սէֆալէթ վէ զարուրէթ տիր :
- Պարօն, սէֆալէթ վէ զարուրէթ՝ ֆազիլէթ տիր :
- Պարօն, շաբգատըյլա պասթօնունու պիր սէտիր իւզէրինէ գօյմուշ օլտուղու հալտէ, գալգըպ պունլարը ալտը վէ պատէհու :
- Եալընըղ օլտուղունուղ թագտիրտէ, հիշ կիւլմէքսիզին պու սէօզլէրի սէօյլէմէքտէ օլմանըղա պագըլըրաա, ֆազիլէթ

վէ քէմալէթ սահիպի օլմուշ օլմալըսընըզ : Իքի սէնէտէն տա-
խի պիր ֆամիլեա սահիպի օլմուշ օլաճագսընըզ : Իմաի, է՛յ
պարօն զէվճէսի, Ալլահա ըսմարլատըզ :

Միւթէագըպէն մէրգուճ, մէզպուրէնին էլինի պուս ի-
տիպ մուֆարագաթ իտէճէկի էսնատէ,

— Էյի խաթըրմա կէլտի, պիլիրսինիղքի, ալէմ նազա-
րընտա սիզ տաիմա վալիտէմին տաեըսը օլմուշսուճուղ տուր,
տէյի պէեան իյլէտի :

— Պիլիեօրուճ, վէ էօյլէ օլմագտա տէվամ իտէճէեիմ :
Շու գատար քի պու ագչամ էբէյիճէ ուզուն պիր սէյեա-
հաթ իչին պուրատան հարէքէթ իտէճէք օլտուղումտան,
տիւեիւն ըէսմինտէ հազըր պուլունամաեաճաղըմ :

Պէօյլէճէ մէրգուճէեի սէլամիաեըպ տիշարը չըգտը :

Կէնճ գատըն եալընըզ գալընճա,

— Դուրթուլտուճ, հէլէ շիւքիւր, տէտի :

Մուախսարէն ժիւսթինի չաղըրտըղընտան, պու պէսլէմէ,

— Ա՛հ մատամ, մօնսիէօ իլէ պիր մուարագանըզ մը օլ-
տու, տէտի :

— Խայր :

— Զիւնքի կիտէրքէն լէհճէսի էօլիւ կիպի սօլմուշ իտի :

— Լէհճէսինին սօլկունլուղու տարկընըղընըն նէթիճէսի
իսէ տէ, պու սօլկունլուղուն գալպինէ թէէսսիրի եօգ տուր :
Պարօն միւթէքէպպիր պիր ատէմօլուպ, բէնտիսիլլէ գաթը
մուխապերէ իթմէքլիկիմտէն տօլաեը ասլա միւթէէսսիր տէ-
յիլիմ :

Հէր նէ իսէ, մատմագէլ տը Շամրի էսվապընը կիեինէ-
րէք, պիր գուրէ արապասընա բաքիպէն եալընըզճա տիշարը
չըգտը :

Օ էսնատէ սաաթ թագըրիպա օն պիր իտի :

Մատմագէլ տը Շամրի՝ Սէն-Լազար սօգաղընտա վագը
ղաեթ կիւզէլ կէօսթէրիչլի պիր էվէ կիրիպ, կէչէրքէն գա-
բուճուեա, մատամ տը Սէնթ. Ալֆօնսու կէօրմէք իսթէտի կի-
նի պիլտիրտի : Սախթէ Պրագլիլիալը Տօն Ինիկօ տը լօս Մօնօ

Թէսի Սէն-Մարիստէ պիր տուգաղա տիւշիւրմէք իւզրէ Պագ-
գարանըն ալէթ մագամընտա գուլանմըջ օլտուղու զէմանլար-
տա սիննէն պիր տէրէնէ եթիք հայտէ պուլունան էսմէր
չէհրէլի վէ շիման վիճուտը մատամտը Սէնթ-Ալֆօնս՝ պու-
տէֆա քէնտիսինի կէօրտիւկիւմիւզտէ, տէօրթ սինն արթմըջ
օլմասըյլա, օթուզ եաշընը կէշմիշ իտի: Հալպու քի գօնթ
Արթօֆուն տօսթու Բուսիալը բրէնս քէնտիսինէ սատըգ գալ-
տըղը կիպի, սիննինն արթմըջ օլմասընտ րազմէն տէ, հէնուզ
կիւզէլիկինի զայպ իթմէմիշ օլտուղունտան, մէզպուրէ էլան
մօտաքեարի գպտընլարաան պուլունմագտա իտի:

Մատմազէլ տը Շամրի՝ մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսուն Եա-
լընըջ օլտուղունու պէսլէմէսինտէն անլատըգտան սօնրա,
պիւա Թէքիֆ, եանի վիքուտինի էվվէլէն խապէր վէրմէքսի-
ղին տօղրուճա մէրգումէնին եաթագ օտասընա կիրտի:

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս հէնուզ եաթագտա օլուպ,
Անտրէ, մանշօնու իլէ էլտիվէնլէրինի պիք սէպիրին իւզէրինէ
աթտըգտան սօնրա,

— Սապահլար խայր օլտուն ազիզէմ, նա՞սըլսըն, տէտի:

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս. — Սէն նա՞սըլսըն:

Իքի գատընլար Թօգալաշտըլար:

Էկէր Մ. Բօյան տը Քլաէէ՝ էհլի իֆֆէթ տէյի պիլտիկի
մատմազէլ տը Շամրինին՝ մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս կիպի
պիր գատընըն խանէսինէ կիրտիկինի կէօրմիւշ օլսա իտի,
հիշ շիւպհէ եօգ տուր քի անըն ֆազիլէթի հագգընտա եա-
նըլմըջ օլտուղունու անլաեարագ, մէզպուրէնի միւտաֆտանա
դըեամ իթմէտիկի կիպի, տօսթու վիգօնթ Փապիէն տ'Աս-
մօլու տախի Թահգիր իթմէզ իտի:

Հէր նէ իսէ մատմազէլ Անտրէ, քէլամա տէվամլէ,

— Եալընը՞զմըսըն, պիր քիմէնէ պէքլէ՞նօրմուտուն, տէյի
սօրտու:

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս. — Միւսթէրիհ օլազիզէմ, բիւ՛-
սէնի գապուլ իթմէմէլէրինի աաէմէլէրիմէ իթմար իթմիշ օլ-
տուղումտան, սէնին պուրատա պուլունտուղունտան քիմնէ

խապերտար օլմաեաճադ տըր, զիրա պարօն զէվճէսի օլաճադ պիր զատըն . . .

— Պարօն զէվճէսի օլաճադըմա էմի՞նմիսէն .

— Նէ՞ կիւզէլ սիւալ .

— Ազիզէմ, պէնիմքինի պիր ազ էվվէլ եօլա գոյտում .

— Պու բէք քիւսթախճա թէշէպպիւս իսէ տէ, մուխաւ թարալը տէյիլ տիր .

— Պունտան պաշգա, զէվճիմ օլաճադ քիմնէնի զաթէն կէօրմիւշիւմ տիւր կիպի քէնտիսինտէն պահա իթտիմ . կիւզէլ պիր քիմսէ իտուկինի սէօյլէտիմ .

— Սահիհ տիր . վագաա արսըզ պիր ատէմ քիսվէթին՞ տէ իսէ տէ, շիրին տիր .

— Թէքիֆինի գապուլ իտէճէկինէ էմի՞նմիսին .

— Պօղուլմագ բատտէսինտէ պուլունան քիմնէլէր՝ քէնտիլէրինէ ուզաթըլան էլէ հէման աթըրըրլաք . Օ պիշարէ Շամբօյ՝ պաշընը հանկը թաշա վուրաճադընը պիւմէթօր . էօյլէնին քէնտիսինի պէքէթօրում . օն տագըզատան պուրատա պուլունաճադ տըր . Չանըն սէսինի իշիթտիկին անտէ, շու թուալէթ օտասընա կէշիպ, քիմնէտէն կէօրիւլմէքսիզին հէր շէյի կէօրէպիլիր, վէ հէր սէօզիւ իշիտէպիլիրսին . Փաւ գաթ էյի խաթըրմա կէլտի, էկէր պարօնու պաշընտան սավտըն իսէ, Բօլանը նէ՞ եարաճադսըն .

— Ատամ սէն տէ, անըն իլէ ուզլաշմագ բէք գօլայ տըր .

— Պիլիթօրում, վէ իւշ կիւն էվվէլ պու խուսուսու ճիտտէն տիւշիւնիւեօրտում .

— Բօլանըն եիրմի պին ֆրանգ իրաւը վար տըր, վէ ամճասընըն վէփաթընտա տախի պաշգաճա օթուզ պին ֆրանգ իրատա մալիք օլաճադ տըր .

— Էվվէթ, օրասընը տա պիլիթօրում .

— Լաքին, - տէյի տէվամ իյլէտի մատամ տը Սէնթճ Ուլֆօնս, - մէմուլ իթմէմքի, պունու տիկէրինէ թէրճիհ իտէսին .

Մատմագէլ տը Շամբի . - իւշ այտան պէրի, հէր կիւն

Րօլանը իզտիված թարիգինտէ պիրէր ատըմ՝ զիեատէ ալ-տըրտըմ։ Օլ վագըթ պիր մագսէտիմ վար իտի, հալպու քի պանա պարօն տը Շամբօյտան պահս, ֆագաթ անըն տիւշա-րը սէֆալէթ օլմուշ օլտուղունու, պագը պօրճլար ալթընտա պուլունտուղունու, վէ իթիպար ու հայսիեթինի զայպ իթ-միշ իտուկինի պէեան իյլէտիկինտէ, օ կիւնիւ, անը քէնտի-մէ զէվճ ինթիսապ իթմէկէ գարար վէրտիմ։

— Նէ՛ դարիպ արզու վէ գարար։

Անտրէ, պիւթիւն էսրարընա մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսու վագըթ իթմէք իսթէմէեէրէք,

— Պէնիմտէ քէնտիմէ մախսուս պագը թասավվուրլարըմ վար տըր, տէյի պէեան իյլէտի։

Պու արա իչ օտանըն գաբուսու չալընտըղընտան, իքի գատընլարըն միւքեալէմէսի գաթթ օլունսու, վէ մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս՝ Անտրէեէ խիթապէն,

— Չաբուգ մանյօնուսու ալտա շուրատան կէչ, տէտի, վէ բարմաղըյլա թուալէթ օտասընը կէօսթէրտի։

Անտրէ մէղքիւր օտաեա կիրիպ, գաբուսու իւզէրինտէն գաբատըգտան սօնրա, մէղքիւր գաբունուն եանընտա պու-լունան պիր գօլթուգլու իսկէմլէտէ սէսսիգճէ օթուրտու։ Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսու սէօյլէտիկի վէճլէ, մէղպուրէ, օ մահէլտէն հէր շէյի կէօրէպիլիւր վէ ճէրէեան իտէն սէօղ-լէրի իշիտէպիլիւր իտի։

Պիր տագըգա սօնրա, պարօն տը Շամբի իսմինտէ պու-լունտուղունու պէեան իթտիկիմիզ քիմսէ՝ իչէրի կիրտիրիտի։ Մէրգում պիր թագըմ տէրտ ու գասավէթլէրլէ, վէ վագ-թինտէն էվվէլ պաշլանմըշ օլան հօվարտաճա պիր էօմիւր իլէ եօրուլմուշ, վէ սիմասընտա պագը էսէրլէր գալմըշ օլ-մասընա ըաղմէն, չէհրէսի դաեթթ կիւզէլ վէ պէտէնի պիշիմի եիրմի սէքիզ օթուգ եաշլարընտա պիր քիմսէ իտի։

Պու չախս՝ ֆագը ու հալինի իյմա իթմէեէճէք պիր թարգ-տա կիեինիպ գուշանմըշ օլուպ, էսվապը վագաա գուլանմագ-տան պիր ազ բարլամըշ, վէ շաբգասընըն քէնարլարը ճիւզիճէ

սօլմուշ իտի իսէ տէ, վագթիյլէ բէք էյի գումաշտան իմալ իտիլմիշ օլտուգլարը ըէվիշինտէն անլաշըլմագտա իտի:

Պու քիմսէերի՝ կիզլէնմիշ օլտուղու մահէլտէն քէմալը մէրագլէ թէտգիգ իթմէքտէ պուլունան Անտրէ՝ անլն պէհազ վէ բարլագ գումաշտան կէօմէք, վէ ահաղընա պիշիմի պիր պօթին կիերինմիշ օլտուղունա տիգգաթ իթտի: Շիւպհէսիզ հէր կէօնա սէրվէթ մէնպաընտան մահրումգալմըլ օլան իշպու ատէմին կիերինմիշ օլտուղու պու շէյլէր՝ էշհասընըն պագըյ-էսի իտիլէր:

Հէր նէ իսէ, մատամ տը Սէնթ-Արֆօնս՝ էլինի մէրգումա ուզաթըպ, էվվէլճէ քէնտիսիյլէ իւլֆէթ վէ միւնասիպէթի օլմուշ օլտուղունու իրաւէ իտէր պիր թարգտա կիւլիւմսէմէ իլէ,

— Սապահ խայր էտկար, տէտի:

Մէրգում տախի, - Սապահլար խայր օլսուն, Անախ, Նա՞սըլսըն, - տէյի մուգապէլէ իթտի:

— Բէք էյիերիմ. եանըմտա օթուր տա պիր ազ կէօրիւշէիմ:

Պարօն օթուրտու, վէ շու եօլտա քէլամա իպթիտար իյլէտի:

— Ազիզէմ Անախ, թէգըրէն պէնի պիր տէրէճէ թէաճ-ճիւպտէ պրագտը, վէ ահըպպաի գատիմէմի, - խուսուսիյլէ թէքրար կէօրմէք իւզրէ - տիշարը չըգմագլըղըմ բէք տէ միւթատըմտան տէյիլ իքէն, թէգըրէնին միւշթէվիտաթը զա-էէթ միւսթաճէլ վէ մուհիմ օլտուղունտան, տիշարը չըգըպ կէլմէեէ գարար վէրտիմ: Հէր նէ իսէ, պանա իհթիտաճը՞ն մը վար տըր:

— Էվվէթ:

— Պարօն. - (կիւլիւմսէերէք) Էյի խաթըրմա կէլտի, էկէր ազշէ թալէպ իթմէք իւզրէ պանա միւրաճաաթ իտի-եօր իսէն, եանըլմըշսըն, զիրա պէն ըրլ օլտում:

— Պիլիեօրում:

— Պիլիեօրմուսուն:

— Պի՛չարէ, սէնին հալինի սէնտէն տահա էյի պիլիրիմ, Իւչ կիւնտէն պերի տիր քի, բօլիս մէմուրու կիպի սէնի թաա-
գիւպ իթտիրտիմ, գօրլաթտըմ, վէ էօմրիւնէ քէսպի վուգուֆ
իյլէտիմ:

Մ. տը Շամրի՝ թէաճճիւպանէ պիր հարէքէթ իճրա քիթ
տիկի սրրատա, մատամտը Սէնթ-Ալֆօնս քիլամընա շու եօլ-
տա տէվամ իյլէտի:

— Պէնի տինլէ, բրօթէսթօ օլունմուշ օն պին ֆրանգլըգ
սէնէտին պուլունմագտա տըր քի, պու եիւզտէն պու ագչամ
եախօտ եարըն սէնի Գիշիեէ կէօթիւքէճէքլէր տիր:

Էապար. — (ահ իտէրէք.) Տօղրու տուր:

— Սէքիզ սէնէ իշինտէ պէշ եիւզ պին ֆրանգ թէլէֆ
իթտին, վէ շիմտի վանտէտէ պիր բարչա միւլքէ պիլէ մա-
լիք տէյիլտին. էն ֆէնասը շու քի, տիւն սաաթ օն պիրտէ,
սօն գալմըշ օլան պիր ֆրանսըզ ալթունուն իլէ տէ գումար
օյնատըն, վէ պունտան պաշգա պին պէշ եիւզ ֆրանգ զա-
րարա ուղրաեըպ, թէէտիեէսինի վատ իթտին:

Պարօնուն լէհճէսի սօլտու, վէ կէնճ գատըն շէօյլէճէ տէ-
վամ իյլէտի:

— Ալթը այ էվվէլ տօսթլարըն, սէնտէ հէնուզ սէրվէթ
պուլունտուղունու զանն իթտիքլէրինտէն, իհթիեաճընա
մէտար օլմագ իւզրէ սանա օն պին ըիալ վէրմէք իւզրէ գա-
բունու էլէ ալըրլարքէն, պու կիւնքի կիւն պին պէշ եիւզ
ֆրանգը պուլմագ իշին թէքմիլ Բարիսի ալթիւսթ իտէճէք
օլսան, պիր բարա պիլէ պուլամագսըն:

Մ. տը Շամրօյ. — (մահզունէն.) Ա՛հ...

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս. — (իֆատէսինէ տէվամ իտէ-
րէք.) Իմտի սէնի բէք էյի պիլիրիմ, էկէր պու ագչամ
պօրճունու թէէտիեէ իտէմէզսէն, քէնտինի թէլէֆ իտէճէքսին:

— Փիլվագը պու խուսուսու տիւշիւնիւեօրում:

— Լաքին պէնի, եանի սէնին գատիմ տօսթունու տա
տիւշիւնմէլի իտին քի, վագթիյլէ միրասընըն պիր բարչասընը
տա պէն ալմըշըմ տըր:

— Ազիզեմ, պէն զաննընտան չօգ զիեատէ սէֆիլ պիր հալէ տիւշար օլտոււմ, ֆադաթ...

— Պէնիմէ պօշ լազըրտը իթմէ... պունտան գաթինա-
զար պու պին պէշ եիւզ ֆրանգը ֆաիզէ գարգէն վերմէք
իօզըն սէնի պուրաեա ճէլպ իթմէտիւմ:

— Նի՞ին ճէլպ իթտին:

— Սէնի գուրթարմագ, սանա օն տօփուզ պին ֆրանգ
իրաա, վէ օթուզ եաշլարընտա ֆէվգէլատէ կիւզէլ պիր
գարը վերմէք իսթէրիւմ:

Մ. տը Շամրօյ քէմալը հայրէթլիք քիւճաթ իթտի, վէ
պաշընը էեէրէք:

— Անլաեօրոււմ, տէտի:

— Ազիզիւմ, — տէյի մատամ տը Սէնթ-Արֆօնս տէվամ
իյլէտի, — պազը խուսուսաթ հագգընտա սանա մալիւմաթ
վերմէլիւմ, անճագ պու մալիւմաթ՝ զիքը իթտիկիւմ սէր-
վէթ հագգընտա օլմաերպ, չիւնքի օ սէրվէթ նամուսլու պիր
մէնպատէն զուհուր իթմիշ տիր, իլլա իշար իյլէտիկիւմ գա-
տըն հագգընտա տըր:

— Օ գատընը սէն թանկըմըսըն:

— Էվվէթ:

— Լաքին պու խուսուս՝ պէնճէ միւհթաճը միւթալէա պիր
քէյ ֆիւէթ տիր:

— Միւթալէաեա վագըթ եօգ տուր: Էվվէթ եա խայր
տէեիպ, իշին իշինտէն չըգմալը: Իկէր էվվէթ տէրսէն, պե-
նիմէ պիրլիքտէ թագմ իտէճէքսին, վէ սաաթ պիր գարար-
լարընտա օրմանա կիտէճէեիզ: Օրատա, զէվճին օլաճագ գա-
տընա թէսատիւֆ իտէճէք օլտուղումուզտան, քէնտիսինի
կէօրէպիւէճէքսին: Սաաթ փէօրթտէ անըն խանէսինէ թագ-
տիւմ օլունուպ, օն պէշ կիւնտէն տէ էվլէնէճէքսինիզ, Լա-
քին էկէր խայր տէքսէն...

— Ազիզեմ, շու սաաթտա, պիր թարաֆտան սուի գաստ
իլէ նամուսուղլուգ վէ տիկէր թարաֆտան պէլքի հէմ սուի
գաստ, հէմ նամուսուղլուգ օլան պիր իզտիվաճ արասընտա

պուլունտուղում հալտէ, սէնտէն եալընըզ պիր չէյ ըհճա իտէրիմ :

— Նէ՞ :

— Պէնի օրմանա կէօթիւրիւրսին, զիքր օլունան գատընը կէօթէրիւրսին, հիքեաեհէսինի մուխթասարէն նազլ իտէրսին, պէն տէ օլվազըթ սանա ճէվապ վէրիւրիմ : Էկէր գապուլ իտէրսէմ, տօղրուճա անըն խանէսինէ կիտէրիմ, էկէր ըհտտ իտէրսէմ, քէնտի խանէմէ ավտէթլէ, թապանճա իլէ թէլէֆի նէֆա իյլէրիմ :

— Սէօզ վէրիւրիւրսուն :

— Ասըլզատէլիք նամուսում իւզէրինէ սէօզ վէրիւրիւրսում, վէ շիմտիեհ գատար պու խուսուստա եալան սէօլէմիշ տէյիլիմ : Գումարտաքի պօրճումա կէլինճէ...

Մատամ տը Սէնթ. Ալֆօնս թէպէսսիւմ իտէրէք,

— Օ ճիհէթի տիւշիւնմէ, պու սապահ խըզմէթ.քեարըմ սէնին թարաֆընտան սահիպի մաթլուպունա կիտէրէք, պօրճունու թէէտիեհ իթտի, տէտի :

Մ. տը Շամրօյ՝ պիր ալա տիւշարը հէեհճան օլարագ,

— Գատընլարըն տէեհըլի մախլուգլար օլտուգլարընը շիմտի անլաեօրում, տէյի պէեան իյլէտի :

— Տօսթ օլան պիր քիմսէնին, խուսուսիյլէ խայլի ագչէսի եէնիլմիշ օլան պիր տօսթուն թապանճա իլէ քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իթմէսինէ միւսատտէ իտիլէմէզ : Հէր նէ իսէ, շիմտիլիք սէն սալօնտա պիր սիկարա իչ, վէ պէսլէմէմի պանա կէօնտէրքի, էսվապըմը թէպտիլ իտէեհիմ :

Մ. տը Շամրօյ տիշարը չըգընճա մատամ տը Սէնթ. Ալֆօնս՝ Անտրէերի ճէլպ իթտի, վէ մէզպուրէեհ խիթապէն,

— Էյ նա՞րըլ պուլտուն, տէյի սօրտու :

— Իշիմէ կէլիւր. քէնտիսինտէ պիր զուրուրիեհթ վար տըրքի, իշիմէ եարամագլա պէրապէր, պէնի գօրգուլթմագտա տըր :

— Նի՞չին :

— Իհթիմալ տըրքի թէքլիֆինի ըհտտ իտէճէք տիւր :

— Աղիզէմ, սէնտէքի քիսվէթ՝ կէօրէնի ճէլպ իտէճէք տէրէճէտէ տիր. պունտան գաթինաղար քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իթմէքտէն պաշգա չարէսի գալմամըջ օլան պիր քիմսէ՝ կէշմիշ աշվալ հագգընտա կէօզլէրինի գաբաեըպ, անճագ միւսթագպէլէ նաղար իթմէք իսթէր.

— Պագալըմ, շիմտիլիբ պէն տար սօֆատան, մաթպախէ տան վէ խըզմէթճիլէրին նէրտիվէնինտէն կէշմէքլէ, պուրա տան կիտէրիմ. Պէնի սաաթ իքիտէ օրմանտա պուլուրսու նուզ.

.....

Պէօյլէճէ մատմազէլ տը Շամրի օրատան մուֆարագաթ իթտի. Սաաթ իքիտէ, մէրգուճէնին լանտօ արապասը, մատամ Սէնթ-Ալֆօնսուն գալէշ արապասընը գարշըլատը, վէ Մ. տը Շամրօյ՝ Անտրէնին կիւզէլիկինտէն հայրան օլարագ, գլաղուզունա,

— Հիշ պիր շէյ նագլ իթմէ, հիշ պիր շէյ պիլմէք իսթէմէմ... քէնտիսիլէ էվէնիլիմ, տէյի պէեան իյլէտի.

Վիգօնթ Ֆապիէն տ'Ասմօլ հագգընտա մալիւմաթը ձուֆասսալէ իթա իտէլիմ.

Ֆապիէն, օլթուզ եաշլարընտա, օլթա պօյլու, կիւզէլ վէ քիպար եիւզլիւ, գարա կէօզլիւ վէ քէսթանէ ընկինտէ սագալը պիր քիմսէ օլուպ, էօմրիւնիւ ֆամիլեատան մահա

լուսնային թիւ կէշիրմիշ օլանլարա մախսուս օլարադ , վազ-
թինտէն էվվէլ քէմալէթ սահիպի օլմուշ իտի : Մէրգում , օն
ալթը եաշընտա իքէն էօքսիւզ գալըպ , քէնտի սէրվէթինէ
քիմէսնէ գարըշմատըղը ճիհէթլէ , թէտգիգաթը ֆէննիէ
վէ սէյեահաթլարա թէմաեիւլի մախսուս սու պուլունտուղսն-
տան , վազ թըն կէնճլէրի կիպի , թէնպէլճէ վէ մուղիրը պիր
էօմիւր կէշիրմէտի : Պու տէլիգանլը տէօրթ պէշ սէնէ գա-
տար սէյեահաթ իտիպ , եիրմի տէօրթ եաշընտա օլաուղու
զէման Բարիստէ եէրլէշտի :

Պապիէն՝ թադրիպա ալթմըշ պին ֆրանգ իրատա մալիք
օլուպ , Վէրնէյլ սօգաղընտա , Շամրի իգամէթկեհհընըն եա-
շընտա , պիւեիւք պիր օթէլին պաղչէսի օրթասընտա վազը
կիւզէլ պիր քէօշքտէ իգամէթ իթմէքտէ իտի : Մէզքիւր
օթէլին սահիպի տիւգ տը Լ . . . օթուզ սէնէտէն պէրու Բա-
րիսէ կէլմէեիպ , քէնտի չիֆթիքլէրինտէ իգամէթ իթտիկի
հալտէ , օթէլին մուհաֆըղըղընա պիր խըզմէթճիսինի միմուր
իթմիշ , վէ քէօշկիւ , պաղչէեի վէ ախըրլարը քիրանա վէրէ-
պիլմէսի խուսուսընտա մէրգումա մէկունիյեթ վէրմիշ իտի :

Պապիէն , քէնտիսի պուսլարը քիրալամըշ օլուպ , վասի
օլան պաղչէտէ ճէսիմ աղահլար տիքիլմիշ օլաուղունտան ,
պուստան հազը իթմէքտէ իտի : Քէօշկէ կէլինճէ , ալթ գաթ
վէ պիրինճի գաթտան իպարէթ օլսուպ , ալթ գաթտա սալօն ,
համամ , թէնէֆֆիւսխանէ վէ իշ օտասը , վէ պիրինճի գաթ-
տա եաթագ օտասը , պիր քէսիմ տարիքսի , վէ սիւահ թալի-
մինէ մախսուս պիր սալա պուլունմագտա իտի :

Պապիէն՝ սապահլարը էրքէն աթա սիւար օլարադ տի-
շարը չըդըպ , Վէրնէյլ սօգաղընտան ահէսթէ էնտիքտէն
սօնրա , մէզքիւր սօգաղը տէօնտիւկիւնտէ , հայվանընա սիւ-
րաթ քէսպ իթտիրի իտի :

Ավտէթի էսնասընտա տա , Պագ սօգաղը քէօշէսինտէն
կիթտիկինտէ , հայվանընը եավաշ սիւրէր իտի :

Բարիստէ հէր շէյէ տիգգաթ իտէն խալգ , հէր վու-
գուաթըն սէպէպինի արատըղլարը ճիհէթլէ , մէրգումուն

աթ իլէ կիտիյինի կէօրտիւքլէրինտէ, օ հօլտա հարէքէթին սէպէպինի անլամաեա սայ իթմէքտէ իտիլէր իսէ տէ, պիր տիւրլիւ անլամամադտա իտիլէր:

Հալպու քի պիր գաչ այ սօնրա, պիր էվին իւչիւնճիւ քաթընտա իգամէթ իտէն պիր քիմէ, հէր սապահ բէնչիլէսի էօնիւնտէ սիկարա իչտիկի հալտէ, պիր սապահ պու սըրրա վազըֆի օլապիլտի: Շէօյլէքի մէրգուժ կէնճ աթընըն, տաիմա սօգաղըն սօլ թարաֆընտան եիւրիւեիւպ, սօգաղըն օրթա եէրինտէ կիւզէլ պիր օթէլին գարչըսընտա տուրարադ պաչընը ճիւզիճէ գալաըրույ, պիրինճի գաթա տօղրու պադմադտա օլտուղունա տիգգաթ իթտի: Լաքին պու պազըլը պէլլիսիզճէ օլմասըյա, մէզքիւր խանէտէ իգամէթ իտէնլէրին թէչէքքիտինէ շիւպհէսիզ սէպէպիեթ վէրէճէք մէրթէպէտէ տէյիլ իտի: Ձիքր իթտիկիմիզ խանէ՝ մարքիզտը Շամրինին օլուպ, ֆիլվադը մէրգուժ տէլիգանլը՝ օրատան կէչտիքճէ գալպինտէ հէեէճան ու թէէսսիւր հիսս իթմէքտէ օլուպ, թազըրպա պիր սէնէտին պէրի Ֆապիէն՝ հէր հաֆթա ճուճաա կիւնիւնիւն վիրուտինէ նէվիմա սապըրօըզլըզ վէ մէյեուսիեթլէ պէրլէմէքտէ իտի: Ձիւնքի ճուճաա կիւնլէրի Շամրի ֆամիլեասընա մէնսուպ գատընլար՝ խանէլէրինտէ գալաւրադ, միւսաֆիրլէրինի գապուլ իտէրլէր իտի: Ֆապիէն տէ պու միւսաֆիրլէրուէն պիրի օլմասըյա, մէմուէնիեթի պուէտան նէչէթ իթմէքտէ իտի:

Եանի բէտէրի միւթէվէֆա վիգօնթ տ'Ասմօլ, Մ. տը Շամրի իլէ խրզմէթ իթմիչ օլուպ, Ֆապիէն Բարիսէ կէլտիկինտէ, Շամրի, քէնտիսինի ասըլ օղլու մադամընտա գապուլ իյլէմիչ իտի: Ֆապիէնին իլք տէֆա Բարիսէ մուվասըլէթինտէ Պլանչ տը Շամրի ալթը եէտի եաչընտա պիր գըզ օլուպ, մէրգուժուն սէյեահաթլարընտան ալտէթինտէ տէ, մէզպուրէ կիւզէլ վէ ճալիպ պիր գըզ օլմուչ իտի, ֆադաթ օլ գէմանլարտա եիրմի պէչ հաչընա հադըն պուլունան Ֆապիէն՝ իպթիտալարը անը կէօրմէտի, չիւնքի բէնտինին սէյեահաթը էսնասընտա սէրվէթինի իտարէ իթմէքտէ տէվաժ իյլէմիչ

պուլունան վելիսի՝ հիսապարընը վերտիկի կիպի, սերվեթինէ տէ միւթէսարըֆի գըլտըղընտան, Ֆապիէն՝ միւսթագիլ օլան եէնի էօմրիւնտէն տօլաեը պիր ազ զիհնի տաղըլտըղը կիպի, խանէսի թէճէմիւլաթը, ախըրլարը, վէ տիկէր պազը ումուրը զաթիեէ իլէ տէ մէշղուլ օլմագլա վագթընը կէշիրտիկինտէն, Բարիստէ իգամէթինին իւք իւչ սէնէսի զարֆընտա Շամրի օթէլինէ կիտէմէտի:

Պատէհու պիր ագչամ, մերգում, Պլանշ տը Շամրինին թաթըլը կէօրիւնիւչ վէ պագըչընտան օլ գատար միւթէէսսիր օլտուքի, տէրհալ մարքինին օթէլինին պաղչէսի իթթիսալինտէքի պիր պաղչէնին ուճունտա վագը քէօչկէ նագըլը մէքեան իլէ, պիր այ սօնրա Պլանշա իգհարը մուհապպէթ իլլէտի: Լաքին Ֆապիէնին, աչգ ու մուհապպէթ վէ իղտիվաճ հագգընտա էօլլէ էֆքեար ու միւլահաղաթը պուլունմագտա իտիքի, պու էֆքեար ու միւլահաղաթ, իպթիտաի էմրտէ զարիպ կէօրիւնմէքլէ պէրապէր, մուվաֆըզը ագլ ու մանթըզ իտի:

Ֆապիէն՝ մատմաղէլ տը Շամրիեէ մուհապպէթ վէրմիշ օլտուղունու հիսս իթտիկի կիւն, մէզպուրէ օն տօգուլ եաշընը իքմալ իթմիշ օլտուղու կիպի, քէնտիսի տէ եիրմի տօգուլ եաշընտա պուլունմագտա իտի:

Գէնտի եէրինտէ պիր տիկէրի օլսա իտի, «Պէն հէնուզ կէնճիմ, պիր իսմէ վէ ճալիպ պիր սիմաեա, վէ ալթմըշ պին ֆրանգ իրատա մալիքիմ, պինտէն ալէյհ քէնտի պալթ ու թալիիմին հաքիմի պուլունմագտաեըմ: Շու հալաէ Պլանշըն տէսթի իղտիվաճընը թալէպ իթտիկիմտէ, չիւպհէսիզ իսթիհսալ իտէպիլէճէեիմ» տէր իտի: Լաքին Ֆապիէն՝ պու սըրատա շու եօլտա միւլահաղա իթտի:

— Սահիհ տիրքի, Մ. տը Շամրի՝ քէնտի գըզընըն պէնիմէ էվլէնմէսինէ մուխալիֆէթ իթմէեէճէք տիր: Պլանշ տը Շամրի տէ, նամուսըլ պիր գըլ օլտուղու, վէ բէտէր ու վալիտէսինէ միլթի պուլունտուղու ճիհէթլէ, էլպէթթէ պէնի զէվճ տէյի գապուլ իտէճէք տիր: Ֆագաթ պէնիմ իսթէ-

տիկիմ պու տէյիլ տիր։ Պէն իսթէրիմքի Պլանշ պէնի սէվ-
սին, էկէր պէնի սէվէրսէ, քէնտիսիյէ ու վազըթ էվէնիրիմ,
էկէր անըն գալպինէ կիտէճէք եօլու պուլամազսամ, օ հալ-
տէ քէնտի աշգ ու մուհապպէթիմի պէր թարաֆի իտէրիմ։

Մէրգում, պու միւթալէաեը իթտիքտէն սօնրա պէքլէ-
տի, անճագ էվվէլլէրի օթէլ տը Շամրիեէ սըգ սըգ վիզիթա
իտէրքէն, օնտան սօնրա վիզիթալարընը ազալթտը, վէ քէն-
տինին օրաեա կիթտիկի սըրատա, Պլանշըն ալթիւսթ օլմադ-
տա վէ եիւզիւ գըզարմագտա պուլունտուղունա ազ վազըթ-
տա տիգգաթ իթտի։

Պէլքի պիր գաշ կիւն տահա կէչէճէք օլտա իտի, Ֆապիէն՝
Պլանշըն էլլէրինի թուլթարագ։

— Սիզի մէսուտ վէ պախթիեար գըլաճագ, վէ էօմրիւ-
նիւ՝ տիզլէրինիզ հուզուրընտա եէրէ չէօքէրէք կէչիրէճէք, վէ
սիզին սաատէթ ու մէսուտիեթինիգտէն զայրի հիշ պիր շէյ
տիւշիւմէեէճէք օլտուղումա իման ու իթիգատընըզ վա՞ր մը
տըր։ էկէր վար իսէ, կիտիպ բէտէրինիզի պուլաճաղըմ, վէ պէնի
քէնտի օղու ատտ իթմէսինի բէճա իյլէեէճէեիմ, տիմէք տէ-
րէճէսինտէ իլլէրի կիտէճէք իտի։

Լաքին մէմուլին զայրի պիր վագըա, պու տէլիգանլընըն
թասապվուրլարընը մահվ վէ իւմիտլէրինի պիինուֆանէ իզա-
լէ իյլէտի։ Շէօյլէքի պիր կիւն մէրգում, օթէլ տը Շամրի-
եէ կիթմիշ օլտուղու հալտէ, մարքիեէ րասթ կէլտի։ Խանէ
գատընլարը տիշարը չըգմըշ օլուպ, եալընըզ մարքի էվտէ
գալմըշ իտի։

Հէր նէ գատար մարքինին զէվճէի վէ գըղը բէնտիինէ
օլ պապտէ հիշ պիր շէյ սէօյլէմէմիշլէր իտի իսէ տէ, պու
ճիւմլէ իլէ Ֆապիէն՝ մէրգումին զարիպ թապիեաթընը պի-
լիպ, չօգ տէֆա Մ. տը Շամրինին մահզունիյեթպախշ թավ-
րընա, սալօնտա նատիրէն պուլունտուղունա, եալընըզըզը
թէրճիհ իթտիկինէ տիգգաթ իթմիշ իտի, Լաքին օն տօգուզ
սէնէտէն պէրու զէվճէսիյլէ եալընըզ պիր տէֆա պաշ պաշա
օթուրմամըշ, վէ գըղընըն ալնընտան պիր տէֆաճըգ պիլէ

պուս իթմէմիշ օլտուղունա շիւպհէ իթմէմէքտէ իտի. Հէր նէ իսէ, օ կիւնիւ, էվին ահըպպասընտան պուլունան պիր քիմնէ կիպի թէքլիֆիօրդէ պիւնիւք նէրտիվէնտէն եօգարը չըգմագտա, վէ միւսաֆիրէթէն կէլմիշ օլան գատընլարը մատամ տը Շամրինին հալվէթ օտասընտա պուլաճաղընը զանն իթմէքտէ իքէն, մարքի տը Շամրիէն թասատիւֆ իթտի.

Մարքի, միւթատընտան օլմաեան նէվիմա հէեէճան վէ թէէսսիրլէ.

— Սապահլար խայր օլսուն, Ֆապիէն, սապահլար խայր օլսուն օղլում, սէնի կէօրտիւկիւմէ բէք մէմնուն օլտում, խուսուսա քի... տէտի.

Մարքի, պու գատարը սէօլէտիքտէն սօնրա, սէօղիւ քէսիպ միւթէրէտտիւտ կէօրիւնտիւկիւնաէն, Ֆապիէն թէաճ. ճիւպլէ մէրգուճա աթֆը նազար իյլէտի.

Մարքի, իֆատէսինէ տէվամլէ.

— Խուսուսա քի, պիր գաշ կիւնտէն պէրի սէնինլէ ճիտտէն կէօրիւլմէք թասալվուրունտա պուլունուեօրտում, տէտի.

Մարքի, Ֆապիէնի եաղլըղա մախսուս պիր սալօնա կիրտիրիպ, էսրարի պիր սուրէթտէ անընլա օրատա գաբանըպ գալտըպտան սօնրա.

— Աղիզիմ Ֆապիէն, սէն պէնիմ էն էյի տօսթումուն օղլուսուն, վէ պէն տէ սէնի քէնտի էվատըմ մագամընտա սէվէրիմ. էօյլէ օլտուղունա ինանըմըսըն, տէյի պէեան իյլէտի.

Ֆապիէն մարքինին կէօղլէրինտէ մուհապպէթի բէտէրանէ չէօլէսի միւշահէտէ իտէրէք.

— Էվվէթ, ինանըրլմ, տէյի ճէվապ վէրտի.

— Բէք էյի, էկէր պէնիմ մուհապպէթիմէ ինանըրսան, ումարլմ բի, սէնին հաեաթընըն մէսուտիւեթիւնի արզու իթմէքտէ օլտուղումա իսքեաթ օլաճապ սըն.

— Ինանըրլմ.

Ֆապիէն, պու իֆատէեի միւթէէսսիրէն իտիպ, մարքի իսէ, քէլամընա տէվամ պիրլէ.

— Պէնի տինլէ, զանն իտէրիմ, ետխօտ էօյլէ կէօրիւեօ-
րումքի, սէն Պլանշը սէվիեօրսուն, տէտի:

Ֆապիէն իւմիտվար օլարադ սարսըլտը, վէ ճէվապա աղաղլէ,
— էվվէթ, տէյի իֆատէ իյլէտի:

— Օ հալտէ օղլում, — տէտի Մ. տը Շամրի մահգունէն, —
սէն պու աշգ ու մուհապպէթինտէն վաղ կէչմէլիսին:

Ֆապիէն՝ թէաճճիւպլէ րիւճաթ իթտի, վէ մարքի չէօյլէ
իլավէ իյլէտի:

— Վէֆաթ իթմիչ օլան բէտէրին, վէ սէնին հագգընտա
կէօթէրտիկիմ մուհապպէթ ու թէվէճճիւհ, վէ տէվամընա
պօրճու պուլունտուղուն նէսին նամուսու նամլարընա օլա-
րադ, պու խուսուսու սէնտէն թալէպ իտէրիմ, վէ պէն թէր-
քի հաեաթ իթտիկիմ հալտէ, օ գըղըն տէսթի իզտիվա-
ճընր վալիտէսինտէն թալէպ իթմէեհէկինէ եէմին իթ-
մէլիկինի իսթէրիմ, չիւնքի, (պիր նէվ իսթիհզա իլէ,) Պլանշ
տը Շամրի գըղըմ օլտուղու հալտէ, պէնիմ բիզամը
ալմագսըղըն էվլէնէմէզ, վէ էկէր սէնինլէ էվլէնմէսի լա-
ղըմ կէլիրսէ, պու խուսուստա պէն րուի րիզա կէօթէ-
րէմէմ:

Ֆապիէն մահգունէն պու սէօղլէրի տինլէտի, վէ Մ. տը
Շամրի իլավէթէն,

— Օղլում, բէտտիմին սէպէպի՝ ճէնապը Ալլահ իլէ պէ-
նիմ արամտա պիր սըրըր օլտուղունտան, պու սըրըրա վագըֆ
օլմաեա չալըչմա, տէտի:

Վիգօնթ ա՛Պսմօլ՝ մէյրուսէն Շամրի օթէլինտէն չըգտը,
վէ իրթէսի կիւն իթալիաեա ազիմէթլէ, մուհապպէթինի ու-
նութմագ իւզըն պիր սէնէ օրատա կէչիրտի: Պիր սէնէ սօն-
րա մուհապպէթի, կիթտիլի զէմանտաքի հալինտէն տահա
զիեատէ չիտտէթ քէսպ իթմիչ օլարադ ավտէթ իյլէտի:

Մէզքիւր պիր սէնէ զարֆընտա Մ. տը Շամրի վէֆաթ
իթմիչ իտի:

Ֆապիէն՝ մէրգուսուն թալէպ իթտիկի եէմինի իթմիչ օ-
լուպ, ֆագաթ Պլանշ իլէ էվլէնմէքտէն վաղ կէչմէքլէ պէրա-

պէր, մարքիզի վէ գըզընը կէօրմէքտէն վաղ կէչէմէզ իտի, Իմ-
տի ավտէթինին ֆէրտասը կիւնիւ մէրգուժանըն խանէրինէ
կիտէրէք, մարքինին վէֆաթը հէնուզ իւշ այ օլմուշ օլտուղու
ճիհէթլէ, քէնտիլէրինի եաս ու մաթէմ հալինտէ պուլտու:
Պլանշ՝ Ֆապիէնի կէօրիւր կէօրմէզ, մէրմէր սանէմ կիպի լէհ-
ճէսի սօլտու, վէ Ֆապիէն տէ մէրգուժէնին սօլկունլուղունու
կէօրտիւկիւնտէ, հալէա քէնտի հագգընտա իզհարը մուհապ-
պէթ իթմէքտէ օլտուղունու անլատը: Պիր արա պիչարէ տէ-
լիգանլը՝ Պլանշտան միւէպպէտէն եատ օլմադլըղը եէմին իթ-
միշ օլտուղու ճիհէթլէ, պու եէմինինէ սատագաթէն, թէք-
րար Բարիստէն մուֆարագաթ իտիպ, պիր խայլի սէնէլէր
վաթանընտան ուզագլանմաեր, վէ անճագ մատմաղէլտը Շամ-
ըինին պիր տիկէրիյլէ էվլէնէրէք, քէնտիսինի ունութմասըն-
տան սօնրա ավտէթ իթմէերի տիւշիւնտիւ իսէ տէ, պիր միւ-
լահաղքի նէճիպէ վէ ալիճէնապանէ քէնտինի պու հարէքէթ ին-
տէն մէննլէ, շու եօլտա թէֆէքքիւր իթմէսինէ վէսիլէ օլ-
տու: Պլանշ իլէ գաթան էվլէնմէմէերի մարքիէ եէմին իթտիմ,
լաքին օնա գարընտաշ օլմամաեր վատ իթմէտիմ: Մ. տը
Շամըինին վէֆաթը՝ պու իքի գատընը պիլա համի պրագմըշ
տըր: Իմտի պէն քէնտիլէրինէ համի օլաճաղըմ. պունճա սէ-
նէլէրտէն պէրու զայպտա պուլունան էվլատլարը եէրինէ կէ-
չէճէերիմ:»

Պլանշ վէ վալիտէսի, մարքինին, թէսլիմի բուհ իթմէք
հալինտէ, միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու վէֆաթ իթմիշ օլ-
տուղու զանն օլունան էվլատլարը հագգընտա սէօյլէմիշ օլ-
տուղու շէյլէրի Ֆապիէնէ սէօյլէմէմիշլէր իտի:

Հէր նէ իսէ Ֆապիէն Բարիստէ գալտը: Շու գատարքի,
հէմ Պլանշըն գալպինտէքի աթէշի մուհապպէթի սէօնտիւր-
մէք, հէմտէ քէնտիսինին օ եիւզտէն տիւշար օլտուղու ճէվր
ու ճէֆաեր թէսկին իյլէմէք իւզրէ, պէլլիսիզճէ մէզպուրէ-
տէն ուզագլանարագ, պունտան էվվէլ օլտուղու կիպի հէր
կիւն մէրգուժէլէրին օթէլինէ կիթմէզ օլտու: Պլանշ՝ պիրտէն

պիրէ զուհուրա կէլէն պու իհթիրազտան միւթէէսսիր օլտու
խէ տէ, մէրգուսու ճէլպ իչին հիչ պիր թէչէպպիւստէ պու-
լունմատը: Պէօլլէճէ Ֆապիէն՝ հաֆթատա պիր տէֆա, հէր
ճուսաա իրթէսի կիւնլէրի, խանէի մէզքիւրէ կիթմէեէ գա-
րար վէրիպ, տէրուհը խանէտէ պիր չօգ միւսաֆիրլէրին պու-
լունտուղունա թէէմին օլմուչ օլտուղու սաաթլարտա կիթ-
մէքլիկի թէրճիհ իլլէմէքտէ իտի: Լաքին հէր կիւն, հէր
սաաթ, խէֆիէն, Պլանչ իլէ վալիտէսինին իւզէրինէ նէզարէթ
իթմէքտէ, վէ հէր կիւն կէչէրքէն, էվին բէնչիրէլէրինէ ու-
զուն միւստէթ վէ մահզունանէ սուրէթտէ աթֆը նազարը
տիգգաթ իլլէմէքտէ, վէ հէր ագչամ, քէօչկիւնիւն էթրա-
ֆընտաքի պաղչէտէ տօլաչըրքէն, Շամրի օթէլինին պաղչէսինի
աեըրան տիվարըն եանընտա տուրուպ, Պլանչըն վալիտէսիլլէ
կէօրիւչմէսի սէտասընը իչիթմէք իւմիտիլլէ գուլագ վէրմէք-
տէ իտի: Իչթէ պու սէպէպէ մէպնի իտի քի, Բօլան տը Գլա-
հէնին, «մատմազէլ տը Շամրի իլէ նիշանլը՝ մըսըն» տէյի վու-
գու պուլան սիւալինէ գարչըլըգ, թէէսսիւֆիւ ազիւմ իւզըրէ
խայր տէյի ճէվապ վէրմիչ իտի:

Մարքի տը Շամրինին հարէքէթինտէքի մուճիպի էսէֆ
խէթա չիւպհէսիզ տէրք օլունապիլիր Շէօլլէքի մարքի՝ Հէք-
թօրուն ախլէագը մէզմուճէ իլէ մութթասըֆ վալիտէսինին
եազմըչ օլտուղու պէտխահանէ մէքթուպունու օգուսասը իւ-
զէրինէ, մէրգուս իհթիեար՝ զէվճէսինին գապահաթլը պու-
լունտուղունա իսքեաթ օլմուչ օլտուղու ճիհէթլէ, մահսուլը
ճինաեթթ ատտ իլլէտիկի գըզըղազը ալէյհինտէ օն սէքիզ
պէնէ օլտէրէճէ պուզը ու ատալթի հաիզ օլմուչ իտի քի
անըն իլէ էվլատ մադամընտա սէվմէքտէ պուլունտուղու Ֆա-
պիէն արասընտա պիր իզտիվաճ վուգուի իհթիմալինի տիւ-
չիւնտիւքճէ, իզհարը նէֆրէթ վէ հիտտէթտէն քէնտիեի մէնն
իտէմէքտէ իտի Տիկէր պիր եանլըչ զիւիւմտախի, մէրգու-
սուն պու պապտէքի գարարընա մուալէնէթ իթմիչ իտի, եանի
քէնտի քէնտիեէ, «Պլանչըն վալիտէսի պէնի ինսանլարըն էն
պէտպախթը գըլտըղը հալտէ, Ֆապիէնին տախի այնի հալէ

տիւշար օլմասը թապիի տիր» տէյի միւլահազա իյլէմիշ իտի :

Պինապէրին մարքինին օլպապտէքի խէթասը՝ իքի կէնճ-
լէրին պիրտէն պիրէ այրըլմասընա, վէ արալարընտա պիր մա-
նիի ազիմ զուհուր իթմէսինէ սէպէպ օլուպ, Ֆապիէն պու
մանիի ազիմին պէրթարաֆ իտիլէմէեէճէկի իթիգատընտա
պուլունմագտա իքէն, մէմուլին զայրի պիր վագբա զուհուրա
կէլէրէք, Մ. տը Շամրինին էօլիւմ եաթաղընտա, Ֆապիէնի
եէմինինտէն խալի գըլմըշ օլտուղունու, վէ Պլանշ իլէ էվլէն-
մէսինէ միւսաատէ իթմիշ պուլունտուղունու քէնտիսինէ իւ-
պար իյլէտի :

Ֆապիէն, պու հագբգէթէ, կէնճ վէ ճահիլտօսթու պու-
լունան Ռօլան տը Գլահէ իլէ տուէլլօ իթմիշ օլտուղու կիւն
վագբֆ օլտու :

Մէրգում, աճէլէթէն ճէլպ իտիլմիշ օլան թապիպտէն՝
Ռօլանըն ճէրիհասը թէհլիքէլի օլմատըղընը անլատըգտան սօն-
րա, քէնտի խանէսինէ ավտէթ իտիպ, քէօշկիւն եանընտաքի
օթէլ գարուսունտան կէշէրքէն, մատամ տը Շամրինին պիր
խըզմէթքեարընըն քէնտիսինէ տօղրու սիւրաթլէ կէլտիկինի
կէօրտիւկիւնտէ, տիւշարը հայրէթ օլտու :

Մէրգում խըզմէթքեար,

— Ա՛հ մօնսիէօ վիգօնթ, կէ՛լինիզ, չաբուգ կէլինիզ,
տէտի :

Ֆապիէն սարսըլարագ,

— Սիւպհան Ալլա՛հ, նէ՞ վար արը, նէ՞ օլտու, տէյի սի-
վալ իթտի :

— Պու սապահ մատմազէլ Պլանշ խասթալանտըղընտան,
մատամ մարքիզ եաթաղընըն եանընտա տըր, վէ պու սա-
պահտան պէրի...

Ֆապիէն, պունտան զիեատէսինի տինլէմէեիպ, տէրհալ
Շամրի օթէլինէ գօշտու, վէ աճէլէթէն նէրտիվէնտէն եօդարը
չըգբպ, մատամ տը Շամրինին տաիրէսինէ տօղրու իլէրլէտի
էշիքտէ մարքիզի պուլմագլա, մէզպուրէ, մէսէրրէթլէ ըէֆը
իթտի, վէ պատէհու մէրգումուն եօլունա մանի օլարագ :

— Կիրմէեինիզ, կիրմէեինիզ, տէյի պէեան իյլէտի :

Ֆապիէն քէսիք պիր սէտա իլէ, վէ եիւզիւ՝ էօլիւմ հալինտէ օլանլարա մախսուս րէնկսիզլիք քէսպ իտէրէք :

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, պանա նէ՞ խապէր վէրէճէքսինիզ, տէյի պէեան իյլէտի :

— Հիչ պիր խապէր վէրէճէք տէյիլիւմ, շու գատար քի Պլանշ պիրտէն պիրէ ֆէնալաշմը իքէն, շիմտի համտ օլսուն պիր շէյի գալմատը... Բէճա իտէրիւմ պէնի սալօնտա պէքլէեին... պիր ազտան եանընըզա կէլիրիւմ :

Ֆապիէն՝ պու սըրատա Պլանշըն խասթա օլտուղունտան, վէ պէլքի տէ էօլիւմ րատտէսինտէ պուլունտուղունտան զայրի հիչ պիր շէյ անլամատը, վէ մատամ տը Շամրիի եիթիպ ճէպրէն կէնճ գըզըն եաթագ օտասընա կիրմէքլիկի կէրչի արզուլէտի իսէ տէ, պունտան կէրի տուրմագ իւզրէ քէնտի նէֆսինէ զալէպէ իթտի, Պունտան պաշգա կէօզլէրի եաշարմը օլարագ, գըզընըն օտասընա կիրմէսինէ մանի օլմագ իսթէեէն վալիտէեէ նա՞սըլ մուխալիֆէթ իտէպիլիր իտի : Իմտի մերգոււմ, արզը իթաաթլա, սալօնա կիթտի, վէ էնտիչէի ազիմէ իչինտէ օլարագ, մերգոււմէ վալիտէնին կէլմէսինէ պէքլէտի :

Պէշ տագըգա սօնրա մատամ տը Շամրի կէլտի :

Ֆապիէն, տիթրէմէքտէ օլմասըյլա, մարքիզ մերգոււմուն տիթրէտիկինի կէօրտիւ, վէ իֆատէեէ աղաղլէ,

— Ա՛հ, պիչարէ, սիզ պու զէվալըեր թէլէֆ իթմէ՞ք մի իսթէեօրսունուզ, տէտի :

— Պէ՞ն մի :

— Էվվէթ սիզ, զիրա պուսապահ տուէլլօ իթմիշսինիզ :

— Մատամ... :

— Պիր աւըերին, պիր ասըլզատէնին զէվճէսի պու կիպի շէյլէրի անլար : պու սէպէպլէ սիզի թազիրլէմէմ, ֆագաթ Պլանշ, պու սապահ, շահիտլերինիզլէ պիրլիքտէ կիտէճէկինիզ էսնատէ, տուէլլօ իչին կիթմէքտէ օլտուղունտուղուն անլամըշ...

Փապիէն՝ թէաճճիւպանէ հարէքէթտէ պուլունտու, վէ մարքիզ՝ իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Պիլիրսինիզքի, օտասընըն բէնչիրէլէրի պաղչէնէ նազըր տըր, վէ պաղչէ տիվարընտան, սիզին պաղչէնիզտէ տէրունինտէ բէօշկիւնիւզէ կիտէն գուժու եօլուն պիր թարաֆը կէօրիւր:

— Բէք ալէա...

— Իշթէ պու սապահ պիչարէ գըղճըղազ՝ չիտտէթիլ պիր պաշ ալըրըննա տիւչար օլարազ էրբէնճէ ուեանրպ, բէնչիրէսինի աչարազ, գարչըսընտա օթուրմուշ օլտուղու հալտէ, սիզին թամ օլսէնատէ իքի քիչի իլէ պէրապէր գոճմու եօլտան կէչալկիւնիզի կէօրմիւշ: Բէֆապաթընըղտա պուլունան քիմսէլէրին կիեինմիշ օլտուգլարը էսվապը վէ սիզին գօլթուղունուզ ալթընտա պուլունան պիր չիֆթ գըլըճը կէօրտիւկիւնտէ, հիշ չիւպհէսի գալմանարազ, տուէլլօ իթմէք իւզրէ կիթմէքտէ օլտուղունուղու անլամըշ: Պէն իսէ, բէնտի օտասընըն ալթընտա պուլունան պէնիմ օտամտան պօղուզ պիր սէտա իշիթմէքլէ, պիրտէն պիրէ ուեանտըմ, վէ գօրգուպ չանը չէքտիմ: Պէսլէմէմ աճէլէթէն գօշարազ, Պլանչըն օտասընա կիրտի: Անըն իսթիմտա իթտիկինի իշիթտիմ: Օլվապիթ տիւչարը տէհչէթ օլարազ պէն տէ գըղճըն օտասընա չըգտըմ, վէ գէվալը Պլանչըմը՝ պանըլմըշ, տիշլէրի գըսըլմըշ, ազասը բէքիշմիշ, վէ քէնտիսինի եէրէ սէրիւմիշ օլարազ պուլտում: Սօլիունուղու օլտէրէճէ տէհչէթ պախ իտի քի, բէնտիսինի էօլմիւշ զանն իթտիմ... Մուախսարէն պիր թապիպ ճէպիլլէ հանաթընը իեատէ իթտիրտիմ: Պու սուրէթլէ գըղճմ կէօղլէրինի աչըպ պէնի թանըտը, վէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամանա պաշլատը: Պատէհու սանըգլամաղա պաշլատըղընտան, պու սանէտէ հէր չէյի անլատըմ, հէր չէյի տէրք իթտիմ: Իսմինիզտէն, գըլըճլարտան, շահիտլէրտէն, վէլհասըլ հէր չէյտէն պահս իթտի...

Պատէհու մատամ տը Շամիրի սէօղիւնիւ քէսիպ Փապիէնէ պազտը:

Մէրգում օլ էսնատէ, հիսս իթտիկի թագաթսրզլըդ սէպէպիլլէ շրմինէնին մէրմէր թաշընա տաեանմըշ օլումպ, մարքիզ իսէ,

— Պի'չարէ չօճուգ, Պլանշըն սիզի սէվմէքտէ օլտուղունու, իւշ սէնէտէն պէրու կէօնլիւնիւ սիզէ հասր իթմիշ իտուկինի, վէ սիզին ֆիթուրսուզլուգ վէ վազիֆէսիզլիկինիզ՝ անը էօլիւմ րատտէսինէ կէթիրմէքտէ պուլունտուղունու անլամա'օրմուսունուգ, տէյի պէեան իյլէտի:

Վիգօնթ, պօղուգ պիր սէս րէֆ իլէ, եէրէ տիւշմէք իշին պիր իսկէմէեէ օթուրտու, վէ քէնտի քէնտիեէ,

— Ա'հ, եէմինիւմ... եէմինիւմ... տէտի:

Մատամտը Շամրի... (սէօզէ տէվամիտէրէք...) Փագաթ Փապիէն, սիզտէ անը սէվիեօրսունուգ... պու խուսուստա պէնի ալտաթմաեա չալըշմաեըն: Պէօյլէ սրրալարտա հիշ պիր վալիտէնին գալպի վէ պագըշը ալտատըլը'ր մը: Շու էսնատէ լէհճէնիզին սօլտուղունու կէ տիթրէմէքտէ օլտուղունուգու կէօրմէեօրմուսունում:

Պիչարէ գատընճըղազ, չիւպհէսիզ չօգտան պէրու, հէր կիւն գըզընըն կէօզլէրինտէն եաշլար ագաղըղընը կէօրտիւկիւ, վէ սէպէպինի պիլտիկի ճիհէթլէ, րէճա իտէրէք,

— Տօսթում, օղլում Փապիէն, հարէքէթի վագըանըզլադէվալլը Պլանշըմը էօլտիւրմէ'ք մի իսթէեօրսունուգ, տէյի պէեան իյլէտի:

Մէզպուրէ վալիտէնին սէտաքընտա օլ տէրէճէ եէիս վէ նէճապէթ մէվճուտ իտի բի, Փապիէն տիզ չէօքէրէք,

— Մա'տամ, մա'տամ, պէնի տինլէեինիզ, սըրրըմը բիւսէեէ ֆաշ իթմէմէկէ, վէ օլպապտէ չիւպհէեէ մահէլլ վէրէճէք սուրէթտէ տօտագլարմտան պիր քէլիմէ պիլէ չըգարմաեա եէմին իթմիշ իտիւմ... տէտի:

Մարքիզ... Սը'րը մը:

Փապիէն... (հընչգրրտամասընտան նաշի սէսի քէսիլէրէք...) Մա'տամ, Պլանշը սէվէրիւմ, լաքին Պլանշ ալա պէնիւմ գէվճէմ օլամաեաճագ տըր:

Մարքիզ . . (ազլը պաշընտան կիտէրէք .) Պագաթ նիշին , նիշին :

— Չիւնքի զէվճինիզ մարքի տը Շամրիեէ իթտաթ իտէ-
ճէկիմէ եէմին իթտիմ :

Մատամ տը Շամրի պու սէօզիւ անլաեամատըղընտան ,
Պագիէն՝ քէնտիսի իլէ մարքի պէյնինտէ ճէրէեան իթմիշ օ-
լան ահվալի հիքեաեէ , վէ մէրգուսուն քէնտիսինէ իթտի-
տիկի եէմինի , Փագաթ պու եէմինին սէպէպինի անլաթմամըշ
օլտուղունու իֆատէ իթտի :

Անճագ իֆատաթընըն խիթամընտա ,

— Նասըլքի կէօրիւեօրսունուզ մատամ , գըզընըզը թէ-
լէֆ իտէն պէն տէյիլիմ , բէտէրինին միւրատը տըր , տէյի
պէեան իյլէեինճէ , մատամ տը Շամրի մէսէրրէթլէ րէֆը սէ-
տա իտիպ ,

— Ա՛հ , տօսթում , Մ . տը Շամրինին , էօլիւմ եաթա-
ղընտա էֆքեարընը վէ միւրատընը թէպտիլ իթմիշ օլտու-
ղունու պիլմէեօրսունուզ , տէտի , վէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղ-
լաեարագ , - Ա՛հ , եա Բապպի , տիմէք հէր շէյի սէօյլէմէք
լազըմ տըրը , տէյի իլավէթէն տէրմիեան իյլէտի :

Օլ վագըթ պու սահիպէի նէճապէթ գատըն , Պագիէնի
եանընտա օթուրտուպ , սէրվէթէ մալիք օլմագլա պէրապէր ,
էօմրիւնիւ միւթէէսսիրէն վէ միւրէտտէրէն կիչիրմիշ օլան օլ
իհթիեարըն նէզտինտէ օն սէքիզ սէնէ իղթիրապ վէ էլէմ
իչինտէ եաչամըշ օլտուղունու , վէ էօմրիւնիւն էն սօն տա-
գըգասընտա մէրգուսուն , քէնտիսի օլ անէ տէկին կիրիֆ-
թարը բէտէր վէ թէէսսիր իթմիշ պուլունան սըրրը սէօյ-
լէմիշ իտուկինի իֆատէ իյլէտի , վէ օլ զէման Պագիէն , հէր
շէյի , եանի Մ . տը Շամրինին՝ Պլանշը քէնտի գըզը զանն իթ-
մէտիկինտէն , Պագիէնին անըն իլէ էվլէնմէսինի իսթէմէմիշ
օլտուղունու , վէ պու պիչարէ բէտէր՝ իսթասընը տէրք իթտիկի
ճիհէթլէ , թագիի վագը օլան եէմինինտէն քէնտինի ազատէ
գըլմըշ օլաճաղընը անլատը :

Մարքիզ՝ քէլամընը իքմալ իտինճէ , Պագիէն՝ մէզպուրէ-
նին էլինի քէմալը հիւրմէթլէ էօբէրէք :

— Վա՛րդտէճիւրմ, Պլանշըն նասըլ օլտուղունու անլամա-
եա կիթմէմիզի իսթէ՞րմիսինիզ, տէտի:

— Կէլինիզ, կիտէլիմ:

Էվվէլճէ կէնճ գըզա՝ Պապիէնին սաղ վէ սալիմ օլարագ-
ավտէթ իթմիշ օլտուղու խապէր վէրիմիշ խոուկինտէն, վա-
րտէ իլէ Պապիէն իշէրի կիրտիքլէրինտէ, մէզպուրէեի հալը
սիւքիւնէթտէ պուլտուլար: Հաթթա բէնտիսի անլէրի կէօր-
տիւկիւնտէ, կիւլիւմսէմէեէ չալըշտը:

Մարքիզ՝ պիր իշարէթլէ օրատա պուլունանլարը տիշարը
չըգարթտը, վէ Պապիէն վէ խասթա իլէ եալընըզ գալտը-
ղընտա, կէնճ գըզըն էլինի թութուպ,

— Գը՛զըմ, Պապիէնէ աֆվ իթմէլիսին, Պագաթ սէնի
թէէմին իտէրիմքի, աֆվընա լաեըգ տըր, բէնտիսի սէնին
տէսթի իղտիվաճընը պէնտէն թալէպ իթտի, պէն տէ մու-
վաֆֆադաթ իթտիմ, տէտի:

Մատմազէլ տը Շամրի բէֆը սէտա իլէ, եէնիտէն ազ
գալտը քի պաեըլաճագտը, լաքին Պապիէն մէզպուրէեի գու-
ճագլաեարագ:

— Պլա՛նշ, սէվկիւլիւմ, սիզի տաիմա սէվմիշ օլտուղուճու,
վէ պիւթիւն հաեաթըմ սիզէ միւնհասըր խոուկինի պիլմէ՞զ-
միսինիզ, տէտի:

Պիր միւտտէթճիք օթէլ տը Շամրիտէն մուֆարագաթլա,
Սէն. Պլօրանթէն սօգաղընա կիտէլիմ:

11

Խաթըրը արտա տըր քի, Մ. Բօլան տը Գլաեէ, Շամ-
րի Թէսմիէ օլունան Անտրէ Պրիւնօ իչին տուէլլօ իթտիկի կիւն
մէզպուրէ, մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսուն խանէսինէ կիթմիչ,
վէ մէրգուլմէնին թուալէթ օտասընտան պարօն տը Շամրի-
Շամրօեու կէօրէպիլմիչ, վէ պատէհու մատամ Սէնթ-Ալֆօն-
սուն վէ Անտրէնին արապալարը եէկտիկէրինի գարչըլատըգ-
լարընտա, մատմագէլ Պրիւնօ տը Շամրինին կիւզէլլիկինտէն
միւթէէսսիրէն պազը կէօնա վէսվէսէլէրինի տէ պէր թարաֆ
իլէ, մատամտը Սէնթ-Ալֆօնսա խիթապէն, — Հիչ պիր
չէյ պիլմէք իսթէմէմ, հիչ պիր չէյ սէօլլէմէնիդի իսթէմէմ, հէր
նէ օլուրսա օլսուն անընլա էվլէնէճէեիմ, տէտիկի մալիւմ
տիւր:

Անտրէ, մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս իլէ վուգու պուլան
պիր պագըչ իւզէրինէ, պարօնուն վիզիթասընա պէքլէմէք
իւզրէ տէրհալ խանէսինէ ալտէթ իթտի. Պատէհու գատըն-
լարա մախսուս մէհարէթի իճապընճա, պարօնուն գալպինի
ճէլպ իթմէք իւզրէ, իքինճի պիր թուալէթ իլէ քէնտիեէ չէ-
քի տիւզէն վէրտի:

Պարօն թամ սաաթ իւչտէ կէլիպ, մատմագէլ տը Շամ-
րինին հալվէթ օտասընա խըզմէթ քեարը վասըթասըյլա կիր-
տիրիլտի:

Անտրէ, չըմէնէնին պիր թարաֆընտաքի գօլթուգու
իսկէմլէսինտէ կիւզէլ պիր քէտի կիպի եասլանմըչ օլտուղու
հալտէ, թէպէսսիւմէն մէրգուլմու գապուլիտիպ, գարչըսընտա
մէվզու օլան պիր իսկէմլէտէ օթուրմասընը իշարէթլէ պէեան
իյլետի:

Զաթէն հալվեթ օտաւը նիմ գարանլըգ իշինտէ օլմա-
սըյլա, պարօն մէգպուրէնին կիւղէլլիկինտէն կէօզլէրի գամա-
շարագ, հէման տէսթինի պուս իլէ եանընտա օթուրտու, վէ
ճիւղի պիր սիւքիւթտէն սօնրա մատմազէլ տը Շամրի շու եօլ-
տա քէլամա աղազ իյլէտի.

— Մօ'նսիէօ պարօն, պուրատա պիզտէն զայրի քիմնէ եօգ-
տուր. պէն սիզին պուրաեա նիշին կէլտիկինիզի պիւրիմ. սիզ
տէ պանա նէ սէյլէեճէկինիզի պիւրիինիզ. իմտի պիր թա-
գըմ ֆազլա մուգատտէմաթտան սարֆը նազար իլէ, աօըլ
մատտէտէն պահս իտէպիւրիզ.

Պարօն պաշընը էյտի, վէ մատմազէլ տը Շամրի շու եօլ-
տա տէվամ իյլէտի.

— Սիզ, պէնիմ տէսթի իզտիվաճըմը թալէպ իթմէեէ կէլ-
տինիզ. Պէն տէ սիզէ օլ խուսուստա մուվաֆֆապաթ իթմէք-
տէ օլտուղումու բէշինէն պէեան իյլէրիմ. Անճագ պիրտէն
պիրէ մէսէլէնին թա էսասընա կիրիշտիկիմտէն տօլաեը աֆ-
վընըզը թէմէննի իյլէրիմ. Սիզ՝ քէնտի քէնտինիզի թէլէֆ ի-
տէճէք իտինիզ, ֆադաթ շիմտի պէնիմէ էվլէնմէեի վէ մա-
լիք օլտուղում օն սէքիզ պին ֆրանգ իրատը թէրճիհ իտի-
եօրսունուզ.

Պարօն. — (գըզարարագ.) Մա'տմազէլ, պիր սաաթ էվվէլ
պու իֆատէնիզ տօղրու իտի, ֆադաթ շիմտի սիզին իլէ կիւղէլ
օլտուղունուզ իշին էվլէնիեօրում, վէ սէքիզ կիւնտէն սիզի
ատէթա մէճնուն կիպի սէվէճէք օլտուղումու հիսս իտի-
եօրում.

Անտրէ. — (կիւլիւմնէեէրէք.) Բէք էյի, շիմտի սիզտէ պիւ-
մէլիսինիզքի, պէն տէ սիզին իլէ նիշին էվլէնիեօրում.

Պու տէրէճէ ալապլանմըշ օլան պու շախս իւղէրինտէ պիր
արա էսէըը թէքէպպիւր օլարագ թէպէսսիւմ կէօրիւլտիւ
իսէ տէ, մատմազէլ տը Շամրի պու իթէքէպպիւրտէն միւթէ-
էսսիր օլմաեարագ, եալընըզ մէրգումուն եիւղիւնէ պադմագ,
վէ, — եանըլըեօրսունուզ, տիմէքլէ իքթիֆա իթտի.

Անճագ պու իֆատէ մէրգումու թէաճճիւպտէ պրագտը.

ղը ճիհէթլէ, մէզպուրէ, միւսաֆիրինին էֆքեարընը անլամըջ օլտուղունու իսպաթ իթմէք իւզրէ, թէքրար թէպէսսիւմ իտէրէք, քէլամընը շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Բարիստէ եիրմի իւչ եաշընտա կէնճ պիր քիմսէ վար տըր քի, հէր կէօնա լէքէտէն արի վէ բարլադ պիր իսմլէ պէրապէր, օթուզ իւչ պին ֆրանգ իրատա տախի մալիք տիր, իշթէ պու սապահ օ տէլիգանլը պէնիմ իչին տուէլլօ իթմիշ տիր, վէ քէնտիսի պէնիմլէ էվլէնմէք իսթէմէքտէ տիր, Մօնսիէօ պարօն, էկէր միւլահազա իտէրսէնիզ, բէք էյի անլաեապիլիրսինիզ քի, սիզ պօրճուսունուզ, վէ սէրվէթինիզի թէմամիլլէ թիւքէթմիշսինիզ, շու հալտէ պէնիմլէ էվլէնմէք իսթէեէն քիմսէնին իսմի տէ, հիշ տէեիլսէ սիզին իսմինիզ գատար տէեէրլի տիր. հալպու քի սիզինլէ էվլէնմէք իսթէտիկիմտէ պազը սէպէպլէրիմ պուլունտուղունու տէրք իտէպիլիրսինիզ.

Պարօն պաշընը էյտի, վէ էյլէ պիր թարզտա հարէքէթտէ պուլունտու քի, մանէասը, — Նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիզի անլամաեօրում, էֆքեարընըզը իյզահ իտինիզ, տիմէք իտի.

Անտրէ, թէպէսսիւմ իտէրէք, շու եօլտա քէլամա տէվամ իյլէտի.

— Մօնսիէօ պարօն, սիզին իսմինիզ պէնիմ իչին սըրֆ ինթիգամ ալմաեա մախսուս պիր վասըթա տըր, Վալիտէմ, մարքիզ տը Շամրի թէսմիէ օլունուր իտի. սիզին իլէ էվլէնտիկիմ հալտէ, պէնի ինքեար կէլմիշ վէ բէտա իթմիշ օլան ֆամիլեա տախիլինէ թէքրար կիրմիշ օլաճաղըմ.

— Անլաեօրում.

— Տուրունուզ.

— Տահա պաշդա տիեէճէկինիզմի վար.

— Շիմտի անլարսընըզ.

Օլվադըթ Անտրէ՝ եանընտա պուլունան քիւչիւք պիր տօապը աշըպ, պունտան սարարմըշ պիր քեաղըտ չըդարտուր իչպու քեաղըտ՝ իւչ ատէտ միհրի սէօքիւմիւշ օլարադ պիր մահֆազա իչինտէ էօղիւրսիւզ հալտէ սադլանմըշ իտի.

Անտրէ .- (սէօզէ տէվամ իտէրէք .) Սիզ քէնտինիզի , սէրվէթինիզ թիւքէնմիշ զանն իտիեօրսունուզ :

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ :

— Շու քեաղըտա պիր քէրրէ պագընըզ . Պու քեաղըտ պիր վասիեթնամէ տիր . Կէրշի պունա գարշր իթիրազ իտի-լէպիլիր , ֆագաթ էկէր սիզպու պապտէ իգամէ իտիլէճէք տավանը գազանաճագ օլուրսանըզ , եիւզպին ֆրանգ իրա-տա միւթէսարըրֆ օլաճագսընըզ :

Պարօն .- (էլինի մէզքիւր վասիեթնամէեէ տօղրու ու-ղաթարագ .) Նէ՞ սէօլէեօրսունուզ :

Լաքին Անտրէ՝ (ամիրճէ պիր հալ իլէ մէրգումու մէնն իտիպ .) Աֆվ իտէրսինիզ , պունա էլտօգունտուրմանըն , եօգ-սա աթէշէ աթարըմ , վէ սիզին իլէ էվլէնմէմ :

Մատմազէլ տը Շամրի , ֆիլվագը վասիեթնամէեի , չըմի-նէ տէրունինտէ եանումագտա օլան աթէշէ ուղաթտը , վէ է-կէր պարօն օ քեաղըտը էլինտէն ալմանա թէճըրիւպէ իթսէ իտի , մէզպուրէ տէ հարէքէթինտէն կէրի տուրմանաճագ տըր կիպի պիր հալ կէօսթէրտի . Պատէհու քէլամա տէվամ իտէրէք :

— Բէճա իտէրիմ , շարթլարըմըզը էվլէլճէ գարարլաշ-տըրալըմ , տէտի :

— Էմրինիզէ հաղըրըմ :

— Պու վասիեթնամէնին միւնտէրիճաթը եալընըզ պա-նա մալիւմ օլմասըյլա , պէն անը մահվ իտէպիլիրիմ , վէ տէ-րունինտէ նէ եաղըլմըշ օլտուղունու քիմնէ իսպաթ իտէմէզ . իմտի վագաա սիզէ աիտ իսէ տէ , շիմտիլիք պէնիմ մալիւմ պուլունմագտա տըր :

— Բէք էյի , մուգապէլէթէն պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ :

— Պէնիմլէ էվլէնմէնիզի , վէ իսմինիզի պանա հասը իթ-մէնիզի :

— Բէք ալէա , պունա մուվաֆֆագաթ իթտիմ , սիզին իլէ էվլէնէճէեիմ :

— Բէք էյի :

Մուսախարէն Անտրէ՝ մէզքիւր վասիեթնամէեի եինն էվլէլքի ձահէլինէ վազ իլէ, իւշ տէֆա իւզէրինտէն քիլիտ-լէտի, վէ մէրգուլէ քէլամընը շու սուրէթլէ իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Շիմտի մօ'նսիէօ, էվլէնտիկիմիզ կիւն, քիլիսէտէն ավ-տէթլէ, պէնիմ, մատամ պարօն տը Շամրի-Շամրօյ օլտուղում կիւն, վասիեթի եաբան քիմ օլտուղունու, վէ վասիեթնա-մէնին նէտէն իպարէթ պուլունտուղունու անլաեապիլէճէքսի-նիզ, Ֆագաթ շուրաեը ունուլթմաեընը քի, պէնիմէ էվլէն-մէքտէն ֆնրիզ կէլտիկինիզ, վէ վաճիեթնամէեի զապլթընը-զա կէչիրմէեէ գըեամ իթտիկինիզ անտէ, օ վասիեթնամէ մահվ իտիլէճէք տիր.

Անտրէ՝ պու սէօզլէրի էօյլէ պիր թէպէսսիւմ իլէ իրատ իթտի քի, պարօնա, նէ կիպի գատըն իլէ մուամէլէտէ պու-լունտուղունու անլաթտը.

Մ. տը Շամրօյ՝ մէզպուրէնին էլինի պուս իտէրէք,

— Վէսվէսէ իթմէեինիզ, սիզին իլէ էվլէնմէք իսթէրիմ, վէ օն պէշ կիւն կէչմէզտէն, սիզ, մատամ պարօն օլաճագ-սընըզ, տէտի.

Օլ վագըթ, պու հայլազ գըզ՝ վահչիանէ պիր մէսէրրէթ-լէ, քէնտի քէնտիեէ,

— էօյլէ իսէ, էյ միւթէքէպպիր մարքիզ տը Շամրի, չիմ-տի մէյտան իքիմիզին տիր. պիր կիւն սիզի օթէլինիզտէն թարտ իտէճէեիմ, տէտի.

Մարքի տը Շամրինին, քէնտի էօլիւմ եաթազընտա զա-հիրէ չըգարմըշ օլտուղու, վէ պու սուրէթլէ Ֆապիէնի եէմի-նինտէն իալի գըլարադ, Պլանշ իլէ էվլէնմէսինէ միւսաատէ իթմիշ պուլունտուղու ահվալէ մէրգում տէլիգանլընըն վա-գըֆ օլմասընտան սօնրա օն պէշ կիւն կէչտի. Պու օն պէշ կիւնիւն իլք նըսֆը քէմայը սիւքիւնէթլէ միւրուր իլլէտի. Մատմազէլ տը Շամրի իլէ վիգօնթ Ֆապիէն տ'Ասմօլուն իզ-տիվաճլարընըն Մ. տը Շամրինին վէֆաթընտան պիր սէնէ

սօնրա իճրասը մուգարբէր օլուպ, մէրգուսուն վէֆաթընտան պէրու իսէ, օն պիր այ կէշմիշ իտի:

Լաբին պիշարէ մարքիզ տիկէր պիր քէտէր իլէ միւզտա-
րըպ օլուպ, չիւնքի միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու պէքլէն-
մէքտէ պուլունֆն օղուննա, Մ. տը Շամրինին ճէնազէ ալայը-
նըն իըթէսի կիւնիւ Ինկիլթէրրա պահրիսէ նէզարէթի վէսա-
թաթըլլա մէքթուպ եազմըշ, վէ օն պիր այտան պէրու վի-
րուտինէ պէքլէմէքտէ պուլունմուշ իտի իսէ տէ, մէրգուս է-
լան մէյտանա չըգմամըշ իտի: Հալպու քի մէքթուպը մէզ-
քիւր՝ Հինտիսթան բօսթասըլլա կէօնտէրիմիշ օլտուղու հալ-
տէ, պիթթապի պիր այտա մահէլլինէ եթթիշմիշ օլաճագ ի-
տի: Կէնճ զապիթին տէրհալ եօյա չըգմամըշ օլտուղու, վէ
անճագ իքի այ սօնրա հարէքէթ իթմիշ պուլունտուղու ֆարզ
օլունսա պիլէ, բէտէրինին վէֆաթընտան իւշ այ սօնրա եօյա
չըգմըշ օլմասըլլա, սէքիզ այտան պէրու տէնիզտէ օլմասը լա-
զըմ կէլիր իտի:

Պիշարէ վալտէ, օղունուն թէրքի հաեաթ իթմիշ օլ-
տուղունու զանն իթտիկինտէն, անըն պէր հաեաթ օլտուղու-
նու զանն իթմէկէ ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտի: Պինապէրին
կէրէք քէնտի վէ կէրէք գըզը՝ մարքի տը Շամրինին սօն սաա-
թընտա մէյտանա չըգարտըզը ահվալի քիմսէսէ ֆաշ իթմէ-
միշէր իտի:

Թէքմիլ Բարիս՝ կէնճ տը Շամրինին վէֆաթ իթմիշ օլ-
տուղու իթիգատընտա պուլունմագ տա իտի:

Պունտան պաշգա մարքիզ՝ Մ. տը Շամրինին օն տօգուզ
սէնէ կիզլէմիշ օլտուղու սըրըլ ֆաշ իթմէքտէն չէքինտի, չիւն-
քի պունու ֆաշ իթմէք իշին, միւթէվէֆանըն հագգսըզ շիւպ-
հէլէրինի իյզահ իյլէմէք, վէ Շամրի խանէտանընտան օլան մար-
քիզին ալշագճա հարէքէթ վէ մուամէլէսինի անլաթմագ, վէլ-
հասըլ քէնտիսինին իզգէթի նէֆսինէ տօգունաճագ պէր թա-
գըմ թէֆէրուաթա կիրիշմէք լազըմ կէլէճէք իտի:

Եալընըզ Ֆապլէն, Պանշ իլէ էվլէնմէկէ գարար վէրտի-
կի կիւնտէն պէրու պու սըրըլ վագըֆ օլուպ, մատամ տը Շամ-

րի, գըզը վէ Ֆապիէն, կէնճ պահրիեկինին կէլմէսինէ տէկին պու սըրըը քիմնէեէ սէօյլէմէմէեէ արալարընտա գարար վէրաիւէր. հաթթա մէրգուլ կէնճին՝ վազթիյլէ բէք աթէշի մէշրէպ օլմասըյլա, բէտէրի խանէսինտէն ֆիրար իթմիշ օլտուղու հալտէ, պազը հօգգապազ մադուլէսի էշխասըն բէնտիսինի սիրգաթ իտիպ, ինկիլթէրրաեա կէօթիւրմիւշ օլտուգլարընա, վէ օրատա միշօ մադամընտա պիր ինկիլիզ սէֆինէսի թայֆասընա իտխալ իթտիքլէրինէ տաիր պիր մասալ ույտուրտուլար քի, պու մասալ՝ իշիտէնլէրճէ տօղրու զանն իտիլտի. իմտի կէնճ Ալպէր-Օնօրէ տը Շամրի թէքմիլ Բարիս իշին վէֆաթ իթմիշ օլտուղու հալտէ, հաթթա մարքինին վէֆաթընտան սօնրա, մատմազէլ Անտրէ Պրիւնօ՝ չըվալիէ տը Շամրինին վասիեէթինի մէվգրի իճրաեէ վազ իթմէքլիկի, վէ պարօն տը Շամրի-Շամրօյ իլէ էվլէնմէկի տիւշիւնտիւ:

Իմտի, Պլանշ իլէ Ֆապիէնին իզտիվաճը գարարլաշտըրըլտըգտան սօնրա, պիշարէ վալիտէ՝ իքի էվլատընտան պիրինին սաատէթինի թէէմին իթմիշ օլտուղու հալտէ, չօգտան պէրու ալտէթինէ մոնթազրր պուլունտուղու տիկէր էվլատընը տիւշիւնմէեէ պաշլատը:

Մարքի, էօլմէղտէն էվվէլ, հէր սէնէ, Հինտիսթան գուլմբանիասը թարաֆընտան օղու հազգընտա եազըլան մալիւմաթը հալի պիր շահատէթնամէեի պահրիէ նէզարէթի մէճլիսինտէն ալտըղընը զէվճէսինէ պիտիրմիշ իտի. Օօն թահրիրաթ, վէֆաթընտան թազրիպա իւշ այ էվվէլ ալընմիշ օլտուղու հալտէ, շաեէտ էկէր ինկիլիզ պահրիէ զապիթի կէնճ Ալպէր. Ֆրէտէրիք. Օնօրէ տը Շամրիեէ պիր ֆէլաքէթ վազը օլմուշ իտի իսէ, պու հալ օն պէշ եախօտ օն սէքիլ այ էվվէլ վուգու պուլմուշ օլապիլիր իտի:

Իմտի Ֆապիէն, Լօնտրատա պահրիէ նէզարէթի սըր բիթապէթինէ թահրիրէն միւրաճաաթ իթմէսինի մարքիգէ իթար իթմիշ օլուպ, պունուլն ճէվապը օն օն իքի կիւտէն ալընապիլէճէկինտէն, Ֆապիէն պու օն կիւնիւ օթէլտը Շամրիտէ նիշանլըսը իլէ պիրլիքտէ վէ չօգտան պէրու խասթա

օլան մարքիզին եանընտա կէշիրտի, Հաթթա Ֆապիէնին տու-
էլլօ իթմէսի մընասիպէթիյլէ Պլանշըն սինիրի թութուպ,
պաեւըտըղը կիւնտէն պերու, մարքիզին ահվալի, հիսս իտէ-
կէլտիկի շիտտէթի հէեհէճան իւզէրինէ տահա զիեատէ ֆէ-
նալաշմըշ, վէ պիր ագշամ էվին թապիպի՝ Ֆապիէնէ,

— Մատամտը Շամրի՝ զանն օլունտուղունտան զիեատէ
խասթա տըր. չէտիտ պիր թէէսսիւր վէ մէմուլին զայրի պիր
ֆէլաքէթ՝ թէլէֆինէ սէպէպ օլապիւէճէք տիր, տէյի պէ-
եան իյլէմիշ իտի:

Լաքին պու սէքիզ օն կիւն միւտտէթ զարֆընտա եալը-
նըզ օթէլ տը Շամրիեէ կիթմէք իշին տիշարը չըգմըշ օլան
Մ. տ'Ասմօլ՝ մէզբիւր սէքիզ օն կիւնիւն խիթամընտա, տօս-
թու Բօլան տը Գլաեէեի տիւշիւնմէքլէ, քէնտի քէնտիեէ:

— Շու պիշարէ տէլիգանլընըն նէ օլտուղունու անլամագ
իսթէրիմ, տէտի, վէ Պլանշտան պիր գաշ սաաթլըգ միւ-
սաատէ իսթիհսալ իտէրէք, արապա իլէ Բրօվանս սօգաղընա
կիթտի:

Թապիպին իֆատէսի վէճհլէ, Բօլան, էյիլէշմիշ, վէ վի-
ճուտճա րահաթլաշմըշ օլուպ, Ֆապիէն կիթտիկինտէ, մեր-
գուժու, եաթագտան գալգմըշ վէ րօպ տը շամպըսընա սա-
րըլմըշ օլարագ աթէշին պիր քէօշէսինտէ օթուրմուշ պուլտու:

Վիգօնթ, մէրգուժուն օտասընա կիրտիկինտէ,

— Սէվկիւլիւ խասմիմ, վիգիթամտան տօլաեը թէաճճիւպ
իթմէեին, պիլիրսինիգ քի տուէլլօնուն ատաթ վէ ուսուլը իգ-
թիգասընտան տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Ֆապիէն՝ պու սըրատա սօղուգ պիր գապուլիեթ կէօ-
րէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ իքէն, Բօլան՝ հէեհէճան իլէ էլինի
ուզաթարագ,

— Տօ'սթում, պէն, մէճնուն, ահմագ վէ նանքէօր պիր
քիմնէ օլտում, ֆագաթ ճէնապը Հագգ լաեըգ օլտուղում
վէճհլէ պէնի չէտիտէն ճէզալանտըրտը: Շիմտի պանա աֆվ
իթմէք իսթէրմիսին, տէտի:

Ֆապիէն թէպէսսիւմ իտէրէք:

— Համա օլտուն իֆադաթընը պուլմուշսուն, տէյի պե-
եան իյլէտի :

— Էվվէթ, տէյի Բօլան ճէվապ վերտի, վէ այնի վադըթ-
տա Ֆապիէնէ պիր թէզքիրէ թագտիմ իթտի :

Իշպու թէզքիրէ՝ մատմազէլ Անտրէ թարաֆընտան եա-
զըլմըջ օլուպ, Բօլան՝ Ֆապիէն իլէ վուգու պուլան տուէլլօ-
սունտան սէքիզ սաաթ սօնրա պունու ալմըջ իտի : Իշպու
թէզքիրէ, թապիրաթը պարիտանէ իլէ եազըլմըջ, վէ մէր-
գուստան այրըլմըջ օլտուղու պունտա պիլաիրիմիշ իտի :

Վիգօնթ, մէզքիւր թէզքիրէնի օգուտուգտան սօնրա,

— Կէօրիւեօրսուն քի, թէնինի պիր ազ ինճիթմէքիկիմ
խաեըրլը օլմուշ տուր, տէտի :

— Նէտէ՞ն :

— Զիւնքի, էկէր սէն պէնի թէլէֆ իթմիշ օլսա իտին, ի-
շին ընկի թէպտիլ օլաճագ իտի :

Բօլան. — (թէճճիւպանէ.) Աճայի՛պ :

Ֆապիէն. — (տէվամիտէրէք.) Շէօյլէքի Անտրէ պիր սաաթ
սօնրա պուրաեա կէլէրէք, «Հագգըմտա ֆիիլէն իրաեէ իթտի-
կինիզ աշգ ու մուհապպէթ՝ պունտան պէօյլէ սիզին իլէ էվ-
լէնմէքտէն կէրի տուրմագլըղմա միւսաատէ իթմէզ» տիե-
ճէք իտի :

Բօլան՝ պու իֆատէեէ ինանմաեօր կիպի պիր թավրտա
պուլունտուղունտան, Ֆապիէն, Իշպու թավրա իսթինատէն
շու սուրէթլէ քէլամա տէվամ իյլէտի :

— Պէնի տինլէ, սէնին ճէրիհատար օլման իլէ իշին ըն-
կի թէպտիլ օլտու : Անտրէ, ուսթա պիր տիբլօմաթ մագա-
մընտա, էեիլէշմէնէ պէքլէմէքտէ տիր : Թէզքիրէսի՝ աշգ ու
մուհապպէթինի թահրիք իթմիշ օլտուղունա գանմըջ օլուպ,
եազընտա քէնտիսինի զիեարէթ իտէճէկինի մէմուլ, վէ շիմ-
տիտէն սէնի քէնտի աեագլարընա գաբանարագ, աֆվընը տի-
լէմէքտէ վէ քէնտիսիյլէ իզտիվաճա բազը օլմասընը ընճա իթ-
մէքտէ պուլունտուղունու զանն իյլէմէքտէ տիր...

Բօլան՝ Ֆապիէնին սէօզիւնիւ քէսէրէք,

— Եանրլըբօրսուն, տէտի:

— Նի՞չին եանրլաեըմ:

— Պիր քէրրէ շունա պագ:

Պու արա Բօլան՝ էլինի եանրնտարի մասաեա ուղաթա-
րագ,

— Շու տավէթնամէեի օգու, տէտի:

Փապիէն իշպու տավէթնամէեի ալըպ, միւնտէրիճաթըն՝
տան տօլաեը հայրէթտէ գալտը:

Միւնտէրիճաթը վագըա մաթպու օլուպ, շունտան իպաճ
րէթ իտի:

« Մօնսիէօ պարօն տը Շամրի-Շամրօյ՝ մատմագէլ Անտրէ
Պրիւնօ տը Շամրի իլէ ըէսմի իղտիվաճընը իխպար վէ պուռն-
տա հազըր պուլունմանըզը ըէճա իլէ քէսպի ֆախր իյլէր: Բէս-
մի մէզքիւր »

Տավէթնամէտէ թարիխ մէվճուտ օլուպ, Անտրէ իսէ, պիր
ան էվվէլ պու իշի պիթիրմէք իւզրէ, օ սապահը պարօն տը
Շամրի իլէ ագտը իղտիվաճ իյլէմիշ իտի:

Փապիէն մէզքիւր տավէթնամէեի օգուտուղունտա,
թէաճճիւպտէ գալարագ, պիր միւտտէթ սիւքիւթ իւզրէ
տուրտուգտան սօնրա,

— Հէր հալտէ պունտա ֆէվգէլատէ պիր շէյ վար տըր,
տէտի:

— Նէ՞օլապիլիր:

— Սէնինլէ էվլէնմէք ինթէտիկինի Անտրէեէ ճիտտէն սիւ-
վալ իթմի՞շ մի իտին:

— Էվվէթ:

— Բէտտ ճէվապը՞ մը վէրտի:

— Էօյլէ կիպի. տուէլլօմուղուն վուգուինտէն պիր կիւն
էվվէլ, միւլահազար վէ թէֆէքքիւր իշին սէքիզ կիւն վաստ
իսթէտի:

— Իշթէ պու թօհաֆ:

— Նի՞չին:

— Չիւնքի սէն նամուսուլ, միւթէպէր ֆամիւեատան եիր-
մի պին ֆրանգ իրատա մալիք վէ պազը իւմիտլէրի հաիզ պիր
ատէմսին. օ հայլազ Անտրէ իսէ, սէնտէն տահա էյիսինի
պուլամազ իտի:

— Պէլքի...

— Իմտի անլամատըզմ մուհիմմպիր խուսուս, վէ քէնտի
թարաֆընտան կիզլէնմէքտէ օլան պիր ալչազլըզ վար իսէ, օ
տախի պարօն տը Շամրօեու ինթիխապ իթմէսի քէյֆիեէթի
տիր:

Բօլան. — (մէրազլէ.) Վա', սէն անը թանը՞եօրմուսուն:

— Թանըմազ տա սէօզմիւ. պօղազընա գատար պօրծլու,
նամուսուլ, վէ թաշըտըզը իսմէ վաճիպ օլան հիւրմէթ ու
րիաեէթի մուհաֆազա իթմէքտէն աճիզսէֆիլպիր քիմնէ տիր:

— Իշթէ պու զարիպ:

Օլ վազըթ Ֆապիէն, սէվկիւլիւ Պլանշը հազգընտա պիր
ֆէլաքէթ ու մուսիպէթ վուգու պուլամազընը հիսս իթտի,
չիւնքի քէնտիսինի մատմազէլ տը Շամրի թէսմիեէ իթտիրէն
օ ալչազ գըզըն՝ մարքիզ իլէ գըզը ալէյհինտէ նէ տէրէճէ
գըսգանճլըզ ատավէթի թաշըմազտա օլտուղունու պիլիր ի-
տի. Իմաի մէրգուլմ տէլիգանլը՝ պիր թազըմ միւպհէմ էն-
տիշէ վէ իզտիրապլարա տիւշար օլտուղու հալտէ, սաաթ պէշ
գարարլարընտա Շամրի օթէլինէ ավտէթ իթտի. Մէրգուլմ,
հէման հէր կիւն ագշամթաամընը մէզքիւր օթէլտէ իտէր իտի:

Պլանշ. — (մէրգուլմա խիթապէն.) Տօգթօր կէլտի, վալիտէ-
մի պիր ազ րահաթսըզ պուլտուղունտան, եաթմասընը իւ-
թար իթտի:

Ֆապիէն. — (էնտիշէ իլէ.) Նէ՞ տէրսինիզ:

— Ֆապաթ թաամ վազթը գալգամազ իսթէտի. պէն տէ
քէնտիսինի ուեանտըրմանը վատ իթտիմ:

Պլանշ՝ սէօզիւնիւ հէնուզ իքմալ իթմիշ իքէն, մատամտը
Շամրի իշէրի կիրտի:

Ֆապիէն՝ մէզպուրէնին էլինի էօբտիւ, վէ մարքիզ՝ քէ-
ամա աղազլէ:

— Օղլում, տօսթունուզ նա՞նըլ տըր, տէյի սիւալիթ տի:

— Բէյ էյի տիր:

Պատէհու սուֆրաեա օթուրուտու, վէ մարքիզ պիր ազ
թէֆէքքիւրտէն սօնրա,

— Մէքթուպուսու Լօնտրաեա կէօնտէրտիկիմին պու կիւն
օնունճու կիւնիւ տիւր, տէտի:

Փապիէն — Եարըն պահրիէ նէզարէթինտէն ճէվապ ա-
լաճաղըզ:

— Պիւմէմ, ամմա, պազը միւտհիշ վէսվէսէլէր ֆիքրիմի
իշղալ իտիեօր:

Պլանշ — Վա՛լիտէճիհիմ, նի՛շին պու եօլտա շէյլէր տիւ-
շիւնիւեօրսունուզ:

— Պէտպախթ գըզըմ, էկէր քէնտիսինէ պիր ֆէլաքէթ
վազը օլմուշ իսէ...

Փապիէն — Մատամ, պու կիպի միւլահաղալարը ֆիքրի-
նիզտէն տէֆ իտինիզ:

— Պիր ֆուրթունա...

Փապիէն — (կիւլիւմէեքէք) Կէմիճիլէր, սօն սէֆէր-
լէրինտէ ֆուրթունաեա թուլթուլմաղլար: Ալպէրին պու սէ-
ֆէրի տէ սօն օլաճապ տըր, տէյի՛մի:

Պլանշ — Հայ հայ, սէվկիւլիւ գարընտաշըմը պիր բերրէ
էլտէ իսէրսէք, պիր տախի կիթմէսինէ միւսաատէ իթմէ-
նէճէեքիզ:

Փապիէն — Պէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ. պունտան պաշ-
գա պիր Շամրի՝ Ինկիլթէրրաեա խըզմէթ իտէ՞ր մի:

Պէօյլէճէ իքի նէվճիվանլար՝ կէնճ մարքի տը Շամրինին
եազընտա ավտէթի հազգընտա էօյլէ կիւզէլ թասավվուր-
լարտա վէ լաթիֆ իւմիտլէրտէ պուլունտուլար քի, պիշարէ
վալիտէնին եիւզիւնտէ էսէրի թէպէսսիւմ վէ գալպինտէ ա-
զաճըգ մէսէրրէթ հուսուլէ կէլտի: Լաքին թաամտան սօնրա
Փապիէն՝ Անտրէնին իզտիվաճընը մարքիզէ պիտիւրմէքիկի
թէնսիպլէ, պունուն իշին Պլանշըն թաամ սալասընտան չը-
գըպ, սալօնա կիթմէսինէ պէքլէտի, վէ Պլանշ, պէր միւլթատ

բիանսունու չալմագ իւզրէ սալօնա կիթտիկինտէ, ֆապիէն՝ մարքիզէ խիթապէն,

— Մատամ, պու կիւն ֆէվգէլատէ պիր խապէր ալտրմ, տէտի:

Մարքիզ թէաճճիւպանէ պիր հալ կէօսթէրտի, վէ ֆապիէն տէվամիէ,

— Քէնտիսինէ պիր թախսիսաթ թայեին իթմիշ օլտուղունուզ օ սէֆիլ գատըն... տէտի:

— Անտրէ՞ մի:

— Էվվէթ:

Մարքիզ. — (հէմ մահզունիեթ, հէմ թահգիրլէ.) Մութլագա անըն թարաֆընտան եէնի պիր ալչագլըզ վուգու պուլմուշ օլտուղունուն խապէրինի վէրէճէքսինիզ:

— Անտրէ պու սապահ էվլէնմիշ:

— Էվլէնմի՞ մի:

— Էվվէթ:

Մատամ տը Շամրի պիր միւտտէթճիք թէհայեիւրտէն սօնրա,

— Լաքին օ գըզ իլէ քի՞մ էվլէնմիշ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Նամուսու պէրպատ օլմուշ պիր քիմնէ, եանի Մ. պաօն տը Շամրի-Շամրոյ իլէ:

Մարքիզ՝ միւքէտտէր պիր հալ իլէ կէօզլէրինի գուպպի սսիւմանէ տօղրու գալտըրարագ,

— Եա՛ Բապպի, ասըլգատէլիք իւնվանընը հաիլ օլան սիլսիլէլէր՝ պու գատար թէպտիլ օլո՞ւր մու իմիշ... Միւթէալիւգաթըմիզըն սօն նէսլի օլան պիր Շամրի-Շամրոյ՝ ախլէազ Ե պղուգ պիր գըզ իլէ էվլէնսին...

Ֆապիէն. — Մա՛տամ, պիլիքսինիզքի, գարանլըզ ըջըգտան ասլա խօշլանմագ, չամուր՝ պուլութսուզ կէօք եիւզիւնիլ թահգիր իտէր, վէ սիզին պունճա նիյմէթլէրինիզլէ բէրվէրտէ օլան պու մախլուգ տա...

— Պիլիքիմքի, ֆէնալըզ՝ ֆազիլէթէ նէ գատար տիւշմէն

խէ, օ մախլուգըն տա պիղէ գարչը օն նիւպէթտէ պուղզ ու
ատապէթի պուլունմագ տա տըր... Նիհաեթ չալմըչ օլտուղու
խմի քէնտիսինէ վերէպիլէն պիւր առէմի պուլմագլա պախ-
թիեար օլմուչ տուր:

Պու արա պիւր խըզմէթ քեար, մատամ տը Շամրիեէ պիւր
գարթ կէթիւրիպ,

— Մա'տամ, պու գարթըն սահիպի պիւր առ էվվէլ նէզ-
տինիգէ գապուլ օլունմագ իսթէեօր, տէտի:

Մարքիզ գարթըն իւզէրինտէ «Մ. Րօսինեօլ, տալա վէ-
քիլի» իսմինի օգուեռնճա,

— Պա իսիմ մէճհուլում տուր, ֆագաթ պուեռնսուն,
տէյի պէեան իյլէտի:

Ֆապիէն տիշարը չըգմագ իսթէտիկինտէ, մարքիզ,

— Տուրունուղ էվլաաըմ, սիգտէ պէնիմ օղլում տէյի'չ
միսինիջ, սիգտէն էսրարըմ օլապիլի'ր մի, տէտի:

Անտրէնին խանէսինտէ կէօրմիւչ օլտուղումագ Մ. Րօսին-
եօլ պու սուրէթլէ իշէրի կիրտիրիտի:

Մէրգում ալօգաթ՝ մատմագէլ Պրինսօտան բէշինէն ալ,
տըղը ագչէ սաեէսինտէ գալրպ գըեաֆէթի տիւղմիւչ օլտու-
ղու հալտէ, մարքիզին նէգտինէ կէլտիկինտէ էօյլէ պիւր թէր-
պիլէսիզճէ սէլամ վերտի քի, Ֆապիէն, հէման քէնտիսինի
թութուպ բէնշիրէտէն սօգաղա ֆըրլաթմագ տէրէճէսինտէ
պիւր արղու հիսս իթտի, վէ ֆիբրինտէն,

— Պու պիչիմսիզ քիսվէթլի հէրիֆ պիգտէն նէ՞ իսթէմէք իչին կէլմիշ օլապիլիր, տէտի:

Մ. Բօսինեօլ. - Մատամ մարքիզ...

Մարքիզ. - (մէրգումու օթուրմաեա տավէթ իտէրէք, վէ պիւեիւք գատընլարա մախսուս պիր նէղաքէթլէ.) Պէնիմսիզէ պիր խըզմէթտէ պուլունապիլի՞րմիեիմ:

— Մատամ մարքիզ, պէնտէնիզ՝ միւթէալիւգաթընըդ-տան Մ. պարօն տը Շամրի-Շամրօեուն վէ զէվճէսի մատամ պարօն տը Շամրի-Շամրօեուն աջօգաթընըմ...

Մարքիզ. - (ազամէթլէ.) Տէվամ՝ իտինիզ:

— Շիւպհէսիզ պիւթիւն սէրվէթինիզի ղայպ իտէճէք օլ-տուղունուզ պիր տավաեա թէչէպպիւս իթմէզտէն էվվէլ, միւվէքքիլիմ Մ. տը Շամրի-Շամրօյ՝ սիզէ պիր սուրէթի թէս-վիեէ թէքլիֆինի թէնսիպ իթսիշ տիր:

Մարքիզ. - (թէաճճիւպի ազիմլէ.) Տավա՞ մը... սուրէ-թի թէսվիեէ՞ մի... սէրվէթի՞մմի... (Պատէհու Ֆապիէնէ խիթապէն.) Զանն իտէրիմքի, պու ատէմ մէճնուն տուր:

Մ. Բօսինեօլ. - (արսըզճա պիր հալ իլէ.) Աֆվ իտէրսինիզ, ազլըմ պաշըմտա օլտուղունու կէօրէճէքսինիզ:

Պիր արա Ֆապիէն՝ մէրգումու գօլունտան թուլուպ, ի-քի խըզմէթքեար ճէլպլէ, գարուտան տիշարը աթտըրմաեը տիւչիւնտիւ իսէ տէ, քէնտիսինի գապթ իթտի: Պատէհու մէրգում տավա վէքիլի գօլթուգլու իսկէմլէսինտէ եէրլէ-չէրէք, մատամ տը Շամրի թէաճճիւսյանէ քէնտիսինէ պագ-տըղը էսնատէ:

— Էվվէթ մատամ, էկէր պու տավաեա գըեամ օլունուր իսէ, սիզ ղայպ իտէճէքսինիզ. պու տավանըն ղայպը իսէ, մատմազէլ Պլանչըն պիւթիւն պիւթիւն մահվը տիմէք օլա-ճագ տըր, տէյի պէհան իյլէտի:

Մարքիզ. - Մօնսիէօ, հիշ պիր վագըթ, քէնտի էօնիւմտէ, վէ մէճնուն զանն իթմէկէ հագգըմ պուլունան մէճհուլ պիր քիմսէ թարաֆընտան գըղըմ էլգապսըզ թէսմիէ իտիլմէսիշ տիր:

— Աֆվ իտէրսինիդ, մատմագէլ տը Շամրիեի անլաթմագ իսթէեօրում. լաքին պունտա պիր պէիս եօգ տուր. սօնու- նու տինլէեին.

Փապիէն՝ օ անէ տէկին սիւքիւթ իւղրէ վէ պիւա հա- րէքէթ տուրմուշ իբէն, արթըգ սապըը թիւքէնէրէք, Բօսին- եօլուն եանընա կիթտի, վէ մէրգումու պաշտան աեաղա դա- տար թէտգիգլէ,

— Մօնսիէօ, աշըգտան աշըղա ֆիքրինիդի իյզահ իտին, վէ խուսուսա պիր աղ հիւրմէթլէ տաժրանըն, տէտի.

Բօսինեօ՝ Փապիէնին չիտտէթլի պագըշընըն գարշըսընտա թէմքինինի պօղմաեարագ,

— Աֆվ իտէրսինիդ մօնսիէօ, պէն սիզի թանըմաեօրում, վէ սիզին իլէ ալըպ վէրէճէկիմ եօգ տուր, տէտի.

— Թէ՛րպիեէսիդ...

— Էվվէթ միւսիւ, սիզի թանըմամ.

— Տուրունուզ, քիմ օլտուղումու շիմտի անլաթըրըմ.

Մարքիզ, պու մէրթէպէ քիւսթախլըգտան տօլաեը պիւս- պիւթիւն շաշըրմըշ օլտուղու հալտէ, Բօսինեօ՝ իսթիհզաքեա- րի պիր թարգտա Փապիէնէ խիթապէն,

— Քիմ օլտուղունուղու անլաթըն պագալըմ, տէտի.

— Պէն՝ Օսգար Փապիէն տ'Ասմօլում, պիր աեա գատար մատմագէլ Պլանշ տը Շամրի իլէ էվլէնէճէեիմ, վէ սիզի շիմ- տի շու բէնչիրէտէն սօգաղա ֆըրլաթաճաղըմ,

— Հայտէ պագալըմ, նէ՞ տուրուեօրսունուզ, ֆագաթ պիւմիշ օլուն քի, պու հարէքէթինիզլէ նիշանլընըզ մահվիթ- միշ օլաճագսընըզ.

Տավա վէքիլի օլան շախս՝ պու ճէվապընը օլ տէրէճէ թէէմինաթ վէ գանաաթլէ իրատ իյլէտի քի, Փապիէն սար- սըլտը, վէ հիտտէթի անինտէ թէսկին օլարագ,

— Սէօյլէեին, սիզի տինլէեօրում, տէտի.

— Բէք ալէա, շիմտի եօլա կէլմիշ օլտունուղունուզ ճի- հէթլէ, իյզահը մատտէ իտէպիլիրիմ.

Մարքիզ իլէ Փապիէն պու սըրատա կերչի իզհարը նէֆ-

րէթ իթմէքտէ փտիլէր իսէ տէ, մուսահիպլէրինի տինլէմէեէ
գարար վէրտիքլէրինտէն, իխթիեարը սիւքիւթ իյլէտիլէր:

Րօսինեօլ. - Մատամ մարքիզ, Մ. պարօն տը Շամրի-Շամ-
րօյ, պիւ սապահ եէկէնինիզ իլէ էվլէնմիլ տիր:

Մատամ տը Շամրի. - Էքէմալը Նէզաքէթլէ.) Աֆվ իտէր-
սինիզ մօնսիէօ, մատմազէլ Անտրէ Պրիւնօ իլէ պէնիմ արամ-
տա թայեին իթտիկինիզ պու գարապէթի պէն ասլա գապուլ
իթմէմիլիմ տիր:

— Պունտա պիր պէիս եօգ տուր. պարօն՝ պու սապահ
մատմազէլ տը Շամրի իլէ էվլէնտի...

Մարքիզ. - (Թասհիհ իտէրէք.) Մատմազէլ Պրիւնօ իլէ:

— Պրիւնօ օլսուն. մատմազէլ Անտրէ Պրիւնօ՝ Մ. պարօնա
ճիհազ օլարադ օն տօգուզ պին ֆրանդ իրատ իլէ պիր վա-
սիեէթնամէ կէօթիւրտիւ:

Ֆապիէն. - Վասիեէթնամէ՝ մի:

— Վարիսի օլմուշ օլտուղունուզ Մ. մարքի Հէքթօր տը
Շամրինին ամճասը Մ. չըվալիէ տը Շամրինին վասիեէթնամէ-
սի. իշթէօ վասիեէթնամէնին սուրէթի:

Մարքիզ իլէ Ֆապիէնին թէաճճիւպլէրի արթմադտա օլ-
տուղու հալտէ, Րօսինեօլ՝ ճիգտանընտան պիր տէմէթ քեա-
ղըտ չըգարըպ, պունլարըն իշինտէն վասիեէթնամէնին սուրէ-
թինի արատը, վէ պուլտուղունտա, ալէնէն օգուտու:

Մատամ տը Շամրի պէօյլէ պու քեաղըտըն վիճուտի պու-
լունտուղունտան ասլա խապէրտար օլմատըղը ճիհէթլէ, պու-
նուն սախթէ օլտուղունու պիր տէրէճէեէ գատար զանն ի-
տէպիլիւր իտի: Սանիէն՝ օղլունուն պէրհաեաթ օլտուղունու
պիլիւր իտի, պինաէն ալէյհ մէզքիւր վանիեէթնամէնին տէեէրի
նէ տէրէճէ օլսա, օղլունուն պէրհաեաթ օլմասը սաեէսինտէ,
մէզքիւր տէեէրին հիւքիւմսիւզ գալաճաղը տէրքեար իտի:

Պունունլա պէրապէր քեաղըտըն օգունմասը՝ խասթա թա-
պիեաթը, վէ նաղիւր վէ սինիլի ազաի վիճուտիեէսի իւզերի-
նէ էօյլէ ֆէնա թէէսսիր իթտի քի, հէման պաեըմադ տէրէ-
ճէսինտէ պաաֆէթ հիսս իլէ, ըէֆը սէտա իյլէտի:

Փապիէն՝ մերգումէի գումադլատը, վէ Բօսինեօլ իսէ պիչարէ գատընճըղաղըն տիւչար օլտուղու հալը զաափէթէ էհէմմիեթ վէրմէեիւ, քէլամընը իլէրի կէօթիւրէէք,

— Իմտի Մ. Ալպէր Ֆրէտէրիք-Օնօրէ տը Շամրի վէֆաթ իթմիշ օլտուղունտան... տէյի պէեան իյլէտի:

Պու սէօզ մարքիղին իւզէրինտէ պիւեիւք պիր թէէսսիր հասըլ իթմէքլէ,

— Վէֆաթ մը իթմիշ. օղլում վէֆաթ մը իթտի զանն իտիեօրսսւնուզ, տէտի:

Մէզպուրէ՝ կէօզլէրի բարլաեարագ վէ տօտագլարը պուրուչմուշ օլարագ պաշընը եօգարը գալտըրըպ, Բօսինեօլա, օղլունուն հագըզի գաթիլի մագամընտա նազար իթտիկի հալտէ,

— Պունու սիգէ քի՞մ սէօյլէտի. նէտէն պիլիեօրսսւնուզ, տէյի սօրտու:

Բօսինեօլ. — (Բէք զիեատէ իլէրի կիթմէեթ թէրէտտիւտ իտէրէք.) Զանն իտէրիմքի, օն սէքիզ սէնէտէն պէրու...

Փագաթ մէրգում սօն քէլիմէլէրի իրատ իթմէքտէ իքէն, մարքիղ մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իտիպ, թագաթսըղ, լաքին ֆաթիհանէ սուրէթտէ Փապիէնին գումաղընա տիւչտիւ:

Մուախսարէն Փապիէնէ խիթապէն,

— Պու ատէմի տէֆ իտին, գօլուն. օղլումուն պէրհաեաթ օլտուղունու, եագընտա կէլէճէկինի վէ պիղիմ քէնտիսինի պէքլէմէքտէ օլտուղումուղու պիլմէեօր, տէտի:

Բօսինեօլ. — (մարքիղի՝ ճիննէթ հալինէ տիւչար օլմուշ զանն իտէրէք.) Պիչարէ գատընճըղաղ, քէտէր քէնտիսինի մէճնուն գըլաեօր:

Փագաթ այնի վագըթտա գաբու աչըլարագ, Պլանշ տը Շամրի իչէրի կիրտի, վէ եիւքսէք պիր սէտա իլէ,

— Վալիտէճիեի՛մ, վալիտէճիեի՛մ, Լօնտրատան պիր մէքթուպ վիրուտ իթտի, Պահրիեթ նէզարէթինին մէօհրիւնիւ հավի պիր մէքթուպ տուր, տէտի:

Պու սօն սէօզլէր մարքիղէ պիր տէրէճէ գումվէթ վէ ճէսարէթ քէսպ իթտիրմէքլէ, պիր քէրրէ տահա պաշընը գալ-

տըրտը, վէ մատմագէլ տը Պրիւնօնուն մուխպիրինէ Թահգի-
րամիզ վէ մուզաֆֆէրանէ աթֆը նազար իլէ.

— Իշթէ', իշթէ', օղլումսան խապէրլէր կէլտի. էօլմէմիշ
օլտուղունու պիր ազտան կէօրէճէքսինիզ, տէտի.

Պիչարէ գատընճըղազ տէրհալ Պլանշըն կէթիբտիկի մէթ-
թուպու էլինէ ալտը. պատէհու միհրինի երըթաճաղը էսնա-
տէ, տիթրէմէեէ պաշլատըղը կիպի, թէրէտտիւտէ տէ,

— Սիւպհան Ալլահ, սիւպհան Ալլահ ճէպարէթ իթմէեօ-
եօրում, տէյի իֆատէ իթտի.

Օլվադըթ Ֆապիէն՝ մէթթուպու մէզպուրէնին էլինտէն
ալարագ աշտը.

Իշպու մէթթուպ՝ Ինկիլթէրրա պահրիէ նէզարէթինին
պիր գօմիսէրի թարաֆընտան իմզա իտիմիշ իտի.

Ֆապիէն էվվէլա սիւրաթլէ միւնտէրիճաթընը կէզզտէն
կէշիրիպ, միւթէազըպէն եիւզիւնտէ հասըլօլան պուրուշուգ-
լուգ կէշէրէք.

— Ալպէր Լօնտրաեա վասըլ օլմուշ, Կէտի.

Մարբիզ վէ գըզը՝ պու իֆատէեի իշիթտիքլէրինտէ, մէ-
սէրրէթլէ ըէֆը սէտա իթտիլէր. Պու սըրապա Րօսինեօլֆէ-
նալաշմագտա իտի.

Պիր արա մէրգում՝ Կափաշճա գաբուտան սիվիշմէքլիկի
տիւշիւնտիւ, լաքին Ֆապիէն՝ անըն աեաղա գալգտըղընը կէօր-
մէքլէ ֆիբրինի անլատըղընտան, պազըշըլա հարէքէթտէն ալը
գօեարագ.

— Տուրունուզ մօնսիէօ, միւվէքքիլինիզ Մ. պարօն տը
Շամրի հէր շէյի պիւմէլի տէյի՛լմի տիր, տէտի.

Ինկիլթէրրա պահրիէ նէզարէթի թարաֆընտան եպըլ-
մըշ օլան վէ Մ. Ալպէր տը Շամրինին Լօնտրաեա վիւրուտինի
իխպար իտէն մէթթուպուն միւնտէրիճաթը պէր վէճհի ա-
թի իտի.

«Մատամ մարքիզ,

«Մախտումունուզ հագգընտա թալէպ իթմիշ օլտուղլու-

նուզ մալիւմաթը Պահրիէ նէզարէթի գուեուտաթ վէ մուհարրէրաթըն ան արանագլըղա լօրտ... թարափընաան մէմուր օլտուղու մհհէթլէ, մալիւմաթը մէզքիւրէեի թէպլիղէ միւսարաաթ իտէրիմ :

«Մ. մարքի Ալպէր-Ֆրէտէրիք Օնօրէ տը Շամրի՝ չըգան սէնէնին ապրիլի Տինտէ, Ինկիլիզ պահրիեհսինին Հինտիսթան գումբանիասընտա միւսթախտէմ օլտուղու միւլազիմիք մէմուրիեթինտէն իսթիֆա իթմիշ տիր :

«Պու իսթիֆա՝ մէճլիսի պահրիեհէ արզ իտիմիշ օլտուղու հալտէ, գապուլ օլունմուշ տուր :

«Իշպու խապէր՝ Մ. տը Շամրիեհէ թէպլիզ իտիմիշ օլմասըլա տէրհալ էվրօբանա միւթէվէճճիհէն պիր թիւճճար պրիք սէֆինէսիյլէ հարէքէթ իթմիշ, վէ սէնէի մէրգումէնին նոյեմբեր 5ինտէ Լօնտրանա վասըլ օլարագ, վէ Պահրիեհէ նէզարէթինին գուեուտաթընա պագըլըրսա, օ կիւնիւ նէզարէթին ագլամընա թագտիմ օլունարագ, քեաղըտլարը թաստիգ իտիմիշ տիր :»

Մարքիզ . - Սիւպհան Ալլահ, նոյեմբեր 5 . շիմտի իսէ փեւտըրվարտա պուլունուիօրուզ... ֆագաթ Լօնտրատան Բարիսէ գատար տէօրթ ա՞յ մը եօլնուլուգ սիւրմիւշ :

Փապիէն . - Ֆիլվազը պու զարիպ տիր : (Պատէհու օգումասընա տէվամ իտէթէք .) «Մ. տը Շամրի՝ Մուէթ նամ Ֆըրանսը սէֆինէսինէ բաքիպէն Ֆրանսանա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր :»

Բօսինեօլ . - Մուէթ մի Մուէթ նամ պրիգ սէֆինէ՞մի :

Փապիէն . - Էվէթ, Մուէթէ նէ՞ օլմուշ :

— Էկէր օղլունուզ Մուէթ սէֆինէսինէ բաքիպ օլմուշ իսէ, թէլէֆ օրմուշ տուր, չիւնքի օ սէֆինէ՝ Բւշ այ էվվէլ Լիվրուլտան Հավրա կիտէրքէն, համուլէսի վէ նուֆուսուլա թէմամիլլէ զարգ օլմուշ տուր :

Մատամ տը Շամրի՝ բէֆը սէտա իլէ, պիրուհ հալտէ գըղընըն գուճաղընա տիւշտիւ : Պու սուրէթլէ օ ալլագ՝ պիշարէ գատընճըղաղըն մէլթինէ սէպէպ օլմուշ օլտու :

Պու սըրատա կէչէն ահվալի պէեան իթմէք միւմքին տէյիլ տիր։ Պիր թարափտան Պլանշ տը Շամրի՝ զայադըլ պիր հալտէ վալիտէսինէ սարըմըշ օլուպ, պիր չանըն իբինի թուլթմուշ օլտուղու հալտէ իսթիմատտ իթմէքտէ, վէ տիկէր թարափտան Ֆապիէն տ'Ասմօլ՝ Բօսինեօլուն իւզէրինէ հիւճում իտէրէք, պօղազընտան գավրամըշ օլտուղու հալտէ, եէիս վէ հիտտէթլէ գարըշըգ պիր սէտա իլէ,

— Ահ, ալչադ, մատամ տը Շամրիեի թէլէֆ իթտին, սէն գաթըլկեահա միւսթահադգսըն, տէյի պէեան իլլէմէքտէ իտի։

— Պօղազըմը պրադըն, սէօյլէտիկիմի թէէքիտ իտէրիմ, Մուէթ՝ համուլէսի վէ նուֆուսըյա զարգ վէ թէլէֆ օլմուշ տուր։ Բիմսէ գուրթուլմամըշ տըր, իշիտիեօ՝ րմուսուռնուզ, քիմսէ, վէ միւվէքքիլիմ Մ. պարօն տը Շամրի տավասընը գաղանաճագ տըր... շու հալտէ...

Բօսինեօլ սէօզիւնիւ իբմալ իթմէեիպ, Պլանշըն չալտըղը չան իւզէրինէ պիր չօդ խըզմէթքեարլար կէլտիլէր։

Ֆապիէն՝ մէրգուման խըզմէթքեարլարա խիթապէն,

— Պու ալչադ հէրիֆի կէօթիւրիւն, վէ պասթօն տարպէսիլէ թէլէֆ իտին, քէնտիսի մատամընըղը գաթլ իթտի, տէտի։

Տէրհալ իքի նէֆէր խըզմէթքեար՝ Բօսինեօլուն իւզէրինէ չէօմէլիպ, պօղազընտան գավրատըլար, վէ սէս չըգարմասըն իշին էլլէրինի աղըլ իւզէրինէ վազ իթտիլէր։ Պատէհու մէրգումու կէօթիւրիւպ, Ֆապիէնին էմրինէ թէմամիլլէ իթաաթ իտէճէքլէրի վէ օլ պիր խըզմէթքեարլար աա, հէնուզ պայկըն հալտէ պուլունան մատամ տը Շամրինին էթրաֆընտա թօբլանմըշ օլտուգլարը սըրատա, նակէհան գաբունուն էշիկինտէ եէնի պիր շախս գահիր օլտու։

Մէրգումա՝ եիկիրմի սէքիզ չաղլարընտա, ուզուն պօլու, նաղիքճէ, գումըալ սաչըր, լէհճէսի՝ սըճագ իգլիմին կիւնէշինտէն ճիւզիճէ էսմէրլէնմիշ պիր կէնճ օլուպ, ինկիլիզ պահրիեէլլէրինէ մախսուս իւնիֆօրմա կիւնիմիշ իտի։ Պլանշ վէ

Պապիկէն՝ ֆէվզէլատէ թէլաշ իշինտէ պուլունմալարըյլա պէ-
րապէր, թէաճճիւպ, իզթիրապ վէ մէսէրրէթլէ ընֆը սէտա
իյլէտիլէր:

Պու տէլիգանլը՝ ազ էվվէլ Բօսինեօլ թարաֆընտան վէ-
ֆաթը խապէր վէրիլէն քիմնէ տէյի՛մի իտի քի, ըրվաեէթի
մէզքիւրէեի թէքզիպ իթմէք իւզըէ պիր խէեալ մագամըն-
տա մէյտանա չըգմըշ իտի:

Մէրգուժ, էշիկին իւզէրինտէ վագարլէ տուրուպ, Բօսին-
եօլա պագարապ,

— Մուէթ սէֆինէսինին պիլճիւմլէ եօլճուլարընըն վէֆաթ
իթաիլէրինի ըրվաեէթ իտէն պու ատէ՛մի տիր, տէտի:

Բօսինեօլ. — (պօղուգ պիր սէտա իլէ.) էվվէթ:

Եէնի կէլէն տէլիգանլը. — Եալընըզ պէնտէն, եանի Ալ-
պէր-Պրէտէրիգ-Օնօրէ տը Շամրիտէն մաատա, էվվէթ, ճիւմ-
լէ եօլճուլար թէլէֆ օլմուշլար տըր:

Այնի վագըթտա մէսէրրէթ վէ հիտտէթ իրաեէ իտէր
սուրէթտէ իքի սէտա ընֆ իտիլտի:

Պապիկէն իլէ Պլանշ կէնճ պահրիեէլիեէ տօղրու իլէրլէեիպ,
Բօսինեօլ իսէ ֆիրար իթմէք իսթէմէքտէ իտի:

Պապիկէն. — Շա՛մրի, գարընտաշըմ, պու ատէմ վալիտէ-
նիզի գաթլ ու թէլէֆ իթտի:

Պահրիեէլի, տէրհալ եանընտաքի օտաեա գօշտու, վէ
Պլանշ քէնաիսինտէն էվվէլ օրաեա կիթմիշ օլտուղու հալտէ,

— Վա՛լիտէճիեիմ, վա՛լիտէճիեիմ, տէտի:

Մատամ տը Շամրի էլան պայկըն հալտէ օլմասըյլա, տէր-
հալ պիր թապիպ ճէլպ իտիլէրէք, իճրա օլունան միւտա-
վաթ սաեէսինտէ պայկընլըղը կէչտի, ֆագաթ Բօսինեօլ,
ֆիլվագը մէզպուրէնին զաիֆ վէ խասթամիգաճ ճիսմինի մուհ-
լիք սուրէթտէ միւթէէսսիր գըլմըշ օլտուղունտան, պայկըն-
լըղը կէչտիկինտէ, հէր նէ գատար էթրաֆընա, սաեըգլա-
եանլարա մախսուս պիր հալ իլէ կէօզ կէզտիրտի իսէ տէ,
նէ՛ Պլանշը, նէ՛ Պապիկէնի վէ նէ՛ ուղրունա վէֆաթ իթմէքտէ
պուլունտուղու կէնճ օղլունու թանըեամատը:

Պու արա ճէլպ օլունան աթըպպա՝ մարքիդին օ կիճէտի չըդարամաեաճաղընը պէեան իթտիլէր :

Սապահըն սաաթ իւշ րատտէլէրինտէ , մատամ տը Շամ-րի , աղւը պաշընա կէլմէեերէք , վէ եաթաղընըն էթրաֆընտա տիղ չէօքմիւշ պուլունան վէ կէօղ եաշլարը տէօքմէքտէ օ-լան Ֆապիէն իլէ գըղընա վէ օղլունա թէպէրրիւքեաթ տուա-լարը իրֆա իտէմէեերէք թէսլիմի բուհ իյլէտի :

Գըրգ սէքիզ սաաթ սօնրա , իքի քիշի , միւթէվէֆիէ մա-տամ մարքիդի , ճէնուպ գապրիսթանընտա քեային Շամրի ֆամիլեասընա մախսուս մագպէրէսինտէ տէֆն իլէ , եաեա օ-լարագ քէմալը սիւքիւթ վէ վագար իլէ ալտէթ իթտիլէր : Պու իքի շախայաքտան պիրի՝ Ֆապիէն տ'Ասօլ , վէ սիկէրի տէ վալիտէսի օլտուղունու պէեան իթտիլի գատընճըղաղըն հօն նէֆէսինի թէսլիմ իթմէսինտէ հաղըր պուլունմագ իւզքէ կէլմիշ օլան տէլիգանլը իտի :

Մէրգումլար Մօնբարնաս թէքէլէրինտէն վէրնէօլ սօ-գաղընա էնտիլէր : Օրատա կէնճ պահրիէլի՝ Ֆապիէնէ խիթա-պէն վէ թէվէճճիւհէքեարանէ պիր սէտա իլէ ,

— Տօսթում , գարընտաշըմ , չիւնքի սէն սէվկիւլիւ Պան-շըմըղըն գէվճի օլաճաղըն հալտէ , պէնիմտէ գարընտաշըմ օլ-մուշ օլաճագսըն , տէտի :

Ֆապիէն . - (միւէսսիր պիր սէտա իլէ .) էվվէթ :

Պահրիէլի . - (սէօղէ տէվամ իքիէրէք .) պանա րէֆադաթ իթմէլիսին , չիւնքի իյֆա իտէճէք սօն պիր վաղիֆէմ գամըշ տըր :

Ֆապիէն սարսըլտը , վէ րէֆիգի քէլամընը չու եօլտպ իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Ասըլզատէկեանտան պիր ատէմ , րէնտի իսմինի , ախ-լէադը պօղուգ պիր գըղա հասը իթմէքլէ գանաաթ իթմէ-եերէք , օ գըղըն ֆամիլեամըղ ալէյհինտէքի զաքադու ածա-վէթինին իճրասընա տա մէմուր օլմուշ , վէ պու ատէմ վա-լիտէմիդի թէլէֆ իթմիշ տիր :

— Սահիհ տիր :

— Իշթէ օ ատէմի պէն թէլէֆ իտէճէեիմ:

— Բէք էյի, սէնինլէ կէլիրիմ:

Պէօլէճէ իրիսի պիրլիքտէ Սէն-Պլօրանթէն սօգաղընա կիթօրլէր, չիւնքի պարօն տը Շամրի. Շամրօյ իզտիվաճընտան սօնրա՝ մէզքիւր սօգադտա վազը Անտրէ Պրիւնօնուէն խանէ-սինտէ եէրլէչմիշ օլուպ, մէզպուրէնին միւքելլէֆ մօպիլետար-նըն մէնպալէրի հազգընտա ասլա ֆիրրինի եօրմաեարագ, օրատա սէֆաի խաթըր իլէ եաշամագտա իտի:

43

Օգուեանլարըմըզճա քէչֆ օլունաճաղը վէճճլէ: Բօսինեօլ, Մուէթ սէֆինէսինտէքի եօլճուլարըն քեաֆֆէթէն թէլէֆ օրտուգլարընը պէեան իյլէտիկի Էսնատէ, վէրնէօլ սօգաղըն-տաքի խանէնին գաբուսուէնտա կէօրիւնէն, վէ քէնտիսինին Յւպէր տը Շամրի թէսմիեէ օլունտուղունու պիլտիրիպ, մար-քիզին կէօզլէրինի գաբարքէն հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամըշ պուլունան, վէ գապրիսթանտա ֆէնալաշտըղը սըրատա, եէ-րէ տիւշմէնին իչին Ֆապիէն թարաֆընտան թութիւլմուշ օ-լան, վէ եհհաեէթ պարօն տը Շամրի. Շամրօեու գաթլու թէ-լէֆ իթմէք իսթէեէն քիմնէ՝ Բօգամպօլ իտի:

Պէչքի հիշ պիր միւզէվզիտ թասավվուր վէ թէխայեիւլ օ-լուհամագլքի, պու տէրէճէ ֆնճիալը, միւքէտտէր վէ միւ-սաիտ անվալ էսնասընտա պիր ֆամիլեա իչինէ տախիլ օլմուշ օլուէն: Մէրգոււմ՝ վալիտէսի թէսմիեէ իյլէտիկի գաւընճը-ղազըն թէսլիմի ըուհ իթմէքտէ օլտուղու պիր զէմանտա կէ-

լէրէք, զանեթ սամիմի վէ տէրունի քէտէր ու եհիս ալէա-
մէթլէրի իպրազ իթտի:

Հագըգի Ալպէր տը Շամրինին էսնաի զայպուպէթինտէ,
գըզգարընտաշը Պլանշ գունտագտա օլուպ, շիմտիքի խըզմէթ-
քեարլարտան տա հիշ պիրի՝ օլվագըթ մէվնուտ պուլունմա-
մըշ իտի: Մարքիզիսէ գուվվէի զինհիէսինէ մալիք օլմանա-
րագ վէֆաթ իթմիշ օլուպ: Փապիէնէ կէլինճէ, իւք տէֆա օ-
լարագ օն օն իքի սէնէ մուգատտէմ Բարիսէ կէլմիշ իտի:

Իմտի Հագըգի մարքի Ալպէր տը Շամրինին քեաղըտլարը
կէօրիւտիւկիւնտէ, Բօգամպօլուն պու եհնի սըֆաթընը քիմ
ինքեար իտէպիլիւր իտի:

Զաթէն սըր վիլիմնն չակիրտի, ատէթա միւքէմմէլ պիր
ճէնթըլմէն օլմուշ օլուպ, ֆիլվագը սըրա իլէ վիգօնթ տը
Գամպօլհ, մարքի տօն ինիկօ տը լօս Մօնթէս, Ինկիլիզ-Հին-
տիալը ճէնթըլմէն սըր Արթիւր Բօգամպօ օլմուշ օլան պու
հայլաղ՝ Հագըգի ասըլգատէլէրէ մախսուս էօլլէ ուսուլ վէ
ատաթ թալիմ իթմիշ իտի քի, ասըլ պիր ճէնթըլմէնին պի-
լէ պու պապտէ եանըլաճաղը մուհագգագ իտի:

Նասըլքի Փապիէնէ տէ պէօլլէ օլտու: Շէօլլէքի Պլանշ տը
Շամրինին քէտէրինի կէօրտիւկիւնտէ վէ օ քէտէրէ պիզգաթ
հիսսէտար օլտուղունտա, Բօգամպօլուն ասըլ մարքի տը Շամ-
րի օլտուղունա պիր տագըգա պիլէ շիւպհէ իթմէտի:

Մէրգուլ, Մուէթ սէֆինէսինտէն նէ սուրէթլէ գուր-
թուլմուշ օլտուղունու վէ ֆէլաքէթի վագըատան իւշ այ մօն-
րա Բարիսէ Նասըլ մուվասըլէթ իթտիկինի իյզահ իթմէք
իւզրէ պիր մասալ ուլտուրտու: Շէօլլէ քի, Մուէթին գարա-
եա օթուրաճաղը սըրատա, քէնտիսի պիր կէմիճի օլմասը ճի-
հէթլէ, չարէի սէլամէթ գալմամըշ օլտուղունու անլաեարագ,
տէնիգէ աթըլմըշ իտուկինի, լաքին սէֆինէ՝ գարատան խայլի
ուզագտա գազագէտէ օլմուշ օլտուղունտան, պիր թախթա
բարչասընա սարըլարագ, ճանընը Ալլահա թէսլիմ իթմիշ օլ-
տուղու հալտէ, պիւեիւք պիր տալզանըն քէնտիսինի սիւրիւք-
լէտիկինի, վէ օ տագըգատան իթիպարէն ագըլ պաշըն-

տան կիտիպ, պիր խալի միւտտէթ սօնրա քէնտինի պուլմուշ
օլտուղունու, վէ օլվագըթ մէճհուլ պիր սէֆինէ իշինտէ
պուլունմասըյա տալղալար ալթընտա մահվը մուհագգադ օլ-
տուղու պիր էսնատէ, մէղքիւր սէֆինէ թարաֆընտան գուր-
թարըլտըղընը, վէ սէֆինէի մէղքիւրէնին՝ Տանիմարգա
պանտէրասընը համիլ օլուպ, Լիմէրիգանա միւթէվէճճիհէն
հարէքէթ իթմէքտէ իտուկինի, վէ քէնտիսի թէմամիյլէ ադ-
լը պաշընա կէլտիկինտէ, զաթէն Ֆինիսթէր պուրնունա վա-
սըլ օլմուշ օլտուղունտան, գաթթանըն իշպու արգուեա մու-
վաֆիադ իսէսէղ օլտուղունու, վէ պէօյլէճէ մէրգուլմ Ըմէ-
րիգանա կիթմիշ օլուպ, օրատան ալտէթ իթմէքտէ պուլուն-
տուղունու հիքեանէ իթտի, վէ մէրգուլմուն հագըգէթէ եա-
դըն օլան իշպու հիքեանէսինէ, մարքիղին հիյնի վէֆաթընտա
կէօսթէրտիկի քէտէր ու էլէմ տէ եարտըմ իթտիկինտէն, իշ-
նանըլտը:

Սախթէ մարքի տը Շամրի, — պունտան պէօյլէ չօդ տէ-
ֆա քէնտիսինէ պու իսմի վէրէճէեիդ, — Ֆապիէն իլէ պիր-
լիքտէ Սէն-Ֆիօրանթէն սօգաղընտա պարօն տը Շամրի-Շամ-
րօեուն խանէսինէ կիթտի:

Եէնի զէվճ ու զէվճէ՝ էվլիլիք էօմրիւնիւ թէշէքքի վէ
իխթիլաֆ իլէ պաշլաեւպ, չիւնքի կէնճ մարքի տը Շամրի-
նին պէրհանաթ օլտուղու խապէրի Բօսինեօլ թարաֆըն-
տան կէթիրիլմէսի իւզէրինէ, մատամ՝ Անտրէ Պրիւնօ տը Շամ-
րի՝ նամուսունու զայպ իթմիշ, վէ պօզաղընա գատար պօրճա
կիրիշմիշ, վէ քէնտիսինի պուլմասը հագըգընտա իւմիտի գալ-
մամըշ օլան պարօն տը Շամրի իլէ էվլէնմէսինտէն տօլաեւլ աճը
աճը թէէսսիլֆ իթմէքտէն կէրի տուրամամագտա իտի:

Անտրէնին խըզմէթքեարլարը՝ նէ՝ Ֆապիէնի վէ նէ՝ Բօ-
գամպօլու թանըմատըղլարընտան, իքիսինի տէ սալօնա կիր-
տիրիպ, պարօն իլէ մատամընըն օտալարընտա պուլունտուգ-
լարընը խապէր վէրտիլէր:

Պարօն տը Շամրոյ՝ զէվճէսինին օտասընտան չըգըպ սա-
լօնա կէլտիկինտէ, ադտէմճէ կէօրմիւշ օլտուղու վէ Պլանշ

տը Շամրինին նիշանըսը օլտուղունու պիտիկի Ֆապինի թա-
նըտը, վէ մէրգումուն քէնտիսինտէն նէ իսթմէք իշին կէլմիշ
իտուկինի տէրք իթտի իսէ տէ, Ֆապինն՝ եալընըզ պաշընը
սալլաեարագ պարօնու սէլամլատը, վէ սէօզիլ՝ գաիմ պիրա-
տէրի օլաճագ քիմսէեէ պրագմագ իսթէրճէսինէ պիր թավրտա
պուլունտու:

Րօգամպօլ, պարօնա տօղրու պիր աաըմ ալարագ,

— Մօնսիէօ տը Շամրօյ սի՞ղմիսինիզ, տէտի:

— Էվվէթ, պէն իմ:

— Պէն տէ Ալպէր տը Շամրիեիմ:

Պարօն սէլամ վէրտի, վէ Րօգամպօլ՝ հագըգի պիր ա-
սըլզատէ կիպի մէրգումուն պաշտան աեաղա գատար թէֆթիշ-
տէն սօնրա,

— Պուրաեա կէլիշիմին մագսէտինի անլամաեօրմուսու-
նուզ, տէյի սօրտու:

— Մօնսիէօ...

Րօգամպօլ՝ ասալէթի հաիզ քիմսէլէրէ մախսուս թէմ-
քին իլէ, չու եօլտա իֆատէեէ տէվամ իլլէտի:

— Մօնսիէօ, օն սէքիզ սէնէ մուգատտէմ ֆիրար իթմիշ
օլտուղում խանէի բէտէրանէմէ ալտէթ իտէլի գըրգ սէքիզ
սպաթ օլտու: Կէլիր կէլմէզ, պիշարէ վալիտէմի, պիլմէմհան-
կը ախլէագը պօզուգ վէ իսիմ սարիգի օլան պիր գըզ թա-
րաֆընտան կէօնտէրիլմիշ օլտուղունու պէեան իտէն պիր ալ
չաղըն սէ պէպիլլէ էօլիւմ րատտէսինէ կէթիլիլմիշ պիր հալտէ
պուլտում:

— Մօնսիէօ...

Րօգամպօլ. - (ամիրճէ.) Տուրունուզ, Թիւրքազը պօզուգ վէ
խիս սարիգի պիր գըզ տիեօլում, չիւնքի օ գըզ՝ պէնիմ վէֆա-
թըմը իհթիմալտէն աատ իտէրէք, պու էսաս լուգէրինէ գուր-
տուղու նամուսուղճա պիր մէնֆաաթ իշին, ասլընըն հայսի-
եէթինի աեագ ալթընա ալան ատէմլէրտէն պիր իլէ պու
քէրրէ էվլէնմիշ տիր:

Պարօն. - (հիտտէթինտէն նաշի գըզարարագ.) Բեաֆի

տիր մօնսիէօ, քեաֆի, ֆիքրինիզի անլաեօրում, վէ էմրինի-
զէ հազըրըմ:

— Ումարըմ:

— Իմտի, եարըն իսթէտիկինիզ մահէլլէ կէտրիմ

— Խայր, չիմտի իսթէրիմ:

— Բէք էյի, սիւահլարընըզ նէ՞ տիր:

— Նէ սիւահ օլուրսա օլսուն, իսթէրսէնիզ գըլըճ իլէ
տուէլլօ իտէլիմ:

Փապիէն գաբուեա տօղրու իլէրլէտի, Բօգամպօլտա
պունու թաադիպ իթտի, վէ Մ. տը Շամրի իսէ պունլար իլէ
պիրլիքտէ տիշարը չըգմադ իւզրէ իքէն, մատամտը Շամրի
սալօն գաբուսունուն էշիկի իւզէրինտէ զահիր օլտու: Ջէվճի
կիպի, մէզպուրէ տէ Փապիէնի կէօրիւր կէօրմէզ, վուգուի
հալի անլատը: Վիգօնթ տ'Ասմօյ՝ թահգիրամիզ պիր նազար-
լա մէրգումէեէ պադարադ,

— Մա'տամ, միւսաատէ իտինիզքի կէշէլիմ, պէլքի պիր
սաաթտան տուլ գալաճագսընըզ, վէ օ հալտէ Բօլան տը
Դլաեէ իլէ էվլէնէպիլէճէքսինիզ, տէտի:

Փա'պիէն պէօլլէ տիեէրէք, մաղրուրանէ պիր հալ իլէ,
մէզպուրէնին էօնիւնտէն կէշտի: Անճագ հալլիեէ վազըլ օլ-
տուգլարընտա, պարօն տը Շամրօյ՝

— Փադաթ էֆէնտիլէր, պէնիմ շահիտիմ եօգ տուր,
տէտի:

Բօգամպօլ.— Սօգագտա եիրմի ատըմ գատար իլէրլէտի-
կիմիզ հալտէ, շիւպհէսիզ սիզին իշին պիր շահիտ պուլուրուզ:

— Բէք էյի:

Բօգամպօլուն պու պապտէ հագգը վար իտի, չիւնքի
քէնտիսի պէ Փապիէն՝ քէնտիլէրինի Սէն-Ֆլօրանթէն սօգա-
ղընա կէթիրմիշ օլան քիրա արապասընա ըաքիպէն, գըլըճ
մուպաեասընա կիթտիքլէրի սըրատա, պարօն տը Շամրօյ
տա եաեա օլարադ Բօայեալ սօգաղընա էնտի, վէ էսնաի ըահ-
տէ, աթ իլէ Պուա-տը Պուլօնեըեա կիթմէքտէ պուլունան
պիր տօսթունա թէսատիլֆլէ, եանընա եագլաշըպ, պիր քիմ:

սէտէն ֆէնա սուրէթտէ թահգիր կէօրտիւկիւնիւ, վէ խաս-
մինին քէնտիսիլէ տէրհալ տուէլլօ իթմէք արգուսունտա պու-
լունտուղունու անլաթտը :

Օ կէնճ աթլը տօսթու տա, պարօնուն էֆքեարընը ան-
լաեարագ ,

— Բէր է. յի, էմրինիզէ հազըրըմ, տէյի մուգապէլէ իթտի :

— Խասմիմ վէ շահիտի, պիր սաաթտան, տուէլլօտա գուլ-
լանըլաճագ գըլըճլարը համիլ օլարագ , Գաթըլան չաեըրը եա-
գընընտա պուլունճագլար տըր :

Տէրհալ սիւարիի մէրգուճ աթտան էնիպ, հայվանը խրգ-
մէթքեարընա թէսլիմ իլէ, Մ. տը Շամրօյ իլէ պիրլիքտէ պիր
արապաեա ըաքիպ օլտու :

Արատան պիր սաաթ կէչմէզտէն, մէրգուճլար, մահէլլի
մուայեէնէ մուվաւըլէթ իթտիլէրինտէ, Փապիէն իլէ Բօգամ-
պօլ պիր չիֆթ գըլըճ վէ թապանճալարը համիլ օլարագ օ-
րաեա կէլմիշլէր իտի, Փապիէն, կէնճ տօսթու խաֆիֆճէ եա-
րալանտըղը հալտէ, քէնտիսի, թապանճա իլէ պարօնա գար-
շը չըգաճաղընը տիւշիւնէրէք, գըլըճլար իլէ պէրապէր պիր
չիֆթ տէ թապանճա սաթըն ալմըշ իտի, Հաթթա իքի խա-
սիմ եէկաիկէրինի գարշըլաճասընտա, պարօն տը Շամրօեա
խիթապէն ,

— Կէօրիւեօրսունուզ ա', իճապ իտէրսէ մարքի տը Շամ-
րինին եէրինէ կէչմէեէ գարար վէրմիշլիմ տիր, տէյի պէեան
իլլէտի :

Պարօն . - Տիմէք գէվճէնիզին ճիհաղընը միւտաֆաա իտէ-
ճէքսինիզ :

Փապիէն . - (պու սէօղտէն ասլա միւթէէսսիր օլմաեարագ .)
Մօ'նսիւօ, մատմաղէլ տը Շամրինին սէրվէթի տահա եիւքսէք
հիմաեէլէր ալթընտա տըր : Պօրճլար վէ ֆիսք ու ֆիճուր իլէ
մահվ օլմուշ օլան պիր աալմին նամուսլու պիր ֆամիւեանը
սօյմասընա միւսաատէ իթմէեէն աաալէթի մէվէքէթ սաեէ-
սինտէ, համտ օլսուն օ սէրվէթ միւքէմմէլէն միւտաֆաա իտի-
լէպիլիր :

Ֆապիէն պու քէլիմէլէրի իրատ իթտիքտէն սօնրա, պիր-
տէն պիրէ Մ. տը Շամրօեա էնսէսինի չէվիրիպ, կէնճ շահի-
տէ եագլաշտը, վէ շահիտիք շարթլարը գարարաշտըրըրտըգ-
տան սօնրա, իքի խասիմլէր իւսթ էլպիսէլէրինի սօեոունարագ,
միւսատէմէեէ հազըրլանտըլար:

Րօգամպօլ, պունտան ագտէմ իճրա իթմիշ օլտուղու միւ-
թէատտիտ տուէլլօլարը խաթըրլաեարագ, քէնտի քէնտիեէ
շու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Խիւտա ալիմ, տահա շիմտիեէ գատար պու տէրէճէ
ալի վէ նէճիպ տավա իչին տուէլլօ իթմէմիշիմ տիր: Ա՛հ, սըր
Վիլիամս, սահիպէի նէճապէթ վալիտէմ մարքի տը Շամրինին
ինթիգամընը ալմագ իչին գըլըճ չէքտիկիմի կէօրսէ իտին...

Պէօյլէճէ սախթէ մարքի, Րօշըշուար սօգաղընտա պիր
գարուճուտան էօյրէնմիշ օլտուղու օն պին ֆրանգլըգ մահուտ
տարպէտէքի մէհարէթինի խաթըրլաեարագ, սիւահ իսթիմա-
լինտէ ուսթա օլանլարա մախսուս ֆէնն վէ իթիտալը տէմիւէ
խասսի իւզէրինէ հիւճում իթտի: Լաքին Մ. տը Շամրօյ տա
էհէմմիեէթի հաիզ օլմանն խասիմլէրտէն օլմանըպ, սիւահ
թալիմինտէ վէ իսթիմալինտէ ուսթա Ֆրանսըզլարտան պիրի
իտի իսէտէ, պու սըրատա խասսի գատար իգթիտարա մալիք
տէյիլ իտի: Մէրգուճունն խասսի՝ սահիպի օլմագ իտտիասըն-
տա պուլունտուղու եէթմիշ պէշ պին ֆրանգ իրատը գապթընա
կէչիրտիկի կիպի, Մ. տը Շամրօյ հագգընտա տա սօն տէրէճէ
ալչագ պիր քիմսէ մուամէլէսի կէօսթէրմիշ, վէ մահգա վալի-
տէսինին ինթիգամընը ալմագ իւզրէ օրաեա կէլմիշ իտի: Իշթէ
պունլար՝ պարօն տը Շամրօեոուն ֆիքրինտէ ազիմ պիր թէլաշ
իթմիշլէր իտի:

Պիւաքիս քիւսթախ վէ իման ու գանուճու պուլունմա-
եան Րօգամպօլ, պու տէֆա տա մարքի տը Շամրի քիսվէթի-
նէ կիրմիշ օլտուղու հալտէ, րօլունա թէմամիլլէ իճրա իթ-
մէկէ գարար վէրմիշ օլմասըյա, իչպու րօլունու իճրա իթմէք
իւզրէ սօղուգ գանլըլըգլա մահէլլի միւտարէպէեէ վասըլ օլ-
մուշ իտի:

Մերգում, տուէլլօ մահէլինէ կէտիկի սընատա, քէնտի քէնտինէ,

— Վալիտէմ ատտ իյլէտիկիմ գատընը թէլէֆ իթմիշ օլան չախսը գաթլ իթտիկիմ հալտէ, մաքքի տը Շամրի օլտուղումա քիմ շիւպհէ իտէպիլէճէք տիւր, տէմիշ իտի.

Եալընըգ պու թէֆէքքիւր, սըր Վիլիամսըն չակիրտինէ մանէվի պիւնիւք պիր գուվլէթ քէսպ իթտիւմէկէ քեաֆի իտի. Թարաֆէյն արասընտաքի միւտարէպէ շէտիտ օլտու իսէ տէ, բէք ազ սիւրտիւ. Մ. տը Շամրի քէնտինին մահ-քիւմ օլմուշ օլտուղունու էվլէլճէ հիսս իտէն պիւր ատէմին շիտտէթ վէ սէպաթըյա միւտաֆաաի նէֆա իտիպա խասմին ի իքի տէֆա տա ճէրիհատար իյլէտի իսէ տէ, նիհաէլէթ մէրգում տախի, ումուղունտան վէ գարնընտան գան ագտըղը հալտէ, օն պին ֆրանգըրգ տարպէնի պիլիսթիմալ, շէտիտ պիւր թէֆափուզա, պարօն տը Շամրիեի պօյոս պօեուճա եէրէ սէրտի, վէ եիւքսէք սէտա իլէ,

— Վալիտէմին ինթիգամը ալընտը, տէտի.

Սախթէ մարքինին ճէրիհալարը խաֆիֆ իտի իսէ տէ, պունընլա պէրապէր արապասընա կիտէպիլմէք իւզրէ Ֆապիէնին գօլթուղունա տաեանմաեա մէճպուր օլտու, վէ ալի վազըթտա օրման պէքճիլէրի եէթիշէրէք վէ կէնճ չահիտէ մուավէնէթ իտէրէք, պարօն տը Շամրի-Շամրօեու իւմիտսիգ պիւր հալտէ արապաեա նագլ իթտիլէր.

.....

Իքի կիւն սօնրա պիւր Բարիս զազէթասընտա աթիտէքի ֆըգրա օգունտու.

«Աէճհուլ օլան սէպէպի վէ ֆաճիալը նէթիճէլէրի ումու-մուն մէրագընը ֆէվգէլատէ իշլալ իտէն պիր տուէլլօ՝ էվ-վէլէրի կիւն սաաթ տէօրթ րատտէլէրինտէ, Պուլօնեը օրմա-նընտա վէ Սէն-Ժէրմէն վարըշը մի թէպէրանընտան իքի քիշի պէյնինտէ վուդու պուլմուշ տուր. Շէօյլէքի, Մ. մարքի տը Շ... վէ ուզագ ագրապասընտան օլան Մ. պարօն տը Շ...

Շ... Գըլընլա չաթըլըպ, մարքի տը Շ... ումուզոլունտան վե գարնընտան ճերիհատար օլմուշ իսէ տէ, ճերիհասը թէհլիքէ-
լի տէյիլ տիր:

«Պիլաքիս Մ. պարօն տը Շ... Շ... ըն արմըլ օլտուղու գըլըն տարպէսի՝ հաեաթընը թէհլիքէեէ գօյմուշ տուր: Պա-
րօն հէնուզ էվլէնմիշ օլուպ, զալիպա իշպու տուէլլօնուն ու-
պէպլէրինտէն պիրի տէ պու իզտիվաճ մատտէսի օլմուշ տուր: Մ. Շ... Շ... ախլէագը պօզուգ գատընլարտան պիրի իլէ
էվլէնմիշ օլուպ, պունուն ֆէվգէլատէ կիւզէլլիկի վէ ֆասիտ
ֆիքըրի՝ քէնտիսինի մուխաթարալը մախլուգլար սըրասընա
կէչիրմիշ տիր:»

Պուրաճըգտա զագէթաճը ախլէագ ու ատապ հագգընտա
ուզուն միւթալէաթա կիրիշէրէք, սօնրատան իպգա իտիլմիշ
օլան վասիեթթնամէնին հիքեաեէսինի միւպհէմ սուրէթտէ
իյզան իլէ շու եօլտա խաթիմէ վէրմիշ իտի:

«Մ. մարքի տը Շ... պունտան օն սէքիզ սէնէ մուգատ-
տէմ Բարիստէն զայպուպէթ իթմիշ, վէ ֆամիլեասը թարա-
ֆընտան բէք չօգ արանմըլ օլտուղու հալտէ, պուլունամամըլ
օլան չօճուգ տուր:»

«Մէրգուճ կէնճ մարքի տը Շ... թէէսսիւֆ օլունուր քի
վալիտէսի մարքիզին թէսլիմի բուհ իթտիկի պիր սըրատա
Բարիստէ ալտէթ իթմիշ օլմասըյլա, թարաֆըմըգա թէէմինէն
րիվաեէթ օլունտուղունա նէզարէն, զայպուպէթի զարիպէ-
սինի շու եօլտա նագլ իթմիշ տիր:»

«Միւրէպպիսինին քէնտիսինէ վէրմէք իսթէտիկի ճէզատան
գուրթուլմագ իւզրէ բէտերի խանէսինտէն ֆիրար իտիպ,
նէֆսի Բարիս տախիլինտէ զայպ օլտուղունտան, բըխթըմա-
րա կիթմիշ, վէ Սէն նէհրինին քէնարընտան եիւրիւեէրէք, օլ
էսնատէ Հավրա իշլէեէն վաբօրլարըն մէվգիֆինէ գա-
տար իլէրլէմիշ, վէ եօլա չըգմագ իւզրէ պուլունան պիր
վաբօրուն կիւվէրթէսինէ աճէլէթէն կիթմէքտէ օլան խալը
թաագիպէն, վէ օլէսնատէ նէ եաբտըլընը վէ նէրէեէ կիթ-
տիկինի տէ պիլմէեէրէք, Հավը շէհրինէ կէօթիւրիւմիւշ տիր:»

Եօլտա իսմինի սօրտուգլարնտա, ղուրուրիեթ վէ թէքէպ-
պիւր ֆիքրի իլէ սէօյլէմէմիշ տիր։ Օլ վագըթ վաբօրուն գա-
թանը չօճուղու պիր բօլիս քօմիսէրինէ թէսլիմ իթմէկէ գա-
րար վէրմիշ օլտուղու հալտէ, չօճուգ երինէ ֆիրարա մուվաֆ-
ֆագ օլուպ, կիճէնին պիր գըսմընը, լիմանտա սէրսէրիանէ
տօլաշարագ կէշիրմիշ, վէ պագը Խնկիլիզ թայֆալարընա թէ-
սատիւֆ իթտիկինտէն, պունլար քէնտիսինի ալարագ, մի-
չօ մագամընտա վաբօրլարընա իրքեապ իթմիշլէր տիր։ Պու
հաշարի չօճուգ պէօյլէճէ իլէրլէեթպ, պունտան իւշ կիւն էվ-
վէլ պիր Խնկիլիզ պահրիէ գապիթի օլտուղու, վէ մունթա-
զամ շահատէթնամէլէրի համիլ պուլունտուղու հալտէ Բա-
րիսէ ափտէթ իյլէմիշ, վէ թէէսսիւֆ օլունուր քի վալիտէսինի
թէրքի հաեաթ իթմէքտէ օլտուղու պիր սըրատա պուլմուշ
տուր։

ՎՄատամ մարքիզ՝ պարօն տը Շ... Շ... իլէ գէվճէսինին
կէնճ մարքի տը Շ...նին իհթիմալտէն զանն օլունան վէֆա-
թընա պինաէն կէօսթէրտիքլէրի թէհտիտլէրտէն միւթէէսսի-
րէն վէֆաթ իթմիշ տիր։ »

Զիքր օլունան ղագէթատա տերճ իտիլէն իշպու մուֆաս-
սալ հիքեաեէ՝ ումուսուսն մէրագընը թահրիք իթտի։

Սախթէ մարքի տը Շամրի, պիր գաշ կիւն գատար ճէ-
րիհալարը սէպէպիլլէ եաթաղա եաթմագ մէճպուրիեթինտէ
պուլունտուղունտան, իսմի՝ հէր քէսին տիհանընտա էգպէր
օլտու, հաթթա չօգլար օթէլ տը Շամրիեէ աղիմէթլէ, խաս-
թանըն իսթիֆսարը խաթընա միւսարաաթ իտէն ագրապա
վէ ահրպպանըն էսամի տէֆթէրինտէ քէնտի իսիմլէրինի տէ
գայտ իթտիրտիլէր։

Վիգօնթ Յապիէն տ'Ասմօլ, իլք տէֆա, հէնուզ գաիֆ օ-
լան գալիմ պիրատէրի օլաճագ շախս իլէ պիրլիքտէ սօգաղա
չըգտըղընտա, պու իքի կէնճլէր՝ հէր քէս թարաֆընտան մագ-
հարը թէպրիքեաթ վէ թալթիֆաթ օլտուլար։

Իշթէ պու ահվալը ֆէճիէ վէ սիւէսսիրէ արասընտա, սըր
Վիլիամսըն քիւսթախ շակիրտի օլան օ եալանճը Բօգամպօլ՝

պէտպախթ մարքի տը Շամրինին իսմիյլէ վէ անըն քեաղըտ-
լարընը համիլ օլարագ Բարիսէ մուվասըլէթ իյլէտի :

Իւչ այ սօնրա , մէրգում եանի Րօգամպօլ , սըր Վիլիամ-
սա , Օ'Բէննի նամընտա պիր վահշի գըեաֆէթինտէ օլարագ ,
թամբլ պուլվարընտա վագը հօգգապաղլարըն պարագասըն-
տա թէսատիւֆ իթտի :

Իշպու իւչ այ զարֆընտա եէնի մարքի տը Շամրի իշին
նէ՞ վագը օլմուչ , վէ միւճէտտէտէն պիր ֆամիլեա իսմի իլէ
եթմիշ պէշ պին ֆրանգ իրատ էլտէ իթտիքտէն սօնրա , նէ՞
զուհուր- կէլմիշ իտի քի , սըր Վիլիամսըն մուզիրը ագլընա
վէ նասիհաթընա եէնիտէն լիզում կէօրտիւ :

Պուռու , սըր Վիլիամսը կէօթիւրմիւշ օլտուղու տախէի
մախսուսէտէ պիղզաթ քէնտի իգըար ու իթիրաֆընտան ան-
լաեաճազըզ . ֆիրարըն պու էօեէ օղլու՝ մարքի , զէնկին
վէ պիր խանէտանա մէնսուպ օլմագլըղը քեաֆի ատտ իթ-
մէեիպ , պունտան տահա զիեատէ շէյլէր իսթէմէքտէ իտի :

14

Րօգամպօլ , թապիպի քէնտի եաթագ օտասընա կիրտիր-
տի . Օ'Բէննի օլ էանատէ հէնուզ սուֆրանըն գարչըսընտա օ-
թուրմուշ օլուպ , վահշիանէ պիր իշթիհա իլէ եէմէսինէ տէ-
վամ իթմէքտէ իտի . Վահշիի մէրգումուն թասպիրի օլ տէրէ-
ճէ միւտհիշ վէ չիրքին իտի քի , թանբլը պուլվարը էհալիսի ,
հաթթա Րօգամպօլ կիպի տօգթօր տա իսթէմէեէրէք տիւ :

չարը տէ՛հչէթ օլտու: Օ'Բէննի, իչէրիտէ եէնի պիր քիմսէ կիր-
տիկինի կէօրմէեօր կիպի կէօրիւնէրէք, թաամընա տէվամ
իթմէքտէ իքէն, սախթէ մարքի տը Շամրի՝

— Իչթէ տօգթօր, օ պիչարէ ատէմ պու տուր, տէյի
պէեան իյլէտի:

Հէքիմ, հիսս իտէկէլտիկի իւք նէֆրէթի կէչինճէ, Օ'Բէն-
նիտէ եադլաշլապ, էլինէ պիր ըշըդ ալարադ, մէդքիւր տէհ-
շէթլի թասվիրի եադընտան թէտգիդ վէ մուայեէնէ իյլէտի:

Բօգամպօլ. - (Թէտգիդաթըն խիթամընտա.) Տօ'գթօր,
նա՞սըլ պուլտունուզ:

Տօգթօր. - Ղարիպ պիր հալ կէօրիւեօրում. պու պիչարէ
ատէմ, տյըը այրը իքի տէֆա թէատտիտէ տիւչար օլմուշ տուր:

— Նէ՞ տէրսինիդ:

— Եվվէլ էմիրտէ պարութ իլէ տօլու պիր Թիւֆէնկին
բաթլաթըլմասըյլա եիւզիւնտէքի շու տէրին եանըդլար հու-
սուլէ կէթիւրիմիշ տիր:

— Պու թօհաֆ, Խիմէք վահչիլէր աթէչլի սիւահ իսթիմալ
իտէպիլիեօրլար:

— Պաղըլարը:

— Տիմէք գէվալլը ատէմին եիւզիւ պու սուրէթլէ եադըլ-
մըշ տըր:

— Եվվէլէմիրտէ պու թէտպիր իճրա իտիմիշ, սօնրա,
պէլքի արտտան ալթը այ գատար կէչմիշ օլտուղու հալտէ,
պիր թագըմ նագշլար իճրա գըլընմըշ տըր:

— Իչթէ պու տահա զարիպ:

— Պանա գալըրսա, պու սուրէթլէ տիլի քէսիմիշ վէ
եիւզիւ եադըլմըշ օլան պու պիչարէ ատէմ տէհչէթլի պիր
ինթիգամա գուրպան օլմուշ օլմալը տըր:

— Սահի՞հ մի:

— Իսթիմալտըր քի Ավթըրալիանըն պիր սահիլի իւզէ-
րինտէ պըրադըլմիշ վէ վահչիլէր թարաֆընտան զապթ իտիլ-
միշ տիր:

Տօգթօրուն պու քէշֆի Բօգամպօլա թէէսսիր իթմէքլէ , քէնտի քէնտիսէ ,

— Օհօ՛ , պու տօգթօր պիւերիւճի՞ւ միւնէ՞ տիր . տիգգաթ լազըմ տըր , տէտի , վէ պատէհու աշիքեարէն , — Տօգթօր ի-
ֆատէնիգ ֆիքրիմտէ էօյլէ պիր խաթըրէ պրադտը քի , էվ-
վէլճէ ասլա էհէմմիսէթ վիրմէմիշ իտիմ , տէյի պէհան իթտի :

Թապիպ , էլինտէրի մուսու մապանըն իւզէրինէ վազ իլէ ,
Օ՛րէննինին գարշըսընտա օթուրարապ ,

— Սէօյլէհին պագալըմ , տէտի :

— Պու ատէմ , պէնիմ սէֆինէմտէ պաշ տիւմէնճի վէ մա-
հիր պիր թայֆա օլուպ , կէմիճիլէր իլէ միշօլար , հազգընտա
բէք սէրթ մուսմէլէ իթտիկի իշին , պուսլարըն ատապէթին
ճէլպ իթմիշ իտի :

Բօգամպօլ՝ սէօղիւ քէսէրէք , վահշիսէ պագտը : Պաւ ա-
րա Օ՛րէննի եէմէկինի եէմէքտէ օլուպ , սէօյլէնէն սէօզլէթ
ասլա էհէմմիսէթ վէրմէսօր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի : Լա-
քին Բօգամպօլ՝ մէրգուսուս ախլէագընը պիտիկինտէն , ա-
նըն պու սըրատա ֆիթուրսուզ կէօրիւնմէսինէ ալտաճաճազ
իտի : Մէրգուս , նագլիսէթինէ շու եօլտա տէվաթ էլիսի :

— Խուսուսիյլէ սէֆինէմիզտէ պուլուսնան հէրլի թայֆա-
լար քէնտիսինի ֆէվգէլատէ թահգիր իթմէքտէ իտիլէր : Պաւ
ատէմին իսմի վալթէր Պրայթ տըր : Քէնտիսի՝ տլէյհիսէ
մէվճուտ օլան ատապէթի վէ զարազը պիլիշ իտի իսէ տէ , նի-
զամա վէ քէնտի ամիրլէրինէ ըիսեթ իթմէկի պիլէն ուսթա
պիր ինկիլիզ թայֆասը օլմասըյլա , իսսիմէրինին ատապէթի-
նէ ասլա էհէմմիսէթ վէրմէմիշ իտի :

Տօգթօր . — Տիմէք սիզ զանն իտիեօրսուսուզ քի , պու նա-
նըդլար . . .

— Տուրուսուզ տօգթօր : Վալթէր Պրայթ՝ միւտտէթի
խըզմէթինի իյֆա իթմիշ օլուպ , իսթէտիկի վագըթ պահրիէ
մէսլէքինի թէրք իթմէկէ մէհզուս օլտուղու ճիհէթլէ , պիր
կիւն գամարամա կէլէրէք , իսթիֆասընը վէրտի : Պու իսէ
քէնտիսինէ պիր Ջին սէֆինէսինին գօմանտանըղը թէրլիֆ ի-

տիւմիշ օլմասընտան, վէ պիր թագըմ մուհաճիրլէրի Գալիֆօր-
նիաեա կէօթիւրմէք իւզրէ տօլկունճա պիր իւճրէթ թախսիս
օլունմասընտան նաշի օլուպ, չիւնքի օլ էսնալէրտէ Գալիֆօր-
նիատա պազը մատէնլէր քէշֆ իտիւմիշ օլմասըլա, պիր թա-
գըմ Ասիա էհալիսի օրաեա նազլ իթմէքտէ օլմալարըլա, քէն-
տիսինին խըզմէթինէ իհթիեաճ կէօրիւմիւշ իտի: Պէօլէճէ
Վալթէր Պրայթըն թէրքի խըզմէթ իթմէսինի իսթիսհալ իթ-
տիկիմտէն, մէրգում պիզտէն այրըլտը, ֆազաթ պիր կիւն
էվվէլ եերլի թայֆալարըմըզտան պիր խայլիսի տէ իշտէն չէ-
քիլտիքլէրինտէն, պունլարըն, ջին սէֆինէսինին սահիպի թա-
րաֆընտան ֆազլա իւճրէթ վէրիլէրէք գազանըլմը օլտուգլա-
րընը թահգըք իթտիմ:

Տօգթօր՝ Բօգամպօլուն իշպու եաբմա հիքեաեէսինի տին-
լէտիքտէն սօնրա,

— Շիմտի անլաեօրում. տէնիզտէ թայֆալար իսեան իտէ-
րէք, Վալթէր Պրայթըն տիլինի քէստիքտէն վէ եիւզիւնիւ
խուրտէխաշ իթտիքտէն սօնրա, քէնտիսինի ատանըն պիրինէ
աթմըշ օլաճապ տըրլար, տէտի:

— Իշթէ պէնիւմ տէ զաննըմ պու գապիլտէն տիր:

Պու արա, օլ անէ տէկին պիլա ֆիթուր տուրմուշ օլան
Օ'Բէննի՝ էնսէսինէ տէօնիւպ, տօգթօր իլէ Բօգամպօլա տիգ-
գաթլէ վէ կէօզիւնիւն պազի գըսմըլա նազար իթտի, վէ
Բօգամպօլ:

— Տո'ւրունուզ, շիմտի քէնտիսինէ պու խուսուսու ինկի-
լիզճէ սօրարըմ, չիւնքի ֆրանսըզճա պիր քէլիմէ պիլէ պիւ-
մէզ, տէտի, վէ ֆիլվազը ինկիլիզ իսանըլա, Վալթէր Պրայ-
թա, իսեան իթմիշ պուլունան թայֆասը թարաֆընտա՞ն մը
շու հալէ կէթիւրիւմիշ օլտուղունու «իւալ իթտի:

Սախլթէ վահշի՝ Բօգամպօլուն սէօզլէրինի՝ տիգգաթլէ
տինլէեօր կիպի աուրտու, ֆազաթ էվվէճէ հիշ պիր շէյ
անլամամըշ աըր եախօա իշիթտիկի սէօզլէր ֆիքրինտէ
պիր թագըմ խաթըրէլէր պրագմըշ տըր կիպի կէօրիւնտիւ,
վէ միւթէազըպէն պաշընը եօգարտան աշաղըեա գատար

էյմէքլէ, վազը օլան սիւալէ էվվէթ մանէասընտա ճէվապ վէրմիշ օլտու.

Տօգթօր իսէ, քէնտի պուլուշունուն տօղրու օլմասընտան տօլաեը թէքէպպիւր իտէրճէսինէ,

— Կէօրտիւնիւզմիւ, տէտի:

Բօգամպօլ. — Բէք էյի, մատէմքի պուլ խուսուս օլտուգճա անլաշըտը, շիմտի պիղիմ գօնսօլթօմուգա կէլէլիմ:

— Աֆվ իտէրսինիզ, պիր չէ, տահա սօրաճաղըմ:

— Սօրունուզ:

— Սիզ պուլ ատէմի նէրէտէ պուլտունուզ:

— Բասթ կէլա պուլտում. պիր ագչամ պազը հօգգա-պազլարըն պարագասընտա կէօրտիւմ:

— Քէնտիսինի թանըեապիլտինիզ մի:

— Էվվէթ:

— Պունունլա պէրապէր շիմտիքի հալի էվվէթի հալինէ ապա պէնդէմէմէլի տիր:

— Հագգընըզ վար տըր, լաքին սօլ մէմէսի ալթընտա պիր եարէ պուլունմագտա տըր քի, իշթէ սիզտէ կէօրիւեօր-սունուզ:

— Էվվէթ, գըլըճլա վուգու պուլմուշ պիր տուէլլօ եարա-սը տըր:

— Իշթէ պէն քէնտիսինի պուլ եարա սաեէսինտէ թանը-տըմ, վէ սիգէ տէ տիկէր պիր հիքեաեէ նագլ իթմէկէ մէճ-պուրում:

— Շու հիքեաեէնիզի նագլ իտին պագալըմ:

— Վալթէր Պրայթ պէնիմ հաեաթըմը գուրթարմըշ տըր, Քէնտիսի պէնիմ իչին պիր գըլըճ տարպէսի եէմիշ տիր, Օլ վագըթ պէն ատի պիր նէֆէր իտիմ, Պիր ագչամ, Գալկիւ-թա շէհրինտէ պաեաղը պիր խանէտէ պուլունտուղում սըրա-տա, արգատաշլարըմտան պիրի իլէ գավկա իթտիմ, Խասմիմ սէրխօշ իտի, պէն տէ քէյֆ իտիմ, Ինկիլիզլէրին սոգս տէնի-լէն ուսուլինտէ քէնտիմի միւտաֆաա իտէրքէն, խասմիմ գը-լըճընը չէքիպ իւգէրիմէ հիւճում իթտի, Պանա եագլաշտըղը

սըրատա, պիրատէմ արամըզա աթըլըպ, պէնի վուրմահա մախսուս օլան աարպէ քէնտի գալպկեհհընա թէմատիւֆ իթմէքլէ, տէրհալ եէրէ սէրիլտի, իշթէ օ աաէմ Վալթէք Պըրայթ իտի:

— Անլահօրում:

— Տիմէք հաեաթընտան ուզուն միւտտէթ գաթըլ իւմիտ իտիլմիշ օլան պու պիշարէ աաաւմըզազ՝ պէնիմ էպէտի շիւքք րանիեէթիմի գաղանմըշ օլտու, վէ կէօրիւեօրսունուզ քի, ճէնապը Հազգ՝ վաղիֆէի շիւքրանիեէթիմի իսթիմալ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ պուեուրտու: Պազընըզ, պու խուսուս նասըլ օլտու: Օ ագշամըլ էհհէսինտէ կէօրիւլէն տէհշէթլի չիրքինլիք նազարը տիգգաթըմը ճէլպ իթտի: Պատէհու գըլըճ տարպէսի եէրինի կէօրտիւկիւմտէ սարսըլտըմ, վէ եանընա եագլաշարագ, գուլաղընտան աշաղըեա, «Սէն վալթէր-Պրայթ տէյի՞միսին» տէտիմ: Ու վապըթ քէնտիօի հէեէճանը ազիմ կէօթէրտիկինտէն, արթըգ շիւպհէ իթմէտիմ: Հօգգապագլարըն էլինէ պիր գաշ լուի ալթունու վէրմէքլէ, քէնտիսինէ սահիպ օլտում, վէ սիզի խաթըրլաեարագ, վէ մէհարէթի ֆէվգէլատէնիզէ կիւվէնէրէք, պուրահա կէթիւրտիմ:

Տօգթօր՝ պաշընը էյտի վէ տաթթէ մարքի իսէ, իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Էվվէթ, պու չիրքինլիկինի թէմաւիլլէ կէչիւրէմէզսէնիզ պիլէ, պիր ազ խաֆիֆլէթէպիլէճէկինիզի միւլահազա իթտիմ: — Սիզ տէ պիլիւրսինիզքի, ազիզիմտօգթօր, սէրվէթիմ սաեէսինտէ պու պիշարէ աաէմէ պիր էյիլիք եաբապիլիւրիմ, վէ էկէր եիւզիւնտէքի իշպու էսէրլէրի պէր թարաֆ իտէպիլիւրսէք...

Տօգթօր, թէքրար մումու էլինէ ալըպ, Օ' Բէննիեի աեաղա գալտըրտըգտան սօնրա, մէրգուժուն չիրքին վէ մէքրուհ թասվիլիլի մուայեէնէ իթտիքտէն սօնրա,

— Էվվէթ, պու էսէրլէր Սվաթըրալիա մահսուլու սըրլար, տէյի պէեան իլլէտի:

— Ջըգապիլիլլէ՞ր մի:

— Ձանն իտէրիմ.

— Եանըգլար.

— Օ դապիլ տէյիլ տիր.

— Յագաթ կէջգլէրի.

— Պունլարտան պիրի քեամիլէն սէօնմիւշ տիւր. տիկէրի տէ խասթա տըր. Եարըն սաաթ օնտա թէքրար կէլիրիմ, չիւնքի պու խուսուստա դարարը գաթի վէրէպիլմէքլիկիմ իչին, կիւնտիւզ վադթը կէօրմէքլիկիմ լաղըմ տըր.

— Բէք էյի, Եարըն սաաթ օնտա պուկուրուն.

Բօգամպօլ՝ հէքիմէ կէօնտէրի կիթտիրտէն սօնրա, Օ'Բէն-նիւնին Եանընա ալտէթ իթտի, վէ էլիյլէ մէրգոււմուն ումու. զունա վուրարագ.

— Տօսթում, կէօրիւեօրսուն ա', սէնի տիկէր պիր դալը-պա կիրտիրմէեէ ճահտ իտիւօրում. Մէսէլա կիւզէլ պիր տէ-իգանլը օլաճագ տէյիլսին, վէ պունտան պէօյլէ տէ կէլինին գօնթէս ժան տը Գէրկաղըն խօշունա կիտէմէզսին, լաքին էլ-տէն կէլտիկի մէրթէպէտէ պիր չէքլ ալաճագսըն, տէտի.

Սըր Վիլիամսըն Եիւզիւնտէ տէհշէթլի պիր կիւլիւմթէմէ հուսուլէ կէլտի, վէ Բօգամպօլ՝ իֆատէսինէ շու եօլտա տէշ վամ իյլէտի.

— Ա'հ, էօյլէ պիր իսմ թէլէֆֆիւլ իթտիմքի, պունուն սէնին իւզէրինտէ տաիմա թէէսսիրի օլարագ տըր. Հէր նէ իսէ, սէնի պիր տէրէճէ ինսան քիսվէթինէ գօեաճաղըմ. Շիմտի շուրասընը բէք էյի անլարսըն քի Մ. մարքի տը Շամրի պիւթիւն կիճէ քէնտի օթէլինին խարիճինտէ գալամագ, զիրա տօ'սթում, պէնիմտէ պիր գըղգարընտաշըմ, պիր գայնըմվէ ալէմ նաղարընտա մուհաֆագա իտէճէք պիր վաղիւէթիմվար տըր.

Բօգամպօլ՝ չանը չալմագլա, օդա խըզմէթքեարը փչէքի կիրտիկինտէն, մէրգումա խիթապէն.

— Պու ատէմին էսվապընը թէպտիլ էթ, (կիւլէրէք վէ Օ'Բէննինին թէգեինաթը օլան թիւլլէրի վէ գըրմըզը տօնու կէօսթէրէրէք.) շու իւսթիւնտէքի շէյլէրի չըգար, վէ քէն-

տիսինի եաթաղըմա եաթըր, վէլհասըլ ավտէթիմէ տէկին իճապ իաէն տիգգաթտա գուսուր իթմէ, տէտի:

Խըզմէթքեար, պօլ իւճրէթ ալան խըզմէթճիլէրէ մախ-սուս պիր թավը իլէ եէրէ գատար էեիլէրէք,

— Բէք էյի էֆէնտիմ, տէտի:

— Պուրատա պուլունան էլպիսէլէրիմտէն միւնասիպլէրի-նի ալըպ, եարըն սապահ տօգթօրուն կէլմէսինտէն էվվէլ կիյտիր:

Բօգամպօլ, պու իթարտան սօնրա բալթօսունու կիեի-նիպ, օթէլինէ կիթմէք իւղրէ արապասընա բաքիպ օլտու:

Արապա՝ ելլարըլմ կիպի սիւրաթլէ կիտիպ, ազ վադըթ-տա վէրնէօյլ սօգաղընա շուվասըլէթ իթտի:

Շամրի օթէլի գաբուսունուն իրի գանատը տէրհալ ա-չըլըպ, գաբուճու օտասընտան սիւրաթլէ կէլէրէք, արապա-նըն պասամաղընը էնտիրտի:

Բօգամպօլ, հիչ եաեա տիշարը չըգմամըչ պիր քիմսէ մա-գամընտա արապատան էնտի: Գաբուճու իւք ազչամը վիլուտ իթմիչ օլան պիր մէքթուպու մէրգուճա վէրտիկինտէն, մար-քի իչպու սէքթուպու աչըպ աթիտէքի ճիւմէեի օգուտու:

« Տիւգ վէ տիւշէս տը Սալանտրէրա՝ պու աեըն ... չար-չէնպիհ կիւնիւ ազչամը թաամը քէնտի խանէլէրինտէ իթմէկէ Մ. մարքի Ալպէր տը Շամրիեի տավէթ իտէրլէր: »

Բօգամպօլ. - (քէնտի քէնտիեէ.) Հէ՛ հէ՛, ղալիպա իչլէրիմ եօլունտա տըր ... կիտէրիմ:

.....

Իթէսի կիւն, Մ. մարքի տը Շամրի, սըր վիլիամսը պը-րագմըչ օլտուղու Սիւրէզն սօգաղընտաքի խանէեէ կիթտի, վէ սախթէ վահչիեի, խըզմէթքեարըն մուավէնէթիլլէ բօպ տը շամպըրեա սարըլմըչ, վէ պաշընա գատիֆէտէն պիր թագեա գօյմիւչ օլարագ պուլտու: Թապիպ տէ կէլմիչ օլուպ, մէր-գուճու քէմալը տիգգաթլէ թէտգիգ իթմէսինէ տէվամ իյ-էմէքտէ իտի: Տօգթօր՝ Բօգամպօլու կէօրտիւկիւնտէ,

— Շիմտի պու նիշանէլէրի եիւղիւնտէն մահվ իտէպիլէ-
ճէկիմէ հէման էմինիմ, տէտի, վէ Րօգամպօլու եանընտաքի
օտաեա կէօթիւրիւպ, եաժաշ սէտա իլէ,

— Պու ատէմին եիւղիւ ղաեէթ չիւրքին օլաճագ իսէ տէ,
չիմտիքի գատար դօրգուճճ վէ միւտհիշ օլմաեաճագ տըր,
ատէթա պիր գաղաեա եանի պիր վաբօր գաղանընըն բաթլա-
մասը կիպի պիր գաղաեա տիւշար օլմուշ օլտուղու գանն օ-
լունաճագ տըր: Անճագ դօրգարըմքի, վագը օլաճագ միւ-
տաժաթըմ քէնտիսինի պիւսպիւթիւն քէօրլաթմասըն,

— Իշթէ օ ֆէնա:

Րօգամպօլ տօգթօրու պրագըպ սլը Վիլիամսըն օտա-
սընա կիրտի, վէ էօնիւնէ գալէմ իլէ օգգա վագ իտիպ,
ինկիլիզճէ,

— Հէնուզ եագմագ պիլիճմիսին, տէտի:

Սըր Վիլիամս էլինէ գալէմ ալըպ, տիթրէր էլ իլէ, ֆա-
գաթ օգուճուլուր սուրէթտէ,

« Հէր շէյ խաթրըմտա տըր, վէ ինթիգամ ալմագ արզու-
սիլէ սիւզան օլմագտաեըմ » տէյի եագտը:

— Բէք էյի, տէյի իֆատէ իթտի Րօգամպօլ, վէ իւպէ-
թէն տախի, — Տօ'սթում, պաղը քէրրէ գարանլըգտա գալա-
պիլէճէկիմիզի ֆարզ իտէրէք, թէք կէօղիւնիւ գաբաեըպ պիր
քէրրէ տէ էօլէ եազ պագալըմ, տէտի:

Սըր Վիլիամս թէքրար գալէմի էլինէ ալըպ, չու սէօզլէրի
եագտը:

« Պիւսպիւթիւն քէօր տախի օլսամ, տիւշմէնլէրիմի՝ սա-
տէճէ քէնտիլէրինէ էլ տօգուճուլումագլա անլաեաճաղըմ: »

— Բէք էյի, տէտի Րօգամպօլ, վէ տօգթօրուն նէգտինէ
ավտէթլէ, -- Տօ'գթօր, պու ատէմի իսթէտիկինիզ կիպի թէ-
տաժի իտէպիլիսինիզ, քէնտի կէօղիւնէ ինթիեաճը պուլուն-
մատըղընը պէեան իտիեօր, տէյի իֆատէ իլլէտի:

.....

Նազկ իթտիկիմիզ մէնզարէտէն պիր ալ սօնրա, Բօգամ-
պօլ իլէ սըր Վիլիամսը Սիւրէզն սօգաղընտա քիւչիւք տաիրէ-
տէ պուլտուղուսուզտա, չուրաւեր թէէմին իտէրիզ քի, մէր-
գում օլ գատար թէպտիլ օլմուշ իտի քի, էկէր Թանբլ պուլ-
վարընտաքի կիւզէլ Չինկեանէ գըզը իլէ զէվճի վէ պուլտարըն
ամիրի մօնսիէօ Պօպինօ օրատա պուլտուղուս օլսա իտիլէր, քէն-
տի աթիգ քէֆիգիլէրինի ապա թանըրամանաճագ իտիլէր,
էվվէլ էմիրտէ գըրմըզը բանթալօն վէ հօրօզ վէ բաբաղան
թիւլէրինտէն հաբըլմըզ գըրաֆէթ եւրինէ քէսթանէ լէնկին-
տէ ուզուն վէ հագասը քիւրքիւ պիր բալթօ կիւրինմիշ օլուպ,
պունուն տիւլմէ եւրինտէ տէ պիր էնէպի տէվլէթինին նի-
շանընը իրաւէ իտէր սուրէթտէ ալէամէթի ֆարիգա պուլուն-
մագտա, վէ կիւրինմիշ օլտուղու կէնիշ վէ ահալընա գատար
ուզուն բանթալօն իլէ եէլիլ լէնկիլի կիւտէրիտէն բանթուֆ-
լա վէ պաշընա գօյմուշ պուլտուղուս սրմալը թագեա՝
մէրգումուն խանէ տախիլինտէքի թէզեինաթընը թէշքիլ իթ-
մէքտէ իտիլէր:

Թապիպ՝ մէրգումա իթմիշ օլտուղու վատ մուճիպինճէ
եւրզիւնտէքի նիշանլարը թէմամիլէ կէչիրմիշ, ֆագաթ սըր
Վիլիամսըն թէք կէօզիւ պու սըրատա զալ օլմուշ օլուպ, չու
գատար քի, էվվէլճէ մէզքիւր թէք կէօզ՝ մէրգումուն չիրքին
վէ միւտհիշ թասվիրինէ տահա զիւրտէ չիրքինիւք վէ տէհէթ
քէսպ իթտիրմէքտէ իքէն, անըն գայը՝ մէրգումուն թասվիրի-
նի պիր ալ տահա ինսան հալինէ գօյմուշ իտի:

Սըր Վիլիամս, չու վազիւթիլլէ պիր սէնաաթքերա, մէսէլա
պիր մաքինիսթէ պէնգէեիպ, պիր գագանըն բաթլա-
մասըլլա եւրզիւնտէ պիր լիագըմ՝ եանըզլար հասըլ օլմուշ
տուր կիպի զանն օլունմագտա իտի:

Օ սապահ քէնտիսինի պուլտուղուսուզտա, սաթաթ ալաֆ-
րանկա սօգուզ օլուպ, չալիրտի աթիգի Բօգամպօլ իլէ օլ-
տուղու սըրատա, աթէշին հանընա կէօթիւրիւլմիւշ օլան
պիւնիւճէք պիր գօլթուգլուտա եասլանմըշ իտի:

Բօգամպօլ, քօպ տը շամըլ կիւրինմիշ օլտուղու վէ սէտի-

տիրին իւզէրինտէ պոյլու պօռունա սերիւմիչ պուլունտուղու հալտէ, հիյլէքեար հօճասընա նազար իթմէքտէ, վէ շու սէօզ-լէրի սէօյլէմէքտէ իտի:

«Սահիհէն ամճա, սէնի թէտալի իթմիչ օլան շու անէ-մի տօգթօրուն, պիր թանէճիք կէօզիւնտէն սէնի մահրունմ իթմէսի շայեանը թէէտուիք տիւր լաքին էկէր սէն քէնտինի կէօրէպիլսէ իտին, հազգգէթէն բէք չիրքին պուլմանաճադ իտին: Շիմտի սէնին մի հիթէրէմ պիր հալին վար տըր, վէ հազգգընտա էօյլէ պիր կիւզէլ հիքեանէ թէրթիպ իթմիչիմ տիրքի, հէր քէս ինտինտէ շէրէֆլի պիր գուրպան ատտ օ-լունաճադսըն:

Բօգամպօլուն պու թապիրի՝ սըր Վիլիամսըն սիմասընտա էօյլէ պիր իսթիհզաքեարի կիւլիւմնէմէ հասըլիթտի քի, պու-նուն մանէասընը եալընըզ քէնտիսի պիլտիկի հալտէ, պուն-տան՝ ֆիքրի վէ պէտէնի ֆէլաքէթլէր էսնասընտա տա քէն-տիսինին տէրքեար օլան ազլու ֆէթանէթի դայպ օլմամըչ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի:

Բօգամպօլ շու եօլտա տէվամ էյլէտի:

— Ձիւնքի շիմտի ալէմէ դարշը չըգապիլէճէք պիր թաս-վիրտէ պուլունտուղուն ճիհէթլէ, սէնի ճէմիյեթէթէ թագաթիմ իտէպիլիթիմ, դաթէն օն պէչ կիւնտէն պէրու հէր քէս սէ-նին պահսընը իթմէքտէ տիր, Թէէմին իտէրիմքի, պիր հաֆ-թա գատար ումումըն տիհանընտա սէրմաեէ օլաճադսըն: Սէ-նի, պիր ժիւլ ժէրարա, ժան Պարթա, վէ Տիւկէյ-թրուէնէ պէնգէթտիմ, Եիւզլէրճէ գաբլանլարը էօլտիւրմիւշ, Սիբաի-լէր թարաֆընտան տիլին քէսիլմիշ, վէ գուրսանլարա թէս-լիմ օլմամագ իւզրէ սէֆինէնի պիզզաթ պէրհալա իթտիր-միշ մագամընտա նազլ իթտիմ: Հինտիսթան սէֆալին գուլմ-բանիասընտան պիր նիշանա նաիլ օլմուշ օլտուղունու անլաթ-տըմ: Գըզգարընտաշըմ, օլ տիլպէր վէ հիւսէնա Պլանշ տը Շամրի իլէ ֆապիէն, սէնի հաեաթըմը գուրթարմըշսըն տըր տէյի պիլիլլէր: Իմտի սէն նասիհաթլարընը պանա էսիրկէ-մէտիքճէ, օթէլիմտէ րահաթճա էօմիւր կէչիրէպիլէճէքսին:

Բէօր . - (պաշնը սալաեարադ .) Բէք էյի .

Բօգամպօլ . - Նամուսում հագգը իշին սէօյէրիմքի, սէ-
նին տէ պէնիմ կիպի տիւշիւնիւպ տիւշիւնմէտիկինի պիւ-
մէմ, ֆագաթ էկէր պէն սէնին եէրինտէ օլսա իտիմ, պանա
էօյլէ կէօրիւնիւր քի, շէօյլէ տէր իտիմ. «Պէն վագթիյլէ կիւ-
դէլ սըր Վիլիամս, ճալիպ վիգօնթ Սնտրէա օլտում, գատըն-
լար տիգլէրիմէ գաբանտըլար. Հէմ գօրգուլթտում, հէմ սէ-
վիլտիմ, հէմտէ իլթիֆաթ կէօրտիւմ. Նիհաեէթ զալիպ օլ-
տում. Լաքին կիւնիւն պիւրինտէ պիւր գատըն տիլիմի քէս-
տիւրտի, չէհրիմի պօզտուրտու, վէ պէնի աճընաճագ վէ տէհ-
շէթ իտիլէճէք պիւր հալէ գօյտու. Իմտի, զաիֆ պիւր ատէմ,
պու վուգուլաթլարը խաթըրլատըղընտա, քէնտի էօլիւմիւնիւ
թէմէնի իտէճէկի տէրքեար իսէ տէ, պէն եաշամագ, էվ-
վէլա ինթիգամ ալմագ իւզրէ եաշամագ իսթէրիմ. » Բօ-
գամպօլ սէօղիւ քէստի, վէ մուախարէն, « Լիմճա, համա
օլտուն պէնիմ իգպալիմ եալէր տիւր, սէնին ինթիգամընը ա-
լաճաղըմ տէտի, վէ պատէհու սէօղիւնէ պու եօլտա տէվամ
իյլէտի. « Սանիէն շունուն իշին եաշամագ իսթէրիմքի, եանըմ-
տա, պունտան էվվէլքի հալիմի անտըրըր պիւր քիմսէ, եանի
կէնճ, ճէսուր, պօշ իթիգատլարը պուլունմաեան պիւր ըէֆի-
գիմ վար տըր. ատէթա անըն ճիւմինի պէն ալարագ, մու-
վաֆֆագըյեթսիզիկինտէ միւքէտտէր, մուվաֆֆագըյեթ-
լէրինտէ մէսրուր օլաճաղըմ, վէ քէնտի նասիհաթլարըմլա հէր
նէեէ, եանի ագչէ, աշգ, իլթիֆաթ վէ հարիսանէ ֆիթու-
հաթլարա նաիլ օլտուղունտա, պէն տէ հիսսէմէնտ օլաճաղըմ. »

Սըր Վիլիամս՝ քէնտինէ մախսուս օլան կիւլիւմնէմէսի վէ
զարիպ պիւր չէհրէ իլէ էվվէթ մանէասընտա օլարագ, պաշնը
սալատը. Բօգամպօլ չու եօլտա տէվամ իյլէտի .

— Իշթէ կէօրիւեօրսուն քի էֆքեարընը բէք էյի անլա-
եօրում. Իմտի, Օ'Բէննի գըեաֆէթինտէ օլտուղուն զէման սէ-
նի կէօրիւպ, հէնուզ ագլու զէքեալէթինի զայպ իթմէմիշ օլ-
տուղունու իւմիտ իաէրէք, պուլունտուղուն սէֆիլ վազիեէթ-
տէն սէնի գուրթարմաեա թէրէտտիւտ իթմէտիմ. Էկէր պէն

օլմասա իտիմ, սէն նիհաեէթ օ եօլտա պիր էօմիւրլէ եաչա-
եպմաեարագ թէրքի հաեաթ իտէճէք իտին:

Քէօրուն եիւզիւնտէ թէքրար թէպէսսիւմ հասըլ օլտու
Պու թէպէսսիւմ իտէ, թէշէքքիւր եախօտ իսթիհզա մանէա-
սընտա իտի: Բօգամպօլ, մէզքիւր թէպէսսիւմէ իշպու սօն
մանէաեւր վէրէրէք, շէօյէճէ սէօզիւնիւ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Պունունլա պէրապէր ամճա, չուրասընը պիւմիշ օլ քի,
Բօգամպօլ, սէվկիւլիւ ուսթասը սըր Վիլիամնը գարուրէթ վէ
սէֆալէթտէն գուրթարմագլա քէնտի վազիֆէսինի իյֆա իթ-
միշ տիր, վէ եէթմիշ պին ֆրանգ սէնէվի իրատը պուլունան
վէ հէյեէթի իճթիմաիյեէտէ բարլագ պիր վազիեէթի օլուպ,
կիւնիւն պիրինտէ միւքէմմէլ պիր իզտիվաճ ագա իտէպիլէ-
ճէք օլան մարքի Ուպէր տը Շամրի՝ քէնտի տօսթը գապիմինի
թանըմագլա պիւեիւք պիր օեուն իճրա իյլէմիշ տիր, էկէք
պէնիմ եէրիմտէ տիկէր պիր ահմագ քիմսէ օլտա իտի, «Սըր
Վիլիամն քէնտիեէ պիր թէսէլլի պուլմագ իւզրէ իհթիմալ տըր
քի պէնի էլէ վէրէճէք տիր, իմտի քէնտիսինի պուլտուղում
հալտէն գուրթարմագտա նէ՞ մանէա վար տըր» տէր իտի:
Լաքին պէն պունուն մուղաիրի օլարագ, «Սըր Վիլիամնն հէր
նէ գատար իգպալի եալէր տէյիլ իտէ տէ, քէնտիսի՝ ֆէթին
վէ զէքի պիր քիմսէ տիր. վագաա պէն սահիլի սէլամէթէ
չըգմըշ իսէմտէ, էկէր էնսէմտէ սըր Վիլիամն պուլունարագ,
պանա նասիհաթ վէրիր վէ եօլ կէօսթէրիրսէ, զանն իտէրիմ
քի հէր շէյէ մուվաֆֆագ օլապիլիրիմ, մէսէլա, էլլի, վիւքէ-
լա, վէ հաթթա պիր բրէնս պիլէ օլապիլիրիմ» տէյի տիւ-
չիւնտիւմ:

Սըր Վիլիամն պու սօն սէօզլէրի իշիթտիկինտէ, օթուր-
մուշ օլտուղու գօլթուգլու իսկէմլէտէ մահգուզիեէթլէ գը-
մըլտանտը:

Բօգամպօլ. (տէվամ իտէրէք.) Շիմտի տօսթում, բէք
ալէա անպաեօրսուն քի, պէն սէնի, մահգա պանա պիր բէհպէր
օլմագ իւզրէ ալտըմ. իշլէրիմի սանա նագլ իտէճէեիւմ, վէ
պէն տէ պանա նասիհաթ վէրէճէքսին: Լաքին էվլէլ էմիրտէ

չիմտիեէ դատար հարեքէթիմէ Էսաս օլմուշ օլան պիր ֆիքրի պէեան իտէեիմտէ, պագալըմ պու խուսուստա նէ՞ միւթալէա իտէրսին:

Սըր Վիլիամս, «հայտէ պագալըմ» մանէասընտա օլարագ պաշընը սալլատը, վէ Բօգամպօլտա շու վէճհլէ իւավէի մէգալ իթտի:

— Ջտնն իտէրիմքի պու եէնի պիր էֆքեար տըր, իմտի պէնի տինլէ:

Պատէհու Բօգամպօլ սէտիրին իւզէրինէ եասլանարագ,

— Պէնիմէֆքեարըմճա շիմտիեէ դատար սէն վէ պէն թէչէպպիւսիւմիւզտէ մուվաֆֆագ օլամատըգ իսէ, սէպէպի շու տուր քի, պիզ, «սօղան վէ շարապ իլէ թէրպիէլի թավչան եահնիսի եարմագ իչին, «հէր հալտէ թավչան լազըմտըր» տէյի պէյն էլնաս սէօյլէնէն գապա պիր տարպը մէսէլէ միւթապաաթ իթմիչիզ տիր, տէտի:

Փէօր կիւլիւմէտի, վէ Բօգամպօլ իֆատէեէ տէվամլէ,

— Պու իսէ հէր ճիհէթլէ եանլըշ տըր, վէ պունա իսպաթ օլարագ, օթուզ իքի սոռեա եէմէք վէրէն լօղանթալարըն՝ օղլագ քէրինէ դօեուռն էթի գուլլանտըգլարընը պէեան իտէպիլիրիմ, Իլք աէֆա, խըրըզլար իչինտէն խէֆիէ մէմուրլարը ալմագլըղը տիւչիւնէն՝ բօլիս միւտիրի մուափինի Մ. աը Սաթթին օլմուշ տուր, Պունտա հագգը վար տըր, ֆէնալարը էյիլիք խըզմէթինտէ գուլլանմըշ տըր, Պիզ իսէ պունուռն մուզալիրինտէ հարեքէթ իթտիք, եանի մագսէտիմիզէ էրմէք իչին, պիր թագըմ իբսիզ սաբսըզ հէրիֆլէրի խըզմէթիմիզտէ գուլլանտըգ, վէ իշթէ պունուռն իչին տէ զարարտիտէ օլտուգ: իմտի իշթէ պէնիմ էֆքեարըմճա էմնիեէթլի սուրէթտէ ֆէնալըգ իթմէքլիլին էն ալէա շարէսի՝ խայրխահ քիմնէլէրին մուազէնէթինի իսթիհաալ իթմէք տիր:

Սէն պունա նէ՞ տէրսին, տէյի սալ իթտի:

Սըր Վիլիամս «Բէք թէմաժ տըր» մանէասընտա պաշընը սալլատը:

Բօգամպօլ, - Պինտէն ալէյհ տէօրթ այտան պէրու պիր

մարքի մագամբնտա եաշատըղըմ հալտէ, քէնտիմի բէք էյի պուլուեօրում, վէ պիր թագըմ էհլի ֆաղիլէթ թարաֆընտան իհաթա օլունմուշ պուլունու եօրում, Դըղգարընտաշըմ ապքի պիր մէլէք վէ էնիշթէմ պիր ասըլգատէ տիր. պէնիմտէ միւթէպէ-
րանտան պաղը ահըպպամ վար տըր. իմտի իշլէրիմէ սէնի վա-
գըֆ իթտիկիմ հալտէ, պու խայրխահ ատէմլէրի քէնտի մէ-
նաֆիիմիղէ գուլանապիլիր, վէ հըրսը շանըմըղ լէհինտէ օլա-
րագ կիւղէլ պիր սաթրանն օեունու թէրթիպ իտէպիլիրիղ:

Սըր Վիլիամսըն սիմասընտա էլան էսէրի մահգուղիեթ ժիւշահէտէ օլունուպ, էկէր տիլի վէ կէօղլէրի օլսա իտի, հիշ շիւպհէ եօգ տուր քի, իլմի ֆէյլէսօֆիի ֆաալիտէ խայլի թէ-
րագգը իթմիշ օլմասընտան տօլաեը շէրիքինի թէպըրիք ի-
տէր իտի:

Բօգամպօլ. - (տէվամ իտէրէք.) Շիմտի սանա, մահգա,
ասըլ խանէ սահիպինի էվինտէն թարտ իթմէք, վէ սախթէ վա-
թէմ իւզէրինէ աղլամագ իւզըէ Բալխէ կէլտիկիմ կիւնտէն
պէրու եաբտըղլարըմը նագլ իտէեիմ:

Սըր Վիլիամս, վագթիյլէ միւթատը օլտուղու իւզըէ գօլ-
թուգլու իսկէմլէսինտէ եասլանտը, վէ մուհիմմ մատաէլէր
տինլէմէեէ հազըրլանան քիմսէ կիպի վագիեթ քէսպ իթտի:

Բօգամպօլ. - Նամուսում հագգը իչին սէօլլէրիմքի, ֆա-
ղիլէթի սէվէն պաղը քիմսէլէրի թանըրըմ, զիրա ֆաղիլէթին
տէ էյի ճիհէթլէրի վար տըր:

Մերգում ալու ճիւղէն իրատ իթտիկի զէման խէփիէն
 նըր Վիլիամսա պագտը, վէ օ տախի ումուղարընը չէքտիկին-
 տէն, Բօգամպօլ քէնտի քէնտիեէ, — Պու էյի, տէյիչմէմիչ,
 էլան քէնտիսինտէ էսկի ըուս մէվճուտ տուր, տէտի, վէ ալէ-
 նէն տախի, շու եօլտա իլավէի մէգալ իյլէտի. — էվվէթ, ա-
 գիլանէ վէ միւթէտիլանէ սուրէթտէ գուլլանըլան ֆաղիլէ-
 թին՝ քէնտիեէ մախսուս լիեադաթը վար տըր, էվվէթ ամճա,
 գըզգարընտաշըմ էլմաս կիպի, պըրլանթա կիպի պիր գըզ
 տըր. քէնտիսինտէն հէր նէ իսթէսէմ եաբաճագ տըր, զէվճի
 տէ քէզալիք. ֆագաթ պիգ սէտատա նագլը քէլամ իտէլիմ,
 եաբմա վալիտէմին վէֆաթընտան տօլաեը սամիմի պիր թարգ-
 տա օլ գատար կէօզ եաշլաըը տէօքտիւմ.քի, տէրհալ գըզ-
 գարընտաշըմն վէ էնիշթէմին թէվէճճիւհէրինի գազանտըմ
 Պու գատարը քեաֆի տէյիլ իտի. ֆամիլեամըն ըիաեէթ վէ
 հիւրմէթինի գազանմըշ իտիմ իսէ տէ, հէր քէսին հիւրմէթ
 ու ըիաեէթինի տէ գազանմալը իտիմ. իմտի, գապրիսթան,
 տան ավտէթիմտէ պարօն տը Շամրի.Շամրօեսու տուէլլօեսա,
 տավէթ իթտիմ, գըլըճընը իքի աէֆա ումուղում իլէ գարնը-
 մա տօգ ունտուրտու, պատէհու գարընտաշըն իլէ վուգու
 պուլան տուէլլօմտա մուվաֆֆագըյեէթինէ տէսթրէս օլա-
 մամըշ օլտուղում Պին ֆրանգլըգ տարպէ իլէ խասմիմի եէրէ
 եաթըրտըմ, Լաքին պարօն վէֆաթ իթմէտի, վէ հաթթա խա-
 նէսինտէն տիշարը չըգմագտա օլտուղու տա սէօյլէնիեօր, Հալ
 պու քի հաեաթընտան գաթը իւմիտ իտիլտիկի ճիհէթլէ,
 պոււնուն թէէսսիրի կէօրիւտիւ.

«Իմտի հէր քէսին տիլինտէ սէօյլէնտիմ.

«Մարքիզտը Շամրինին վուգուի վէֆաթը պիթթապի գը-
 զընըն իզտիվաճընը թէէխիր իթմիշ իտի. շու գատար քի Պը-
 լանշըն եալընըզլըզ, վէ պէնիմ, կէնճիկիմ հասէպիլէ քէն-
 տիսինէ համի օլամատըղըմ, եաս միւտտէթինին իքմալինէ
 պէլէնիլմէմէսինէ միւսաատէ իթտիլէր, ֆիլիսէնին միւսաա-
 տէբարըղընը թէմէննի իթտիմ, վէ կէօրիւլէն լիւղում իւ-
 գէրինէ պու միւսաատէբարըղը իսթիհալ իթմէքիկիմա»

եէսինտէ, մարբիզին վէֆաթընտան իւշ այ սօնրա, եանի պունտան ալթը հաֆթա յուգատտէմ թանթանասըզհա իզ-
տիվան րէսմի իճրա գըլընտը:

«Կէլին իլէ կիւվէյի վէ պէն թէքմիլ եաս իշինտէ իտիք: Պու իսէ բէք էյի օլտու, եասըն խիթամընա գատար, անլէրին, պէնիմ էվիմտէ գալմալարը թէնսիպ գըլընտը: Եալընըզ օըվա-
գըթ Ֆապիէն՝ Պապիօն սօգաղընտա սաթըն ալմըշ օլտուղու օթէլէ կիտէճէք տիր: իզտիվան ագշամընտա Շամրի օթէլին-
տէ նէ՝ զիեաֆէթ վէ նէ՝ գապուլիեթ վուգու պուլմաեըպ, իրթէսի կիւն իւշիւմիւզ տէ Որանժըրիտէ հէնուզ թագսիմ ի-
տիմիշ օլմաեան արագիմիզէ կիթտիք, վէ օն պէշ կիւն օրատա գալտըգ: Թամ սէքիզ կիւնտէն պէրու ալտէթ իթմիշ օլ-
տուղում հալտէ, սանա րասթ կէլտիմ: Իմտի տօ՛սթում, պիր ալտան պէրու գըզգարընտաշըմ էվլէնմիշ օլտուղու թագտիր-
տէ, պիր ազ սէրպէսթճէ պէքեարլըգ էօմրիւնիւ կէշիրմէք-
տէեիմ: Տիւգ տը Սալլանտրէրանըն խանէսինէ, քէնտի խա-
նէմէ կիրէրճէսինէ կիրմէքտէեիմ: Պու տիւգ, Իսքանեօլ օլուպ, Գուպա ատասընտա միլեօնյարա մալիք տիր, վէ պիր տէ գըզը վար տըր բի, քէնտիմէ զէվճէ իթմէք իսթէրիմ:

Սըր Վիլիամսըն ճիւզի պիր հարէքէթինտէն՝ Րօգամաօլ, հօճասընըն քէնտիսինի հարիս պիր քիմսէ ատտ իյլէտիկինի անլատը իսէ տէ, պունտան տօլաեը ասլա միլթէէսիր օլմա-
եարաւ, իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ՝ իյլէտի:

«Ճիւգ տը Սալլանտրէրա էլլի եաշլարընտա, ասըլգատէ-
կեանտան պիր զաթ տըր: Սէրվէթի ճէսիմէսինտէն պաշգա, էվսաֆը սիեասիեէեի հաիզ տիր: Գօրթէս մէճլիսինտէ տախի մէպուս տուր: Դէնտիսինին եէկեանէ պիր գըզը օլուպ, անըն իլէ իսմի մահվ օլմադտա պուլունտուղունտան, քէրիմէսի մատ-
մազէլ Բէբիթա-Տչօրէս-Գօնսէքսիօնու էվլէնտիրտիկինտէ, պու իսմի, քէնտի պիւեիւքիւկիւնիւ վէ տիւգ իւնվանընր տա-
մատընա ինթիգալ ի Էտիրմէք իւզրէ գրալիցանըն միւսաա-
տէսինի իսթիհաալ իյլէմէք նիեթթինտէ տիր: Իշթէ պէօյլէճէ, ազիզիմ ամճա, պիր միւտտէթ սօնրա պէնի տիւգ տը Սալ-

լանտրէրա խմիլէ պիւսիւք պիր Իսթանիա ասըլգատէսի, վէ պէլքի տէ պիր թարաֆտա էլլի կէօրէճէքսին, տէտի:

Սըր Վիլիամս՝ թահսին եօլունտա պիր հարէքէթտէ պու- ունտու, վէ Բօգամպօլ շու սուրէթտէ տէվամ իյլէտի:

— Մատմագէլ Գօնսէրսիօն պէնի միւսաիտ սուրէթտէ գա- պուլ իթմէքտէ օլտուղունտան, պանա մուհապպէթի պու- լունտուղունու զանն իյլէմէքտէերիմ: Վալիտէսի տիւշէս իսէ, վազթինտէ սանա պէեան իտէճէք օլտուղում սէպէպլէրտէն նաշի պէնի ճալիպ պուլմագտա տըր: Լաքին իզտիվաճ խու- սուսունտա տիւգիւն կէօնլիւնիւ գազանամատըմ: Անճագ պու պապտէ պիր թէտպիր տիւղինէյիլիրիմ: տիւգէ բէք տէ խօշ կէօրիւնմէեճէք եօլտա, քէնտինին կէնճիկինէ վէ պէքեար- լըգ զէմանընտաքի ճահիլանէ հարէքէթլէրինէ տաիր պիր թագըմ խաթըրէլէր ճէմ իյլէեէպիլիրիմ, անլա՞եօրմուսուն ամճա:

Սըր Վիլիամս, էվվէթ մանէասընտա օլարագ պաշընը սալ- լատը, վէ Բօգամպօլ տալի իֆատէսինի շու վէճհլէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Շիմսիլիք իքի պիւսիւք մուամէլէմ տէրտէսթ տիր: Պիրի՝ տիկէլինին ֆասընա եարտըմ իտէպիլիր: Սէվկիւլիւ է- նիշթէմ Ֆապիէն, քէնտինին խապէրի օլմանարագ իքի իւշ եիւզ պին ֆրանգ իրատ միրասա գօնմագ իւզրէ տիր: Պու խուսուստա պազը թասալվուրլարըմ՝ վար տըր, լաքին պու- նուն իւզլինէ իլէրուտէ կէօրիւշիւրիւզ: Շիմսի սէնին եա- խօտ տահա տօղրուսու տիւշմէնլէրինի կէօրիւշլիւմ, չիւն- քի օ տիւշմէնլէրին՝ պէնիմտէ տիւշմէնլէրիմ տիր: Իւշ այ- տան պէրի տիր քի մալիւմաթը լազըմէեի իօթհհալ իյլէ- տիմ: Շէօյլէքի սէվկիւլիւ գարընտաշըն գօնթ աը ֆէրիազըն նէ օլտուղունու թահգըգ իթտիմ: Արման՝ էլան խալիխահ- լըղընտա վէ ինսանիեթթէրվէրլիկինտէ տէվամ իտիեօր: գարըսը վէ օղլու թարաֆընտան տալիմա սէվկիւմէքտէ տիր: Սէվկիւլիւ Պագգարամըղտա գօնթէս Արթօֆ օլմուշ տուր, լաքին պու իզտիվաճ հէման էսըարի հալ իւզէրինտէ տիր:

Պագագարա իսմի՝ սրբ Վիլիամսն երկզինտէ տէհչէթ վէ
ատավէթի միւպէյեին պիր թէէսսիր հասըլ իթտի:

Րօգամպօլ. - (տէվամ իտէրէք.) Փօուլէր սէֆինէսինի խա-
թըրլամագտա օլտուղուն կէօրիւլիւեօր. լաքին Պագագարա
հագգընտա զիեատէ մալիւմաթ վէրմէգտէն էվվէլ սանա պիր
նասիհաթ վիրմէք իսթէրիմ:

Քէօր՝ պիլա հարէրէթ տուրտու, ֆագաթ մէրագ իչինտէ
պուլունտուղու քիսվէթինտէն անլաչլտը:

Սախթէ մարքի. - (տէվամ իտէրէք.) Գարրնտաչըն հագ-
գընտաքի ատավէթին՝ արտ արտա իքի տէֆա զարարընը մու-
ճիպ օլտու. Պէն ղէնին եէրինտէ օլսամ, Մ. տը Գէրկազիլէ ուղ-
րայմանըպ, Պագագարա իլէ ուղրաչըրըմ: Օնա գարչը քիւչիւք
պիր իլանը հարպ իտէպիլիրիզ, գիրա վագթիլլէ վիգօնթ տը
Գամպօհլ օլտուղում սըրատա, պէնի թաճիզ իթմիչ պուլուն-
տուղու կիպի, պու տէֆա տա մատմագէլ Դօնսէքսիօն տը Սալ-
լանտրէրա հագգընտաքի թասավվուրլարըմճա պէնի թաստի
լլէեօր: Ղարիպ եէրի շուրասը տըր քի, պունու քէնտիսի տէ
պիլմէեէրէք եարըեօր, վէ Բարիստէ պուլունմասընըն սարքի
տլ Շամրիեէ զաեէթ մուգիրը օլաճաղը տա տէրքեար տըր:

Պագագարա, քէնտիսի պիլմէեէրէք, Րօգամպօլուն թա-
սալվուրլարընա նաճըլ մանի օլապիլմէքտէ, Բարիստէ նաճըլ
պուլունապիլմէքտէ, վէ նէ՞ եօլտա էօմիւր կէչիրմէքտէ իտի:
Իչթէ պուրասընը եագընտա պէեան իտէճէեիզ:

.....

Ն կիւնիւն ագչամըսը, քէօր սըր Վիլիամս, վալթէր Պրայթ
իսմիլի, Վէրնէօլլ սօգաղընտա վագը օթէլ տը Շամրիտէ
եէրլէչի:

Րօգամպօլուն զիքր իթմիչ օլտուղու տիւգ տը Սալլանտ-
րէրա՝ Պապիօն սօգաղընտա միւքէլլէֆ պիր օթէլտէ իգամէթ
իթմէքտէ օլուպ, վիգօնթ Փապիէն տ'Ասմօլ տախի, գաեըն
պիրատէր, մարքի տը Շամրիինին իսթարը մուճիպինճէ մէզ-
քիւր օթէլն եանընտա վագը օթէլ Սէնթ-Լիւսիեի մաթըն
ալմըչ իտի:

Շիւպհէսիդ մարքինին պու հարեքէթի՝ պաղը կիզլի էֆ-քեարա մէպնի իտի :

Տիւգ տը Սալլանտրէրա՝ թաղըրիպա իւշ սէնէտէն պէրու Բաղիստէ իգամէթ իթմէքտէ օլտուղու հալտէ , քէնտի օթէ-լի իշին ֆէվգէլատէ մէսարիֆ իթիեարըլլա , օրասընը միւ-քէմէլ գըլմըշ իտի : Պինանըն էն կիւզէլ վէ էն միւզէյիէն ճիհէթի՝ շիւպհէսիդ մատմաղէլ Բէքիթաւ-Տօլօրէս-Գօնսէքսիօ-նա հասը իտիմիշ օլան իքինճի գաթ իտի :

Տիւգիւն եէկեանէ օլան պու գըղը՝ բէտէրինին զաեթ.. լէ նազարընտա օլմասըլլա , հէր արղու վէ էմրի իճրա իտի-լիը , վէ բէտէրի թարաֆընտան քէնտիսինէ իսթէտիկի գա-տաթ մէպլաղ իթա գըլընըր իտի :

Գօնսէքսիօն , օն տօգուզ եաշլարընտա օլուպ , ֆագաթ մէմէքէթինին սըճագ րիւզկեարլարը վէ կիւնէշի քէնտիսինի բէք չաբուգ եէթիշտիւրմիշ օլտուղունտան , երմի իւշ երմի տէօրթ եաշլարընտա զաֆն օլունուր իտի :

Մատմաղէլ տը Սալլանտրէրա՝ Սէվիլ շէհրինտէ տօղմուշ օլտուղու հալտէ , պիը Անտալուզիալը կիպի կիւզէլ , պօ եու սէլվի կիպի հիւսիւնլիւ , սաշլարը գարա , կէօղէրի գօնու մալի , տօտաղլարը ալ կիպի գըրմըղը , էլլէրի նազիք վէ աեագ-լարը՝ ասըլ Անտալուզիալը աեագլարը կիպի պիշիմի օլտու-ղու ճիհէթլէ , նատիը իւլ էմսալ կիւզէլլիքլէրտէն պիրի աա տօլունմաեա լաեքգ իտի :

Պու կէնճ Իքքանեօլ գըղ , Բարիս ալէմինտէ զահիր օլու-ղու իւք սէնէսի զարֆընպա , ֆէվգէլատէ ճիհանը տախիէն-տիսինէ եարտըմ իթտիկի ճիհէթլէ , չօղլար տէսթի իգմվա-ճընը թալէպ իյլէտիէր : Գօնթլար , մարքիլէր , պարպար , պիւսիւք մալիէ էրպապլ , վէ սէնաաթիարան պու ճիմէտէն պուլունմագտա իտիլէր : Լաքին մատմաղէլ Գօնսէքսիօ պու-լարտան հիշ պիլիսինէ մէյլու լաղպէթ կէօթէրմտիկին-տէն , բէտէրի , պու թալիպլէրին քեաֆֆէսինի քէմպը նեղա-քէթ իւզըլ եօլա գօյաու : Պու տիւպէր գըղ՝ քէնտիսինին հէ-ման օն ալթը եաշընտա պուլունտուղունու , վէ փնաէն ա-

լէյճ էվլէնմէք իսթէմէտիկինի ըէսմէն վէ գաթիէն պէեան իթմիչ իտի :

Տիւգ վէ անասըլ իրլանտալը օլան վէ հէնուգ զաեէթ տիւ- պէր պուլունան զէվճէսի տիւչէս՝ գըզլարընա ինկիլիզ թէրպի- եէսի վէքտիրմիչ օլտուգլարընտան, Գօնսէքսիօն, Բարիստէ, քէնտի, Ֆիլիլեաթընըն հաքիմի մութլագը օլան կէնճ պէր ին- կիլիզ գըզը կիպի եաշամագտա, վէ հէր սապահ եանընտա պէր խըզմէթ քեար օլարագ, աթա սիւար օլուպ, կիւնտիւզ տախի վիգթօրիա եախօտ գուբէ արապասըյլա թէնէզզիւհէ չըգմագտա իտի : Էլհասըլ մատմագէլ Գօնսէքսիօն, հէր քէ- սին տիլինտէ էզպէր օլմուշ պիր գըզ իտի :

Պիր սապահ Պուա.տը.Պուլօնեըտա մէզպուրէ, Բարիստէ հէր քէսին մարքի տը Շամրի ատտ իյլէտիկի քիմնէ իլէ իւլ- ֆէթ իթտի : Շէօյլէ քի, Բօգամպօլ, կիւգէլ պիր հայվանա սիւար օլմուշ օլարագ կէօլին էթրաֆընտա տալաշտըզը սըրա- տա, չաղլաղան պիր սու եագընընտա գար կիպի պէեագ վէ ճինս պիր արապ աթընա սիւար օլմուշ օլանպիր գատընա թէ- սատիւֆ իթտի : Աթ, սուեուն չաղլաեարագ պգմասընտան գօրգուպ շահ գալգմագտա, կէրի կէրի կիթմէքտէ, վէ ազիմ պիր գօրգու էմարէլէրի կէօսթէրմէքտէ իտի : Աթըն իւզէ- ըինտէ պուլունան գատըն՝ ճէսարէթի ազիմէ իլէ հայվանա գարըռ ուղրաշմագտա օլուպ, սիւարիլիքտէ նատիրէն թէսա- տիւֆ իտիլէն գազալարտան պիրի վուգու պուլմագա իտի, իհթիմալ քի, հայվանը թէսկինէ վէ զապթ իթմէկէ մուվաֆ- ֆագ օլապիլէճէք իտի, եանի գատընըն էլինտէքի եքուար պիրտէն պիրէ գօբմասըյլա, հայվան ալապիլտիկինէ գօշմաեա պաշլատը :

Թամօլէսնատէ Բօգամպօլ գարըռ ճիհէթտէն կէլմէքտէ օլմասըյլա, գօշմագտա օլան հայվանը տուրտուրմագ իսթէ- տի իսէտէ, հայվան պիր սըլրաեըշտա տիկէր թարաֆա կէչ- տիկինտէն, Բօգամպօլ տախի քէնտի աթըյլա թաագիպ ի- տիպ, ազկըն հայվանըն իւզէրինտէքի գատընը գուճագլպ- եըպ գուրթարտը, վէ այնի վագըթտա աթ տախի քէնտիեքի

կէօլէ աթոր։ Օ գատըն մատմազէլ Գօնսէբսիօն օլուպ, գուր-
թարըճըսընա շէտիտէն թէշէքքիւր իթտիկի կիպի, իսմինի
տէ սօրտու, վէ մէրգուսուն մարքի տը Շամրի օլտուղունու
անլատը։

Ֆէրտասը կիւն տիւգ տը Սալլանտրէրա պիզգաթ Բօգամ-
պօլա վիզիթա վէրէրէք, պէեանը թէշէքքիւրիւ աղիմիլէտի,
Արատան սէքիզ կիւն կէշտիքտէն սօնրա, Բօգամպօլ, տիւ-
գիւն, Պապիլօն սօգաղընտա վազը օթէլինտէ վէրտիկի պիր
պալօեա տալէթ օլունտուղու կիպի, օն պէշ կիւն սօնրա տա-
խի թաամտա հազըր պուլունտու։

Իշթէ պու տագըգատան իթիպարէն, սախթէ մարքի տը
Շամրինին ֆիքրինտէ էֆքեարը հարիսանէ հասըլ օլարադ,
քէնտի քէնտիեէ,

— Գօնսէբսիօն իլէ էվլէնէճէերիմ, տէտի։

Պիր կիւն Բօգամպօլ, քէնտի արապասըլլա տիւգիւն օ-
թէլինէ կիթտիկինտէ, գաբուտա կիւզէլ պիր արապա կէօ-
րիւպ, քիմին օլտուղունու թանըեարագ, քէնտի քէնտիեէ,

— Օհօ՛, բաքիպիմ տօն ժօղէ կէլմիշ օլմալը, տէտի, վէ
այնի վագըթտա գալարը չաթըլտը։

Օթէլին խըզմէթքեարլարընտան պիրի Մ. մարքի տը Շամ-
րիեի գարշըլաեարագ,

— Մ. տիւգ իլէ տիւշէս տիշարը չըգտըլար, ֆագաթ
մատմազէլ քէնտի բէսիմխանէսինտէ տիր, տէտի։

Բօգամպօլ՝ խըզմէթքեար իլէ պիրլիքտէ կիթտի, Ֆիլվա-
զը մատմազէլ Գօնսէբսիօն, ֆըրչա էլինտէ քէնտի բէսիմտա-
յիրէսինտէ պուլունմագտա իտի։

Տօն ժօղէ՝ պիր գաշ աալըմ ուզագտա օթուրմուշ օլուպ,
պաշլանմըշ օլան թապլօեու սէյր իթմէքտէ իտի։ Մէրգուսմ,
մարքինին իշէրի կիրտիկինի կէօրմէսինտէ գալարը չաթըլտը
իսէ տէ, իշպու աաէմը թէվէճճիւհ էսէրի բէք չաբուգ կէշտի։

Բօգամպօլ՝ ինկիլիզքեարի սուրէթտէ քէնտիսինէ էլինի
ուզաթան կէնճ Իսրանիօլ գըղըն գարշըսընտա իւշ տէֆա պա-
շընը էյտիքտէն սօնրա, իքի բաքիպլէր քէմալը նէգաքէթ իւգ-

րէ եկեղեցիներն սէլամատըլար: Պատէհու մատմաղէլ Գօնսէքսիօն շու եօլտա քէլամա ազազ իյլէտի:

— Սապահլար խոյր օլսուն, թէշըիֆինիզէ բէք մէմնուն օլտում: Ամճազատէմ տօն ժօզէ իլէ պէնիմ արամտա մէվ-ճուտ օլան պիր միւնազաանա հաքէմ օլաճադսընըզ:

— Մա'տմաղէլ, միւնազաանը նէ՞ խուսուտա տըր:

— Սըրֆ ֆէննի տիր: Տօն ժօզէ՝ Ֆլաման մէքթէպի իս-բանեօլ մէքթէպինտէն իւսթիւն օլտուղունու իտտիա ի-տիեօր:

— Ի.յ սիզնէ՞ էֆքեարտա պուլունուեօրսունուզ:

— Պէն աաըլ պիր Անտալուզիալը մազամընտա աքսինի իտտիա իտիեօրում: Իմտի մարքի, զաթընըզ նէ՞ էֆքեար-տաաընըզ:

— Պու պապտէ տէրհալ պէեանը էֆքեար իտէմէմ:

— Սահի՞հ մի:

— Մա'տմաղէլ, տօն ժօզէ իլէ պէնիմ բաքիպ օլտուղու-մուղու անլատըղընըզ հալտէ, պու իֆատէմին մանէազընը իտէպիլիրսինիզ:

Մատմաղէլ Գօնսէքսիօն տէրհալ գըզարտը, վէ պիր միւտտէթ շունտան պունտան պահս օլունտուգտան սօնրա, կէնճ գըզ՝ իշինի թէրքիէ, Բօգամպօլուն հանրնա կէլիպ օ-թուրտու, վէ անընլա, մահուտ աթըն պաշընա կէթիրէճէկի ֆէլաքէթտէն, վէ մարքինին օ ֆէլաքէթտէն քէնտիսինի գուր-թարմասընտան, վէ պու հայվանը սաթմըշ օլմասընտան պահս իթտի:

Չօգտան պէրու սախթէ մարքի տը Շամրի՝ Գօնսէքսիօն իլէ եալընըզ գալմաեը արգու իթմէքտէ օլմասըլլա, օ կիւնիւ տօն ժօզէնին կիտէճէկինի իւմիտ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, տօն ժօզէ տէ եէրինտէն գըմըլտանմաեա մէյեալ կէօրիւնմէմէք-տէ իտի:

Մէրգուման իքի կէնճլէր, շիւպհէսիզ, մէյտանը սէրպէսթ պրազմադ իսթէմէտիլէրինտէն, իքի սաաթ գատար ըէսիմ-խանէտէն չըգմատըլար:

Գօնսէքսիօն տէրհալ պու նիեէթի անլաեարագ, էվվէլքի նէշէլիլիկի սօնրալարը գալմատը. Պիրտէն պիրէ տօն ժօղէ՝ սաաթընը չըգարտըղընտան, Բօգամպօլ՝ մէրգ ումուն կիտէճէք օլտուղունու զանն իթտի իսէ տէ, տօն ժօղէ՝ մէրգ ումա խի-թապէն,

— Ամճամ տիշարը՞ մը չըգտը, տէտի.

— Էվվէթ, տէյի մէզպուրէ ճէվապ վիրտի:

— Ագչամ թաամընա կէլէճէք մի տիր:

— Շիւպհէսիգ:

— Օ հալտէ պէքլէեճէեիմ. իճապ իտէրսէ թաամը պու-րատա իտէճէեիմ, չիւնքի քէնտիսինէ պազը մուհիմ խա-պէրլէր կէթիրմիշիմ տիր:

Գօնսէքսիօն սարսըլտը, վէ Բօգամպօլ՝ մէզպուրէնին լէհ-ճէսի սօլտուղունու կէօրտիւ:

Տօն ժօղէ. — (տէվամ իտէրէք.) Կէթիրտիկիմ խապէրլէր Գատիքս չէհրինտէն տիր:

Մէրգ ումպու սէօղլէրի էօլլէ պիր թարգտա իրատ իթտի քի, Բօգամպօլ՝ պունտա պիր սըրըր մէվճուտ օլտուղունու անլատը, վէ այնի վտգըթտա մատմազէլ Գօնսէքսիօնուն սար-սըլմագտա վէ ֆէնալըգ հիսս իթմէքտէ օլտուղունու զանն իլէ, քէնտի քէնտիսէ,

— Իշթէ պունտա պիր սըրըր քէօշէսի վար տըր, վէ պու սըրըրն իսմի տէ Գատիքս տիր, տէտի:

16

Տօն ժօղէ՝ մատմաղէլ Գօնսէքսիօնուն ագրապասընտան օլուպ, տիւգ քէնտիսինի ֆէվգէլատէ սէվէր իտի: Հաթթա մէգքիւր ֆամիւեանըն պազը եագըն տօսթլարը՝ տիւգիւն մէրգուժու քէնտիսինէ տամատ իթմէք իսթէտիկինի տէ ըիւ վաեթ իթմէքտէ իտիէր իսէ տէ, օ տէլիգանլը իքի սէնէտէն պէրու ֆրանսատա պուլունուպ, հէման հէր կիւն Պապիւօն սօգաղընտաքի օթէլէ կէլիպ կիթտիկինտէն, վէ եագընտա իգտիվաճ վուգու պուլաճաղընա տաիր հիշ պիր խապէր ալընմատըղընտան, մէգքիւր իգտիվաճ, թասմիմ իտիլմիշ օլսա պիլէ, հէր հալտէ մուվագգաթ պիր մանիեթ թէսատիւֆ իթմէքտէ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի:

Տօն ժօղէ՝ եիրմի ալթը չաղլարընտա կէօսթէրիշի եէրինտէ, ֆագաթ սօղուգ գանլը պիր քիմնէ իտի: Մէրգուժուն Գօնսէքսիօնա ֆէվգէլատէ աշըգ օլտուղու Բարիստէ մէրվի օլուպ, լաքին մատմաղէլին օնա բէք տէ մուհապպէթի պուլունմատըղը, վէ քէնտիսիյլէ էվլէնսէ պիլէ, գալպինին հիսսիթընա իթաաթընտան տահա զիեատէ բէտէրինէ իթաաթընտան նաշի էվլէնմիշ օլաճաղը սէօյլէնմէքտէ իտի:

Բօգամպօլ՝ պու շայեալարը տինլէտիքտէն սօնրա, արիղ ու ամիգ հատտէի միւթալէատան կէշիւրէրէք, քէնտի քէնտիւեթէ շէօյլէ սէօյլէտի:

— Մատէմքի մատմաղէլ Գօնսէքսիօն պէնի կէօրտիւկիւնտէ ալթիւսթ օլմագտա վէ եիւզիւ գըզարմագտա, լաքին տօն ժօղէեի կէօրտիւկիւնտէ ֆիթուրսուգճա տուրմագտա տըր, տիմէք օլուր քի, պանա տօն ժօղէտէն զիեատէ էհէմ

միեթ վերմեքտէ տիր, Անճադ տիւգ իլէ տիւչէսին պիր վա-
գըթտան պերու պէնի մուամէլէի պարիտէ իլէ գապուլ իթ-
մէլէրինէ պագըլըրսա, տօն ժօղ, անլէր նէգտինտէ տահա
գիեատէ միւթէպէր թուլթուլմագտա տըր, Պէնիմ պաշլըճա
եաբաճագ իշիմ՝ տիւգ վէ տիւչէս տը Սալլանտրէրանըն նա.
զարընտա տան ժօղէեի տիւչիւրմէքտէն իպարէթ տիր:

Սախթէ մարքի տը Շամրինին պու թասալվուր վէ մագ-
սէտի իսէ, բէք չօգ միւչքիւլթը հավի օլտուգտան պաշգա,
վագթա տախի միւհթաճ իտի, Լաքին Բօգամպօլ սապըրլը
պիր քիմսէ օլմասըյլա,

— Տօն ժօղէ գէնկին օլուպ, աթլարա արապալարա մա-
լիք տիր, վէ տաիմա գուլար օյնաեաբագ, քիւլլիեթլի ագչէ
ղայպ իթմէքտէ տիր... տիկէր պաղը սուլ ախլէաթը տախի
պուլունմալը տըր. պաշլըճա պիր մէթրէսէ սահիպ օլմալը
տըր, տէյի միւլահաղա իթտի:

Սապահլանըն հօճասը սըր Վիլիամս իլէ կէօրիւչմիւլ վէ իւ-
թար վէ նասիհաթլարընը պիր եպղը թաշը իւղէրինտէ եաղըլ-
մըլ օլարագ օգուլուլ վէ մուախսարէն պօղմուլ օլան Բօգամ-
պօլ՝ պալէատէքի միւլահաղասընա իլավէթէն, քէնտի քէն-
տէեէ,

— Գատըն ֆիսթանընա սարըլմըլ օլան պիր ատէմին սօնու
տաիմա խարապիեթտէ տիր, տէտի:

Իմտի, Ֆօնսէքսիօնուլն լէհճէսինին սօլկունլուղու, տօն ժօ-
ղէնին հիտտէթամիզ պագըլը, վէ կէնճ գըզըն իւղէրինտէ պիր
թէէսսիրի շէտիտ հասըլ իթմիշ պուլլէնան Գատիքս քէլիմէսի՝
իշին ըէնկինի թէպտիլ իթտիրմէսի իւղէրինէ, սախթէ մարքի՝
տօն ժօղէեի կէօղէթլէմէեէ գաթիէն գարաք վէրտի: Մէր-
գում իսբանեօլ տէլիգանլըսը՝ ագչամ թաամլըն օթէլտէ իթ-
մէք ֆիքրինի պէեան իթտիքտէն սօնրա, Բօգամպօլուն օրա-
տա տոնըլմասընա արթըգ իմքեան գալմաեարագ, մուֆարա-
գաթ իթմէկի տիւչիւնտիւ իսէ տէ, պու խուսուստա էլան թէ-
րէտտիւտ իթմէքտէ իքէն, Գօնսէքսիօնուլն պիր պագըլը՝ թէ-
րէտտիւտիւնիւ պէրթարաֆ իթտիրտի:

Շէօյլէ բի տօն ժօղէ՝ մատմաղելին թապլօսունա եագւ լաշարագ մուայեէնէ իթմէքտէ իբէն, մէզպուրէ՝ մարքի տ Շամրիեէ ըէճա եթուլնտա աթֆընազարիլէ, զանն իտէրսին բի, «Ալլահ աշգընա», վէ պու տիւնեատա էն մուգատտէս, վէ մուազզէզ մատտէ աշգընա օլսուն, ըէճա իտէրիմ, կիտիւնիզ» տիմէք իսթէմէքտէ իտի:

Բօգամպօլ անաղա գալգըպ մուֆարագաթ իթտի:

Գօնսէքսիօն՝ մէրգուսուն էլինի թուլթուլ, վէ Բօգամպօլ մէզպուրէնին էլի քէնտի էլի տէրունինտէ տիթրէմէքտէ օլտուղունու հիսս իյլէտի: Պատէհու մէզպուրէ թէքրար պագտը, վէ պու պագըլը տա, «Ահ, էգէր քէնտիմի թահթը հիմանէնիզէ վագ իտէպիլսէ իտիմ. Ա.» մանէատընտա իտի:

Բօգամպօլ, կիտէրքէն քէնտի քէնտիեէ:

— Հէր հալտէ, եագըն վագըլթտա պու գըզ՝ պէնի քէնտիեէ սահիպ ատտ իյլէնէճէք տիր, տէտի, վէ Սալլանտրէրա օթէլինտէն չըգտը:

Գօնսէքսիօն՝ տօն ժօղէ իլէ եալընըզ գալտըյընտա տիթրէմէնէ պաշլատը՝ Մէզպուրէ, ըէսիմխանէսինի պիր քէօշէսինտէ, կէօզլէրինի աշաղըեա էյմիշ օլարագ օթուրմուշ օուպ, մահգունիեէթպախշ պիր թէֆէքքիւրէ տալմըշ կիպի կէօրիւնիւեօրտու:

Տօն ժօղէ. (իսթիհզաքեարի պիր սէտա իլէ.) Զանն իտէրիմքի արթըզ պէնի զէհքլէնմէեէճէքսինիզ:

Մէզպուրէ՝ մէրգուսա պագտը վէ սիւքիւթ իթտի:

Տօն ժօղէ իսէ, քէլամընը իլէրի կէօթիւրէրէք:

— Շու մարքի տը Շամրի կիւզէլ տիր, տէյի՛մի, տէտի:

Գօնսէքսիօն տիթրէտի, վէ սմուզլարընը ճիւզիճէ չէքմէքլէ, սապըրսըզլըղընը կէօսթէրտի:

Տօն ժօղէ. (տէվամէն.) Գէնտիսիյլէ էվլէնէմէտիկինիզէ սահիհէն թէէսսիւֆ օլունուր. զալիպա էքէյիճէ միւթէպէր պիր ֆամիլեանտան տըր, վէ գէնկին տէյիլ իսէ...

Գօնսէքսիօն. (մէրգուսուն սէօզլունիւ քէսէրէք.) Տօն ժօղէ, սիզ սահիհէն կիւլիւնէճէք պիր գըսգանճսընըզ:

— Պէյիս եօգ տուր, սէօյլէերին, պէն սիզի եինէ սէվէրիմ:

— Մարքի տը Շամրի մաարուֆ վէ ղաեթթ թէրպիեթի պիր զաթ տըր, վէ չիմտիեթ գատար տա պու եօլտա պիր գըս-գանճըղը սալիհէ չըգարաճագ պիր սէօգ պիլէ իրատ իթմէ-միշ տիր:

— Պունլար պօշ լագըրտըլար տըր, օ սիզի սէվիեօր:

— Նէտէ՞ն պիլիեօրսունուզ:

— Մէյտանտա տըր. պունտան գաթինազար պէն տէ քէնտիսինտէն խօշանմաեօրում:

— Քէնտիսինի գապուլ իթմէմէքիք իտէպիլի՞րմրիմ:

Գօնսէբսիօն՝ նիմ իսթիհզաքեարի սուրէթտէ, վէ նիմ տա-խի տիթրէեթէք պու սիւալի իրատ իթտի:

Կէնճ իսբանեալը իսէ, սէրթճէ պիր լիսան իլէ,

— Սիզ հէր նէ եօլտա պանա մուամէլէ իթսէնիզ, պէն եինէ սիզի սէվէրիմ, տէյի պէեան իթտի:

Լաքին տօն ժօգէ՝ պու սըրատա չօգ իլէրի կիթտի, վէ մատմազէլ տը Սալանտրէրանըն իւզէրինտէ իճրա իյլէտիկի էսրարի թէէսսիր հագգընտա գիեատէ իւմիտլէրտէ պուլուն-տու: Ջիւնքի վագը օլան սօն սէօզլէր՝ կէնճ գըզըն իսբան-եօլլարա մախսուս օլան ղուրուրիեթինի թահրիք իյլէտիկին-տէն, ալէսսէվիեթ լաթիֆ վէ մահզուն օլան կէօզլէրինտէ հիտ-տէթ ու ղազապ բարլագըղը հասըլ օլարագ, տօն ժօգէեթ ղազապանք պիր նազար աթֆ իլէ,

— Տօ՛ն ժօգէ, ունուտուեօրսունուզքի սիզ, տիկէրլէրին խայրխահըղընը քէնտինիզէ մալ էտինմէքտէսինիզ: Պու տէ-րէճէ գըզգանճ վէ ճէպպար կէօրլունմէք իչին հագգընըզ պու-լունմալը իտի, տէտի:

Տօն ժօգէ տօտագլարընը ըսըրար, վէ Գօնսէբսիօն՝ թահ-գիր կէօրմիւշ օլան պիր բրէնսէս մագամընտա,

— Նիհաեթթ սիզ, գարընտաչընըզ տօն Բէտրօնուն նիլան-լըսը օլտուղումու ունուտուեօրսունուզ, տէտի:

Մէգպուրէ պու քէլամը տիթրէեթէք, վէ հէման ան-աչըլմագ պիր թարգտա իրատ իթտի: Սէսինտէ հընչգըրտա-

մագ հայի միւշահէտէ օլունտուեօրտու։ Լաքին տօն ժօզէ՝ կէնճ գըզըն շիտտէթ վէ հիտտէթինտէն նաշի պիր արա շաշկըն կիպի տուրտուգտան սօնրա,

— Սիգ մէճնունսունուզ ազիզէմ Գօնսէքսիօն, զիրա բէտէրինիզին հադգըմտաքի միւրատլարընը ունտուեօրտունուզ, տէտի։

Գօնսէքսիօնուն լէհճէսի սօլտու, վէ տօն ժօզէ, շու վէճհլէ իֆատէսինի իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Էվվէթ սիգ, պիւեիւք պիրատէրիմ տօն Բէտրօնուն նիշանլըսընըզ, ֆադաթ բէք էյի պիլմէլիսինիզ քի, տօն Բէտրօնուն հաեաթը գաթթ օլունտուղու կիւն, պէնիմ գէվճէմ օլաճագսընըզ... պու սապահ տա Գատիքստէն պազը խապէրլէր ալտըմ։

Գօնսէքսիօն ըէֆը սէտա իլէ։

— Եա՛ րապպի, էօլտի՞ւ միւ, տէտի։

— Խա՛յր, — տէյի տօն ժօզէ սօղուգ գան իլէ ճէվապ վէրտի, — ֆադաթ օն պէշ կիւնտէն էօլէճէք տիր։ հէքիմլէրին էֆքեարը պու մէրքէզտէ տիր։

Մէրգու՛մ, կէնճ գըզըն էլինի թուլթարագ, շիւպհէսիզ քէնտիօինէ պազը աշըգպազանէ սէօղլէր սէօլլէմէք իսթէտի իսէ տէ, Գօնսէքսիօն տինլէմէեիպ, ըէսիմխանէնին տէօշէմէսի իւզէրինէ պայկըն եէրէ սէրիլտի։

.....

Պու միւտտէթ զարֆընտա Մ. մարքի տը Շամրի օթէլ տը Սալլանտրէրատան մուֆարագաթլա, քէնտի քէնտիեէ,

— Տօն ժօզէ տիւգիւն խանէսինտէ թաամ իտէճէք տիր, վէ սաաթ սէքիզ եախօտ տօգուգտան էվվէլ պուրատան տիւշարը չըգմաեաճագ տըր։ իմտի, պէն տէ կիտիպ սըր վիլիամսըն ըէյինի ալըրըմ, տէտի, վէ վէրնէօլլ սօգաղընա ավտէթինտէ, թէքմիլէն վիգօնթէս տ՝Ասմօլա թէրք իթմիլ օլտուղու՝ օթէլին պիրինճի գաթընտա միւթատը վէճհլէ տուրմաեըպ, պիր ինկիլիզ թայֆասը օլտուղու հալտէ, Զինլիլէր թա-

բաժնետան վիճուտի խուրտէխաշ խտրմիշ տիր տէյի անլա-
թըլմըշ օլան սըր Վիլիամսըն տաիրէսինէ չըգտը :

Բէօր սըր Վիլիամս՝ տամալը պիր գումաշտան կիւզէլպիր
ըջպ տը շամպըր , «իեհա՛ իբէքլի պիր պօնէթա , վէ քիւրքլիւ
պիր բանթուֆլա կիեինմիշ օլմասըյլա , հալի վագթը սըրա-
սընտա միւթէպէր պիր քիմնէեէ պէնզէմէքտէ իտի :

Րօգամպօլ , իչէրի կիրտիկինտէ ,

— Ամճա՛ , եինէ սանա նադլիեթ իչին կէլտիմ՝ տէտի :

Բէօրուն յիմասընտա մահգուզիեթ էսէրի միւշահէտէ օ-
լունտու :

Րօգամպօլ . — (տէվամէն .) Եվվէլ էմիրտէ քիւչիւք գըշ
պէնի սէվիեօր . . .

Սըր Վիլիամս օթուրտուղու եէրտէ գըմըլտանտը :

Րօգամպօլ . — Սանիէն պիր էնթըրիգա տիւչինիւեօրում :

Մէրգում , ինկիլիգճէ օլարագ , մատմազէլտը Սալլանտ-
րէրանըն ըէսիմխանէսինտէ կէօրտիկիւ վէ իչիթտիկի շէյլէրի
նօգթասը նօգթասընա հիքեաեէ իթտի , վէ խուսուսիյլէ տօն
ժօզէնին իրատ իթմիշ օլտուղու Դատիքս քէլիմէսինին մէզ-
պուրէ իւզէրինտէ հասըլ իթտիկի տէհշէթի անլաթտը :

Սըր Վիլիամս՝ պու նադլիեթի նէ՛ թահսին վէ նէ՛ ատէմը
թահսին ալէամէթլէրի կէօսթէրմէքսիզին տիգգաթլէ տին-
լէտի : Րօգամպօլ՝ իֆատաթընը պիթիրտիկինտէ ,

— Շիմտի ամճա , նէ՞ եաբմագ լազըմտըր , տէտի . վէ
քէօրիւն տիզլէրի իւզէրինէ պիր եազը թաշը վագ , վէ էլինէ
պիր գալէմ իթա իթմէքլէ , — Եա՛ղ ամճա , տէտի ,

Սըր Վիլիամս , էվվէլճէ «պէքլէ» քէլիմէսինի եազտը , վէ
Րօգամպօլ տախի , նէ՞եէ պէքլէեիմ , տէյի սօրտուղունտա ,
Բէօր ,

— Պէքլէ քի Վօնսէքսիօն սանա կէլսին , եազսըն , եախօտ
պուլուշմագ իւզրէ պիր եէր թայեին իթսին , տէյի եազտը :

Րօգամպօլ . — Բէք էյի :

Մէրգում պու ճէվապը վէրտիքտէն սօնրա , մէրգում
քէօրուն եազտըղընը պօզտու , վէ պատէհու ալէնէն ,

— Տօն ժողէ հագգընտա նէ՞նքքեարտա պուլունոնորուն տէյի սօրտու :

Բէօր՝ պու տէֆա տա շու ճիւմէնի եազտը . «Պո՛ւ ագ- շամտան իթիպարէն տօն ժօղէնի ատըմը ատըմընա թէադիպ իթմէլիսին . . . տօն ժօղէնին պազը կիզլի ատէթլէրի օլմալը տըր : Անըն թաքաֆընտան թանրլմաեաճագ սուրէթտէ թէպլ տիլի բիսվէ իյլէմէլիսին » :

Րօգամպօլ, — Բէք էյի տիեէրէք, եազը թաշընըն իւզէ- ընտէքի սըր Վիլիամսըն սօն թալիմաթընը պօզտուգտան սօնրա, մէզքիւր թաշը մասանըն իւզէրինէ գօյտու, վէ մէր- գուժունն օտասընտան չըգտըգտան սօնրա, օ ագշամը օթէլտէ թաամ՝ իթմէեէճէկինի վիգօնթէս տ'Ամօլա պիլտիրտիքտէն սօնրա եաեա օլարագ, հարէքէթ իթտի : Արատան պիր սաաթ կէշինճէ, մէրգուժ տիւգ տը Սալանտըրանըն գաբուսունա վասըլ օլտու : Ֆագաթ նէ՛ տիւգ, նէ՛ տիէշէս, նէ՛ տօն ժօ- ղէ, նէ՛ Դօնսէրսիօն, վէլհասըլ հէր քիմ օլսա, Րօգամպօ- լուն՝ քէսթանէ ընկինտէ սաշլարը վէ աքըլգատէկեանս մախ- սուս օլան թասվիրիլէ կէօրմիշ օլտուգլարը շախս իմուկինի թանըեամազլար իտի :

Րօգամպօլ, աքըլ ինկիլիզ սէիսլէրի կիպի ուզուն պիր սէթրի կիեինմիշ, վէ պաշընա սարը պիր բէրուգա գօյմուշ օլուպ, եիւղիւնիւն գըրմըզըլըլընա տա պագըլըրսա սէրիօշ զանն օլունուրիտի : Պու սախթէ սէյիս, օթէլ տը Սալանտըր- անըն գարշըսընտա վագը տիկէր պիր օթէլին արապա գա- բուսունտա սիբէրլէնէրէք, Սալանտըրա օթէլինին գաբուսու եաթը աշըլտըլը սըրատա, տօն ժօղէնին արապասընըն էրան պիւեիւք նէրտիվէնին էօնիւնտէ տուրմուշ օլտուղունու միւշա- հէտէ իյլէտի : Րօգամպօլ պու սուրէթլէ իքի սաաթտան ճիւեատէ պէքլէտի : Տօն ժօղէնին հէր հալտէ օ ագշամը տիւգիւն խա- նէսինտէ կէշիքմէքտէ օլտուղու պունտան անլաշըլմագտա իտի :

Նիհաեէթ արապա գաբուսունուն իքի գանձտը աշըլմաղ- լա, արապա տիշարը չըգտը, վէ տօն ժօղէ՝ հայվանընը գամ- չըլաեարագ սիւրաթլէ հարէքէթէ իպթիտար իյլէտիկինտէ,

Րօգամպօլ տախի սէրի իւլ հարէքէ աեադլարը պուլունտու-
ղունտան, արգասընտան գօշմաեա պաշլատը:

Տօն ժօգէ, Բօնթիէօ սօգաղընըն ուճունտա Շանգ-էլիգէ-
տէ իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, մէգըիւր սօգադտա 3 նումէ-
րօլու խանէտէ, իւլ արապա իչին պիր արապալըղը, վէ պէշ
պայկիր իչին պիր ախըրը հավի կիւզէլ պիր գաթը իշղալիթ-
միշ իտի:

Շանգ-էլիգէ մէյտանընտա սըրա իլէ միւթէատտիտ ա-
րապալար տուրմուշ օլմասընա ըաղմէն, սախթէ սէյիս, տաի-
մա գօշմադլա, տօն ժօգէնին արապասընը պիր տադըգա պի-
լէ կէօղիւնտէն զայպ իթմէտի:

Պէօյլէճէ Րօգամպօլ՝ Իսբանիալընըն քէնտի խանէսինէ, վէ
արապանըն տախի արապա գաբուսունա կիրտիկինի կէօրիւպ,

— Օհօ՛, տօն ժօգէ աճապա մունթազամ պիր ատէմ օ-
լուպ տա, թամ վադթընտա՞ մը խանէսինէ ավտէթ իտիեօր,
եօգսա խանէսինտէ պիրիյլէ սէօզլի՞միւ տիւր, տէտի:

Պատէհու Րօգամպօլ, Բօնթիէօ սօգաղը քէօշէսինտէ տա-
խի սիբէրլէնէրէք պէքլէմէեէ գարար վէրտի: Պիր սաաթ սօն-
րա եաեա պիր ատէմ էվտէն տիշարը չըգտը: Մէրգու՞մ պիր
մանթօեա սարըլմըշ վէ ետսսը գասքէթա կիեինմիշ օլուպ,
աղղընտա թօքրադտան պիր թիւթիւն չիպուղու պուլունմադ-
տա իտի: Պու ատէմին ուզուն պօեունա վէ եիւրիւեիւշիւնէ
պադըլտըղընտա, տօն ժօգէ օլտուղու անլաշըլըպ, վադաա մէր-
գու՞մուն սատէճէ պըեըղը վէ ըօայեալ սադալը պուլունմադ-
տա, վէ Րօգամպօլուն եանընտան կէշմիշ օլան քիմսէ իսէ, ու-
զուն սադալը կէօրիւնմէքտէ իտի իսէ տէ, պունունլա պէրա-
պէր Րօգամպօլ՝ չախսը մէրգու՞մուն տօն ժօգէ օլտուղունա
շիւպհէ իթմէեէրէք, վէ «մութլադա պու ազլամ թէպտիլի
քիսվէեէ կիրմէք ազլամը օլմալը տըր» տիեէրէք, քէնտիսինէ
տիգդաթ իթմէքսիզին եանընտան կէշմիշ օլան օշախսը էն-
սէսինտէն կիթմէեէ պաշլատը:

Իսբանիալը՝ Միրօմէսնիլ սօգաղընա տօղրու սիւրաթլէ
կիտիպ, Բըթիթ Բօլօնեը թէսմիէ օլունան վէ պաեաղը խալ-

գըն իգամէթիլէ մաարուֆ օյան մուրտար պիր մէյտանա կիրտի :

Բօգամպօլ, մէրգուսու թաաքիպ իթտիկի ճիհէթլէ, քէն տի քէնտիհէ :

— Պու հէրիֆ աճապա նէրէհէ կի տիեօր, տէյի միւլա-հազա իթտի :

Տօն ժօգէ մէզքիւր մէյտանը կէչիպ, էօնիւնտէ տուրտու-ղու պիր էվին՝ էնսէսինտէն այտընլըգ միւշահէտէ օլունմադտա պուլունան տէօրտիւնճիւ գաթընըն բէնչիւրէլէրինի թէֆթիչ իտիեօր կիպի զանն օլունտու :

Պատէհու մէզքիւր բէնչիւրէլէրտէն պիրի եարը աչըլըպ, իչարէթ մադամընտա խարիճտէն պէեաղ պիր պէզ ասըլմըջ օլտուղու կէօրիւնտիւ : Խսբանեօլ, պիր արա միւթէրէտտիւտ հալտէ պուլունուպ, մուախխարէն Բօչէ սօգաղընա կիրտի, վէ ատի կէօսլէրիչի պիր խանէնին գաբուսու էօնիւնտէ տուրտու :

Տօն ժօգէ պու գաբուսու չալմաեըպ, ճէպինտէն չըգար-տըղը պիր անախթար իլէ աչտը, վէ արգատան գաբատըգտան սօնրա, տար, ուզուն վէ գարանլըգ պիր կէչիտտէն դայպ օլտու :

Բօգամպօլ, քէնտի քէնտիհէ, «պուրասը քէնտի խանէսի օլմալը» տիեհէք, պիր թաչըն իւզէրինտէ օթուրտու, վէ «եարըն, պու էվտէ նէ եաբտըղընը անլաեաճաղըմ» տէյի միւլա-հազա իթտի :

Զիբը օլունան սօգադ՝ գարանլըգ օլուպ, կէչիտ օլմատը-ղընտան, վէ կիճէ գարաղօլլարը վէ զապթիեէ մէմուրլարը բէք նատիրէն կէչտիկինտէն, Բօգամպօլ, քիմսէնին նազարը տիգ-գաթընը տալէթ իթմէքսիզին, պիր սաաթտան զիեատէ օրա-տա գալտը :

Տօն ժօգէ էլան կիրտիկի խանէտէ պուլունտուղու հալտէ, սաաթ օն պիր, պատէհու օն իքի, եանի եարը կիճէ վուրտու : Սախթէ մարքի տը Շամրի՝

— Օհօ՛, աճապա տօսթումուղ պուրատա՞ մը եաթաճադ

տըր, տէտի, վէ նիհանէթ եան թարափտա վագը քիւշիւք
պիր գաբու աչլարագ, տօն ժօզէ տիշարը չըդտը:

Րօգամպօլ՝ գարանլըգտա քէնտիսինի տիվարա տաեա-
թարագ, տօն ժօզէնին եավաշ սէտա իլէ:

— Ալլահա րամարլատըգ սէվկիւիւմ, տէտիկինի իշիթտի:
Նագիք վէ կէնճ պիր գատըն սէսի տախի գաբունուն վէ-
շիտի արադընտան,

— Սաաաթէթլէ աղիղիմ, տէյի մուգ անպէլէ իթտի, վէ տօն
ժօզէ պէօյլէնէ օրատան մուփարագաթ իյլէտի, փաղաթ րօ-
գամպօլ անըն արգասընտան կիթմէեիպ, եարըմ նաաթ տա-
հա սապը իլէ պէրլէտի պատէհու պիր ըաշավրաճը փէշմէքտէ
օրտուղունտան, մէրդուճա օն սաւ վէրէրէք պիր միւմտէթմիք
փէնէրինի իծթէտի:

Բաշավրաճը. — Փէնէրիմի ճիշին իսթէեօխուն:

Րօգամպօլ. — Եէրէ եիրմի փրանգ տիւշիւրտիւմ, անը
պուլմագ իշին:

Բաշավրաճը եագլաշար, վէ փէնէրինին ըլլղը, պիր ազ
եպիլէր աչլըմըջ օլան գաբունեա տըս իթմէքլէ, Րօգամպօլ իւ-
ղէրինտէքի նումէրօսու կէօրէպիլտի, վէ քէնտի քէնտիէ:

— Նումէրօսու 7 տիր. պէն տէ պունու անլամագ փաթէ-
եօրտում. եարըն պու սըրրա վագըփ օլուրում, տէտի, փա-
գաթ իրթէսի կիւն Րօգամպօլ տիկէր պիր իշ իլէ մէշղուլ օ-
լաճապ իտի:

17

Իրթէսի կիւն, սպաթ պէշ րատաէլէրինտէ, մարքի տը
Շավրի՝ Պուա-ար-Պուլօնիւրտան ավտէթլէ, Դօնգօրտ մէյտա-
նընտան կէշտիկի սրբատա, օրատա պուլունան պիր քէօրրիւ-
նիւն, պաշ լժարաֆընտա, գըրմըզը եէլէքլի պիր ատէմ կէօրիւպ,
պուլունն՝ Դօնպէքսիօնուն արապա սէյիսի զլտուղունու տէր-
հալ թանըտը:

Մէրգուլ՝ սէյիս՝ պիթթէսատիւֆ օրատա պուլունմուշ օ-
լապիլիր իաթ, լաքին Բօգամպօլ՝ գուրնազ պիր քիմսէ զլտու-
ղունտան, տօղրու մէրգուլունն եանընա կիտէրէք, եիւզիւնէ
պագաղընտա, պէյիս պիր ատրմ գատար իլէրլէկէրէք, Բօ-
գամպօլա պիր մէքթօլալ թէսլիմ իլէ, քէնտիսի Մատլէն թա-
րաֆընա հարէքթէ իպթիտար յիլէտի:

Արապ՝ աղընտան պիր քէլիմէ պիլէ չըգարմաթը, վէ Բօ-
գամպօլ տախի օլ տէքէճէ էլ չաքուգլուղօլլա իջպու մէք-
թուպու տէրճէպ իթտի քի, պու սիւրաթլը մաւամէլէեի քիմս
սէ կէօրէմէտի:

Բօգամպօլ, քէնտի քէնտիէէ,

— Պիր, գալտընըն նազարընտա հազըգէթէն սահիպի
իթթիտաթ օլմադ իսթէեէն պիր քիմսէ, պէնիմ եաքաղըմ
կիպի եաքմալը սլըր. եանի քէնտիսինի սէվիեօր կիպի կէօ-
րիւնմէլի եախօտ էօյլէ զանն իթտիրմէլի տիր, վէ պու հիսսի
ապա քէնտիսինէ սէօյլէմէեիպ, իլլա անք պու եօլտա պիր
իգրարա մէհպուր գըլմալը տըր, տէտի:

Բօգամպօլ ըրլիթըմը կէշտիքտէն ռօնրա մէքթուպու աշ-
տը, իջպու մէքթուպ իմգասըզ օլաքադ շու իւշ սաթըրը հա-
վի իտի:

«Պու ագչամ եարը կիճէտէ, Պուլվար տէզ էնվալիտտէ, օթէլին պաղչէսինին քիւչիւք գաբուսունտա, Սիգէ իհթիւ եաճըմ վար տըր, թէպտիլի քիսվէ իտին» :

Բօգամպօլ աթտան աշաղըեա էնէրէք, աթընը, քէնտիսինտէն եիրմի ատըմ ուզագտան կէլմէքտէ պուլունան խըզմէթքեարընա թէսլիմ իլէ,

— Պու ագչամ մէնսուպ օլտուղում գլիւպտէ թաամ ի տէճէեիմ, վէ կէճ ավտէթ իյլէեէճէեիմ, Պու խուսուսու մատամ վիգօնթէս տ'Ասմօլա պիլտիր, տէյի իխթար իթտիլ վէ քէնտիսի եօլու տէօնիւպ, Մատլէն սօգաղընա գառար եաեա կիթտի, վէ սէքիզ կիւնտէն պէրու աեազ պամամըլ օլտուղու Սիւրէզն սօգաղընտա վագը տաիրէի մախուսէսինէ ազիմէթ իյլէտի, Սըատաքի խըզմէթքեարընա Բօգամպօլ,

— Պու ագչամ պէնիմ իչին պիր պուլզ իլէ պիր գասքէթ պուլ, Սաաթ օն պիր գարարլարընտա ավտէթ իտէճէեիմ, տէտի :

Մարքի տը Շամրի, իֆատէսի վէճհլէ, մէնսուպ օլտուղու գլիւպէ կիտիպ ագչամ թաամընը օրտտա իթտի, վէ պագգարա օեունունտա եիւզ ֆրանսըզ ալթունու զայպ իթտիքտէն սօնրա Սիւրէզն սօգաղընա կիթտի, վէ խըզմէթքեարընըն թէտարիք իթմիլ օլտուղու պիր տիվարճը կէօմէեի իլէ շաքգասընը կիեինտիքտէն սօնրա և Պուլվար տէզ էնվալիտա թաաֆընա տօղրու եօլա չըգտը, Մէգքիւր պուլվարտա օթէլ տը Սալանտրէրանըն պիր պաղչէ գաբուսու պուլունուպ, մէքթուպտա զիքր իտիլմիլ օլան քիւչիւք գաբունուէն գարչըսընտա տախի պիր աղաճա տաեաթըրիլ օլարագ պիր գանարէ պուլունմագտա իտի :

Պուլվար խալի վէ կիճէ տախի գնրանլըգ օլուպ, Բօգամպօլ մէգքիւր գանարէնին ի գէրինտէ պօլու պօեունճա եաթտը, վէ կէօզլէրինի գաբուեա տիքիպ պէքլէտի, եարը կիճէ չալարընտա, գաբու սէսիղճէ աչըլտը, վէ Բօգամպօլ պուլունտուղու մահլիլ թէքքլէ եագլաշտրղընտա, գաբու թէքմիլէն աչըլտը :

էջիկին իւզերինտէ պիր կէօկէ միւշահէտէ օլունուպ, էվ-վէնէ կէօրտիւկիւմիւզ արապ օլտուղու՝ եավաշնա չըգարտը-ղը սէստէն անլաշըտըղը հալտէ,

— Գօնգօրտ մէյտանընտա՞ն մը կէլիեօրսունուզ, տէյի սօրտու,

— Էվվէթ, տէյի Բօգամպօլ ճէվապ վէրտի:

— Սաաթ գաշտա՞ օրատա պուլունուեօրտունուզ:

— Սաաթ պէշտէ:

— Էօյլէ իսէ կիրինիզ:

Բօգամպօլ, մէրգոււմուն, մատմազէլ Գօնսէքսիօնուն սէ-յիսի օլտուղունու թանըտը, վէ անըն կէօսթէրտիկի քիւշիւք վէ գարանլըգ պիր նէրտիվէնտէն մատմազէլ տը Սալլանտրէ-րաեա մախսուս օլան իքինճի գաթնա չըգտը:

Բօգամպօլ, արապլըն գլաղուզլուղույա, մէգքիւր նէրտի-վէնին սօն գատէմէսինտէն տար պիր սօֆաեա կիրիպ, պիր ա-րա պունուն պօեունճա եիւրիւտիւ, վէ պատէհու պիր գա-բու աշըլարագ, արապ, Բօգամպօլուն էլինի թութտուղու հալտէ օրատա պրագտը, վէ այնի վագըլթտա սախթէ մարքի՝ սիեահ գաբու բէրտէսիյլէ էօրթիւլիւ օլան վէ իւզերի պօեա-լը չինիտէն պիր քիւլահ իլէ գաբալը պիր լամպանըն ըշըղըյ-լա ճիւզիճէ ըշըմըշ պուլունան քիւշիւք պիր հալվէթ օտասը-նա տախիլ օլտու:

Գօնսէքսիօն՝ տիկեր պիր գաբունուն էջիկի իւզերինտէ աեագտա տուրմուշ օլտուղու հալտէ, Բօգամպօլուն իշէրի կիրմէսի իւզերինէ, իշպու գաբուեու գաբատըգտան սօնրա, Բօգամպօլուն եանընա կէլէրէք, ինկիլիգքեարի էլինի ուզաթ-տը, վէ,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, սիգէ կիւվէնմէքտէ հագգլը օլ-տուղումու անլաեօրում, տէտի:

Բօգամպօլ, թէվաղու իթտի, Էկէր քէնտի եէրինէ պիր մէքթէպլի օլմուշ օլսա իտի, շիւպհէսիզ կէնճ գըղըն գարշը-սընտա տիզ չէօքէր իտի, ֆագաթ սախթէ մարքի տը Շամրի՝ պէօյլէ պիր խէթատա պուլունմաեաճագ տէրէճէտէ գուր-

նազ վէ մահիր օլմասըյլա, կիւեա մատմագէլին քէնտիսինտէն
ատի պիր խրզմէթ թալէպ իտէճէկինէ իսքեաթ օլմուշ տուր
կիպի սօղուգ գանլը պիր հալտէ պուլունտու :

Մուալիսարէն մէրդ զամէ՝ Բօգամպօլա պիր իսկէմէ կէօ-
թերերէք, իսքանիօլարըն էն տուլղուլու թապիեաթ սահիպ,
լէրինտէ պիլէ միւշաճէտէ օլոհնաճն սիւքիւնէթէ :

— Մօնսիէօ մարքիս եպըն Բարիսին պիր սալջնրունտա,
«Մատմագէլ տը Սալլանտրերա՝ մարքի տը Շամրի իլէ կէօ-
րիւշմէք իւզրէ սէօզլէշմիշ, վէ անը քէնտի խանէքինտէ, վէ
հալվէթ պարէսինտէ եարը կիճէ վսգթը գապուլ իթմիշ
տիր» տէնիտիկի հալտէ : շիւպհէսիգ քիմսէ ինանմաեպճպօ
տըր պտէտի :

— Հագգընըզ վար տըր :

— Լաքին էկէր պու կիւն մատմագէլ տը Սալլանտրերա՝
մարքի տը Շամրիէէ, «Եօյլէ պիր հալտէ պուլունտուեօցու մքի
սիզին կիպի նամուպու պիր ատէմէ պիր սըքըրմը պիտիբմէնէ
միւշթաճըմ» տէր իսէ :

Բօգամպօլ մէրդ ումէնին սէօզլէսիւ քէպերէք :

— Օ հալտէ մարքի տը Շամրիս մատմագէլ Սալլանտրէ-
րանըն քէնտիսինի տիւշիւնմիւշ օլմասընը բէք թապիի պու-
տուգտան պաշքա, պու հաքէքէթինտէն տօլաեք տիգ չէճքէ-
րէք քէնտիսինէ արզը թէչէքքիւր տախի իթմէլի տիր, տէյի
պէքտան իյլէտի :

Մատմագէլ տը Սալլանտրերա՝ թէչէքքիւլէն պաշքնր էյ-
տիքտէն սօնրա, շու եօլտա քէլամա տէվամ իյլէտի :

— Սիզպէն պէլէտիկիմ խըտմէթին նէ օլտըղոհնու պէ-
եան իթմէզտէն էվվէլ, Բարիստէ քիմսէնին խապերի օլմաեան
վէ հէնուգ ֆաւիլեամ իլէ պէնիմ արամտա սըրը մագամըն-
տա պուլունան պազը շէյլերի սիզէ պիտիքմէքիկիմ լա-
զըմ տըր :

Բօգամպօլ - Սէօյլէկին մատմագէլ, սըրընընը սագլաեա-
ճապըմա միւթմէյին օլուն :

— Պու խապուսա էմինիմ, վէ պունուն իչին սըքըրմը սի-

դէ պիտի ընենք՝ թէ երէտտիւտ ի թմէտիմ. Իմտի մօնմիէօ մար-
քի, պէն օն պէշ կիւնտէն Իսրանիաեա կիտէնէնիմ:

Բօգամպօլ սարսըլտը:

Մատմազէլ Գօնսէրսիօն. Վէ իքի այտան ամնազատէմ
տօն ժօղէ իլէ էվլէնէնէնիմ:

Սախթէ մարքինին դաշլարը չաթըլմատը ֆադաթ Գօն-
սէրսիօն մէրգուսուն լէհէնէնիին ֆէվզէլատէ սօլտուղունու
կէօրտիւ:

Մէրգուսէ իջտուէմինէ չու եօլտա անէվամ իլլէտի:

— Տօն ժօղէ՝ ալթը սէնէ էվլէլ նիշանլանմըլ օլտուզում
տօն Բէտրօ մարքի տ'Ալթարըն քիւչիւք դարընտաշը տըր, Գէշ
սէնէտէն պէրու տօն Բէտրօ՝ դարիպ, տէհէթլի վէ չարէսիզ
պիլ իլլէթտէն միւզտարըպ օլուպ, էվրօքանըն էն մէշհուր
թապիզլէրինէ միւրաճաթ օլունտուղու հալտէ, տօն Բէտրօ-
նուն խասթէլիկի չիֆա պուլան խասթէլիքլէրտէն օլմանըպ,
եապաշ եապաշ սէօնիւպ պիթէնէկինի պէեան իլլէմիշլէր տիր.
Պիշարէնին իլլէթի ուեռզ օլուպ, եիւզիւ աշընմագտա, վէ
օլ ճալիպ վէ հիւսիւնլիլ թապլիլի մէքրուհ պիլ հալ քէսպ
իլլէմէքտէ տիր:

Բօգամպօլ. (կէնն դըղըն սըրըրըն՝ քէնտինէ պէեան իթ-
մէսինտէն միւթէնսսիլէն) Իշթէ պու դարիպ:

Մատմազէլ Սալլանտիէրա. Պիշարէ չիմտիտէն կէօզլէ-
րինի դաշպ իթմիշ, սաշլարը տէօքիւլմիւշ, տօտադլարը բարչա
բարչա տիւշմէքտէ պուլունմուշ, վէ տիլի ազար ազար աշըն-
տըշ տըր. Բէտէրիմ, պու սապահ ֆ մէրգուսուն ալուլունտուղու
Գատիքս չէհրինտէն պիլ մէքթուպ ալմիշ տըր քի, պունտա,
թաթթանըն տօն ըատտէլէրէ կէլմիշ օլուպ, անճաթ պիլ ալ-
լըդ էօթիլ գալմըշ իտուէկի պիլտիթիլմիշ տիր. Անըն վէֆաթ
րիթտիկի կիւն պէն տօն ժօղէ իլէ նիշանլանմադըմ, վէ պիլ
այտանրա քէնտիտիլլէ էվլէնէնէնիմ, չիւնքի էօլլէ լազըմտըր:

Գօնսէրսիօն պու քէլիմէլէրի աշիքեար պիլ նէֆրէթլէ ի-
շտա Վիթտի:

Բօգամպօլ. Աճալիպ մատմազէլ, դալաինիզ դարըն կէլ-

տիկի հալտէ, տօն ժողէ իլէ էվլէնմէեէ նաֆըլ մէճպուր օլապիլիբսինիզ:

— Բէտէրիմ իսթէեօր:

— Մ. տիւգ քէնտի գըզընը ֆէվգէլատէ սէվէր վէ անըն իչին հէր շէյի ֆէտա իտէր տէյի զանն իտէր իտիմ:

— Բէտէրիմ քէնտի էֆքեար վէ միւրատընտա սապիթ տիր: Պուռտան գաթինազար տօն ժողէ իլէ էվլէնմէք իսթէմէմըլիկիմ, բէտէրիմի թէլէֆ իթմէք տիմէք տիր:

Բօգամպօլ -- (թէաճճիւպանէ.) Աճաջիպ:

— Լաքին պէն, պիրատէրի տօն Բէտրօեու նէ գատար սէվէրտիմիսէ, տօն ժողէեի տէ օլգատար թահգիր իտէրիմ:

Բօգամպօլ թէքրար սարսըլտը, վէ Գօնսէբսիօն տախի իլավէի մէգալ իլէ:

— Քէնտիսինի թահգիր իթմէլիկիմ՝ պիր ալչադ գաթիլ զլմասը իչին տիր, տէտի:

Սախթէ մարքի տը Շամրի՝ մէզպուրէնին կէօզլէրինտէ, տօղմուշ օլտուղու մէմլէքթէ ժախպուս հէեէճանը միւպէյ-եին պիր բարադըլդ հուսուլէ կէլտիկինէ տիգգաթ իթտի. վէ կէնճ գըզ սէօզիւնէ տէվամլէ:

— Էվլէթ, օ ատէմի թահգիր իտէրիմ, վէ զանն իտէրիմքի, քէնտիսինին զէվճէսի օլաճաղըմ կիւն թէրքի հաեաթ իտէճէեիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

— Քէնտիսինի տուէլլօտա թէլէֆ իթմէմի իսթէրմիսինիզ:

Բօգամպօլ, պու սէօզիւ սէօյլէրքէն, սէսինտէ օ տէրէճէ էսէրը սատագաթ միւշահէտէ օլունտու քի, կէնճ գըզ, միւթէէսսիր օլարադ, մահգունանէ կիւլիւմնէմէ իլէ:

— Խայր: Եախօտ տահա տօղրուսու տուրունուզ... միւսաատէ իտինիզքի սէօզիւմէ տէվամ իտէեիմ, տէտի:

Պատէհու մէրգումէ աեաղա գալգըպ, պիր մասաեա տօղրու իլէրլէտի, վէ պունուն պիր չէքմէճէսինտէն գալընճա պիր տիւրիւմ քեաղըտ չըգարըպ:

— Մօ՛ւսիէօ տը Շամրի, քեաֆիֆէթէն խաթթը տէսթիմ-տէն չըգմըշ օլան պու քեաղըտլարը՝ սիզէ թէսլիմ իտէրիմ:

Իհիթիեաճաթը ալէմ արասընտա կիճէլէրի ույգուսուղ գալա-
րագ պունլարը եազմըչլմ տոր: Պունլարը օգուտուգտան սօն-
րա թէքըար կէլիսսինիզ, տէյիլմի, օ հալտէ սիգտէն նէ պէք.
լէտիկիմի սիգէ սէօյլէրիմ:

Մատմագէլ տը Սալլանտրէրա սիւքիւնէթի ազիմէ իլէ ի-
ֆատէի մէրամ իթմէքտէ օլուպ, անըն էմնիյեթպախչ սէ-
տասը վէ պագըչը:

— Գաժիլեամըն մըրրլարընը սիգէ ֆաշ իթմէք իչին հագ-
գընըզտա ֆէվգէլատէ էմնիյեթիմ պուլունմագ լազըմ տըր,
մանէասընը իյմա իթմէքտէ իտի:

Բօգամպօլ, էլեազլլարընը ալարագ,

— Մա'տմագէլ, շիմտի տօղրու էվիմէ կիտիպ, օտամտա
գաբանարգտան սօնրա, քէմալը իշթիեազլա պու սահիֆէլէ-
րի միւթալէա իաէճէեիմ: Եարըն ագշամ էմրինիզէ մունթա-
զըր օլուրում, տէտի:

— Բէք էյի, պէն տէ եարըն սիգէ պէքլէրիմ:

— Նէբէտէ:

— Պաւրատա:

— Սաաթ գաշտա:

— Պու կիւն սիգի գապուլ իթմիշ օլտուղում սաաթտա:
Արապըմը քիւշիւք գարուտա պուլուրսունուզ:

Բօգամպօլ, ազիմէթ իւզրէ իքէն, կէնճ գըզ մէրգուճուն
գօլունտան թուլթարագ շու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Պէնիմ կիպի պիր վազիեթտէ պուլունան կէնճ պիր
գըզըն պու եօլտա հարէքէթի, եանի բէտէրինին աղուշունա
սըզընաճագ եէրտէ, հէնուզ իքի այտան պէրու թանըմըշ օլ-
տուղու պիր ատէմի քէնտի եարտըմընա չազըրմասը զարիպ
տէյիլմի տիր: Իմտի պու սաթըրլարը օգուեարագ հիքեա-
եէմի անլաբասնըգ, ճէլլատլար իլէ մազլումլար արասընտա
գալմըշ օլան պիչարէ պիր գըզըզազըն՝ իմտատընը թէմէն-
նի իթմէք իւզրէ միւսթագիմ պիր զաթա միւրաճաաթընտան
տօլազը թէաճճիւպ իթմէգսինիզ:

Թօնսէքսիօնուն սօն սէօզլէրինի, կէնճ միւսաֆիրինին տի-

հանընտան պիր իգրար արմատա մախսուս օլուպ, սախթէ մարքի տը Շամրի, նիհաեթէ մեղպուրէնին գալպինէ տողրու պիր առըմ արմաբլըղըն վադթի կէլմիշ օլտուղունու տէրքլէ, սախթէ պիր հէեհճան իպրազ իտէրէք,

— Մա'տմաղէլ, պահս իթտիկինիզ ճէլլատլարըն վէ եանընրգտա պուլունան մաղլումլարըն քիմլէր օլտուղլարընը պիլմէմ, ֆազաթ նազարը տիգգաթընըզը պանա աթֆ իյլէմիշ օլմանըզա՝ աիզ չէօքէրէք թէչէքքիւր իտէրիմ, Ինչալլահ, սիզին իչին հաեաթըմը թէհլիքէեէ գօյսագ պախթիեարլըղըն հաիզ օլուրում, տէյի պէեան իյլէտի:

Մատմաղէլ տը Սալլանտրէրանըն եիւզիւ գըզարտը, վէ Բօգամպօլ՝ չու սուրէթլէ քէլամընա տէվամ իթտի:

— Ջիւնքի եաշատըղըմըզ չու ատի հիսապլար տէվրինտէ, վէ Իպրանիլէրին ալթունտան պուզաղըեա տողրու սէյիրթտիքլէրի կիպի, զէմանէսիզտէ տէ կիւմիւշէ տողրու սէյիրթէն պիր թագըմ մէնֆաաթբէրէսթ վէ խօտպին ատէմլէր արասընտա պուլունտուղումուզ հալտէ, նամուսլու պիր տտէմ իչին, պագըլը գալպինէ իճրաի թէէսսիր իտէն պիր գատընա արգը ուպուտիեթ իտէճէր պիր ֆըրսաթ զուհուրի բէք նատիր վէ բէք միւշքիւ տիր:

Սախթէ մարքի տը Շամրի իշպու սօն սէօզլէրի իրատ իթտիկի սըրատա, պիր տիգիյլէ էեիլիպ, Գօնսէքսիօնուն էլինի թութտու, վէ քէմալը հիւրմէթլէ պուս իյլէտի:

Մատմաղէլտը Սալլանտրէրա տահա զիեատէ գըզարտը, ֆազաթ մէրգում տէլիգանլըտան էլինի չէքմէտի:

Գօնսէքսիօն . . . Մօնսիէօ տը Շամրի, պէնի սէվտիկինիզի պիլմէմ, լաքին զանն իտէրիմ . . . սիզէ միւրաճաաթըմտա պունուն իչին տիր . . . պէնիմսիզի սէվմէքտէ օլտուղումու պէեան իթմէմ, չիւնքի սիզի սէվէրիմ տէրսէմ, եալան սէօյլէմիշ օլուրում, զիրա թէրքի հաեաթ իթմէք իւզըրէ պուլունան պիշարէ տօն Իէտրօնուն խաթըրէսի հէնուզ գալպիմտէն չըգմամըշ տըր: Լաքին մօնսիէօ, էկէր պէնի գուրթարըրսանըզ, էկէր պէնի տօն Ժօզէնին էլլետէն թախլիս իտէպիլի:

վէ պիր համի ինթիսապընա պէնի լաերգ գըլար իսէնիգ, նա-
մուսու պիր գատըն օլաճաղըմա եէմին իտէրիմ. Ալլահա ըս-
մարլաարգ...

Մէզպուրէ, պատէհու հէման ըէճա իտէրճէսինէ պիր հա-
րէքէթտէ պուլունարագ, մէրգումա պագտըղը հալտէ,

— Կիտինիգ, եարըն կէօրիւչիւրիւգ, տէտի.

Րօգամպօլ մէզպուրէսէ իթաաթէն օրատան չէքիլիպ,
սօփատա արապ սէիսի պուլտու, վէ պունուն վասըթասըյլա
Պուլվար տէգ էնվալիտէ նազըր օլան քիւչիւք գարուեա գա-
տար կիթտի.

Րօգամպօլ, կիտէրքէն քէնտի քէնտիսէ, —նէ եաբմագ-
լըղըմը իսթէտիկինի պիլմէմ, լաքին էլան տօն Բէտրօեու սէվ-
մէքտէ օլտուղունու զանն իթմէսիյլէ եանըմագտա տըր. Զի-
րա անը սէվմէսիպ, պէնի սէվմէքտէ տիր, տէտի.

Սախթէ մարքի, թէպտիլ գըեաֆէթինի տէերչտիրտիք-
տէն սօնրա եաեա Վէրնէօլ սօգաղընա ազիմէթիէ, տօղրուճա
որը Վիլիամսըն տաիրէսինէ չըգտը.

Օլէսնատէ սըր վիլիամս՝ պիր խըզմէթքեարըն եարտը-
մըյլա եաթաղընա եաթըրըմագտա օլմասըյլա, Րօգամպօլ,
մէրգումա ինկիլիզճէ,

— Ամճա, սանա եէնի խապէրլէր կէթիրտիմ, տէտի.

Գէօր եաթաղընտա օթուրտու, վէ Րօգամպօլ պիր իչա-
րէթիէ խըզմէթճիիի սալտըգտան սօնրա, եաթաղըն եանըն-
տա օթուրուպ, ճիգտանընտան մատմագէլ տը Սալլանտըէ-
րանըն քեաղըտլարընը չըգարտը, լաքին պունլարը կէօզտէն
կէչիրմէգտէն էվվէլ կէնճ գըզ իլէ ճէրէեան իտէն յիւքեալէ-
մէսինի քէօրա հիքեասէ իթտի, վէ իրթէսի կիւն իչին սէօզ-
լիւ պուլունտուղունու անլաթտը.

Րօգամպօլ, իփատաթընը իլէրի կէօթիւրտիւքճէ, սըր Վի-
լիամսըն սիմասընտա ֆէվգէլատէ մահղուգիեթէթ էսէրի միւ-
շահէտէ օլունմագտա իտի. Պունտան պէօլլէ քէնտի քէնտիսէ

պիւր շէյ՛օլամահաճագ օլան վէ նէ՛ կէօրէպիլէն վէ նէ՛ սէվէն վէ սէվիլէպիլէն պու ատէմ՛, շահիրտի սահէսինտէ հաեաթը թաղէ քեսպ իթմէքտէ օլտուղունու, վէ Գօնսէքսիօնուէն սայքի քէն-տիսինի սէվմէքտէ իտուկինի, վէ իրթէպի կիւնքի էսրարի միւ-քեալէմէ իչին ատէթա քէնտինին տավէթ իտիլմիչ պուլուն-տուղսունու՝ զանն իլլէմէքտէ իտի :

Բօգամպօլ, ուսթասընրն մէսէրրէթինտէն պիր արա մահ-զուղ օլտուղտան սօնրա, Գօնսէքսիօնուէն քեաղըտարընը աչ-տը, վէ իւզէրինտէ կիօպլու պիր լամպա պուլունան պիր մա-սանըն իւսթիննէ վազ իթաիքտէն սօնրա, շու ճիւմէլէրի օ-գուտու :

«Հաիզի ասալէթ օլան Սալլանտրէրա Փամիլեսսընըն կիզ-լի թարիիննէ տաիր, վէ հազգընսա էմնիյեթի բեամիլէմ պուլունան մարքի տը Շամրիեթ մախսուս մալիւմաթ տըր :

Բօգամպօլ. — Օհօ՛, տիմէք էմնիյեթի ճէլպ իտէպիլիր ի-միչիմ... պու էյի :

Ալըր Վիլիամն, քարլագ զէմսընտաքի կիւլիւմէմէլէր կիպի պիր կիւլիւմսէմէ իլէմուգապէլէ իթտիքտէն սօնրա, Մ. մարքի Ուպէր-Ֆրէտէրիք՝ Օնօրէ տը Շամրի՝ եիւքսէս սէպլէ էլ եաղըպարընը օգումահ ապաչլատը :

ԳՕՆՍԷՐՍԻՕՆՈՒՆ ԷԼ ԵԱԶԸԼԱՐԸ

Սալլանտրէրա չաթօսու Իսբանիանն Նաժարրա մէմլէքէ-
թի տախիլինտէ տիր : Խալի վէ մահգուն պիր տէրէեէ նազըլ
սլուունան սէրթ պիր գաեա իւղէրինտէ ինչա խալմիչ օլան
օլ աթիգ պինա՝ ճիվարընտա վագը վիրան վէ խարապ մէմ-
լէքէթտէն տահա զիեատէ մահգունիեթպախչ տքր : Մէգը
քիւր չաթօ , չըվալիէ Բէաթըն ըէֆիգի պուլունան պիր Սալ-
լանտրէրա թարաֆընտան ինչա խալմիչ օլտուղու հալտէ , նաչ-
լար իլէ տօլու պիր մէյտանը հարպ իւղէրինտէ թէք պաչընա
գալան զըրհը պիր ասքէր կիպի օրթա տէհրի կէչիւրմիչ տիր :
Թարիխիմիգին հէր ճէնկեալէր գէմանը անըն տիվարչաըն-
տա եազըլմը տըր : Ֆէրաինան վէ Իղապէլա նամգըլվէ գը-
րալիցալար պիր կիճէ օրատա գալմըչլար , Շարը-Քէն անտէ
իսթիրահաթ իթմիչ , իքինճի տէհչէթլի Ֆիլիք հիւճուլիէ օ-
րաեը զապթ իլլէմիչ , վէ պիր ասը Սալլանտրէրանն պաչընը
քէստիրմիչ տիր : Մէգքիւր չաթօ՝ սօն տէֆա 1809տա մուհա-
սէրէ խալտիկի գէման՝ Իսբանիա , Ֆրանսա իմքէրաթօրլուղու-
նուն ասաքիրինէ գարչը մուգալէմէթ իթմէքտէ պուլունմուչ
տուր : Պիր Ֆրանսըզ միւֆրիգէսի օրաեը մուհասէրէ իթմիչ օլ-
տուղու հալտէ , չաթօտաքի մուլթահֆըզ ասքէր պիր ափուճ
քէսանտան իպարէթօլուպ , չաթօնուն գօմանտանը տա եիւզ
պաչը խօն Բէտրօ տ՝Ալվարա , հալէ գըլընմը տըր : Մու-
հասէրէ ալթը հաֆթատան պէրու տէվամ իթմէքտէ օլ-
տուղունտան , ասքէրին էրգագը էքսիլմէեէ պաչլամըչ իտի :

Ֆրանսըզ ժենէրալը, թէսլիմ օլտուգլարը հալտէ, ասաքիրի մէրգումէնին հաեաթընա խալէլ կէթիրմէեէճէկինի պէեան, հաթթա ըիվաեէթէ կէօրէ, տօն Բէտրօ տ'Ալվար շաթօեու թէսլիմ իթտիկինտէ, քէնտիսինէ գրալ ժօզէֆին օրտուսունտա միրալայլըզ ըիւթպէսի իթա օլունաճաղը տա վատ իտիլմիշ տիր, լաքին տօն Բէտրօ՝ միւսալէհա շարթլարը իւզէրինէ միւզաքէրէեէ մէմուր Ֆրանսըզ զապիթինին Սալլանտրէրա շաթօսունա կիթտիկինին իրթէսի կիւնիւ իսթիհ-քեամաթ ալթընտա էօլիւ օլարադ պոլլունմուշ, լաքին շաթօսէքիզ կիւն տահա տաեանապիլիպ, վազը օլան պիր միւթարէքէ սաեէսինտէ աճլըգտան վէ թէսլիմ օլմագ նամուսուզլուղունտան գուրթոուլմըշ տըր:

«Իշպու մուհասէրէ վագըասը հագգընտա իսբանիա թարիխնտէ պունտան զիեատէ մալիւմաթ օլմաեըպ, նէ՝ Ֆրանսըզ ասաքիրի վէ նէ՝ շաթօտաքի ասաքիրի մուսթաճֆըզա տօն Բէտրօնուն սուրէթի զարիպէտէ վուգու պոլլան վէֆաթը հագգընտա մալիւմաթ ալամամըշլար տըր: Պու սըրըը եալլընըզ բէտէրիմ տիւգ տը Սալլանտրէրա պիլիր, վէ սատագաթ ու իսթիգամէթինէ էմնիյեէթէն պու սաթըրլարը քէնտիսինէ եազտըղըմ վէ ֆամիլեամըն նամուսունու իֆշա իթտիկիմ քիմնէ, պունտան օթուզ սէնէ ագտէմ պիր կիճէ վագթըզ զուհուրտ կէլմիշ օլան շայեանը թէէսսիւֆ ֆէճիաւտան խապէրտար օլաճագ տըր:

«Պիւեիւք վալիտէմ տիւշէս տը Սալլանտրէրա, եիրմի եէտի եաշընտա իքէն տուլ գալարագ, եիւզ պաշը տօն Բէտրօ տ'Ալվար հագգընտա մուհապպէթի շէտիտէ հասըլ իթմիշ, վէ սէրվէթի օլմատըգտան պաշգա, տիւգ տը Սալլանտրէրանըն եէրինէ կէչմէեէ լաեըզ օլմաեաճագ մէրթէպէտէ քիւշիւք պիր ֆամիլեաեա մէնսուպ օլմաընա մէպնի ֆամիլեամըզ թարաֆընտան զուհուրա կէլէն մուխալիֆէթէ ըաղմէն, եալընըզ քէնտի գալպի սէվտասընա գուլագ ասարագ, անըն իլէ էվլէնմիշ, վէ իզտիվաճլարընտան սօնրա պէշ սէնէ կէչմիշ օլտուղու հալտէ, Ֆրանսըզլար՝ ժօզէֆ գրալըն իլանը գրալի-

եւթի զըմբռնտա Իսրայէլեան կիրմիչիւն տիր։ Տիւնէս տը Սալ-
լանտըրէրա՝ ասըլգատէլիկէ մախսուս օլան պտղը գանուկարը
ուկուտապիլիւր, վէ քէնտի գալպի լէհինտէ օլարագ պիր թա-
գըմ պաթըլ էֆքեար վէ իթիգատաթա գարչը չըգապիլիւր
իքէն քէնտիսի Իսրայէլ օլտուղունտան, վէ պապալարընըն
հիւքմտարլարընա գալպէն սատըգ պուլունտուղունտան, գէվ-
հինէ շէօյլէ տէմիշ տիր։

— Սիգ մօնսէօ, պէնիմլէ վէ գօմանտանըլ թասթընտա
պուլունան ասքէր իլէ Սալլանտըրէրա շաթօմտա գալընըլ, եա-
գընտա օն ալթը եաչընա պաթըլ գատէմ իտէճէք օլան օղ-
լում իսէ, սիգին եանընըլտա, մէմլէքէթիմ վէ գրալը իչին
ճէնկ իտէճէք տիր։

Իշթէ պէօյլէճէ եիւզպաչը տօն Բէտրօ տ'Ալվար, Իսքա-
նիա գրալը նամընա Սալլանտըրէրա շաթօմտա գօմանտա
իթմէքտէ օլուպ, իշպու աթիգ շաթօմուգ՝ տիւշմէնէ էն զի-
եատէ գարչը տուրան պաչըճա գալէլէրտէն պիրի պուլուն-
մուշ տուր։

Շիմտի օ մուհասէրէ վագըլարընըն պէնիմ պաթ ու թա-
լիմ իւզէրինտէ հասըլ իտէճէքլէրի շայեանը թէէսսիւֆ թէ-
էսսիւրի էյիճէ անլաթմագ իչին, Ֆրանսըլ մուխապէրէ մէմու-
ընըն Սալլանտըրէրա շաթօմուկա կէտիկի կիւնքի ահվալտէն
պահա իթմէքլիկիմ լազըմտըր։ Պու մուխապէրէ մէմուրու
կէնճ պիր էրքեանը հարպ զապիթի վէ տիւշմէն ժէնէրալըն եա-
վէրը հարպը իմիշ։ Օլվագըլթ տօն Բէտրօ տ'Ալվար տա գըրգ-
եաչարընտա օլուպ, գըսսա պօյուլ վէ զաիֆճէ պիր քիմսէ ի-
միշ։ Տօն Բէտրօ՝ Ֆրանսըլ եիւզպաչըսընը, տէրունինտէ տէ-
տէլէրիմ օլան Սալլանտըրէրա տուգալարըն թասվիլիլէրի պու-
լունան շաթօնուկ վասի սալասընտա քէմալը նէգաքէթլէ գա-
պուլ իթտի։

Ճէրէեան իտէն միւքեալէմէտէ քիմսէ պուլունմաեըպ,
արալարընտա նէ վագը օլտուղունու քիմսէ անլաեամամըշ վէ
Ֆրանսըլ մուխապէրէ մէմուրու տա, օլսուսուստա տօն Բէտ-
րօ տ'Ալվար իլէ քէնտիսինտէն զպըրի քիմսէնին խապէրի օլ-

մատղղընա իսրեաթ օլարագ օրատան մուֆարագաթ իթմիշ տիր,

Տօն Բէտրօ տախի այնի էֆքեարտա պուլունմուշ, լաքին օ զապիթի գալէնին գաբուսունա գատար կէօթիւրիւպ, քէն տէսի տաիրէսինէ ավտէթլէ, տիւշէս տը Սալլանտրէրաեա, Ֆրանսըզ ժէնէրալընըն թէքլիֆաթընը շէտիտէն ըէտտ իյլէ-տիկինի պէեան իթտիկինտէ, վէ ազ էվվէլ տիւշմէն զապի-թիլէ պուլունմուշ օլտուղու սալաեա թէքրար կիրտիկինտէ, մէմուլին զայրի պիր վագըա զուհուրի իլէ, միւքեալէմէի վա-գըատան քիմէնին խապէրտար օլմամըլ օլտուղու իթիգ ատընը մահվ իյլէմիշ տիր: Շէօյլէ քի տօն Բէտրօ՝ հէնուզ օթուրուպ, պաշընը էլլէրի տէրունինէ ավմըլ, վէ կէօզլէրինի եէրէ տօղրու ավթ իթմիշ օլտուղու հալտէ, քէնտի քէնտիեէ, «Բէք էյի եաբաըմ»: Իսրանիա գրալընըն տավասը զաթէն զայպ օլմուշ պիր տավա տըր: Եալընըզ գրալ ժօգէֆ՝ պու մէմլէքէթին միւսթապէլ վէ սաաաթէթի տիր: Իմտի պէնիմթէսլիմիեէթիմ՝ պիր խիեանէթ օլմանըպ, ագիլանէ բօլիթիգա նէթիճէսի տիր: Պիր սէնէտէն ժէնէրալ, վէ իքի սէնէտէն Իսրանիա աեանըն-տան օլաճաղըմ տիմէքտէ իքէն, պիրտէն պիրէ վագը օլան պիր նիւմաիշ իւզէրինէ, տօն Բէտրօ աեաղա գալգարագ, աէհշէթլէ բիւճաթ իյլէմիշ: Հալպու քի օ նիւմայիշ գօրգու-լաճագ պիր շէյ տէյիլ իմիշ, չիւնքի նէ՝ պիր խէեալ վէ նէ՝ տէ միւտհիշ պիր կէօկէ օլմանըպ, պիր տէլիգանըլ, հէման պիր չօճուգ, եանի բէտէրիմօլան կէնճ տիւգ տը Սալլանտ-րէրա իմիշ:

Տիւգ օրաեա նա՞սըլ կիրմիշ տիր:

Սալանըն իքի գանատըլ Եալընըզ պիր գաբուսու պու-լունուպ, Եիւզպաշը տօն Բէտրօ տ՝Ալվար պու գաբուեու էն-սէսինտէն սիւրկիւլէմիշ, վէ պու գաբու տա աշըլմամըլ տըր: Օ տէլիգանըլ՝ պիր բէնչիրէնին աշըգլըղընը էօրթմիւշ պու-լունան էնլի պիր բէրտէնին արգասընտան զուհուր իթմէքլէ, տօն Բէտրօեա տօղրու ահէսթէ ահէսթէ իլէրլէեէրէք, Եիւ-զիւնէ պագաըզը հալտէ, Եիւզ պաշը, պէօյլէ պիրտէն պիրէ

մէրգումուն մէյտանա չրգմասընտան լէհէսի սօլարադ վէ շաշըրարագ, տիսիգ կիպի գալմը, վէ եէրէ տիւշմէմէք իւզըն պիր մասաեա տաեանմաեա մէհպուր օլուպ, նիհաեէթ,

— Աճա'յիպ, սիգ պուրատա՞ մը իտինիզ, տէմիշ:

— Էվվէթ, պիր սաաթտան պերու օրատա իտիմ, տէյի տէլիգանլը ճէվապ վէրտի:

— Պիր սաաթ մը... տիմէք իշիթտինիզ:

— Հէր շէյի իշիթտիմ:

Տօն Բէտրօ, պիր հարէքէթի շէտիտէ իլէ էլինի գըլըճընա կէօթիւրիւպ, ֆագաթ կէնճ տիւգ անտէն տահա զիեատէ սիւրաթլէ պիր թապանճա չըգարըպ, եիւզ պաշընըն աշընա տաեաթտըղը հալտէ, սօղուգ գան իլէ,

— Էկէր ճիւզի պիր հարէքէթտէ պուլունուր իսէնիզ, սիշ զի թէլէֆ իտէրիմ, տէմիշ տիր:

Եիւզպաշը գօրգուպ, եէրինտէն պիլէ գըմըլտանմամըշ, ֆագաթ իսթիհպա իլէ,

— Սիզ չօճուգսունուզ վէ բօլիթիգատան հիշ պիր շէյ անլաեամագսընըզ, տէմիշ տիր:

Տէլիգանլը տախի շէօյլէ ճէվապ վէրմիշ տիր:

— Մօ'նսիէօ, իսմիմ՝ տիւգ տը Սալլանտրէրա տըր, վէ հէր նէ գատար օն իւշ եաշընտա իսէմտէ, պիր իսմին գըյմէթինի, վէ պունուն հաիզ օլտուղու վէզաիֆի պիլիրիմ. Պու վազիֆէլէրին պիրինճիսի՝ մօ'նսիէօ, Սալլանտրէրա շաթօսունու մէթպուր մուֆախխամըմ իշին մուհաֆազա իթմէք տիր:

— Վաշ:

— Իքինճիսի տէ, տիւշմէնէ կիզլի եօլու կէօսթէրմիշ օլան խաինի, մէթէրիսլէր իւզէրինտէ պէեազ պանտիէրանըն թէմէվվիւճ իթտիկի կիճէ գաթլ իթմէք տիր:

Եիւզ պաշը տօն Բէտրօ էլինի թէքրար գըլըճընա կէօթիւրմէքտէ իքէն, չօճուգ պիր ատըմ իլէրլէեէրէք, խալինին սաշլարը պաշընտա տիքիլմէսինէ սէպէպ օլաճագ մէրթէպէտէ տէհշէթլի պիր սէտա իլէ,

— Եիւզ պաշը տօն Բէտրօ, պանա էյի պագըն, վէ եա-

լան սէօյլէմէքտէ օլուպ սլմատըղըմը թէտգիգ իտին, տէյի մուգապէլէ իթմիշ, վէ եիւզ պաշը տիթրէտիկի հալտէ,

— Նէ՞ իսթէեօրսունուզ, տէյի սօրտուղունտա, կէնճ տիւզ քէլամընը շու սուրէթլէ իլէրը կէօթիւրմիւշ տիւր:

— Եիւզ պաշը տօն Բէտրօ տ'Ալվար, էճտատըմըն մէզարլարը, ֆամիւեամըն նամուսու, վէ պիր ալշաղը սէվմէք զաաֆէթինտէ պուլունմուշ օլան վալիտէմին պաշը իւզէրինէ եէմին իտէրէք սէօյլէեօրսումքի, սիզի թէլէֆ իտէճէեհիմ, իմտի տիզ չէօքիւն, վէ վազը օլան ճինսեթիւնիգտէն տօլսեը ճէնապը Հազգտան աֆվըգ տիլէեին:

Տօն Բէտրօ ալշաղ պիր քիմնէ օլուպ, զաթէն եէտինտէ տէ, աղլը քէնտիսինէ տաեաթըլմըշ օլան թապանճանըն եաւնընտա հիշ պիր ֆայտէսի պուլունմաեան գըլըճտան զայրի սիւաճ մէվճուտ օլմատըղընտան, տիզ չէօքիւպ, աֆվըգ տիլէմիշ, չօճուզ տախի պաշընը սալլաեարազ:

— Խայր, սիզէ աֆվ իթմէմ, չիւնքի աֆվ իթտիկիմհալտէ, իւք ֆըրսաթտա չաթօեու թէսլիմ իտէճէկինիզէ էմինիմ: Իմտի տօն Բէտրօ, թէքըար իտիեօրում, սիզ էօլէճէքսինիզ, տէմիշ տիր:

Եիւզ պաշը՝ տիւզիւն տիզլէրինէ գաբանարազ, իքի էլինի գալուշտուրտուգտան սօնրա բէճա վէ նիեազ իթմիշ վէ կէօզ եաշլարը տէօքմիւշ, լաքին չօճուզ գարարընտան շաշմաեարազ շու եօլտա ճէվադ վէրմիշ տիր:

— Սիզ վալիտէմիլէ էվլէնիշսինիզ, վէ վալիտէմին սիզ տէն պիր օղլու օլմն:շ տուր քի, շու էսնատէ սէքիզ եաշընտա տըր: Սիզի նէ տէրէճէ լահիլը իտէրսէմ, գարընտաշըմը վէ վալիտէմի տախի օ նիսպէթտէ սէվէրիմ, իմտի սիզին վէֆաթընըլա անլէրի նամուսուուզ գըլմադ իսթէմէմ...

Տօն Բէտրօ՝ պու սէօղտէն պիր ազ իւմիտվար օլարազ կէօղլէրի մէսէրրէթլէ բարլամըշ իսէ տէ, կէնճ տիւզ թաշգիւրամիզ պիր կիւլիւմսէմէ իլէ շու եօլտա իւպվէի մէգալ իլէմիշ տիր:

— Եանըլըեօրսունուզ տօն Բէտրօ, սիզ էօլէճէքսինիզ, Շու

գատար քի, սիգի պուրատա պիր թապանճա իլէ թէլէֆ իւտէրսէմ, թապանճանըն սէսինտէն հէր քէս գօշաճագ, վէ պէնի, սիգին նաշընըգ գարշըսընտա կէօրտիւքլէրինտէ, ճինանէթիմի իգրարէ մէճպուր օլաճաղըմ:

Տօն Բէտրօ -- (պու սէօզտէն պիր աղ իւմիտվար օլարագ.) Սիգի գաթիլ ատտ իտէճէքլէր տիր, տէմիշ, վէ կէնճ տիւգ տէ շու եօլտա մուգապէլէտէ պուլունմուշ տուր:

— Եանըլըբօրսունուգ. պէն պիր չօճուղոււմ, վէ պիր չօճուգ իսէ եալան սէօյլէմէգ. Իլք տէֆա վալիտէմ պանա իւնանաճագ տըր:

Տօն Բէտրօ պաշընը էէէրէք սիւքիւթ իթտիկինտէն, կէնճ տիւգ շու վէճհլէ իֆատէի մէրամ իյլէմիշ տիր:

— Շիմտի ինթիսապ իտինիգ, զիրա եալընըգ պիր գաշ տագըգալըգ էօմրիւնիւգ գալմըշ տրր. ինթիսապ իտինիգ... եա պիր գաղաեա համլ օլունաճագ սուրէթտէ անլաշըլմագ պիր էօլիւսլէ թէրքի հաեաթ իտէճէքսինիգ քի, նամուսունուգ վէ խաթըրէնիգ՝ լէքէսիղ մուհաֆագա իտիւմիշ օլաճագ տըր, վէ եախօտ պիր աղէվվէլ հագգընըգտա թախսիս իթտիկիւմ եօլտա պիր էօլիւմիէ թէրքի հաեաթ իյլէմէք իսթէրսէնիգ, պէնի, տօն Բէտրօ տ'Ալվար խալին պիր քիմսէ իտի տիմէեէ մէճպուր իթմիշ օլաճագսընըգ:

— Օ հալտէ պէնի թէլէֆ իտինիգ, ֆագաթ նամուսումա խալէլ կէթիւրմէեինիգ:

— Բէք էյի:

Պատէհու չօճուգ՝ սալանըն բէնչիրէլէրինտէն պիրինի կէօսթէրէրէք:

— Պա'գընըգ, պու բէնչիրէ' տիւշմէն օրտուկեահընըն գարշը թարաֆընտաքի թապիաեա նաղըր տըր: Պու թապեատա անճագ եէր եէր նէօպէթծիլէր պուլունուպ, եաղմուր եաղմագտա օլմասըյլա, պու նէօպէթծիլէր տէ շիմտի գուլիպէլէրինէ չէքիւմիշէր տիր: Սիգ պէնիւլէ կէլին, տէեիպ, էլինտէքի թապանճաեը տաիմա տօն Բէտրօնուն ալնընա տօղրու նիշանլաեարագ եիւրիւմէքտէ օլտուղու հալտէ, զիքր իթտիկի

բէնչիւրէնին գաբու եւրինէ գուլանըւան գանատընը աչմըշ, վէ
էօնտէն քէնտիսի կէշտիքտէն սօնրա, երւզ պաշըեա, -- Ար-
գամտան կէլինիզ, տէյի էօյլէ ամիրճէ, իխթար իթմիշ քի,
երւզ պաշը՝ իտամընըն հիւքմիւ վէրիւմիշ օլտուղունու անլա-
մըշ տըր:

Օ կիճէ օրթալըզ զիեատէճէ գարանլըզ օլտուղունտան,
կէնճ տիւգիւն կէօլկէօի պիլէ գուպպէի ասիւմանտէ կէօրիւ-
մէմէքտէ պուլունմուշ տուր: Թապեանըն իւզէրինէ կէշտիքլէ-
րինտէ, չօճուգ երւզ պաշըեա խիթապէն, եաՎաշ սէտա իլէ,

— Շիմտի իլէրի կէշին, վէ սագըն պաղըրմաեըն վէ եար-
տըմա ատէմ չաղըրմաեը տիւշիւնմէեին, չիւնքի եարտըմընը-
զա քիմսէ կէլմէզտէն, սիզի տէրհալ թէլէֆ իտէրիմ, վէ օ
հալտէ նամուսունուզ լէքէտար օլարագ թէրքի հաեաթ իթ-
միշ օլուրսունուզ, տէմիշ տիր:

Պէօյլէճէ տօն Բէտրօ սիեասէթ մէյտանընա կէօթիւրիւ-
լէն պիր մահըրւմ կիպի ահէսթէ ահէսթէ երւրիւմէեի պաշա-
մըշ իսէ տէ, կէնճ տիւգիւն քէնտիսինի նէրէնէ կէօթիւրմէք-
տէ օլտուղունտան խապէրի պուլունմամըշ տըր: Նիհանէթ
թապիանըն էօյլէ պիր մահէլինէ կէլինմիշ տիր քի, իւզէրինէ
պասըլտըղը հալտէ, չէյթանի պիր մաքինա իլէ օրասը տէօ-
նիւպ, իւզէրինտէ պուլունան քիմսէ պիր կիրտապ իչինէ տիւ-
շէրէք մահվ օլտուղու հալտէ, պունու տօն Բէտրօ պիլմէեիպ,
ֆադաթ կէնճ տիւգ պիտիկի ճիհէթլէ, երւզպաշընըն օրա-
եա պասմասը ագըպինտէ, Տուրունուզ, տէմիշ, վէ մէրգում
տիթրէեէրէք տուրուպ, թէքըար աֆվըզ տիլէմիշ իսէ տէ,
տիւգ՝ քէնտիսինճէ մալիւմ օլան պիր չիվիեի թութուպ չիտ-
տէթլէ չէրտիկինտէն, տօն Բէտրօնուն տուրմուշ օլտուղու
թախթա տէօնմիւշ, վէ օ խային՝րէֆը սէտա իթմէկէ վադթը
օլմազտան կիրտապա եուվարլանմըշ տըր:

Օլ վազըթ տիւգ՝ աճէմ՝ պիր աօքէրին այնի հալէ տիւ-
շար օլմամասը իչին, չիվիեի թէքըար եէրինէ գօյմուշ տուր:

.....

Պիր կիւն սօնրա եիւզ պաշը տօն Բէտրօ տ'Ալվար արա-
նըմը իսէ տէ, պուլունամամը տըր: Իքի կիւն սօնրա Ֆրան-
սըզլար, գաեալարըն իւզէրինտէ բարչալանմը պիր ճիսմ' պու-
լարագ, շաթօնուն թէսլիմի իւմիտինտէն ֆարիդ կէլմէլէրի
իգթիգա իթտիկինի անլամըչլար տըր:

Իւչ կիւն սօնրա պիր միւթարէքէ ադտ օլունուպ, մուհա-
սէրէ րէֆ իտիլմիշ տիր: Տիւշէս տը Սալլանտրէրա' տօն Բէտ-
րօնուն խեանէթինտէն վէ քէյֆիեթի գաթլինտէն ասլա խա-
պէրտար օլամամը տըր: Չօճուգ պու սըրըրը քիմսէեէ սէօյլէ-
մէեիպ, եիւզ պաշընըն վէֆաթը պիր գազաեա հաժլ իտիլ-
միշ տիր: Լաքին եիւզ պաշը տօն Բաէզին եանի տիւգ տը
Սալլանտրէրանըն գարընտաշը օլմագ իւզրէ պիր էվլատ թէրը
իթմիշ օլուպ, տիկէրինտէն պէշ սինն քիւշիւք օլան պու չօ-
ճուգ իլէ վալիտէսի' մէրգումուն սուրէթի ֆէճիէտէ վէ ֆա-
թընը պիլմէմէլէրի լազըմէտէն պուլունմուշ տուր: Իքի գա-
րընտաշլար պիրլիքտէ պէօեիւտիւքլէրի հալտէ, պիրի' տօն
Բամօնըն' պիր խային բէտէրին օղլու օլտուղունու ունութտու-
ղու հալտէ, տիկէրի տախի ֆէվգէլատէ սէվմէքտէ պուլուն-
տուղու գարընտաշը' քէնտի բէտէրինին գաթիլի օլտուղունու
պիլմէմիշ տիր:

Տօն Բաէզ, տիւգ տը Սալլանտրէրա վէ տօն Բամօն տ'Ալ-
վար եիրմի եաշընտա օլտուգլարընտա, տէօրտիւնճիւ Շարը
գըրալըն խասսա ասաքիրի միեանընտա զապիթլիք ըիւթպէսինի
հաիգ օլարագ, իքիսի տէ Գասթիլա ասըլգատէկեանընտան
տօնա Լուիգա իսմինտէ կէնճ պիր գըզա ալէագա իթմիշլէր
տիր: Լաքին տիւգ տը Սալլանտրէրա ալիճէնապըգ հիսսիյլէ
քէնտի մուհապպէթինի գարընտաշը ուղրունա ֆէտա իթմիշ
վէ մէրգումա բարլագ պիր ճիհագ տախի թախսիս իյլէմիշ
տիր: Իմտի տօն Բամօն տ'Ալվար 1800 սէնէսի օգոստոսունտա
տօնա Լուիգա իլէ էվլէնմիշ, վէ իրթէսի սէնէ տօնա Լուիգա
տիւնեաեա էքիգ օլարագ իքի էվլատ կէթիրիպ, պիրի տօն
Բէտրօ, տիկէրի աէ տօն ժօղէ թէսմիեէ օլունմուշլար տըր:

Իգտիվաճընըն իրթէսի կիւնիւ ըիւթպէսի եիւզպաշըլըղա

Թէրֆի գլընան տօն Բամօն տ'Ալվարըն մէսուտիեթի միւ-
քէմէլ զանն օլունուպ, զէվճէսինի սէվտիկի վէ անըն թա-
րաֆընտան սէվտիկի վէ էվլատ սահիպի օլմագ մահգուզի-
եթթըրինէ նաիլ օլակէլտիկի հալտէ, պիրտէն պիրէ պու մէ-
սուտ ֆամիլեա տիւշարը ֆէլաքէթ օլմուշ տուր, չիւնքի տօն
Բամօն տա, բէտէրի տօն Բէտրօ կիպի զալիմ վէ անլաշըլմագ
պիր էօլիւմէ գուրպան կիթմիշ տիր քի, սըրասընտա պունու
տա նագլու հիքեաեթ իտէճէնիմ:

.....

Բօգամպօլ, պուրաեա գատար ասլա տուրմամագսըզըն
օգուտուղու հալտէ, պու արա օգումասընը քէսէրէք,

— Օհօ՛, մատմաղէլ Բէքիթա Տօլօրէս-Գօնսէրսիօն տը
Սալլանտրէրա, տօսթու Բօգամպօլա, ֆամիլեանըն քեաֆֆէի
սըրըլարընը էմիեթ իթմէսիլէ, պիր ազ խաֆիֆիք իթ-
մէքտէ տիր, տէտի:

Սըր Վիլիամսըն տօտագլարընտա պիր թէպէսսիւհհասըլ
օլտու. պատէհու քէօր, «տէվամէթ» մանէասընտա էլի իլէ
պիր իշարէթ իթմէքլէ, Բօգամպօլ՝ իշպու իշարէթին մանէա-
սընը անլաեարագ, էլ եագընը էլինէ ալըպ, շու վէճհլէ տէ-
վամ իլլէտի:

Տօն Բամօն՝ Թագրիպա ալթը այտան պէրու բէտէր օլմուշ օլտուղու հալտէ, կէնճ գօնթէս Լուիզա տ'Ալվար, — չիւնքի տօն Բամօն գրալ Թարաֆընտան գօնթուղ բաեէսի վէրիմիչ տիր, — պիր գաչ հաֆթա գատար վալիտէսինին եանընտա գալմագ իւզրէ, մուվագգաթէն զէվճինտէն այրըլմըշ, վէ այնի վագըթտա Խսբանիա գրալը հազըթլէրի տախի Մատրիտտէն էսգիւրիալա ազիմէթ իյլէտիկինտէն, յիւշարիլէյհին մաեէթ զապիթանընտան պուլունտուգլարը ճիհէթլէ, իքի գարընտաշլար գրալա ըէֆագաթ իյլէմիշլէր տիր. Պունլալըն արասընտաքի իթթիհատ միւքէմմէլ օլուպ, ալէսսէվիէ իքի էքիզին եէկտիկէրինէ օլան մուհապպէթիլէ պիրիպիրինի սէվմէմէքտէ, վէ տիւգ՝ տօն Բամօնա պիւրիւք գարընտաշլըգ մուհապպէթի կէօսթէրմէքտէ օլմասըյլա, պու մուհապպէթ՝ սայքի բէտէրանէ տինմէկէ լաեւգ կէօրիւմիւշ տիւր. Զանն իտէրսին քի տիւգ՝ բէտէրի օլմատըղընը տօն Բամօնա ունուլթտուրմագ իսթէեիպ, պէլքի տէ, վալիտէսինին քէտէր ու էլէմինտէն նաշի վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու տիւշիւնտիւքճէ, խաին տօն Բէտրօ տ'Ալվար հագգընտա բէք զիւտտէ ինսաֆսըզճա հարէքէթ իթմիշ օլտուղունու միւլահագա իթմէքտէ պուլունմուշ տուր:

Իքի գարընտաշլար էսգիւրիալտա այնի տաիրէտէ իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, գրալըն խըտմէթինտէն խալի օլտուղլարը սաաթլարտա տաիրէի մէզքիւրէտէ իմրարը էվգաթ իթմէքտէ պուլունմուշլար տըր, Տիւգ քիթապ օգուր, վէ տօն

Բամօն տա եա ըէսիմ չըզար եախօտ մուզիգա իլէ մէշղուլ օլուր, վէ հէր իքիսի տէ տօնա Լուիգատան վէ չօճուգլարըն-տան պահս իտէրլէր իմիշ: Պիր ագչամ տիւգ, ավա կիթմիշ օլան գրալա ըէֆագաթ իթմիշ օլտուղու սըրատա, տօն Բամօն, տաիրէսինտէ պուլունարադ, կէնճ զէվճէսինէ մէքթուպ եազմագլա մէշղուլ իքէն, պիր ասքէր քէնտիսինէ մէքթուպ կէթիրմիշ, վէ տօն Բամօն՝ իշպու մէքթուպուն իւզէրինտէքի եազը մէճհուլու օլտուղու ճիհէթլէ, քէմալը թէաճճիւպ իւզ-րէ մէքթուպու աշմըշ տըր:

Մէքթուպուն զիյրի՝ «Սան-Ճէրօնիմօ պաշ բաբասը տօն Պազիլիօ» տէյի իմզա իտիմիշ տիր:

Սէն ժէրօմ՝ էսգիւրիալտան իքի ֆարսախ ուզագտա քիս-չիւք պիր դասապա տըր:

Մէքթուպուն մէալի պէր վէճհի աթի պուլունմուշ տուր:

«Տօն Բամօն,

«Ախիրէն Բիլիսէնին սօն վազիֆէլէրինի իճրա իթմիշ օլ-«տուղում վէ անճագ պիր գաշ սաաթլըգ էօմրիւ գալմըշ «օլտուղունու կէօրտիւկիւմ իհթիեար պիր ասքէր՝ էօլիւմ «եաթ աղընտա քէնտիսինէ կիթմէնիզի ըէճա իտիեօր: Իսմի՝ «Եակօ Բէրէզ տիր, վէ սիզէ մուհիմ պիր սըրը պէեան ի-«տէճէկինի իֆատէ իյլէեօր:»

Տօն Բամօն, մէշղում ասքէրէ խիթապէն,

— Սիզէ պու մէքթուպու քի՞մ վէրտի, տէյի սիւալ իլի-միշ տիր:

— Աթլը պիր քէօյլիւ, վէ ճէվապընա պէքլէեօր:

— Բէք էյի:

Ոն տագըգա սօնրա տօն Բամօն պիր աթա իլար օլա-րագ քէօյլիւ իլէ պիրլիքտէ կիթմիշ, վէ պիր սաաթ սօնրա Սէն-ժէրօմուն սէֆիլ պիր քէօյլինտէ ըէք ֆագիրճէ պիր գու-լիպէեէ վասըլ օլունարագ, տէրունինտէ, ֆիլվագը էօլիւմ րատտէսինտէ պիր իհթիեար պուլունտուղու կէօրիւմիւշ տիր:

Այլթսըշ եաշլարլնտա օլան պու խասթանրն եանընտա մէք-
թուպու եազմըշ օլան պաշ բաբաս օթուրմուշ, վէ խասթա
ֆէվգէլատէ զաիֆլիկինէ ըաղմէն; գուվվէի ագլիեէսինի զայպ
իթմէմիշ օլտուղունտան, տօն Ռամօնուն ինգէրինէ զանէթ սա-
բին պիր նազար իլէ;

— Պիր տամլա սու՝ տիկէր պիր տամլա սուեա պէնգէտի-
կի կիպի, սիղտէ բէտէրինիգէ պէնգէեօրսունուգ. Պու բէք զա-
րիպ հալ տիր, տէմիշ տիր:

Տօն Ռամօն, իհթիեար ասքէրին եաթաղը եանընտա օ-
թուրուպ, էինի թութմուշ, վէ օլվադըթ խասթանրն պիր ի-
շարէթի իւգէրինէ, պաշ բաբաս իլէ եաթաղըն եանընտա օ-
թուրմուշ օլան իքի գատընլար օրատան չէքիմիշլէր տիր:

Իհթիեար շու եօլտա քէլամա աղաղ իյլէմիշ տիր:

— Տօն Ռամօն, աչէն թէրքի հանաթ իտիեօրում, վէ տա-
հա էրքէն իֆշա իթմէքլիկիմ լազըմ նէլէն պիր սըրըր գօր-
գումտան վէ զաաֆէթիմտէն նաշի սէօյլէմէմիշ օլտուղումա
նատիմիմ. լաքին սօն սաաթըմտա ալթըգ թէրէտտիւտ իթ-
մէտիմ, վէ պիր ան էվվէլ պուրատա կէլմէնիգի ընճա իյլէտիմ:

— Տիմէք օ սըրըր պանա աիտ տիր:

— Էվվէթ. չիմտի պէնի տինլէեին. պէն՝ բէտէրինիգ եիւզ
պաշը տօն Իէտրօ տ'Ալվարըն գօմանտասը ալթընտա չալըշմը-
շըմ տըր: 1809 աչնէսինտէ Սալլանտրէրա շաթօռունու միւ-
տաֆաա իթմիշ օլան ասաքիրի մուհաֆազատան պուլունմադ-
տա իտիմ:

— Էվվէթ, բէտէրիմտէ օրատա վէֆաթ իթմիշ տիր:

— Փազաթ բէտէրինիգին նէ սուրէթլէ վէֆաթ իթմիշ
օլտուղունու պիլիեօրմուսունուգ:

Տօն Ռամօն սարսըլարագ,

— Խա'յր, հալպու բի ագլընա ճիննէթ կէլմիշ օլտուղու պիր
սըրատա, եախօտ կիճէ վադթը եանըշ պիր ատըմ ալմագլա,
մէթէրիսլէրին թէբէսինտէն տիւշմիւշ, վէ վէֆաթը պիր գա-
ղա նէթիճէսի օլտուղու ըիվաեէթ իտիմիշ, տէյի պէեան իթ-
միշ տիր:

Ինթիեար ասքեր՝ պաշընը սալաեարադ շէօյէ ճէվապ վերմիշ տիր .

— Խա՛յր, բէտէրինիդ գաթլ խտիմիշ տիր .

— Գաթլժը խտիմիշ տիր . գաթիլի քի՞մ տիր .

— Տո՛ւրունուզ, պիր ազտան անլարսընըզ . Պիր կիճէ Իքի քիշի պէնիմ գուլիպէմին էօնիւնտէն կէշտիլէր . Պէն օլ էսնա-տէ մէթէրիս իւղէրինտէ նէօպէթտէ խտիմ . Օ Իքի ատէմլէր-տէն պերի բէտէրինիդ, տիկէրի տէ գաթիլի իտի .

— Լաքին իսմի՞, իսմի՞ .

— Պիր ազտան սէօյլէրիմ . բէտէրինիդ էօնտէն, ինթիմալ քի ասլա շիւպհէսի օլմաեարադ երլարիւօրտու, զիրա նէ՛ պի-րի վէ նէ՛ տիկէրի տրալարընտա պիր սէօզ պիլէ թէլէֆֆիւզ իթմէօրլարտը . Պունլար, քէօբրիւ եէրինէ գուլանըլան տէօ-շէմէնին իւղէրինէ վասըլ օլտուգլարընտա . . .

— Էվվէթ, խաթըրմա կէլիօր, օրասը տար պիր տէօշէ-մէ իտի .

— Իշթէ օրաեա կէլտիքլէրինտէ, պէնտէն խալի ուզագ-լանմըլ օլտուլար . կիճէ տէ զիեատէճէ գարանլըզ օլտուղուն-տան, նէ վազը օլուպ օլմատըղընը էեիճէ կէօրէմէտիմ, ֆա-գաթ գաթիլին բէտէրինիդէ խիթապէն, «տո՛ւրունուզ» տէ-տիկինի Իշիթտիմ, վէ այնի վազըթտա պիր կիւրիւթիւ գու-հուր իտէրէք, բէտէրինիդ կիրտապա տիւշմիւշ տիւր . Ազ սօն-րա գաթիլ՝ ֆիթուրսուզճա գարշըմտան կէշիպ, շաթօեա ալտէթ իթտի .

Տօն Բամօն՝ էօլիւմ ըատտէօինտէ պուլունան խասթատան տահա զէեատէ լէհէսի սօլարադ, — Նէ՛ տէհշէթ, Լաքին օ ալչադ քի՞մ իտի .

— Սապը իտին, սապը իտին . պիր ազտան հէր շէյի ան-լաեաճագսընըզ . Օ մէքըուհ ճինաեթի շիւպհէսիդ պէնտէն պաշգա քիմնէ կէօրմէմիշ տիր, վէ օն պէշ սէնէտէն պերու իսէ, վազը օլան սիւքիւթիմտէն տօլաեը, գալպիմ, ատէթա պիւեիւք պիր ճինաեթ իշէմէքտէիմ կիպի պէնի ըահաթ-լըզ իթմէքտէ տիր . Լաքի ն գաթիլ գուլվէթի իտի . էկէր

քէնտիսինի իթհամիթսէ իտիմ, պանա ինանրլմաեաճագ իտի,
պէլքի տէ գուրչունա տիգիլէճէք իտիմ :

— Գուզվէթլիմի, ֆագաթ քիմ իտի :

Ասքէր՝ պիր իշարէթլէ Սան ճէրօնիմօնուն պաշ բարա-
սընը ճէլպլէ, խաչընը իսթէտիկինտէն, բահիպ խաչը վէրմիշ,
վէ օլվագըթ խասթա՝ տօն Բամօնա պագարագ էլինի խաչա
ուզաթըպ :

— Շու խաչ իւզերինէ վէ եագընտա պէնի մուհաքէմէ ի-
տէճէք օլան ճէնապը Հագգըն գա ըշըսընտա եէմին իտէրիմքի,
հագըզ էթի հալի սէօյլէեօրում, տէյի պէեան իթմիշ տիր :

Տօն Բամօն . . Պէն տէ սիզէ ինանըեօրում :

Օ գէման ճան վէրմէքտէ օլան խասթա, սօն տագըգա-
լարընըն եագլաշմագտա օլտուղունու հիսս իլէ, քէնտի քէն-
տիեէ սօն պիր ճահտ իտէրէք :

— Եիւզպաշը տօն Բէտրօ տ'Ալվարըն գաթիլի՝ տիւգ տօն
Բաէզ տը Սալլանտրէրա տըր, տէմիշ տիր :

Տօն Բամօն . . (քէմալը տէհշէթլէ .) Գարընտաշըմմը :

.

Կէնճ տիւգ տը Սալլանտրէրա՝ էագիւրիալա ավտէթին-
տէ, տօն Բամօն հագգընտա մալիւմաթ իսթէմիշ, վէ բարա-
սըն մէքթուպունու կէթիւրմիշ օլան ասքէր տէ, պիլտիկի մա-
լիւմաթը թէպիղաէն սօնրա, մէրգոււմուն Սան-ճէրօնիմօնա
կիթմիշ օլտուղու ճէվապընը վէրմիշ տիր :

Հէր նէ գատար տօն Բամօնուն զիբր օլունան մահէլլէ
կիթմէսի ֆէվգէլատէ պիր չէյ տէյիլ իսէ տէ, տիւգ՝ պու
խապէրի ալտըղընտա միւթէէսսիր վէ մահգուն օլմուշ տուր :
Իմաի գրալըն նէգտինէ կիթմէեիպ, քէնտի տաիրէսինտէ տօն
Բամօնուն վիրուտինէ սապըրսըզըզլա պէրլէմիշ տիր : Նիհա-
եէթ մէրգոււմուն, կիճէ վագթը մէգարտան չըգան էօլիւ կի-
պի զաեէթ սօլկուն պիր լէհճէ իլէ իչէրի կիրտիկինի տօն
Բաէզ տիւգ տը Սալլանտրէրա կէօրտիւկիւնտէ, բէֆը սէտա
իլէ ըիւճաթ իտիպ :

— Սիւպհահան Ալլահ, նէ՞ օլմուշսուն գարընտաշըմ, տէյի սօրմուշ, վէ տօն Բամօն, սօղուգճա,

— Հիշ պիր շէյիմեօգ տուր, տէյի ճէվապ վէրմիշ, վէ աքալարընդա աթիտէքի սուրէթտէ միւքեալէմէ ճէրէեան իյլէվիշ տիր:

— Նէրէտէն կէլիեօրսուն:

— Խաթըրլամանըզ լազըմ կէլէն պիր ատէմին սօն նէֆէսինդէ հազըր պուլունմագտան կէլիեօրում, տի'ւգ տը Սալլանտրէրա:

Տօն Բամօնուն սուրէթի իֆատէսինտէն տիւգիւն ֆիքրինտէ վէ գալպինտէ հէեէճան հասըլ օլուպ, պինապէրին միւէսսիրէն:

— Օ ատէմ քի՞մ տիր, տէյի սիւալ իթմիշ տիր:

— Եալօ Բէրէզ իսմինտէ իհթիեար պիր ասրէր տիր:

— Օ իսմի խաթըրլամագտա օլտուղունու գանն խտիեօրում:

— Գէնտիսի Սալլանտրէրա շաթօսունուն առաքիրի մուսթահօղգասընտան պուլունմուշ:

Տիւգ՝ Սալլանտրէրա իսմինի իշիթտիկինտէ պիւթիւն պիւթիւն շաշըրարագ:

— Էվվէթ, Էվվէթ, խաթըրմա կէլիեօր, տէմիշ տիր:

Տօն Բամօն՝ կէօղլէրի ֆէվգէլատէ բարլահարագ:

— Իշթէ օ ատէմ, բէտէրիմին վէֆաթըն տէրխաթըր իթմէքտէ տիր, տէյի մուգապէլէ իյլէմիշ տիր:

Տիւգ սաքսըլմըշ, վէ տիկէրի տէ շէյլէ իւավէ իթմիշ տիր:

— Էվվէթ, բէտէրիմին նա'սըլ վէֆաթ իթմիշ օլտուղունուն պիլիեօր:

— Պիլիեօր մու:

Տիւգ՝ տօն Բէտրօ տ'Ալվարըն խէհալի գարշըսընա չրգըեօր գաննը իլէ ըիւճաթ իթմիշ, վէ տօն Բամօն իւավէթէն:

— Բէտէրիմին գաթլ խտիմիշ օլտուղունու պիլտիքտէն պաշղա, գաթիլին տէ իսմինի սէօյլէեօր, տէմիշ տիր:

Պու սօն սէօղլէր՝ տիւգիւն պաշընա ատէթա երաբըրմ իսապէթ իթմիշճէսինէ թէէսսիր իտիպ:

— Գարընտաշը՛մ... Գարընտաշը՛մ... տէ՛յի բէքէլէմիշ
իսէ տէ, տօն Բամօն ճէվապէն՝

— Խայր, պէն Գարընտաշընը Կէրի թուրուն
Գաթիլ, տէմիշ տիր:

Պու Թապիր՝ տիւգիւն հիտտէթինի սօն տէրէճէեէ վար-
տըրտըղընտան,

— Բէտէրլինիգ պիր խաին իտի, տէ՛յի մուգպպէյէտէ
պուլունմուշ տուր:

— Եալան տըր:

— Սահիհ տիր, վէ պէն սիզին նամուսսունուզու լէքէլէ-
վէմէք, վալիտէմիզին նամուսունա խալէլ Կէթիրմէմէք իշին
քէնտիքինի թէլէֆ իթտիմ:

— Տիմէք, ա՛լչադ, բէտէրիմի Գաթիլ իթմիշ օլտուղունու
իգրար իտիեօրսուն հա՛:

— Տիւգ, Գարընտաշընըն հիտտէթի Գարշըսընտա քէնտի
սօղուգ Գանլըլըղընը քէսպ իտէրէք,

— Էվվէթ, քէնտիսինի մահքիւմիթտիքտէն սօնրա, թէ-
լէֆ իթմիշ օլտուղումու իգրար իտէրիմ, տէմիշ տիր:

Տօն Բամօն էլինի գըրճընա Կէօթիւրտիւքտէն սօնրա,
էլտիվէնինի տիւգիւն եիւգիւնէ ֆըրլաթմըշ, վէ իֆատէեէ
աղաղլէ,

— Սագըն քէնտինի, բէտէրիմին ինթիգամընը ալաճա-
ղըմ, տէ՛յի պէեան իթմիշ իսէ տէ, տիւգ՝ էլտիվէնի եէրտէն
ալմամըշ, վէ սիչքիւնէթլէ:

— Տօն Բամօն, պէնիմ ճէսուր օլտուղումու պիլիրսինիգ,
տէմիշ տիր:

— Սիզ, պիր Գաթիլինիգ:

— Տօն Բամօն, վալիտէմիզին մէզարը իւգէրինէ եէմին
իտէրիմքի, սիզին իլէ տուէլլօ իտէճէեիմ:

— Վալիտէմէ հադարէթ իթմէ ա՛լչադ:

— Էվվէթ տուէլլօ իտէճէեիմ, ֆադաթ բէտէրինիգ թէս-
միէ իթտիկինիգ քիմսէնին. սիզի նէ կիպի սիլինմէզ վէ պօս:

զուլմազ պիր սուրէթտէ լէքէտար իթմէք իսթէտիկինի նագլ իթտիքտէն սօնրա իտէճէեհիմ:

— Հիչ պիր չէյ տինլէմէք, հիչ պիր չէյ անլամազ իսթէմէմ, եալընըզ գաթլու թէլէֆ իտիլմիչ օլան քիմսէնին բէտէրիմ օլմասը քեաֆի տիր, տէյիպ, տօն Բամօնըն հէման գըլըճընը չէքմէսինտէ, տիւգ ըէճա իտէրէք,

— Տօն Բամօն, գարընտաչըմ, սանա օլան մուհապպէթիմ նամընա, վալիտէմիդին, զէվճէնին վէ էվլատլարընըն նամընա տինլէ պէնի, տէմիչ, վէ Բամօն իսէ,

— Սիզ պիր ալչագսընըզ, վէ էօլիւմտէն գօրգուեօրսու-նուզ, տէյի մուգապէլէ իթմիչ, վէ տիւգ՝ աթըլան էլտիվէն գարչըսընտա պիլֆիթուր տուրմասընտա, տօն Բամօն մէր-գումուն իւզէրինէ հիւճուլմ իլէ, վէ ալչագ թապիր իտէրէք, եիւզիւնէ պիր սիլլէ աչգ իթմիչ տիր:

Օլ վագըթ տիւգիւն ագլը պաչընտան կիտէրէք, վէ քէն-տիսինէ վուրան էլ՝ գարընտաչընըն էլի օլտուղունու ունուտա-րազ, վագը օլան թահգիրին անճագ գան իլէ թէմիզլէնէպի-լէճէկինի միւլահազա իթմիչ, վէ տօն Բամօն կիպի գըլըճընը չէքիպ, եէկտիկէրինէ հիւճուլմ իթմիչլէր, վէ շիտտէթլէ պի-րիպիրիլէ չաթըշմըշլար տըր:

Իքի տագըզա սօնրա իքի խասիմլէրտէն պիրի եանի տօն Բամօն՝ հիչ պիր սէս չըգարմագսըզըն, վէ հիչ պիր քէլիմէ ի-րատ իթմէքսիզին եէրէ սէրիլմիչ տիր, չիւնքի տօն Բաէզին գըլըճը՝ գարընտաչընըն գալպկեահընա գատար սաբլանարագ, տէրհալ անըն իչինի պիթիրմիչ տիր:

Տիւգ, ճիհանտա էն զիեատտէ սէվտիկի քիմսէ, քէնտի գարընտաչը օլտուղու հալտէ, անըն նաչը գարչըսընտա պի-թիւն պիլթիւն ագլը պաչընտան կիտէրէք, օ կիճէնին գու-սուր վագթընը պուտալա մագամընտա կէչիրմիչ տիր:

Պէլքի երբմի տէֆա գլըճընը քէնտի վիճուտինէ տէ սաբ-
լամաեը թասմիմ իթմիշ իսէ տէ , տօն Բամօնուն, պիր տու
զէվճէ իլէ իքի եվլատ թէրք իթմիշ օլտուղու վէ պունլա-
րըն պիր համիեէ միւհթաճ իտուկի միւլահազասը՝ քէնտիսինի
օ թասավվուրուն իճրասընտան կէրի տուրտուրմուշ տուր :

Սապահլաեըն էրքէն տիւգ՝ սէրաեա ազիմէթլէ , իս-
թիհսալ իյլէտիկի միւսաատէ իւզէրինէ , քէնտիսինի ֆէվ-
գէլատէ սէվմէքտէ պուլունան գրալըն նէգտինէ գապուլ օ-
լունտուգտա , տիզլէրինէ գաբանարագ , պէտպախթլըղընտան
նաշի իրթիքեապընա մէճպուր օլմուշ օլտուղու իքի գաթլ վա-
գըասընը իգրար , վէ շու սէօզլէրի իլավէթէն պէեանէ իճ-
թիսար իյլէմիշ տիր :

— Հաշմէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի, մէթպուլի մուֆախ-
խամըմտան զայրի հիշ պիր հաբիմիմ պուլունմատըղը ճիհէթ-
լէ , հագգը պէնտէկեանէմտէ ճաիզ օլան մուհաքէմէնին թա-
րաֆը հաշմէթանէլէրինտէն իճրասըլա , էկէր գապահաթլը
իսէմ՝ իտամըմըն, վէ էկէր պիսուշ իսէմ, պէրաէթիմին գա-
րարընը իսթիրհամ իյլէմէք իւզըն հուգուրը հաբիբաինիգտէ
տիզ չէօքմէեէ կէլտիմ :

Գրալ տախի ճէվապա աղազլէ ,

— Տիւգ տը Սալլանտրէրա, աեաղա գալգըն , վէ ալըն-
ընը աչըգ օլարագ գարչըմտա տուրուն, զիրա սիգ միւթթէ-
հիմ տէյիլսինիզ , տէմիշ տիր :

Օն տէօրտիւնճիւ Լուինին թօրնու պուլունան գրալ՝ տիւ-
գիւն ալիճէնապ ըուհունու պիտիկինտէն , անը օլ վէճհլէ
թադտիր իյլէմիշ տիր :

Տօն Բամօն իլէ տիւգ շահիտսիզ օլարագ տուէլլօ իթմիշ
օլտուգլարընտան , տօն Բամօնուն վէֆաթը սըրրընը գրալտան
պաշգա պիլէն պուլունմամըշ տըր : իմտի գրալ, տիւգէ, ճնա-
շը պու կիճէեէ գաաար սագլաեընը , կիճէ շաթօնուն կիզ-
լի պիր մահէլլինտէ էսէրինի զայպ իաէրիզ՝ տէսիշ, վէ արա-
տան պիր այ կէչինճէ, տօն Բամօնուն խէֆի պիր մէմուրիեէթ-
լէ գրալ թարաֆընտան ֆրանսաեա կէօնտէրիլմիշ օլտուղու

Հայտե օրատա վեֆաթ իթմիշ իտուկի շաի օլմուշ տուր:

Տիւշէս տը Սալլանտրէրա՝ խաին տօն Բէտրօ տ'Ուվարըն վեֆաթը վազըասընը սուրէթի հազըգիէտէ պիլմէտիկի կիպի, միւթէվեֆանըն տուլգէվճէսի տօնա Լուիզա տախի զէվ-ճինին միւէլլիմսուրէթտէ վեֆաթընտան ասլա խապէրտադ օլամամըշ տըր: Լաքին վազը օլան իքի գաթլ մատտէսի տիւգիւն վիճտանընա բէք աղըր կէլմէքտէ օլուպ, օլ տա-գըգատան իթիպարէն քէնտիսինի, էօքսիւզ օլմալարընա սէպէպ օլմուշ օլտուղու իքի էվլատըն համիսի վէ բէտէրի մա-գամընտա ատտ իլէ, տօն Բէտրօեու վէ տօն Ժօզէեի քէնտի էվլատը կիպի պիւեիւթմիւշ, վէ էկէր իսմինի պագի սագ-լամագ արգուսինտէ օլմասա, պիւթիւն սէրվէթինի անլէրէ թէրք իթմէք իւզրէ էվլէնմէքտէն պիլէ կէրի տուրմասը տէր-քեար պուլունմուշ տուր:

Հալպուքի, պիր գաշ սէնէ սօնրա միրուրը գէման իլէ քէտէրի թէսկին օլտուղունտան, տիւգ, վալիտէմիլէ էվլէն-միւշ, վէ արատան պիր սէնէ կէչինճէ պէն տիւնեաեա կէլմի-շիմ տիր:

Օլ վազըթ բէտէրիմ, իքի էքիզլէրտէն պիւեիւկիւնիւ եանի տօն Բէտրօեու պէնիմէ էվլէնտիրմէկի հազըթի իսա իւզէրինէ եէմին իթտիկինտէն, պէն, օն իքի եաշընտա օլտու-ղումտա, ըէսմէն նիշանլանորմ: Պունտան պաշգա բէտէրիմ, շաեէտ տօն Բէտրօ վեֆաթ իտէրսէ, տօն Ժօզէ իլէ էվլէնէ-ճէկիմի եէմին իթմիշ օլմասըյլա, պու սօն եէմին՝ հաեաթըմը պէտպալթ գըլմաեա, վէ տօն Ժօզէեի ճինաեէթ թարիգինէ սէվգ իթմէեէ սէպէպ օլմուշ տուր:

.....

Գօնսէքսիօնուէն էլեազըսընըն իքինճի գընմը պուրատա խիթամ պուլուպ, Բօգամպօլ՝ օգուամասընը քէսէրէք, սըր վիլիամսա խիթապէն,

— Էյ ամճա, պու շէյլէր հագըղնտա սէն նէ՞ տէրսին, տէյի սիւալ իթտի:

Պու արա քէօր եազմադ իսթէտիկինի իշարէթլէ անլաթ-
տըղընտան, Րօգամպօլ՝ եազը թաշընը մերգումա վէրտի վէ օ
տախի իւզէրինէ շու սըրալարը թահրիր իյլէտի:

«Պու կիպի սըրրլարա վազըֆ օլան՝ հէր հալտէ մատմա-
զէլ Գօնսէքսիօն տը Սալլանտրէրանըն զէվճի օլմալը տըր, Պու
տազըզատան իթիպարէն օ կէնճ գըզա քէօր քէօրունա ի-
թաաթ իթմէլիսին, անը տօն ժօզէնին էլինտէն գուրթար-
մալըսըն, վէ քէնտիսինէ գուրթարըճը մագամընտա կէօրիւն-
մէլիսին:»

Րօգամպօլ, էլեազըսընը թէքրար ալարագ,

— Պէն տէ պու էֆքեարտաեւմ, Շիմտի պագալըմ շու
ֆամիլեա օեռնընտա լաքիպիմ՝ տօն ժօզէնին ըօլու նէտիր,
տէտի, վէ պատէհու օգումասընա տէվամ իյլէտի:

20

Տօն Աէտրօ վէ տօն ժօզէ՝ պէնտէն եէտի եաշ պիւեիւք
օլարագ եիրմի եէտի եաշընտա տըրլար:

Անլէր իլէ պէրապէր կըրնատ էեալէթինտէ պիւեիւտիւմ:

Վալիտէլէրի տօնա Լուիզա՝ զէվճինին վէֆաթընտան օն
սէնէ սօնրա վէֆաթ իթտի: Օ թարիխտէ բէտէրիմ՝ զաթէն
էվլի օլտուղու հալտէ, պուռլարըն թէրպիեէսինի տէրիւհտէ
իտիպ, քէնտի եանընա ալտը: Պէօյլէճէ կըրնատտան իւշ ֆար-
սախ ուզագտա կըրնատիէր իսմիյլէ միւթէսարըֆ օլտուղու-
մուզ շաթօսունտա պիրլիքտէ պէշ սէնէ վազըթ կէշիրտիմ:

Տօն Բէտրօ՝ ախլէադը հասէնէ վէ նէճիպէ իլէ մութթա-
սըֆ օլմասըյա, պէշ սէնէ էվվէլ քէնտիսիյլէ նիշանլանտրմ, վէ
զաթէն օլ վադըթտան պէրի պիրիպիրիմիդի սէվմէքտէ իտիք:
Տօն Բէտրօնուն զէվճէսի օլաճաղըմ խիւլեաի լաթիֆէսիլլէ
իւշ սէնէ եաշատըմ. տօն ժօզէ իսէ, պու կիւնքի կիւն իրա-
եէ իթտիկի ախլէազընը, եանի ճէպպար, մէրհամէթսիզ վէ
հարիս օլտուղունու օլ զէմանտան կէօսթէրտի. քէնտիսի տօն
Բէտրօտան քիւշիւք առա իտիլմէքտէ օլմասըյա, պիւեիւք-
լիւք հադգընը հաիզ օլմամասընտան տօլաեը դարընտաշընը
շէքէմէմէքտէ իտի, վէ մէրդում ալէյհինտէ բէք չաբուգ
պուղզ ու առավէթ հիսսիեաթը կէօսթէրտիքտէն պաշգա, նի-
հաեէթ պիր ճինաեէթէ տալսի ալշադճասընա իրթիքեապ իյ-
լէմէեի թասմիմ իթտի:

Շէօյլէ քի էմնիյեէթլի վէ սահիպի իսթիգամէթ օլան
տօն Բէտրօ՝ դարընտաշը հադգընտա մուհապպէթի սամիմէ
կէօսթէրտիկի հալտէ, տօն ժօզէ իսէ, չօդ տէֆա աղղընտան
տէհշէթլի թէհտիտլէր չըգարմագտա իտի: Լաքին քէնտի-
սի ֆիթնէքեար օլմասըյա, բէտէրիմին միզաճ ու թապիեա-
թընա կէօրէ տավրանմագտա, վէ տիւնեատա եալընըզ պիր
շէյտէն, եանի տօն Բէտրօտան քիւշիւք սաեըմասընտան նաշի
միւթէսսիւֆ օլտուղունու, վէ պու թէէսսիւֆիւ տէ, տօն
Բէտրօնուն, իսքանիա գանունու ահքեամընճա սէրվէթի բէ-
տէրանընըն պիւեիւք գըսմընա հիսսէտար օլմասընտան, վէ
բէտէրինին իւնվան վէ բիւթպէլէրինի իհրազ իթմէսինտէն նէ-
շէթ իթմէեիպ, իլլա պէնիմլէ էվլէնէճէլինտէն նէշէթ իյլէտի-
կինի պէեան իթտի:

Պէն օլ վադըթ օն իւշ եաշընտա իտիմ, վէ տօն ժօզէ տէ
եիրմի պիր եաշարընտա իտի: Հէնուզ քիւշիւք պիր դըշ օլ-
մամլա պէրապէր, տօն ժօզէնին, դարընտաշը ալէյհինտէ կիզ-
լի պիր պուղզ ու առավէթլէ մութթասըֆ օլտուղունու ան-
լամըշ իտիմ: Պիր ադշամ կըրնատիէր շաթօսունուն պաղէ-
լէրինտէ եալընըզա պիրիպիրիմիզէ բասթ կէլտիք: Տօն ժօզէ
էլիմի թուլուպ,

— Ազիզէմ Գօնսէքսիօն, սիզի սէվմէքտէ օլտուղուսու պի-
լի՞րմիսինիզ, տէտի:

Պէն տէ կիւլէրէք, — Դարբնտաշընըզըն նիշանլըսը օլտու-
ղուսու, վէ անընլա էվլէնէճէկիմի ունուտո՞ւեօրմուսունուզ,
տէյի սօրտում:

— Օ իզտիվաճ հէնուզ իճրա օլունմամըշ տըր:

— Լաքին տօն Բէարօ պէնի սէվէր, պէն տէ քէնտիսինի
սէվէրիմ: Պէն օն պէշ հաշընտա, օ տախի եիրմի իւշ եաշլարըն-
տա օլուրսազ էվլէնէճէկիմի, տէյի տէվամ իթտիմ:

— Գօ՛նսէքսիօն, սիզէ պիր ֆէնալըգ եաբմագլըղըմը իս-
թէ՞րմիսինիզ:

— Հա՞նկը ֆէնալըգտան պահս իտիեօրսունուզ:

— Պէն նե՞ սէօյլէտիկիմի պիլիեօրում: Սիզ պանա, տօն
Բէարօ իլէ էվլէնմէեճէկիմի հագգընտա եէմին իտին:

— Լաքին օիզ մէճնունսունուզ, տէյի քէմալը թէաճճիւպ-
լէ տէտիմ:

— Իհթիմալ տըր, ֆագաթ պէն անը թահգիր իտէրիմ,
վէ սիզի տէ սէվէրիմ:

Տօն ժօղէ, պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի զէման միւտհիշ պիր
թասվիր քէսպ իթմիշ օլտուղունտան, քէնտիսինտէն գօր-
գուպ ֆիրար իթտիմ, վէ էկէր պէնի թէքըար թաագիպ ի-
տէճէք օլուրսա, հէր շէյի բէտէրիմէ իգըար իթմէկէ գարար
վէրտիմ: Լաքին օնտան սօնրա տօն ժօղէ պանա աշգ ու մու-
հապպէթինտէն պահս իթմէեիպ, օ կիւնտէն իթիպարէն
պէնիմ հագգըմտա պարիտանէ պիր հիւրմէթ կէօսթէրտիկի
հալտէ, տօն Բէարօսա տա մուհապպէթ իպրազ իլլէմէք-
տէ իտի:

Հէնուզ բէք կէնճ վէ սատէտիլ օլտուղումտան, տօն ժօ-
ղէտէն շիւպհէ իտէմէզ իտիմ: Իմտի հագգըմտա վագը օլան
հարէքէթինի՝ ճէհալէթ վէ դըզգանճլըգ հիսսինին պիր արա
քէսպի շիտտէթ իթմէսինէ իսնաա իլէ, մուախիարէն թէֆէք-
քիւր վէ միւ յահագա սաեէսինտէ իսլահը նէֆս իթմիշ օլտու-
ղունու զանն իթտիմ: Պունտան պաշգա տօն ժօղէնին պանա

մուհապպէթի օլմաեւըպ, օ պէնիմճիհազըմա, բէտէրիմին վերա.. սէթինէ կէօզ տիքմիշ իտի. չիւնքի բէտէրիմ՝ պիր էրքէք էվլատա մալիք օլմագլըգ իւմիտինտէն ֆարիղ կէլմէսինտէն պէրու, իսմինի վէ իւնվանընը տամատը օլաճագ զաթա ինթի-գալ իթմէկի տիւչիւնսիւշ իտի:

Կրընատիէր պաղչէլէրինտէքի թէսատիւֆիւմիւզտէն պիր սէնէ սօնրա տօն ժօզէնին ճիտտէն հագգըմտա մուհապպէթի պուլունմատըղընա իսքեաթ օլտոււմ: Շէօյլէքի տօն Բէտ-րօ՝ զաեթթ տինտար վէ հիւսնի ախլէագլա մուլթատըֆ պու-լունտուղու հալտէ, տօն ժօզէ, սէֆարէթէ միւթէալլիգ. պիր մէմուրիեթէ տէրիւհտէ իթմիշ օլան բէտէրիմին զայպուպէթինտէն պիլիսթիֆատէ, Կրընատտա, ախլէագը պօզուգ չէօհ-րէթինի գազանտը:

Կրընատանըն աթիգ Մօր սիւսիլէսինտէն նէչէթ իթտի-կինի ըիվաեթթ իթմէքտէ պուլունան պիր չինկեանէ գարը՝ սըյլա բապըթաի աչըգպազանէսի օլգատար շաի օլտու քի, պիշարէ վալիտէսի պիլէ մերգոււմա, մուվագգաթէն Կրընատը թէրքլէ, Մատրիտէ կիթմէսինի էմր իյլէտի, լաքին տօն ժօզէ, վալիտէսինին հուզուրընտա տիղ չէօքէրէք, պունտան պէօյլէ մէգքիւր չինկեանէ գարըսընը կէօրմէեէճէկինէ եէմին իտէրէք, Կրընատիէր չաթօսունտա գալտը, վէ պիր գաչ ալ պու վատընը թուլթուպ, չինկեանէ գարըսընտան բեամիլէն ֆարիղ կէլտի: Լաքին կիզիճէ մէգպուրէեի կէօրմէսինէ տէ-վամ իտիպ, հաթթա պէտպախթըղըմտան նաչի պու միւ-լագաթլարտան պիրինտէ պէն տէ հազըր պուլունտոււմ:

Կրընատիէր չաթօսու՝ էսկի Մօրլարըն ուսուլը միյմարի-սիյլէ վէ տէօրթ թարաֆը պաղչէլէր իլէ մուհաթ օլարագ կիզէլճէ ինչա իտիլմիշ օլուպ, բէնչիլէլէրինտէն պագըլտը-ղընտա, ուզագտան Սահամպրանըն գուլէլէրի վէ թապեալարը միւշահէտէ օլունուր իտի:

Պաղչէլէրին ուճունտա սահրա թարաֆընտա եէչիլլիքտէն եաբըլմըշ պիր քէօք պուլունուպ, տօն ժօզէ՝ չինկեանէ գարը-եա պէրլէմէք իւզրէ հէր ագչամ օրաեա կիտէր իտի:

Նիկարա իսմինտէ օլան պու չինկեանէ՝ ղանէթ կէնճ վէ տիւպէր օլուպ, Մատրիտ, Կրընատ, Սէվիլ վէ Գատիքս շէ-հիրլէրի զէնկինլէրի վէ իւնվան ու ըրլթպէ սահիպլէրի թա-րաֆընտան հապգընտա ֆէվգէլատէ իլթիֆաթ կէօսթէրի-միշ իտի: Մէզպուրէ Կրընատտա տէպտէպէլի պիր էօմիւր կէ-չիրմէքտէ օլուպ, Ֆալճըլըգ իտէն վալիտէսիյլէ, պէլլի պաշլը սէնաաթլարը օլմաերպ, Կրընատ շէհրի ճիվարընտա իճրաի շէգալէթ իտէն պիր էչգընա ֆըրգասընա մէնսուպ օլտուգ-լարը պէյն էլ խալգ ըրվանէթ օլունան իւշ նէֆէր կէնճ վէ գուվվէթլի գարընտաշընտան միւրէքէպ օլան ֆամիլեասըյ-լա պիրլիքտէ պիր գօնագտա իգամէթ իթմէքտէ, վէ քէնտի-սինի ֆէվգէլատէ սէվմէքտէ պուլունան տօն Ժօզէ իլէ պու-լուշմագ իւզըն հէր կիճէ մուայեէն մահէլլէ կէլմէքտէ իտի:

Դարընտաշլարը, մէզպուրէնէ ընֆագաթ իտիպ, օրատա վագը պիր տաղըն էթէյինտէ պէրլէրլէր իտի:

Տօն Ժօզէ, մէրգուլմէնի գապուլ իչին քիւշիւք պիր գա-րու աշարագ, Էէշիլլիքի քէօշկէ կէօթիւրիւր, վէ պազը տէ-ֆա, շաթօնուն ըշըգլարը սէօնտիւրիւտիւկիւնտէ, պաղչէ-լէրտէ կէզինիր իտիլէր:

Իմտի պիր կիճէ, վագըթ խայլի կէշմիշ օլտուղու հալտէ, վիճուտա հիսս իթտիկիմ պիր ըահաթսըզլըգ իւզէրինէ, եա-թաղըմտան գալգմաեա մէճպուր օլտում, վէ պիր ազ հավա ալմագ իչին իհթիեաճ հիսս իթտիմ: Օգոստոս այը օլուպ, հավա ղանէթ սըճագ վէ ասիւման պուլութլու իտի: Պիր ման-թօեա սարըլարագ պաղչէնէ էնտիմ, վէ պէնտէն ղայրի քիմ-սէ պուլունմասըղընա գանմըշ օլարագ, պիր աղաճըն ալթըն-տա օթուրտում: Օլ էսնատէ եարը կիճէ իտի:

Պիր գաշ տագըգատան պէրու օրատա պուլունտուղում հալտէ, պազը քէսիք սէսլէր վէ գումուն իւզէրինտէ աեագ սէտասը իշիթտիմ: Գօրգտում, վէ գըմըլտանմագ զըզըն վէ տիթընէնէք գալագալտում: Ատըմ սէսլէրի կիթտիքճէ եագ-լաշտըղը կիպի, կէօրիւշմէք սէտալարը տախի կիթկիտէ աշի-քեարէն իշիտիլմէնէ պաշլատը: Սէսլէրտէն պիրինին տօն Ժօ-

զէնին օլտուղունու թանըտըմ, ֆագաթ մուսահիպինին սէ-
տասընը թանըեամատըմ:

Պէլքի աեաղա գալգարագ, թահգըղը մատտէ զըմնընտա
իլէրլէեէճէք իտիմ, ֆագաթ անը վահիտտէ տիկէր պիր սէ-
տա իշիթտիմ քի, պունուն պիր գատըն սէտասը օլտուղունա
գաթան շիւպհէ իթմէտիմ:

Մէրագ վէ միւպհէմ պիր էնտիշէ՝ պիլա հարէքէթ վէ ա-
ղաճըն տալարը արգասընտա տահա զիեատէ սիբէրլէնմէեէ
պէնի սէվգ իթտիլէր:

Ատըմլար վէ սէսլէր եագլաշտըղընտա, շու մուհավէրէ-
նին ճէրէեան իթտիկինի իշիթտիմ:

— Իշթէ պէօլէ տօն ժօգէ, սէվկիւլիւմ, հէր նէ գատար
սէն, գարընտաշըն իլէ էքիզ օլարագ տօղմուշօուն տուր, ֆա-
գաթ պիրատէրին տօն Բէտըօ՝ զէնկին վէ իւնվան սահիպի օ-
լաճագ, վէ տիւգ տը Սալլանտրէրանըն հաիզի ասալէթ դը-
ղըյա էլլէնտիկի հալտէ, գաիմբէտէրինին տէ էմլաքը վէ
իւնվանլարը քէնտիսինէ ինթիգալ իտէճէք տիր:

— Նէ՛ չարէ:

— Վէ սէն տէ ֆագիր, պիլա իւնվան վէ պիլա սէրվէթ
գալաճագսըն:

— Էվվէթ:

Պու ալա մէրգումլար թա եագընըմտան կէշտիքլէրին-
տէն, նէֆէսիմի գալթ իթմէկէ մէճպուր օլտում:

Ջինկեանէ, իսթիհզաքեարի պիր սէտա իլէ,

— Սէն տօն Բէտըօեու սէվէ՞րմիսին, տէտի:

— Պիլաքիս թահգիւր իտէրիմ:

— Էզճան ու տի՞լմի:

— Էվվէթ, էզճան ու տիլ:

— Էկէր էօլլըսէ, աղաեաճագմըսըն:

— Ասլա:

Իշթէ իշիթտիկիմ սէօղլէր պունտան իպարէթ իտի:

Մէրգումլար խայլի ուգագլանտըղլարընտան, սէօղլէրինի
իշիտէմէզ օլտում, Պունլար պաղչէեի տէվր իթտիլէր, վէ թէք-

րար եանրմտան կէշտիլէր։ Օլէսնատէ պէն, գըմըլտանմանա-
րագ, եէրիմտէ տուրմուշ օլտուղում կիպի, տօն ժօղէնին՝
զարընտաշընըն վէֆաթընը արզուլէտիկինի իշիթտիկիմտէն
պէրի տէ տէհշէթ իշինտէ պուլունուեօրտում։

Իքինճի տէֆա եագընըմտան կէշտիլէրի սըրատա տօն
Բէտրօտան պահս իթմէեիպ, անճագ չինկեանէ շէօլէ սէօյ-
լէմէքտէ իտի։

— Պու խասթէլիք՝ կիւնլէրիմիդտէ սայքի մալիւմ՝ տէյիլ
տիր։ Աֆրիգատա, Փաստա վէ Սէնէկալտա էմնալինէ բէք նա-
պիրէն թէսատիւֆ օլունուր։

— Մուհլիք մի տիր։

— Մուհլիք վէ միւտհիշ տիր։

— Իսմի նէ՞ տիր։

— Ինսանը եավաշ եավաշ չիւրիւտիւր։ շէօլէքի չէհրէ,
տօտագ, պուրուն վէ տիշի չիւրիւթտիւքտէն սօնրա, կէօզ-
լէրի սէօնտիւրիւր, վէ նիհանէթ պաղըրսագլարա սիրա-
նէթ իտէր։ Պու իլլէթէ տիւշար օլան պիշարէ՝ կիւն պէ կիւն
սաաթ պէ սաաթ մահլ օլտուղունու կէօրիշր։

— Իլաճը հօգ մու տուր։

— Աօլա իլաճը եօգ տուր։

— Պու իլլէթէ տիւշար օլան տահա գա՞ սէնէ եաշա-
եապիլիր։

— Իշի պիլիր։ Պագէն իլք սէնէնին խիթամընտա, ալագէն
տէ պիր գաշ սէնէ զարֆընտա թէրքի հաեաթ իտէր։ Լաքին
տէհշէթլի ալէամէթլէրի, չօգ տէֆա պիր այ սօնրա նիւմա-
եան օլուր։

Մէրգոււար թէքրար ուզագլանտըգլարընտան, հիշ պիր
շէյ իշիտէմէտիւմ։ Լաքին իւշիւնճիւ տէֆա օլարագ պանա եա-
գըն կէշտիլէրինտէն, տօն ժօղէնին շու եօլտա իֆատէի մէ-
րամ իթտիկինի իշիթտիւմ։

— Պու իլլէթ պուլաշըգ մը տըր։

— Էվլէթ։

— Նա՞սըլ պուլաշապիլիր։

— Թէնինէ տօգուճմագլա, նէֆէսինի ալմագլա:

— Տիմէք պու խասթէլիկէ տիւչար օլան քիմսէ, պիր տիկէրինին տօտագլարընը պուս իտէրսէ, խասթալըղը օնա վէրիր:

— Պունա լիւզում հօգ տուր: Սանա սէօլէեօրում ազիզիմ, գարընտաչլարըմ իքի այ էվվէլ Աֆրիգատան պու խասթէլիկէ տիւչար օլմուշ պիր արապ չօճուզու կէթիրմիշլէր տիր:

— Էվվէթ:

— Շիմտի օ չօճուզուն երւզիւնէ պալմօմուտան եախօտ չամսագըզընտան, եաղլը վէ սիւնկէր կիպի պիր մատտէտէն եաբըլմըշ պիր մասքէ գօնուսա, վէ պիր գաչ սաաթ պու մասքէ երւզիւնտէ պըրագըլսա, անսէն սօնրա պիր տիկէրիննին երւզիւնէ վազ իտիլտիկինտէ, անինտէ իլլէթին սիրաեթ իտէճէկինտէ շիւպհէ օլունամագ:

Մէրգումլար իւշիւնճիւ տէֆա ուզագլանտըլար, վէ միւս քեալէմէլէրինին նէ կիպի էսըարի մանէասը օլտուղունու էվվէլ էմիրտէ անլաեամատըմ: Մուախխարէն տօն ժօղէնին պաղչէլէրին քիւշիւք գաբուսունա տօղրու էնտիկինի, վէ պատէհու արալարընտա պուսէ ալընըպ վէրիլտիկինի իշիթտիմ: Չինկեանէ այնի վագըլթտա օրատան մուֆարագաթ իթտի:

Պէն տէ շաթօեա ալտէթ իթտիմ, ֆագաթ օ կիճէսի ուեումատըմ: Տօն ժօղէնին միւտհի թասապվուրլարընը տէրք իթմէքտէ օլտուղումու զանն իտիեօրտում, վէ լաքին հէնուզ օլպապտէ գաթի պիր էֆքեար հասըլ իթմէզտէն էվվէլ սապահ օլտու: Գէնտի քէնտիմէ, հիսսիեաթ վէ միւլահագաթըմը խէեալի ատտ իթմէկէ պաչլատըմ: Տօն ժօղէ գարընտաչընը գըսգանապիլիր, հաթթա անը թահգիր տախի իտէպիլիր, ֆագաթ անըն գաթիլի օլպալիլը մի տիմէքտէ իտիմ:

Պունունլա պէրապէր նիշանլըմը կիտիպ պուլմաեը վէ հէր իշիթտիքլէրիմի քէնտիսինէ պիլտիրմէեի տիւշիւնմէքտէ իքէն, բէտէրիմտէն պիր մէքթուպ ալընտը:

Ագտէմճէ պէեան իթմիշ օլտուղում վէճհլէ, տիւգ տը Սալլանտէրա տիրլօմասիճէ մուհիմպիր մէմուրիեթ, եանի Ալմանիատա սէֆարէթ վազիֆէսինի տէրիւհտէ իթմիշ օլուպ:

վալիտէմէ եազմըչ օլտուղու մէքթուպտա սէֆարէթ սըր քիթապէթինէ թայեին իթտիրմիչ պուլունտուղու տօն Բէտ-րօնուչ քէնտի նէգտինէ կիթմէսինի պէեան իյլէմիչ իտի :

Տօն Բէտուօ բէտէրիմի սէվէր վէ օնա հըարմէթ իտէր ի-տի Կիմտի բէտէրիմին արզուլէրի քէնտիսի իչին էվամիր գա-պիլինտէն օլմասըյա , օ կիւնիւ կիթմէք արզուսինի իզհար իյլէտիչ պէն տէ պու ազիմէթի նիչանլըմիչին ճէնապը Հազ-գըն պիր լութֆու մագամընտա թէլագգը իթտիմ :

Պու սուրէթլէ տօն Բէտուօ կիթտի , պէն տէ վալիտէմ վէ տօն Ժօզէ իլէ եալընըզ գալտըմ :

Արատան պիր սէնէ կէչիպ , հէյեթի վիւքէլա թէպտիլ օլմագլա , բէտէրիմ տօն Բէտուօ իլէ պիրլիքտէ պիր ազշամ կըրնատիէրէ վասըլ օլտուլար :

Տօն Ժօզէ գարընտաշընը ֆէվգէլատէ ասարը թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթլէ գարլըլաեըպ , քէնտիսինի թէքրար կէօրմէ-սինտէն տօլաեը իզհարը մէսէրրէթ իյլէտիկի կիպի , պիր սէնէ զայպուպէթինտէն նաչի տախի բէք զիեատէ քէտէրէ տիւչար օլմուշ տուր կիպի կէօրիւնտիւ : Պիր սէնէ գատար վագըթ կէչ-միչ օլտուղու ճիհէթլէ , լինկեանէ գըզը իլէ տօն Ժօզէ պէյ-նինտէ վուգու պուլմուշ օլան միւքեալէմէեի ունութմուշ ի-տիմ : Պուլտան գաթինազար օ գատըն տա կըրնատտան մու-ֆարագաթ իթմիչ օլուպ , իհթիմալ քի տօն Ժօզէ տէ քէն-տիսիլէ պիւթին պիւթիւն գաթը մուխապէրէ իթմիչ իտի : Տիկէր թարաֆտան օն պէշ եաշընա պասթը գատէմ իթմէք-լիկիմ եագըն օլուպ , տօն Բէտուօ իլէ իզտիվաճըմըն իճրասը զէմանը բէք ուզագ տէյիլ իտի :

Տօն Բէտուօ ալա ֆէվգէլատէ մէրագլը օլուպ , գարընտա-շը տօն Ժօզէ իսէ , ալտան ասլա խօշլանմազ իտի : Տօն Բէտուօ հէր սապահ խըզմէթքեարըյա պիրլիքտէ , պագէն տէ եալը-նըզ օլարագ վէ թիւֆէնիկի ումուղունա ալարագ , մէվէքէթի-միզտէ բէք քէսրէթլի օլան գըրմըզը քէքլիքլէրի վուրմագ

Լիզրէ Կրնատիէրին ճիւղարնտաքի տաղլարա կիտէր, վէ բէք չօգ տէֆա կէճ վագթա գատար ավ իլէ մէշղու օլուր իտի:

Իմտի պիր կիւն տօն Բէտրօ, օ կիւն իշին չանթասընա պազը երզագ վազիյլէ, սապահլաերն երքէն եալընըզճա հաւրէքէթ իթտի, լաքին ագչամ օլտու, կիճէ օլտու, տօն Բէտրօ մէյտանա չըգմատը:

Միւթատ օլան զէմանտա սուֆրաեա օթուրուլտուղունտա, տօն Բէտրօնուն եէրի աշըգ գալտը:

Օլ վագթը բէտէրիմ պազը կէօնա էնտիշէեէ տիւշար օլարագ,

— Ճիւղարըմըզտա հայտուտլար թէօրէմիշ տիր, աճապա անլէրին բէնչէսինէ՞ մի տիւշտիւ, տէտի:

Տօն Ժօզէ տէ, կիւլէրէք, — Օլամազ չէյ, տիր, պիր սէնէտէն պէրի տիր քի, եագընլարըմըզտա հիշ պիր սիրգաթ վագըասը իշիտիլմէեօր. հայտուտլար սէմթլէրինի թէպտիլ իթմիշլէր տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

Պիր սաաթ տահա պէքլէնիտի:

Պու միւտտէթ զարֆընտա պէն կէօնակէօն վէսվէսլէրէ տիւշար օլմաեա, վէ չինկեանէ գարընըն գարտաշլարը հագգընտա, հայտուտլար իլէ իշթիրաքլարը պուլունտուղունտա տիր պիր գաշ այ մուգատտէմ խալգ պէյնինտէ տէվէրան իթմիշ օլան շայեալարը, իսթէմէեէրէք խաթըրլամաեա պաշլատըմ: Օ գարընըն տօն Ժօզէ իլէ միւլագաթը տա պիրտէն պիրէ խաթըրմա կէլտիկի էսնատէ, նակեահ գարունուն չանը իշիտիլմէքլէ, պիր բիմէնին սէյֆիէեէ կէլմիշ օլտուղու անլաշըլտը:

Տէրհալ, — Իշթէ օ տուր, կէլտի, տէյի նիտա իտիլտի:

Ֆիլվագը կէլէն տօն Բէտրօ օլուպ, մէրգում սալօնուն էշիկի իւզէրինտէ միւշահէտէ օլունտուղունտա, լէհէսի օլ տէրէճէ սօլկուն, բէնտիսի օլ տէրէճէ թագաթսըզ վէ տէրմանսըզ իտի քի, ճիւմլէմիզ տէ թէաճճիւպ վէ տէհէթլէրէֆը սէտա իյլէտիք:

Տօն Բէտրօնուն էսվապը երըթըլմըչ, վէ լէհճէսի իլէ էլ-
լէրի գանա միւլէմմա օլմուչ օլմասըյլա, շէտիտ պիր արպէ-
տաեա թուլթուլմուչ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի:

21

Տօն Բէտրօ՝ թագաթարղըղընտան նաչի պիր քէլիմէ պի-
լէ իրատ իթմէքսիզին օթուրտու, վէ սու իչմէք իսթէտի,
Հալպուքի մէրգուլուն եիւզիւնտէքի գան՝ անճագ պազը
խաֆիֆ ճէրհալարտան հասըլ օլմագտա իտի, Նիհաեթթ
պիր չարեէք սաաթ սօնըա քէնտինի պուլարագ, շու նագլի-
եթի իթտի. — Կիճէ եագլաշմըչ օլտուղու պիր սըրատա,
տաղտա եօլուլու յայպ իթտիմ, վէ աղաճլարըն արասընտան
չըգմագտա օլան պիր տիւմանը՝ պիր խանէ օճաղը տիւմա-
նը գանն իլէ, օլ թարաֆա իլէրլէտիմ: Լաքին էվ եէրինէ
պիր քիրէճ ֆուրուլուն կէօրտիւմ բի եանըեօրտու, վէ պու
ֆուրուլուն էթրաֆընտա տախի եիւզլէրինի գարարթ-
մըչ իւչ մէճհուլ քիմսէեթ թէսատիւֆ իթտիմ: Պունլարա
եօլուլու սօրտուղուլմտա, «իսմին նէ՞ տիր» տէյի սիվալ իթ-
տիլէր, վէ տօն Բէտրօ տ'Ալվար օլտուղուլու թահգըգ իթ-
տիքլէրինտէ, իչլէրինտէն պիրի իւզէրիմէ հիւճուլէ, ֆէվգէ-
լատէ գուլվէթի սաեւսինտէ պէնի եէրէ եաթըրտը:

Պէն պունլարա գարչը ուղըրաշմագ իսթէտիկիմտէն, պէ-
նի տէօյտիւլէր, եիւզիւլմիւ եարալատըլար, խուսուսա իչլէ-

ըինտէն պիրի՝ պէնի թրրնագլամեա ճահտ իթմէքտէ իտի .
իշթէ պու արա եիւզիւմէ սօղուգ պիր շէյ կէշիրիտիկինի
հիսա իթտիմ , պու սուրէթիէ կէօզլէրիմ վէ աղղըմ գաբա-
նըպ նէֆէս ալամնագ օլտում . Պայկընլըղըմ կէշտիկինտէ , օ ա-
տէմլէր դայպ օլմուշլար իտի , ֆագաթ պէն տէ Կըրնատիէրին
գաբուսուռնտա պուլունտում :

Տօն Բէտրօ իշպու հիքեաեեեի պիթիրտիկինտէ , բէտէրիմ՝
կէօզլէրինի պանա աթֆ իլէ , ըէֆը սէտա իթտի , չիւնքի չին-
կեանէ գարընըն բէնտի մաշուգուռնա պեան իթմիշ օլտուղու
մուզիրը մասքէնին պէտպաթ տօն Բէտրօ հագգընտա գուլ-
լանըլմըշ օլտուղուռնու անյատըղըմտան պաեըլմըշ իտիմ :

Սէքիգ կիւն սաեըգլաեարագ վագըթ կէշիրտիկիմտէ , տօն
Ժօզէնին վէ չինկեանէնին իսիմլէրինի , վէ մուհլիք մասքէեի
անյաշըլմագ սէօզլէր իլէ սէօլլէտիմ . Բէտէրիմ , վալիտէմ վէ
տօն Բէտրօ պու սէօզլէրտէն հիշ պիր շէյ անլաեամատըլար ,
ֆագաթ տօն Ժօզէ՝ մէգքիւր սըրրա վագըթ օլտուղուռնու
տէրք իթտիմ :

Պիր սապահ գաթիլ , եաթաղըմըն եանընտա եալընըգճա
օթուրմուշ օլտուղուհալտէ , — Պիշարէ Գօնսէքսիօն , իսաթա-
լըղընըգ խայլի աղղըր օլտու , վէ սիգ սաեըգլաեանըգէմնամըն-
տա պիր շօգ դարիպ շէյլէր սէօլլէտիինիգ տէտիկինտէ , ՎՏէֆ
օլ շուրատան , գաթիլ տէյի պաղըրտըմ . վէ քէնտիսի , պու
թապիրիմի ճէրհ սւ թէքգիպէ չալըշտըղը սըրատա , — Պիր սէ-
նէ էվվէլ , կիւն վագըթ , պաղչէտէ հէր շէյի իշիթտիմ , տէ-
յի ճէվսն պէրտիմ , վէ քէնտիսի պանա , սէօլլէտիքլէրիմին
հէք իսեեալաթ օլտուղուռնու պէեանտէն սօնրա , — Պէն տէ
սիգէ պիր հիքեաեեե նաղլ իտէեիմֆի . սիգ պանա գաթիլ
տիեօքսուռնուգ , ֆալ աթ բէտէրինիգին , հէնուգ օն իւշ եա-
շընտա իքէն , տէտէմ օլան տօն Բէտրօ տ'Ալվարը գաթլ իթ-
տիքտէն սօնրա , բէտէրիմ տաթի գաթլ իթմիշ օլտուղուռնու
պիլի՞րմիսինիգ , տէտի :

Պէն պու հիքեաեեեի աօլա պիլմէտիկիմտէն , տօն Ժօզէ-
նին իֆատաթընտան օլգատար միսթէէսսիր օլտումքի , ի-

Փատաթը մեղքերէնէնէ՝ թէքզրպէ, նէ՝ տէ քէնտիսինի սիւ-
քիւթէ քիւթէտիւր օլամատըմ: Ոլվագըթ մէրգում պանա,
պիրի Սալլանտրէրա շաթօսունտա վէ տիկէրի էսդիւրիալ
շաթօսունտա վուգու պուլմուշ օլան իքի ճինաեթի հիքեա-
եէ իթտի, վէ խի թամընտա,

— Իշթէ կէօրիւեօրսունուզ ա՛, ազիզէմ Գօնսէքսիօն, պիզ
Փամիւեաճա գաթիւիզ, վէ Փարզ իտէլիմ քի, սիզին սէօզլէրի-
նիզտէ պիր տէրէճէ էսաս օլսա պիւէ, պունտան տօլաեը պէ-
նի թայեիպ իտէմէզսինիզ, տէյի պէեան իյլէտի:

Պէն եինէ քէնտիսինտէն նէֆրէթ իտէրճէսինէ պիր հալ
կէօսթէրտիկիմտէ,

— Պէնի տինլէեին, ազիզէմ Գօնսէքսիօն, պագընըզ նէ
գարար վէրտիմ: Բէտէրինիզ՝ քէնտի բէտէրիմին սըրրընա
վագըֆ օլտուղումու պիւմէզ, վէ սիզ ճահլանէ հարէքէթ
իթմէտիքճէ, սօնունա գատար պիւմէեթէք, պէնի էվլատը
թէսմիեէ իտէճէք տիր: Փագաթ էկէր չինկեանէ գըզը հի-
քեաեէսինտէն պահս իտէրսէնիզ, վէ տօն Բէտրօեու էօլ-
տիւրմէք իսթէմիշ օլտուղումու իտտիա իյլէրսէնիզ, քի պու
տա սըրֆ պիր իֆթիրա տըր, չիւնքի տօն Բէտրօնուն սըհհէ-
թի եէրինտէ օլտուղու կիպի, թէսատիւֆ իթտիկի էշխասը
մուզիրրէտէն կէօրմիւշ օլտուղու թաղեիգտէն տէ էսէր գալ-
մամըշ տըր, էլհասըլ սիզին նախօշ ըիվաեթիլէրինիզէ խիթամ
վիրմէք իւզրէ, բէտէրինիզի պուլաճաղըմ, վէ բէտէրիմի գաթիւ
իթմիշ օլտուղունու խաթըրընա պրագարագ, գալպինէ պիր
խանչէր սարլաեաճաղըմ:

Տօն ժօզէ պու սէօզլէրի իրատ իթտիքտէն սօնրա աեա-
ղա գալգտը, վէ ճէպրէն էլիմի թութուպ, ութանմատան
էօրտիւքտէն սօնրա օրատան սավուշտու:

Իշթէ պու ատէմ՝ գարընտաշընը գաթլէ իճթիսար իթ-
միշ օլտուղու հալտէ, բէտէրիմին հաեաթընը գուրթարմագ
իւզրէ, պէն սիւքիւթի մէճպուր օլտում:

.....

Տօն Բէտրօեոս թագեիդ իտէնլէր՝ չինկեանէ գարընըն գարընտաշարը օլտուղու մուհագգագ օլմագլա պէրապէր, պիշարէ տէլիգանլը պու ճիհէթի ունութտու: Պիր իքի այ կէշտի իսէ տէ, մէզք՝ Լը զէհիրլի մասքէնին թէհսսիրի կէօրիւմէտիկինտէն, պիր արա տօն թօզէեի հագգսըզ եերէ իթհամ իթմիշ օլտուղումու զանն իթմէկէ պաշլամագտա իքէն, իւչիւնճիւ այըն սօնլարընտա տօն Բէտրօ թապիի նէշէլիլիկինի զայ պիտիպ, լէհճէսի թէտրիճէն սօլտու: Վէլհասըլ կիւնիւն պիրինտէ տօտագլարը շիշիպ մօրարտըղընտան, վէ էլլէրիլէ աեագլարընըն բարմագլարընտա քէսկին օլարագ աղըր հիսս իթտիկինտէն, բէտէրիմ տէրհալ կըրնատտան էն մէշհուր թապիպի ճէլպ իթտի: Թապիպ՝ կէօրտիւկիւ ալէամէթլէրի բէք տէ պէեէնմէտի իսէ տէ, տօն Բէտրօեոս չիւպհէտէ պրագմամագ իչին ուզուն ուզատիեէ շէյլէր սօրմատը: Պիշարէ կէնճ իսէ, խասթէլիկին իչպու իւք թէհսսիրաթընտան բէք տէ ֆիւթուր կէօսթէրմէմէքտէ իտի:

Թապիպ՝ արիզ ու ամիգ թէտգիլտէն սօնրա, տօն Բէտրօնուն խասթէլիկի եալընըզ սրթմա օլտուղունու անլաթտը, ֆագաթ բէտէրիմէ, խուսուսի օլարագ, մէրգումտան իւմիտ գալմամըշ օլտուղունու, վէ իլլէթին՝ ուեուզլու եումուրճագ իտուկինի պիլտիրտի: Պատէհու չինկեանէ գըզընըն վագը օլան իֆատէսի վէճհլէ, տօն Բէտրօնուն իւշ տէօրթ սէնէ զարֆընտա տիրի տիրի չիւրիւեէրէք մահվ օլաճաղընը հէքիմ պէեան իթտիկինտէ, բէտէրիմ,

— Ֆագաթ պունա պիր իլաճ եօգ մու տուր, տէյի սիւվալ իթտի:

Թապիպ տէ, — Խասթալըգ խալլի իլէրլէմիշ օլտուղունտան, խալլը, հիշ պիր իլաճ եօգ տուր, տէյի ճէվապ վէրտի:

Բէտէրիմ, տօն Բէթրօեա պու տէհչէթլի իլլէթ նէտէն կէլմիշ օլտուղունու պիլմէտիկի, վէ հէքիմտէ պիր թագըմ թախմինաթտա պուլունտուղու հալաէ, բէտէրիմ պէտպախթ կէնճին իւշ նէֆէր էշխասը մուզիրրէեէ թէսատիւֆ իթտիկինի, վէ պունլար թարաֆընտան եիւզիւնէ պիր մապէ կէ-

չիրիւմիչ օլտուղունու պիրտէն պիրէ խաթըրլաւընճա, թա պիպ օլվադըթ, պու իյզահաթտան ֆիքրի աւըլարապ, իլ-լէթին ոիրաւէթի պունտան նէշէթ իթմիչ իտուկինի անլա-տը: Հալպու քի մէզքիւր ճինաւէթին սէպէպի՝ պէնտէն զայրի հէր քէս իչին մէճհուլ գալտը:

Օ ագչամը տօն ժօղէ, պանա խուսուսի օլարապ, — Գօն-սէքսիօն, բէտէրինիզի սէվէ՛րմիսինիզ, տէտի, վէ պէն, նէֆ-րէթլէ քէնտիսինէ պապտըղըմտա, մէրգում թէհտիտամիզ պիր թարզ իլէ,

— Մատէմքի բէտէրինիզի սէվիեօրսունուզ, ուղուն միւտ-տէթ եաշամասը իչին էլինիզտան կէլէնի տիրիզ իթմէին, տէտի վէ պրապըպ կիթտի:

Պիր միւտտէթ տօն Բէթրօեա, ահվալը սըհհիէսինին վէխա-մէթի սէօլլէնմէտի: Լաքին պիր վազըթ կէլտի քի, հազը-գէթին կիզլէնմէսի գապիլ օլամատը: Շու գատար քի մէր-գումուն տէնիզ եազընընտա իգամէթի՝ իլլէթին սիւրաթլէ իլէրլէմէսինէ մանի օլաճաղը թըպպէն անլաշըլտըղընտան, տօն Բէթրօ Դատիքս շէհրինէ նազլ իտիլմէքլէ, մաւէթինէ իքի թապիպ թայեին գըլընտը:

Հարէքէթինտէն պիր կիւն էվվէլ տօն Բէտրօ՝ բէտէրիմ վէ տօն ժօղէ իլէ եալընըզ գալմազ իսթէեիպ, գաթիլինին էլինի թու.թտուղու, վէ մուհապպէթլէ քէնտիսինէ պապտըղը հալտէ, բէտէրիմէ խիթապէն,

— Սէվկիւլիւ ամճա, պիրատէրիմի վէ Գօնսէքսիօնու սէվ-տիկիմի պիրիսինիզ, տէտի:

Տօն ժօղէ վէ բէտէրիմ տիթրէտիլէր: Տօն Բէտրօ՝

— Գօնսէքսիօն՝ հէնուզ ալէմին եիւզիւնէ պապապիլտի-կիմ պիր զէմանտա նիշանլըմ՝ իտի: Շու սաաթտա էօլիւմիւմ եազըն օլտուղու ճիհէթլէ, սիզաէն պիր շէյ ըհճա իտէճէ-եիմ, տէտի:

Բէտէրիմ՝ կէօղլէրի եաշարմըշ օլարապ, — Սէօլլէ օղլում,

տէյինճէ, տօն Բէտրօ, — Տօն Ժօզէ պէնիմ վարիսիմ տիր, իմտի սէվկիւլիւ ամճաճըղըմ, պէնիմ վէֆաթըմտան սօնրա Գօնսէբսիօնու քէնտէսիլէ էվլէնտիրմէկէ սէօզ վէրինիզ, տէտի։ Բէտէրիմ տախի մահգունիեթլէ, — Բէք էյի սէօզ վէրիրիմ, տէտի։

Տօն Ժօզէ պու սըրատա գարընտաշընա ֆէվգէլատէ մուհապպէթ կէօթէրիրճէսինէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլատը, վէ տօն Բէտրօ՝ հաեաթընը գուրթարմագ իւզըն գարընտաշընը քէնտի հաեաթընը ֆէտա իտէճէկինէ գանի օլաբագ Գատիք սէ կիթտի։

Անըն կիթմէսինին իրթէսի կիւնիւ բէտէրիմ, պէնի եանընա ալարագ, քէնտիսիլէ եէկէնլէրի արասընտա ճէրէեան իթմիշ օլան ահվալի նագլ իթտի։ Պէն, թէսկինի նագապիլ պիր հիտտէթ հիսս իյլէտիմ, վէ տօն Ժօզէ՝ բէտէրիմի գաթլ իտէճէկինի թէհտիտ իտէրէք, ճինաեթի վագըասը հագգընտա սիւքիւթիմի սաթըն ալմըշ իտի իսէ տէ, տէսթի իգտիվաճըմը սաթըն ալմըշ օլմատըղընտան, — Խայր, խայր, տօն Ժօզէ իլէ էվլէնմէք իսթէմէմ, տէտիկիմտէ, բէտէրիմ, — Ֆագաթ գըղըմ, անըն իլէ էվլէնմէքլիկին լազըմ տըր, տէյի մուգապէլէ իյլէտի, վէ պէն թէքըար իտէրէք, — Լաքին պէն անը թահգիր իտէրիմ, տէտիկիմ հալտէ, բէտէրիմին լէհճէսինին սօլտուղունու վէ կէօզլէրինին եաշարտըղընը կէօրտիւմ, վէ պու սըրատա,

— Անըն իլէ էվլէնմէքլիկին լազըմ տըր. գըղըմ, էօմըիւմին սըրընը վէ իզթիրապընը սանա հիքեաեթ իտէեթիմ տէ սէն հիւքմ էթ տէտի։

Իշթէ պու սըրատա բէտէրիմ՝ գաթէն մալիւմ օլան ուգուն վէ շայեանը թէէսսիւֆ հիքեաեթեթի թէքըար իլէ, հաեաթընը զէհիրլէմիշ օլան իքի գաթլ վագըասընը իգըար, վէ պատէհու գարշըմտա տիզ չէօքէրէք, պիշարէ գարընտաշը տօն Րամօնուն էվլատլարը հագգընտա պու սուրէթլէ իյֆաի թէյն իթմէքլիկիմի ըճա իյլէտի։

Նէ՝ եաբապիլիր իտիմ. իմտի տօն Բէտրօնուն թէսլիմի

ըստ իթմէսինտէն սօնրա տօն ժօգէ իլէ էվլէնմէեէ ըազը օլ-տոււմ: Պիր գաչ այ սօնրա բէտէրիմ՝ պազը մուհիմմ իշլէր սէպէպիյլէ Բարիսէ կիթմէեէ մէճպուր օլտու: Գըշը օրատա կէշիրտիք, վէ իւք պահարտա, շիմտիքի իգամէթ իթտիկիմիզ Պապիլօն սօգաղընտաքի օթէլի սաթըն ալտըգ:

Տօն ժօգէ Իսբանիատա գալտըղընտա, բէտէրլէրիմ արա-սընտա, օ ճանվէրտէն ուզագլանմըշ օլմամտան տօլաեշ հիսս իթտիկիմ մէսէրրէթ ֆէվգէլատէ օլտու, վէ բէտէրիմ իլէ վալլիտէմ պէնի ֆէվգէլատէ սէվտիքլէրինտէն, պիր սէնէ Բա-րիստէ գալտըգտան սօնրա, տիկէր պիր սէնէ տահա գալմա-եա ըտզը օլտուլար:

Տօն ժօգէ իսէ, պիշարէ գարընտաշընըն ուզուըն միւտտէթ եաշամեաճաղընը պիլտիկինտէն, անըն նիշանլըսը իւզէրինէ նէզարէթ իթմէք իւզրէ պիր սէնէտէն պէրու պուրաեա կէլ-միշ օլտուղու հալտէ, հէր կիւն նէֆրէթ իթմէքտէ օլտուղում պիր թագըմ զէնտօսթճա իլթիֆաթլարընը գապուլէ մէճ-պուր օլմագտաեըմ, վէ եա՝ Բապպի, պէնի հիմաեէ իտէր պիր քիմսէ պուլունմատըղը թագտիրտէ, անըն զէվճէսի օլաճաղըմը տիւշիւնտիւքճէ, ազիմ պիր բէտէր հիսս իթմէքտէեիմ:

Մատմաղէլ Գօնսէբսիօնուըն էլեաղըլարը պուրատա խի-թամ պուլուպ, Բօգամպօլ՝

— Ամճա՛, պու շէյլէր հագգընտա նէ՞ տիւշիւնիւեօրսուըն, տէյի սիւալ իթտի:

Սըր Վիլիամս՝ թաշ գալէմի էլինէ ալըպ, «Եարըն տօն ժօգէեի գօլլամագտա տէվամ էթ, վէ Գօնսէբսիօն իլէ պու-լուշուպ, օն պէշ կիւնէ գատար սէրպէսթ օլաճաղընը վատ էթ» տէյի եազտը, վէ Բօգամպօլ՝ թաշտաքի եաղըլարը օգու-տուգտան սօնրա սիլէրքէն,

— Ֆագաթ նա՞սըլ սէրպէսթ օլաճագ տըր, տիմէսինտէ, ալիլ՝ «պիլմէմ» մանէասընտա օլարագ ումուղունու շէքտի, վէ

պատէհու էլինի անընա կէօթիւրէրէք, «չարէ պուլաճաղըմ» տիմէք իսթէտիկինի անլաթտը:

Րօգամպօլուն՝ սըր վիլիամսա էմնիյէթի պուլունտուղունտան,

— Կիճէլէր խայր օլսուն աւճա, շիմտիլիք եաթաղընա եաթ վէ ուեու, եարըն կէօրիւշի, ըիւղ, տէտի:

Մէրգումուն կիթմէսինի միթէագըպ, քէօր՝ ճէլպ իթտիկի խըզմէթքեարընըն եարտըլըյա եաթաղընա կիրտի:

Րօգամպօլ, Գօնսէքսիօնուն էլեաղըլարընը համիլ օլարագտաիրէսինէ չէքիլիպ, պիր սիկարա վէ պիր գատէհ մալակա շարապը իշտիքտէն սօնրա եաթաղընա կիրտի: Արատան պիր սաաթ կէչինճէ, մարքի տը Շամրի տէրին պիր ույգուեա տալըպ, ըիւեասընտա մատմաղէլ Գօնսէքսիօն իլէ էվլէնիեօր վէ Խսրանիա ասըլգատէկեանը սըրասընա կէչիեօր օլտուղունուղանն իթտի:

22

Իրթէսի սապահ Րօգամպօլ, նէշէլի պիր հալտէ ուեանըպ, քէնտի քէնտիեէ,

— Պու կիճէ կիւզէլ պիր ըիւեա կէօրտիւմ. ումարըմքի ըիւեամ տօղրու չըգաճագ տըր, տէտի, վէ Գօնսէքսիօնուն քեաղըլարընը իքինճի տէֆա օգուեուպ,

— Տօն ժօզէնին ախէագընը բէք էյի անլատըմ. էբէյիճէ միւսթախտ տիր, էկէր պիթթէսատիլֆ պէն մէյտանա

ըդմասա իտիմ, զանն իտէրիմքի, Սալանտրէրա ֆամիլեա-
սընը ալթիւթ իտէճէք իտի, տէտի, վէ պատէհու իլավէթէն,—
Լաքին հէր ազ շամ Բօշէ սօգաղընտա նէ՞ իշի վար տըր, տէ-
յի պէեան իյլէտի:

Մէրգում պիր միւտտէթ թէֆէքքիւրտէն սօնրա,

— Սահիհէն պէն բէք շաշգըն պիր ատէմիմ. սուլթադա
օրատա կէօրիւշտիւկիւ գատըն՝ մահուտ չինկեանէ տիր, տէ-
տի, վէ էլպիսէսինի կիեինիպ, տօղրուճա գըզգարընտաշընըն
տաիրէսինէ էնէրէք, պիր ազ թաամ իթտի:

Մէրգում, բէք ազ տէֆա ֆամիլեաճա թաամտա պու-
լունուպ, չօգ տէֆա պէքեար կիպի խարիճտէ եէմէք եէր վէ
Ֆապիէն՝ գէվճէսիյլէ պունտան պահս իթտիկինտէ,

— Պիշարէ Ալպէր Բարիստէն օլգատար ուղուն միւտտէթ
մահրում գալմըշ տըր քի, շիմտի հէր նէ եաբսա, քէնտիսի-
նէ աֆվ օլունմալը տըր, տէր, վէ Պլանշ տա գարընտաշընը,
սէվտիկի ճիհէթլէ,

— Լվվէթ, էվվէթ, պրագալըմ էյլէնսին. էվլէնիրսէ
քէնտիսինի թօբլար, տէյի ճէվապ վէրիր իտի:

Բօգամպօլ իշէրի կիրտիկինտէ, վիգօնթէս եաթագ օ-
տասընտա, սապահ էլպիսէսիյլէ եալընըզ օլուպ, մէզպուրէեէ
էվլէնմէք արզուսինտէ պուլունտուղունտան պահս աշտը, վէ
սէօզիւ տիւգ տը Սալանտրէրաեա նագլ իթտիկինտէ,
գըզգարընտաշը՝ Բօգամպօլուն, տիւգիւն գըզընա կէօնիւլ
վէրմիշ իտուկինի տէրք իյլէտի, ֆագաթ Բօգամպօլ,

— Ֆագաթ օ գըզ՝ տօն ժօզէ իամինտէ պիրինէ նիշանլը
տըր. հիշ պէն էօյլէ պիր գըզա կէօնիւլ վէրէպիլի՞րմիեիմ,
տէտիկինտէ, վիգօնթէս ա՛Մսմօլ՝

— Սէվկիւիւ գարընտաշըմ, մատէմքի հէնուգ իզտիվաճ
րէսմի վուգու պուլմամըշ տըր, չօգ տէֆա նիշանլար ֆէսի
օլունուր, տէտի, վէ տիւգիւն ասըլգատէկեանտան իտուկին-
տէն, վէ գըզընըն հիւսնիւնտէն պահսլա, պէօյլէ պիր իզտի-
վաճա քէնտիսինին գարըն կէլմէեէճէկինի անլաթտը:

Պէօյլէճէ Բօգամպօլ, իճապը թագտիրինտէ, մատմագէլ

Գօնսէքսիօն իլէ էվէնմէք թէքլիֆինի էնիշթէսի Ֆապիէն վա-
սըթասըյլա արգիտէպիլէճէկինի տէրք իտէրէք, սէօզիւ պուն-
տան զիեատէ իլէրլի կէօթիւրմէտի, վէ էօլէտէն իքի սաաթ
սօնրա էվտէն հարէքէթլէ գլիւպիւնէ կիթտի, վէ ագչամա
գատար օրատա վազըթ կէչիրիպ, ագչամ թաամընը իթ-
տիքտէն սօնրա, ալաֆրանկա ագչամըն սաաթ տօգուզունտա
Սիւրէզն սօգաղընտաքի տաիրէսինէ պիւազիմէ, էլպիսէսինի
թէպտիլ պիրլէ, Բօնթիէօ սօգաղընըն պիր քէօչէսինտէ պէք-
լէմէեէ կիթտի:

Իլք կիւնքի կիպի տօն ժօզէնին՝ մանթօսունպ սարըլմըշ
օլարագ տիշարը չըգըպ, Լապօրտ մէյտանընա տօզրու իլէր-
լէտիկինի կէօրտիւ, վէ իլք տէֆաքի կիպի պէքլէտի: Տօն ժօ-
զէ պիր սաաթ սօնրա տիշարը չըգըպ, սիւրաթլէ օրատան
մուֆարագաթ իյլէտի:

Բօգամպօլ մէրգուժուն էնսէսինտէն կիթտիկէ սըրատա,
քէնտի քէնտիեէ չէօլէ տիմէքտէ իտի:

— Էկէր հէր ագչամ թէպտիլ գըեաֆէթլէ պու էվէ կէ-
լէն վէ պիր սաաթ սօնրա պուրատան տիշարը չըգան ատէմ
պունտա պիր մէթրէս սագլաեօր իսէ, նի՛շին պու գատար չա-
բուգ անը թէրք իտիեօր: Տիւգ տը Սալանտրէրանըն կիճէ
վազթը կէլմէսինտէն գօրգա՞եօր մու: Պու խուսուս քէք իհ-
թիմալտէն տէյիլ տիր...

«Մատմագէլ Գօնսէքսիօն քէնտիսինի կէօզէթիր տէյի
գօրգուեօր իսէ, տէրքեար օլան սէպէպլէրէ մէպնի պու տա
օլամագ: Մութլագա պունտա եէնի պիր սըրը մէվճուտ տուր,
վէ տօն ժօզէնին ալտէթի տէ խանէսինտէ գալմագ իչին
տէյիլ տիր:

Սաաթ օն պիրի չարեէք կէչէրէք տօն ժօզէ խանէսինէ կի-
րիպ, գաբունուն ճիւզի միւտտէթ աչըգ պրագըլմասընտա,
Բօգամպօլ՝ հավլիտէ աթլարա գօշուլու պիր արպպա պու-
լունտուլունու կէօրտիւ, վէ պունուն րէնկի ֆէնէրլէրինտէն
տօն ժօզէնին արապաաը օլտուզունու թանըեարագ:

— Սնլաչըլտը. պու ատէմ եինէ տիշարը չըգաճագ արը:

տէերիւ, իրավեթէն տէ, — Լաքին պիւմէմքի քէնտիսինի թաա-
դիպէ վազթըմ օլաճաֆ մը տըր, չիւնքի մատմագէլ Գօն-
սէքսիօն եարը կիճէտէ պէնի պէքլէեէճէք տիր. հալպու քի,
հիչ օլմագսա հանկը թարաֆա կիթտիկինէ քէսպի վուգուֆ
իտէպիլիլիմ, տէյի պէեան իյլէտի, վէ տօն ժօղէնին էսվա-
պընը թէպտիլ իտէճէկի վազըթտան իսթիֆատէ իլէ, քէն-
տիսի տէ եագընտաքի աքապալըղա պիլազիմէ, հէման պիր
արապանա օթուրտու, վէ տօն ժօղէնին արապապընըն տիչա-
րը չըգմագտա օլտուղու էանատէ օրանա մուվասըլէթ իյլէ-
տիկինտէ, արապաճընա,

— Շու արապանը թաադիպ էթ. սանա եիւզ սու պագ-
չիչ վէքէճէեիմ, տէտի.

Պէօյլէճէ Րօգամպօլ՝ տօն ժօղէեի կէօղիւնտէն զայպ իթ-
մէեիպ, Կօտօտը. Մօրօյ սօգաղընտա մէրգուճոն՝ արապապըն-
տան էնէրէք, արապաճընըն եօլա գօյտուղունդ, վէ եանա
եիւրլուտիւկիւնիւ կէօրտիւ, լաքին Րօգամպօլ եարը կիճէտէ
մատմագէլ Գօնսէքսիօն իլէ պուլուչմագ իւզրէ սէօզլիւ օլտոգ-
ղունտան, «պու իշին իճապընա եարըն պագարըմ, վէ չու
Իսքանիալընըն պու գալտըրըմտանէ իշի օլտուղունդ թահգըզ
իաէրիմ, տէյի միւլահազա իթտի.

.....

Եարը կիճէեէ չէնտ տագըգա գալմիչ օլտուղու հալտէ,
մատմագէլ Գօնսէքսիօն՝ ըէսիմ տալրէսինտէ եալընըղօլարագ-
սալիլէ մարքի տը Շամրիեէ պէքլէմէքտէ իտի. Րօգամպօլ՝
մէրգուճէնին օտաօընա կիրտիկինտէ, անըն հէեէճան վէ
թէէսսիւրիւնիւ կէօրմէքլէ, ֆամիլեանա էսրարը հալի օլան
էլ եազըլարընըն եանընտա պուլունմաօընտան նաշի օ հալպէ
օլտուղունու անլանարագ, եէտինտէքի քեպղըտլարը չըգա-
րըպ վէրտի, վէ.

— Մա'տմագէլ, պու քեաղըտլարը եագըն, վէ թէէմին օ-
լուն քի, պու սահիֆէլէր՝ անճագ սիզի գուրթարաճագ օլ-
տուղում վազթա գատար խաթըրըմտա գալաճագ տըր, տէ-

տի, վէ կէնճ գըզ՝ մէղքիւր քեաղըտլարը ալըպ աթէշտէ
եաղտըգտան սօնրա,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, սիզ պիր նամուսլու քիմսէսինիզ .
սիզէ ինննմագտա հագգլը օլտուղումու տէրք իտիեօրում,
տէյի մնգապէլէ իթաի :

— Մատմաղէլ, պէնի տօսթ, գարընտաշ վէ միւտաֆի
մագամընտա գապուլ իտէրմիսինիզ :

— Մէմուռնէն :

— Էօյլէ իսէ, պէնի տինլէեին .- Տօն ժօզէ՝ հիշ պիր չէյ .
տէն կէրի տուրմաեան ալշագ պիր գաթիլ տիր . Քէնտի գա-
րընտաշընը թէլէֆ իթտիկի կիպի, էկէր Ս . աիւգէ, աղընը-
ղը աշըպ պիր չէյ սէօյլէմէեէ ճէսարէթ իտէճէք օլուրսանըզ,
բէտէրինիզի տէ թէլէֆ իյլէեէճէք տիր :

— Օրասը էօյլէ :

— Հալպուքի օն պէշ կիւնտէն սիզ՝ ֆամիլիանըզ վէ ա-
նըն իլէ պիրլիքտէ Բարիստէն մուֆարագաթլա, պէտպաթ
տօն Բէտրօնուն սօն նէֆէսինտէ հագըր պուլունմագ իւզրէ
Գատիքսէ կիտէճէքսինիզ վէ...

Պու արա Գօնսէքսիօնուն կէօզլէրի եաշարտը :

Բօգամպօլ .- (սէօզլինէ տէվամ իտէրէք .) Վէ պիր այտան
տա զէվճէսի օլաճագսընըզ :

— Ա՛հ, նէ տէհշէթլի հալ :

— Ֆագաթ, էճտատըմյն մէղարլարը իւզէրինէ եէմին ի-
տէրիմ քի, պէնի քէնտի եարտըմընըզա չաղրտըղընըզ ճի-
հէթլէ, գօրգտուղունուզ պու հալ ասլա վէ գաթա վագը
օլմաեաճագ տըր :

— Ա՛հ պէնի, բէտէրիմի գուրթարընըզ, օ հալտէ չիւք-
րանիեէթիմի...

— Սիզի մէսուտ կէօրտիւկիւմ հալտէ, միւքեաֆաթըմը
ալմըշ օլաճաղըմ :

Բօգամպօլ .- (տէվամէն .) Շիմտի մատմաղէլ, տօն ժօզէ-
եի, հաեաթընըզն քիթապընաան նա՞սըլ չըգարաճաղըմը, վէ
օ ալշաղը նա՞սըլ ճէղալանտըրաճաղըմը սօրմաեըն :

Գօնսէբսիօն .- (սարսըլարագ.) Սիւպհան Ալլահ, քէնտիսի-
նի թէլէֆ մի իտէճէքսինիզ .

Մարքի տը Շամրինին եիւզիւնտէ մահզունանէ կիւլիւմ-
սէմէ հասըլ օլարագ .

— Դաւպիմին սըրընը սիզէ ֆաշ իթմէք լազը՞մմը տըր . . .
սիզի սէվէրիմ . իմտի տօն ժօզէեի տուէլլօտա թէլէֆ իթտի .
կիմ հալտէ , սիզին իլէ պէնիմ արամտա գան իլէ տօլու պիր
կիրտապ աշմըլ օլմա՞ղմըբմ , տէտի .

Գօնսէբսիօն .- (պաշընը էեէրէք.) Հագգընըզ վար տըր .

— Անճագ պէն տօն ժօզէեի թէլէֆ իթմէզսէմ , վէ անը
ճէզալանտըրան էլ օլմագ՞ամ , էմը վէ հիւքմ իտէն , վէ մէր-
համէթէ կէթիրիլմէսի գապիլ օլմանան միւլահազա օլանա-
ղմ . Տօն ժօզէ քէնտիսին իտամ հիւքմիւնիւ քէնտիսի վէրէ-
ճէք տիր .

— Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ .

— Տինլէեինիզ . էկէր սէքիզ կիւնէ գատար տօն ժօզէ
էօլիւ եախօտ էօլիւմ հալինտէ օլարագ Սալլանտըրէրա օթէ-
լինէ կէթիրիլիսէ , վէֆաթընտան տօլանը քիմսէեի իթհամ
իթմէեինիզ , չիւնքի զէհիրլէեէնլէրի վէ գաթիլլէրի էր եա
կէճ ճէզալանտըրան անճագ վէ անճագ ատալէթի իւհհիէ
տիր . Շիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըգ մատմազէլ , պէնի պիր
տախի տօն ժօզէնին ճէնագէ ալայընտա կէօրէճէքսինիզ .

Պատէհու Բօգամպօլ՝ կէնճ գըզըն էլինի քէմալը հիւր-
մէթլէ էօբիւպ օրատան չէքիտի .

Կէնճ գըզ՝ ըէսիմ տաիրէսինին էշիկինէ գատար մէրգու-
մա ըէֆագաթ իտիպ , աեագլարընըն սէսի ուզագտա զայպ
օլանա տէկին օրատա տուրտու .

Բօգամպօլ , կիտէրքէն , քէնտի քէնտիեէ չէօյլէ միւլահա-
զա իթտի .

— Խիւտա ալիմ , պու պիշարէ գըզա բէք չօգ չէյ վատ

իթտիմ. էկէր սըր Վիլիամս պանտ մուսվէնէթ իթմէզսէ, տօն ժօզէեի էօլիւ, եախօտ էօլիւ մագամընտա Սալանտրէ. ըա օթէլինէ նա՞սըլ կէթիրէճէկիմի պիլմէմ. Լաբին սըր Վիլիամսըն ճին կիպի ֆիքըրի սաղ օլտուն:

23

Իրթէսի կիւն, մարքի տը Շամրի, թէպտիլ գըեաֆէթէ կիրէրէք, տօն ժօզէեի գօլլամանեա կիթտի. Տօն ժօզէնին կիթտիկի խանէ, բէք սէֆիլ օլուպ, բիրաճըլարընըն, պիր թագըմ ֆագիր ամէլէ ֆամիլեալարընտան իպարէթ օլտուղոլ ըէվիլինտէն անլաշըլըր իտի. Մէրգուլմ, պու էվտէ, տէօրտիւնճիլ գաթտա, գաբուսու իւզէրինտէ «Ճիլաճը մատամ Գօրալի» լէվհասը եազըլմըլ օլան պիր տաիրէեէ կիտէր իտի. Օ ագչամըլ մէզքիւր տաիրէնին գաբուսու եարը աշըգ օլմաղլէ, տօն ժօզէնին կիրտիկի զէման, գըրգ իլէ էլլի պէշ եաշլարը արասընտա կէօրիւնէն զաիֆ վէ ուզուն պօլլու պիր գաթըն՝ պիր մասանըն էօնիւնտէ օթուրմուշ չալըշըբօրտու. Մատամ Գօրալի էսկի մաթալարտան օլուպ, ֆագաթ արթըգ աշըգպազըգ զէմանը կէշմիշ օլտուղունտան, չալըշմագլանա. ֆագասընը թէտարիքէ գարար վէրմիշ իտի. Շու գատար քի էսկի տամարլարընտան պազըլարը հէնուզ մէվճուտ օլմասըլլա, խանէսինին սատէլիկինէ ըաղմէն, բէք չօգ իշլէրէ կիրիշմիշ իտի:

Մէզպուրէ տօն ժօզէի կէօրտիւկիւնտէ, քէմալը հիւրը մէթլէ աեաղա գալգտը, վէ տօն ժօզէ պարիտ պիր մուալէ մէլէ իլէ,

— Բիմսէ կէլտի՞ մի, տէյի սօրտու:

Գօրալի տէ, — Խայր, քիմսէ կէլմէտի, տէյի մուգապէլէ իթտի:

— Բէք էյի:

Մատամ Գօրալի գաբուեու գաբաեըպ իչէրտէն տէ սիւրը կիւլէտի:

Օլ վագըլթ տօն ժօզէ՝ տէրունինտէ գարեօլանըն պուլունտուղու ճիհէթէ իլէրլէտի: Գարեօլա իլէ տիվարըն արաւընտա պիր մէթրօ էնինտէ պիր մէսաֆէ պուլունուպ, վէ պու մէսաֆէ՝ պիր բէրտէ իլէ մուհաֆագա իտիլմիշ օլուպ, էնսէսինտէ տախի պիր գաբու օլմասըյլա, տօն ժօզէ իշպու գաբուեա իքի տէֆա վուրտու:

Գաբու աշըլտըղընտա եարը գարանլըգ պիր սօֆաեա կիւրիտի քի, պունուռն ուճունտա, կէնճ Խաբանիալըեա ըհպէր օլմագ իւզըէ ճիւղի պիր ըշըգ եանմագտա իտի:

Տօն ժօզէնին կիրմիշ օլտուղու տար սօֆատա քիմսէնին պուլունմատըղընա պագըլըրսա, գաբունուռն՝ պիր իք իլէ աշըլմըշ իտուկի աշիքեար իտի: Կէնճ Խաբանիալը սօֆատան եիւրիւեիւպ, պունուռն նիհաեէթինտէ պուլունան կիւզէլ վէ վասի պիր օտաեա կիրտի: Իշպու օտա՝ միւքէլլէֆ պիր աբարթըմանըն թաամ սալասընա պէնգէեօրտու: Գարշըլըգը իքի գաբուսու օլուպ, շիւպհէսիգ պիրի պիւեիւք նէրտիվէնէ եախօտ պիր իշ օտաեա նազըր, վէ տիկէրի տէ աբարթըմաշ նըն իչէրի թարաֆընա կիտիլմէսինէ միւսաիտ իտի:

Տօն ժօզէ պու գաբուլարըն պիրինտէն ղաեէթ միւզէյլ եէն պիր սալօնա կիրմիշ իքէն, իչէրտէն պիր բէրտէ աշըլարագ, կէօզլէրի գամաշտըրըր տէրէճէտէ բարլագլըգ հասըլ օլտու, վէ այնի վագըլթտա պիր գատըն պահիր օլուպ, պու գատըն տօն ժօզէնին էլինտէն թուլթարագ, էօյլէ պիր ղալիպ վէ ճալիպ հալվէթխանէեէ կիրաիւի քի, պունուռն գա

լէմ իլէ թարիֆի ասլա գապիլ տէյիլ տիր, Օրասը նէ՛ Ռա-
րիսէ վէ նէ՛ էվրօբաեա պէնգէմէեիպ, ատէթա տէթրթ տիվար
իչինտէ մուհաֆազա իտիլմիշ Շարգ մէմալիքի տիլրիւպասը-
նը անտըրմագտա, եախօտ տահա տօղրուսու Պին Պիր Կիճէ
մասալլարընտա օգուռնուլան աճաիպաթտան պիրի իտի:

Մախլուգաթը պէշէրիէ միեանընտա պիր սընըֆ օլուպ,
պուռնուն հագգընտա կէրէք ըէսնամարճա, կէրէք թէաթրօ
ալէմինճէ վէ կէրէք ըօման միւէլիֆլէրինճէ օլմէրթէպէ սուի
իսթիմալ վուգու պուլմուշ տուր քի, պու կիւնքի կիւն պու
հագգա տիեճէք պիր սէօզ գալմամը տըր:

Պու սընըֆ իսէ չինկեանէլէր եախօտ տահա տօղրուսու
չինկեանէ գարըլար օլուպ, նիչէ սէնէէրտէն պէրու չինկեա-
նէլէր՝ մէտէնի ալէմ իչինտէ հէր տիլրիւ գըեաֆէթլէրէ
կիրէն մախլուգլար մագամընտա թանըլմըշլար տըր:

Պիր մահէլտէ՝ էվպաֆ ու մախլամաթտան եախօտ քիթա-
պէթտէն մահրումշաիր, տիկէր մահէլտէ լուպիեաթ քիթապ-
լարը պուլունմաեան օեուռնու, վէ պաղը տէֆա գաիֆ պիր
վէրքէպէ գօշուլու պիր եիւք արապասընա ըաքիպ օլուպ, պիր
եէրտէն տիկէր եէրէ ֆամիլեաճա նաղլ իտէն, վէ հէր թա-
րաֆտա սէրսէրի տօլաչան, վէ խրրսըլլիւ մէշղուլ օլան պիր
թագըմ մախլուգլար պուլունուր քի, ճիւմլէսի տէ ալէմի միւն
թէմէտտինտէ չինկեանէ նամիլլէ մաարուֆ տըրլար:

Պէյն էլխալգ՝ չինկեանէ գարընը տինմէքլէ, ինթիեար,
եիւզիւ պուրուշուգ վէ միւտհիշ սիր գարը անլաշըլըր քի,
չունուն պունուն ֆալրնա պագար, Լաքին օրթա տէվրտէ վէ
օնտան սօնրաքի զէմանտա պուլունմուշ վէ ախլէագ ու ա-
տաթլարընը, լիսանլարընը վէ էրքէքլիկէ մախսուս կիւզէլլիք:
լէրինի մուհաֆազա իթմիշ պիր թագըմ հագըգի չինկեանէ-
լէր վար տըր քի, պունլար, պիլճիւմլէ ճէմաաթլար իչինէ
գարընագլա պէրապէր, եինէ անլէրտէն թէֆրիպ իտիլիրլէր,
վէ կէրչի պու չինկեանէլէրտէն ըք գիեատէ պահս օլունմուշ
իսէ տէ, էսէրլէրինի արամագ լաղըմ կէլտիկինտէ, եալընըգ
իսթանիա նիմ ճէգիրէսինտէ պուլունուրլար:

Հէր նէ իսէ, տօն ժողէի գապուլ իթմիշ օլան գատըն տա պիր չինկեանէ իտի, ֆագաթ եիրմի իւշ եաշլարընտա, էն բեամիլ պաշլարը պիւէ տէօնտիւրէճէք մէրթէպէտէ կիւզէլ, վէ միւնասիպ պիր թասվիր արահան հէր ըէսսամը պաշլ տան չըգարմաեա միւսթաիտ օլաճագ մէրթէպէտէ ճալիպ պիր չինկեանէ օլուպ, վէ թէաթրօլարտա վէ ըօմանլարտա կէօրիւէն հէմճինսլէրի միսիլու, էսկի պիւսկիւ էլպիսէլէր կիւ եինմիշ, չըպապ գօլլարընա պագըրտա պիւէղիքիւր թագմըշ վէ պօղաղընա՝ ճամ բարշալարընտան կէրտանլըգ թաալիք լիթմիշ օլմաեըպ, էճատըր զէմանընտաքի չինկեանէ գատընլարը կիպի, պիւթիւն քիւրքէի արգտա հէր նէրէեէ կիթմիշ իսէ, հէր քէսի գաըշըսընտա թէվազուեէ, վէ հէր բէսին գալպիւն տարպէ հասըլ իթմէկէ մէճպուր իթմիշ իտի՝ Պէլքի քէնտիսի տէ էլ ուզաթմըշ իտի, ֆագաթ պիր ալուճ գապա օնլուգ պիքքէլէր ալմադ իչին ուզաթմամըշ իտի, էվվէթ ճինսինէ մէնսուպ գըզլար, գարըլար կիպի զիլէր, տէֆուէր վէ տալուլլար իլէ խալգըն գարշըսընտա ըագս իթմիշ իտի, լաքին պու ըագ գասըլը՝ իթալիա վէ Իսբանիանըն պիւսեիւք սահնէլէրի իւզէրինտէ վուգու պուլմուշ իտի, ֆէնտիսի ասըլ չինկեանէ օլուպ, պինապէրին պապալաքընըն ատաթընա սատըգ պուլունմագլա պէքապէր, հազգ իթմէտիկի մէտէնիեէթէ տէ քէնտիսինի ալըշտըրմըշ իտի:

Տօն ժողէ՝ մէզպուրէնին տաիրէսինէ կիրտիկինտէ, անըն, իւզէրինէ սըրմա իշլէնմիշ սիեան գատիֆէտէն պիր ըօպա կիւ եինմիշ օլուղուշու կէօրտիւ, Պու ըջպա, գըսսա վէ պէլի սըգը օլուպ, ատէթա թէաթրօ էլպիսէսի իտի, Աեագլաքընա տալի էսկի Իսբանեօլլարըն կիեինտիքիւրի թարգտա պիր պօթին կիեինմիշ, վէ պաշընըն սիեան սաշլարը իւզէրինէ գըրմըղը պիր գալէլեա գօլուշ, վէ գուլագլարընա պիր չիֆթ էլմասըլ քիւրէ թագմըշ իտի, Լաքին պու քիւրէլէրին բարլաքըլը, իքի կէօզէրինին քէսկին պագըշը, վէ կիւտիւկիւ զէման ինճու տանէլէրի միսիլու կէօրիւնէն տիշլէրի գատար ըէվադպաիւշ տէյիլ իտի:

Մէզպուրէ, տօն ժողէեի կէօրտիւկիւնտէ,

— Հէլէ շիւքիւր կէլտին, տէեիպ, էնլի պիր սէտիր
իւսթիւնտէ մէրգոււմու օթուրթտու, վէ պատէհու իւսվէթէն,
— Պէնիմ թաթլը էֆէնտիճիեիմ, զանն իթտիմքի պու կիւն
կէլմէեէճէքսին, տէյի պէեան իյլէտի:

— Սճայիպ, հէր ագչամ կէլմէեօրմուեում:

— Եվվէթ, կէլիեօրսուն, լաքին պազը տագըգալար
օլուեօր քի, գըսգանճըգ հիսս իտիեօրում:

Տօն ժողէ - (կիւլէրէք) Գըսգա՞նճըգ մը:

— Եվվէթ, հէր շէյտէն, մէսէլա պէնիմ տաիլլ օլամա-
տըղըմ ալէմտէն, սէնի հէր տագըգա կէօրէպիլէն խըզմէթ-
քեարլարընտան, սէվկիլիւ քէլպլէրինտէն, ըաքիպ օլտուղուն
աթտան, էլհասըլ թէնէֆֆիւս իթտիկին հավատան պիլէ սէ-
նի գըսգանճեօրում:

— Սահիհէն սէն գաթմէրլի տիվանէսին:

— Տիվանէ օլսամ, եէրի եօգ մու տուր, Լաքին էկէր
սէն տէ պէնիմ կիպի պիր սէնէտէն պէրի, ասլա տիչարը չըգ-
մամագ, բէնչիրէ աչմամագ վէ սօգաղա պագմամագ շար-
թըյլա շու եալտըղը հապսխանէտէ մահպուս իտիլմիչ օլսա
իտին...

— Զէվալլը կատինա:

— Էկէր սէն պէնիմ եէրիմտէ պուրատա օլուպ, պէնիմ
տէ ֆէրահ հավա ալտըղըմը, սերպէսթճէ կիտիպ կէլտիկիմի,
հէր քէսէ կիւղէլլիկիմի վէ թէպէսսիւմիւմիւ իրաեէ իթտիկի-
մի կէօրսէ իտին, սէն տէ գըսգանճ օլմաեաճագ մը իտին:

— Կատինա, պիլիրսին քի պէն՝ սէնտէն զայրի քիմէեի
սէվմէմ:

— Նիչանընը աա, տէյիլմի:

Տօն ժողէ ումուղլարընը չէքէրէք,

— Պիլիրսին քի օ պէնի սէվմէզ, հէմտէ թահգիր իտէր:

— Պիլիրիմ:

— Դօնսէքսիօնուն, եագընտա տօն Բէտրօնուն վէֆա-
թընտան տօլաեը, պանա աֆվ իթմէեէճէկինի, վէ պէնիմտէ

քէնտիսինին վագը օլան թահգիրլերինտէն տօլաեր օնա ափվ իթմէեէճէկիմի մէմուլ իտէպիլիրսին :

— Էվվէթ :

— Միւսթէրիհ օլ ազիզէմ, Գօնսէրսիօն իլէ էվլէնիպ, բէտէրի քէնտի պիւեիւքլիւկիւնիւ վէ սէրվէթինի պանա հասը իթտիկինին իրթէսի կիւնիւ, պիզ անըն իլէ ատէթա էճնէպի օլաճաղըզ : Պու ալէմտէ պէն եալընըզ պիր քիմէ սէվէրիմ, օ տա սէն սին :

— Պուրատա, պէնիմ դարչըմտա պուլունարագ, վէ իրի կէօզլէրինի աչըպ, թէպէսսիւմիտէրէք, սէնի կէօրտիւկիւմհալտէ, հուզուրունտա տիզ չէօքմէեէ հէր վագըթ հաղըր պուլունուրում : Փագաթ սէն պուրատա օլմագ իսէն...

Տօն ժօղէ ումուզլարընը չէքտի, վէ չինկեանէ շու եօլտա տէվամ իլլէտի :

— Ֆիքրիմ՝ Բարիս չէհրինտէ սէնի թէագիպ իպիեօր, օ չէհիրտէ քի, պիր սէնէտէն պերու տէրունինտէ պուլունտուղում հալտէ, հիչ պիր թարաֆընը կէօրմէմիչիմ տիր : Պանա էօլլէ կէօրինիւեօր քի, սանա հայրան օլուեօրլար, էթրաֆընը գուշատըեօրլար, վէ գատընլար խասսէթէն սէնին իչին կիւզէլլէնիեօրլար : Իշթէ օ սըրատա պիլճիւմէ գատընլարըն եալընըզ պիր պաշլարը օլմասընը անսամիմ թէմէննի իտիեօրում :

— Նիճին :

— Օ պաշը քէսմէք իչին :

— Տիմէք Բարիստէ սէն պէտպախթսըն :

— Պէտպախթ օլմագ տա սէօղ միւ տիւր : ատէթա պօղուլուեօրում :

— Սահի՞հ մի :

— Կիճէ օլուպ, քիմէ պէնի կէօրէմէտիկինտէ, պաղը տէֆա միւպհէմ պիր իւմիտլէ բէնչիրէեէ գօշար, վէ մէմէքէթիմիզ օլան Կըրնատըն մալի գուպպէի ասիւմանընը վէ ալթուն կիպի բարլագ այ մահիթապընը թէքրար կէօրմէքտէ օլտուղումու զանն իտէրիմ :

— Հաւպուքի սիստէն զայրի պիր շէյ կէօրմէսին տէյի՛լ մի՛ :

— Օլ վագըթ էվվէլքի սէյեար վէ ճահիւանէ էօմրիւմիւ, րադգասլըդտաքի մուվաֆֆագըյեթլէրիմի, վէ կէզտիկիմ եէրլէրտէ կիւզէլլիկիմէ հայրան օլարագ պէնի սէլամլամագտա պուլունան խալգը խաթրըրլարըմ. Արասըրա մէմլէքէթիմիզին պիր շարգըսը դուլագլարըմա աքս իթմէքլէ, աղլա մաեա պաշլարըմ :

— Պունլարտան տօլաեը թէէսսի՛լֆ միւ իտիեօրսուն :

— Խայր, չիւնքի սէնի սէվէրիմ, լաքին Բարիստէ էօլէճէեիմզանն իտիեօրում :

— Օ հալտէ միւսթէրիհ օլ. եագընտա կիտէճէեիզ :

— Սահի՛հ մի՛ :

— Եէմին իտէրիմ :

— Նէ՞ վագըթ կիտէճէեիզ :

— Օն պէշ կիւնտէն :

Չինկեանէնին գաշլարը չաթըլարագ,

— Նէ՞րէեէ կիտէճէքսին, տէյի սիւալ իթտի :

— Գատիքսէ :

— Ահ՛, անլաեօրում :

Տօն ժօզէնին տօտագլարընտա զալիմանէ պիր կիւլիւմսէմէ հասըլ օլարագ, մէսէրրէթլէ,

— Տօն Բէտրօ էօլիւեօր, տէյի պէեան իյլէտի :

Չինկեանէ, պաշընը էեէրէք,

— Սէվկիւլիւմ ժօզէ, պու ճինաեէթի իրթիքեապ իթմէք իչին սէնի նէ՞ գատար սէվմէքլիկիմլազըմիտի, տէտի :

Տօն ժօզէ ճէվապ վերմէտի, ֆագաթ այնի վագըթտա տիգգաթսըզլըգլա ճէպինտէն չըգարըպ, օյնամագտա օշտուղու պիր մէնտիլի մէզպուրէ գաբըպ, պօղուգ պիր նիտա ըէֆ իթտիքտէն սօնրա, չըմինէեէ գօշտու, վէ պունուն իւզէրինտէ պուլունան վէ մուլարըն ըլըղլոյա աղըր բարլամագտա օլան պիր խանչէրի ալարագ, «հալչագ» տէյի պէեան իյլէտի :

Ազ Եվվէլ զաեեթ սէվիմի օլան վէ քէնտինի պրագմըչ պիր հալտէ կէօրիւնէն պու գատըն պիրտէն պիրէ թէպտիլ օլտու։ Տամարլարընտա ճէվէլան իթմէքտէ պուլունան նիմ վահշի գանը՝ նակեահ քէսպի հէրարէթ իթտիկի կիպի, կէօզլէրի տէ զազապնաք պիր հալէ կէլտի, վէ սօտագլարը թահգիրամիզ սէօզլէր չըգարաճագ մէրթէպէտէ պուլունտու, վէ խանչէրիլէ տօն ժօզէնին իւզէրինէ հիւճուժ իտիպ,

— Ալչագ, պիրիպիրինէ կէչմէլի մարգաեը համիլ օլան շու գատըն մէնտիլինի ալտըղըն մահէլլի եա՛ սէօյլէեէճէքսին, եախօտ մահվ օլաճագ սըն, տէտի։

Տօն ժօզէ՝ լէհճէսի սօլարագ, — Պու մէնտիլ՝ մի... ֆագաթ պու մէնտիլ պէնիմ տիր, տէյի մուգապէլէ իթտի։

— Եալան սէօյլէեօրսուն։ Ա վէ Տ հարֆլարընը իրաեէ իտէր մարգաեը հավի օլան պու մէնտիլ՝ պիր գատըն մէնտիլի տիր։

Տօն ժօզէ. . (տէրհալ քէնտիսինի թօբլաեարագ.) Ա իլէ Տ մի՞ տէտին։

— Եվվէթ։

— Անլաեա՞մաեօրմուսուն։

— Նէֆիս գօգ ուսունտան՝ պիր ըաքիպէմին մէնտիլի օլտուղունու անլաեօրում։

— Հագըզէթէն սէն մէճնունսուն։

Ձինկեանէ, խանչէրինի եօգարը գալտըրարագ,

— Սէօյլէ, եօգսա սէնի էօլտիւրիւրիւմ, տէտի։

Տօն ժողէ գօլլարընը գաժուշտուրուպ, կիւլիւմէեհէրէք պապարըը հալտէ :

— Պէն տէ սիւքիւթ իթմէեի արգու իտիւօրում, տէյի պէեան իյլէտի :

— Տօն ժողէ... տօն ժողէ... քէնտինի սագըն, սէն պէնի տահա էյի թանրմաեօրսուն. էկէր պէնի ալտաթտըն իսէ, էօլէճէքսին :

Տօն ժողէ կիւլէրէք,

— Սէն մէճնունսուն. Պու Ը վէ Տ հարֆլարը Գօնսէքսիօն տը Սալլանտրէրանըն մարգասը տըր. Պու կիւն անըն րէսիմ խանէսինտէ իտիմ, մէնտիլիմի ունուլթմուշ օլտուղումտան, քէնտի մէնտիլլէրինտէն պիրինի պանա վէրտի :

Մէզպուրէ տէրհալ էլինի աշաղըեա էնտիրտի իսէ տէ, էլան չիւպհէօի դաիլ օլմաեարագ, -- Պու իյզահաթը պուլտուղունա թէշէքքիւր էթ քի, հաեաթընը դուրթարտը, տէտի :

— Իյզահաթըմ բէք տօղրու տուր. պունտան պաշգա սէնին թէհտիտլէրինտէն տէ գօրգմամ :

— Եանըլըեօրսուն տօն ժողէ, հէր հանկը կիւն պանա խիեանէթ իտէրսէն, վէ պէնիմտէ օլպապտէ եէտիմտէ իսպաթըմ պուլունուր իսէ...

— Բէք էյի, նէօ օլաճագ տըր :

Մէզպուրէ՝ մէրգումուն եանընտա օթուրուպ, պաշընը աշաղը էյտիրմէք տէրէճէսինտէ եիւզիւնէ տիք տիք պա. գարագ :

— Տօն ժողէ, շուրասընը պիլմէզսին քի, սէնի սէվմէեհէ պաշլատըղըմ, վէ սէնին իչին սէրսէրի էօմրիւմիւ թէրք իթտիկիմ, էսիրին օլմագլըղա, քէնտիմի հապս իթմէկէ վէ եալընըզ սէնին իչին եաշամաեա մուվաֆիպագաթ իթտիկիմկիւն, պէնտէն դայրի տիկէր պիր գատընըն վէ հըրսը շանընը կէչիրմէք իւզըէ էվլէնմէքտէ օլտուղուղ ղէվճէնին տօտագլարը սէնին տօտագլարընա եագլաշտըղը կիւն, սէնի տէհէթլի իշքէնճէլէր իլէ գաթլու թէլէֆ իթմէկէ եէմին իթտիմ, տէտի :

— Պիլիլիմ :

— Եւմինիմ խիւափընտա հարեքէթ իտէր պիր գատըն
օլտուղունու զանն իտէր միսին :

— Խայր :

Պատէհու մէգպուրէ՝ մէրգումա պագարագ :

— Սէն Իսքանեօլսուն , վէ Ալլահա ինանըրմըն տէյի՞լմի :
իմտի պանա խիւանէթ իթմէմիշ օլտուղունա տաիր ինանմագ
տա օլտուղուն օ Ալլահա եւմին էթ , տէտի :

— Եւմին իտէրիմ :

Զինկեանէնին այնընըն պուրուշուգլուղու պիր աղ կէշ
չէրէք :

— Ֆագաթ պու կիճէ պէն տէհշէթլի պիր տիւշ կէօր
տիւմ , տէտի :

— Տիւշէրէ ինանըրմըսըն :

— Էվվէթ :

— Տիւշինտէ նէ՞ կէօրտիւն պագալըմ :

— Պիր պալօ կէօրտիւմքի , պունտա հէր տավէթլի զա-
րիպպիր գըեաֆէթ կիւրինմիշ իտի , վէ եիւզիւ մասքէ իլէ
գաբալը իտի :

— Պէն տէ օ պալօտա՞մը իտիմ :

— Էվվէթ :

— Սօնրա՞ :

— Պիր գատընը գօլթուղունա ալմըշ իտին :

— Վա՛յ :

— Օ գատընը սէվիեօրտուն , վէ գուլաղընտան աչաղըեա
պաղը սէօղլէր սէօյլէեօրտուն :

— Պէսպէլլի օ գատըն սէն իտին :

— Խայր :

— Նիշին :

— Զիւնքի պու գատընըն պօղաղընտա ալթունտան պիր
խաշ վար իտի :

— Պունտան նէ՞ չըգար :

— Պէն օլմամագլըղըմ՝ չըգար :

— Էօյլէ իսէ կէօրտիւկիւն տիւշ սէնի ալտաթմըշ , զիրա

պէն հիշ պիր գատընը, եախօտ տահա տօղրուսու սէնտէն զայրի հիշ պիր գատընը սէվմէմ:

— Քեաշքի իֆատէն տօղրու օլսա իտի, տօն ժօղէ:

— Լաքին ազիզէմ, սէնին գըսգանճըղըն՝ թէհամիւլ օլունմազ տէրէճէեէ կելիեօր:

— Նէ՞ եաբաեըմ, սէնի սէվէրիմ:

— Պէն տէ սէնի սէվէրիմ. պաշգա նէ՞ իսթէրսին:

— Տօն ժօղէ, արամըղտա չէօղիւլմէզ պիր պաղ մէվճուտ օլտուղունու սանա անլաթմագ իսթէրիմ:

— Օ պաղ՝ աշգըմըղ տըր:

— Խա'յր, ճինաեէթիմիզ տիր:

Տօն ժօղէ պու իֆատէտէն արսըլտը, վէ չինկեանէ շու եօլտա քէլամընա տէվամ իյլէտի:

— Պէնի տինլէ, սանա օլան աշգըմլա ճանի օլտուղում կիւնէ գատար, իսթէտիկին սաաթտա պէնի թէրք իտէպիլիր իտին, լաքին նիչանլըսընը սանա թէէմին իթմէք իւզրէ գալընտաշընըն գանըյա էլլէրիմի միւլէմմա իթտիկիմ կիւն, սէն, տօն ժօղէ, թէքմիլէն վէ միւտտէթի հաեաթընտա պէնիմ օլտուն: Ճինաեէթ՝ չէօղիւլմէզ պիր զինճիր տիր:

— Ազիզէմ, ճինաեէթիմիզտէն պահա իթմէ տէ, մուհապ-պէթիմիզտէն աշգըմըղտան պահա էթ: Պունտան գաթինաղար սէօյլէտիկին ճինաեէթի նէ՛ սէն վէ նէ՛ տէ պէն իճրա իթմէտիք:

— Ֆադաթ պիզ թէրթիպ իթտիք:

— Իլէրուտէ զէվճիմ օլաճագ գատընտան ալաճաղըմճիհաղ ագչէսինտէն եիւզ պին տուգաթվատ իթտիկիմճիհէթլէ, գարտաշլարըն օ ճինաեէթի իճրա իթտիլէր:

— Սահիհ տիր. գարտաշլարըմ տին ու իմանլարը օլմա եան վէ գանունա էհէմմիեէթ վէրմէեէն հայտուտլար օլմալարըյա, մահգա ագչէ խաթըրը իչին շունուն պունուն թէլէֆինտէ ասլա թէրէտտիւտ իթմէզլէր:

— Լաքին պօլ իւճրէթ իսթէմէնի պիլիեօրլար:

— Հագգընըզ վար տըր, ֆադաթ սէնի անլէրին խան-

չէրինէ թէսլիմ իտէճէկիմ կիւն, վէֆաթըն իչին հիչ պիր իւճ-
րէթ թալէպ իթմէեճէք տիրլէր:

Տօն ժօզէ աեաղա գալգարագ,

— Ազիզէմ, սէն մէճնուհսուն, վէ պանա հագարէթ ի-
տիեօրսունուզ, տէտի:

— Պէ՞ն մի:

— Շիւպհէսիզ, զիրա եէմինիմէ ինանմաեօրսուն:

— Աֆվ էթ, զիրա տաիմա ըիւեաեա ինանըրմ:

— Լաքին միւսթագպէտէ ինանմաեաճագսըն, չիւնքի
սէնտէն զայրի քիմնէեի սէվմէմ:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա տօն ժօզէ մանթօսունու կիւն -
նիպ, սախթէ սագալընը թագտըգտան վէ գասքէթասընը
կէօզլէրինէ գատար էնտիրտիքտէն սօնրա,

— Ալլահա ըսմարլատըգ. եարը կիճէ տիր. պազը տէֆու
ամճամ տիւզ տը Սալլանտըրէրա՝ գիւպիւնտէն ալտէթինտէն
սօնրա, օտամա չըգմագլըղը իթիեաա իթմիչ իտուկինտէն,
վագթինտէ էվտէ պուլունմալըեմ. եարըն թէքրար կէօրիւ-
չիւրիւզ, տէտի:

Ջինկեանէ գատըն. — Ուղուրլար օլսուն, տէյի ճէվապ վէ-
րիպ, սալօնուն գաքուսունա գատար կէօնտէրի կիթտի, վէ
սօն տէֆա թօգալաչտըգլար: էմնատէ, մէզպուրէ՝

— Շու մէնտիլի պանա վէր, տէտի:

— Նէ՛ տիվանէլիք:

— Իսթէրիմ:

Տօն ժօզէ թէրէտտիւտ իթտիկինտէն, չինկեանէ՝

— Հէր հալտէ պու մէնտիլի սանա վիրէն՝ սէվտիկին պիր
գատըն օլմասը խուսուսընտաքի էֆքեարըմը թաստիգ իտի-
եօրսուն, տէտի:

Օլ վագըթ մէրգում, մէնտիլի վէրէրէք,

— Գօնսէքսիօնա տա, մէնտիլինի զայպ իթտիմ տէրիմ,
տէյի պէեան իյլէտի:

Ջինկեանէ, տիչի պիր գաբլանըն՝ քէնտի բէնչէսինի չի-
քեարը իւզէրինէ աթտըղը կիպի, մէզքիւր մէնտիլի ալըպ,

նազիք վէ հիւսիւնիւ թըրնագլարը զաբարչաւատը տան սօն-
րա, բարչաւարընը թահգիրամիզ սուրէթտէ խալընըն իւզէրի-
նէ ֆըրլաթտը:

Տօն ժօղէ, պոռ սըրատա ապա պօղըւմատը, վէ մէզպու-
րէ իսէ:

— Շիմտի կիտէպիլիրսին, եարըն կէօրիւշիւրիւզ, ֆադաթ
շուրասընը խաթըրտան չըգարմաքի, պիզ էսիւր կիպի պիլիպի-
րիմիզէ պաղլըրիզ, վէ էկէր սէն պանա խիւանէթ իտէրսէն,
պէն տէ բէնին հաւաթընը գաթթ փտէճէեիմ, տէտի:

Տօն ժօղէ օրատան կիտէրքէն, քէնտի քէնտիեէ:

— Ա՛հ, էկէր հագգընտա ապա մուհապպէթիմ պուլուն-
մանան պը գատըն էսրարմա մալիք օլմագա իտի... Ա՛հ,
էկէր գարտաշաւընըն իանչէրի պաշըմըն իւզէրինտէ պուլուն-
մասա փտի... տէտի, վէ ֆէվզէլատէ հիտտէթ ու զազապ ի-
չինտէ օլարագ Բօշէ սօգաղընտան մուֆարագաթ իթտի, չիւն-
քի չինկեանէնին բարչաւամըշ օլտուղու մէնտիլ՝ Գօնսէբաիօ-
նուն օլջանըպ, տօն ժօղէ օլ պապտէ եալան սէօյլէմիշ իտի:

.....

Ձինկեանէ, տօն ժօղէնին աեագ սէպի զպպ օլանա տէշ
կին գաբունուն էչիկի իւզէրինտէ տուրուպ, պապէհու հա-
վէթ օտասընա ավտէթինտէ, գարչըսընտա պիլա առէմկէօր-
մէքլէ, քէմալը թէաճճիւպ վէ տէհչէթ իւզըն, րէֆը սէտա
իյլէտիկի կիպի, րիւճաթ աախի իյլէտի: Հալվէթ օտասընըն
եալընըզ պիլը գաբուսու պղալունտուղու ճիհէթլէ, շախսը
մէճհղւ հէր հալտէ գէմինին ալթընտան զուհուր իթմիշ օ-
լուպ, ազ էվվէլ չինկեանէնին, էլինտէն պըագմըշ օլտուղու
խանչէրի տէ թութմուշ օլարագ տուրմագտա օլմասըյլա-
կէնճ գատըն գօրգու իլէ:

— Սիզ քիմսինիզ, տէշի սիւալ իթալի:

— Պիլ տօսթ ում:

— Սի՞զ մի պիլ տօսթսունուզ:

— Էվվէթ, պէն:

— Պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ :

— Տօն ժօղէ հազգընտա սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ :

— Տօն ժօղէ հազգընտա կէօրիւշմէ՞ք մի իսթէրսինիդ :

Շախսը մէճհուլ, հէմ նաղիքեանէ հէմտէ ամիրճէ պիր
թավր իլէ հալվէթխանէ գաբուսունուն գաբանմասընը բէճա
իթտի : Պոռ ատէմէն պաղըչընտա էօյլէ պիր կէօղպաեըճըլըգ
մէվճուտ իսի . քիչ չինկեանէ իսթէր իսթէմէզ գարչըսընտա
պաչընը էյտի, վէ գաբուեու գաբատըգտան սօնրա ,

— Սէօյլէեին , սիզի տինլէեօրում , տէտի :

Թավր ու հալինաէն իհթիեա՞ր մը կէ՞նճ մի օլտուղու
անլաշըլասան վէ էլպիսէսինտէն՝ ֆագիր սընրֆընա մէնսուպ
օլտուղու կէօրիւնէն շախսը մէճհուլ շու եօլտա քէլամա աղազ
իյլէտի :

— Իմմինիդ կատինա տըր :

— Էվվէթ :

— Տօն ժօղէնին մէթրէս/սինիդ :

Մէզպուրէ՝ մէրգումա թէքըար պագարագ ,

— Սիզ քէնտիսինի թանը՞եօրմասունուզ , տէյի սիւալ
իթտի :

— Սէվտիկի , վէ անըն մուհապպէթի իչին սիզէ խիեանէթ
իթտիկի գատընը թանըրըմ :

Կատինա պու սէօղլէրի իչիթտիկինտէ , տիչի արսլան կի-
պի եհրինտէն սըլըաեըպ , կէծղլէրի ֆէվգէլատէ բար-
լաեարագ :

— Շալան սէօյլէեօրսունուզ , տէտի :

— Տօն ժօղէնին նէ ախէաղտա օլտուղունու վէ նէ կի-
պի Էօմիւր կէչիրմիչ իտուկինի սիզէ հիքեանէ իտէրսէմ , սէօղ-
լէրիմէ պէլքի պիր աղ ինանրսընըզ , տէյի պէեան իյլէտի :

Կատինա , տէհչէթինտէն նաչի տիթրէեէրէք , թէքըար ,

— Սէօղլէեինիդ , սիզի տինլէեօրում , տէտի :

Շախսը մէճհուլ . կա՛տինա , տօն ժօղէնին պիր գարտա-
շը վար տըր :

— Տիմէք սիզ անը թանըեօրսունուզ :

— Պէլքի... օ դարընտաշը էօլիւեօր... օն պէշ կիւնտէն վէֆաթ իտէճէք տիր :

Ջինկեանէ՝ շիւպհէսիզ իզթիրապը գալպինտէն միւթէ-էսսիրէն պաշընը էյտի , վէ շախսը մէրգուժ տախի իւ-վէթէն ,

— Տո'ւրունուզ , օ պիշարէ տօն Բէտրօ զէհիրլէնմիշ վէ տէհշէթլի պիր ֆէնալըղա տիւշար օլմուշ տուր , տէյի պէ-եան իյլէտի :

— Սիզ պու շէյլէրի պիլիեօ'րմուսունուզ :

— Տօն Ժօզէ իլէ սիզին՝ տօն Բէտրօնուն գաթիլլէրի օլ-տուղունուզու պիլիրիմ :

— Ա'հ , լութֆ իտին , մէրհամէթ իտին :

— Պունլար պանա ախտ տէյիլ տիր , վէ տօն Բէտրօնուն հաեաթտա գալմասընտան եախօտ վէֆաթ իթմէսինտէն տօ-լաեը ապա ֆիթուր իթմէմ :

Ջինկեանէ , մէրգ ումու , տօն Բէտրօնուն ինթիգամընը ալ-մագ իշին կէլմիշ տիր տէյի զանն իթմէքտէ իքէն , իֆատէի վագըասընտան պիր տէրէճէ միւսթէրիհ օլարագ ,

— Էյլէ իսէ , սիզ պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ , տէյի սիւալ իթտի :

— Պիր ազ էվվէլ տօն Ժօզէեէ տի'մէեօրմու իտին քի... :

— Սիզ պուրատա՞ մլ իտինիզ :

— Պուրատա օլուպ օլմատըղըմը անլամագտա նէ՞ էհէմ-միեէթ վար տըր : Սէն իշի պիլտիկիմէ պագ , իմտի քէնտի-սինէ , «Տօ'ն Ժօզէ , տօ'ն Ժօզէ , էկէր պէնի ալտաթըրսան , էօլէճէքսին» տի'մէեօրմու իտին :

— Էվվէթ , տիեօրտում , հաթթա օ խուսուստա եէմին տախի իթտիմ :

— Էկէր եէմինինի թութար պիր գատըն իսէն , տօն Ժօ-զէնին , սէնին ըաքիպէնին գօլթուղունա կիրմիշ օլտուղունու սանա կէօսթէրէճէեիմ :

— Փագաթ նէ'րէտէ , վէ նէ՞ վագըթ :

— Սէքիզ կիւնտէն , մասքէլի պիր պալօ իշինտէ :

— Տիմէք կէօրտիւկիւմ տիւշ տօղլու իմիշ: (Պատէհու
օլ շախսը մէճհուլուն եիւզիւնէ պագարագ:.) Տիմէք սիզ շէյ-
թանսընըզ:

— Պէլքի:

Պու արա մերգուսուն եիւզիւնտէ ճէհէննէմէ լաերզ պիր
կիւիւշ հասըլ օլտու:

25

Կէնճ գատըն՝ գարշըսընտաքի շախսըն հէր հալի հէր սէօ-
ղիւ քէնտիօինէ ֆէվգէլատէ զարիպ կէօրիւնտիւկիւ ճիհէթ-
լէ, — Սահիհէն սիզ շէյթա՞նմըսընըզ, տէյի թէքըարլամասըն-
տա, շախսը մէճհուլ՝

— Շէյթան օլուպ օլմամագլըղլմտա պէյիս եօդ տուր,
տէտի, վէ մէզպուրէ աեաղա գալգարագ ֆիրար իթմէք իս-
թէմէսինտէ,

— Պէնտէն գօրգաճագ սէպէպին եօդ տուր, զիրա պէն
սէնին տօսթուսում, տէտի:

— Սի՞գ մի:

— Էվվէթ պէն:

— Պէն սիզի ասլա կէօրմէմիշիմ տիւ:

— Պէն սէնի չօգտան պէրի թանըրըմ, վէ էկէր իսթէր-
սէն, տօն ժօզէ իլէ օլան հիքեաեէնի նօգթասը նօգթասը-
նա նազլ իտէպիլիլիմ: — Տօն ժօզէ պիր սէնէ էվվէլ Բա-
րիսէ կէլիշ օլտուղու ճիհէթլէ, պիր սէնէ գատար ագտէմ
սէն տէ պուրաեա կէլտին:

— Եվ վե՛թ :

— Ո՛ւ զէման. տօն ժօզէ սէնի սէվէր իտի, վէ քլ տէրէճէ գըսգանճ իտի քի, կիճէլէերն Բարիսէ կէլմէնի իսթէտի :

— Սահիհ տիր :

— Սէնին իչին պու տաիրէերի հաղըրլամըշ իտի քի, իքի գաբուսու պուլունուպ, պիրինտէն քէնտիսի կէլիր վէ հանըն տաքի էվէ նաղըր տիր. տօն ժօզէ՝ մատամ Գօրալինին օտա սընտան կիրէր :

— Պու տա տօղըրու տուր :

— Տիկէրի, եանի ասըլ գաբուսու իսէ, իքի գանատը օլուպ, Լապօրտ մէյտանընա կէթիւրէն նէրտիվէնէ նաղըր տըր :

— Լաքին սիզ պու շէյլէրի նէտէ՞ն պիլիեօրսունուզ :

— Սէն պուրատա պիր իհթիեար գատըն իլէ եաշարսըն քի, օ գատըն սէնին սիւտանան տըր, վէ պիր տէ արապ խըզմէթքեարըն վար տըր, Իսբանիատա իքէն, պունլար սէնին խըզմէթինտէ իտիլէր, վէ տօն ժօզէերի ֆէվգէլատէ սէվմէն տէն էվվէլ. օ խըզմէթքեար՝ բէք չօգ զէնտօթլարը սէնին նէզտինէ կէթիրմիշ տիր :

— Ա՛հ, պու տա սահիհ տիր :

Զինկեանէ պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, եալընըզ պիր քիմ սէերի սէվմիշ իքէն, անըն թարաֆընտան տախի խիեանէթ կէօրմիւշ օլմասընա մէպնի, էսկի էօմրիւնիւ թէրք իթմիշ օլմասընտան տօլանը պէլքի թէէսսիւֆ իթմէքտէ իտի :

Շախսը մէճհուլ շէօյլէ տէվամ իթտի :

— Փագաթ չու սաաթտա իքի խըզմէթքեարըն տա տօն ժօզէերի սաթըլմըշ տըրլար, վէ հաեաթլարընը ֆէտա իթմէք տէրէճէսինտէ օնա սատըգ տըրլար :

— Պունլարը նա՞սըլ պիլիեօրսունուզ :

— Իլէրուտէ անլարսըն : Պիր սէնէտէն պէրու պուրատա օլտուղուն հալտէ, մահգա տօն ժօզէերի օլան աշգ ու մուհապ պէթինտէն նաշի տաիրէնին էչիկինտէն պիլէ տիշարը չըգմա մըշսըն տըր :

— Եվ վէ՛թ :

— Իհիթիեար դարը սանա տատըլըդ իթմէքտէ տիր , վէ Բարիսէ կէմէքլիկին՝ ալուշար օլտուղուն ինծիթմէպէնի խաս-
թէլիկինի թէտավի իթտիր.էք իշին օլուպ , խասթա եաթար
պիր պիշարէ գատըն օլտուղուն մահէլլէ իշինտէ շուեսու պուլ-
մուշ տուր : Հաթթա սէնի ասլա կէօրմէմիշ օլտուղլարը իշին ,
եաթաղընը թէրք իթմէտիկին տէ սէօյլէմէքտէ տիր :

Ձինկեանէ՝ պու սէօղլէրի հայրէթլէ տինլէմէքտէ օլուպ ,
շախսը մէճհուլ իսէ ,

— Էբէյիճէ տինլէտին , շիմտի սէն սէօյլէ պագալըմ , տէտի :

— Էվլէթ . քեաֆֆէյի էսրարըմա վագըֆի օլտուղունու-
ղու կէօրիւեօրում :

— Բէք ալէա . տօն ժօգէ սէնի ալտատըեօր տիւօր իսէմ ,
ինանըեօրմուսուն :

— Պէլքի . . . Փագաթ պիր իսպաթ լաղըմ տւր :

— Սէրիզ կիւնտէն իսպաթընը կէօրէճէքսին :

Սէրգումէ , թագաթսըզ պիր հալտէ պաշընը էյմէսինտէ ,
շախսը մէճհուլ թահգիրամիզ պիր թավը իլէ ,

— Գըղըմ , սէնին հագգընտա եանըլմիշ օլտուղումու ան-
լաեօրում . սէն ելուրէք թաշըր գատըն տէյիլ իմիշսին , տէտի :

— Պէն մի :

— Պիր ազ էվլէլ տօն ժօգէելի թէլէֆ իթմէք իաթեեօր-
տուն . շիմտի իսէ պաեըլմագ վէ աղլամագ հալինտէ պուլու-
նուեօրսուն :

Պու սէօղլէր՝ չինկեանէնին կէվշէմիշ օլան գանընը թահ-
րիք իթմէքլէ , գավմընա մախսուս օլան նիմ վահշի տուլղու-
լարընը գապարթտը , վէ շախսը մէճհուլուն գարշըսընտա
միւթէքէպպիրանէ պիր թավը քէսպ իտէրէք ,

— Սիզ էլան եանըլըեօրսունուզ , վէ պէնիմ քիմ օլտու-
ղումու պիլմէեօրսունուզ , տէյի պէեան իթտի :

— Ձաիֆ վէ աշըգ պիր գատըն օլտուղունու պիլիրիմ :

Ձինկեանէնին պագըշընտա ֆէվգէլատէ պիր բարլագլըզ
հասըլ օլտուղու կիպի , լէհէսինտէ տախի սօլկունլուզ հու-
սուլէ կէլտիկինտէն , օ անտէ կէրի ալընմազ պիր գարարը

գաթի վերմիշ իսուկի գահիր օլտու։ Պատէհու էլպիսէսինին
գօլունու չէվիրիպ, սինիրլի վէ տէյիրմի օլան կիւղէլ պիւ-
կինի կէօթէրէրէք,

— Կէօրիւեօրսունուդ ա', կիւղէլ պիր թէնիմ վար տըր,
տէյի'լմի, վէ պու պիւէկի պուս իթմէք իչին, Սէվիլ եախօտ
Կըրնատ պէլտէսի կիւղէլ կէնճէրլնտէն քի'մ պիւիր գաչ նէ-
ֆէրինին օլանճա սէրվէթինի ֆէտա խտէճէկէնտէ շիւպհէ
եօգ տուր... տէյի իֆատէ իթտի։

— Յիլվագը, պիր սաաթ գատար սէնին կիպի պիր գա-
տըն իլէ կէօրիւյմէք իչին նիչէ նիչէ տիվանէլիքլէրէ գաթ-
լանանլար օլաճաղընա իսքեաթ օլմուշում տուր։

— Հալպու քի պու նագիք թէնիմին վէ մալի տամարլա-
րմալթընտա չէլիքտէն սինիրլէր մէվճուտ օլուպ, եէմին իտէ-
րիմքի, պու պիւէք, հէր հանկը կիւն պիր պըչագ թուլթմուշ
օլարագ տօն ժօղէնին կէօքսիւ իւղէրինէ գալգաճագ օլուր իսէ,
սարընա գատար սաբլաեապիւէճէք տիր։

Մէզպուրէ պու թէհտիտի զաեէթ սօղուգ գան իլէ վէ
էօյլէ պիր գաթի գարար իւղրէ թէլէֆֆիւզ իթտի քի, շախ-
սը մէճհուլ, իճրաի իճապընտան կէրի տուրմաեպճաղընա է-
մին օլտու։

Մուախարէն մերգում,

— Իշթէ շիմաի էվվէլքի հալինի պուլտուն, տէտի։

— Իմտի տօն ժօղէնին պէնի ալտաթմագտա օլտուղունու
իսպաթ իտին, օ հալտէ անը թէլէֆ իտէճէեիմ։

— Պու պապտէ եէմին իտէրսէն ինանըրմ։

Ջինկեանէ, իքի էլլէրինի բէսմէն եօգարը գալտըրարագ,

— Էսրարի պիր մէզհէպ վար տըր քի, քիւլրէի արգտա մէվ-
ճուտ օլան մէզհէպլէրէ պէնզէմէզ, Լճտաըմըզ օլան չինկեա-
նէլէր՝ հէր քէսճէ պիլինմէեէն, ֆապաթ պիղճէ, եանի տաի-
մա հէր թարաֆտան թաագիպ օլունան վէ լաքին հէր վա-
դըթ ֆաթիհ պուլունան չինկեանէլէրճէ քէմալը իման իւղրէ
իթիմատ իտիլէն օ մէզհէպտէ պէնի պիւեիւթմիւշ տիրլէր,
հիչ պիր չինկեանէ՝ պու մէզհէպ իւղէրինէ եէմին իթտիկի

հալտէ, վէլէվ օ եէմին քէնտինին վէֆաթընա սէպէպ օլսա, եինէ պունուն խիլաֆընտա պուլունամաղ, Իմտի օ մէզ-հէպ նամընա վէ էճտատըմըն իմանը իւզէրինէ եէմին իտէ-րիմքի, տօն Ժօզէեի, ըաքիպէմ իլէ պիրլիքտէ կէօրտիւկիւմ, մահէլլտէ խանչէրլէ թէլէֆ իտէճէեիմ:

— Բէյ էյի, պու եէմինինէ ինանըրըմ:

— Շիմտի իսպաթա պէքլէրիմ:

— Իսպաթը կէօրէճէքսին, Անճաղ սէն քի չինկեանէլէրին գըզըսըն, ինթիգամ տէնիլէն չէյին, էմրի պասիրէթ թէսմի-հէ օլունան ֆաղիլէթլէ պիրլիքտէ հարէքէթ իտէր օլտուղու-նու պիլմէլիսին:

— Պիլիրիմ:

— Ինթիգամ ալմաղ իսթէհէն՝ իսթիեարը սիւքիւթ իթ-մէլի տիր:

— Պէն տէ իսթիեարը սիւքիւթ իտէճէեիմ:

— Տօտաղլարընտա թէպէսսիւմ վէ կէօզլէրինտէ մէսէր-լէթ էսէրի կէօսթէրմէլիսին:

— Լաքին գալպիմտէ էսէրը ատաւլէթ պուլունամալը տըր, Միւսթէրիհ օլուն եիւզտէն կիւլէճէեիմ, վէ հէր տիւրլիւ իլ-է թիֆաթը տիրիղ իթմէեէճէեիմ:

— Կա'տինա, պուրաեա կիրտիկիմի քիմնէ կէօրմէմիչ տիր, հանկը եօլտան կէլտիկիմի տէ քիմնէ պիլմէզ, Իմտի պու սու-րէթլէ սէնի թէքրար կէօրմէեէ կէլէճէեիմ:

— Նէ՞ վաղըթ:

— Իւչ կիւնտէն:

— Իսպաթը կէթիրէճէ՞ք մի սինիզ:

— Իսպաթը նէրէտէ կէօրէճէկինիզի պիլտիրէճէեիմ:

— Բէք էյի. պէն տէ սիզէ կիւվէնմէքտէեիմ:

— Տուր գըզըմ, իսթար վէ թավսիեէլէրիմի պիթիւրմէտիմ:

— Տահա Նէ՞ վար տըր:

— Թէքրար իտիեօրում, մուհիք պիր տիւչմէնտէն սա-գընըրճասընա իհթիեար սիւտանանտան վէ արապ խըզմէթ-քեարընտան սաղընմալըսըն:

— Նի՞շին :

— Իլէրուտէ անլարսըն , լաքին պու կիւն սէօյլէեէմէմ .
Շախսը մէճհուլ շըմինէեէ տօղրու տէօնիւպ , էլինի պիր
Ձին սաղսըսը իւղէրինէ վաղ իլէ ,

— Շու վաղօհու կէօրիւեօրսու՞ն ա' , տէտի :

— Էվլէթ :

— Հէր ագշամտօն ժօզէեի պէքէտիկին սաաթտա , պու՞ն
նու գալարը , ալթընտա թալիմաթըմը հավի պիր թէղբըրէ
պուլաճագսըն .

Ձինկեանէնին թէաճճիւպիւ կիթտիքճէ արթըպ , հէլէ
շախսը մէճհուլ՝ «Շիմտի սէնտէն այրըլաճայլմ . անճագ սէն
նէրէտէն կէլտիկիմի անլամատըղըն կիպի , նէրէեէ կիթտիւ
կիմի տէ անլամաեաճագսըն» տէտիկինտէ , հայրէթի սօն
տէրէճէեէ վարտը , վէ ճէ.պինտէն պիւեիւք վէ գըրմըղը պիր
մէնտիլ չըգարըպ , մէրգու՞մ պաշընըն իւղէրինէ աթտըգ տան
սօնրա ,

— կէօզլէրինի պաղլամագըղըմա միւսաաաաա իթմէլիսին ,
տէտի :

Ձինկեանէ , իթաաթլէ , կէօզլէրինի պաղլաթտը , վէ շախ-
սը մէճհուլ ,

— Բարմագլարըն իլէ եիւզ էլլիեէ գատար սայ , վէ սօն-
րա կէօզլէրինտէքի պաղը չըգար , տէտի :

Ձինկեանէ , մէգքիւր իթթար մուճիպինճէ իճրա իտիպ ,
պատէհու պաղը չըգարտըղընտա , հալվէթխանէեի պօշ պու-
լուպ , շախսը զարիպին կիթմիշ օլտուղունու կէօրտիւ , վէ էլ-
լէրինի ասիւմանու տօղրու գալտըրարագ ,

— Պու աաէմ աճապա շէյթա՞ն մը իտի , տէտի :

.....

Իրթէտի կիւն սաաթ օն րատտէլէրինտէ , տօն ժօզէ միւ-
թատը վէճհլէ կէլէճէկի ճիհլէթլէ , կատինա , շախսը մէճհու-
լուն թավսիեէսինի խաթըրլատը :

Շէօյլէքի վաղօհու գալտըրտըղընտա , ալթընտա բիւ-

չիւք պիր քեաղըտ կէօրտիւ։ Մէզքիւր քեաղըտ, չինկեանէլէրին մէքթուպարը տիւրալիւքի շէքլտէ տիւրիւմիւշ, գըրմըզը միւրէքքէպ իլէ վէ եալընըզ քէնտիսինին օգուեապիլէ՝ ճէկի թարգտա շարիւզ եաղըար իլէ եաղըմըշ իտի։ Եաղըսը վէ իստըն՝ Իսթանիալը չինկեանէլէրին եսիլը վէ իստըն՝ տա իտի։

Պունտան պաշղա մէզքիւր քեաղըտտա ֆընտըզ գատար քիւչիւք վէ պալմօմու իլէ տիւզաթլէ մէօհիւրէնմիշ պիր բաքէթ մէվճուտ օլուպ, քեաղըտտա, «բաքէթտէքի թօզու եուլթ, եօգսա էօլիւրսիւն» տէյի եաղըմըշ իտի։

Չինկեանէ՝ պալմօմու միհրի երըթըպ, պունտա պիր չիմտիք պէեազ վէ եումյագ թօզ մէվճուտ օլտուղունու կէօրտիւ։

Խէզքիւրէնին թէհտիտամիզ միւնտէրիճաթընա բաղմէն, պէքի պիր տիկէրի օլսա իտի, էմրի մէզքիւրէ իթաաթտա թէրէտտիւտ իտիւր իտի, լաքին քէնտիսի հէ Բ Իսթանիալը պիր գըզ, հէմ տէ չինկեանէ գատընը, եանի հէր ֆէվզէլատէ խոսուս հագգընտա շաեթթ մէրագ իտէր թադըմտան օլտուղունտան, քէնտի քէնտիեէ,

— Մուլթազ սուրէթտէ պանա կէօրիւնէն, պանա թէզքիւրէ եազան վէ պու թօզու կէօնտէրէն պիր շէյթան տըր։ Լաքին պունտա նէ՞ մագսէտ վար տըր, իշթէ պուրասընը անլաեամաեօրում, տէտի։

Մէզպուրէ պէօլէ տիեէրէք պիր չիմտիք թօզու սու իլէ տօլու պիր գատէհէ պօշալթտը, վէ սուեուն ընէկի թէպտիլ օլմագսըզըն թօզ ազ վագըթտա էրիտի։ Տէրհալ կէնճ գատըն պիր եուտուտա գատէհտէքի սուեու իչիպ, օ անտէ սալօնտա պիր սէս իշիտիլտիկինտէն, մէրգումէ՝ տօն թօզէ տիր տէյիպ, թէզքիւրէեի աթէշէ աթտըգտան սօնրա, հալվէթլանէնին գաբուսունու աշտը։ Ֆիլվագը կէլէն շախս տօն թօզէ օլուպ, մէրգում սաքին հալտէ, վէ կիւլէճ եիւզիլ օլարագ, սէլամ վէրտիկինտէ, կէնճ գատըն՝ անըն քէնտիսինէ խիեանէթ իթմէքտէ իտուկինէ իսքեաթ օլմուշ օլտուղունտան։ պիր արա հէման պօղաղընա սարըլարագ պօղմագ արգուսին-

տէ պուլունտու խէ տէ, շէյթան զանն իթաիկի քիմսէնին թափսիւէլէրինի խաթըրլաւարադ, հարէքէթի մէղքիւրէտէն կէրի տուրաուղու կիպի, եիւզտէն տէ հիշ պիր շէյ պէլի իթմաի:

Տօն ժօղէ մանթօսուսու չըդարալ, վէ կատինա եախօտ նամը տիկէր նիկարա—չինքի պու չինկեանէ դատընըն իքի իսմի պուլունուպ, կեահ պիրինի կեահ տիկէրինի գուլա—նըր իտի,— մէրդուսուն՝ ճէպինտէն պիր շիշէ չըդարալ, չը—մինէնին իւզէրինէ գոյտուղունու կէօրտիւկիւնտէ,

— Պու նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Պու շիշէերի պու սապահ իսբանիատան ալտըմ. իչինտէ մարասքէն տէնիլէն իչկի մէվճուտ տուր:

— Մարասքէն մի. պու պիղիմ կիւզէլ մէմէքէթիմիղին իչկիսի տիր:

Պատէհու տօն ժօղէ՝ ետնընտա ասըլը օլտն պիր չանըն իբինի չէքմէքլէ, արապ խըզմէթքեար կէլտիկինտէն,

— Պիզէ իքի գատէհ կէթիր, չիւնքի պէն տէ իչմէք իս—թէրիմ, տէտի:

Բէք իլերինէ կիթմէզտէն էվվէլ, պիր աղ կէրիեէ տէօ—նիւպ, պիր կիւն էվվէլ տօն ժօղէնին եարը կիճէտէ Բօշէ սօ. գաղընտան հարէքէթլէ, բէնտի խանէսինէ ավտէթ իյլէտիկի զէմանա նաղըլ քէլամ իյլէեէլիմ:

Տօն ժօղէ՝ Բօնթիէօ սօգաղընտա քեային պիր խանէտէ իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, տաիրէսինին բէնչիրէլէրի Շանգ—էլիզէ ճատտէսինէ նաղըր պուլունմագտա իտի:

Տօն ժօղէ՝ կատինա—նիկարանըն նէզաինտէն զադապնաք պիր հալտէ մուֆարադաթ իթմիշ իտի. քինտիսի խայլի սէ—նէլէր զարփընտա մէզպուրէեէ իզհարը մուհապպէթ իթմիշ իքէն, իքի այտան պէրու պիր տիկէրինէ կէօնիւլ վէրմիշ օլ՝ տուղունտան, կատինատան սօղումուշ, անճագ պունուս սա—եէսինտէ հրըսը շան եօլունտաքի թասավվուրաթընը գուվվէ—տէն ֆիլիէ կէթիրէպիլէճէկի իւմիտիյլէ, անը պիւսպիւթիւն պրօգ՝մամըլ իտի: Տիկէր թարափտան օ չինկեանէտէն,

Բարխիսի զատւնւար վէ զըզլար հաղ զընտա օլտուղու կիպի , սուհուլէթլէ ալըլմագ գապիլ օլմատըղընը պիլիբ իտի , զիրա մէզպուրէ՝ վահշի դավմընըն գանընը թաշարգատան պաշգա , մէրգում իլէ մէվնուա օլան միւնասիպլթ վէ իւլֆէթինի տաիմի առա իթմէքտէ , վէ անըն իչին սէրսէրի էօմրիւնիլ թէրք իթմիշ , վէլհատըլ պիր ճինանէթի իրթիքեապ իյլէմիշ պուլունմագ տա իտի : Իմտի օ գատըն՝ տօն ժօղէնին էսրարընա վագըֆ օլտուղու ճիհէթլէ , եիւզիւնէ գարշը զէհրլէեիճի վէ գաթիլ տէյի պաղըրտըղը կիպի , գըսդանճըղդ սաիգասըյլա տա քէնտիսինի գաթլու թէլէֆ իտէպիլի իտի : Հաթթա մէզպուրէ ազ էվվէլ քէնտիսինի թէլհալա իթմիշ , վէ իշպու թէհտիտաթը՝ տօն ժօղէեէ օլ աէրէճէ թէէսսըլ իթմիշ իտի բի , աթթընէեէք խանէսինէ ալտէթ իթտի , լաբին տիկէր թաւաղտան եէնի պիր ճինանէթ թասալվուրու տա ֆիքրինի իշղալէ պաշլատը :

Պէեան իթտիկիմիզ վէճիլէ տօն ժօղէ՝ Կատինանըն նէգտինէ կիթմէք իշին էմրի պասիրէթ վէ իհթիեաթա ֆէվգէլատէ ըիանէթ իտէր իտի : Շէօյլէքի էվվէլա խանէսինէ աշըգարապա իլէ կիրիպ , օրատա ամէլէ էլպիսէսի կիեինտիքտէն վէ տէրուընը խանէտէ իզ ամէթ իտէն պիր արապաճը ամէլէեի իյմա իտէր սուրլթտէ սիեահ վէ ուղուն պիր սագալ թագտըգտան սօնըա , խրզմէթճիլէրին տաիրէսինտէն էնէրէք , մաթպալա գաբուսունտան չըգար , վէ օտա խրզմէթճիսի բէնտիսինէ պէքլէտիկի հալտէ , եինէ օ գաբուտան իշէրի կիրէր իտի :

Ջամբա իսմինտէ պիր Բօրթիկէղլի օլան վէ դարիպ պիր վագըա սըրասընտա տօն ժօղէնին մանէթինէ կիրմիշ պուլունան պու խրզմէթքեար հաղգընտա պիր գաշ սէօղ սէօյլէմէլիեիմ :

Տէօրթ սէնէ էվվէլ Սալլանտրէրա ֆամիլեասը կըրնտտիէրտէքի սէյֆիեէլէրինտէ օլտուղլարը զէման , տօն ժօղէ , Մատրիտտէ , պունլարըն օթէլինտէ եալընըգճա իգամէթ իթմէքտէ օլուպ , իշպու օթէլ իսէ , իտամ ճէղասընա մահբիւմ

օլանյարըն սիեաակէ թկեահընըն թա իթթիսալինտէ օլտուղուն-
տան, պիր իհթիեար գատըն իլէ պէսլէմէսինի գաթլ իթմիշ
օլան իշպու Ջամբա՝ պիր կհնն իտամ իտիլմէք իւզրէ սիեա-
սէթկեահա կէթիլիլտի: Տօն ժօզէ վէ օթէլին խըզմէթճի-
լէրի՝ բէնչիրէլէրտէ օլարագ պու մէնզարէեի սէր իթմէքտէ-
լէր իբէն, ֆէվգէլատէ գուվվէթլի վէ ճէսուր օլան Ջամբա,
ճան աճըսըյա սիլքինիպ պաղլը օլտուղու իբլէրի գօթարտը,
վէ ճէլատընըն, էլինտէն գուրթուլմագ իւզրէ վիճուտինի ը-
սըրըպ իբի նէֆէր մուավինլէրինի տէ եէրէ ալրտիքտէն
սօնրա, գաբլան կիպի, Սալլանտըրա օթէլինին տէրուսինէ
սըչրաեարագ, ճէլատը, մուավինլէրի, պիլթիւն խալգ, վէ
տօն ժօզէ պիլէ թէաճճիւղլէրինտէն հէնուզ աեըլմագտան
էվվէլ մաճքիւմ նապէտիտ օլտու:

Այնի վագըթտա օթէլ մուհասէրէ իտիլէրէք, հէր թա-
րաֆը արանըլտը իսէ տէ, մահքիւմիւն էսէրի պիլէ պուլու-
նամատը:

26

Իբի կիւն սօնրա, թէքմիլ Մատրիտ էհալիսի՝ Ջամբանըն
սուրէթի զարիպէտէ վուգու պուլան զայպուպէթինտէն պահս
իթմէքտէ իբէն, պիր սապահ տօն ժօզէ ուեանտըղընտա, մեր-
գումու եաթաղընըն պաչընտա կէօրտիւկիւնտէն, եիւքսէք
պիր սէս իլէ,

— նէ՞ օ, սէն նէ՞րէտէն չըգտըն, վէ նէ՞րէտէ կիզլէնմիլ
իտին, տէտի, վէ Ջամբա տա,

— Էֆէնտիմ, էկէր պէնի էլէ վերմէնէնէնիդէ տաիր
հէմին իտէրսէնիդ, հէր շէյի սիդէ սէօյլէրիմ, տէյի ճէվապ
վէրտի:

— Իկէր պիր տիկէր քիմնէ սէնի էլէ վերմէնէնէն, պէնիմ
իշին, հիւզ սէնէ տահա հաշասան վազիֆէմ տէյիլ տիր:

— Թէշէքքիւր իտէրիմ էֆէնտիմ, շիմտի սիդէ տիկէր պիր
շէյ սէօյլէնէնէնիմ:

— Սէօյլէ պագալըմ:

— Էկէր սագալըմը քէսէր վէ սաշլարըմը սիեահա պօեար
իսէմ, թանըլմագ օլուրում:

— Գապիլ տիր, պէն տէ պուլնու սանա իթար իտէրիմ:

— Պէնի խըզմէթինիդէ ալըճըմընը:

Տօն ժօղէ պու սըրտտա լէհճէսինի էքշիթաիկինտէն, Զամ-
բա՝ մէրզ ումա սատըգ պիր պէնտէ օլաճաղընը, վէ իճապ ի-
տէրսէ հատաթընը քէնտիսի իշին ֆէտա իտէնէնիդէնի պէնան
իթմէսիյլէ, տօն ժօղէ մէրզ ումու գապուլ իթտի, վէ օլվա-
զըթտան պէրու էֆէնտի իլէ ուշագ՝ արալարընտա բէք թէք-
լիֆսիդ օլուպ, Զամբա, պէլքի տօն Բէտրօնուն գէհիլէնմէ
սի վագըասընտան պաշգա էֆէնտիսինին քեաֆֆէյի սըրըլա-
ընա վագըֆ պուլունմագտա իաի: Իմտի մէրզ ում խըզ-
մէթքեար, տօն ժօղէնի, Կատինանըն նէզտինտէն լէհճէսի
ղանէթ սօլկուն օլարագ կէլաիկինի կէօրտիւկիւնտէ,

— Էֆէնտիմ, շինկեանէ գըզը իլէ տարըլտընը՞գ մը, տէ-
յի սիւալ իթտի:

— Խա՛յր, տէյի պիրտէն պիրէ տօն ժօղէ ճէվապ վէրտի:

— Զիւնքի էֆէնտիմ, լէհճէնիդ զանէթ սօլկուն օլտու-
ղունտան...

Տօն ժօղէ՝ Զամբանը քէնտի հաթագ օտասընա կէօթիւ-
րէրէք,

— Պագ սանա տօղրուսունու սէօյլէնիմ. պէն Կատինանը
սէվմէեօրում, տէտի:

— Պիր տիկէրինի սէվտիկինիդ ճիհէթլէ, պու խուսուս
թապիի տիր, Պունտան պաշգա Կատինա թէրպիեէտէն մահ-

ըսւմ վէ ախլէազը նախօջ պիր դըզ օլուպ, գըսգանճըզ սախ-
գասըյլա պիր կիւն պաշընըզա պիր պէլիհէ տախի կէթիրէ-
պիրիւր:

— Պէն տէ պուկտան գօրգուեօրում:

— Էֆէնտիւմ, միւսաատէ իտէրէնիզ, սիգէ պիր շէյ թէք-
լիֆ իտէնէեիւմ:

Զամբա, պու իֆատէնին իյզահաթընա կիրիշտիկինտէ,
թէքլիֆինին՝ չինկեանէ գըզընըն վիճղատինի օրթատան գալ-
տըրմագատան իպարէթ օլտուղու անլաշըլտը, վէ շու եօլտա
իլավէի մէգալ իյլէտի:

— Պիզ Բարիստէ, եանի էօյլէ պիր մէմլէքէթտէ եաշա-
եօրուզքի, բօլիսին նազարը աիգգաթը ֆէվզէլատէ տէրէ-
ճէտէ օլտուղունտան, պիր խանչէր տարպէսի՝ վուրան իշին,
օ տարպէեէ տիւշար օլանտան տահա զիեատէ մուխաթարա,
լը տըր: Լաքին գանուկա մուվաֆըզ կէթիրիլէճէք պազը չա-
րէլէր տէ վար տըր: Մէսէլա պէն՝ Մարքիզ ատալարընտա
պազը օլան սէյեահալթըմտան ափտէթիմտէ, էօյլէ պիր զէհիր
կէթիրմիշիւմտիր քի, պու զէհիր ինսանը եիրմի տէօրթ սաաթ
զարֆընտա թէլէֆ իտէր:

— Վալ:

— Պու զէհիր նէպաթտան հաւըլ օլմուշ պիր թօզ տուր
քի, էսէր պրագմաեարագ ինսանը թէլէֆ իտէր:

— Ետինտէ օ զէհիրտէն վա՞ր մը տըր:

— Հայ հայ:

— Էօյլէ իսէ, պու կիճէ ուեուեալըմ: պու միւքեալէմէ-
հէ բէք զիեատէ ալէադատար օլուեօրում, եարըն տէվամ ի-
տէրիզ:

Պէօյլէճէ տօն ժօգէ, Կատինաեը ահրէթէ եգլու յիթմէք
խիւլեասըյլա եաթաղընա եաթտը:

Իրթէսի կիւն ագշամը տօն ժօգէնին, Կատինանըն խա-
նէսինէ կէլտիկինտէ կէթիրմիշ օլտուղու մարասըէն իշկիսի

չիշէսինտէրի յատտէնին նկտէն իպարէթ իտուկի շու հալտէ անլալըլապիլիւր :

Կատինա մզքիււր շիշէեի ալըպ , գալպինտէ ատալէթ վէ զազապ հիսսիեաթը մէվճուտ օլարադ , տօն ժօզէնին վէ քէնտինին գատէհլէրինէ մէզքիւր իշկիտէն տօլտուրտու , վէ զիհնինտէ պիրտէն պիրէ շիւպհէ հասըլ օլարադ ,

— Պէլքի պէնի զէհլըլէմէք լւթէեօր , տէյի միւլահազա իթտի :

Լաքին տօն ժօզէ թէպէսսիւմլէ գատէհի էլինէ ալըպ , Կատինաեա խիթապէն , — Սըհհէթինիզէ , տիեէրէք , գատէհտէքի իշկիեի իշտի :

Կատինա պունու կէօրտիւկիւնտէ , քէնտիսի տէ քէնտի գատէհինի պօշալթալ , վէ պէօլլէճէ եարը կիճէեէ գատար պիւրիքտէ վազըթ կէշիւրիպ , ազիմէթի զէմանը կէլտիկինտէ մէրգ ում ,

— Ալլահա ըմարլատըդ ազիզէմ , պունտան պէօլլէ գընդանճ օլմազսըն , տէյի՛մի , տէտի :

Կատինա , հիսսիեաթը տախիլիեէսինի սօն տէրէճէ կիզլէեէրէք ,

— Ասլա , ասլա , տէյի ճէվապ վերտի , վէ կէօզ պաեըճըլըդ թէէսսիրիլէ ,

— Պու ադչամ՝ գըսգանճըլըդ կէօսթէրտի՛մի , տէտի :

— Խա՛յր :

— Պունտան էվվէլ օլտուղու կիպի , եինէ հէր կիւն պէշնի կէօրէճէքսին , զիրա սէնի սէվէրիմ , վէ սէնին մուհապպէշ թինէ տէ ինանըրլմ :

Կէնճ գատըն՝ սալօնուէ գաբուսունա գատար մէրգուճա կէօնտէրի կիտիպ , սօն տէֆա էլինի սըգաըղընտա ,

— Ալլահա ըմարլատըդ , տէտի :

Թաամ սալասընտա տօն ժօզէ՝ մէզպուրէնին սիւտանաճ սընա րասթ կէլէրէք ,

— Մատամըն սաաթ գաշտա գալգար , տէյի սիւալ իթտի :

— Օնտա :

— Եարըն էօյլէնէ գատար ուեու մասընա միւսաատէ էթ , չիւնքի եօրկուն տուր :

Սիւտանա՝ Խորանիալընըն տօտադլարընտա կէօրտիւկիւ զալիմանէ կիւլիւմէմէտէն տօլաեը թէաճճիւպ իթմէտի , վէ տօն ժօղէ կիտէրքէն , քէնաի քէնաիսէ ,

— Ձէվալլը Կատինա , եիրմի աէօրթ սասթլըգ էօմրիւ գալմըշ աըր . . . կէնճ չաղտա թէրքի հաեաթ իյլէմէք իսէ , բէք միւշքիւ տիր , տէյի միւլահազա իթմէքտէ իտի :

.

Ձինկեանէ գատըն՝ տօն ժօղէնին մուֆարագաթընտան սօնրա հալվէթ օտաաընա կիրաի , վէ պիր կիւն էվվէքի կիպի հայրէթլէ բիւճաթ իյլէտի , չիւնքի չէյթան զանն իթվէքտէ օլտուղու չախսըն՝ սէտիրին իւղէրինտէ բահաթճա օթուրմուշ իտուկինի միւշահէտէ իյլէտի : Մէրգոււմ իսէ , էլինի մարասքէն շիշէօինէ ուղատարագ ,

— Պունու իչալի՞ն մի , տէտի :

Կատինա . - էվվէթ , տէյի ճէվապ վէրտի :

Հալվէթխանէնին պիր քէօշէօինտէ զըրմըզը վէ լաճիվէրա բէնքլի կիւղէլ պիր բաբաղան պուլունուպ , քէնաի չիպուղու իւղէրինտէ ուեուգլաեօրտու : Շախսը մէճհուլ՝ պիր սէօղ սէօյլէմէքսիդին բաբաղանա եադլաշարագ , էլինի ուղաթտը , բաբաղան մէրգոււմն էլինէ պասարագ , չըմինէնէ տօղրու կէլտի , վէ չինկեանէ պու մուսմէլէնէ թէաճճիւպանէ պադմագտա իրէն , չախսը մէճհուլ մարասքէն շիշէօինի ալաւրագ , Կատինանըն գուլանմըշ օլտուղու գատէհէ պիր դաշ աամլա ադըթտը , լաքին քէնաիսի մէղքիւր բաբաղան սօլ պիլէկի իւղէրինտէ օլտուղու հալտէ , պիր մասա իւղէրինտէ օլան պիր շէքէր գապընը աչըպ , պունտան պիր բարչա շէքէր ալարագ գատէհէ պաթըրտը : Պէօյլէճէ շէքէր՝ մարասքէնի տամլա տամլա էմինճէ , չախսը մէճհուլ բաբաղանա թադտիմ իթտի , վէ օտտիի պու շէքէրի աղընտ կէօթիւրի պուլթտու :

կատինա, — Նէ՞ եաբը եօրսունուզ, տիմէսինտէ, չախսը մէճհուլ ճէվապ վէրմէտի, լաքին բարաղանըն՝ մարասքէնի էմ-միշ օլան շէքէր բարչասընը եուլթմասընը միւթէագըպ, պիր գաշ տագըգա գատար գանատլարըյլա չըրբընարագ, երլտը-րըմտան վուրուլմուլճասընա եէրէ տիւշտիւկիւ կէօրիւտիւ :

Օլ վագըթ շախսը դարիպ՝

— Իշթէ կէօրիւեօրսուն եա՛, պիր գատէհինի իշմիշ օլ-տուղուն շու իշկի իլէ պիր հայվան իւշ տագըգատա, վէ սէ-նին կիպի կիւղէլ պիր գըզ տա եիրմի տէօրթ սաաթ զարֆըն-տա վէֆաթ իտէպիլիր, Իմաի, տօն ժօղէ սէնի զէհիրլէմիշ տիր, տէտի :

.....

Պիր ազ տահա հիքեաեէմիզտէ կէրի կիտէլիմ :

Պանգօ, օն ալթը եաշլարընտա, գարա կէօզլիւ, գարա գաշը, պէեաղ վէ նազիք տիշի, գըրմըղը եանագը, հիւ-սիւնիւ պուրունլու, ուֆաճըգ էլ վէ աեագըլը վէ ֆիտան կիպի պօյլու պիր գըզ օլուպ, Իսբանիանըն Անտալուզիա մէմ-լէքէթինտէ պուլունան վէ Իսբանիօլլարճա մեջօ թէսմիեէ ի-տիլէն գըզլարտան պիրի իտի :

Պանգօ՝ կէրչի Բարիստէ աօղմուշ իտի իսէ տէ, բէտէր վէ վալիտէսի եիրմի սէնէ էվվէլ Իսբանիատան կէլմիշ օլարագ, պիր Իսբանիալը ժէնէրալըն խանէսինին գարուճուլուգ խըտ-մէթինտէ պուլունմագտա իտիլէր :

Պու գըզ օն ալթը եաշլարընտա իքէն, բէտէր վէ վալի-տէսիյլէ եաշաեամաեարագ, ղէնկին պիր Րուսիալընըն թէշվի-գիյլէ ֆամիլեասը նէգտինտէն ֆիրար իթմիշ, վէ տէպտէպէ-լի պիր էօմիւր կէչիրմէկէ պաշլասըչ իտի : Անճագ մէզպուրէ, աօղտուղունտա էվսաֆը մուղիրրէ սահիպէսի օլտուղունտան, քիմսէեէ կէօնիւլ վէրմէնէճէկինի, չիւնքի գալպինտէ մու-հապպէթ հիսսի պուլունմատըղընը լանա պիլմէքտէ իտի :

Պանգօ, պիր սէնէտէն պէրու ֆահչիեաթ ալէմինէ կիր-միշ օլտուղու հալտէ, աթ վէ արագալարա վէ զիգըլմէթ էշեա-

եա մալիք օլուշ օլուպ, բէֆագաթընտա սագլատըղը գրրգ եաշլարընտա Գարլօթա եախօտ Շարլօթ իսմինին մոխթասա-
րը օւան Գարլօ իսմինտէքի պիր գատըն տախի կիւնտէն կիւ-
նէ շիշմանլանմուգտա, վէ պիր թարափտան տա բարմագլա-
րընտաքի երեզիւքլէր արթմագտա խոխ:

Պանգ օ, բէտէրի խանէսինտէն ֆիրարընտան սօնրա ֆա-
միլեաքըյլա պարըշմագ իւզրէ պիր գաշ տէֆալար լիէշէպ-
պիւսաթտա պուլունտո, վէ թարափընտան մոխպիրլէր վէ
հէտիէլէր կէօնաէրտի խէ տէ, բէտէր վէ վալիտէսի թարափըն-
տան ըէտա ճէվապը ալտը:

Անլէրին վէրտիքլէրի ըէտա ճէվապը՝ Պանգօեու թահրիք
իթմէքլէ, բէտէր վէ վալիտէսի հագգընտա հէր կէօնա ըիա-
նէթ վէ հիւրմէթի ունուտարագ, քէնտի նամուսուզլուղըյ-
լա պուշլարը տահա զիեատէ բէգիլու ըըսվայ իթմէկէ եէմին
իթտի, վէ Գարլօ տախի պիր թարափտան քէնտիսինի պու
եօլա թէշվիգ իթտիկինտէն, Պանգօ, Բուսիալը աշըգընըն զայ-
պուպէթինտէն իսթիֆատէ իլէ, պիր կիւն պիր ճէմիյեթ ի-
չինտէ պուլունտուգլարը օթէլին սահիպի ժէնէրալը տա
Գարլօեա,

— Պու տէլիգանլըրը թանըլմըսըն, տէյի սօրտու:

Գարլօ - Էվլէթ, թամ սէնին իշինէ եարար պիր քիմնէ
տիր: Պու տէլիգանլը Իօքանեօլ վէ տօն ժօզէ տ'Ալվար իս-
մինտէ օլուպ, զաեթլէ զէնկին տիր, վէ բէտէրին իլէ վալի-
տէնին պուլունտուգլարը օթէլին սահիպի ժէնէրալը տա
թանըր:

— Պունա էմիհմիօին:

— Հայ հայ. հաթթա պիրլիքտէ այնի արագատա քէն-
տիլէրինի կէօրմիւշ օլտուղուժու խաթըրլաեօրուժ:

— Բէք էյի:

Իրթէսի կիւն Գարլօ՝ տօն ժօզէ հագգընտա թահգըգաթ
իճրասընա մէմուր օլուպ, մէրգուժուն 26-28 չաղլարընտա օլ-
տուղունու, վէ տիւգ տը Սալլանտըրանըն եէկէնի իտուկի-
նի, վէ մատմաղլ տը Դօնէքսիօնն նիշանլըսը օլտուղու

մէրվի օլուպ, խայլիճէ վարիտաթը տախի պուլունմասըյլա, պու վարիտաթը պօլ պօլ սարֆի իթմէքտէ օլտուղունու անլատը: Անճադ մէրգումուն պիր թագըմ էնթրիգալարը օլմասընտան քիմնէ խապէրտար տէյիլ իտի:

Իքի կիւն սօնրա Գարօ, պու մալիւմաթը մատամասընա թէպլիզ իթաիկինտէ, մէզպուրէ իշպու մալիւմաթտան բէք տէ մէմուն օլմաեարագ,

— Պու առէմ շիւպհէսիզ քէնտի նիշանլըսընը սէվէր, վէ պիր նիշանլըսըն պիր առէմին դալպինտէն չըգարմագ, պիր մէթրէսի չըգարմագտան տահա միւշքիլ տիր, տէյի միւլա-հազա իթաի:

Լաքին պու դըզ՝ Խաքանեօլլարա մախսուս պիր միւրատ սահիպի օլմասըյլա, նազարը աիգդաթընը տօն ժօզէեէ աթֆ իթտիկինտէ, էր եա կէճ անըն թարաֆընտան սէվիլմէե ի ֆիքրինտէ գուրտու: Իշին էն միւշքիլի՝ անըն իլէ իլք տէֆա կէօրիւշմէքլիք օլուպ, շիւնքի տօն ժօզէ ասըլատէկեան ալէմինէ կիրտիկի հալտէ, մէրգումէ պու ալէմէ տալա կիրէմէ մէքտէ իտի:

Անճադ պու կէնճ կիւնահքեար՝ բէք չօդ բօմանլար, էզճիւմէ Մ. աը Պալգադըն մէհհուր Օն իպդիր Հիքնունքի նամբօմանընը օգումուն օլտուղունտան, տօն ժօզէեէ թագաիմ օլունմագ իշին պիր չարէ պուլամաեընճա, անըն մարիֆէթիլէ աշըրլմաեը տիւշիւնտիլ:

Օլ վագըթ տօն ժօզէ՝ շինկեանէ դատընը սէվտիկի ճի-հէթլէ, պիր ադշամ մէրգումէնին խանէսինտէն քիւշիւք տաի-րէսինէ ալտէթինտէ, քէնտի իսմինէ բօսթա իլէ վիրուտ իթմիշ օլարագ, պիր թէզքիրէ պուլտու: Պու թէզքիրէ կիւզէլ պիր եազը իլէ վէ մէհհուլ պիր քիմնէ թարաֆընտան եազըլմըշ օլուպ, հէր նէ դատար իմզասը պուլունմամագտա իտի իսէ տէ, պիր դատըն էլինտէն չըգմըշ օլտուղունանլալըլմագտա իտի:

Թէզքիրէնին մէալի շու իտի:

Եկէր տօն ժօզէ տ'Ալվար՝ էճտատընըն ճէսարէթինի

միրաս օլարադ ալմիշ իսէ, էկէր բօմանլարա մախսուս օլան սէր-
կիւղէշթլէրի իշ ետրինէ գօյմադ վէլհասըլ էկէր եիւրէք թաշըր
վէ զահիրի թէհլիքէլէրտէն գօրգմադ տիր քիմսէ իսէ, եա-
րընքի բէնչէնպիհ ադշաւը սաաթ օն պիր պուչուգտա (եա-
նի եարը կիճէտէն եարըմ սաաթ էվվէլ) Կօտօ-տը-Մօրօյ
պուլվարըյլա սօգաղընըն քէօչէսինտէ պուլունմալը տըր:

«Օրատա քէնտիսինէ պիր առէմ եադլաշարադ, իսբան-
եօլճա «պէնիմլէ կէլինիզ» տիեէճէք տիր:

«Տօն ժօղէ պու առէմ իլէ կիթմէլի, վէ անըն սէօյլէ-
տիկինի եարմալը տըր:»

Կէնճ իսբանեօլ պու սէրկիւղէշթի զարիպ պուլուս, իշար
օլունան մահէլլէ կիթմէլի ֆիքրինտէ գուրտու:

27

Իրթէսի կիւն տօն ժօղէ, Կատինանըն խանէսինտէն պիր
սաաթ էրքէն չըգըպ, թէպտիլի գըեաֆէթ իթմէք իւղրէ խա-
նէսինէ ավտէթ, վէ վագթը մուայեէնտէ մահէլլի մէղքիւրէ
աղիմէթ իյլէտի: Մէրգուճ օն տագըգատան պէրու օրատա
պուլունմագտա իքէն, պիր արապա կէլէրէք եադընընտա
տուրտու: Իշպու արապանըն գաբուսունտան պիր քիմսէ պա-
շընը տիշարը չըգարըպ, իսբանեօլճա, «պէնիմլէ կէլինիզ» տի-
մէսինտէ, տօն ժօղէ եադլաշարադ, պու առէմ պագտը իսէ
տէ, ուզուն պիր սագալը օլտուղու կիպի, կիեինմիշ օլտուղու
պիւեիւք պիր շաբգանը տախի կէօղլէրինէ գտար էնտիրմիշ
օլտուղունտան, եիւղիւ թէմամիյլէ սէթը իտիմիշ իտի:

Շախսը մէճհուլ, տօն ժողէեի արապասընա ալարագ,
կէօղէրինի պաղլամագ իսթէտիկինտէ, կէնճ Իսրանիալը՝

— Պէնի նէ՞րէեէ կէօթիւրիւեօրսունուղ, տէյի սօրտու:

— Կէնճ վէ կիւզէլ պիր գատընըն նէզտինէ:

— Ֆագաթ... նէ՞րէտէ տիր:

Շախսը մէճհուլ՝ Իսրանիատա տօղմուշ օլմամագլա պէ-
րապէր, միւրէմմէլէն իսրանեօլճա թէլէֆիֆիւղ իտէրէք,

— Ոճա՛րիպ, էկէր նէրէեէ կէօթիւրիւտիւկիւնիւղ սէյ-
լէնիւմէք իսթէնիւսէ իտի, կէօղէրինիղ պաղլամագ իտի, տէտի:

Տօն ժողէ՝ պու իֆատէնին տօղլուլուղունու պիթթա-
տիգ, կէօղէրինին պաղլանմասընա պիլա մուգավէմէթ մու-
վաֆագաթ իթտի:

Օլ վագըթ արապա ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ եօլա չըգմագ-
լա, իւշ չարեէք յաաթ գատար գաթը մէսաֆէտէն սօնրա,
նիհաեթ տուրուպ, տօն ժողէնին ըէֆիգի օլան վէ օլ անէ
տէկին քէնտիսինէ հիւ պիր սէօզ սէյլէմէմիշ պուլունան քիւմ-
սէ, եինէ իսրանեօլճա,

— Աշաղը էնին վէ էլինիգի պանա վէրին, տէտի:

Տօն ժողէ իթաաթ իթտի, վէ եիւրիւմէքտէ օլտուղու
մահէլլին գումլու օլուպ, եիւզիւնէ էսէն ըիւզլեարտան տախի
պաղլէ իշինտէ պուլունտուղունու անլատը:

Եիւղ աաղմ գատար եօլ ալմըշլար իքէն, պիր նէրտիվէ-
նէ կէլինիպ, պունտան պիր սալօնա չըգըլտը, վէ նիհաեթ
ըէհպէր օլան շախս, — Տ'ւրունուղ, տէեիպ, տօն ժողէեի
օթուրթտու, վէ — Կէօղիւնիւղտէքի պաղը չըգարըն, տիմէ-
սիլլէ, մէրգում պաղը չէօգտիւ, վէ պիրտէն պիրէ պուլուն-
տուղու մէնղարէնին գարշըսընտա հայրէթտէ գալտը: Պու-
լունտուղու մահէլլ կիւզէլ պիր սալօն օլուպ, հէր մօպիւեասը,
հէր թէզեհինաթը՝ սահիպինին պիր գատըն օլտուղունու իրաեէ
իթմէքտէ իտի: Մէրգումլն ըէֆիգի օլան ուղուն սագալլըքիմ-
սէ իսէ պաղլթէթէն զայպ օլմուշ իտուկիւնտէն, քէնտիսիօրա-
տա եալընըգ գալմըշ իտի:

Տօն ժողէ: Պու էրէյիճէ զարիպ պիր սէրկիւզէթ տիր:

տէյի միւլահաղա իթմէքտէ իքէն, պիր գարու ալըլըպ, Պան-
գօ՝ կէօղլէրի գամաչալըրճը պագըլըյա գահիր օլտու:

Իսրանիալը գաբոճնուլարըն պոճ պաշտան չըգմըզ գըզը,
աչըգընկի գըստա պիր ֆիսթան, սիւզէնի իլէ իշլէնմիշ սի-
եահ գատիֆէտէն պիր գօրսէ, վէ Դրագօվիա Բօլմէղլէրի
կիպի քիւչիւք պիր ջապօգա կիեինմիշ, վէ նատիր էլմատար վէ
քիւրքլէր իլէ թէղեինի գըեաֆէթ իթմիշ իտի: Մէզպուրէ, պիր
պուչուգ սէնէնէն պէրու պիր Բուսիալը բրէնսին թահթը հի-
մահէսինտէ օլտուղու հալտէ, Բուսիա վէ Լէհիթման հագ-
գընտա մալիսմաթը միւրէմմէլէ թահսիլ իթմիշ իտի:

Ասըլ պիր Բարիսի, Պանգօեու կէօրտիւկիւնտէ, իլք պա-
գըլտա անըն ասլընը, մահիյեթիւնի տըլք իտէպիլիլը իտի, լաշ
քին տօն ժօղէ, Իսրանիալը օլուպ, Բարիմ ալէմիւնի, խոճսու-
սա Բարիսին գատընլարընը սաթհի պիր սուրէթտէ թանըտը-
ղընտան, վէ էվլէնմէք իսթէտիլի Դօնմէբսիօն իլէ օլվագթա
տէկին եէկեանէ մահպուպէսի պիւլունան Չինկեանէ գըլըն-
տան մաատա գատընլարը բէք էյի կէօրէմէմիշ, վէ տօղմուշ
օլտուգլարը նօգագլարըն իսթիլէրինի ալըպ, մուախարէն պի-
րէր գօնթէս տը թրօնչէ եախօտ պարօնն տը Սէն-Լազար օ-
լան սախթէ պիւսիւք գատընլարը էյիճէ թանգտիր իտէմէ-
միշ օլտուղունտան, Պանգօ՝ աղընը պոնա աթմասընտա եսնըլ-
մամըշ վէ քէնտի քէնտիեէ չէօյլէ տիւչիւնմիւշ իտի:

— Եկէր տօն ժօղէ պէնի թանըմաղ իսէ, եախօտ պէնի
ասլա կէօրմէմիշ իսէ, քի պու տա իհթիմալտէն տիր, զիրա
պէն քէնտիսինի միւտտէթի հաեաթըմտա իլք տէֆա օլարագ
կէօրմիւշիւմ տիւր, քէնտիմի Բօլմէղլ մագամընտա թանը-
թաճաղըմ:

Ճիլվագը տօն ժօղէ, մէզպուրէեի կէօրտիւկիւնտէ, միւ-
թէպէր պիր գատընըն գարչըսընտա պուլունտսէղսունու զանն
իլէ պէրաի իհթիրամ եէրէ գաաար էեիլտի: Պու ատէմ,
քէնտի հրօր շանընա, հաթթա ճինաեթէթէ միւթէալիլի իշ-
լէրտէ հիշ պիր շէյտէն ըիւճաթ իթմէղ իքէն, պու տէֆա
մէրգումէնին գարչըսընտա մահնուպիեթ իգհար իյլէտի: Պան-

դօ իսէ, մերգումուն հեհեհանընը կէօրմէքլէ, պունու ախի
ֆըրսաթ ատտ իտիպ, իսթիֆատէեէ գարար վերտի, սուրէթի
նպղիքեանէտէ օթուրմասընը թէքլիֆ իթտիքտէն սօնրա,
Քուսլար վէ Բօլօնէզլէր ֆրանսըզճանը միքէմէլէն թէքէլլիւմ
իթտիքլէրի ճիհէթլէ, քէնտիշի տէ պու լիսան իւզրէ,

— Էֆէհտի, հիւրրիեէթիւնիզի սօւի իսթիմալ իթտիկիմ-
տէն տօլանը ափվընըզը թէլէննի իտէրիմ, տէտի:

— Մալտամ...

— Տօն ժօզէ, կէզզլէրինիզ պաղլը օլարադ սիզի պուրա-
եա կէթիքտիլէր չիւնքի նէրէտէ օլտուղուհուզու վէ քիմ օլ-
տղուղումու պիւմէմէլիսինիզ:

Տօն ժօզէ, մէզպուրէեէ տաիմա պադմադտա օլտուղու
հալտէ, քէնտիսինէ տիեհէք հիշ պիր քէրիմէ պուլամամադ-
տա իտի:

Պանդօ՝ ճէպինտէն մինէլի քիւչիւք պիր սաաթ չըգարըպ
պադարադ:

— Սիւպհան Ալլահ, վազըթ նաճըլ կէչիեօր սիզին իլէ
պիրլիքտէ՞դ տաճադ եալընըզ պիր սաաթըմ վար տըր հալ-
պու քի սիզէ բէք չօգ տիեհէհէկիմ պուլունմադտա տըր:

— Պիր սաաթ մը:

Տօն ժօզէ, ֆիլվազըլ էօյլէ պիր ճալիպ սիմանը կէօրմէք
իչին եալընըզ պիր սաաթը պուլունմասընը զայրը քեպֆի ատտ
իթմէքտէ իտի, կէնճ գատըն իսէ, քէլամա տէվամլէ,

— Զիւնքի պիր սաաթտան ճէլլատըմլա պուլունմադլըզ
իգթիզա իտէհէք տիր, տէտի:

— Ճէլլատընը՞զ մը:

— Զէվճիմի տիմէք իսթէրիմ:

Տօն ժօզէ սուրաթընը էքչիթտի, վէ Պանդօ՝ չու վէճհ:
լէ իֆատէեէ տէվամ իյլէտի:

— Տիւլէեինիզ մօնսիէօ, դարիպ հարէքէթիմի իյզահ իթ-
մէք իչին, քիմ օլտուղումու պիր տէրէճէեէ գատար պիլմէք-
լիկինիզ լազըմ տըր:

— Տիւլէեօրում մատամ:

— Մօնսիէօ, պիզիմ մէմէքէթիմիզտէ միւթէպէրան դըզ լարը աւլա սէվաիքլէրի քիմսէլէր իլէ էվլէնէմէզլէր :

Տօն ժօղէ, քէնտիսինի ֆէվզէլատէ թահգիր իթմէքտէ պուլունան մատմազէլ Գօնսէքսիօնուն ճէպրի օլարադ քէնտիսիլէ էվլէնէճէկլէնի խաթըրլահարադ :

— Ձաթէն հէր եէրտէ պու պէօլլէ տիր, տէյի ճէվապ վէրտի :

Պանգօ . - (տէվամ իտէլէք .) Պէն, Բուսիա տէվլէթինին խըտմէթինտէ պուլունան պիր Բօլօնէզ բրէնսին գըզըքըմ, վէ բէտէրիմ կիպի ժէնէրալ օլան պիր Բուսիալը բրէնս իլէ էվլիեիմ. Իզտիվաճըմա սէպէպի եէկեանէ՝ բօլիթիգա մատտէսի օլմուշ տուր, չիւնքի Բուսիա տէվլէթի՝ Բուս ասըլզատէկեանը յա Բօլօնէզ աորդատէկեանը արաօընտա գարապէթ հասըլ իթտիրմէք արզուսինտէ տիր. Պէն օն եէտի հաշընտա. երմ, գէվճիմ իսէ ալթմըշ Խէշ եաշընսնա տըր. Քէնտիսի զա. եէթ սէրթմէշընէպ, վէ խօտպին օլմասըլլա, պաղըտէֆա գըս. դանճըդ հիսթիեաթը շէտիտէսի արաօընտա իշիտիլմէմիշ ճէպր ու թապէթգլէրտէ պուլունուր :

Տօն ժօղէ . - խալին :

— Պիր սէնէտէն պէրու Բարիսաէ իգամէթ իթտիկիմ հալտէ, հիշ պիր թարաֆը կէօրմէմիշիմ տիր, չիւնքի տիշարը չըգմադըլըմա միւսատտէ իթմիզ. էկէր պիր մահպուպում օլսա խաթ, պէնի չօգտան թէլէֆի իտէր իտի :

— Փադաթ պէօլլէ պիր ճէպրար քիմսէտէն գուրթուլմանը հիշ տիւշիւնմէտինի՞զմի :

— Էվվէթ տիւշիւնտիւմ, վէ սիզի պունուն իչին պուրա. եա ճէլպ իթտիմ :

Պու քէլիմէլէր տօն ժօղէնի պիր տէրէճէ տիւշարը էն. տիշէ գըլէպ, չիւնքի մէրգում, մէզգուրէեի ֆէվզէլատէ ճալիպ վէ հիւսիւնլիւ պուլտուղունտան, անըն եալընըզ երիզլանէ պազմասըլլա, ալիլը սէնէտէն պէրու Ջինկեանէ գըզ հազգընտա հիսս իտիկէլտիկի աշգ ու մուհապպէթ գաիլ օլտու, ֆադաթ տիկէր թարաֆտան Գօնսէքսիօն իլէ էվլէնիպ

տիւզ տը Սալլանարէրանն էմլաքընա վէ իւնվանլարընա խալէֆ օլաճաղընը ունութմատը: Մամաֆի մէրգոււմ ֆիթուր-սուզճա տուրուպ, Պանդօեա խիթապէն,

— Էմրլէրինիզէ պէքլէեօրոււմ, մատամ, տէտի:

— Մօնսիէօ. պէն Բօլօնէզիւմ վէ պիր Չինկեանէ գարըսընն օիւտանալըղըյա պի եիւմիւշիւմ տիւր: Տիմէք իսթէրիւմքի Ֆրանսատա պաթըլ իթիգատը պիր գատըն ատա իտիլմէքտէեիւմ: Հալպու քի պաղը քիմսէլէրին ֆալճըլըգտա. քի իգթիտարլարընա իմանը գալիւմ վար տըր:

— Սահիհէն ինանը՞րմըսընը:

— Էվվէլի:

Պատէհու մէրգոււմ, կէնճ գատընն եանընտա օթուրուպ,

— Սէօլլէեին պագալըմ, սիզին հագգընըգտա նէ՞ եօլտա ֆալճըլըգ օլտու, տէյի սօրտու:

— Պուենտան ալթը սէնէ մուգատտէմ, պիր կիւն Բօլօնիատա, պէն հէնուզ չօճուգ օլտուղոււմ հալտէ, պիր իհթի-եար գատըն բէտէրիմին խանէսի գաբուսուենու չալարագ միւսաֆիրէթէն գապուլ իտիլտի: Պու գատըն ֆալճը օլմասըյա, էլիմի թութուպ, խաթթուրը վէ թէրթիպաթընը թէտգիգտէն սօնրա շէօյլէ սէօլլէտի:

«— Դը՛ղըմ, պիր կիւն սէն պէտպախթ օլաճագսըն. իչէրլէրտէն կէլմիշ օլան պլեազ սագալը պիր ատէմ, էսիր դըղը կիպի սիզէ պէտմոււմէլէ իտէճէք տիր, վէ գիգ էսիր մագամընտա անըն օլաճագսընը:

«Պէն պու սէօղլէրի իշիթտիկիմտէ տիթըէմէեէ պաչլատըղըմտան, քէնտիսի շէօլլէճէ իլավէ իթտի:

«— Փագաթ պիր կիւն, օ ատէմ, սիզի դարպտա էվրօբտ-նըն պիր ուճունա կէօթիւրէճէք, վէ թալիինիզ թէպտիլ օլաճագ, եախօտ հիւրրիւթիինիզի իսթիհսալ իթմէքլիկինիզ՝ սիզին եէտը իգթիտարընըգտա պուլունաճագ տըր: Կիւնէշին ղիհասընը պիլէ սիզէ կէօթէրմէք իսթէմէեէճէք տիր: Ան-ճագ պիր կիւն, սիզի, ֆագաթ կէօղլէրինիզ գաբալը օլմագ վէ ըաքիպ օլաճաղընը հայվանլար ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ

կիթմէք շարթըյա քէնտի արապարնա իրքեապէն կեօթիւր-
մէկէ մուվաֆադաթ իտէճէք տիր . Օլ վագրթ եօլտա գար-
շընդա աթլը պիր ապէմ չլգաճագ տըր . Սիղէ աթֆընապար
իտէճէք օլան սիւ ատէմ , միւրատ փթտիկինիդ թագտիրտէ
սիզին գուրթարըճընդ օլաճագ աըր .

« Պէն տէ Զինկեանէնին պու սէօզլէրնաէն միւթէէսսիր
օլարագ ,

« Պագաթ նաճըլ , տէտիմ . Օ տա պանա շէօյէ ճէվապ
վէրտի .

« — Էկէր օ ատէմ , իսմինիզի վէ իգամէթ կեանքընդը վէ
սիզի քէնտի հիւքմիւ ալթընա ալմը օլան չախըն իսմինի
պիլմէեէրէք սիզի սէվէճէք օլուրսա , գաթիէն թէէմին օլու-
նուգ քի , գատէրինիդտէ , ճէպպարըն թէրքի հաեաթ իտէճէ-
կի եազըլմը տըր .

« Պալճը պունտան զիեատէ իյգահաթա կիրիշմէք իսթէմէ-
եէրէք , բիգգաթլէ պանա պագտըգտան սօնրա էլիմի էօթ-
տիւ , վէ շաթօտան սավուչուպ կիթտի .

« Պանգօ պու հիքեաեէսինի պիթիրտիկինտէ , պիր աղ տու-
րուպ , տօն ժօզէեէ սիհիրպաղքեարի պագտը , վէ մէրդ բւմ
տախի ,

« — Ղարպ հիքեաեէ , վէ տահա զիեատէ զպրիպ պիր
քէշի , տէտի , վէ կէնճ գատըն , շու վէճհլէ իլալէի մէգալ
իյլէտի .

« — Պու գըշըն , յունվար իչինտէ , եէր խիւզիւ գար իլէ
գարլը օլտուղու , ֆագաթ բարլագ պիր կիւնէշ էթրաֆը զի-
եատար իթտիկի հալտէ , օտամըն բէնչիրէլէրինտէն , օթէլի-
միզին պաղչէսինտէքի աղանարը կէօրիւ եօրտում , վէ պուն-
լարըն պէեազ կէօրիւնիւշիք , սէվկիւլիւ Բօլիանըմըզը խաթըր-
մա կէթիրիեօրտու . Պագը պիչարէ գուշլար տա պիր տալտան
տիկէր տալա սւչուշմագտա վէ կիւնէշին սօկուն զիեալարըն-
տան ըպընմագտա իտիլէր . Իշթէ պէն , կէզզլէրիմ եաշարմըշ
քլարագ պօւնլարը սէյթ թիթմէքտէ օլտուղում հայտէ , զէվ-
ճիմ կէլիպ ,

— Նէյինիզ վար տըր, վէ նիչին աղլաեօրուունուզ տէտի :
Պէն տէ քէնտիսինէ ,

— Մէմէքէթիմի խաթըրա պրագան շոգ գարւս վէ վադ-
թիլէ սէրպէսթ օլտուղում միսիլու սէրպէսթ օլան շոգ գուշ-
լարը կէօրմէքլէ աղլաեօրում, տէյի պէնան իթաիմս վէ
զէվճիմ :

— Մատէմքի տիշարը չզգմաեը պու տէրէճէ արզու ի-
տիեօրուունուզ աղլամաեըն սիզի Պուաւտը Պուպօնեըեա կէօ-
թիւրէեիմ : Պու կիւնիէրտէ իւքրէնտէն տէօրթ ընս աթ ալ-
մըշ օլտուղումտան, պունլարը պիզզաթ թէճըրպէիթմէք իսք
թէրիմ, տէտի :

Պէն մէսէրրէթիմտէն ըէֆը սէտա իթաիմ, վէ ճէպպա-
ըմըն պօղազընա սաըըլտըմ :

« — Լաքին էն գալըն նիգ ապընըզը գօյմանըզ շարթըյլա
սիզի կէսթիւրմէք իթէրիմ : չիսնքի քիմանէին սիզի կէճըմէ-
մինի իսթէմէմ, տէտի :

Պանգօ թէքըրար սէօղիւ քէսիպ, տօն ժօզէեի թէտգիդէ
պաշլատը : Մէրգուր իսէ, մէսէլէ քէնտիսինէ աշիտ օլտու-
ղունու հիշ մէմուլ իթմէեէրէք մէզպուրէեի տինէեօրտու :
կէնճ գատըն ,

— Էյիճէ տէրխաթըր իտին պադալըմ, տէտի :

— Պէն մի մատամ :

— Շանգ-Էլիզէտէն տէօրթ աթլը պիր արպպանըն սիւ-
րաթլէ կիթմէքտէ օլտուղունու խաթըրլաեա՞մաեօրմուսունուզ :

Պանգօ Բուսիալը աշըգլըքա պիրլիքտէ պիր կիւն ալապա
իլէ տիշարը չըզմըշ իտի իսէ տէ, հիքեաեէսինին պազըյեէ-
սի՝ քէնտինին ույտուրմասը իտի :

Տօն ժօզէ. — Ֆիլվագըր էօյլէ պիր շէժ խաթըրլաեօրում :

— Օ սըրատա սիգ պանա պադտընըզ, վէ ֆալճընըն քէչ-
ֆի գըսմէն թաստիգ օլունու : Պէեազ սադալը ապէմ... :

— Զէվճէնիզ մի իտի :

— Էվվէթ :

— Էյ մահուտ սիւարի... :

— Օ տա սիգ խտինիդ :

— Պէ՞ն մի :

— Աթլարըմըզըն զանեթ սիւրաթլէ կիթմէսինէ ըաղմէն , սիգէ տիգգաթ իթտիմ , վէ արապամըզը գարչըլանեան վէ սիգէ պագմագտա պուլունան իբի աթլըտան պիրինին , «Իշթէ պու Իսքաննեօլ՝ Բարիստէ իւք տէֆա կէօրմիւշ օլտուղում է՞ն զէնկին Իսքաննեօլ տուր» տէտիկինի իշլթտիմ :

Աթլըլարաան տիկէրի տէ , — Իսմի նէ՞ տիր , տէյի սօր-տուղունտա , օլ պիրի՝ «Տօն ժօգէ տ՝Ալվար տըր» տէյի ճէվապ վէրտի :

— Տօն ժօգէ . . (քէնտի քէնտիեէ .) Օհօ՛ , աճապա զէվճի-նի պանա գաթլ մը իթտիրէճէք տիր :

Պանգօ . . (տէվամէն .) Տէրագապ ֆալճընըն քէշֆի ֆիք-րիմէ կէլաի : Շիմտի անլա՞նօրմուպունուզ :

Պու արա մէզպուրէ , կէօնա մէրգումա իւշ ալտան պէրու աչըզ օլմուշ տուր կիպի պիր թափրտա պուլունտու , վէ տօն ժօգէ տէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Պու կիւզէլ պիր գատըն տըր , նազարըմը տա բէք ճէլպ իթտի . քէնտիսինի սէվմէմէք՝ էն պիւեիւք ճինանեթ օլմաղլէ , շու կիւզէլ օնունա իշթիրաք իտէճէեիմ . զէվճինին վիճուտինի օրթատան գալարըմագլըլ պանա լիէքլիֆ իտէր սէ , օլպապսէ տիւշիւնէճէք բէք չօդ վագըթ պուլապիւի-րիմ , տէտի , վէ աշիքեարէն տախի ,

— Մատամ , էկէր Զինկեանէ գարըսընըն ֆալը տօղրու իսէ , էկէր պէնիմ աչըրմ , սիգին ճէպպարը թէլէֆ իտէճէք-սէ , իւմիտ իտինիզ , զիրա պէն սիգի սէվէրիմ . . . տէյի պէ-եան իյլէտի :

— Խայր , հէնուզ սէվմէզսինիզ , ֆագաթ իլէրուտէ սէվմէճէքսինիզ :

Այնի վագըթտա սաաթ սապահըն պիրի վուրմագլա , կէնճ գատըն սարսըլըպ , թէլաշ կէօսթէրաի , վէ հէեճան իլէ ,

— Կիտինիզ , կիտինիզ , եարըն եինէ կէօրիւշիւրիւզ . պու կիւնքի կիպի Կօտօտըն (Մօրօյ սօգաղընտա պէքլէեինիզ տէտի ,

վէ մէրդ ում կիթմէկէ հազըրլանտըղընտա, կէօզլէրի թէքրար պաղլանտը, վէ ուզուն սագալլը շախս կէլէրէք, մէրդ ումու կէօթիւրտիւ, վէ պիր արապանա իրքեապ իտիպ, սիւրաթլէ հարէքէթտէն սօնրա, արապա զիքը օլունան սօգագտա տուրտու, վէ ըհպէր օլան քիմօէ, տօն ժօզէնին պաղընը սէօքիւպ, — Շիմտիլիք կիտինիզ, հարըն թէքրար պուլուշուրուզ, տէտի:

Տօն ժօզէնին էնմէսինտէն սօնրա, արապա եօլունա տէվամ իթտի: Մէրդ ում իսէ, եանա օլարագ խանէսինէ մուվասըլէթինտէ, Ջամբանա սէրկիւզէշթինի հիքեանէ իտիպ, ըհինի իսթէտի:

Ջամբա՝ էֆէնտիսինի տիգդաթլէ տինլէեիպ, պիթիրտիկինտէ,

— Հէբ պու շէյլէր պանա, բօմանլարտաքի մասալլարա պէնզէեօր: էկէր հիւրըրիէթինիզ էլտէ օլսա իտի, ալէա պիր բէլէբիր իտի, տէտի:

— Հիւրը տէյիլմիելիմ:

— Եա Կատինա՞:

— Ատամ սէնտէ. իճապընա պագիսըրմ: Մատէմքի շիմտի շու Բօլօնէզի հաղղ իթտիմ, հարըն վէ սարի կիւնլէր նէզտինէ կիթմէքտէն տուր օլմամ:

.....

Սէքիզ կիւն գատար ագտէմ Պանգօ, կեօեա պիր Բօլօ-
նէզ բրէնսէս օլուպ, Բուսիալը պիր Ժէնէրալ իլէ Էվիլ օլտու-
ղու հալտէ հէր ագչամ տօն Ժօզէնին վիզլէթասընը դապուլ
իթմէքտէ, վէ տօն Ժօզէ՝ Զինկիտնէ դրզտան սօղուեարապ,
Պանգօեու սէվմէքտէ խոթի Շէօլէքի, հէր ագչամ Կօտօտը
Մօրօյ դալարըրմը իւզէրինտէ պուլունուպ, աղ սօնրա կէլէն
արապահա ըաքիպէն, ըհհպէրի օլան ուզուն սագալլը ատէմ
ըհֆազաթընտա օլտուղու վէ կէօղլէրի պաղլը պուլունաուղու
հալտէ, մէղպուրէ սէվկիլիւսիւնին նէղտինէ ազիմէթ իյլէ-
մէքտէ Էտի:

Պու Էսրարի հալ Իսքանիալընըն խօշունա կիթաիկինտէն,
Էսնաի րահտէ կէօզ պաղընը չըգարմագ հավվէսինտէ պու-
լունմատըղը կիպի, խմի Օկա օլտուղու պէեան իտիլէն սախ-
թէ Բօլօնէզին խմի հագըգիսինի տէ անլամագ արզուսինի
ասլա կէօսթէրմէտի:

Պիր կիւն տօն Ժօզէ, խանէսինտէն չըգտըղը ղէման քէն-
տիսինի թէագիպ իտէն օլտուղունա տիգգաթ իլիմէտի:
Ֆիլվագը ղարիպ դըրաֆէթլի վէ ուզուն գաբուլթու պիր
ատէմ, Կօտօտը-Մօրօյ սօգաղընըն պիր քէօլէսինտէ, տօն
Ժօզէնին տուրտուղու ղէման տուրուպ, կեօեա պիր աշըգ տըր
կիպի բէնչիրէլէրտէն եօգարըրա պագարապ, տիկէր ճիհէթ-
տէքի գալտըրմ իւզէրինտէ Էնինէ պօեուենա կէղինմէհէ պաչ-
լատը, վէ տօն Ժօզէ՝ արապասընա պինէրէք եօլունա տէվամ

իյլէտիկի սըրատա, էնսէսինտէն պիր սէս «եռհո՛ւ արապաճը, արապաճը» տէյի պաղըրտըղընտան, արապաճը՝ արապա-
եը տուրաուրաու, վէ գարութլու տտէմ հէթիչիպ, արա-
պաճընըն հայվանը իլէրի սիւմէսինէ մէյտան վէրմէեէրէք,
ֆէնէրի պիլա թէքլիֆ աչըպ,

— Սիկարամը եադմադըղըմա միւսաաաէ իտին, տէտի:

Արապաճը իսէ, թէրս պիր թալը իլէ,

— Հայտէ չաբուգ իտին, տէտիկինաէն, չախսը մէճհուլ,

— Բէք էյի, բէք էյի, տիեէրէք, թէլաչ իտիեօր կիպի
կէօրիւնտիւ, վէ աշնի վազըթտա արապաճըեը, սագալը ա-
տէմի, վէ օգոունմազ պիր նիւմէրօեու համիլ օլան արապա-
նըն մահէլլի մախսուսընտա, «Պաստիւ-Բամբար սօգաղընտա
աթլար վէ արապալար քիրալաեըճըսը Պրիօն» իպարէսինին եա-
ղըմըլ օլտուղունու կէօրաիւ, վէ քէնտիսինէ լազըմ օլան պու
մալիւմաթը ալտրգտան սօնրա, օրատան չէքիլտի:

Պու շախս՝ աօսթուժուզ Բօգամպօլ օլուպ, մէրգուժ, էլ-
պիսէսի կիպի սիննինի վէ քիսպէթինի թէպտիլ իթմէքլիք
սէնաաթընը միւքէմմէլէն թահսիլ իթմիչ իտի: Շէօյլէ քի
քէնտիսինին քիմ օլտուղունու թանըմազ իչին, հէր հալտէ
եա պիւեիւճիւ եախօտ պիր սիհիրպազ օլմագ լազըմ կէլիր
իտի: Հէր նէ իսէ Բօգամպօլ, գըեաֆէթինին թէպտիլի իչին
տաիլէի խուսուսիէսինին վազը օլտուղու Սիւրէզն սօգաղընա
կիթտիկի սըրատա, քէնտի քէնտիեէ,

— Տօն ժօգէնին հէր ադչամ Բօչէ սօգաղընա կիթմէսի՝
սագլամագտա օլտուղու մէթըէսինի կէօրմէք իչին իտուկինի
պիլիր իտիմ: Բօչէ սօգաղընտան չըգալըղ հալտէ տախի քէն-
տի խանէսինէ ալտէթ իտիպ, անտէն չըգտըղընտա, կօտօտը
Մօրօյ սօգաղը քէօչէսինտէ, չիւպհէսիզ գաչագ օլան արա-
պաեա պէքլէմէք իւզրէ կէլաիկինի տէ շիմտի պիլիրիմ: Աթըն,
արապանըն վէ արապաճընըն՝ Պրիօնուն արապալըղը վէ ախը-
ընտան ալընտըղընը տախի պիլիրիմ քի, իչթէ էն ալէասը
պու տուր, տէտի:

Բողամպօլ, պու միւլազալար իլէ խանէսինէ կէլիպ էսվա-
պընը սօսեունտու :

.....

Իրթէսի կիւն, սապահըն սաաթ օն պիր ըատտէլէրինտէ,
Մ. մարքի տը Շամրի, մէզքիւր արապա քիրալանըճըսընա
կիտիպ, վիլանաթտա պուլունան իհթիւար պիր գաաըն խը-
սըմը թարափընտան մուհիմմ պիր տավանըն լույսէթի իչին
Բարիսէ կէլմիշ օլտուղունու պիլպէնան, այլըդ պիր արապա
քիրալամագ իսթէտիկինի անլաթտը, վէ քէնտիսինէ իրանէ
իտիլէն պիր չօդ արապաաթը կէօդտէն կէչիրաիկի սըրատա,
պիր կիւն էվվէլ տօն ժօղէնին օթուրմուշ օլտուղու արապանը
թանըտը, վէ արապաճըսընը տախի օրատա կէօրմէքլէ, իլք
ագչամը կէօրտիւկիւ արապաճը իտուկինէ չիւպհէ իթմէտի :

Պատէհու մէզքիւր արապանը կէօթէրէրէք,

— Շունտա զարիպ պիր արապա վար տըր, տէտի :

Արապա քիրալանըճըսը. — էվվէթ, էսիկի պիր արապա տըր :

— Նէ՞ իչէ Կարանապիլիր :

— Պէն տէ պիլմէմ. անճագ այտա պին ֆրանգ պէտէլ
իլէ քիրալանմըշ օլուպ, սաաթ Յտէ տիշարը չըդարըլըր :

— Կիւնտիւղի՞ն իւչիւնտէ մի :

— Խա'յը, կիճէնին :

— Աճայի'պ, հա՞նկը էհլի մէրագ պու արապանա օթու-
րուեօր :

— Ուղուն սագալը պիր ատէմ. պու ատէմ հիշ լագըր-
տը իթմէդ. արապա պէտէլինի բէշինէն թէէտիւնէ իթմիշ օ
լուպ, իսմինի պիտիրմէք իսթէմէմիշ տիր :

Մարքի. — (Ֆիթուրսու զուդ կէօթէրէրէք.) Նիհանէթ
կիթտիկի Եէր Նէ՞րէսի տիր :

— Իշթէ արապաճը պունու պիտիրմէք իսթէմէեօր, չիւն-
քի իչպու սըրըր ֆաշ իթմէմիսի շարթըրլա քէնտիսինէ պէշ
Եիւզ ֆրանգլըդ պիր պանդնօթ վատ օլունմուշ տուր :

— Տօղրուսու շու Բարիս շէհրի՞ զարաիպ պէլտէսի տիր :

Մէրգուժ, պու սէօզէրտէն սօնրա, քիրա իլէ թութմագ իսթէտիկի արապանա վէ պիր չիֆթ հայվանլարա տաիր հիչ պիր դարար վէրլիմէքսիզին օրատան մուֆարադաթ իթտի :

Ազիմէթինտէն պիր սաաթ սօնրա, մէզքիւր արապալըզա տիկէր պիր քիմսէ կիթտի :

Պու շախս՝ սապահլանըն արապա իլէ կէլմիշ օլան մարքի օլմանըպ, ինկիլիզ սէլիսլէրի գընաֆէթինտէ պիր քիմսէ իտի :

Մէրգուժ ֆէնա պիր ֆրանսըզճա թէլէֆֆիլզլէ, քէնտիսի իչին պիր խըզմէթ իսթէտի :

Արապա քիրալանըճըսը մէրգուժտան նէ՝ պիլտիկինի սիվալ իթտիկինտէ, իսմի ճօն օլաուղուճու պէնան իտէն պու սէյիս՝ տէրհալ պիր ինկիլիզ աթը ալարագ, ինկիլիզ սէյիսլէրինէ մախսուս պիր մէհարէթլէ թամիրէ պաշլատը :

Էօյլէտէն պիր սաաթ սօնրա ճօն՝ ճիվարտաքի արապաճըլար իլէ արապա քիրալանըճըսըն մանէթինտէ պուլուճան արապաճըլարըն՝ հէր կիւն թաամ իթմէք իչին կիթմէքտէ օլաուղլարը քիւչիւք պիր լօղանթանա ազիմէթ իլէտի : Ջաթէն օ սապահը էսրարի արապանը թէմիզլէնէն քիմսէ իլէ տօսթլուգ բէյտա իթմիշ իտի : Արապաճը էսնաճըլ արասընտա բէք չաբուգ տօսթլուգ բէյտա օլուր, վէ պիր գաչ շիշէ չարապ իչիլտիկինտէ, մահրէմ ահպապլըգ պաշլար : Մահուտ արապանըն արապաճըսը՝ Բէնթէն իսմինտէ օլուպ, ճօն՝ Բէնթէնէ պիր շիշէ չարապ վէ Բէնթէն տէ օնա՛պիր շիշէ բագը իհաա իթտիլէր : Պատէհու ճօն գահվէ վէ տիկէր պաղը իչլի ըսմարլանըպ, մէրգուժ իլէ թէքլիֆիզճէ կէօրիւյմէնէ պաշլատը : Լօղանթաաան չըդաղըլարը գէման թէքլիֆսիղ տօսթլար օլմուշ իտիլէր : Օլվադըթ ճօն, քէնտիսինի կիզլէմէնէ սէպէպի գալմանարագ, վէ ինկիլիզքետրի թէլէֆֆիլզլիւնիւ պէրթարաֆ իտէրէք :

— Սանա պէշ երիւզ ֆրանգլըգ պիր պանգնօթ վատ իտիլմիշ, տէտի :

Բէնթէն — Նէ՛...

Ճօն. (Թէքրարէն.) Տիեօրուժքի սանա պէշ եիւզ ֆրանդ լըդ պիլր պանդնօթ վատ խալիւմիշ :

— Նիշին :

— Արապան իլէ հեր ազշամ ներէեէ կիթտիկինի քիմէեէ սէօյլէմէմէքլիկին իշին :

— Քիմսանա պունու սէօյլէտի :

— Քիմսէօյլէրսէ սէօյլէսին, պունտա պիր էհէմիեէթ եօգ տուր : Անճադ պէն պիլիրիմ :

— Տօղլու տուր : պէշ եիւզ ֆրանդլըդ պիր պանդնօթ ալաճաղըմ :

— Սննա էկէր իքի եիւզ ֆրանդ դիեատէ վէրիլէճէք օլուրսա, հէր ազշամ կիթտիկին մահէլլի պիլտիրի՞ր միսին :

— Ալահ իթմէեէ :

Օլզէման ինկիլիզ սէյիս՝ կիեինմիշ օլտուղու արապաճը էլպիսէսինին ճէպինտէն քիւշիւք պիր ճիղտան չըդարըպ աշտը, վէ կէօզլէրի գամաշմըշ օլան արապաճըեա պին ֆրանդլըդ դայմէլէր կէօսթէրէրէք, վէ պիրտէն պիրէ լժալը ու իսանընը թէպտիլ խտէրէք :

— Տօ՛սթուժ, պին ֆրանդ գազանմադ իսթէ՞րմիսին, տէտի :

— Հայ հայ :

— Էվվէթ պին ֆրանդ, վէ պունուն պէշ եիւզ ֆրանդը բէշին օլմադ իւղրէ :

— Էլպէթթէ գազանմադ իսթէրիմ : Սէօյլէեին պադալըմ մաստէ նէ՛եէ տաիր տիր :

— Պու ազշամմէմուրիեէթինի պանա իհայէ իթմէլիսին արապանը պէն գալլանմադ իսթէրիմ :

Արապաճը զաթէն պիր ազ սէրիօշ իքէն, պին ֆրանդ սէօզիւնիւ իշիտինճէ, պիւսպիւթիւն ալլը պաշընտան կիտիպ :

— Բէք էյի, թէքլիֆինիդի գապուլ խտէրիմ, տէտի :

Պատէհու ճօն՝ մէրգուժու պիր գահվէխանէեէ կիրտիւրիպ, պիր քէօշտէ ալըճա օթուրաուլար : Այնի վադըթտա Բէնթէն՝ րէֆիդինէ պիլտիկի մալիւմաթը, եանի հէր ազշամ

սաաթ օն պիրտէ Պաս-տիւ-Րամբար սօգաղընտան հարէքէթ-լէ, Գասթինեօլ սօգաղընա կիթտիկինի, վէ ուզուն սադալլը պիր առէմին րաքիպ օլմաօընտան սօնրա, Նէօվ-տէ-Բըթի-Շան սօգաղընա միւթէվէճճիհ օլուպ, Կօտօ.տը.Մօրօյ սօգաղըն-տան կէչէրքէն, գալտըրըմ իւզէրինտէ պէքլէնէն պիր միւ-սիւնիւն տախի իշպու արապահա պինտիկինի, վէ ուզուն սադալլը չախսէն՝ մէրգ ումուն կէօզլէրինի պաղլատըղընընապլ ու պէեան իթտի, վէ ձօն՝ պու սօն ֆըզրահը պիւմէտիկի ճիհէթլէ,

— Օհօ՛, տէյի միւլահաղա իթտի:

Մուախիարէն ձօն՝ արապանըն չըմալա տօղրու իւրլէ-եիպ, Դիլչի սօգաղընտան կէչէրէք Բարլատէն չըգաղըտան վէ Պանթինեօլտան կէչտիքտէն սօնրա, Ասնիէրտէ, տէմիքեօլ քէօքրիւսիւնիւն սօլ թադաֆընտա քիւչիւք վէ կիւզէլ պիր սէյֆիէնին էօնիւնտէ տուրտուղունու, վէ օրատա սադալլը քիւմէ՝ կէօզլէրի պաղլը օլան առէմի էնտիւրիպ, էլինտէն թու թարադ, քէնտիսիլլէ պիրլիքտէ պաղչէեէ կիրտիկինի, վէ չէնտ սադըգա սօնրա, իլք կէլէն եալընըզճպ ափտէթլէ, ա-րապահա պինէրէք պիր սաաթ գառար պէքլէտիկինի, վէ միւթէադըպէն կէօզլէրի պաղլը առէմի պուլուպ, Բարիսէ կէթիւրտիկինի, վէ իքի սաաթ էվլէլ ալմըշ օլտուղու մահէլլէ պրադտըղընը թահգըգ իյլէտիւ:

Արապանըն մալիւմաթը պունտան իպարէթ օլուպ, պու մալիւմաթ իսէ, մէրգ ումու իթիհվապ իտէն իչին քէաֆի իտի:

.....

Ազգամ սաաթ օն պիրտէ մէղքիւր արապա, միւթատը վէճհլէ, Պապ-տիւ-Րամբար սօգաղընտան չըգտը, ֆապաթ Բէ սօգաղընա կիթմէք իւզրէ պուլվարտան կէչէրքէն, Ինկիլիզ սէ-յիս՝ սիւրաթլէ արապաճընըն եանընա չըգտը, վէ իքինճի եիւզ ֆրանգլըդ պանգնօթա պէտէլ անըն լգարօթօնու, շաբգա-սընը կիեինտիկի կիպի, եուլար իլէ գամյըեը տախի ալտը:

Հավա սօղուդ օլտուղունտան, ճօն եիւկիւնէ պիւեիւճէք պիր պօղազ չալը սարտը, վէ պու սուրէթլէ առի արապաճը-նըն իւրամէթինի պիսսուհուլէ իյֆա իտէպիլաի: Պատէհու-ասըլ արապաճը՝ իսկէմլէսինտէն էնիպ կիթտիկի էսնատէ, արապա եօլունա տէվամլէ, Գասթինեօլ սօգաղընտա 16 նու-մէրօլու խանէնին էօնիւնտէ տուրտու:

Սագալլը առէմ գալտըրըմ իւզէրինտէ պուլունմասըյլա, արապանը թանըեըպ, ֆապաթ արապաճըեա տիգգաթ իթ-մէեէրէք, բաքիպ օլտու:

Օրատան ճօն՝ Կօտօ-տը-Մօրօյ սօգաղընա աղիմէթինտէ, տօն ժօգէ մահէլլինտէ իտի:

Արապաճընըն վէրմիշ օլտուղու մալիւմաթ բէք տօղրու իտի: Ճօն՝ Ասնիէրտէ իչար օլունան խանէեի թանըտը, վէ մէրգուման իքի բիմսէլէր պաղչէտէն կէչտիքլէրի սըրատա, քէնտիսի տիգգաթլէ խանէեի մէղքիւրու թէտգիդ իյլէտի: Տօն ժօգէ իլէ դլաղուղու խանէեե կիրտիքլէրի գէման ճօն իս-

կէմէսինտէն էնիպ, հայվանը պաղչէնին բարձագլըզնա պաղ-
լատր, վէ մուախարէն արապանա կիրիպ, ուզուն սագալլը
ատէմին աչըգ պրագմըջ օլտուղու դաբունուն գարչը թարա-
ֆընտա սիբէրլէնտի.

Արատան չէնտ փագըղդա կէչտիկինտէ, ուզուն ըագալլը
ատէմ կէիպ, արապանը իսկէմէսինտէ կէօրմէտի իսէ տէ,
հայվանը պաղլը կէօրտիւկիւնտէն, մէրզ ումուն դայպուպէթին-
տէն տօլանը ֆիթուր իթմէտի. Պատէհու տէրունի դարանլըգ
օլան արապանա կիրտի, ֆագաթ դաբունունու դաբանաճաղը
էսնատէ, իքի գուվվէթի էլ պօղաղընա սարլարագ, օլ տէ-
րէճէ գուվվէթիէ ըգտը քի, պիր սէտա պիլէ չըգարմասը
գապիլ օլամասը.

Այնի վագըթտա գուլաղընտան աչաղընա պիր քիմէ,

— Սէս չըգարմա, եօգսա սէնի թէլէֆ իտէրիմ, տէտի.

Սագալլը ատէմ, պօղաղընա պիր խանչէր տանաթըլտը-
ղընը հիսս իլէ, սէս չըգարմատըղը կիպի, գըմըլտանմագսըզըն
տախի տուրտու. Պատէհու ճօն.

— Շիմտի կէօրիւշէլիմ. պէն արապանընմ, ֆագաթ
տիւնքի արապանը տէեիլիմ, պիր տիկէրիեիմ. Պու մէմուրի-
եթի պին վրանգա սաթըն ալտըմ. իհթիմալ տըր քի, սի-
ղին իլէ խուսուսի պիր միւլագաթտա պուլունմագտա մէնֆաա-
թըմ վար տըր.

Սագալլը ատէմ. — (տէհչէթիէ.) Սիղ քիմսինիզ, վէ պէն-
տէն նէ՞ իսթէեօրոունուզ.

— Պէնիմ քիմ օլուպ օլմատըղըմը անլամագտա էհէմմի-
եթ եօգ տուր. իսթէտիկիմ իսէ շու տուր.

Օլ վագըթ սախթէ արապանը էլինի տիշարը ուգաթըպ,
արապանըն ֆէնէրլէրինտէն պիրինի չըգարտը, վէ պունու-
խանչէրինին ուճունու պօղաղընա տանաթմըջ օլտուղու շախ-
սըն եիւղիւնէ տօղրու կէօսթէրէրէք.

— Եվվէէմիրտէ սագալընըգ էյրէթի տիր, վէ պէն տէ
սիղին քիմ օլտուղունուզու պիլմէք իսթէրիմ, տէտի.

— Լաքին մօնսիէօ...

— Գորգ ունտան՝ սէնին եւ պիր խըղմէթճի եւստ պիր վէքիլխարճ օլաուղունու անլաեօրում՝ :

— Տօղրու աուր :

— Օ հալտէ պու աբապատա դալպինէ պիր խանչէր սաբանարադ դալաճադսըն, եւստ պիլմէք իսթէտիկիմ պիր խայլի մաստէլէրի, իւճրէթ մուզ ապիլինտէ հիքեաեէ, վէլաքին պունլարը տօլաշըգսըզ օլարադ պէեան իթմէլիսին :

— Էֆէնտիմ, մատէմքի արզու խտիեօրսունուզ քի... :

— Էլպէթթէ պէնիմ արապաճը օլմասըղըմը անլաեօրսուն :

— Պիր էֆէնտի օլաուղունուզ աշիբեարէն անլաշըլըեօր, էկէրչի ալիճէնապ պիր էֆէնտի իսէնիզ... :

— Էկէր իսթէտիկիմի սէօյլէրսէն, սանա եւլզ լուի վէրիբիմ :

— Ֆազաթ գօվուլուրսամ :

— Սէնի քիմսէ գօվմադ գօվալար տա քէնտի խըղմէթիմէ ալըրմ :

Սախթէ արապաճը էօյլէ պիր թարգտա իֆատէի մէրամ խտիեօրաու քի, ուզուն սագալլը խըղմէթքեար, մէրգումուն պիւեիւք պիւ քիմսէ օլաուղունա անինտէ իսքեաթ օլտու, վէ :

— Մատէմքի էֆէնտիմ, վատ խտիեօրսունուզ, հէր շէյի սիդէ սէօյլէեէճէեիմ, տէտի :

Ճօն. - (մէրգումուն սէօզիւնիւ քէսէրէք.) Կօտօ տը Մօրօյ սօգաղրնտա գալտըրմ իւզէրինտէ պէքլէեէն ատէմին իսմի նէ տիր :

Շուրասընը պէեան իտէլիմքի, խըղմէթքեար սախթէ արապաճընը ալտաթարադ, ագչէսինի ալմագ իսթէեօրտու, իմտի իֆատէեէ պիլիպթիտար :

— Ղիդօնթ տը Մէրէօյլ իսմինտէ պիր քիմսէ տիր քի, պիր պանքէրին գէվճէսինի կէօրմէք իւզրէ հէր կիւն պուրաեա կէլիր, տէտի :

— Եալան սէօյլէեօրսուն :

— Խայր, եէմին իտէրիմքի եալան սէօյլէմէեօրում :

— Ես այն սէօյլէն որուն տիւրօրում:

Պատէհու ճօն խանչէրինն ու ճուռու խըղձէթքեարըն պօղազընա տաեաթարադ,

— Պու առէմ պիր Իսքանեօլ օլուպ, Բօնքիէօ սօգաղընտա իգամէթ իտէր, վէ իսմի տէ աօն Ժօղէ տիր: Շիմտի տէվամէթ, վէ իլք տէֆա եալան սէօյլէտիկինտէ, պիլմիլ օլքի սէնի միլարըմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Ճօնուն սուրէթի իֆատէսի օլգատար դաթի իտի քի, խըղմէթքեար՝ պուլունտուղու հալտէ էօլիւմ թէհիքէսի օլտուղունու, վէ անճադ խալիսէթ իւղրէ հարէքէթ իթաիկինտէ գուրթուլմաուր դապիլ իտուկինի անլաեարադ,

— Էֆէնալմ, արթըդ հէր շէյի աօղրու սէօյլէեէճէեիւմ: Շիւպհէսիգ մատամըմը սէվէրիւմ... չիւնքի էյի պիր դըզաըր, ֆսգաթ հաեաթըմը սաշա գիեատէ սէվէրիւմ, վէ պուռուն թէհիքէեէ տիւշար օլմասընը իսթէմէմ: Շիմտի էֆէնալմ, նէ՞ շէյի անլամադ իսթէեօրսունուդ, տէտի:

— Հէր շէյի:

— Օ հալտէ էֆէնալմ, պէն տէ մատմադէլ Պանգօնուն վէքիլիարճընըմ:

— Մատմադէլ՝ բրէնա Բ... նին մէթրէսի տիր, տէյիլմի:

— Էվվէթ:

— Դասթինեօլ սօգաղընտա իգամէթ իտէր:

— Էվվէթ:

— Շիմտի նէրէտէ տիր:

— Օրատա: (Բարմաղըլա քէօշկիւ կէօսթէրէրէք.)

— Տօն Ժօղէեի օրատա՞մը գապուլ իտէր:

— Էվվէթ:

— Անը սէվէ՞ր մի:

— Սէվմէեէ պաշլաեօր:

— Նէ՞ վաղըթտան պէրի սէվիեօր:

— Սէքիզ կիւնտէն պէրի:

— Բէք էյի, ֆադաթ նիշին պուրատա գապուլ իտիեօրտա, Դասթինեօլ սօգաղընտա գապուլ իթմէեօր:

— Էվվէլա բրէնսին գօրգ ուսունտան :

— Լաքին բրէնս իթալիատա տըր :

— Էվվէթ , ֆագաթ կէլէպիիր :

— Սօնրա , նիշին կէօզլէրինի պաղլաւօր :

— Զիւնքի մատմազէլ պիււերիւք պիր գատըն օլմագլըգ սիւսիւ կէօսթէրիւօր . եանի տօն ժօզէնին նազարընտա պիր Բուսիալը ժէնէրալ իլէ էվլէնմիշ պիր Բօլօնէզ բրէնսէսի օլ-տուղունու պէեան իաիւօր :

— Մատամընըն մագաէտինի պիլիլմիսին :

— Էվվէթ :

— Նէ° տիր :

— Քէնտիսինի տօն ժօզէեէ սէվտիրմէք վէ իլէրուտէ ա-նըն գօլթուղունա կիրիպ , Խօբանիալը ժէնէրալ Ս . . . նին խանէ-սինէ տալսիլ օլմագ տըր : Բէտէր վէ վալիտէսի օ ժէնէրա-լըն խանէսինտէ գաբուճուլուգ խրամէթինի իյֆա իթտիք-լէրինտէն , ասըլ նիւէթի՝ անլէրին նամուսունու իսլալ իթ-մէք տիր :

— Բէք էյի . հէք պիլտիկին պո՞ւ մու տուր :

— Էվվէթ :

— Պու էվ քիմի՞ն տիր :

— Մատմազէլին տիր , չէդան սէնէ սաթըն ալմըշ տըր :

— Նէ° գատար վագըթտան պէրու պուրատա իգամէթ իթմէքտէ տիր :

— Հէր ագչամ տօն ժօզէեի գապուլ իթտիկի կիւնտէն պէրու :

Օլ վագըթ խըղմէթըեար , Խօբանիալը իլէ Պանգօ ա-րասընտա վուգու պուլուպ , քիլիտին տէլիկինտէն կէօրմիշ վէ աիւլմիշ օլտուղու իլք միւքեալէմէեի նաղլ իթտի , վէ խիթամընտա ճօն :

— Բէք էյի , չիմաի պէն սէնի խըղմէթիմէ ալաճաղըմ , ֆագաթ Պանգօնոււն հանընտան չրգարմաեաճաղըմ , տէտի :

— Եանի հէր չէյէ վագըթ օլմագ իսթէեօրսունուգ :

— Էվվէթ :

— Պագաթ է ֆէնտիմ, սիգի հէր կիւն նէրէտէ կէօրէ-
ճէեհիմ:

— Հիշ պիր եէրտէ:

— Օ հալտէ...:

— Հէր սապահ, բոսթախանէտէն ալընմագ իւզրէ, R.C.
հարֆլարըյլա պիր մէքթուպ կէօնտէրիր, վէ պուռտա Պան-
գօնուկ խանէսինտէ հէր նէ վագը օլուր իսէ նօգթուրը նօգ-
թասընա պիլտիրիրսին: Հաֆթանըն նիհաեթինտէ, սանա,
տէրուկնտէ պիր առէտ պէշ եիւզ ֆրանգլըգ պանգնօթ օ-
լարագ տիկէր պիր մէքթուպ վիրուտ իտէճէք տիր:

— Թէշէքքիւր իտէրիմ:

Պու արա պիր չան սէսի իշիտիլէրէք, խըզմէթքեար,

— Պէնի չաղըրըեօրլար: Եօն Ժօղէեի ալմաեա կիտէճէեիմ,
տէյի պէեան իյլէտի:

— Հայտէ կիթ, տէտի սախթէ արապահը:

Սագալը առէմ էվէ կիթտիկի սըրատա, սախթէ արա-
պահը տա քէնտի իսկէմիէսի իւզէրինէ չըգտը, վէ օն տագը-
գա սօնրա արապա՝ Բարձիսէ միւթէվէճճիհէն հարէքթ իթտի:

Արատան պիր սաաթ կէչինճէ ճօն՝ Սիւրէզն սօգաղընա
ալտէթ իտիպ, մարքի տը Եամրի օլտուղու հալտէ,

— Զանն իտէրիմ Եօն Ժօղէեի թէլէֆ իտէճէք օլան թաւ
պանճա տարպէսինին պարուլթուկնու էլտէ իթտիմ, տէյի միւ-
լահազա իյլէտի:

.....

Պանգօ պիր սապահ Բարիստէ պուլունուեօրտու, վէ ա-
տէթա թէպտիլ գըեաֆէթտէ իտի, չիւնքի հէր ագչամ Աս-
նիէրտէքի սէյֆիէսինտէ Եօն Ժօղէեի գապուլ իթտիկինտէն
պէրու, մէզպուրէ հէման տիւնեատան չէքիմիշ օլտուղու հալ-
տէ քիմսէեի կէօրմէեօրտու: Մէզպուրէնին պու մահէլլէ չէ-
քիլմէսի՝ մահգա քէնտիսինի պիւեիւք պիր գատըն մագամըն-
տա կէօսթէրմէք ֆիքրի իլէ օլուպ, Բարիստէ գալտըղընտա
իսէ, պու մագսէտինէ էրէմէզ իտի: Պանգօ Ասնիէրէ չէքիլտի-

կինտէ, մատամ Գարլօեու տախի ըէֆագաթընա ալմըշ օլուպ, հէր խուսուտա անըն ըէյինէ միւրաճաթ իտէր, վէ օնուէն իխթար վէ թալսիեհէսի վէճհլէ հարէքէթ վէ մուամէլէտէ պուլունուր իտի:

Իմտի Պանգ օնուէն օ կինիւ Բարլսէ կէլմէսի, Գասթին-եօլ սօգաղընտարի խանէսինտէ պուլունան էշեասընտան պա-ղըսընը ալմագ իչին օլուպ, օրահա կիթմէք իւզրէ ըաքիպ օլ-մուշ օլտուղու գուրէ արապասընըն բէրտէլէրինի վէ այնա-լարընը սըզը սըգընա գաբամըշ իտի:

Պանգօ, խանէի յէգըլւրտէն միւֆարագաթա հաղըրլա-նըրքէն, տաիւրէ գաբուսունուէն չանը չալընար: Մէգպուրէ, քէնտի խըղմէթէկէրինի Բարիստէ պրագմըշ օլուպ, Աննիէրէ եալընըզ պիր խըղմէթէի գատըն իլէ պիր արապանը կէօ-թիւրմիւշ իտի: Չան սէսինին իշիտիլմէսինտէն իւշ տագըգա սօնրա, ստպահտան ագչամա գատար իշ օտատա պէքլէմէք-տէ պուլունան քիւշիւք պիր խըղմէթէեար, կիւմիւշ պիր թէք-սի տէրունինտէ կէնճ գատընա պիր գարթ կէթիւրտի վէ Պան-գօ գարթըն իւզէրինէ աթֆը նազար պիրէ իթմէեհէրէք,

— Պուրատա պուլունմատըղըմը սէօլլէ, տէտի:

Խըղմէթէեար: — Լաքին օ միւսիւ իչէրլի կիրտի:

— Իչէրլի՞ մի կիրտի... նէ՞րէտէ տիր:

— Սալօնտա տըր: Ումուզլարըմտան թուլթուպ եթէրէք, գարթըն էլիմէ սըգըշտըրտը, վէ պանա, «մափամընըն իչէրտէ պուլունաուղունու պիրիեօրում: գարթըմը կէօրտիւկիւ հալ-տէ պէնի գապուլ իտէճէք տիր» տէտի, վէ Պանգօ, պու-քիւսթախանէ հարէքէթտէն տօլտիւր պիր աղ թէաճճիւպ ի-տէրէք, գարթըն ալըպ «Մօրթօն թիւննէր» իսմինի օգուտու, վէ,

— Թէանըմաեօրում, տէյի պէնան իլլէտի:

Խըղմէթէեար, գարթըն ալտըլ տան սօնրա հէր թարա-ֆընը կէօգտէն կէչիրմիշ օլտուղունտան,

— Էնտէ թարաֆընտա պիր չէյ հաղըլմըշ տըր, տէյի պէ-եան իլլէտի:

Պանգօ գարթըն չէլիւրիւպ, իսքանիօլճա, «տօն փօզէ տ'Ալ-

վար միւնասիպէթիյլէ» իպարէսի եազըլմըջ օլտուղունու օգուտու :

Պանգօ, տէրհալ շալընը վէ շաբդասընը չըդարըպ պիր գօլթուղլուտա եասլանարագ օթուրտուղտան սօնրա,

— Իչէրի կիրտիր, տէտի :

Մօրթօն թիննէր իչէրի կիրտի : Իսմինտէն տախի անլա- չըլաըղը վէճհլէ պու պիր Ինկիլիզ իտի, ֆաղաթ պիր Պրադի- լիալը եախօտ Հինտիսթան էհալիսինտէն զանն օլունապիլիր իտի : Թաւր ու հարէքէթինտէն իսէ, միւքէմմէլ պիր ճէն- թըլմէն կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի :

Պանգօ՝ մէրգումա տիգգաթլէ պագաշ, վէ Մօրթօն թիննէր՝ ֆրանսըզճանը կիւն իլէ թէքէլլիւմ իտիեօր վէ հէր պիր քէլիմէնի տիւշիւնիւեօր կիպի զանն օլունտուղու հալտէ,

— Ինկիլիզէ պիլիօրմիսինիզ, տէյի սօրտու :

— Խայր մօնսիէօ :

— Իսքաննեօլճա պիլիօրմիսինիզ :

— Պիր ազ :

— Օ հալտէ, սիղին իլէ Իսքաննեօլճա կէօրիւշիւէերի թէր- ճիհ իտէրիւմ, չիւնքի ֆրանսըզճա բէք ֆէնա կէօրիւշիւրիւմ :

Մօրթօն թիննէր՝ պու սէօղլէրի Իսքաննեօլճա իրատ իթ- տի, վէ կէնճ գատըն, մէրգումա օթուրմագ իւզրէ պիր իս- կէմլէ կէօսթէրտիքտէն սօնրա, քէնտիսինի տինլէմէնէ հա- զըրլանտը :

Մօրթօն թիննէր : (Իֆատէսինէ տէվամ իտէքէք) Մա- տէմքի Իսքաննեօլճա պիլիեօր իսէնիզ, գարթըմըն էնսէ թա- րաֆընը օգումուշ օլմալըսընը :

— Էվլէթ օգումում :

— Տիմէք տօն ժօզէ հագգընաա պահս իթմէք իյին կէլ- տիկիմի պիլիեօրսունուզ :

Պանգօ, պու քումի հիշ պիլմէզ կիպի կէօրիւնէրէք,

— Տօն ժօզէ՞մի : տօն ժօզէ քի՞մտիր, տէտի :

— Տօն ժօզէ կէնճ պիր Իսքաննեօլ տուրքի, սիզ քէնտի- նիզէ աչըդ իթմիշսինիզ տիր :

— Պէ՞ն մի :

— Էվվէթ սիգ . հաթթա հէր ագչա ր քէնտիսինի՝ կէօզ-
լէրի պաղլը օլարաք նէզտինիգէ ճէլպ իտիւօրսունուզ :

— Պու թօհա՛ֆ , զալիպա սիգ բէք տօղրու մալիւմաթ ալ-
մըշսընըզ :

— Էվվէթ :

— Քէնտի թարաֆընտա՞ն մը կէլիւօրսունուզ :

— Խայր , իլլա քէնտի հագգընտա կէօրիւլմէք իշին կէլ-
միշիմ տիր :

— Նէ՞ խուսուստա :

— Սէվկիւլիւ գըզըմ , պիրէր պիրէր թաատատը զանէթ
ուզուն օլան , պազը սէպէպլէրտէն տօլանը հէմ տօն ժօզէեէ ,
հէմտէ սիգէ ալէագատար պուլունմագտանըմ :

Պանգօ . - (իսթիհզաքեարի պիր կիւլիւլէ .) Թէշէքքիւր
իտէրիմ :

Պու արա մէրգումէ տօղուգ գանլըլըլընը քէսպ իթ-
միշ իտի :

Մօրթօն . - Պէն բրէնս ֆ . . Նին պիր տօթթուեում :

— Պէնիմ Բուսիալընը՞ն մը :

Պանգօնուն լէհճէսի ճիւզիճէ սօլտու :

Մօրթօն . - (տէվամ իտէրէք .) Բրէնս սիգի ֆէվգէլատէ
սէվէր , վէ օլ տէրէճէ տէ զիւատէ սէվէր քի , էկէր սիգի մէմ-
նուն իթմէք իշին սէրվէթինի մահվ իթմէք լազըմ կէլսէ պի-
լէ , պունտան տալսի քէնտիսի էսիրկէմէզ :

— Էվվէթ , էվվէթ , օրասընը պէն տէ պիլիւրիմ , լաքին հէ-
նուզ պունա վագթըմ օլտուղունտան , քէնտիսինի պունտան
սագընտըմագտանըմ :

— Հալպու քի տօն ժօզէ իլէ օլան միւնասէպաթընըզտան
խապէրտար օլուր իսէ , անլարսընըզ ա՛ . . .

— Աճա՛յիպ , օ միւնասէպաթը նա՞սըլ անլաեաճագ տըր :

— Պէն պիլիւրիմ :

Սօղուգ գան իլէ թէլէֆիիւզ իտիլէն պու սէօզ , կէնճ
գատընըն իւզէրինտէ , սլգու իշինտէ պուլունան պիր ատէ :

մէ թապանճանըն սէտասը կիպի թէէսոիր իթտի : Իմտի , ույ-
գուսուզլուգտան վէ հալը սիւքիւնէթինտէն պիրտէն պիրէ
ուեանըրճասընա ,

— Ահ , պու սահիհ տիր , վէ շիւպհէսիգ պուրաեա կէլ-
մէնիգ . . . տէտի , վէ իֆատէսինի տէվամէ ճէսարէթ իթմէ-
տիկի հալտէ , Մօրթօն եարտըմա միւսարաաթլէ ,

— Սէօգիւնիւզիւ իլէրի կէօթիւրիւն . ֆիքրինիգի անլաեօ-
րում . Պէն սըրընրզը պիտիկիմճիհէթլէ , պէնի , օ սըրըր ֆաշ
իտէր պիր քիմէն զանն իտիեօրսունուզ , տէյիլմի , տէտի :

— Էվվէթ :

— Խայր գըզըմ , օլ պապտէ եանըլըեօրսունուզ :

— Աճա'յիպ :

— Սիգէ կէլէն պիր տօսթ տուր :

— Հալպու քի պէն սիգի թանըմամ :

— Պունտա նէ՞ պէյիս վար տըր :

Մէգպուրէ հալէա մէրգումտ պաղարազ ,

— Նիհաեթէ Էֆէնտիմ , ֆիքրինիգի իյզան իտինիգ , տէտի :

— Ֆիքրիմի իյզան իթմէք գօլայ տըր :

— Սիգ , պէնիմ Բուսիալը բրէնս Բ . . . նին տօսթու օլտու-
ղունուզու պէեան իտիեօրսունուզ :

— Էվվէթ :

— Վէ տօն Ժօզէնին տօսթու օլտուղունուզու տա պիլ-
տիրիեօրսունուզ :

— Պէլքի անըն տա տօսթուեում :

— Աճա'յիպ , անլամաեօրում :

— Բէք ալէա , տինլէյինիգ :

Մօրթօն , քէյֆի պիր թարգտա գօլթուգլու իսկէմիէսին-
տէ եասլանտըգտան սօնրա , կիւլիւմսէտիկի հալտէ ,

— Պէն պիր ավճը ինկիլիզիմ , բէք չօգ սէյեահաթ իթ-
տիմ , վէ Բուսիատա բրէնս Բ . . . իլէ աեը ավընտա պուլուն-
տում , տէտի :

— Բէք էյի :

— Վէ Իսրանիատա տախի Ժօզէ իլէ գըրմըզը քէլէք
Ի-277

ավճըլըղը իթտիմ, Լմտի իքիսինին տէ տօսթու գալմադ իս-
թէրիմ:

— Պէնիմ տէ, տէյի՞մի:

— Էվվէթ:

— Լաքին պու միւշքիլ տիր:

— Խայր, վէ միւշքիլ օլմաարղընը տա կէօրէճէք ինիգ.
Բրէնս Բ... էմնիյնէթ տէնիլէն խուսուսա իսթինատ իտիպ
բահաթ օլտուղճա, տաիմա մէսուտ վէ պաիթիւնար օլա-
ճադ տըր:

— Հագդըսընըզ:

— Վէ տօն ժօղէ տէ սիզի, Բաւսիալը պիր բրէնճ իլէ էվ-
լէնմիշ պիր Բօլօնէզ բրէնսէս զանն իթտիքճէ...

— Վա՛յ, սիզ պուսու պիլիեօրմուսուսուզ:

— Ազիզէմ, պէն հէր շէյի պիլիրիմ:

Պանգօնուն գալարը չաթրտը, վէ հաեաթընա միւտա-
խէլէ իտէն վէ քեաֆֆէի սրրրլարընա վադրի օջան պու ա-
տէմտէն ֆէվդէլատէ սըդըլմաեա պալատը: Մօրթօն թին-
նէր իսէ:

— Տնն ժօղէ սիզի սէվէճէք տիր, տէտի:

— Էյ սօնրա՞:

— Լաքին էկէր տօն ժօղէ, սիզին, ֆամիւեաճա վազիեէ-
թի հագըգիեէնիպի խապէր ալըր իսէ, սիզի սէվէճէք եէրտէ
իհթիմալ քի կիճէ սէյեահաթլարընտան ֆաբիղ կէլէճէք տիր:

— Քէնտի պիլի:

— Տիմէք սիզ քէնտիսինէ բէր միւպթէլա տէյիլսինիզ:

— Խայր:

— Հաքպու քի սիզի, քէնտիսինին թանըմագ տա օլտուղու
պիր Իսթանեօլ ժէնէրալա թագաթիմ իթմէսինի ֆիքրինիզտէ
գուրմուշաուսուզ:

— Պուսհը տա մը պիլիեօրմուսուզ:

— Սիզէ սէօլլէեօրումքի, պէն հէր շէյի պիլիրիմ:

Մէզպուրէ կէնճ գատըն ճիւզիճէ հէեէճան էսէրլէրի ի-
րաեէ իտէրէք:

— Նիհանեթ մերաճնըզը պիտի լինի, պէնտէն նէ՞ իսթէ-
ն օրսունուդ, տէտի:

— Գրգըմ, սիզտէն իսթէտիկիմբէք ատի պիր շէյ տիր: —
Իքի խուսուստան պիրինի ինթիսապ իթմէնիդի իսթէրիմ.
Եանի, եա տօն ժօզէնին աչգ ու մուհապպէթինի վէ բրէնսէս
Ք... Նին հիմանէսինի մահվ իթտիրէնէք օլան պիր ֆէլաքէթէ
տիւշար օլմանա գաթլանմանըզը, վէ եախօտ պէնի տէ քէնտի
օեունունուգա տախիլ իթմէնիդի իսթէրիմ:

— Լաքին նէ՞ սէպէպլէ:

— Օրասը պէնիմ պիլէնէք իշիմ տիր:

— Բրէնսին հիշ պիր շէյտէն խապէրի օլմանաճագ մը տըր:

— Խայր:

— Տօն ժօզէնի՞ն տէ մի:

— Տօն ժօզէ սիզի սէվմէսինէ տէվամ իտէնէք, վէ սիզին
պիւնիւք պիր բրէնսէս օլտուղունուգա թէմամիյլէ իթիգատ
իյլէնէնէք տիր:

— Պէնի ժէնէրալըն խանէսինէ կէօթիւրէնէք մի տիր:

— Հայ հայ:

— Բէք էյի. օ հալտէ պէն տէ սիզի օեունունմա իլհագ
իտէրիմ:

— Շիմտի անլանօրում քի ունուչապիլէնէնիդ. Ան-
ճագ շուրասընը սիզէ պէնան իտէրիմքի. պէնիմլէ իշ կէօ-
րէն՝ մէզար կիպի սիւքիւթի ինթիսապ իթմէլի տիր: Եալը-
նըզ պիր սըրըլն իֆշա իտիւմէսի ագըպինտէ, խանչէր տար-
պէսինէ տիւշար օլմանաղընըզը պիլմէլիսինիդ:

Պանգօ կէօզլէրինի գալաըրըպ, մուսահիպինին սօղուգ
գանլը պագըրշընտան՝ օլէսըարի շախսըն հիւքմիւնէ թապի
օլտուղունու անլատը:

30

Իբր կիւն սօնրա Պանգօ՝ հէման օնունճու տէֆա օլարագ կէօզլէրի պաղլը օլտուղու հալտէ խանէօինէ կէլմէքտէ պուլունան տօն ժօղէեէ ,

— Տօթում, պու կիւնլէրտէ սիղէ էյի պիր խապէր վէլէճէեհիմ : Լաքին պիլմէմքի պիր կիւն ադչամա գատար պէնիմիլէ պիրլիքտէ վազըթ կէչիրմէքլիկինիզ՝ օրդճէ էյի պիր խապէր ատտ օլունո՞ւր մու , տէտի :

— Աճաջիպ , պէնիմ իչլին պունտան տահա զիեատէ մէմնուն օլունաճպգ նէ՞ խապէր օլապիլիր . պէն օ կիւնիւ ատէթա ճէննէթտէ կէչիրիեօրուն՝ տէյի ատտ իտէճէեհիմ :

— Հալպուքի պու խուսուս հէնուզ մուհագգադ տէյիլ տիր : Սէրպէսթ օլաճազըմը իւմիտ իտիեօրում , ֆազաթ էմին տէյիլիմ :

— Նիհաեէթ պունա նէ՞ վադըթ մուվաֆֆադ օլապիլէճէքօինիզ :

— Տինլէյին . թէմամիլլէ էմնիյեէթ իտպիլէճէկինիզպիր խըզմէթ բեարընըզ վա՞ր մը տըր :

— Էվվէթ :

— Սաաը՞դ մը տըր :

— Չանն իտէրիմ , չիւնքի օ ատէմին հաեաթը էլիմտէ կիպի տիր :

— Իչթէ պու զարիպ . . . սիզ օ ատէմին հիքեաեէսինի պանա նաղլ իտէրսինիզ , տէյիլ մի :

— Էվվէթ . . . ֆազաթ էվվէլա . . .

— Անլաեօրում, պիմէք իսթէեօրսունուգ, Իմտի հէր կիւն, սաաթ իւչ ըատտէլէրինտէ, պու ատէմի, գըեաֆէթի խուսուսիեէսիյլէ վէ շաբգասընտա մալի պիր շէրիտ օլարագ Թիւիւերըի թարաֆընտա կէզինմէեէ կէօնտէրինիգ:

— Է՛յ...

— Հէբսի պու գատար: Գուսուըունու սօնրա անլարսընըգ:

— Տօղըուսու սիգ պիր պիմէճէսինիգ:

— Հաեաթտա օլան պիր պիմէճէեիմ: Տէյի՛լ մի:

Մէրգում, Պանգօնուն էլինի տօտագլարընա կէօթիւրէրէք,

— Հէմտէ լաթիֆսինիգ, տէտի:

Տօն Ժօղէ, գաթիլ Ջամբանըն քէնտի խըզմէթինէ նասըլ կիրմի, օլաուղունու հիքեաեէ իթտի, վէ պատէհու մուֆարա-գաթ գէմանը կէլտիկինտէ, մէրգում հէր վագըթտան զիեա-տէ մէֆթուն պիր հալտէ օլարագ ալտէթ իյլէտի:

.....

Իմտի իրթէսի կիւն սաաթ իւչտէ տօն Ժօղէ՝ Թիւիւերըի ճիվարընտա տօլաշմագ իւզրէ Ջամբանը կէօնտէրտիկի հալ-տէ, քէնտիսի աէ մատմազէլ Գօնսէրսիօնա ըէսմի վիզիթա վէրմէք իւզրէ Պապիօն սօգաղընա ազիմէթ իթտի:

Ջամբա, մահէլլի մէզքիւրտէ էնինէ պօեունա կէզինտիկի էսնատէ, պիր շախսը մէճհուլ եանընա կէլէրէք,

— Իսմինիգ Ջամբա՞մը տըր, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ:

— Տօն Ժօղէնին խըզմէթինտէ՞մի պուլունուեօրսունուգ:

— Էվվէթ:

— Քէնտիսինէ սատը՞գ մըսընըգ:

— Շիւպհէսիգ:

— Կէլին, Սըարթագուս սանէմի ալթընտա օթուրալըմ:

— Նի՛չին:

— Պաղչէնին օ թարաֆը խալի օլտուղունտան, օրատա կէօրիւչէպիւրիգ:

— Բէք էյի ,

Պէօյլէճէ մէրգաւար իշար օլունան մահէլլէ կիտիւյ օթուրտուար . Շախսը մէճհուլ քէլամա աղաղլէ ,

— Իսմինիզ Զամբա տըր , վէ տօն ժօզէ տէ , սիզի , դաթըլկեահտան գուրթարմագ իւզրէ քէնտի խըզմէթինէ ալմըշ տըր , Կէտի .

Զամբա՝ տօն ժօզէ իլէ մէվճուտ օլան էսքաքի շիրքէթէրինին մէրգուլթարափընտան հիշ պիր քիմսէնէ ֆաշ իսիլմէմիշ օլտուղունու գանն իթտիկի ճիհէթլէ , պիրտէն պիրէ մէզքիւր իֆատէեի իշիթտիկինտէ , լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլտու , վէ շախսը մէճհուլ շու եօլտա տէվամ իյլէտի .

— Իյմա իթտիկիմ վագըա՝ պունտան ալթը սէնէ էվվէլ վուգու պուլմուշ օլուպ , պինապէրին հէնուզ հիւքմիւ դանուն ալթընտա պուլունուեօրսունուզ . Շէօյլէքի սիզի տէրտէսթ իթտիրիպ , Իսքանիա ատլիեէսինէ թէպլիմ իյլէմէք իւզրէ , եալընըզ Ֆրանսըզ միւտտաի ռմուլիլինէ պիր թէզքիւրէ եազմագ քեաֆի տիր . Տօն ժօզէնին իթիպարը նէ մէրքէզտէ օլսա , եինէ սիզի գուրթարմագ :

— Բէք , էյի մէրամընըզ նէ՞ տիր .

— Իքի քիշի վար տըր քի , սիզին իւզէրինիզտէ հաեաթ վէ էօլիւմ հագգլինա մալիք տիրլէր . Պունլարտան պիրի տօն ժօզէ տիր .

— Տիկէրի՞ :

— Պէն իմ :

Զամբա , պաշընը էյտիկինտէն , մուսահիպի ,

— Իշթէ կէօրիւեօրսունուզ քի , տօն ժօզէ սիզին սըրըրընըզը մուհաֆազա իթմէմիշ տիր , շիւնքի պէն օ սըրըրա վագըֆ օլմուշում տուր , տէտի .

Զամբա , հիտտէթլէ ,

— Ինթիզամըմը ալաճաղըմ , տէյի պէեան իյլէտի .

— Պու հալտէ քէնտի հագգլինա կէօթէրտիկինիզ սատագաթ ուզուն միւտտէթ տէվամ իտէմէզ .

— Օնա նէ՞ շիւպհէ :

— Պագըն "իզէ սէօլլէտիմ, Պէն տօն ժօղէտէն տահա
զիեատէ գուզվէթիւիմ, վէ քէնտիսինի մահվ իթմէք իս-
թէրիմ: Շու գատար քի մողսէտիմէ էրմէք իչին սսնա իհ-
թիեաճըմ վար արը: Լաքին միւսթէրիհ օլ, պէն դաեթ
ճէօմէրտիմ, վէ սէնին հադդընտա ճէօմէրտճէ մուաթէլէ ի-
տճճէնիմ:

Պու սօն սէօզլէր՝ հայտուտը սազըդըն թամաքեարլը-
ղընը թահրիք իթտիկինաէն, էվլէնճէ հիսս իտէկէտիկի տէհ-
շէթ եէրինէ փըրսաթտան իսթիֆատէ ֆիքրիյլէ էմրի պասի-
րէթ իւզրէ հարէքէթէ գարար վէրտի:

Մուսահիպի. — Շարթարըմըզը թայեին իտէլիմ. սէն նէ՞
գազանընթօրսուն:

— Տօն ժօղէ պանա պին ֆրանգ վէրիեօր:

— Սէն նէ՞ չալընթօրսուն:

— Օն պին ֆրանգ:

— Նէ՞ ումուեթօրսուն:

— Տօն ժօղէ՝ մատաղէլ Գօնսէրսիօն տը Սալլանտրէրա
իլէ էվլէնէճէք օլուրսա, անըն վէքիլսարճը օլաճաղըմ, վէ օլ
վազըթ իսթէտիկիմ կիպի իշլէրի գուլլանաճաղըմ:

— Իւմիտլէրին ազըլսըզճա տըր:

— Նի՞շին:

— Զիւնքի տօն ժօղէ մատաղէլ տը Սալլանտրէրա իլէ էվ-
լէնմէեէճէք տիր:

— Աճա՛յիպ:

— Եկէր էվլէնէճէք օլուրսա, իզտիվաճընըն իրթէսի կիւ-
նիւ գաթլ իտիլէճէք տիր:

Պիրտէն պիրէ շախսը մէճհուլուն կէօզլէրինտէ ֆէՊդէ-
լատէ պիր բարլագլըդ հասըլ օլուպ, Զամբա իսէ, դաեթթ
զէքի պիր ճանի օլտուղու ճիհէթլէ, գարչըսընտմ պուլունան
շախսըն քէնտիսինտէն տահա իւթիւն օլտուղունու անլատը:
Անճագ տօն ժօղէերի թէհտիտ իտէկէլէն խանչէրին, Դժնսէր-
սիօն իլէ էվլէնմէք իսթէեէն պիր ըաքիպին էլինտէ պուլուն-
տուղունու անինտէ տէրք իթտի, վէ իֆատէեէ աղաղլէ:

— Ի՞նչն ընկի կիթկիտէ քէսպի վէխամէթ իտիեօր, տէ-տի, վէ շախսը մէճհուլ տախի,

— Էկէր տօն ժօղէ եաշարսա, սիղէ հիշ պիր ֆայտէսի օլմաեաճադ տըր, տէտի:

— Էյ էօլիւրսէ՞:

— Օլվադըթ սանա ճէօմէրտտէ միւքեաֆաթ վէրիլէճէք տիր: Շէօյլէքի տօն ժօղէնին, հէր ագշամ նէ եաբմադ իշին Բօշէ սօգաղընա կիթմէքտէ օլտուղունտան խապէրտար օլուր իօեմ, սանա օն պին ֆրանգ վէրէճէեիմ:

— Բէք էյի. սօնրա՞

— Տօն ժօղէնին՝ մատմազէլ տը Սալլանտրէրա իլէ ադտը իզտիվաճընըն միւմքինսիզ օլտուղու կիւն սանա եիւզ պին ֆրանգ իթա գըլընաճադ տըր:

— Հէք պու գատա՞ր մը:

— Ուրա եէրտէ մաաշըն տա իքի պին ֆրանգա իպլաղ իտիլէճէք տիր:

Այնի վազըթտա շախսը մէրգում ճիզտանընը չըգարըպ, Ջամբաեա պին ֆրանլըգ պիր պանգնօթ վէրէրէք, — Պու սի-զին պիրինճի օն պէշ կիւնլիւք իւճըթիինիզ տիր, տէտի:

Օլ վազըթ Ջամբա, քէնտիսինի զաեթթ պահալը սուրէթ-տէ սաթըն ալան պու ատէմէ խիթապէն,

— Տօն ժօղէնին հէր ագշամ Բօշէ սօգաղընա կիթմէսի, Կատինա-նիկարա նամ Չինկեանէ գըղընը կէօրմէք իշին տիր, տէտի, վէ մէզպուրէ իլէ տօն ժօղէ արասընտաքի հի-քեաեէի, օ գարընըն գըսգանճըղընը, անըն շէտիտ վէ վահ-շիեանէ աշգընը նազլ իթտի: Անճադ պիշարէ տօն Բէտըօ հազգընտա պիլիթթիֆադ իրթիքեապ իթմիշ օլտուգլարը ճինաեէթին սըրընա վազըֆ օլմատըղը ճիհէթլէ, օնտան պահս իթմէտի:

Շախսը մէճհուլ, Ջամբաեը քէմալը տիգդաթլէ տինլէ-տիքտէն սօնրա,

— Տօն ժօղէ բաաթ գաշտա Չինկեանէ գըղընըն նէզտի-նէ կիտէր, տէյի սիւալ իթտի:

— Սաաթ օնտա :

— Հէր ագչամձը :

— Էվվէթ :

— Ձինկեանէ գրգընըն խանէսինէ կիտէն էրքէք եալընըզ քէնտիսի՞ մի տիր :

— Էվվէթ , պէն վէ քէնտիսինտէն դայրի քիմսէ կիթմէզ :

— Վա՛յ , տիմէք սէն տէ օ էվէ կիտիեօրսուն :

— Էվվէթ , կիւնտիւզ , սաաթ իքիտէ պէն կիտէրիմ :

— Հէր կիւն միւ :

— Էվվէթ :

— Նէ՞ եաբմագ իչին կիտէրսին :

— Սիեա՛հ էլպիսէ վէ պէեազ գրազաթ կիւեինմիշ օլտուղում հալտէ թապիպ մագամընտա կիտէրիմ : չիւնքի քիմսէնին կէօրմէմիշ օլտուղու վէ հէր քէսին խասթա գանն իթտիկի օ գատընըն պիր թապիպի պուլունմասը կէրէք տիր :

— Տօղրու տուր : Տիմէք Լապօրտ մէյտանընտան իչէրի կիւրիեօրսուն :

— Էվվէթ , վէ տօն ժօզէ տէ Բօշէ սօգաղընտան կիրէր : Էվին գաբուսուսու տօն ժօզէի ասլա կէօրմէմիշ օլուպ , եալընըզ պէնի թանըր :

— Կիրտիկինիզ տալրէնին եալընըզ իքի գաբուսու՞ մու վար տըր :

— Խայր , իւչիւնծիւ պիր գաբուսու տալի վար տըր , վէ օ գաբուսու նէ՛ Ձինկեանէ գըզը , նէ՛ ատէմլէրի պիլմէզլէր :

— Օ գաբու նէ՞նէ գուլանըլըր :

— Կատինա Բարիսէ կէլտիկի գէման տօն ժօզէ ֆէվզէլատէ գըսգանճ օլուպ , անըն իւզէրինէ նէզարէթ իթմէք իւզըն իքի չաշուտ թայեին իթտիքտէն պաշգա , քէնտիսի տէ նէ սէօյլէնտիկինի , նէ տիւչիւնտիւկիւնիւ անլամագ իսթէտիկինտէն , Կատինանըն կէլմէսինտէն էվվէլ հալվէթ օտասընըն տիվարընտա կիզլի պիր տէլիք աշտըրմըշ , վէ պու տէլիկէ կիրմէք իչին տէ պիր եօլ եաբտըրըպ , սլազը տէֆա կիւնտիւզ վագթը , Ձինկեանէ գըզընըն , իհթիեար սիւտանասըյլա ճէրէ :

եան իտէն միւքեալէմէլերին տինէմէք իչին օ տելիկէ կիր-
միշ տիր :

— Լաքին հալվէթ օտասընտա ճէրէեան իտէն ահվալ օ
տելիքտէն նա՞սըլ կէօրիւլէպիլիր :

— Շըմինէ իլէ բէնչիրէ արասընտա մէվզու պիր թասվի-
րին իւզէրինտէ կէօզէ կէօրիւնմէեէճէք սուրէթտէ պիր տէ-
լիք վար տըր :

— Հալվէթ օտասընա կիրիւլէպիլինի՞ր մի :

— Պիր եաեա պասըլտըղը հալտէ , պիր գաբուեու սէթր
իտէն օ թասվիր քէնտի քէնտիեէ տէօնէր :

— Բէք էյի . եարըն տօն ժօզէնին կէլէճէկի սաաթտա օ
տելիկէ կիրմէք իսթէրիմ :

— Բէք ալէա . սիզի թէքըար նէ՞ վագըթ կէօրէերիմ :

— Եարըն ագչամ պուրատա սաաթ տօգուզտա :

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա շախսը մէճհուլ վէ Զամբա
պիրիպիրինտէն այրըլտըլար :

.....

Շիմտի Զինկեանէ դըզըն տաիրէսինէ կիրէն շախսը դարի-
պին քիմ օլտուղու անլաչըլտըղը հալտէ , հիքեաեէմիզէ օ ճի-
հէթտէն տէվամ իտէպիլիրիզ :

Տօն ժօզէնին մէրգումէեէ իչիրմիշ օլտուղու մարասքէն
տէնիլէն իչկինին զէհիր օլտուղու՝ պիր բարչա չէքէրին մէզ-
քիւր զէհիր իլէ միւլէմմա իտիլիպ , օրատա պուլունան բաբա-
ղանա եէտիրիմէսի , վէ անըն տախի էօլմէսիլէ անլաչըլմասը
իւզէրինէ , կէնճ գատըն սօն տէրէճէ պուղզ ու առաւլէթ հիսս
իտէրէք :

— Մատէմքի եիրմի տէօրթ սաաթ եաշահաճագ իսէմ ,
պէն տէ քէնտիսինի թէլէֆ իտէրիմ , տէտի :

Մէզպուրէ պու սէօզիւնտէն սօնրա էլինէ պիր խանչէր
ալարագ , տիշարը գօշմագ իւզրէ իքէն , շախսը մէճհուլ իշ-
պու սիլահը էլինտէն չէքիպ ,

— Հիշ տիւշիւնմէեօրսուն քի , տօն ժօզէ տէ սէնին իլէ

պիրիքտէ օ իշկիտէն իշտի իսէ, թէրքի հաեաթ իթմէք իշին սէնին խանչէրինէ միւհթաճ տէյիլ տիր, տէտի:

— Սահիհ տիր. պէնիմտէ պունա ագլըժ էրմէեօր. էկէր քէնտիսի տէ թէրքի հաեաթ իտէճէքսէ, նիշին պէնի թէլէֆ իթմէք իսթէմիշ տիր:

Շախսը մէճհուլ. (կիւլէրէք.) Պուրասընը անլամտեօրմոսուն. քէնտիսի պատը զէհիր իշմիշ տիր:

— Հա՛ շիմտի անլամտըմ. լաքին զալիպա պէնիմ խանչէրիմի ասլա իշ եէրինէ գօյմամիշ տրր:

Շախսը մէճհուլ ումուղլարընը չէքէրէք:

— Միւսթէրիհ օլ, սէն տէ էօլմէեէճէքսին, տէյինճէ, կէնճ գատըն մէսէրըէթինտէն նաշի ըէֆը սէտա իյլէտի, վէ մէրգում իլավէի մէգալ իլէ,

— Զիւնքի սէն տէ, հիշ պիլմէտիկին հալտէ սաեէմտէ պատը զէհիր ալտըն, տէտի:

— Պէ՞ն մի:

— Էվլէթ սէն. շու պէեաղ թօգ՝ պատը զէհիր տիր:

Կէնճ գատըն իշպու իֆատէեի իշիտինճէ, տէրհալ մէրգումն անաղլարընա գաբանարագ, իզհարը թէշէքքիւր իթտիկի կիպի, Զինկեանէլէրէ մախսուս պիր թադըմ էֆքեարը պաթըլէ իլէ տէ, անը էվլէլա շէյթան, սօնրա վալիտէօի վէ բէտէրի ատտ իյլէտի, վէ շախսը մէճհուլ տախի մէզպուրէնին մէզքիւր էֆքեարընտան իսթիֆատէ իտէպիլէճէկինի միւլահազա, վէ իֆատէեէ տէվամլէ:

— Հէր նէ տախի օլտա, սէն սէլամէթինի վէ ինթիպամընը պանա պօրծլուսուն, տէտիկինտէն, չինկեանէ գըզլն շիւքրանիեթ հիսսի գըսգանճլըզ վէ հիտտէթ հիսսինէ թէպտիլ օլուպ:

— Տօն ժօզէնին պէնի թէլէֆ իթմէք իսթէտիկինին իսպաթընա տէսթրէս օլտում. խիեանէթինին իսպաթընը տա կէօսթէրիւսէնիզ, եէմինիմի թութուպ թութմատըղըմը անլարսընըզ, տէտի:

— Եադընտա օ իսպաթը տա կէօրէճէքսին, Շիմտի պէ-

նի տինլէ, տօն ժօղէնին սէնի զէհրլէմէք իսթէտիկինի կէօր-տիւն :

— Ալչա՛գ :

— Հաթթա եիւղիւնէ կիւլլըէք, էլլերինի սըգարապ, վէ եարըն թէքըար կէօրիւշիւրիւղ տիւէրէք պուրատան կիթտի, էօյլէ տէյի՛մ :

— Խայի՛ն :

— Լաքին եարըն պուրատա կէտիկինտէ, սէնին նաշընը պուլաճաղընը մէմուլ իթմէքտէ տիր, Հալպուքի պերհաւաթ օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ, ֆէվզէլատէ տիւչարը հիտտէթ օլաճապ, վէ հէր հալտէ սէնի գաթլու թէլէֆ իթմէկէ եէ-մին իթմիշ օլմասըյլա, տիկէր պիր թէտպիրէ միւրաճաւաթ իտէճէք տիր :

— Ղատտա՛ր :

— Շէօյլէ քի, զէհրին իգթիտարսըղըղընը կէօրմէքլէ, խանշէր գուլլանաճապ, Վադաթ սէն հիշ պիր շէյտէն գօրգ-մա, պէն սէնին իւղէրինէ նէղարէթ իտիւօրում, Շու գատար քի, սէն վաղիֆէնի իճրատէ գուսուր իթմէմէլիսին :

— Նա՛սըլ :

— Էվվէլքի կիպի քէնտի հապընտա միւլաիմ վէ մու-հապպէթլի օլմալըսըն :

— Փադաթ պատը զէհրի ալմըշ օլտուղումու անլաեա՝ ճապ տըր :

— Շիւպհէսիզ, վէ էվվէլ էմիրտէ քէնտիօինի էլէ վէրմիշ օլմասընտան տօլաեը խըզմէթքեարընը իթհամ իտէճէք տիր, չիւնքի պլնիմ վիճուտիմի պիլմէզ :

— Բէք էյի, սօնրա՛ :

— Շիւպհէլէրինի տէֆ իթմէլիսին, վէ գահիրէն իշի՝ զէհր-րին իգթիտարսըղըղընա հասը իթտիրմէլիսին, վէ եարըն սաւաթ իւշէ տէօրտէ գատար ուեուեօր կիպի կէօրիւնմէլիսին : Սաւաթ օնտան էվվէլ պէսլէմէնի չաղըրմատասըն : Տօն ժօղէ կէլէճէք օլուրօա, պաշընըն աղըրըղընտան վէ ույպ ունուլն ուղանմիշ օլմասընտան պահսլա, պուլնու՝ զիեատէճէ աֆիօն եէմիշ օլտու-

դունա իսնատ իթմէլիսին. Պաղը տէֆա աֆիօն պատը զէհիր տիր. Շիմտիլիք կիճէլէր խայր օլտուն, եարըն կէօրփւշիւրիւզ.

Միւթէադըպէն Կատինա Նիկարանըն կէօզլէրինի պաղլա- երպ, շախսը մէճհուլ, մէրգսւմէնին դուլաղընտան աշպղըեա, «Արապ խըզմէթքեարըն իլէ սիւտանանտան սագըն» տէտիք տէն սօնրա, օրատան մուֆարադաթ իթտի.

31

Տօն Ժօզէ՝ Ձինկեանէ գըղընըն տաիրէսինտէն չըգարքէն, սիւտանաընա,

— Մատամըն պու ագշամ դաեթ եօրկուն տուր, եարըն սագըն քէնտիսինի ուեանտըրմաեասըն, տէտի.

Մէրգուլ, ուզոլն միւտտէթ մուհապպէթի շէպիտէ իլէ սէվմիշ օլտուղու պու գատընըն պիր տախի ուեանմաեաճա- ղընա գանմըշ օլուպ, հալպու քի քէնտիսի ճինաեթ իշլէրինւ տէ ալըչըգ օլմագլա պէրապէր, սօգաղա չըգտըղընտա, գալ- պի շիտտէթլէ չարքմաեա պաղլատը, վէ կէօզլէրինի մէգպու- րէնին հալվէթ օտասը բէնշիրէլէրինէ աթֆ իլէ, պիր ա՛հ ի- տերէք,

— Ձէվալը Կա՛տինա, իշթէ աշգ ու մուհապպէթ պէօյլէ կէչէր, տէտի.

Ձէնտ տագըգա սօնրա, տօն Ժօզէ՝ ճինաեթի վագըա- լընտան տօլաեը պիր իդտիրապ հիսս իտիպ, ֆագաթ Ձին- կեանէ գըղընըն թէհատլէրինի խաթըրլամագլա,

— Պէօլէ օլմասընը քէնտի իսթէտի, տէտի, վէ պաչընը
էնսէսինէ չէվիրմէքսիզին օրատան կիթտի:

Օնտան սօնրա տօն ժօզէ էվինէ ազիմէթլէ, էլպիսէսինի
թէպտիլ իտիպ, ջամբա՝ էֆէնտիսինի եիւզիւ սօկուն վէ պիր
ազ հէսէճան իչինտէ օլարադ կէօրտիւկիւնտէ,

— Մաթլուպ հասըլ օլտու, տէյի՞մի, տէտի:

Տօն ժօզէ. — (պաչը իլէ) Էվվէթ, տէյի ճէվապ վէրտի:

— Իչտի՞մի:

— Հիչ շիւպհէ կէօսթէրմէքսիզին իչտի:

— Ջէվալլը կա՛տինա... եիրմի ալթը չաղընտա էօլմէ՛ք:

— Սուս օլ, օնտան պահս իթմէ:

Մուախարէն մէրգում, միւքեալէմէերի թէպտիլ իթմէք
իսթէրճէսինէ,

— Պու կիւն տէ՞մի Թիւիւերըրի պաղչէսինտէ քիմսէերի
կէօրմէտին տէյի սօրտու:

— Խայր:

— Իչթէ պու դարիպ, տահա տիւն պանա թէէմին իթ-
տի քի...

— Էֆէնտիմ, զանն իտէրիմքի օ գատըն զաթընըլա վէ
խըզմէթճինիզլէ էյլէնիեօր, զիրա հէր կիւն Թիւիւերըրի պաղ-
չէսինտէ տօլաշտըլըմ հալտէ, հիչ պիր նէթիճէսէ տէսթրէս
օլամաեօրում:

Տօն ժօզէ՝ ումուզլարընը չէքիպ, իսթիեարը սիւքիւթ իթ-
տի, վէ էլպիսէսինի թէպտիլ իթտիքտէն սօնրա, մահէլլի
մուպսէնէ ազիմէթ իյլէտի:

Օրատան արապաեա ըաքիպէն, կէօզլէրի պաղլանտըգ-
տան սօնրա Պանգօնուն նէզտինէ կիթտի, ֆադաթ օ ադչա-
մը մէզպուրէ օլտէրէճէ մահզուն իտի քի, Տօն ժօզէ,

— Նէ՞ օլմուշսունուզ, ազիզէմ, տէտի:

— Դալպէն բէք միւքէտտէրիմ, տէյի Պանգօ ճէվապ
վէրտի:

— Սի՞ղմի, ֆադաթ նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ:

— Եանըմտա օթուրուն տա սէօյլէերիմ. պէնի տիւշարը
իզթիրապ իտէկէլէն քէտէրին իյզահը դաեէթ ուզուն տուր:

— Բէճա իտէրիմ, սէօյլէեինիդ:

Տօն ժօղէ, սաիր կիւնլէր, կիպի Պանգօնուն էլլէրինի թու թմագ իսթէտի իսէ տէ, մէրգումէ գօյ վէրմէտի:

Տօն ժօղէ պու թէպէտտիւտէն տօլաեը հայրէթ կէս-
թէրտիկինտէն, կէնճ գատըն պիր ազանըգ սիւքիւթ իթտիք-
տէն սօնրա,

— Տօ'սթում, սիգտէն այրըլաճաղըմ, տէտի:

— Այրըլաճա'գ մըսընըզ:

— Էվվէթ պէն կիտիեօրում:

— Ֆագաթ պունուն իհթիմայի եօգ տուր:

— Զէվճիմ պէօյլէ իսթէեօր:

Տօն ժօղէ պու սէօղտէն օլգատար միւթէէսսիր օլտու
քի, օնսուղ եաշամանաճաղընը զանն իլէ, տէրհալ տիզլէրինէ
գաբանարագ,

— Պէնիմ էօլմէմի՞ մի իսթէեօրսունուզ, տէտի:

Պու իֆատէ օլ տէրէճէ միւէլլիմ վէ միւէսսիր պիր թարգ-
տա թէլէֆֆիւզ օլունտու քի, կէնճ գատըն պունտան ֆէվ-
գէլատէ միւթէէսսիր կէօրիւնէրէք,

— Մօ'նսիէօ, պու շէյլէր պէնճէ անլաշըլմազ պիր հալտիր:
Իմտի բէճա իտէրիմ, պիր ազանըգ իյզահը մատտէ իտէլիմ
տէտի:

— Ֆագաթ մատամ...

Մէրգումէ իսէ, տօն ժօղէնին սէօղիւնիւ քէսէրէք,

— Պէն սիգէ, եօլնու օլաճաղըմը պէեան իթտիմ, սիգտէ
պէնիմ տիզլէրիմէ գաբանտընըգ, աէյի պէեան իյլէտի:

— Խա'յր կիթմէեէճէքսինիդ. պու միւմքին տէյիլ տիր:

— Լիսանընըզ, թավըընըզ՝ պէնի սէվմէքտէ օլտուզունուզ
լուսուսունտա քէնտիմի իսքեաթ իտիեօրլար:

— Էվվէթ, եէմին իտէրիմքի, սիգի սէվէրիմ:

Պանգօ. - (գահգահա իլէ կիւլէրէք.) Իշլթէ պու զարիպ:

— Նէտէ'ն:

— Սիզ, պէնի սէվմէքտէ օլտուզունուզու պէեան իտիեօր-
սունուզ, տէյի'լ մի:

— Էվվէթ, մէճնուն կիպի սէվէրիմ:

— Եա'անճը:

— Կէօղլէրիմտէքի եաչարը կէօրմէեօրմուսունուզ:

Յիվազը մէրգում պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի զէման կէօղլէրի եաչարմըջ օլուպ, հալէա մէզպուրէնին տիղլէրինէ գաբանմըջ օլարազ տուրուեօրտու:

Սախթէ Բօլօնէզ. (սօղուգ գան իլէ.) Մօնսիէօ, գարշըմտա օթուրուն վէ սիւալլէրիմէ սատէճէ ճէվապ վէրին:

— Սէօյլէեին մատամ:

— Իսմինիզ տօն ժօզէ տ'Ուվար տըր, տէյի'լմի:

— Էվվէթ մատամ:

— Սիզ տօն Բաէզ տիւդ տը Սալլանտէրանըն եէկէնիսինիզ:

— Էվվէթ մատամ:

Տօն ժօզէ, մէզքիւր սիւալտէն սարսըլտը:

Պանգօ (տէվամէն.) Տիւգիւն պիր գըզը վա'ր մը տըր:

Տօն ժօզէ. (պաշը իլէ.) Էվվէթ:

— Իսմի մատմազէլ Գօնսէքսիօն մու տուր:

Տօն ժօզէ. (քէնտի քէնտիւնէ) իզտիվաճըմը խապէր ալմըջ:

— Սիզին՝ մատմազէլ Գօնսէքսիօն իլէ Էվլէնէճէկինիզի լիվաեթ իտիեօրլար:

— Մատաէ եալընըզ ըիվաեթճէն իպարէթ տիր, մատամ:

— Վա'յ...

Տօն ժօզէ, Պանգօնուն հիտտէթի սէպէպինի, վէ մէզպուրէնին հարէքէթ իտէճէկի սէօղլիւնին տէ ապը օլմատըղընը անլատը: Իմտի մէրգում՝ ղաեթ գուրնազ պիր քիմնէ օլտուղունտան, մուխաթարաեը կէչիրինճէ, պաշընը տօղրուլթ տու, վէ պատէհու:

— Մա'տամ, սիզի իչղալ իտիեօր կիպի կէօրիւնէն պու չէյլէր հագգընտա միւսաատէնիզլէ պազը իրզահաթ վիրմէք խաթէրիմ, տէտի:

— Պո'ւեուրուն մօնսիէօ:

— Պէնիմ, տօն Բէարօ իսմինտէ պիր գարընտաշըմ վար տըր :

— Պիլմէօրտում :

— Պու գարտաշըմ՝ Գօնսէքսիօնուն նիշանլըսը տըր : Գարտաշըմ իսէ խասթա օլտուղունտան, վէ ամճամ տիւգ տը Սալլանտրէրա՝ հարիգ օլտուղու իւնվան վէ մէսնէտլէրին՝ ֆամիւեանըն խարիճինէ չըգմասընը իսթէմէտիլինտէն...

— Զանն իտէրսէմ տիւգ՝ Իսքանիա ասըլգատէկեանընտան տըր :

— Էվվէթ մատամ :

— Բէք էյի...

— Իշթէ պէնիմ սէրպէսթ օլտուղում, եանի սիգէ թէսատիւֆ իթմէքլիք իգպալինէ հէնուղ նաիլ օլմամըշ օլտուղում պիր ղէմանտա, գարտաշըմ շաեէտ վէֆաթ իտէրսէ, Գօնսէքսիօն իլէ պէնիմ էվլէնմէքլիկիմի գարարաշտըրմըշ տըր : Հալպուքի գարտաշըմէ օլմէմիշ տիր... եաշաեաճագ տըր... պէն տէ...

— Տո'ւրունուգ...

Լաքին մէրգում, մէգպուրէնին պու արա կէօսթէրտիկի ղահիրի սիւքիւթտէն ալտանարագ, էլինի թուլթմաեա պիւճէսարէ,

— Պէնի ալտատըեօրսունուգ... սիգ կիթմէեէճէքսինիգ... պու խուսուսու կէօղլէրինիգտէն անլաեօրում... սիգ պէյն էլ խալգ տէվէրան իտէն պիր թագըմ սէօղլէրէ ինանմագլա, աչգ ու մուհապպէթիմ հագգընտա չիւպհէ իթմիշսինիգ... տէտի :

Պանգօ - Սինեօր տօն ժօղէ, Ալլահ իթմէեէքի, սիգ գատէրինիգ իգթիգասընճա, սէրվէթ վէ բարլագ պիր վազիեէթէ նաիլ օլաճագ սուրէթտէ պիր իգտիվաճ տաիրէսինէ կիրմէք իսթէտիկինիգտէ, պէն պունա մանի օլմագլըղը պիր տագըգա պիլէ խաթըրմտան կէչիւրէեիմ :

Տօն ժօղէ, պու ղահիրի ալիճէնապլըգտան ալտանարագ :

— Սիգ հագըգէթէն պիր մէլէքսինիգ, տէտի :

Պանգօ - (տէվամէն) Լաքին տօն ժօղէ, պէն էյլէ պիր

մէմէքէթտէ սօղմուշու մտուր քի, պունտա եղղըմըջ օլան
գարլարըն ալթընտա սընագ պէտէլէրին հէրարէթի շէտիտէ-
սի մէվնուտ տուր: Պէն ապէն Սլավըմ տօն ժօղէ, կէնճիկի-
մի Զինկեանէլէր արասընտա Կէշիրմիշիմ տիր, վէ Բարիս շէհ-
րի՝ շամբանիա շարապընըն տէնիգ տալղալարը կիպի ագաթղընը
կէօրտիւկիւ միսիլու, պէն տէ, հէնուգ պէշիրտէ օլտուղում
զէման, ինսան գանընըն ագաթղընը կէօրմիւշիւմ տիր, Իմտի,
պիր զէվնէտէն տօլաեւր դըսգանճ օլմաեանագ գառնուր ճէնա-
պըմ վար իսէ տէ, աշգ ու սէվտա ալէմինտէ պիր ըաքիպէմ
պուլունմասընա թէհամմիւլ իտէմէմ, տէտի:

Տօն ժօղէ սարսըլտը, վէ կէնճ գատըն տալսի իփատէեե
աղաղլէ,

— Էվվէթ, սիգ, պէնտէն էվվէլ տիկէր պիր գատընը սէվ-
միշսինիգ, վէ էլան տա սէվիեգրմուշսունուգ. իշթէ անըն գանը
պանա լաղըմ տըր, տէյի պէեան իլլէտի:

Տօն ժօղէ մէրգումէնին ֆիրքինի անլամաեա պաշլատը,
վէյկէնճ գատըն՝

— Կատինա-Նիկարա իօմինտէ պիր գատընա կէօնիւլվէր-
միշսինիգ, տէտի:

— Ֆագաթ սիգէ պունու քիմ սէօլլէտի:

— Սիգ օ գատընը հալէա նէվիթօրմուշուլ:

— Օհ, եալան տըր:

— Ինքեար կէլմէեինիգ... քէնտիսինի հէր ագաթմ վէօ-
րիւեօրսունուգ... օ գատըն էապօրտ մէյտանընտա իդամէթ
իթմէքտէ տիր:

Տօն ժօղէ՝ ֆէվգէլատէ քէնպի մահգանիեթ իթմէք-
լէ, ճէվապ վէրմէնի: Աճապա հէր քէստէն լաեղըյլա կիզէ-
մէքտէ օլտուղու պու օրըրա օ Բօլօնէգ գատըն նաշըլ ալեան
օլմուշ ինի: Մէրգումէ իփատէեե տէվամլէ,

— Տօն ժօղէ, պանա օ գատընըն վէֆաթը լաղըմ տըր,
եօգսա սիզի պիր տալի կէօրէմէմ, մէտի:

Պանգօնու թէքիֆ իթտիկի խուսուս՝ տօն ժօղէնին իդ-
թիտաթընըն մաֆէվգիմտէ պիր ֆէտաքեաղըգ օլուպ, Մօր-

Թօն թիններ իսկ, պղպղապղապ սեփական մերդուռնէ սէյլէթ-տիկի հալտէ, տօն ժողենին, զաթէն Զինկեանէ դըզընըն Գաթ-լինէ գարաբ վերմիշ օլտուղունու պիտիրմէքլիկի թէնսիսի-լէմէմիշ իտի:

Տօն ժողէ, քէնտի քէնտիսէ,

— Կատինանըն պէր հաեաթ օլտուղունու պիտիկի ճի-հէթլէ, անըն վէֆաթընը խապէր ալըրսա, քէնտինէ օլան աշգու մուհապպէթիմտէն նաշի ճանի օլմուշ օլտուղումու զանն իւսէճէք տիր, տէյի միւլահազա իթտի: Իմտի եիւզիւնտէ պիր թափըր մախսուս հասըլ իտէրէք:

— Մա'տպմ, պէն օ գատընը սէվմէմ, տէտի:

— Օլ խուսուստա եէմին իտինիզ:

— Ասըլգատէլիք նամուսում իւզէրինէ եէմին իտէրիմք ի քէնտիսինի պիր տախի կէօրմէեէճէեիմ:

— Պու գատարը քեաֆի տէյի տիր, անըն էօլմէսինի իսթէրիմ:

Տօն ժողէ՝ ճինսեթ ֆիքրինէ զարչը մուգավէմէթ իտի-եօր կիպի կէօրիւնէրէք,

— Եա'րապպի, պէնի ճանի իթմէք մի իսթէեօրսունուզ տէտի:

— Էկէր պէնի սէվիեօր իսէնիզ, ճանի օլմանըզը իսթէրիմ, էկէր սէվմէեօր իսէնիզ, ճանի օլմանըզը իսթէմէմ:

— Բէք էյի: մատէմքի իսթէեօրսընուզ, էօլէճէք տիր:

— Նէ՞ վազըթ:

— Պու կիճէ:

— Բէք էյի:

Պու միւլքեալէմէտէն սօնրա, մէրդուռնէ, էլիլէ մէրդումա սէլամ վէրտի, վէ պիր բէրտէի գալտըրըպ նապէտիտ օլտու. աշնի վազըթտա ուզուն սաւալըր ատէմզահիր օլարապ,

— Կէլինիզ, տէտի:

Պէյլէճէ տօն ժողէ կէօլէրինի պաղլաթըպ, պիր սաաթ սօնրա Կօտօւտը-Մօրօյ սօգաղընա նազլ իտիտի:

.....

Տօն ժողէ, տողրուճա խանէսինէ կիտիպ, պիր թարափ-
տան Պանգօնուն էմրլէրինի, վէ տիկէր թարափտան Չինկեա-
նէ գըզընըն օլէսնատէ էօրիւմ տէրէճէլէրինտէ պուլունտու-
ղունու տիւշիւնէրէք, օ կիճէերի իզթիրապաթը ազիմէ իչինտէ
կէչիրտի, վէ նիհաեէթ սապահ օլունճա, հայլանա րաքիպէն,
տէֆիղամ իչին տօլաշմահա չըգտը, վէ էօյլէ վագթը հայ-
վանընը կէրի կէօնտէրիպ, Գաֆէ աը Բարիեէ ազիմէթ իյլե-
տի: Պատէհու Չինկեանէ գըզընըն վէֆաթը խապէրինին խա-
նէսինէ կէլմիշ օլտուղունու շիւպհէսիզ գօնն իյլէտիկի, ճի-
հէթլէ, օրահա կիթմէերիպ, օթէլտը Սալլանտրէրահա կիթ-
տի, վէ կիւնին պագիսինի տիւզ վէ տիւշէս իլէ պիրլիքտէ
կէչիրտի:

Օլէսնատէ Գօնսէրսիօն քէնտի րէսիմխանէսինտէ չալը-
չըբօրաու:

Տօն ժողէ՝ օրատան քէնտի խանէսինէ ավտէթինտէ, Ջամ-
բահա խիթապէն,

— Նէ՞ խապէր, տէյի սիւալ իտի:

— Նէ՞ իսթէեօրսունուզ էֆէնտիմ, տէյի Ջամբա Խիւբիւ-
նէթլէ սիւալ իթտի:

— Աճա՛յիպ, Կատինա հագդընտա հիչ պիր խապէրին եօ՞գ
մու տուր:

— Օլ խուսուտա սիզին խապէրինիզ օլմալը տըր:

— Պէնիմ խապէրիմ եօգ տուր, ֆագաթ սէն...

— Պէն տէ հիչ պիր չէյ պիլմէեօրում:

— Արապ խըզմէթ բեար... սիւտանա...

— Քիմսէերի կէօրէմէտիմ:

— Միւմքին տէյիլ տիր:

— Եէ՞յին իտէրիմ:

— Տիմէք էօլմէմիշ:

— Սագըն գէհիրի իչմէմիշ օլմասըն:

— Խայր, իչտի:

— Օ հալտէ էօլմիւշ տիր:

Տօն ժողէ, պու միւշքիին հալլի իչին, պիզգաթ Չինկեանէ

ԳՐԳՆՆՆ ՆԵՂԱԿԻՆԵ ԿԻՏԵՐԵՔ, ՎՈՒԳՈՒԻ ՀԱՂԻ ԿԵՕՂԻՆ ԻԼԵ ԹԱՀ-
ԳՐԳ ԻԹՄԵԿԵ ԳԱՐԱՐ ՎԵՐԱԻ. ՖԻԼՎԱԳՐ ԱԳՂԱՄՆՆ ՍԱԱԹ ՕՆՈՆՆՊ
ՄԱ ՐՕՂԵ ՍՕԳ ԱՂՆՆԱ ԱՂԻՄԵԹԻԼԵ, ՍՕՓԱՄԱՆ ՎԵ ԻՅ ՕՄԱՄԱՆ ԿԵ-
ՂԻԱ, ՍԻԼԱՆՆԱ ԻԼԵ ԱՐԱԱ ԽՐԳՄԵԹՔԵԱՐՆՆ ԱՂԼԱԵՐՂԱՐՆՆՐ
ԻՂԻՏԵՃԵԿԻՆԻ ՄԵՄՈՒԼ ԻԹՄԻ ԻՍԵ ՄԵ, ՄԱԻՐԵՄԵ ՄԵՐԻՆ ԱԻՐ
ՍՈՒՍԻՈՒԳ ՀԻԼՔՄ ԻԹՄԻԿԻՆԻ, ՎԵ ԱԿԱՄԵՀՈՒ ՍԱԼՕՆՄԱՆ ԿԵՂԻԱ,
ՀԱՂՎԵԹ՝ ՕՄԱՍՆՆՄԱՆ ԱԻՐ ԸՂՐԳ ԿԵՕՐԻՆՄԵՔՄԵ ՕԼՄՈՒԳՈՒՆՈՒ
ՄԻԼՂԱՀԵՄԵ ԻՂԵՄԻ. ՄՈՒԼԱԽԱՐԵՆ ՀԱՂՎԵԹ ՕՄԱՍՆՆՆՐ ԳԱ-
ՐՈՒՍՈՒՆՈՒ ՀԱՄԱՍՆՆՄԱ, ԻՂԵՐՄԵՆ, «ԿԻՐԻՆԻԳ» ՄԵՂԻ ՎՈՒԳՈՒ
ԱՂԼԱՆ ԻՓԱՄԵՄԵՆ ՍԱՐՍՐԼՄՐ, ՎԵ ԳԱՐՈՒ ԱՂՐԱՐԱԳ, ՉԻՆԿԵԱ-
ՆԵ ԳՐԳՐ ԱԵՐՀԱԵԱԹ ՕԼԱՐԱԳ ՎԵ ԹԵԱԿԵՍՈՒԼՄ ԻՄԵՐԵՔ ԳԱՀԻՐ
ՕԼՄՈՒ.

32

ՏՕՆ ԺՕԳԵ, ՄԵՐԳՈՒՄԵԿԻ ԱԵՐՀԱԵԱԹ ՎԵ ԵՐԼԱԿԻ ԿԻԼԵՐԵՔ
ԿԵՕՐՄԻԼԿԻՆՄԵ, ՀԱԹԹԱ ՔԵՆՄԻՍԻՆԵ ՍԵԼԱՄ ՎԵՐՄԻԿԻՆԻ Ի-
ՂԻԹՄԻԿԻՆՄԵ, ԻԳՀԱՐՐ ՀԱՂԵԹԻԼԵ ՐԻԼՃԱԹ ԻԹՄԻ, ՓԱԳԱԹ
ԿԵՆՃ ԳԱՄՐՆ՝ ՄՕՆ ԺՕԳԵՆԻՆ ԻԵՀՃԵՍԻՆՆ ՍՕԼՄՈՒԳՈՒՆՈՒ ԿԵՕՐ-
ՄԵՔԼԵ, ՎԵ ՍԵԱԿԵԱԿԻՆԻ ՄԵ ԱՆԼԱՄԱԳԼԱ ԱԵՐԱԱԿԵՐ, ՔԻՂԻ ԱՕԳՄԱ-
ԵԱՐԱԳ, ԱՕԳԱՂՆԱ ՍԱՐՐԼՄՐ, ՎԵ ԱԿԱՄԵՀՈՒ,

— ԼԱՔՐՆ ԱՂԻԳԻՄ, ԲԵՆԿԻՆ ՆԵ՛ ԳԱՄԱՐ ԱԹՄՐՂ, ԱՃԱԱ
ՍԱՆԱ ԱԻՐ ՂԵ՛Յ ՄԻ ՕԼՄՈՒ, ՄԵՄԻ.

— ԽԱՂԻ, ԲԵՆԿԻՄԻՆ ԱԹՄՐՂ ՕԼՄԱՍՆՆԱ ՀԻՂ ԱԻՐ ՍԵԱԿԵ
ԵՕԳ ՄՈՒՐ. ԱՆՃԱԳ ԱԻԼԻՐՍԻՆ ՔԻ, ԱՂԼԱԵԱ ԿԵԼԻԱ ՍԵՆԻ

կէօրտիւկիւմով, օլմէրթէպէ տիւշարը հէսէճան օլուրումքի, ինթիմալքի ընկիւմին աթմըշ օլմասը տա պունտպն նէշէթ իթմէքաէ տիր:

— Եվվէթ, էվվէթ, պէնի սէվտիկինի պիլիրիմ:

Տիկեր, թարափտան տօն ժօղէ՝ կէնճ գապընա տիգգաթ- լէ պադարադ:

— Յագաթ ազիգէմ, սէնին լէհճէն նիշին սօլմուշ, զիրա սանէմ կիպի աղարմըշպըն, տէտի:

— Իշտիկիմ մալաաքէն՝ պանա ֆէնա թէէսսիր իթտի- կինտէն, էյի ուեուեամատըմ, եաթօտ տահա տօղրուսու զի- եպաէ ուեուեամ, վէ ատէթա էօլէճէք օլտուղումու զանն իթտիմ:

Տօն ժօղէ, պու սըրատա նէվիմա տէհշէթ հալի կէօու թէրտի, վէ Չինկեանէ գըզը, տէվամէն,

— Չօճուգլուղումտա վալիտէմ պանա զարարսըզ տէրէ- ճէտէ վէ իլաճ մագամընտա ափիօն եէտիրտիկի զէման օլ տուղում կիպի տիւշարը իղտիրապ օլմագտա, վէ տէհշէթի սուրէթտէ սաեըգլամագտա իտիմ, տէտի:

— Վա՛յ, սէն ափիօն մօւ եէր իտին:

— Էվվէթ, չօճուգլուղումտա հէր ագշամ եէր իտիմ, վէ հալէա եէրիմ:

— Նիշին:

— Ափիօն եէմէքլիք՝ Չինկեանէլէրճէ ատէթ օլմուշ տուր:

— Նէ՛ղաբիպ ատէթ:

— Ափիօն իշին պատը զէհիր տիր տէրլէր:

Կատինա պու սէօղիւ սէօլլէրքէն, տօն ժօղէեէ պադտը. ա իսէ քէնտիեի հի պօղմատը, վէ իֆասէեէ տէվամլէ:

— Ափիօնուէն պատը զէհիր օլտուղումա ինանըճմըսընըզ, տէտի:

— Չինկեանէլէր արասընտա զէհիր բէք միւսթաամէլ օլ տուղումտան, եէկտիկէրիմիզ հազգընտաքի շիւպհէտէն տօ- չաեը ճիւմլէմիզ տէ ափիօնու գուլանըրըզ:

Տօն ժօղէ պու սէօղլէրտէն կատինանըն պէրհաեաթ քալ-

ժըշ օյմասը սէպէպինի անլաճըշ օլտուղունու զանն իյլէտի :

Պատէհու թարաֆէյն , եէկտիկէրինէ օլան մուհապպէ-
թինը իյմա իտէր պիր սուրէթտէ տիկէր պազը իֆատաթտան
վէ իրթէնի կիւն թէքրար պուլուչմագ վատընտան սօնրա , տօն
Փօղէ՝ տիւգ տը Սալլանտըրանըն նէղտինէ կիթմէք իւզրէ
մուֆարազաթ իթմէք իսթէտիկինտէն , Կատինա , իյ օտաեա
գառաճըր ըէֆագաթ իտիսլ , օրատա մէրգուժու ալըգօեարադ ,

— Պիլի՛րմիսին քի կիթտիքճէ պէն գըսպանճ օլուեօրում ,
տէտի :

— Գընդանճ օյմաեա նէ՞ սէպէպ վար տըր ազիգէմ :

— Պէն տէ պիլմէմ :

Պէնլէ տիեէրէք , կէնճ գատըն , հէր վագըթ եանընտա
սագլատըղը խանչէրի չըգարադ :

— Պաղէն էօյլէ տագըգալար օլուեօր քի , ագլըմ պաչըմ-
տան Կիտէրէք , սէնի պունուն իլէ թէլէֆ իթմէկի արգու հիսս
իտիեօրում , տէտի :

Մէզպուրէ , պու Թըրնտա էլինտէքի խանչէրի սալլատը ,
վէ ֆիլվազը օլէսնատէ հիսս իտէկէտիկի գըսգանճըգ հիտ-
տէթի բէք սամիմի իտի իսէ տէ , ազ վագըթտա քէնտիս ինի
թօըլաեալագ , էլինտէքի սիլաճը տէրհալ պիր թարաֆա
ֆըրլաթտը , վէ իչէրիեէ կիքիպ գարուեու գարաւոր :

Փօն Փօղէ օրատան կիտէլըէն ,

— Հէր նէ գատար սէնի թէլէֆ իթմէկի վատ իթմիշ ի-
սէմտէ , եինէ աֆվ իտէպիլիը իտիմ . լաքին մատէմքի սէն
պէնի պիր կիւն թէլէֆ իտէճէքսէն , օ իշի սէնտէն էվվէլպէն
կէօրմէք իսթէրիմ , տէյի միւլահազա իթտի :

Մէրգուժ , պու սուրէթլէ ֆիքըրինտէ տիկէր պիր թասավ-
վուր գուրարագ օրատան ազիմէթ իյլէտի :

.....

Ձամբա՝ Բօգամպօլուն մադսէտինի պիլմէեէրէք , էֆէնտի-
սի տօն Փօղէնին էն ճիւղի հարաքեաթընը պիլէ կիւնիւ կիւ-
նիւնէ օնա խապէր վիլմէքտէ իտի :

Պիր կիւն էվվել Ջամբա, Թիւիւրրիտէ մահէլլէի մուայ-
 եէնէ ազիմէթլէ, շախսը մէճհուլու պուլտու, վէ օ ադշամը
 տօն ժօղէնին մէվգըրի իճրաեէ վազ իտէճէկի թասավվու-
 րունու պիլտիրտի: Շախսը մէճհուլ եախօտ Բօգամպօլ:

— Հա' հա', տիմէք զէհիրի սէն թէտարիք իթտին, տէտի:

— Էվվէթ:

— Պու թէրթիպին պատը զէհիրի տէ վա՞ր մը տըր:

— Հայ հայ:

Մուախարէն Բօգամպօլ, եկէր քէնտիսինէ օ զէհիրտէն
 վէ պատը զէհիրտէն պիր միգ տար վէրիրսէ, երմի պէշ լիրա
 վիրէճէկինի Ջամբաեա պիլտիրմէքլէ, մէրգուլ, պու թէքլիֆէ
 մուվաֆֆադաթ կէօսթէրտիկինտէն, օ սասթտա տօն ժօղէ
 խանէսինտէ պուլունմատըղը ճիհէթլէ, իքիսի պիրիքտէ պիր
 արապաեա րաքիպէն, Բօնթիէօ սօգաղընա կիթտիլէր:

Բօգամպօլ, իսթէտիկի շէյլէրի ալտըգտան սօնրա,

— Եարըն պէնի պուրատա պէքլէմէլիսին, տէտի:

— Պուրատա... Էֆէնտիմին խանէսինտէ՞ մի:

— Էվվէթ, ռասթ օն պուչուգտա քիւչիւք նէրալվէնտէն
 չըգարըմ:

Բօգամպօլ օրատան մուֆարադաթընտան սօնրա, եօլտա
 իքի հայվան ալարադ, երմի պէշ լիրաեա ալմըշ օլտուղու զէ-
 հիրի վէ պատը զէհիրի պունլարըն իւզէրինտէ թէճրիւպէ իթ-
 տի: Նէթիճէսի զաթէն մալիւլ օլմաղլէ, թէքրարա հաճէթ
 եօգ տուր:

.....

Իրթէսի կիւն տօն ժօղէ, Բօնթիէօ սօգաղընա կէլէրէք,
 կատինանըն, իշմիշ օլտուղու զէհիրտէն վէֆաթ իթմէմիշ ի-
 տուկինի, վէ պունա սէպէպ տէ աֆիօն եէմիշ օլմասը օլտու-
 ղունու պիլտիրտիկինտէ, Ջամբա քէնտի էսէրինին եանըլ-
 մազ օլտուղունա իսքեաթ օլմուշ օլմասըյլա, մէզպուրէնին
 հէր հալտէ պատը զէհիր եէմիշ իտուկինէ, վէ պունու տա,
 քէնտիսիլէ միւնասիպէթ իտէն շախսը մէճհուլուն վէրմիշ

պուրունտուղունա, վէ օ չախսըն Ձինկեանէ գըղընըն ատէմի
օլտուղունա շիւպհէ իթմէտի:

Ջամբա դանէթ գուրնազ օլտուղսւ ճիհէթլէ, աթիօն հի-
քեանէսինէ ինանընթոր կիպի կէօրիւնէրէք:

— Օ հալտէ տիկէր պիր թէճըրիւպէ իճրա իտէլիմ, տէ-
տի, վէ սօն ժօղէ իշպու թէքլիֆէ մուվաֆֆադաթ իթտի
իսէ տէ, վագըր օլան խիեանէթի Ձինկեանէ գըղ թարաթըն-
տան տէրք իտիտիկինտէ, քէնտիսինի թէլէֆ իթտիրէճէկինի
տիւշիւնմէքլէ, տիթրէմէքտէն քէնտիսի մէնն իտէմէտի:

Տօն ժօղէ իշպու հէեհճանը իլէ պերապէր, հէր ադչամ
կիթտիկի մահէլլի ունութմանարադ, թէպտիլի գընաֆէթ
իթտիքտէն սօնրա, օ մպհէլլէ կիթմէք իւզրէ խանէսինտէն
մուֆարադաթ իթտի, Անըն հարէքէթինտէն ազ սօնրա խըղ-
մէթճի գաբուսու չալընարադ, Ջամբա գաբուսու աչտը, վէ
չախսը մէճհուլու գարչըրաեւադ, սալօնա կէօթիւրտիւ:

Շախսը մէճհուլ, պիր գօլթուգլուտա օթուրարադ:

— Նէ° խապէր, տէյի սիւալ իթտի:

— Ձինկեանէ գըղ էօլմէմիշ, տէյի Ջամբա ճէվապ վէրտի:

— Պիլիեօրում:

— Տիմէք եանրլմամրչըմ:

— Նէ° խուրուստա:

— Սիզին, քէնտիսինէ պատր ղէհիր վէրմիշ օլմանըղ խու-
սուսունտա:

— Պէլլէ:

— Պանա էօլլէ կէլիեօր քի, սիզ, բրէնսէսին նամընա իջ
կէօրմէեօրսունուզ...

— Պէն քէնտի հիսապըմա իշ կէօրիւեօրում: Պունա տա
քիմէնին միւտախէլէսինի իսթէմէմ: սէն քէնտի սէնաաթընը
իճրա էթ, վէ իւճրէթինի ալմանա պագ: — Շիմտի շունու
պանա սէօլլէ, էֆէնտին նէ° վագըրթ ալտէթ իտէճէք տիր:

— Պիր իքի սաաթտան:

— Խայր, պիր ազտան ալտէթ իտէճէք տիր:

Ջամբա՝ թէաճճիւպանէ մէրգումա աթֆը նազար իթտի:

Բօգամպօլ . Շիմտի սէն պէնի պու օտաւտա կիզլէնէճէք սին . պուրատան նէ՛րէնէ չըգըլըր :

— Սօֆաեա .

— Պուրատա սէօյլէնէճէք սէօզլէր իշիտիլի՛ր մի .

— Էվվէթ , հէր նէ սէօյլէնիքսէ իշիտիլի՛ր :

— Ռէք էյի .

Պատէհու Բօգամպօլ՝ իշ օտաեա պիր գաբուսու պու լունան պիր թուալէթ տախրէսինին գաբուսունու աչըպ , Ջամբաեա խիթապէն .

— Հէր նէ օլուքսա օլսուն , էֆէնտինէ իթաալթ Կտէճէք սին , տէտի .

— Խիւտա ալիմ , շիմտի իշլէր քարըյմաեա պաչլատը . տողրունու պէն պու շէյլէրտէն հիշ պիր մանէնն չըգարամաեօրում :

— Մանէա չըգարմաեա հիշ պիր լիզուլմեօգ տոօր . եա լընըգ էկէրպէն էֆքեաըը պաթըլէ սահիպի իսէն , պէնիմ շէյլիան օլտուղումոն պանն իտէպիլիքսին . զիրա պէն՝ սէնին հէր տիւշիչնտիսկիւնիւ պիլիլիմ :

Ջամբա սարսըլտը վէ բէնկի սօլտու . Բօգամպօլ , շէօյլէ տէվամ իթտի .

— Պագ , շիմտի սէն նէ՛ տիւշիւնիւեօրմունն , տօն ժօզէ պիր ազտան կէլէճէք տիր . պու ատէմ շուրատան թէվգըֆ իտիլիշ տիր , բէնտիսի անըն տիւշմէնի օլտուղու կիպի , պէնիմտէ սըրըլմը պիլիլի . Իմտի տօն ժօզէնէ իշի անլաթըպ , իքիմիգ պիլիլիքսէ վիճուտինի օրթատան գալտըրըլըզ , ինքեար կէլմէ , ֆիքըրինի կէօզլէրինտէն անլաեօրում :

Ջամբա , պու իֆատաթըն աահիհ օլտուղունու թաստիգ պիլլէ . տէրհալ Բօգամպօլուն տիզլէրինէ գաբանտը , վէ օտախի եանընտան պիր բէվպէր չըգարարագ ,

— Շիմտի պէնի տինլէ , էֆէնտինէ պիր սէօզ սէօյլէմէգտէն էվվէլ մահվ օլաճագսըն , տէտի .

— Թէէմին օլուն , իխթիեաըը քիւքիլթ իտէճէիմ :

— Ճարգը մուհալ օլարագ էկէր պանա պիր ֆէնալըգ

վաղը օլուր իսէ, պէնի պէքլէմէքտէ օլան պիր քիմէ, ալ-տէթ իթմէտիկիմի կէօրտիւկիւ հալտէ, միւստաթի ումուկիւ իկէ քէյֆիեթի պիտիքէճէք տիր:

— Միւսթէրիհ օլուն էֆէնտիմ, պէն մէնպուրի սիգէ սատրգ գալաֆաղըմ:

Պու միւքեալէմէտէն սօնըա Րօդումպօլ, թուալէթ օտա-սընա գաբանտը, վէ ախի վագըթտա տօն ժօգէ հէնէճանը ալիմ իյինտէ օլարագ ալտէթ իթտի:

Մէրգում, Կօտօ-տը-Մօրօյ սօգաղընտա եիրմի տաղըգա պէքլէտիկի հալտէ, հէր ագչամքի աքապա մէյտանա չըգ-մատը: Տօն ժօգէ պէրի եիրմի տէֆա սաաթընա պագտը, վէ մէքըրիւր կէճիքմէքլիկէ ասլա մախէա վէրէմէմէքտէ իքէն, նիհանէթ իւնիֆօրմալը պիր խըզմէթճի կէլէրէք, քէնտիսինի թէճէսսիւստէն սօնրա, եանընա եագլաշրպ:

— Սիգտօն ժօգէ՞մի սինիզ, տէտի, վէ Խսբանիօլ՝ թէաճ-ճիւպլէ,

— Լվվէթ... պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսուն, տէջի սօրտու: Խըզմէթքեար պիր շէյ սէօլէմէքսիզին, մէրգումա պիր մէրթթուպ թէպիմ իթտիքաէն սօնրա մոֆարագաթ իթտի: Տօն ժօգէ քէմալը թէաճճիւպլէ սօգաղ քէօչէսինտէքի ֆէնէ-րին ալթընա կիտէրէք, մէքթուպուն գաբաղընը երրթտը, վէ եաղընըն թարղընտան՝ գատըն էլ եաղըսը օլտուղունու թանը-եարագ, «անըն տըր» տէտի: Տօն ժօգէնին պիտիկի ինկիլիզ լիսանըյլա եաղըմըյ օլան իշպու մէքթուպուն միւնտէլիճաթը չու իտի:

«Սիգ պէնի ալտաթտընըգ:

«Րօչէ սօգաղընտա ասլա թէպտիլաթ օլմամըշ տըր: Պու խուսուսու նէրէտէն խապէր ալմըշ օլտուղումու անլամաեա շալըշմանըն... պու պէնիմ պիր ոըրըլմ տըր... մատէմքի խաժիմ պախթիեար իսէ, էօլմէք պանա ախտ տիր:

«Ելմինիմիզի իճրա իթմէտիքճէ, սիզի նէզալմէ կէթիր-մէքտէ օլան աքապաեա պունտան պէօլէ պէքլէմէն...»

Իշպու մէքթուպ՝ տօն ժօգէեէ երլտրըրմկիպի թէէսսիր

Իթտի. տիկէր թարաֆաան Ձինկեանէ գըզը իչին տէ գաթլ իլամը օլտու. Եէօյլէքի տօն ժօզէ, Կատինա էօլմէեինճէ, Բօլօնէզ գատընը կէօրէմէեճէկինի անլատըղնտան, հէր հալտէ Ձինկեանէ գըզընը գաթլու թէլէֆ նիեթի գաթիէսիլէ Բօնթիէօ սօգաղընտաքի խանէսինէ ավտէթ իյլէտի, վէ զիքը Իթտիկիմիզ մէքթուպու Ջամբաեա կէօթէրտիկինտէ, մէր գուժ խըզմէթքեար,

— Էֆէնտիմ, պէնտէնիզ սիզէ նասիհաթ վէրէմէմ, տէտի՛

— Խայր, խայր, սէօյլէ,

— Էֆէնտիմ, եա Կատինաեք, եախօտ բրէնսէսի ինթի-խապ իթմէլիսինիզ,

— Պէն ինթիխապըմը իթմէլիմ տիր. անը սէվէրիմ...

— Օ հալտէ Կատինա էօլմէլի տիր,

— Փագաթ նա՛սըլ էօլէճէք տիր,

— Պիլմէմ, թէրթիպիմին թէէսսիրի օլմատըղը հալտէ...

— Խանչէր իլէ իչիմիզի կէօրմէլիեիզ,

— Էն էմնիյեթիլիսի օ տուր, աֆիօնու՛ն պու՛նա թէէսսի-րի օլամազ,

— Օ հալտէ հազըր օլ, իւճըթինի վէրիլիմ,

— Լաքին պէն գաթիլ օլմագաան նէֆրէթ իաիեօրու՛մ. Պու խըզմէթի նարսիս տէրիւհաէ իտէր,

— Նարսիս մի,

— Էվվէթ,

Նարսիս՝ Կատինանըն արուպ խըզմէթքեարը իաի,

— Կիթ, քէնտիսինի չազըր,

Ջամբա պու էմր իւզէրինէ տիչարը չըգաը,

.....

Պիր սաաթ սօնրա մէրգուժ, արուպ խըզմէթքեար իլէ ավտէթ իտիպ, պու իւչ չախ, արապընտա Կատինա-նիկարա-նըն գաթլի գարարլաշտըրլաը,

Եարը կիճէեի պիր սաաթ կէչէրէք Նարսիս՝ տօն ժօզէնին նէզտինտէն մուֆարագաթ իտիպ, տօն ժօզէ տախի ու-

եռաուղղունտա, Զամբա՝ Րօգամպօլա գարուեռ աչար, լա-
քին Րօգամպօլ զայպ օլմուչ օլաուղղունտան, Զամբա քէնտի
քէնտիեէ,

— Հէր հալտէ պու ատէմ շէյթան օլմալը տըր, տէտի,

33

Նիկարանըն՝ տօն ժօղէտէն զիրար իթմէսի՝ օլ էսնատէ
աշգը վէ հիատէթի սօն տէրէճէեէ վարմագլա, քէնտի քէն-
տիսինտէն գօրգմուչ օլմաւընա մէպնի օլուպ, Ֆագաթ պիր
ազտան քէսպի սիւքիւնէթ իթտիկինաէ, մէրգումա աւլա մու-
հապպէթի օլմատըղընա գարար վէրաի, վէ տօն ժօղէ մէզ-
պուրէեի մահքիւմ իթտիկի կիպի, օ տախի մէրգումու մահ-
քիւմ իյլէտի, վէ տօտագլարընա եէնիաէն թէպէսսիւմհա-
ւըլ օլաուղղու կիպի, գալպի տախի շիատէթլէ չարբմագտան
տուր օլտու, Քէնտի քէնտիեէ տէ շու սէօղլէրի սէօյլէտի,

— Է՛յ տօն ժօղէ, ալթը սէնէ սէնին իչին աշգ ու սէվտա
հիսսի իլէ եաշաարմ, լաքին պուլնտան պէօյլէ, սէնի խասմի-
մին գօլթունտա կէօրիւլ թէլէֆ իտէճէկիմ կիւնէ տէկին
քին ու ատալէթլէ եաշաեաճաղըմ, Օ կիւնիւ սէն էօլէճէքսին,

Մէրգումէ, իշպու եւմնինէ տահա զիեատէ ըհսմիեէթ
վիրմէք իւզրէ, էլինի եօգարը գալտըրտը,

Պատհհու հէր ագչամ նէրէտէն կէլտիկինի անլամանա-
ւաղ օտաւընտա պուլունան էսրարի շախսըն վիրուտինէ պէր-
լէտի, Լաքին մալիւմ օլտուղու իւզրէ Րօգամպօլ՝ տօն ժօ-

դէնին խանէսինտէ պուլունտուղունտան, Կատինա, մէրդուսու թէհի եւրտէ պէքլէտի, վէ իւմիաինի գաթթ իտրպ, թամ տօն ժօզէնիս՝ արապըն էլինէ պիր խանչէր թէսլիմ իթտիկի յաաթտա եաթաղընա եաթտը, Օ կիճէսի կէչիպ իրթէսիսա, պահ Նիկարա՝ կիւնէչին զիեասը օտասընա կիրտիկի պիր սըրատա ուեանտըղընտա, սիւտանասընըն, տէրուըն օտատա խրգ մէթլէ մէշղուլ օլտուղունու կէօրաիւ:

Քէնտի քէնտիեէ, — Ղարիպ շէյ տիրքի, բէտէրիմ կէօ զիւքմէտի, տէտի, վէ ագչամա գատար հալվէթ օտասընտա գաքանըպ գալտըղը հալտէ, չախսը մէճհուլ մէյտանա չըգմատը:

Լաքին ագչամ իւղէրի մէրդուսու թափսիեէլէրինի խաթըրլաեարագ, վազօեու գալտըրաըղընտա, ալթընտան պիր մէքթուպ պուլտու քի, իշպու մէքթուպտա Չինկեանէ լիսանըյա,

«Սիւտանանըն եէմէրլէրինէ խչպուղտայ ափօն գօ. պու կիճէ մէգպուրէ էօլիւ կիպի ուեուսմալը տըր, Տօն ժօզէ պու ագչամ կէլմէեէճէք տիր. էրքէնճէ եաթ, ֆաթաթ գաթուսու իչէրաէն մազպութճա սիւրկիւլէ» տէյի եազըլմըշ իտի:

Կատինա իշպու թէգքիւրէեի եապաը, վէ պատէհու տէրունինտէ պիր թաղըմ գօգուլար մահֆուզ պուլունան քիւչիւք պիր սանտըղը աչըպ, իչինտէն պիր բարչա խաչխաչ չըգարտը, վէ սուֆրանըն իւղէրինտէ գօնուլմուլ օլան պիր թապագտան ալտըղը պիր ինճիրէ մէգքիւր խաչխաչ բաքչասընը սօգտու:

Պատէհու չանը չէքմէքլէ, սիւտանա կէլտիկինտէն, Կատինա թաամընըն թէրթի պ իտիլմէփինի իսթէտի, Սիւտանաէմըրի մէգքիւրէ իթաաթ իչին տիշարը չըգարքէն, կէնճ գատըն ինճիրի քէնպիսինէ վէրտի, վէ օտտիսի թէչէքքիւրէն պուսու եէտի:

Թաամ սուֆրասը կէթիրիլտիկինտէ, Չինկեանէ, վազը օլաճագ հալտէն տօլաեը ֆիւրըրի օլալըճէ մէշղուլ իտիքի, աղղընա բէք աղ շէյ գօեապիտի, զիրա շախսը մէճհուլ տօն

Ժողէնին իրթէսի կիճէ կէլմէեէճէկինի պէտքն իթմիշ օլտու-
ղունտան, հէր հալտէ ֆէվզէլատէ պիր վաղըա զուհուրա կէ-
լէճէկի շիւպհէսիգ իտի:

Չէնտ տաղըգա սօնրա արապ իւրզմէթքեար՝ տօն Ժողէ-
նին պիր թէգքիրէսինի կէթիրտի: Պու թէգքիրէտէ, պէր վէճ-
հի աթի եազըլմըշ իտի:

«Կա'տինա, «էվկիւլիւմ, ամճամ տիւզ տը Սալլանտրէրա
պու ագչամ պիւեիւք պիր զիեաֆէթ վէրէճէկինտէն, սանա
կէլէմէեէճէեիմ, վէ սէնի կէօրէմէեէճէեիմ, Հալպու քի գալ-
պիմին սէնին եանընտա պու լունտուղունա էմին ծլմալըսըն:

«Չըգան կիճէ միւզտարըպ օլմուշսու՛ն տուր: Խմտի ագի-
լանէ հարէքէթ իթմէք իսթէրսէն, էրքէսէ եաթաղըննա կիր-
մէլիսին:»

Կատինա թաամընը պիթիրտիքտէն սօնրա մասաեր գալ-
տըրտըպ, սիւտանաեը եօլա գօյտոն, վէ քէնտիսիտէ, վաղօ-
նուն ալթընտան զուհուր իթմիշ օլան թէգքիրէնին միւնտէ-
րիճաթընա իթաաթ իթմէք իւզըն եաթաղա կիրտի:

Անճագ հէնուզ եաթաղա կիրմէզտէն էվվէլ, օլանէ տէ-
կին ասլա իճրա իթմէտիկի պիր իհթիեաթա բիաեէթէն գտ-
ըունտն սիւրմէլէրինի գաբադը: Այնի վաղըթտա, վէ մումու
վէզնսիւրմէզտէն էվվէլ, շրմինէնին քէօչէսինտէն ճիւզի պիր սէս
իչիթտի: Օլ վաղըթ կէօղլէրինի էնսէսինէ չէվիրիպ, տիվար-
տաքի բէսմ թապլօսուհսուն տէօնտի, կիւնիւ, վէ շախսը մէճ-
հուլուն զահիր օլտուղունու կէօրտիւ:

Բօգամպօլ՝ պիր բարմաղընը տօտագլարը իւղէրինէ վաղ
իլէ, «սուս օլ» տէտի:

Մուախիւարէն քէնտիտինէ կէլմէսինի իշարէթլէ անլաթ-
տըղընտան, մէզպուրէ, չըպլազ աեազլարըյլա խալըեա պաս-
մասը սաեէսինտէ, հիշ պիր սէս չըգմագսըզըն իլէրլէտի, վէ
շախսը մէճհուլ էլինտէն թուլթուպ, մէրգումէի, կիզլէնմիշ
օլտուղու մահէլլէ չէքտի:

Անինտէ թապլօ եէրինէ կիթտի, վէ Կատինա տա գարան-
լըգ իշինտէ գալտը:

Րօգամպօլ. - Սոսա օլ, վէ էկէր դապիլ իոէ, նէֆէսինի ալմա, տէյի պէեան իյլէտի:

Չինկեանէնին մէրգումա օլ տէրէճէ էմնիյեթի վար իտի քի, չօճուդ կիպի քէնտիսինէ իթաաթ իթտի:

Կիզլէնտիքլէրի մահէլ, Կատինանըն տաիրէսինին գումէն էթրաֆլընը իշղալ իտէր տար վէ ուզուն պիր սօֆա օլուպ, շէօյլէքի հալվէթ օտասընա, սալւնա վէ սիւտանանըն եաթադ օտասընա նազըր օլմասըյլա, պիր ինսան պօեսա եիւքսէքլի-կինտէ աչըլմըշ օլան վէ կէօզէ կէօրիւնիւր կէօրիւնմէզ մէրթէ-պէտէ ուֆադ պուլունան պիրէր տէլիքտէն իշէրիսի կէօրիւ-էպիլմէքտէ, Փադաթ հէր պիր տէլիք, մէսէլա հալվէթ օ-տասընտա մալիւմօլան թապլօ իլէ, սալօնտա պիր էօրթիւ իլէ վէ սիւտանանըն օտասընտա տախի գարեօլա բէրտէլէ-րիյլէ հըֆզ իտիլմիշ պուլունմգտա իտի:

Րօգամպօլ, Կատինանը, սօն տէլիկէ տօղրու կէօթիւ-րիւպ, հասըլ օլան ճիւզի պիր զիեանը կէօսթէրէրէք,

— Պա'դ, տէտի:

Օլ էսնատէ սիւտանանըն օտասընտան պազը սէսլէր իշի-տիլմէքտէ իտի:

Կատինա՝ կէօզիւնիւ մէզքիւր տէլիկէ տաեաթարադ, իհթիեար գարընըն քէնտի եաթաղը իւզէրինտէ օթուրմոշ օլտուզունու, վէ արապ խըզմէթքեարըն՝ իքի պիւեիւք սան-տըդ տէրունինէ քէնտիլէրին էսվապընը գարմագարըն երդ-մագլա մէշղուլ պուլունտուզունու կէօրտիւ: Պու թէտարի-քեաթ՝ Չինկեանէ գարըսընը պիր տէրէճէ թէաճճիւպ իշինտէ պըրագտը:

Րօգամպօլ՝ մէրգումէնին գուլաղընա էեիլէրէք,

— Սիւտանանտան էմի'նմիսին, տէտի:

— Շիմտիեէ գատար քէնտիսինին սատագաթընա ինան մըշըմ տըր:

— Արապ խըզմէթքեարընըն տա, տէյի'լմի:

— Էվլէթ:

— Օ հալտէ քէնտի միւքեալէմէլէրինի տինլէ անլարսըն:

Կատինա, կեօգիննիւ մէզքիւր տէրիկէ վազ իթտիկի կի-
պի, պու տէֆա տա գուլաղընը օրահա տահաթար.

Իհթիեար դարը վէ արապ խրղմէթքեար եավաչ սէտա
իլէ արալարընտա չու եօլտա կեօրիւշմէքտէ իտիլէր.

Սիւտանա. - Նա'րսիս, պիլի'րմիսին քի, եալընըգ տիւշիւն
տիւքճէ դալպիմ չարբընօր. Ձէվալը Կատինա...

Արապ խրղմէթքեար. - Նէ' պէյիս վար. մատամըմը հէ
նուզ կէնճ տիր. իհթիեարըգտա էօլմէքտէն իսէ, կէնճիքտէ
էօլմէք էվէա տըր.

Կատինա. - էօլմէ'ք մի...

Բօգամպօլ. - Տինլէ գըզըմ, տինլէ.

Նարսիս, թէտարիքեաթընա տէվամիէ պէրապէր իֆատէ-
սինի չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Խուսուսա մատամըմըգ կիպի կիւզէլ օլպն իչին կէնճ
չաղտա թէրքի հահաթ իյլէմէք, միւրաճճահ տըր.

Սիւտանա. - (Թէմամիյլէ գուրու օլան կեօղլէրինի փէ-
րէք.) Նի'ջին.

— Ձիւնքի կիւզէլ օլան քիմնէ' կիւզէլիկինէ ղահէթլէ
աշըգ օլուր. իմտի կէնճ չաղընտա, եանի կիւզէլիքտէ էօլիւր-
սէ, եիւզիւնիւն պուրուշտուղունու վէ սաչլարընըն աղարաք-
ղընը կէօրմէք քէտէրինէ կիրիֆթար օլմազ.

— Սահիհէն Նա'րսիս, սէօյլէտիլէրին բէք տօղըու տուր.

Սիւտանա՝ արապ խրղմէթքեարըն ախլէազ պօզուգլուղու-
նա նէվիմա հիսսէտար օլտուղու ճիհէթլէ, մէրգումուն պօզ-
չալարը հաղըրլամաշընա եարտըմ իթտի, վէ խրղմէթքեար ի-
ֆատէսինէ տէվամիէ.

— Տօն ժօղէնին ալթունլարըյլա Իսբանիահա կիտէրիզ.
ֆադաթ օրատա գալմահա կէլմէզ, չիւնքի մատամըմըգըն
գարտաչլարը հէր հալտէ պիր կիւն պու վուգուլաթտան խա-
պէրտար օլաճագլար տըր, տէտի.

— Բէք էյի, նէ'րէնէ կիտէճէնիզ.

— Լիզպօնա. օրատա էվլէնիլը վէ զէնկին Ելուրուզ.

Սիւտանա՝ մուվաֆֆադաթ ալէամէթի կէօսթէրտի.

— Միւճէվհէրաթը ալտըն, տէյի՛լմի:

— Սալօնտա նէ պուլտում իսէ ալտըմ. ֆադաթ հալվէթ օտասընա կիրմէեէ ճէսարէթ իտէմէտիմ. քէնտիսի հէնուղ ուեումանօր. գարուսունուն ալթընտան ըջըգ կէօրիւնիւեօր:

— Բէք էյի, սէն միւսթէրիհ օլ, պէն հէր շէյի ունութ-մանարագ ալըրըմ:

— Լաքին նա՛սըլ եարաճաղըգ:

— Պէն Բօչէ սօգաղընա կէօթիւրէն սօֆատան սանտըգ-լարը նագլ իտէրիմ. Պու կիւն ճուման իրթէսի օլտուղուն-տան, ճիւաճը գարը պուրատա տէյիլ տիր, վէ պու կիւն ալ-տէթ տէ իթմէգ:

— Պէն նէ՞ եարաճաղըմ:

— Պիր աղ սօնրա պիւեիւք նէրտիվէնտէն էնէրսին. Սան-տըգլարը տէրունինէ վաղ իտէճէք օլտուղում արապանը սօ-գաղըն քէօչէսինտէ պուլուրսուն: Արապաճըերը սապահտան պէրի թուլթուլում տուր:

— Սէն տէ օրանա կէլէճէ՞քմիսին:

— Խայր, պէն Բօչէ սօգաղընտան կիտէճէեիմ:

Սիւտանա. - (էլինի ալնընա կէօթիւրէրէք.) Ղարիպ շէյ տիր. պաշըմտա ֆէնա պիր աղըրլըգ վար տըր:

— Դօրգուեօրսուն տա, անըն իչին տիր:

— Խայր գօրգմանօրում, լաքին ույգում վար զանն ի-տիեօրում:

— Արապատա ուեուրսուն, ալէսսապահ Բարիսին խարի-ճինտէ պուլունմալըերգ:

Հիչ պիր սէօղիւ, հիչ պիր հարէրէթի Կատինանըն կէօ-ղիւնտէն վէ գուլաղընտան տուր օլմանան Նարսիս՝ սանտըգ-լարտան պիրինի սըրթլանըպ կէօթիւրտիւ, վէ Բօգամպօլ եավաշճա,

— Զանն իտէրիմքի տէրք իտիեօրսուն. պու պապտէ նէ՞ էֆքերատասըն, տէյի սօրտու:

Կատինա՝ հիտտէթ վէ իզտիրապընը իրանէ իտէրճէսինէ, էլինի շիտտէթլէ սըգտը, վէ իֆատէեէ աղաղլէ,

— Լաքին պունկար պէնի նէ՞ եարմագ իսթէեօրլար, տէտի .

— Պէքլէ, կէօրէճէքսին .

Իհթիեար գարը՝ հալէա պիր էլինի ալնընտան էնտիր-
մէեէրէք ,

— Ֆագաթ պաշըմ զաեէթ աղըր արը, տէյի թէքրար-
լատը, վէ եաթաղընտա եաթտը . Նարսիս՝ չէնտ տագըգա
սօնրա ավտէթինտէ, մէգպուրէ գալգտը, վէ ,

— Արապա սօգաղըն քէօշէսինտէ՞մի տիր, տէյի սիւալ
իթտի .

— Էվվէթ .

Նարսիս պօղչալարըն գուսուրունու տա ալըպ ,

— Շիմտի սէն աչաղըեա էն , անճագ պիր գաչ տագըգա
տահա պէքլէ . էկէր մատամըմըգ չանը չալարսա . . . էկէր հէ-
նուգ ուեուամըչսա . . . տէտի .

— Էվվէթ, պէքլէրիմ, տէյի սիւտանտ ճէվապ վէրտի,
վէ արապ խըգմէթքեար՝ մէրգոււմէնին թագաթսըղըղընը
կէօրմէեէրէք, օրատան կիթտի .

Լաքին սիւտանա կէօղլէրինի գաբաեըպ, խաշխաշըն թէ-
էսսիրաթը իճրաի հիւքմէ պաչլատը, Օլ վագըթ Բօգամպօլ՝

— Նարսիս ավտէթ իթմէգտէն էվվէլ ուեուեաճագ տըր,
տէտի, վէ կատինանըն էլինտէն թուլթուպ, հալվէթ օտասը-
նա կիրտիրտի .

Օրատա մէրգոււմէեէ խիթապէն,

— Շիմտի գաբուեու աչ, ոիւրմէլէրի չէք, վէ պէնի սիւ-
տանանըն տաիրէսինէ կէօթիւր, տէտի .

Կատինա՝ Բօգամպօլուն նէ եաբաճաղընը պիլմէտիկի
հալտէ, իթաաթ իթտի, վէ մէրգոււմու, խաշխաշըն թէէսսի-
րաթըլլա տէրին պիր ույգուեա տալմըչ պուլունան իհթի-
եար գարընըն օտասընա կէօթիւրտի .

Օլվագըթ Բօգամպօլ, մէրգոււմէեի գուճագլաեարագ,
հայրէթի աղիմէ իչինտէ պուլունան Ձինկեանէ գըզ արգա-
սընտան կէլտիկի հալտէ, անըն իլէ պիրլիքտէ եաթագ օտա-
սընա կիրտի, վէ .

— Էլ պիտէսինի սոյ վէ սէնին եաթաղընա եաթըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Կատինա, հալէա պիր շէյ անլամատըղը հալտէ, իթաաթ իթտի: Ձէնտ սանիէ զարֆընտա իհթիեար գատընըն էսվաւ պը չըգարըլըպ, Ձինկեանէնին եաթաղընա եաթըրըլտը, Մու-տիսարէն Բոգամպօլ:

— Շիմտի մուսու սէօնտիւր, տէյի էմը իթտի:

Նիկարա՝ մուսու սէօնտիւրտիւկիւնտէ, եալընըզ շըմինէ-տէ եանմագտա օլան աթէշին շաֆգընտան զայրի զիեա գալ, մատը: Մէզքիւր աթէշ իսէ, սէօնմէք իւզրէ իտի:

Բոգամպօլ՝ սիւտանանըն պաշընը չարչապ վէ եօրկան իլէ էօրթտիւ: Այնի վագըթտա Ձինկեանէ՝

— Շիմտի անլաեօրում, ֆագաթ պէն օյմատըղըմը տէր հալ տէրք իտէճէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

— Եանըլըեօրսուն. զիրա պիր շէյ կէօրմէեէճէք տիր. պղնտան գաթինագար արապարըն գարանըգտա ատէմէօլ տիւրտիւքլէրինի պիլի՞եօրմուսուն:

Բոգամպօլ, պու խուսուսու Ամէրիգատա թահգըգ իթմիշ իտի: Փիւվագը մէմալիքի մէզքիւրէտէ, ըիվաեէթ օլունտու-գու իւզրէ, արապլար, գաթլ ու թէլէֆ իտէճէքլէրի քիմսէ-լէրին պագըլընա թէսատիւֆ իթմէրտէն գօրգտուգլարընտան, պու կիպի ճինաեէթլէրին իճրասընը գարանըգտա իրթիքեապ իտէրլէր իմիշ:

Բոգամպօլ, կէնճ գատընըն ումուզունա պիր մանթօ վէր-տիքտէն սօնրա, անըն իլէ պիւրլիքտէ բէնչիրէ բէրտէլէրինին էնսէսինտէ կիզլէնտի:

Աթէշին զիեասը հալէա օտատա ճիւզի պիր այտընըգ հաւըլ իթմէքտէ իտի:

Պիր արա սալօնտա տաըմ սէսլէրի իշիտիմէքլէ, Նարսի-սին կէլմէքտէ օլտուղու անլաչըլտը:

Մէրգում տօլրուճա սիւտանանըն օտասընա կիրիպ, անը օրատա պուլմանընճա, աչաղըեա էնմիշ օլտուղունու գանն իթտի, վէ քէնտի քէնտիեէ,

— Գորգուեօր, էֆէնտիսինի հալէա սէվիեօր, տէտի, վէ պատէհու աեադլարընըն ուճուճա պասարադ, եաթադ օտաօր դաբուսունա գատար իլէրլէեիպ, սէսսիզճէ դաբուեու աչտը:

Պուարա կատինա վէ համիսի նէֆէս ալմաեօրլար իտի: Արապ, պիր արա դաբունուն էշիկի իւզէրինտէ տուրուպ, տինչէտի: Եաթադ տա սիւտանա հալէա եաթադ տա օլուպ, խըրլաեարադ նէֆէս ալըպ վէրմէքտէ իտուկինի իշիթտիկինտէ:

— Նաճըլ խըրլաեօր, տէտի, վէ եաթադա տօղրու պիր ատըմ ալըպ, խանչէրինի չըգարտըղընտան, պունուն բարլամասընը բէրտէլէրին էնսէսինտէ տուրմուշ օլան Ձինկեանէ գաւընը կէօրտի:

Արապ խըզմէթեար գարեօլաեա տօղրու իլէրլէեիպ, Բօ գամպօլուն էֆքեարընը թաստիգ իտէրճէսինէ:

— Նէ՛ գատար զինատէ ըշըգ վար տըր, տէտի: չիւնքի օլ էնատէ չըմինէտէն պիր գըղըլճըմ սըչրաեարադ օտաչըն տէրունինի թէնվիւր իթտիկինտէն, Նարսիս, օ զիա սպէսինտէ ուեումագ տա օլան գատընըն պաշը եօրկանա սարըլմըշ օլ տուղունու կէօրտի, վէ ալթըգ թէրէտտիւտիւ պէր թարաֆ իլէ, աեադլարը վէ էլլէրի իւզէրինտէ եիւրիւեէրէք գարեօլադ եա եադլաշտը, վէ տէրհալ աեադա գալգըպ գօլունու եօգաւը գալտըրտը:

Բօգամպօլ վէ կատինա, պիլա հարէքէթ վէ տիլսիզ կիպի տուրտուգլարը սըրատա, մէզքիւր գօլուն սէրիան աշաղրեա էնտիկինի կէօրտիլէր, վէ ալսի վագըթտա պիր ա՛հը տէրուն իշիթտիլէր:

Խըզմէթեար Նարսիս, խանչէրինի օլ գատար գալի սուրէթտէ սաբլատը քի, սիւտանա՝ թա գալպիւեաղընտան վուրուլտուղու հալտէ, ուեանմագ սըղըն վէ ըէֆը սէտա պիլէ իթմէքսիզին թէսլիմի ըուհ իյլէտի:

Օլ վագըթ արապ՝ խանչէրինի ալթըլ մագ թուլէնին, էօլիւ օլմագլա պէրապէր կէօղլէրինի աշըպ քէնտիսինէ պէլքի:

աթֆի իտէճէք օլտուղու, վէ օ հալտէ քէնտինին տէ էր եա կէճ մագթուէն էօլէճէկի իթիգատը պաթրլունա տիւչէրէք, գար-
եօլանըն բէրտէլէրինի չէքիպ աչտը, վէ մէմուլ իթտիկի պա-
գրչուան տօլաեը գօրգուսու գալմաներնճա, եաթագ օտապընը
միւքէմէլէն ոօեապիլմէք իչին, մասանըն իւզէրինտէքի մու-
մու եագմագ իւզրէ շըմինէտէն եանմըչ պիր բարչա ալտը,
Աչքին տէրհալ տէմիր կիպի գուվվէթլի պիր էլ պօղա-
զընը սըգտըղը կիպի, տիկէր պիր էլտէ գանլը պըչաղը եէր-
տէն ալարագ մէրգ ումուն պօղազընա տաեաթտը:

Արապ խըզմէթքեար տիւչարը տէհչէթ օլարագ, ուղրաչ-
մագ վէ պաղըրմագ իսթէտիկինտէն, ամիրճէ գապա պիր սէս՝
— Սո՛ւս օլ, տէտի:

Այնի վագըթտա բէնչիրէ բէրտէլէրի աչքլըպ, արապ
խըզմէթքեար՝ շըմինէնին սօն պիր շաֆգըյա, էօլտիւրմիւչ
օլտուղունու գանն իյլէտիկի Կատինաեը, թահգիլլէ քէնտի-
սինէ պագմագտա օլարագ կէօրտիւ:

Մէզպուրէ, իֆատէեէ աղազլէ,

— Ա՛յագ, սէն պէնի էօլտիւրմէտին, Նամունաեը էօլ-
տիւրտիւն, տէտի:

Բօգամպօլ, պըչաղը հալէա արապ խըզմէթքեարըն պօ-
ղազընա տաեաթմագտա՝ օլտուղունտան, իչպու խըզմէթքեար,
սօն տէրէճէ գօրգու իչինտէ օլարագ,

— Աֆվ իտին, տէտի:

— Եաչամագ իսթէ՞րմիսին:

— Աֆվ իտի՛ն, մէրհամէթ իտի՛ն:

— Օ հալտէ հագըգէթի հալի սէօյլէ:

— Հէր շէյի սէօյլէեէճէեիմ:

— Մատամընը գաթլ իթմէկի սանա քի՞մ էմը իթտի:

— Տօն ժօզէ:

— Եաչաեաճաղըն սանա վստ իտիլիրսէ, պու խուսու-
սու աւլիէտէ թէէմին իտէ՞րմիսին:

— Էվվէթ, հաթթա պու խուսուստա տալսի եէմին ի՞-
տէրիմ:

Րօգամպօլ՝ Կատինաեա տօղրու տէօնէր՝ ք ,

— Իշիտիեօրսուն՝ տէյի՞մի, տէտի :

Կատինա, հիտտէթ վէ քէտէրինտէն նաշի տիլսիգ կիպի պիր հալ քէսպ իթմիշ օլտուղու հալտէ տինլէեօրտու :

Րօգամպօլ . — (տէվամէն .) Տօն ժօգէ սանա պիր մէնտիլ վէրտի՞մի :

— Էվվէթ :

Արապ ճէպինտէն պիր մէնտիլ չըգարըպ Րօգամպօլա վէրտի : Րօգամպօլտա Կատինաեա ,

— Պիր մում եագ քի , էյիճէ կէօրիւլսիւն , տէյի պէեան իյլէտի :

Կատինա իթաաթ իթտի , վէ Րօգամպօլ՝ սիւզէնիլի պաթիսթա կիւզէլ պիր մէնտիլ կէօսթէրիպ , պունտա խանէտան արմասը պուլունտուղու հալտէ ,

— Իշթէ պու մէնտիլ՝ ըաքիպէնին տիր , տէյի պէեան իյլէտի :

Կատինա՝ մէզքիւր սիւզէնիլի մէնտիլի այըպ բարչալամագ իսթէտի իսէ տէ , Րօգամպօլ քէնտիսինի պու հարէքէթտէն մէնն իլէ , արապ խըզմէթքեարա ,

— Պու մէնտիլի նէ՞ եարմագ իսթէեօրտուն , տէյի սիււվալ իթտի :

— Գանա պաթըրըպ տօն ժօգէիէ կէօթիւրէճէք իտիմ :

Րօգամպօլ մէնտիլի ալտը , վէ գարեօլանըն բերտէլէրինի վէ եաթաղըն գանլը եօրկանընը գալտըրըպ , մէզքիւր մէնտիլի գան իլէ միւլէմմա իթտի , վէ մուախարէն խըզմէթքեարա խիթապէն ,

— Շիմտի էկէր եաշամագ իսթէրսէն , վէ աուլիէճէ թաագիպ օլունմագ իսթէմէզսէն , պու մէնտիլի տօն ժօգէիէ կէօթիւրիւպ , արգուն իճրա օլունտու տիմէլիսին , վէ սէն տէ ֆիւրար իթմէլիսին : Ֆագաթ սագըն քէնտինի , էկէր միւրատըմը նօգթասը նօգթասընա իճրա իթմէզսէն վէ սանա սէօլլէտիւկիմ սէօզլէրտէն զիւտտէ եալընը պիր քէլիմէ պէեան իտէրսէն , սէնի գաթըլկեահա գատար կէօնտէրիլիմ , տէտի :

Խըզմէթքեար՝ դօրդ ուսողնտան նաչի ագլը պաշընտան
կիտէրէք,

— Էմրինիզէ իթաաթ իտէճէեիմ, էֆէնտիմ, տէյի պէ-
եան իյլէտի:

Օլ վադըթ Բօգամպօլ՝ Ջինկեանէեէ խիթապէն,

-- Էլպիսէնի կիեին, միւճէվհէրաթընը, վէ տահա պաշ-
դա գըյմէթտար նէեին վար իսէ ալ, տէտի:

— Պէնի նէրէեէ կէօթիւրէճէքսիսիզ:

— Իլէրտէ անլարսըն...

.....

Օն տագըգա սօնրա Կատինա-նիկարա վէ էսրարի հա-
միսի՝ Բօչէ սօգաղընտարի խանէտէն մուֆարաթ իթտիլէր:
Այնի վադըթտա արապ խըզմէթքեար՝ Լապօրտ սօգաղը քէօ-
չէսինտէ Ջամբաեը պուլարադ, մէնտիլի օնա վէրիբէն,

— Մաթլուպ իճրա իտիլտի, տէտի:

Օնտան սօնրա մէրգուլ ֆիրար իթտի:

Բօգամպօլ՝ Կատինաեը կիզլի պիր մահէլլէ կէօթիւրտի-
կիւ, վէ արապ խըզմէթքեար՝ գանլը մէնտիլի Ջամբաեա թէս-
լիմ իթտիկի վէ քէնտիսի տէ ֆիրար իյլէտիկի սըրաաա, տօն
ժօղէ, խանէսինտէ օտա խըզմէթքեարընըն վիրուտինէ դա-
պըրսըղըգլա պէքլէմէքտէ իտի:

Պիր ատէժ, զիննինտէ չօգտան պէրու էփքեարը ճինա-
իյեէ սաքլար իսէ, նիհանէթ օ էփքեարա օ տէրէճէ արշըր
քի, պիր ան էվվէլ իճրասընը շէտիաէն արգուլէր, Տօն Ժօղէ,
Կատինանը թէլէֆ իթմէք ֆիքրինէ գարշը էվվէլճէ խայլի
ուղրաշտը իսէ տէ, պիր քէրրէ մէգքիւր գարարը վէրտիկին-
տէ, հէր կէօնա թէրէտաիւտիւ պէր թարաֆ իթտի, Մէր-
գուժուն մէգքիւր գարարը վէրմէսի՝ էվվէլ էմիրտէ Զինկեա-
նէ գըղընըն, գըսգանճըգ թէէսսիրիյլէ քէնտի հագգընտա
պիր հարէքէթի ճինանէտէ պուլունմասը գօրգուսունտան նա-
շի օլուպ, ֆաղաթ օլ պապտէ պիրինճի բլանը պաշա չըգմա-
եընճա, բաքիպէսինին վէֆաթընտան սօնրա քէնտիսինի թէք-
լար կէօրսէքիլի շարթ իթթիսազ իտէկէլէն Վահանգէ գատը-
նա իթաաթ իշին, մէգքիւր ֆիքրինտէ տահա զիեատէ սէպաթ
կէօսթէրտի, վէ նիհանէթ պէլքի տէ քէնտինին մալիւմաթը
օլմանարազ, Զինկեանէ գըղընը գաթլու թէլէֆ իթտիրմէք
խթէմէսինին սէպէպի հագըգիսի՝ պիրլիքտէ թաօմիւ վէ
իճրա իթմիշ օլտուղուրը ճինանէթի միւտհիշէ քէյֆիեէ-
թի իտի:

Տօն Ժօղէն էն զիեատէ գօրգութան, կիճէլէրի իսթի-
րահաթընը իիւլալ իտէն վէ ուլգուսունտան պաղթէթէն ու-
եանտըրան, Գօնսէքսիօն իլէ իզտիվաճընըն իրթէսի կիւնիւ,
Կատինանըն, գըսգանճըգ սաիգասըյլա, կէօզլէրի ֆէվգէ-
լատէ բարլաեարազ վէ սաշլարը տաղընըգ հալտէ պուլունտ-
րազ, Սալլանտըրա օթէլինէ գատար կէլիպ, «Դա'թիլ, գար-
տաշըն տօն Բէտրօեու գաթլու թէլէֆ իթմէքտէ սանա եար-
տըմ' իթմիշ օլտուղուժու ունութտուժն մու» տիեէճէկի խուճ
սուսու իտի:

Տօն Ժօղէ պու ճիհէթի տիւշիւնտիւկիւ կիւն, գալպինտէ
վէ ֆիքրինտէ մէգպուլէեի իտամա հիւքմ' իթմիշ օլուպ, ֆա-
ղաթ արապ խըզմէթքեարը էլտէ իթտիկի կիւնէ գատար
ֆէվգէլատէ էնտիշէ վէ իզտիրապտան խալի օլմատը, վէ օ
կիւնիւ խանէսինտէն տիշարը չըգմանըպ, սապըրպըղըգլանէ-
թիճէի հալէ պէքլէտի, նիհանէթ Զամբա սալաթ տէօրթ բատ-

տէլէրինտէ, պիր թէզքերէեի համիլէն ավտէթ իթտի: Մէզ-
քիւր թէզքերէ իլէ պիրլիքտէ քիւչիւք պիր չըգըն պուլու-
նուպ, տօն ժօղէ իչպու չըգընը աշտըղընտա, Պանգօնուն
սախթէ խանէտանլըգ արմասընը համիլ օլարագ կէօնտէրմիչ
օլտուղու մէնտիլի պուլաու:

Թէզքերէտէ պէր վէճհի աթի եազըլմըչ իտի:

«Պու ագչամ եարը կիճէտէ արապա՝ մահէլլի մուայեէն-
տէն կէչէճէք տիր: Էկէր պեեազ օլարագ թարաֆընըզա կէօն-
տէրտիկիմ մէնտիլի, գըրմըզը օլարագ կէթիլէպիլիլ իսէ-
նիզ, արապաեա պինինիզ:»

Պու մանէատար սաթըրլարըն աթընտա իմզա պուլուն-
մաեըպ, տօն ժօղէ, պիր սաաթ սօնրա մէզքիւր մէնտիլի ա-
րապ նարսիսէ, վէ պուլունլա պիրլիքտէ պիր տէ մէքթուպ
վէրտի բի, պու մէքթուպտա, Կատինաեա, օ ագչամը կէլէ.
մէեէճէկինի պիլտիրմիչ իտի:

Իմտի արապըն ազիմէթինտէն, վէ Ջամբանըն՝ Կատինա-
նըն խանէսինտէ վուգու պուլաճագ վէգաթի ֆէճիէեի կէօ-
ղէթմէք իւզըէ Լապօրտ մէյտանը ճիվարլարընա կիթմէսին-
տէն սօնրա, տօն ժօղէ, սապըրսըզլըզլա վէ էնտիչէ իլէ պէք-
լէմէքտէ իտի:

Ագըպէթքեար Ջամբա ավտէթ իթտիկինտէն, տօն ժօ-
ղէ՝ լէհճէսի սօլմուչ օլտուղու, վէ ալնընտան թէր տանէլէրի
ազմագտա պուլունտուղու հալտէ, պօղուգ պիր սէսլէ,

— Նէ՞ իապէր, տէյի սիւալ իթտի:

Ջամբա. Մաթլուպ իճրա իտիլտի:

— Լօլմիւշ միւ:

— Էվվէթ:

Ջամբա՝ մէնտիլի կէօսթէրտիկինտէն, տօն ժօղէ սարօը-
լարագ իչպու մէնտիլի ալտը, վէ մալիւմ օլան մէքթուպուն
քեաղըտըլա սարտըգտան սօնրա եէլէկի տէրունինտէ կիլլէ-
տի: Պատէհու մանթօսունու կիեինիպ, եաեա Կօտօ.տը-Մօ-
րօյ սօգաղընա կիթտի: Հէման օլ էսնալէրտէ արապա մա-
հէլլի մուայեէնէ մուվասըլէթլէ, տօն ժօղէ պուլնա եազլաշտը,

վէ ուզո՞ւն սագալլը առէ՞մ արապա գաբուսունտան կէօրիւնէրէք :

— Մէնտիլինիզ նե՞րէնկ տիր, տէյի սիւալ իթտի :

Տօն ժօզէ . . Դըրմըզը տըր :

— Բէք էյի, կէօթէրինիզ :

Տօն ժօզէնին կէօղլէրի պաղանտըգտան սօնրա, արապա Աննիէրէ տօղրու եօլա չըգտը : Իքի տաղըգա սօնրա, մէրգում, հէր ագչամ սախթէ բրէնսէսին բէնտիսինէ զահիր օլտուղու քիւչիւք սալօնտա պուլունտու, վէ կէօզ պաղը չըգարըլտըղընտա, եալընըզ գալտըղընտան, պիր գաչ տագըգա, եարըմ, վէ նիհաեէթ պիր սաաթ պէքլէտիկի, վէ կատինանիկարանըն գանը զանն իթտիկի գան իլէ միւլէմմա օլան մէնտիլի էլինտէ թուլթուղու հալտէ, բրէնսէս մէյտանա չըգմատը :

Նաիէհան եանընտաքի օտատան պիր աեագ սէսի իշիտիլէրէք, բէրտէ ալըլըպ պիր քիմնէ կէօրիւնտիւ : Լաքին կէլէն քիմնէ, պէքլէմէքտէ օլտուղու սարը սաչլը քիմնէ օլմաեըպ, մասքէլի վէ Բուս էսիրլէրի գըեաֆէթինտէ պիր գատըն իտի : Մէզպուրէ տօն ժօզէեի սէլամիաեարագ, բէնտիսինէ պիր մէքթուպ վէրտի, վէ միւլթէագըպէն մէրգումուն պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէսինէ պէքլէմէքսիզին օրատան սափուչուպ կիթտի :

Տօն ժօզէ հայրէթի ազիմէ իշինտէ օլարագ, մէքթուպունկ մահֆաղասընը եըրթըպ, աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու :

Կէլէճէկինիզի պիլմէմ, եանի եէմինինիզի թուլթուպ թուլթմամըլ օլտուղունուգտան, եախօտ արապանըն՝ պուլուչտուղումուզ մահէլլէ պօշ եա տօլու օլարագ կէլէճէկինտէն խապէրտար տէյիլիմ :

«Անճագ սահիպիմ պուլունան ճէպպարըն էմրի թահթընտա օլտուղումտան, պու ագչամ սիզի կէօրմէք պէնիմ իշին գապիլ տէյիլ տիր :

«Եկէր պէնի սէվէրսէնիզ, պէնիմ կիպի սէֆիլ պիր էսիրին հալինէ աճըեընըզ, պէնի տիւչիւնիւնիւզ : Աչգ ու մու :

հապաքեթ իշին ճանի օլան պիր ատէմի նասըլ սէվէրլէր իսէ պէն տէ սիդի էօլլէ սէվէրիմ:

«Եւարըն սիդի կէօրիւպ կէօրմէեէճէկիմի տէ պիլմէմ: Լաքին թամ սաաթ պէշէ դատար տիշարը չըգմահարագ խանէնիդտէ գալընըգ, գաբունուզու մուհաֆագա իտինիգ, վէ հարըն սապահտան օտա խըզմէթճինիդի եօլա գօեռնուզ: Պէլքի, մալիւմ օլան մէնտիլ պանա կէթիթիլմիշ օլտուզու թագտիրտէ, եիւզիւ էօրթիւլիւ պիր դատընըն վիզիթառընը գապուլ իտէճէքսինիգ քի, պու դատընա գաբունուզու քէնտինիգ աչաճագընըգ, էկէր սաաթ պէշէ դատար օ դատըն կէլմէգ, սէ, տիշարը չըգընըգ, հալպու քի, թամ պիր սաաթ սօնրա ալտէթ իտինիգ, Իհթիմալ քի պու դատըն՝ ադչամ կէլէճէք տիր:

«Հէր նէ օլուրսա օլտուն, խըզմէթճինիդի, կիւնտիւզ վէ կիճէ իշին եօլա գօեռնուզ:»

Տօն Ժօզէ, իշպու մէքթուպու օգուտուգտան սօնրա, օ ադչամը քրէնսէպի կէօրմէտիկինտէն տօլտեը հիսս իտէկէլտիկի հիտտէթ թէսկին օլտու, վէ իրթէսի կիւնիւ մէգպուրէնի քէնտի խանէսինտէ կէօրէճէկինի իւմիտ իտէրէք, մէքթուպու պիտտէֆաթ էօրտիւ, վէ պու արա ուզսն սագալը ատէմ կէլտիկինտէն, կէօզիւնիւ պաղլաթտըգտան սօնրա մէքուլուն էնտէսինտէն կիթտի:

Տօն Ժօզէ, ճինաեթի իճրա իթտիքտէն սօնրա գալպլէրինտէ ասլա էսէրը իզթիրագ գալմահան ճանիլէրտէն օլուպ, խանէսինտէ ալտէթ իթտիկի էսնատէ, եալընըգ:

— Կատինա կիւզէլ պիր գըզ իտի իսէ տէ, Իհթիեարաշընթըտու, տէտի, վէ խանէսինտէ տուխուլինտէ, Ջամբասա, իրթէսի կիւնիւ սապահտան ահըպպասը նէգոփնէ կիտէ քէք, եիրմի տէօրթ սաաթ անլէր իլէ գալմասընը պէեպն իթտիկինտէ, Ջամբա՝ «էֆէնտիմ», պէնի գօլուեօրմուսունուզ տէյի սիւալ իթտի, վէ տօն Ժօզէ տէ, «խայր, անճագ եիրմի տէօրթ

սաաթ գատար սէնի պուրատան ուղագլաթմագլըղըմ պանա
էմը օլունմուշ տուր» տիեէրէք, Պանգօնուն թէգքիբէսինի,
մահրէմի էսրարը օլան մէրգում խըզմէթքեարա կէօսթէրտի,
վէ օ տախի, «Անլատըմ էֆէնտիմ, եարոն ագչամա գատար
սիզ, լաեըգ օլտուղունուզ սաատէթէ նաիլ օլաճագսընըզ»
տէյի մուգապէլէ իյլէտի, վէ էֆէնտիսի, պու խօշ սէօզտէն
մէջնուն օլարագ, վէ Չինկեանէ գըզընըն գանլը վագըւսընը
ունուտարագ, եաթաղա եաթըպ իսթիրահաթը թամմէ իլէ
ուլգուեա տալտը:

Ջամբա, սաաթ սէքիզ րատտէլէրինտէ էֆէնտիսինին օ-
տասընա կիրիպ, տիւզ տը Սալլանտրէրանըն, օ ագչամը մէր-
գումու Պապիօն սօգաղընտա վագը խանէսինէ թաամա տաչ
վէթ իթտիկինի միւպէյեին պիր թէգքիբէ իթա իյլէտի, վէ
տօն ժօզէ իւք ագչամքի իսթարընը խըզմէթքեարընա թէք-
րարլամագլա, ժէրգում, իրթէսի կիւն ավտէթ իթմէք իւզրէ
օրատան մուֆարագաթ իթտի:

Հիքեաեէմիգտէն պիր ազ կէրիլէեէլիմ. Բօգամպօլ՝ Կա-
տինա-նիկարա իլէ պիրլիքտէ մահէլի ճինաեէթի թէրքլէ սօ-
գաղա չըգտըգլալքնտա, արապ խըզմէթքեարըն թութմուշ,
վէ Չինկեանէ գըզընըն էշեասընը տօլտուրմուշ օլտուղու աբա-
պաեը պղպտտելար:

Բօգամպօլ, կիւլիւմեէեէրէք մէրգումեէ խիթապէն,

— Եինէ պախթըն վար իմիշ քի, էշեանը վէ միճէվէէ-
րաթընը պուլտուն, տէտի, վէ արապա հաքէրէթէ պաչատը-
ղը էսնատէ, ճէպինտէն պիր մէնտիլ չըգարըպ, Կատինաեպ
խիթապէն,

— Դը'զըմ, կէօզլէրինի պաղլամագլըղըմ միւտաատէ իթ-
մէլիսին, տէտի:

— Փագաթ կէօզլէրիմի նի՛շին պաղլաեաճագսընըզ:

— Չիւնքի սէնի կէօթիւրմէքտէ օլտուղում մահէլի պի-
մէմէլիսին:

Կատինա, մերգումա էմնիյեթի քեամիլէսի պուլունտու-
զու ճիհէթլէ .

— Բէք էյի պաղլաեընը . իսթէտիկինիզ մահէլլէ կէլէ-
ճէեիմ , տէտի , վէ Բօգամպօլ՝ եավաչճա արապաճըեա ,

— Սիւրէզն սօգաղընա , տէյի իսթար իյլէտի .

Պիր չարեէք սաաթ սօնրա , արապա իչար օլունան եէր-
տէ տուրտու . Բօգամպօլ , Չինկեանէ գըզընը աչաղըեա էն-
տիիիպ , տաիրէի մախսուսէսինէ կէօթիւրտիւ . Մէզքիւր տաի-
րէտէքի խըզմէթքեարը , էֆէնտիսինի Մ . Ֆրէտէրիք իսմիլէ
թանըմը օլուպ , մերգումուն թէպտիլ գըեաֆէթլէրէ կիր-
մէսինի՝ սըրֆ աչգ ու ալեագա էնթրիգալարը գանն իլէ , մէզ-
քիւր էնթրիգալարը գատըն հիքեաեէլէրինէ հասը իյ-
լէմէքտէ իտի .

Բօգամպօլ , Կատինանըն կէօզ պաղընը էվվէլճէ չըգար-
մը օլտուղունտան , խըզմէթքեար , մէզպուրէնին կիւզէլլիկինի
թաղտիր իլէ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Էֆէնտիմին տուլղուլարը բէք միւքէմմէլ տիր , տէյի
միւլահազա իթտի , վէ Բօգամպօլ՝ իչպու խըզմէթքեարա խի-
թապէն ,

— Գաբուտա պիր արապա վար տըր . կիթ պէտէլինի
վէր , վէ տէրունինտէ պուլունան էչեաեը պուրաեա կէթիր ,
տէյի էմը իթտի .

Խըզմէթքեար՝ էմըլ մէզքիւրէ թէվֆիգի հարէքէթ իթ-
տիկի էսնատէ , Բօգամպօլ՝ Կատինաեը քէնտի տաիրէսինէ
կէրտիրիպ ,

— Պու եէնի մահպէսին օլտուգճա միւնասիպ տիր , տէն
յիլմի , տէյի սօրտու .

— Տիմէք պէն պուրատա գալաճաղըմ ,

— Էվվէթ .

— Նէ՞ գատար՞ վագըթ .

— Տէօրթ կիւն .

— Նիլին .

— Ինթիգամ վագթընա պէքլէմէք իչին .

Րօգամպօլ, օլ էսնատէ իշէրի կ'ըն խըզմէթքեարը-
նա տա,

— Պէն պու գատընը աչըրմըշըմ տըր, քէնտիսի Իօբան-
եօլ օլուպ, Ֆրանսըզնա պիլմէզ։ Սէն պու գատընա խըզմէթ
իտէճէքսին, լաքին տիշարը չըգմասընա եախօտ բէնչիրէտէ
կէօրիւնմէսինէ միւսաատէ իթմէեէճէքսին, տէտի։

— Բէք էյի։

Կատինա-Նիկարա, ֆիլվազը ֆրանսըզնա պիլմէտիկի ճի-
հէթլէ,

— Պու ատէմէ նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթգոի։

— Պուրատան տիշարը չըգմաեը, եախօտ բէնչիրէտէ կէ՞-
րիւնմէեի թէճրիւպէ իթտիկին հալտէ, սէնի էօլտիւրմէքինի
քէնտիսինէ էմը իտիեօրում։

Կատինա՝ չօճուգ կիպի իթաաթլէ,

— Խա'յը, խա'յը, տիշարը չըգմաեաճաղըմ, տէտի, վէ
չէյթան զանն իթմէքտէ օլտուղու շախսըն էլինի թուլթուպ,
քէմալի հիւրմէթլէ էօբտիւ։

Րօգամպօլ՝ եանընտաքի օտաեա կիտիպ պիր չարեէք սաաթ
տուրտուգտան սօնրա տիշարը չըգտը։ Լաքին Մօրթօն-Իին-
նէր նամ Հինաիալը Ինկիլիզին գըեաֆէթինէ կիրտիկինտէն,
Նիկարա քէնտիսինի թանըեամատը, վէ Րօգամպօլ տա մէզ-
պուրէեէ խիթապէն,

— Կէօրիւեօրսուն ա', պէն ատի ատէմէրտէն տէյիլիմ,
չիւնքի գըեաֆէթ վէ քիսվէթիմի իսթէտիկիմ վազըթ վէ
իսթէտիկիմ թարզտա թէպտիլ իտիեօրում, տէտի։

Կատինա՝ սէսինտէն մէրգոււու թանըեարազ,

— Սահիհէն սիզ, չինկեանէլէրին ֆէվզէլատէ հիւրմէթ վէ
րիաեէթ իթտիքլէրի շէյթան սընըզ, տէյի պէեան իթտի։

Րօգամպօլ տա,

— Տօն ժօզէ պուրաեա կէլէմէզ, իմտի բահաթճա պու-
րատա եաթապիլիւսին, տէտի, վէ մէզպուրէեի ալնընտան
բուս իթտիքտէն սօնրա օրատան մուֆարազաթ իլլէտի, վէ
իշ օտաեա կիրտիկինտէ, խըզմէթքեար՝

— Իֆէնտիմ, էմբինիզ մուծիպինճէ ագչամ օթէլէ կիթմիշ իտիմ, պանա իքի մէքթուպ վերտիլէր, տէտի:

Րօգամպօլ մէքթուպլարը աչըպ, պիր մուժուճն եանընա եադլաչար, եազըսընըն նազիլիկիյլէ նազարը տիգդաթընը ճէլպ իտէն պու մէքթուպլարտան պիրի բօսթա վասըթաօըյլա կէօնտէրիլմիշ օլուպ, Րօգամպօլ տէրհալ մահֆազանընը երըթարագ, Դօնսէբսիօն իմզալը օլտուղունու կէօրտիւ Միւնսաէրիճաթը տա շու իտի:

«Մօնսիէօ մարքի, բէտէրիմ ղաեէթ ինատըը պիր առէմ տիր, Վուզուլաթլարա հիշ էհէմմիեէթ վէրմէզ, Սէքիզ կիւնսէն կիտէճէեֆիզ, պէլքի աէ Դատիքստէ ճէնագէ ալաեընտա հազըր պուլունաճաղըզ, Իմտի եարընքի բազար ագչամը, Բարիս ժիւթէպէրանըյլա էլվէտա իթմէք իւզըրէ, օթէլ տը Սալլանտրէրատա միւքէմմէլ պիր ղիեաֆէթ քէշիտէ օլունաճագ տըր, Օ ղիեաֆէթէ սիզտէ սալվէթ օլունմուշսսունուզ տօնը, Րէճա իտէրիմ կէլիինիզ, սիզի կէօրմէեէ իհթիեաճըմ վար տըր:

Րօգամպօլ իշպու մէքթուպու օգուտուղտան սօնրա բէնտի քէնտիեէ,

— Նամոնսում հագդը իշին, շու կէնճ գըզլար ղաեէթ թէտպիրսիզ տիրէր: Պիր թագըմ թէհիքէլի մէքթուպլար եազարլար, քէնտի ասըլ իսիմլէրիյլէ իմզալարլար վէ ֆամիլեալարընըն իսիինիտէ գուլլանմագտան չէքինմէզլէր, Սօնրա էօյլէ պիր առէմէ օ մէքթուպու կէօնտէրիլէր քի, քէնտիլէրի նազարընտա ղաեէթ ասըլդատէ սաեըլլըր, վէ պունու եաբմալարընտան տօլաեը տօլա ֆիթուր կէթիրմէզլէր, տէտի:

Սախթէ մարքի, մէքթուպը մէզքիւրու ճէպիմէ վագ իլէ, — Պունու պագլամագ լէյի տիր, քի՛մ պիլիւր նէ՛ օլուր, տէտի, վէ պատէհու իքինճի մէքթուպու աչտը:

Իշպու մէքթուպ տիւզ տը Սալլանտրէրանըն սալվէթնամէսի օլուպ, պիւր խըզմէթքեար թարաֆընտան օթէլ Շամիեէ կէօնտէրիլմիշ իտի:

Մուախիսարէն Րօգամպօլ՝ գալընճա պիր բալթօ կիլիինիպ,

— Թէ զքերէմի Գաւթինեօլ սօգաղընա կէօթիւրտիւն միւ, տէտի :

— Էվվէթ էֆէնտիմ, սաաթ իւչտէ կէօթիւրտիւմ :

Մէրգումուն զիբլ իթտիկի թէզքիթէ՝ քէնտի թարաֆըն-տան Պանգօեա եազըլմըչ օլուպ, շու պիր գաչ սաթըրտան իւ պարէթ իտի :

«Մատմաղէլ Պանգօ, պու ագչամ տախի Ասնիէրէ կիթ-մէեիպ, սաաթ օն պիրտէն եարը կիճէեէ գատար, Գաւթինեօլ սօգաղընտա պարօնէ Մօրթօն Թիննէրէ մունթազըր օլա-ճադ տըր, Արապա տախի պէքլէեէճէք տիր :

Բօգամպօլ սաաթընա պագտը, վէ օն պիր օլտուղունու կէօրիւպ, պիր քիրա արապասընա ըաքիպէն Գաւթինեօլ սօգաղընա կիթտի, վէ եօլտա շէօյլէ միւլահապա իթտի :

— Մատմաղէլ Գօնսէքսիօնուն մէքթուպու վէ բէտէրինին տավէթնամէսի՝ ֆիքրիմտէ կիւղէլ պիր թասավվուր հասըլ իթտիքլէրինտէն, իշպու թասավվուրու մէվգըլի իճրաեէ գօյմ մագ իսթէրիմ : Մատէմքի եարըն տօն ժօգէ իլէ պիրլիքտէ թաամտա պուլունաճաղըմ, դաղէթալարտա պազը նէշրիեաթ իլէ, հէմ քէնտիսինի, տէհչէթլէ պէրապէր հայրէթէ տիւչար իտէրիմ, հէմտէ Գօնսէքսիօնա, քէնտիսինի տիւչիւնմէքտէ օլտուղունու անլաթմըչ օլուրում :

Բօգամպօլ, միւլահապաթընը իքմալիթմէկի թէնսիպ իթ-մէեէրէք, Գաւթինեօլ սօգաղընա մուվասըլէթ իթտի, Պանգօ, չօճուգ կիպի իթաաթլա պէքլէմէքտէ օլտուղունտան, Բօգամպօլ, մերգումմէ իլէ սէլամաչտըգտան սօնրա,

— Վէքիլխարճընըզը չաղըրըն, վէ ուղուն սագալընը թաւ գըպ, արապաեա ըաքիպ օլմասընը էմր իտին, տէտի :

Պանգօ. — (սարսըլարագ) Նէ՞ սէօյլէեօրսունուգ :

— Տօն ժօգէ մուհապպէթինիզէ լաեըգ օլտու, վէ մէնտիլ ինիզի գըրմըզըեա պօեատը :

— Սիւպհան Ալլահ, էօլտի՞ւ միւ :

— Շու գատար քի մէնտիլինիզ պիր նէվ իսբանիա բէլ

պինին գանձնա պօեանտը : Լաքին տօն ժողէ՝ օ գանձն քէն-
տի մէթրէսինին գանը օլտուղունա իթիմատ իտիեօր :

Րօգամպօլ, զիեատէ թէֆէրրուաթա կիւրիւմէեէրէք,
Պանգօեա, իւչ չարեէք սօնրա Բուսիալը քէօյիւ գատընլա-
րը գըեաֆէթինէ կիւրէճէք օլան Գարլօնուն ելիլէ տօն ժօ-
ղէեէ թէսլիմ իտիլէճէք օլան մէքթուպու եազտրրալ : Միւ-
թէազըպէն, վէքիլխարճա, իգթիզա իտէն թալիմաթ վէրիլ-
մէքլէ, մէքթուպ վէ արապա եօլա չըգարըլտը :

Պու վազըատան սօնրա, Րօգամպօլ, իչի Պանգօեա ան-
լաթմաեա հազըրլանտը :

35

Լաքին մերգում, քէնտի էարարընը տիկեր պիր քիմէեէ
ֆաչ իտէնլէրտէն օլմատըղընտան, պիթթապի պու սըրատա
պիր մասալ ույտուրտու : Եվվէլ էմիրտէ Պանգօնուն տօն ժօ-
ղէ իլէ հուսուլը միւնապիպէթի, մերգումէնին, քէնտի էջի-
վիքլէրինի գապուլ իթմիչ օլմաեան վէ պիր Խաքանիալը ժէ-
նէրալըն խանէսինտէ գաբուհուլուգ իթմէքտէ պուլունան
բէտէր վէ վալիտէսինի խազալաթմազ իւզրէ, տօն ժողէնին
գօլթուղունա կիւրէրէք, մէքքիւր Խաքանիալը ժէնէրալըն խա-
նէսինէ տուխուլ էթմէք իչին օլտուղունու պէեան իլէ, իֆա-
տէպինի չու սուրէթլէ իլլըի կէօթիւրտիւ :

— Սէն տօն ժողէեի սէվմէզսին, տէյի՞ մի :

— Ֆահչիեաթ ալէմինտէ, պիր գատընըն, պիր էրքէեէ
ճիտտէն կէօնիւլ վէրմէսի՝ առէթա նամուսպուղլուգ տուր :

— Տիմէք մագանտին՝ սրբօք ախար ինթիգամտան իպարէթ տիր։ Պէն տէ տօն ժօղէտէն ինթիգամ ալմագ վէ պիր պահ սր գ ազանմագ իսթէրիմ։

— Տօղրուսու շու սէօղլէրինիգ պէնի մէրագտա պրագընօր։

— Պիր ազտան հէր շէյի անլարսըն։ Տօն ժօղէ, հէր շէյէ, հաթթա իսպաթըյա կէօրտիւկիւն վէճհլէ, ճինանէթ իճրաթընա տախի միւգթէտիր տիր։ Իմաի, պունտան ագտէմ, պէնիմտէ սէվաիկիմ գատընը, պիր գաչ ալուճ ալթուն պէտէլիլէ պէնտէն ալմըշ տըր։

— Շիմաի անլամաեա պալլաեօրում։

— Խայր, հէնուգ անլամաեօրսուն։ Էվվէլ էմիրտէ պու սեպէպրէ ախար ինթիգամ իչին եէմին իթտիմ, վէ սանիէն քէնաիսի, ագրապասընտան պուլունան պիր գըղ իլէ էվլէնէճէք օլտուղունտան, դէնկին վէ դարիպ թապիաթլը կէնճ պիր օրտ իլէ, պու իգտիվաճը իճրա իթտիրմէմէք խուսուսունտա եիւգ պին ֆրանգ գարշըլըյա պահսա կիրիշտիմ։

— Ֆէնա տէյիլ։

— Պէն քէնտի թէճրիւպէլէրիմ վէ վուգուֆիեթիմլէ սանա եարտըմ իթտիմ։ սէն տէ պու սաեէտէ, տօն ժօղէնին մէլթէսի օլան Ջինկեանէ գըղընըն հաեաթընը թալէպ իթմէք մէնգարէսինտէ գըսգանճըգ րօլունու միւքէմէլէն իյֆա իյլէտին։

— Աֆվ իտէրսինիգ, պու Ջինկեանէ գըղը՝ սիգին սէվմիշ օլտուղունուգ գատըն մը տըր։

— Պէլքի...

— Սօնրա։

— Սօնրա՝ տօն ժօղէնին խըղմէթքեարըյա Ջինկեանէ գըղընըն խըղմէթքեարլարը հէք պանա սաթըլմըշ տըրլար։ Շէօլէքի տօն ժօղէնին խըղմէթքեարը՝ Ջինկեանէ գըղընըն վահշիաանէ գըսգանճըղընտան վէ խանչերինին տարպէլէրինտէն գուրթուլմագ իչին, անը գէհիրլէմէք լազըմ կէլտիկի խուսուսընտա էֆէնտիսինի գանտըրմըշ, վէ օ տախի պու ֆիքրի պէեէնտիկինտէն, խըղմէթքեարը, քէնտիսինէ պիր միգտար

զարարւոյդ զէհիր վերմիշ տիրքի, նէթիճէսինի պիլիրսին, Ձինկեանէ գըզ տիւն սապահ սաղ վէ սալիմ օլարագ ուեանմըշ, վէ տօն ժօղէեի դօվմուշ տուր: Թէզքիրէն վէ կէօնտէրմէ եէ սէնի իճպար իյլէտիկիմ մէնտիլին սէմէրէլէրի կէօրիւմիւշ տիւր: Տօն ժօղէ, Ձինկեանէ գըզընը զէհիր իլէ թէլէֆ իտէմէտիկինտէն, խանշէր իլէ էօլտիւրմէք իսթէմիլ, վէ արագ խըզմէթքեար՝ օն պին ֆրանդ պէտէլ իլէ իշպսւ խըզմէթի տէրիւհտէ իյլէմիշ տիր:

— Բէք էյի, օ խըզմէթքեար նէ՞ իշ կէօրտիւ:

— Ձինկեանէնին աշըրըմաւընտա պանա եարալմիթտի:

— Քէնտիսինի նէ՞րէեէ կէօթիւրտիւնիւզ:

— Էմնիեէթլի պիր մահէլլէ: Օրատա մէմգուֆ օլարագ էմըլէրիմէ պէքլէեէճէք տիր:

— Սօ՞նրա:

— Սօնրա խըզմէթքեար՝ Կատինանըն քէլպինի թէլէֆ իտիպ, անըն գանը իլէ մէնտիլի միւլէմմա իտէրէք, տօն ժօղէեէ վէ օ տախի քէմալը հէեէճան իլէ վահշի Բօլօնէզինէ կէթիւրտի:

Պանգօ՝ իսթիհզաքեարի պիր սուրէթտէ կիւլտիւ, վէ պատէհու,

— Պուշլարըն հէբսի էյի, լաքին եազտըղըմ մէքլուպուն նէ՞ ֆայտէսի վար տըր, տէյի սօրտու:

— Ազիզէմ, պու մէքթուպ, զաթէն հիտտէթմիզաճ օլան տօն ժօղէեի պիր ազ տահա հիտտէթլէնտիլէճէք, վէ քէնտիսինէ ազշամա գատար խանէսինտէն չըգմամաեը իսթար իտէճէկինտէն, եարըն սապահ, Բօշէ սօգաղընտա ճէրէեան իտէն աշլալտէն խապէրտար օլամաեաճագ տըր:

— Ֆագաթ նիհաեէթ քէլպին թէլէֆ իտիլմիշ օլտուղու նու անլաեաճագ տըր:

— Իվվէթ, անճագ սէն պուրասընը պիլմէմիշ օլաճագսըն, վէ Կատինանըն վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու զանն իտէճէքսին:

— Եարըն քէնտիսինի կէօրմէեէ կիտէճէքմիւրիմ:

— Իվվէթ, եարըն ազշամ:

— Քէնտիսինէ նէ՞ սէօյլէեհէճէեհիմ:

— Եարըն պիտիբրիբիմ:

— Պիր շէյ տահա սօրահըմ:

— Սօր:

— Հէնուզ ինթիգամընըզը նահըլ ալտըզընըզը, վէ տօն ժօզէնին իզտիվածընը նահըլ մէնն իթտիրէճէկինիզի անլահամահօրում:

— Շիմտի անը տա անլարսըն, Ջինկեանէ գըզընը թահթը թէվգըֆա ալարմ, լաբին սէնինլէ գօլթուգ գօլթուգա օլարագ տօն ժօզէեի քէնտիսինէ կէօսթէրմէեի վատ իյլէտիմ, վէ պու տա էօնիւմիւզտէքի շարշէնպիհ կիւնիւ, ժէնէրալըն մասքէլի պալօսուհտա վուգու պուլաճագ տըր:

— Օրահա պէնիմտէ կիտէճէկիմի վատ իտիհօրմուսուհուզ:

— Նամուսում իւզէրինէ վատ իտէրիմ, իմտի տօն ժօզէ սէնին գօլթուգուհտա օլտուղու գէման, Ջինկեանէ գըզընը իհթիմալքի անըն իւզէրինէ պիր էլ թապանճա աթաճագ տըր:

Պանգօ. — (սարսըլարագ) Թէշէքքիւր իտէրիմ, պէն պու օեուհա հիսսէտար օլմամ:

— Դը'զըմ, պու սէօյլէտիկին պօշ սէօզ տիւր. էվվէլ էմիրտէ պանա ըէտտ ճէվազը վէրիլմէզ. Սանիէն տիւշիւնմէլիսին քի, օ թապանճաեը պէն տօլտուրմուշում. պինապէրին տէրուհինէ գուրշուն վազ իթմէքտէն սագընմըշըմ տըր:

— Տիմէք օլուր քի հիշ պիր մուխաթարա եօգ տուր:

— Ա'սլա:

— Հալպու քի կիւզէլ պիր ըէզալէթ օլաճագ տըր:

— Էվվէթ. Ջինկեանէ գըզընը թէվգըֆ իտէճէքլէր, տօն ժօզէնին մասքէսինի աշաղըրա ալաճագլար. մատմազէլ Գօն. սէքսիօն կէլէճէք, վէ անը, մէսուտ պիր մէթրէս իլէ մէթրուր պիր մէթրէս արասընտա պուլաճագ տըր:

— Պէնիմ մասքէմտէ էնտիրիլէճէք մի տիր:

— Հայ հայ:

— Լաբին պու բէք զարիպ պիր մէնղարէ, ատէթա Ֆօլի-Տրամաթիքտէ օյնանըլան օեուհարտան պիրի օլաճագ տըր:

— Շիմտի անլատը՞ն մի

— Եվվէթ հէր շէյի անլատը մ:

Պատէհու Բօգամայօլ աեաղա գալգըպ, աեարըն տէրսինէ տէվամ իտէրիմ, տէտիքտէն սօնրա, օրատան մուֆարա գաթ իտի:

Մօրթօն-թիննէր՝ Սիւրէզն սօգաղընտաքի խանէսինէ ալ-տէթինտէ, մարքի տը Շամրի օլտու: Ջինկեանէ գըզը ուրդու-տա օլտուղունտան, Բօգամայօլուն տիջարը չըդտըղընը ի-շիթմէտի:

.....

Իրթէսի կիւն Մ. մարքի տը Շամրի, սաաթ օնրա եա-թաղտան գալգըպ, սըր Վիլիամըն տաիթէսինէ կիրտի:

Իթի կիւնտէն պէրու մէրգում քէօր՝ չալիրտինի կէօր-մէմիջ օլտուղունտան, Բօգամայօլ՝

— Ա՛մճա, սէնի պու սուրէթիէ ունոթմուշ օլտուղում-տան տօլաեը ափվընը ընճա իտէրիմ, լաքին թալիմաթընը թէմամիլէ իճրա իթտիմ, վէ շիմտի տէ հիքեաեէեէ կէլտիմ, տէտի, վէ քէօրուն մուվաֆֆաղաթ կէօսթէրմէսի իւղէրինէ, Բօգամայօլ՝ մէրգումուն եաթաղը եանընտա օթուրուպ, պիլ-տիլիմիզ մալիւմաթը մուլթասարէն, ֆաղաթ թաֆսիլաթըյա պիրլիքաէ նազլ իթտի, վէ ուսթաթը՝ չըրաղընը իշպու մու-վաֆֆաղըյեթինտէն տօլաեը թէպրիք իյլէտիքտէն սօնրա, Բօգամայօլ՝ սըր Վիլիամտան ալըրտը, վէ քէնտի քէնտիեէ ու սէօղլէթի սէօյլէտի:

— Պու կիւն եաբաճաղ չօգ իշիմ եօգ տուր. իմտի իս-թէտիկիմ կիպի վազթըմը սարֆ իտէպիլիլիւ՝ Եվվէլ էմիր-տէ գըզգարընտաշըմըն նէգտինտէ թաամ իտէճէեիմ, զիթա ֆամիլեաճա էօմրիւ սէվէրիմ: Օնտան սօնրա Սիւրէզն սօգա-ղընա կիտէրէք, մահպուսէմին կիճէեի նասըլ կէշիրմիջ օլտու-ղունու անլաեաճաղըմ: Պատէհու Մօրթօն-թիննէր օլարազ, Պանգօեա, տէրսինի վէրմէք իւղրէ Դաւթինեօլա կիտէճէ-եիմ, վէ օրատան չըքըպ, մէնսուպ օլտուղում գլիւպտէ կէօ-

ընկերք, պիր գալ ալթուն զայս իտէճէ՛լ, իւր կիւնտէն պերի տիր քի օրտեա կելթմէմիշիմ տիր, հալպուքի պիւս պիւթիւն գալթը միւնաւէպէթ իթմէք ճաիզ տէյիլ տիր, նի-հաւէթ սաաթ պէշտէ, միւնաօիպ էլպիսէմի կիւնէրէք, իւ-րուտէ գաւըն բէտէրիմ օլաճազ քիմսէնին թաամընա կի-տէճէեիմ:

Րօգամպօլ, իշպու բրօկրամը թէմամիյլէ իճրա իթտի, վէ թամ սաաթ պէշ պուշուգտա իքի աթլը արապասը՝ օթէլտը Սալլաւտրէրանն հալլիսինէ տախիլ օլտու:

Տիւրլիւ տիւրլիւ թէպաիլ գընաֆէթլէրէ կիքէն պու շախս՝ հէր ճիհէթլէ ճէնթըլմէն հալի քէսպ իտէրէք, մարքի տը Շամրի օլուպ, մէզքիւր օթէլէ կիրտիկինտէ, էվվէճէ վա-սըլ օլմուշ օլան արապալար միւնաննտա տօն Ժոզէնին արա-պասընը կէօրմէտիկինէ մէմնուն օլտու:

Մէրգոււմ, քէնտի քէնտիէ,

— Հալէա բրէնսէսէ պէքլէեօր օլմալը, տէտի, վէ էվին թէքիֆսիզ պիր ատէմի կիպի, մատմազէլ Գօնսէքսիֆնուն հէ-նուզ րէսիմ տաիրէսինտէ օլուպ օլմատըղընը սօրտուգտան սօնրա, օթէլլին իքինճի գալթընա չըգտը:

Կէնճ գըղըն սրրֆ ինկիլիգըեարի իաշամասը թարզըլիճա-պընճա, մարքինին պու եօլտա հարէքէթի շայեանը մապղէ-րէթ օլուպ, մէրգոււմ, Գօնսէքսիֆնուն եպլընըզճա պուլմազ փւ-միտիյլէ րէսիմ տաիրէսինէ կիրտի իսէ տէ, իւմիտինտէ եա-նըլտը, չիքսքի տաիրէի մէզքիւրէտէ տիկէր պաղը քիմսէլէր պուլուճապուլու ճիհէթլէ, մատմազէլ տը Սալլանտրէրա, պուճ-լարըն, եարմազտա օլտուղու րէսիմ հաքքընտաքի միւթա-լէպալարընը վէ մէտհիեէլէրինի սուրէթի նաղիքեանէտէ տին-լէմէքտէ իտի:

Րօգամպօլ, հաղըրուճա սէլամյատըգտան, սօնրա, Գօն-սէքսիֆնա եաղլաշտը, վէ մէզպուրէնին պաղըլընտան, «նէ» գատար կէճիքտինիզ. պուճուճա պէրապէր սիզին իլէ կէօ-րիւմէեէ ֆէվգէլատէ իհթիեաճըմ, վէ պիզէ տէ իթիմատը թամմէմ վար տըրը տիմէք իսթէտիկինի անլատը:

Բօգամպօլ տախի չէհրէսինտէ էօյլէ պիր հալ իրանէ իթտի քի, մահղա մէճպուրիեթլէ կէճիքմիշ օլտուղու անլաշըլտըղընտան, կէնճ գըղ պունա մէմնուն օլտու:

Բօգամպօլուն, զիբը իթտիկիմիգ տաիրէեէ կիրտիկի գէ, ման ճէրէեան իտէն միւքեալէմէտէ, մէվճուտ օլան վիգօնթլարտան պիրի՝ պիր կիւն էվվէլ պիր զազէթատա օգուճուշ օլտուղու՝ ՎՄէյեուսիեթլ խասթա պիր ֆիքըրին սըրֆի թէրէպլ պիւր խէեալը տըր՝ ֆըգըասընը զիբը, վէ իլավէթէն տախի, «Ֆիլվադը վիճուտճա վէ ֆիքիրճէ սաղ վէ սալիմ պիր քիմսէ պէտպախթ օլապիլի՞ր մի» տէյի պէեան իյլէտի:

Գօնսէքսիօն .. (մահղունիեթլէ.) Մօնսիէօ, մէզարտան թէվէլլիւտ իտէն քէտէրլէր պուլունտուղունու ունուտու-եօրսունուգ:

— Թէսէլլի պուլունտապիլիր:

Գօնսէքսիօն .. (միւէսսիր պիր սէտա իլէ.) Ֆադաթ ին, սանլարտա էօյլէ քէտէրլէր տէ վար տըր քի, էօլիւմիւ արզու իթտիրիւրէր:

Հազըրունտան քիմսէ, հաթթա պունլար միեանընտա օլան էհի թիթապէթ պիր գատըն տախի պու սէօղիւն մանէասընը անլաեամատըլար: Ֆադաթ Բօգամպօլ, պիշարէ գըղճըղազըն էֆքեարընա վադըֆ պուլունտուղու ճիհէթլէ, շու սուրէթտէ մուգապէլէ իթտի:

— Համտ օլսուն քի, մատմաղէլ, էօլիւմիւն բէք պիւեիւք թէսէլլիեաթը տա վար տըր, վէ չօգ տէֆա էօլիւմ՝ մէզարը արզու իտէնլէրին եանլարընտա պուլունտանլարը քէսիպ պիշէր քի, տիկէրլէրի եաշաեապիլսին:

Բօգամպօլուն իշպու իֆաատէսի՝ Վիւմիտ իտինիգ, չիւնքի քէնտի քէնտինիգի ուղըունա ֆէտա իթմէքտէ օլտուղունուղու գանն իթմէքտէ պուլունտուղունուգ ճանիլէրին սօֆ սաաթը պէլքի եադլաշմըշ տըր՝ մանէասընտա օլտուղունու Գօնսէքսիօն գանն իլէ սարսըլտը:

Իշթէ պու արատա տօն Ժօղէ իչէրի կիրտի, լաքին պէսպէլլի Բօլօնէզ գարը հէնուգ կէլմէմիշ օլմասըյլա մէրգումէ-

երի կէօրէմէմիշ իտուկինտէն տօլաեը բէք թասալը օշտուղուն տան, վիգօնթլարտան պիրի,

— Սինեօր, պու նէ՞ քիսվէթ ատէթա ֆասիտ պիր ա տէմէ պէնզէեօրսունուզ, տէտի:

Տօն ժօզէ. . (սարսըլարագ.) Պէ՞ն մի:

— Էվվէթ սիզ:

Իհլի քիթապէթ օլան դատըն՝ թէաթրօ օեուկարընա մախսուս պիր թագըմ՝ թէխայելւաթ իլէ ֆիքըրի մէշղու օլ տուղու հալտէ:

— Աճապա Բօշէ սօգաղը ֆաճիասընըն ֆաիլի սի՞զմիսինիզ տէյի սիւալ իթտի:

Տօն ժօզէ մէղքիւր իֆատէերի իշիթտիկինտէ սարսըլարագ լէհճէսի սօլաու իսէ տէ, պու սօլկունլուղու քիմնէնին նաղաւրը տիգգաթընը ճէլպ իթմէտի. եալընըզ Բօգամպօլ՝ մէրգու մոն սարսըլարընը կէօրտիւ:

Տօն ժօզէ. - Հա՞նկը ֆաճիատան պահս իտիեօրսունուզ:

— Ձրդան կիճէ Բօշէ սօգաղընտա վուգու պուլմաշ օլան ճինաեթտէն:

Տօն ժօզէ. . (հէմ միւթէէսսիր վէ հէմտէ ալթիւսթ օլմաշ օլան պիր սէտա իլէ.) Մա՛տամ . . .

— Աֆվ իտէրսինիզ սինեօր. սիգէ խիթապ իթտիկիմսէօզ՝ սըրֆ լաթիֆէ տիր, ֆագաթ ճինաեթտէ հագըգէթաէ վաւ գու պուլմաշ տուր:

— Հա՞նկը ճինաեթտէ:

Բօգամպօլ՝ պու արա Գօնսէքսիօնուն եանընա եաղլաշաւրագ, եավաշ սէտա իլէ:

— Տինլէ՛եինիզ, վէ տօն ժօզէեէ տէ տիգգաթիլէ պագընըզ, տէտի:

Հաղըրունտան պաղըլարը. - Պագաթ հա՞նկը ճինաեթտէ տէն պահս իտիեօրսունուզ:

— Տէհշէթլի պիր ճինաեթտէն. շու գատար քի, հէնուզ թաֆսիլաթը մալիւմ տէյիլ տիր:

— Նիհաեթտէ քէյֆիեթտէ նէտէ՞ն իպարէթ տիր:

— Իդամէթ իթմէքտէ օլտուղում Բօչէ սօգաղընտա չը-
գան կիճէ պիրի գաթլ ու թէլէֆ իտիլմիչ տիր։

Տօն ժօզէ . . (ֆէվգէլատէ ճահտ իլէ կիւլիւմէնէրէք .)
Ջանն իտէրիմքի, մատամ, բօման եազմագլա չօգ տէֆա գա-
լէմէ ալմագտա օլտուղունուզ գարա սահիֆէլէրտէն պիրինի
պիղէ նագլ իտէճէքսինիզ։

— Մօ'նսիէօ արզ իտէճէկիմ վագըալար սահիհ տիրլէր։
Բօգամպօլ . . (ֆիթուրսուզ պիր թավր իլէ .) Շու վա-
գըալարը նագլ իտինիզ պագալըմ։

— Էվվէլ էմիրտէ պիրինճի հագըգէթ՝ պու սապահ թէք-
միլ մահալլէ խալգընը Լապօրտ մէյտանը ճիվարընա թօթա-
մըչ օլան պիր գատընըն գաթլի բէյֆիեթի տիր։

— Լաքին պու գատըն քիմ տիր։

— Քիմ օլտուղունու հէնուզ պիլմէմ, անճագ պու խու-
սուստա միւլթէլիֆ վէ բէք դարիպ շայեսալար տէվէրան իթ-
միչ տիր . . . մատտէ՝ պիր աչգ ու սէվտա հիքեսեէսի օլտու-
ղու սէյլէնիօր։

Տօն ժօզէ . . (տիլլէրինին արասընտան .) Իշթէ շիմտի մա-
սալա պաշլանտը։

Էհլի քիթապէթ գատըն . . Հալպու քի, պու ֆահիա
հագըգընտա օլտուգճա մալիւմաթ ալընմըչ օլմաղլէ, ագշամքի
ղազէթալարտա պունա տաիր բէք չօգ թաֆսիլաթ կէօրիլէ-
ճէկի շիւպհէսիզ տիր։

Բօգամպօլ . Իհթիմալքի մատամըն հագըգը վար տըր։
տիշարը չըգտըղը՝ զէման խըզմէթքեարըմ, ապօնէ օլմուչ օլ-
տուղում զազէթաեը պանա վէրտի, պէն տէ օգու մաեա վագ-
թիմ օլմատըղընտան, ճէպիմէ գօյտում։

Պատէհու Բօգամպօլ, մէղքիւր զազէթաեը ճէպինտէն չը-
գարըպ աշար, վէ թէմամիլլէ ֆիթուրսուզ պիր թավր իլէ
էլինէ պիր լամպա ալարագ, տօն ժօզէնին միւթէէսսիր պիր
հալտէ տաեանմըչ պուլունտուղու մասա իւզէրինէ վագ իթտի։
Օլ վագըթ լամպանըն զիեասըյլա տօն ժօզէնին եիւզիւ ընթը։

Մ. տը Շամիի զազէթաեը կէօգտէն կէչիրտիկի սըրատա,

Իսրայելեցի՝ քէնտի քէնտիսինի էլէ վերէնէկի գօրգուսուլա
Ֆէվգէլատէ մուղթարըպ պուլունմագտա իտի :

Նիհանեթ Րօգամպօլ,

— Շու ֆըգրա օլմալը տըր, տէտի :

Պու արա Գօնսէքսիօն՝ քէնտի րէսիմ թախթասը արգա-
սընա փիղլէնմիշ օլտուղու հալտէ, լէհէսի դանէթլէ ուլմուշ
օլան վէ պիւթիւն ազասը տիթրէմէքտէ պուլունան տօն ժօ-
զէեէ տիք տիք պաղմագտա իտի : Լաքին պիւթիւն հուղ-
զարըն նազարը տիգգաթը՝ Րօգամպօլա աթֆ օլունմուշ օլ-
մապըլա, հիշ պիր քիմնէ տօն ժօզէեի տիւլիւնմէքտէ իտի :

Րօգամպօլ. «Րօշէ սօգաղընտա էսրարի պիր ճինանէթ»
սէրլէվհասընը օգուտու :

36

Հազէթանըն պու պէնտի՝ թէֆրիգա մագամընտա օլաշ
րագ շու եօլտա եազըլմըշ իտի :

«Րօշէ սօգաղընտա իքի գաբուլու պիր խանէ պուլունուպ,
պիր գաբուսու 3 նումէրօլու տուր վէ տիկէրի տէ Սօլէյլ կե-
շիտի գարշըսընտա Լապօրտ մէյտանընա նազըր տըր :

«Թագրիպա պիր սէնէ էվվէլ, պիր ագշամ, կիճէ գա-
րանըղը էթրաֆը իհաթա իթմիշ օլտուղու հալտէ, պիր բօս-
թա արապասը՝ Լապօրտ մէյտանընտաքի գաբունուն էօնիւն-
տէ տուրտու : Իւշ քիի պու արապատան աշաղըեա էէն

տիկեր: Պունլարտան պիրի՝ նամիզած հալտէ կէնճ պիր գա-
տըն օլուպ, եիւզիւ պիր նիգապ իլէ գաբալը իտի: տիկերի
եաշլըճա պիր գատըն օլուպ, կէնճ գատընըն օտա խըզմէթ-
հիսի վանն օլունուեօրտու, վէ իւչիւնճիւսիւ տէ պիր արապ
իտի:

«Պու իւչ քիչի՝ էվին տէօրտիւնճիւ գաթընտա պիր տա-
րէտէ եէրլէշտիկեր:

«Օ կիւնտէն իթիպարէն, մէգքիւր էվին միւսթէճիրլէ-
րինտէն հիչ պիրի, վէ հիչ պիր գօմշու, զիքր օլունան կէնճ
խասթա գատընը կէօրմէմիշ տիր, եալընըզ արապ իլէ իհ-
թիեար գատըն՝ երզագ թէտարիքի իչին հէր կիւն տիչարը
չըզմագտա իտիկեր: Պունլար տաիմա իսբանեօլճա կէօրիւշ-
տիւքլէրինտէն, ախգ ու իթա իթտիքլէրի քիմնէլէրէ իշարէթ-
լէրլէ մէրամլարընը անլաթմագտա իտիկեր:

«Հէր կիւն սաաթ իքի ըատտէլէրինտէ, սիեաճ էլպիսէ կի-
եինմիշ օլան վէ թապիպէ պէնգէեէն պիր ատէմ, կէնճ գա-
տընը զիեարէթէ կէլիր իտի: Այնի վագըթտա հէր ագչամ
սաաթ օն գարարլարընտա, ամէլէ զըեաֆէթինտէ պիր ա-
տէմտէ, Րօշէ սօգալը իարաֆընտան տէրունը խանէեէ կի-
րիպ, Գօրալի իսմինտէ ճիւաճը պիր գատընըն իֆառաթընա
պագըլըլսա, էվին տէօրտիւնճիւ գաթընտա, ճիւաճը գատը-
նըն քիւչիւք տաիրէսինէ տաիլ Օլուր իտի: Օ քիւչիւք տա-
յիրէնին տար պիր սօֆա վէ պիր գաբու իլէ իխթիլաթը պու-
շունուպ, մէրգում սախթէ վէ եախօտ հագրգի ամէլէ իսէ,
եէտինտէ մէվճուտ օլան եէկեանէ անախթար վաաթթաաթլա
իսբանիալը խասթա գատընըն տաիրէսինէ կիրէր, վէ հէր հալ-
տէ սաաթ օն գարարլարընտա կէլիպ, տաիմա եարը կիճէտէն
էվվէլ ավտէթ իտէր իտի:

«Իմոի տիւնքի ճումաա իրթէի ագչամը տա, մատամ
Գօրալի, հաֆթատա պիր տէֆա մլաթատը օլտուղու վէճհլէ,
իրթէսի սապահ ավտէթ իլլէմէք իւզրէ խանէսինտէն զալ-
պուպէթ իտէր, վէ պու սապահ խանէսինէ կէլտիկինտէ,
տաիրէսինին վէ սօֆա գաբուսունուն աչըզ օլտուղունու քէ-

մալը թէաճճիւպլէ կէօրիւր, վէ մերադլա եանընտաքի օտա-
եա կերմիշ տիր:

«Տարիէի մէզքիւրէտէ քիմնէ պուլունմաեըպ, էշեանըն
տարմատաղըն օլտուղու, վէ եաթադ օտաորնտան գան ագա-
րադ, սալօնա եաեըլտըղընը կէօրիւր, վէ քէմալը տէհշէ-
թէ տիւչար օլարադ, եարտըմա տէյի չաղըրըր, խանէնին
միւսթէճիւրլէրի եէթիշիւրլէր, վէ եաթադ օտաօընա կիրտիք-
լէրինտէ, եաթադտա, չարշապ վէ եօրկանա սարլմըշ օլա-
րադ մադթուլ պիր գատըն կէօրիւրլէր...»

Րօգամպօլ, նէֆէս ալմադ իւզըն օգուամսընը քէսիպ,

— Իյթէ պու զարիպ. նէ՞ տէրսինիզ տօն ժօզէ, տէյի
պէեան իյլէտի:

Տօն ժօզէ. — Ֆիլվադը բէք զարիպ տիր:

Մէրգոււմ, պու ճէվապը վէրտիլի սըրատա, գօրգուսուն-
տան վէ հէեճանընտան նաշի տիլլէրի եէկտիկէրինէ չարք-
մադտա օլուպ, Գօնսէքսիօն իսէ, կէօզլէրինի իւզէրինտէն ա-
եըրմամադտա իտի: Հալպու քի, տիկէր հազըրուն եիւզլէրի-
նի Րօգամպօլա չէվիրմիշ օլմալարըլլա, մէրգոււմ շու վէճհլէ
տէվամ իյլէտի:

«Մադթուլէնին՝ կէնճ խասթա գատըն օլտուղու գանն օ-
լունապիլիր իսէ տէ, օ տէյիլ տիր...»

Հազըրուն. — (պիր աղըզտան.) Ոհօ՛...

Տօն ժօզէ իսէ, մէզքիւր սօն ֆըգրատան օլ տէրէճէ միւ-
թէէսսիր օլտու քի, հէման սըրթ իւսթիւնէ տէվրիլէճէք իտի:
Րօգամպօլ, օգուամսընը շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

«Մատամասընըն եաթաղընտա մադթուլէն պուլունմուշ
օլան գատըն՝ զիքր իթտիկիմիզ Իսքանիալը իհթիեար խըզ-
մէթճի գատըն օլուպ, արապ իլէ կէնճ գատըն նապէտիտ
օլմուշլար տըր, վէ պու էօրարի վազըա հազգընտա էնվաի
րիվաեէթլէր տէվէրան իթմէքտէ տիր:

«Գաթիլ քի՛մ տիր. արա՞պ մը, կէնճ գատը՞ն մը,
եօղսա հէր ագչա՞մ կէլէն մէճհուլ քիմնէ՞ մի: Շիւպհէ՞իզ
ատալէթ՝ պու տէհշէթլի մուամմաեը հալլ իտէճէք տիր:

«Ժուլասա՛յ, պիւսիւք պիւր թասվիբին արդասընտա, տի-
վար իշինտէ օեուլմուշ, տիվարըն գալընլըշնաա իբրինի կիզ-
րի պիւր եօլ պուլունմուշ, վէ պունուն հէր օտաեա նազըր
պիւրէր տէրիքլէրի օլտուղու, վէ մէզքիւր եօլտան թավան ի-
շի գաթընա գատար չըգըրտըղը կէօրիւմիւշ տիւր»

«Տիկէր վէ անլաշրլմազ պիւր մուսամմա տա պու տուր»

Մարքի տը Շամքի՛ զաղէթաեը տիւրիւպ, էհլի քիթա-
պէթ օլան գատընա թէվճիհի խիթապ իտէրէք,

— Մա'տամ, պու փըգըա՛ շիւպհէսիզ րօմանլարընզըն
պիւրինտէն ալընմիյ օլմալը քըր, աէտի»

Մէզպուրէ պու իֆատէեէ գարշըրգ պաշընը էյտի, վէ
պու մէսէլէ հագընտա հուզգար արասընտա էնվաի միւթալէա-
թա կիրիշիլէճէք իքէն, իշէրի պիւր խըզմէթքեար կէլէրէք,
թաամըն հազըր օլտուղունու պիւրիտիկինտէն, պունա վա-
գըթ գալմատը»

Մարքի տը Շամրի՛ Գօնսէքսիօնա եադլաշարադ, քնը
գօլթուղունա ալտը»

Մէզպուրէ աէ տօն ժօղէ կիպի լէհճէքի սօլմուշ օլուպ
տիթրէեօրտու, Բօգամպօլ, եավաշ սէսլէ,

— Մաքմազէլ, Սլլահ աշգընա, սէլամէթինիզ խաթըրնա
օլսուն, քէնտինիզի էլէ վէրմէհին, հէեէճանընզը պէլլի իթ-
մէեին, սօնրա հէր շէյմահվ օլմուշ օլուր, տէտի»

Գօնսէքսիօն, սարսըլարադ մուգապէլէ իթտի»

Բօգամպօլ. - (նէրտիվէնաէն էնտիքլէրի գէման Գօնսէք-
սիօնա) Քօշէ սօգաղընտաքի գատըն՝ Չինկեանէ գըղը տըր՝
Ամէլէ գըեաֆէթինտէքի ատէմտէ քհնտիսի տիւր»

Գօնսէքսիօնուն գօլու լթէքըար սարսըլտը, վէ Բօգամպօլ
շու սղարէթտէ տէվլամ իյլէտի»

— Փաթլ օլունան գատըն՝ սիւտանա, գաթիլ՝ քհնտիսի տիւր,
լաքին գաթիլ եանըլարադ, գարանըգտա էֆէնտիսինի գաթիլ
իթմէք ֆիքրիյլէ խըզմէթճի գատընը գաթլ իթմիշ տիւր,
նիհաեէթ օ սիզի էլտէ փտէպիլմէք իշին տօն Բէտրօեու թէ-
լէֆ փլէմիլ, վէ սօն պիւր մանիսի րէֆ իթմէք իւզլիէ, շէրի-

քինին վիճուտինի օրթանտան գալարրմագ թոռավկուր վե
տրգուտնտա պոռլունմուշ տուր :

Գօնսէքսիօնուն վե տօն ժօզէնին պախթլարընտան ,
թաամ սալասը , տիւգիւն տաժէթիլէքիյլէ տօյմուշ , վե հէր
թարաֆ ըջըգլար իլէ թէնվիթր իտիւմիշ օյտուղունտան , հէր ի-
քիսի տէ քէսպի սիւքիւնէթ իթմէկէ վազըթ պուլտուլար :

Սուֆրատա Բօգամպօլ՝ Գօնսէքսիօնուն եանընտա օթուր-
տու , վե պիր սանթ սօնրա սուֆրատա , գատէհլէրին պիրի-
պիրինէ վուրուշունտան վե սահրէտէն տօլաեը կիւրիւլթիւ վե
շամաթա մէվճուտ օյտուղու հալտէ :

— Մա'տմազէլ , էկէր սիզի գուրթարմագլըղըմը իսթէր-
սէնիզ , պանա հէր հալտէ իթաաթ իթմէնիզ լազըմ տրր ,
տէտի :

— Սիզէ իթաաթ իտէճէկիմի վատ իտէրիմ :

— Սէպաթը էլտէն պրադմամալը , վե պու եէնի սըրըը
տա տիկէրլէրի կիպի գալպինիզին քիւհնիւնտէ կիզլէմէլի .
Գունտան պաշգա էօնիւմի զտէքի յարշէնպիհ կիւնիւ , հէմէհ-
րինիզ օլան ժէնէրալ Ս . Նին վէլէճէկի պալօեա կէլիպ , պու
ճանվէր գօլթուղունուզա կիրւէ սիլէ , օրատա հազըր պու-
լունմալը :

— Բէք էյի :

Տօն ժօզէ , պուլունտուղու զիեաֆէթ սուֆրապը քէնտի-
սի իլին ատէթա իտամա հիւքմ օլունմուշ քիմսէ կիպի ճան
չէքիշմէք տէրէճէսինտէ պիր իյքէնճէ ժահէլի օլուպ , սքաթ
տօգուզ րատտէլէրինտէ ժոնֆրատան գալթըլտըղընտա , քիմ-
սէնին նազօրը տիգգաթընը ճէլպ իթմէքսիզին հէման տիշա-
րը չըգտը , վե խալի օլան Գապիլօն սօգաղընտա պիր տիվա-
րա տաեանարագ :

— Զանն իտէրիմքի էօլէճէեիմ , տէյի միւլաֆազա իյլէտի :

Լաքին տօն ժողէնին վիճուածա զաափէթի վէ մանէվի տէհչէթի՝ իլթիրապը գալպինին սէմէրէսի օլտուղու զանն օլունմասըն՝ Խայր, Բօգամպօլուն մէղքիւր զաղէթաեը օգու մաեա պաշատըղը սըրատա, մէրգուսուն հիսս իտէկէլտիկի տէհչէթ, ճինաեթ իշլէրինտէ բէք զիեատէ ալըղդ օլան վէ հէեհճանլարընը տէրհալ պէր թարափ իտէրէք, եիւզլէրինտէ ֆիթուրսուզուգ վէ թէպէսսիւմ էսէրլէրի կէօսթէրէպիլէն ճանիլէրէ մախսուս օլարագ բէք չաբուգ կէչմիշ օլուպ, տա մարլարընտաքի դանը տօնտուրմաեա, կէօզլէրինին ըըղընը դարաթթմաեա վէ տիզլէրինտէքի գուվվէթի քէսմէեէ սէպէպ օլան մատտէ՝ արապ խըզմէթքեարըն վագը օլան եանլըշլըղը էսէրինտէն տօլաեը քէնտիսինի թէհտիտ իտէկէլէն մուխա թարա իտի:

Տիմէք Նարսիս եանլմըշ օլմասըլլա Կատինա եաշամագ տա իտի: Կատինանըն եաշամասը տա ախըղ ինթիգամտան զայրի նէ՞ մագսէտէ մէպնի օլապիլիլ իտի: Նիհաեթ տօն ժօղէ, պիր թագըմ վէխիմ թէխայեիւլաթ իլէ եօլունա տէ վամ իթտի:

Գաղէն մէրգուս, Չինկեանէ գըղընըն իւշ գարընտաշարընըն խանչէր իլէ քէնտիսինի թէհտիտ իթտիքլէրինի կէօրիւր վէ պաղէն գարընտա գաթըլկեահըն, կիյեօթինին թէրթիպ իտիտիկինի միւշահէտէ իլլէր իտի:

Տօն ժօղէ խայլի միւտտէթ սէրիսօշ վէ շաղըն ատէմլէր կիպի եիւրիւեիւպ, Նիհաեթ խանէսի գաբուսունա վասըլ օլտու:

Մէրգուս, հէր շէյի, հաթթա քէնտիսինէ կէլէճէք օլան նիգապլը գատընը տախի ունուլթմուշ իտի: Հէր նէ իսէ, մաքինավարի սուրէթտէ գաբուսունուն չանընը չալտը:

Գաբուսունուն օտասը էօնիւնտէն կէչէրքէն, գաբուսուն քէնտիսինի չաղըրըպ պիր մէքթուպ թէսլիմ իթտի, վէ տօն ժօղէ՝ ֆիքրի պաշգա թարափտա օլտուղու հալտէ, մաքինավարի պիր թարգտա մէքթուպը մէղքիւրէ աթֆը նազար իլլէեիպ: Չինկեանէ գըղընըն օլտուղունու՝ իւզլէրինտէքի առ-

ընդ եազրսընտան վէ տիւրիւմիւնիւն թարգընտան անլաւերնճա, պիրտէն պիրէ սարսուլաւ, դանը գալպինտէ թօբլանտը, վէ գ ուլադլարընըն էթրաֆը Էթմէեէ պաշլատը:

Տօն ժօղէ, պու տէֆա տահա զիեաւտէ սալլանարագ, եօ-
դարը չըգտը, վէ դաբուտունու իչէրաւէն սիւրկիւլէտիքտէն
սօնրա, տիթրէեէրէք մէքթուպուն մահֆադասընը եըրթտը,
վէ դալադըլ պիր հալ իլէ աթիտէքի ճիւմէլէրի օգուտու:

«Գօրգմա, տօն ժօղէ, հաեաթտա օլանլարըն տտէտին-
տէն իխրաճ իթմէք իսթէմիչ օլտուղուն, ֆադաթ անըն թաւ
րաֆընտան սէվիլմիչ պուլունտուղուն քիմսէտէն աուլա գօրգմա»

Տօն ժօղէ՝ իչպու իլք ճիւմէտէն ազաճըգ միւսթէրիհ օ-
լուպ, էվվէլ էմիրտէ սէսլիճէ պիր նէֆէս ալտը, վէ պատէ-
հու օգումասընա շու եօլտա տէվամ իլլէալ:

«Ալգիզիմ տօն ժօղէ, սէն Կատինա-Նիկարաեը սէվմէք-
տէն տուր օլմագլըղըն իլէ, անըն հագգընտա նանքէօր, վէ
քէնտիսինի գաթլ ու թէլէֆ իթմէք իսթէմէքլիկին իլէ տէ
զալիմ օլտուն:

«Փագաթ Կատինա-Նիկարա՝ միւտտէթի հաեաթլարընտա
եալընըգ պիր տէֆա իլհարըր մուհապպէթ իտէն, վէ օ մու-
հապպէթ՝ քէնտիլէրինէ ախըը ինթիգամը մէնն իլլէեէն գա-
տընլարտան տըր: Մահգա սօն տէրէճէ գըսգանճըգ հիսսիմ
էսնասընտա խանչերիմ իլէ սէնի թէհտիտ իլմիչ իտիմ: պի-
լիլիմէքի իքինճի տէֆա սէնի գաթիլ վէ ճանի գըլան՝ էօլիւմ-
տէն գօրգմագլըղըն տըր: Իմտի սանա աֆվ իտէրիմ:

«Պանա հասը իթմիչ օլտուղուն էօլիւմտէն նասըլ գուր-
թուլտուղումա կէլինճէ, պու պէնիմ սըրըրմ օլուպ, պունու
պիրլիքտէ կէօթիւրէճէեիմ, զիրա տօն ժօղէ, պունտան պէօլ-
լէ սէն պէնի պու ալէմտէ պիր տախի կէօրմէեէճէքսին:

«Մէքթուպում սանա վասըլ օլտուղու զէման Բարիստէն
հարէքէթ իթմիչ օլաճաղըմ:

«Իւչ կիւնտէն Ֆրանսատան մուֆարագաթ իտիպ, պիր
տախի ափտէթ իթմէեէճէեիմ:

«Էկէր սաատէթինի վէ հաեաթընը արգու իթմէքտէ իսէն,

նէրէնէ կիթմէքտէ օլտուղումու սագըն անյամաեը արգու
իթմէ :

«Պէն սէնի թաագիպ իթմէնէնէնիմ. սէն տէ պէնիմ մէս-
լէքիմէ սալիք օլ :

«Իկէր պունուն խիլաֆընտա հարէքէթ իտէրսէն, էկէր
մէրհամէթիմի ճէլպ իթմէկէ գընեամ իյլէրսէն, էր եա կիճ,
գարտաշլարըմ օլան Ձինկեանէլէրին խանչէրի խըշմընա տիւ-
շար օլաճագսըն :

«Ալլահա ըսմարյատըղ, տօն ժօղէ, պէնիմ եէրիմէ գալ-
պինտէ գաիմ օլմուշ օլան քիմսէ իլէ մէսուտ օլ :

«Պէն սէնի ունութմաեա չալըշաճաղըմ :

«Պիղի ուզուն միւտտէթ եէկտիկէրիմիղէ ըապթ իթմիշ
օլան էսրարտան տօլաեը ասլա գօրգմա : Պիրատէրին տօն
Բէտրօեու գէհրլէմիշ օլտուղումուգու պիւթիւն ալէմ միւէպ-
պէտէն պիւմէնէնէք տիր :

«Եինէ վէ տաիմի սուրէթտէ էլվէտա տօն ժօղէ :

«ԿԱՏԻՆԱ ՆԻԿԱՐԱ»

Տօն ժօղէ, մէքթուպը մէգքիւրու թէքրար պէ թէքրար
օգուտու էվվէլէմիրտէ իշպու մէքթուպ քէնտիսի իշին էսրարի
պիր մանէաեը հավշ օլտուղունու, վէ Ձինկեանէ գըզընըն
իշպու թաթլը լիսանը պիր տուգագ իտուկինի զանն իթտի :
Ֆիլվագը կատինա գըսգանճ օլուպ, հագգընտա խիեանէթ ի-
տիլմիշ օլտուղու վէ մաշուգու թարաֆընտան էօլլւմլէ թէհ-
տիտ իտիլմիշ իքէն, գատէրի ւաեէսինտէ գուրթուլմուշ պու-
լունտուղու հալտէ, տօն ժօղէնէ աֆվ իթմէսի ինանըլաճագ
պիր քէյֆիեթ տէյիլ իտի : Անճագ ինսան տաիմա քէնտի-
սինի ալտաթմագ խասսէսինի հաիգ օլտուղու ճիհէթլէ, տօն
ժօղէ տէ պիր չօգ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա,

— Հէնուգ պէնի սէվիեօր, տէյի միւլահագա իտէրէք,
մէգքիւր մէքթուպա ինանտը :

Մէրգում, ֆիքրի պիր աղ ըահաթլանընճա, ըօպ տը
շամպըքմընա սարըլարագ աթէշին եանընտա օթուրտու, վէ

իբրի սաաթտան պերու, եկնի հատիսէլէր իւղերինէ ունութ-
մուշ օլտուղու Պանգօեու խաթըրրատը, զիրա պիր կիւն էվ-
վէլ օլ կէնճ գատընը էսրարի խանէտէ պուլաճագ եէրտէ,
պիր թէգըրիւէ պուլարագ, պուլտա մէրգումէ՝ իրթէսի կիւն
սապահտան սաաթ պէշէ գատար, վէ ագչամըն սաաթ տօ-
ղուղունտան եարը կիճէեէ գատար քէնտիսինէ պէքլէմէսինի
մէգպուրէեէ ըէճա իթմիշ տէյիլմի իտի:

Օլ վագըրթ տօն ժօղէ իրի նէլ վէսվէսէեէ տիւշար օլտու:
Պիրինճիսի՝ օլ էսնատէ սաաթ օնու կէշմիշ օլտուղունտան,
աճապա կէնճ գատըն քէնտի զայպուպէթի զէմանընտա՝ մը
կէլմիշ տիր վէսվէսէսի օլմաղլէ, տօն ժօղէ տէրհալ խանէնին
գարուճուսու օտասընա էնէրէք:

— Քիմսէ կէլիպ պէնի սօրմատը մը, տէյի սիւալ իթտի:

Գարուճու: — Խալը էֆէնտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

— Գարուտա հիշ պիր արապա տո՛ւրմատը մը:

— Խայր:

— Եիւզիւ նիգեապլը պիր գատընըն սէրիան արապաեա
ըաքիպ օլտուղունու կէ՛օրմէտինիզ մի:

— Էֆէնտիմ, ագչամ վագթընը գարուճուն էշիկի իւղէ-
րինտէ կէշիրտիմ, լաքին հիշ պիր գատըն էվէ կիրմէտի:

Տօն ժօղէ նէֆէս ալտը, վէ պատէհու օտասընա ալտէթ-
լէ, գալպի չարբարագ պէքլէմէսինէ տէվամ իյլէտի: Մէր-
գում օլ էսնատէ, իւք կիճէսի իրթիքեապ իթմիշ օլտուղու
ճինաեթի ունութմուշ օլուպ, մէքթէպլի կէնճլէրէ մախսուս
չօճուգճա պիր սապըրսըզլըգլա մէթրէսինէ ինթիզար իյլէ-
մէքտէ իտի:

Տօն ժօղէնին իքինճի վէսվէսէսի պիրինճիսինտէն տահա
զիեատէ վէխիմ օլուպ, սաաթըն ագրէպի եիւրիւտիւքճէ,
մէգըիւր վէսվէսէ էնտիշէեէ թահվիլ օլմագտա իտի: Պուլիսէ
իհթիմալքի Բօլօնէզ բրէնսէսին՝ արապ խըզմէթըեարըն եա-
նըլտըղընտան, վէ Կատինանըն պէր հաեաթ պուլունտուղուն-
տան խապէրտար օլմուշ օլմասը քէյֆիեթի իտի:

Պու հալտէ Պանգօնուն ալտանմըշ օլմասընտան տօլաեը

բիւր հիտտէթ օլարագ, վէ պու ալտանմագլըղը իշին տօն ժօղէեի իթհամ իտէրէք, անճագ Կատինանըն վէֆաթընտան սօնրա մէրգու մու կէօրէճէկի խուսուսընտա իթմիշ օլտուղու եէմինինի թու թմաեաճաղընը քի՞մ պիլիր իտի:

Սաաթ օն պիր, պատէհու օն պիր պուչուգ չալտըղը հալտէ, քիմսէ մէյտանա չըգմատը:

Տօն ժօղէնին գուլագ թօղլարը թէրլէմէեէ պաշլատը:

Նիհաեէթ եարը կիճէ չալտը վէ ախի վագըլթտա սօ գագտա պիր արապա սէսի վէ պատէհու գաբունուն չալընմասը իշիտիլտի:

Տօն ժօղէ տիթրէտի, վէ տամարլարընտա պիր տամա պիլէ գան գալմամըշ օլտուղունու զանն իլէ, հէման իշ օտաեա գօշուպ տինլէտի:

Նէրտիվէնտէն եօգարը խաֆիֆ պիր ատըմ սէսի իշիտիլիպ, պու սէս տաիրէ գաբունունտա տուրտիւ, վէ մուախխարէն մանէատար պիր թարգտա գաբունուն չանը չալընտը:

Տօն ժօղէ պաշտան աեաղա գատար տիթրէեիպ, գաբունու աշտըղընտա, պիր նիգապլը գատըն իլէ գարլը պէ գարլը պուլունտու: Պու գատըն, պիր լամպանըն ըջըղըյա թէնվիր իտիմիշ օլան սալօնա տօղրու մէրլան իլէրլէեիպ, նիգապլըն պիր թարաֆա տթտը: Տօն ժօղէ իսէ, մէսէրրէթինտէն նաշի ըէֆը սէտա իլէ տիգ չէօքաիւ: Մէղպուրէ, մէրգուսուն նէղտինտէ բրէնսէս զանն օլունան Պանգօ օլուպ, պու գատըն պիր գանաբէտէ օլմուրտուգտան սօնրա, էլինի տօն ժօղէեէ ուղաթարագ:

— Սէլամ տօսթում. սէնինլէ գալմագ իշին բէք աղվագթըմ վար տըր. պու կիւն տէ ճէպպարըմ պէնի թաագիպ իտիեօր, տէտի:

— Հալէա՞ մը:

— Թէէսսիւֆլէ սէօլլէրիմքի, հալէա թաագիպ իտիեօր:

— Ա՛հ, շու ատէմի էօլտիւրմէք իսթէեօրում:

— Իլէրուտէ իճապընա պապարըղ. ֆազաթ պու կիւն սիզէ թէշէքբիւր իթմէկէ կէլտիմ:

Տօն ժողէ սարսրլտը, վէ կէնճ դատըն շու եօլտա տէ-
վամ իթտի.

— Էվվէթ, իթաաթընըդտան աօլաեը թէչէքքիւր իթմէ-
կէ կէլտիմ, վէ միւքեաֆաթընըը կէթիրտիմ:

Տօն ժողէ. (սէվինճիւ.) Ա՛հ...

— Կատինա էօլտիւ, տէյի՛լմի:

— Հայ հայ:

— Պոււտան աօլաեը միւթէէսսիւֆ տէյի՛լ միսինիզ:

— Խայր, չիւնքի սիզի սէվէրիմ:

Պանգօ՝ կիւեա մէսէրրէթինտէն նաչի ըէֆը սէտա իթտի,
վէ պատէհու լաթիֆ պիր սէտա իլէ,

— Սիզին իլէ պիր կէճէ սապահա գատար պալճտա վազըթ
կէչիրիրսէք, մէֆուուն օլո՛ւրմուսուսուզ:

— Պալօտա՞ մը:

— Էվվէթ:

— Ֆազաթ հա՞նկը պալօտա:

— Էվվէլ էմիրտէ շուսու սիզէ սէօյլէեիմ քի, չարչէնպիհ
ազչամը ինթիեար զէվճիմ, եիրմի տէօրթ սաաթ իչին Բա-
րիստէն զայպուպէթ իթմէքտէ տիր: Սլվազթա տէկին պէ-
նի կէօրմէեէճէքսինիզ:

— Լաքին չարչէնպիհ կիւնի՛ւ...

— Չարչէնպիհ կիւնիւ, Իսբանիալը ժէնէրալ Ս...նին
մատամը թարաֆընտան վէրիլէճէք օլան պալօ իչին պանա
աչըզ իքի տավէթնամէ կէօնտէրմէլիինիզ: Պիլիրսինիզ քի
անըն պալօսուստա հէր հալտէ մասքէ գուլլանմազ մուգար-
րէր տիր:

— Հալպու քի...

Պանգօ ճիւզիճէ տարկընըզ կէօսթէրէրէք վէ կիւլիւմ-
սէեէրէք՝ ալնընը մէրզ ումա թազտիմ իթտիկի հալտէ,

— Իթիրազ իսթէմէմ. պանա իքի տավէթնամէ լազըմ
ալըր, տէյի պէնան իլլէտի:

— Իքի տավէթնամէեէ նի՛չին ինթիեան վար:

— Պիրի պէնիմ իչին, տիկէրի տէ ըէֆիգէմգատըն իչին:

— Բէյ էյի, պու տավէթնամէլէրի նէ՛րէեէ կէօնտէր-
մէլիեիմ:

— Չարչէնպիհ սապահը պուրահա պիրի կէլէրէք, պէնիմ
թարաֆըմտան սիգէ պիր մէքթուպ վէրէճէք տիր, իպու մէք-
թուպտա կիեէճէկիմ գըեաֆէթ վէ թանըմադլըգ իշարէթ-
լէրի պիտիրիլէճէք տիր, Տավէթնամէլէրի մուխպիրիմէ վէ-
րինիգ, վէ գըեաֆէթինիգի հավի օլարապ պիր տէ թէգքիրէ
կէօնտէրինիգ:

— Բէք էյի:

— Իմտի Ալլահա ըսմարլատըգ տօսթում, չիմտիլիք այ-
րըլալըմ... չարչէնպիհ կիւնիւ կէօրիւշիւրիւգ... պէնի սէ-
վինիգ... պէն սիգի սէվէրիմ:

Պանգօ, մէրգումա, քէնտիսինի պուս իթմէսինի միւսաա-
տէ իթտիքտէն, վէ — պանա կէօնտէրի կէլմէեինիգ, տէեիպ,
եիւգիւնիւն էօրթիւսիւնիւ վազ իլլէտիքտէն սօնրա օրատան
մուֆարապաթ իթտի, վէ արատան չէնտ սանիէ կէչինճէ,
տօն ժօգէ, պիր արապանըն սիւրաթլէ հարէքէթինի իշիթտի:

Իրթէսի չարչէնպիհ ագչամի Իսբանիալը ժէնէրալ Ս...
նին օթէլի միւքէմմէլէն ըշըգլար իլէ թէնվիր վէ թէգքին ի-
տիլմիշ օլուպ, Բարիսին պիլճիւմլէ ասհապը թիւթպէ վէ իւն-
վանըյլա միւթէպէրանը էճանիպ տավէթ օլունմուշլար իտի:

Օլ էսնատէ իւր պահարըն իպթիտալարո օլմաղէ, օթէ-
լին պաղչէլէրի աչըգ վէ Վէնէտիկ ֆէնէրլէրիլէ տօնատըլմըչ
իտի. Բագսլար սալօնլարտա իճրա իտիլէճէք օլուպ, պատէ-
հու պաղչէլէրտէ աղաճլարըն ալթընա վէ եէշիլլիքլէրէ կէլի-
նէրէք, պալօնուճ սըճագ հավասը եէրինէ, սէրին հավա թէ-
նէֆֆիւս իտիլէճէք իտի.

Ժէնէրալ Ս... օթուգ պէշ եաշլարընտա հէնուգ կէնճ
օլուպ, տախիլի մուհարէպէ վէ բօլիթիգա ֆէլաքէթլէրի սէ-
պէպիլլէ էճնէպի թօբրաղընա հիճրէթ իթմիշ իտի. Միւմաի-
լէյհին զէվճէսի, եիրմի իւշ եաշլարընտա պիրփրանսըգ օլուպ,
իզտիվաճը մուգատտէս ատտ իտէն կիւզէլ վէ ֆաղիլ գա-
տընլարտան իտի.

Մէզպուրէ, օլ իգպալ տիւշկիւնիւ զալի իլէ էվլէնտի-
կինտէ, մէմուրիեթինին եիւքսէքլիկինի, նէճապէթինի ան-
լամըչ իտի. Շէօլլէ քի, վիճուտ վէ ճիսմ եարէլէրինտէն տա-
հա զիեատէ տիւշարը իզթիրապ գըլմագտա օլան ժէնէրալըն
եարէլէրինի պաղլամագ, վէ սալտագաթա գուրպան օլմուշ
պուլունան պու զաթա՝ իւմիտլէրինին մահվընը ունուլթուուր-
մագ, վէ նէֆիտէ օլան օլ չախս՝ քէնտի վաթանընը, իթ-
տիկի մուհարէպէլէրի, ֆիթուհաթլարընը վէ ֆէլաքէթ ու
իտպարլարը թէխայելիլ իթտիկի սաաթլարտա, վէ խուսուսի
պիր ֆէրտէ՝ հաեաթը ումուլմիեէնին մուհարէպէլէրինի, վէ իս-
թիրահաթա մահքիւմ օլմուշ օլան տսքէրէ՝ հարպ մէյտանլա-
րընըն սըճագ հավասընը, վէ նէֆիտէ օլան քիմսէեի՝ վա-
թանընըն սահրալարընը օվալարընը վէ թէզեին իտէկէլէն զի-
եաի չէմսի արգու իթտիրէն միւէսսիր սաաթլարտա ճէսուր
վէ սապիթ օլմասը, վէ րէֆիգինի տէ պու եօլտա պուլուն-
տուրմասը լազըմ կէլտիկինի անլամըչ իտի.

Ժէնէրալը միւմաիլէյհ՝ մահգուն վէ միւքէտտէր վէ մէյ-
եուս պիր հալ իլէ վէ եալընըգճա եաշամաեա գարար վէրմիշ
օլարագ Բարիսէ կէլմիշ իքէն, մատմաղէլ Բ... Ս. Ս. եէ թէ-
սատիւֆլէ, էօքսիւզ օլան պու գըզըն չօճուգ կիպի լաթիֆ
թէպէսսիւմիւնտէն միւթէէսսիր օլմագլա պէրապէր, հագ-

գրնտա նէվիմա մուհապպէթ վէ ըիգգաթ իգհար իյէ-
միշ իտի:

Եվվէթ, միւտտէթի էօմրիւնտէ քիմսէեի սէվմէեէ վագ-
թը օլմամըշ, վէ օլ անէտէկին գալպի եալընըզ մէթպուը վէ
վաթանըյլս մալամալ պուլունմուշ, ֆագաթ օնտան սօնրա
պուշլարըն հէր իքիսինտէն տախի եատ ու մահրում իտիմիշ
օլան օլ զաթ, հայրէթինի ճէլպ իտէն պու կէնճ գըղա տի-
տատէ օլարագ, էվվէլճէ քէնտիսինէ սայքի բէտէրանէ մու-
հապպէթ կէօթէրմէեէ պաշլամըշ, վէ անը տախիլ իգտի-
վաճընտ ալմասընտան սօնրա, հագգընաա հէր կէօնա ասարը
մուհապպէթի, նէզաքէթ ու ըիաեթի տիրիղ իթմէմիշ իտի:

Պուշլար՝ իգտիվաճլարընըն իլք սէնէսի, ալէմին բաթըր-
լարընտան ուզագտա օլարագ հէման եալընըզա եաշաուըլար:
Ժէնէրալ, զէվճէսինէ հալրան, վէ անըն թէպէսսիւմլէրինտէն
մահգուզ օլմագըղը քէնտիսի իյին քեաֆի ատտ իյլէմիշ իտի:
Փագաթ էօյլէ պիր վագըթ կէլտի քի, միւմաիլէյհ, կէնճ
զէվճէթինէ սօնուհա գաուար մանասթըրքեարի էօմիւր կէշիրտէ-
մէեէնէկինի միւլահազա, վէ ալէմին գաբուլարընը քէնտիսի-
նէ գաբամագըղգ՝ մուճիպի մահճուպիեթ վէ վահշէթ օլտու-
ղունու թէֆէքքիւր իթտիկինտէն, պիր օթէլ սաթըն ալա-
րագ, պունու միւքէմլէլէն թէֆրիշ իթտիրտի, վէ սալօնլա-
րընը աշըպ և իքի գըշ մէվսիմինտէն պէրդու իշպու մէնֆի-
նին՝ զէվճէսի էն մաարուֆ գատընլարտան օլարագ, կիւզէլ-
լիկի, զէքեասը վէ ֆագիլէթլէրիյլէ նիւմուհէ մագամընտա
իրաեէ իտիմէքտէ իտի:

Իշթէ օ աղշամը ժէնէրալըն օթէլինտէ միւքէլլէֆ պիր
էյլէնճէ հազըր իտիմէքտէ օլուպ, սաաթըն օն պիրինտէն
էվվէլ, մէգքիւր օթէլին պուլունտուղու Պօժօն քօգաղընըն
իքի պօեուհտա աղապալար սըրա իլէ տիգիլմիշ օլտուգտան
պաշգա, պիր թարաֆտան տա տիկէր աղապալար կէլէրէք,
պունլարտան եէնի եէնի տալէթլիլէր էնմէքտէ իտի:

Մէգքիւր պալօ հէր հալտէ մաքէլի ժուպ, մատամՍ...
տալէթնամլէրին, ասըլ սահիպլէրի եէտինէ կիթմիշ օլ

տուղունա, վէ հիչ պիր եապանճընըն տուխուլի գապիլ օլմա-
եաճաղընա թէէմին օլմուշ օլմասըյլա, տավէթլիլէրի, իչլըի
կիրէրքէն մասքէլէրինի չըգարմաեա մէճպուր իթմէմիշ իտի:
Անճագ ժէնէրալ իլէ տօսթլուգ բէյտա իթմիշ օլան տօն ժօ-
ղէ, պիր կիւն էվվէլ, ժէնէրալը միւմաիլէյհին օրատա պու-
լունմատըղը պիր սըրատա մատամ Ս... եէ վիդիթա վէրիպ,

— Աղիղէմ մատամ, սիգտէն, մէմուլ իթմէեէճէկինիզ
սուրէթտէ պիւեիւք պիր լութֆ տիլէմէեէ կէլտիմ, տէտի,

— Աճա՛յիպ, տօն ժօղէ, Ռատտէ նէեէ՞ տաիր տիր:

— Սիզտէն իբի գըլթա աչըգ տավէթնամէ իսթէրիմ:

— Պալօմ իչի՞ն մի:

— Էվվէթ:

— Փագաթ պու տավէթնամէլէր քիճէ՞ր իչին տիր:

— Իբի գատըն իչին:

— Հիչ օլմաղսա պու խուսուստա պաղը իլզահաթ վէրի-
նիզ, զիրա պիլիւսինիզ քի, պալօմ մասքէլի տիր:

— Պիլիեօրում:

— Պինաէն ալէյհ...

Տօն ժօղէ՝ պիր հարէքէթլէ մերգումէնին սէօզիւնիւ քէ-
սէրէք,

— Սիզի թէէմին իտէպիլիւրիմ. Բարիստէ զաեէթ եիւք-
սէք ասըլգատէկեանտան իքի էճնէպի գատըն պուլունմագ տա
տըր: Շու գատարը տա սէօյլէրիմքի, պու գատընլար Բու-
սիալը տըրլար:

— Իսիմլէրինի պիլտիրինիզ քի, քէնտիլէրինի տավէթ ի-
տէերիմ:

— Իշթէ պունուն իմքեանը եօգ տուր:

— Նի՞չին:

— Մատէմքի հէր հալտէ անլամագ իսթէեօր իսէնիզ,
պիլտիրէպիլիւրիմ:

— Էվվէթ, պու խուսուսու անլամագ իսթէրիմ:

— Բարիստէ իշթիեար վէ զէնկին պիր Բուսիալը ասըլգա-
տէ պուլունուպ, զէվճէսի բէք կէնճ վէ չօճուգ կիպի տիր:

Բարիսէ կէլմէլէրի գէվը ու սէֆա իւլէ վազըթ կէչիլէրէք, պիր չօգ մէսարիֆաթ իւթիեար իթմէք իչին օլտուղու հալտէ, պախթ ու թալիին թէսատիւֆաթը դարիպէսինտէն օլարագ, բրէնս օլան պու զաթըն պուրաեա մուվասըլէթինին իրթէսի կիւնիւ վէ պիր օթէլ սաթըն ալարագ գէվճէսինի ալէմէ իրաեթ իթմէքլիկէ հազըրլանտըը սըրատա Մօսկուտան վիրուտ իտէն պիր եաս մէքթուպու՝ բրէնսի վէ գէվճէսինի մաթէմէ կիրիֆթար իլլէմիլ տիր, Վէֆաթ իտէն՝ իհթիեար վէ զաեթ գէնկին պիր թէյգէ օլուպ, բրէնս վէ գէվճէսի պու սաեթտէ միրասա սահիպ օլուեօրլար, լաքին օ գատընըն վուգուի վէֆաթը՝ իւչ այտան պէրի տիր քի, չըմալ չիչէկինի գաթիէն քէօչէնիչին պիր էօմիւր կէչիլմէկէ մէճպուր իթմիլ տըր

— Պիր ազ անլաեօրում:

— Իմտի, բրէնս թէքմիլ եաս իչինտէ զաուղու հալտէ, գէվճէսինի նա՞սըլ պալօեա կէօթիւրէպիլիր:

— Ֆիլվազը պու միւմքինսիզ տիր:

— Լաքին բրէնս, իհթիեար օլմագլա պերապէր, գըսգանճըը միւթէտիլ տիր, վէ պէնտէնիզ չըգան եազ քէնտիլէրինի Ալմանիատա թանըմըլ օլտուղում վէ իւֆէթ իթտիլիմ հալտէ, բրէնս վէ պէն, էօմիւնտէ պիր Ֆրանսըզ պալօսու կէօրմէմիլ օլան վէ թանըմատըը պիր թէյգէնին վէֆաթընտան տօլաեը եաս ու մաթէմ իչինտէ գալմաեա մահքիւմ պուլուենան պու պիչարէ գատընճըղազըն հալինէ աճըտըլ: Իմտի բրէնս, թարաֆընըղտան մասքէլի պիր պալօ վէրիլէճէկինի, վէ պու պալօտա թէպտիլ գըեաֆէթին միւքէմմէլէն մուհաֆաղա իտիլէճէկինի խապէր ալարագ, վէ պէն տէ սիզին, կիւզէլ օլտուղունուզ գատար խալլըխահ իտուկինիզի պիլտիկիմտէն, մուվաֆֆաղաթ իտէճէկինիզի թէէմին իթտիմ:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, կէնճ գատըն, իւզէրինտէ պալօ տալէթնամէլէրի պուլունան վէ իւթիւնտէ եազը եազըլմասը գապիլ օլան կիւզէլ պիր մասաեը քէնտիեթ պօզըու չէքէրէք:

— Բէք էյի, տիմէսիլէ, տօն ժողէ,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ. հմգըգէթէն սիգ պիր մէլէքսի-
նիգ, տէյի պէեան իյլէտի.

Կէնճ գատըն. — Հալպուքի հիքեանէնիգտէն, եալը-
նըգ պիր քիշիլիք տավէթէ իհթիեան կէօրիւեօրում. տի-
կէր տավէթնամէ քիմին իչին տիր.

— Պիր ըէֆիգէ գատըն իչին տիր.

— Բէք էյի.

Պէօյլէճէ մատամ Ս... էլինէ պիր գալէմ ալարագ,

— Շիմտի սախթէ իքի իսմ պուլմագ լազըմտըր, տէտի.

— Շիւպհէօիգ.

— Հայտէ, պիր իսմ պուլունուգ.

— Եա'զընըգ, գօնթէս Օլկա Վրօնսգա.

— Տիկէրի.

— Պարօնն Ուրլէսգա.

Մանամ Ս... մէզքիւր իքի տավէթնամէնին պօշ եէրլէ-
րինի տօլաուրուպ, տօն ժողէեէ թէսլիմ իթտի.

Տօն ժողէ՝ մէրգումէնին էլինի բոլս իթտիքտէն սօնրա,
օրատան մուֆարագաթ իյլէտի.

Իրթէսի կիւն, սաաթ օն պիրի չէնտ տագըգա կէշ-
տիկի հայտէ, վէ ժէնէրալըն սալօնլարընտա իլք գատըրի-
լէր օյնամագտա իքէն, տէօրթ պէեագ աթլը միւքէլլէֆ պիր
արապա՝ օթէլին հավլիսինէ կիրտի.

Պու արապատան իքի գատըն աշաղըեա էնտչիեր. Եիւզ-
լէրինին հիշ պիր ճիհէթի կէօրիւլէմէեէճէք տէրէճէտէ մահ-
ֆուզ պուլունան իշպու գատընլար՝ Վարչավիա ճիվարլարըն-
տաքի քէօյիւ գատընլարըն գըեաֆէթինէ կիրմիշ օլուպ, լա-
քին կէրտանլըգ վէ պիլէզիք մագամընտա թաալիգ իթմիշ օլ-
տուգլարը միւճէվհէրաթտան, վէ էլպիսէլէրի սիւզէնիլէրինին
ալթուն սըրմա իլէ միւզէյեէն պուլունմասընտան՝ մէգպուրէ-
լէրին ֆէվգէլատէ սէրվէթ սահիպլէրի օլտուգլանը անլաշը-
մագտա իտի.

Մէզքիւր իքի գատընլարտան պիրինին սաշլարը ալթուն

սարըսը ընկնտէ վէ ումուզարը իւզերինէ գաթմէրլի սու-
րէթտէ սարգըլմըշ օլուպ, պօեու սէլվի աղաճը կիպի ուզուն
իտի, վէ թավր ու հար'քէթինտէն հէնուզ բէք կէնճ օլտու-
ղու թէպէյեիւն իթմէքտէ իտի: Հաթթա օն ալթը եաշլա-
րընտա պուլունտուղու պիլէ թէէմին իտիլէմէզ իտի: Տիկերինէ
կէլինճէ, էրէյիճէ վիճուտու օլմասընտան վէ եիւրիեիւշիւնիւն
աղըրլըղընտան՝ իքինճի տէրէճէ կէնճիքտէ օլտուղու տէր-
քեար իտի:

Սիւահէնտազ նէօպէթճի աօքերլէր կիպի կիեինմիշ օլան
իքի տէլիգանլըլար, մէրգուճան գատընլարըն կէլտիքլէրլի գէ-
ման նէրտիվէնին մէրմէր գատէմէլէրինտէն չըգմագտալար ի-
քէն, մէղպուրէլէրէ եօլ վիրմէք իւզրէ պիր թարաֆա չէքի-
տիլէր: Մէրգուճան իքի քիշիտէն պիրի՝ տիկերինէ:

— Շիւպհէսիզ պիրի վալիտէ տիր, տիկերի տէ գըզը
տըր, տէտի:

Տիկերի. - Եախօտ թէյգէ իլէ եէկէն տիր: Փաղաթ
մութլագա պիրի՝ տիկերինտէն եիրմի սինն զիեատէ տիր:

Շիշման Բօլօնէզ՝ նըսֆէն տէօնիւպ, մէրգուճան տէլի-
գանլըլարա թահգիրամիզ պիր թարզտա ալթըր նազար իթտի:

Բարլագ վէ գըյմէթտար թուալէթլէրի վէ ղարիպ գը-
եաֆէթլէրի նազարը տիգգալի՛ը ճէլպ իտէն պու իքի գա-
տընլար, պիրինճի սալօնուն գաբուտունտա, պիլէթլէրինի,
սիեահ էլպիսէ կիեինմիշ օլան պիր քիմսէեէ կէօսթէրտիլէր:
Մէրգուճ, եալընըզ կէնճին եիւզիւնէ պագըպ, օլպիրինի սէ-
լամլամագլա իքթիֆա իթտի:

Իքի գատընլար՝ գօլթուզ գօլթուղա օլտուգլօրը հալ-
տէ իչէրի կիրիպ, աւրհալ ճիւմլէնին նաղարը տիգգաթընը
ճէլպ իլլէտիլէր: Օլ վագըթ տօմինօ կիեինմիշ օլանլարտան
պիր գավալիէ, ղալէպէլիքտէն ալըրլարագ, մէրգուճէլէրին
իսթիգպալինէ կիթտի: Պու գավալիէ տէ, մէճհուլէ գատըն-
լար միսիլու դաեթթ տիգգաթընճա մասքէլի օլուպ, գըեա-
ֆէթի իսէ, վէնէտիլտէ վագթիլլէ մէվճուտ օլտն Օնլար մէճ-
լիսի աղասը կիպի, գըրմըզը եագալը սիեահ պիր էլպիսէ իտի:

Պու գավալիէ, իբի գատընլարը քէմալը հիւրմէթլէ սէ-
լամլատըգտան սօնրա, ըէֆիգէսինին վալիտէսի զանն օլունան
գատընա գօլունու թագտիմ իթտի:

Կէնճ գատըն՝ տիկէրինին եանընտան եիւրիւտիւկիւ հալ-
տէ, պիր արա, սիւահ գատիֆէ մասքէսինին ալթընտան աղ-
զընը աչմագլա, տիշլէրի էլմաս տանէլէրի կիպի բարլատըզը
հալտէ, զաեթեթ եավաշ պիր սէտա իլէ:

— Իշթէ ասըլգասիկեան ալէմինէ պու սուրէթլէ կիրիլէ-
պիրիւր, տէտի:

Վէնէտիկլի. — Ձիւնքի սէնին Իսբանիալըն բէք «աֆտէ-
րուն տուր:

— Հէր քէս իլէ իւլֆէթ իտէն աչըգ մէշրէպլի գարըլարը
տիւշէս զանն իտէր:

— Կէշէրքէն բէտէրիմի կէօրտիւմ:

— Վա՛յ:

— Կիեինմիշ օլտուղու գըրմըզը ըէնկլի խըզմէթճի գըեա-
ֆէթի բէնտիսինէ ֆէվգէլստէ եագըշմըշ. չիւպհէսիզ, բրէն-
սէս օլան գըզընըն արապասը գարլըսընտա գաբունուն իբի
գանատընը աշորզընտա պէնի թանըմամիշ տըլ:

Շիշման գարը կիւլիւմսէտիկի հալտէ, Պանգօ տա, չիւն-
քի բէնտիսի իտի:

— Իսբանիալմ նէ՞րէտէ տիր, տէյի սօրտու:

— Տահա կէլմէտի:

— Աճա՛յիպ, եարը կիճէ տիր:

Վէնէտիկլի. — Ազիզէմ, սէնին Իսբանիալընըն, մատմազէլտը
Սալլանտրէրաեա նիշանլը օլտուղունու ունուլթտո՞ւն մու:

— Հագգընըզ վար տիր:

— Անըն իլէ, տիւգ վէ տիւշէս տէ պիրիքտէ օլարագ
կէլէճէք տիրլէր:

— Բէք ալէա:

— Շիմտի միւսաատէ էթքի, վազիֆէնի սանա պիլտի-
րէեիմ:

— Պուեուրուն, սիզի տինլէեօրում:

— Տօն ժողեցի սեպմէզսին, տէյիլմի:

— Ասլա:

— Տիմէք պուտալաճա պիր հարէքէթ տէ պուլունմաեա-
ճադսըն:

— Տօ'սթուճ, պանա Պանգօ տէրլէր:

— Տէրսինի էյիճէ էզպէրլէ: Տօն ժողէ կէլէճէք, վէ պա-
լօ տախիլինտէ աղ էվվէլ սէն անը արատըղըն կիպի, օ տա-
խի սէնի արաեաճադ տրը: էլպիսէսի նէ օլաճաղընը պիլի'ր-
միսին:

— էվվէթ, գօեռլ ընկլի պիր տօմինօ կիեինէճէք, վէ
ուսուղու իւզէրինտէ եէչիլ գօրտէլալարտան պիր ֆիօնկօ պու-
լունաճադ տրը:

— Իմտի գօլունտան թուլթուպ պիր թարաֆա չաղըր,
վէ գըսդանճըղա մախսուս պիր թափր ու հալ կէօսթէր.
անճադ ուսուղունա, քիրաղ ընկինտէ շէրիտլէրտէն եաբըլմըչ
պիր ֆիօնկօ թադմըչ մալի տօմինօլու պիր քիմէեքի կէօր-
տիւկիւնտէ, սէսինի պիր աղ եիւքսէլթ:

— Բէք էյի, լաքին սիզ տէ պանա, թասմիւմ իթմիչ օլ-
տուղում, վէ թէտարիքեաթը բէք չօղա օլմուչ օլան ընդա-
լէթ վադըասընը վատ իտին:

— Ֆադաթ... զանն իտէրիւմքի, պու սանա ըաճի տիր:

— Նա'սըլ:

— Պուրատա պուլունմաեօրմուսուն:

— էվվէթ:

— Ժէնէրալ սէնի թանըմա'զ վը:

— Շիւպհէսիզ:

— Օէրպէսթ օլտուղունու, վէ տօն ժողեցի թէրք իտե-
պիլէճէկինէ տախիլպիր իշարէթ իթտիկիւմ հալտէ, մաոքէնի ա-
չաղըեա ալմադըղընա քի'մ մանի օլուր:

— Սահիհ տիր, ֆադաթ պու սըրատա հէր քէս մըրըլ-
տանաճադ, հէր քէս պիրիպիրինէ պադըչաճադ, վէ պէնի
թանըբըպ, պուրատա պուլունան տէլիգանլըլար տա, «վաթ
Պանգօ իմիչ» տիեէճէքլէր տիր:

— Վէ օլ վագրթ գարուճու օլան նտմուսլու բէտէրին՝ սէնին տիշարը չըգտըղընը կէօրէճէք, վէ գարուսունսն իքի թարափընը քէմալը թաագիմ իլէ աչմըչ օլմասընտան տօլանը հայթէթտէ գալաճագ տըր :

Պանգօ. — Ահ, էյլիքլէրիմի բէտտ իթմիշ օլան շու պտեաղը ֆամիլեամտան քնթիգամ ալաճաղըմա նէ՝ գատար մլմ նդւնում :

Պանգօ, վէ մէրգումէնին բէֆիգէսի իլէ Վէնէտիկ գըհա. ֆէթլի շախս, պու սուրէթլէ եաւաչ սէաա իւզրէ կէօրիւշէրէք, զարիպ վէ բարլագ գըհաֆէթլէրէ կիրմիշ օլան էլխաս իլէ տօլմուշ պուլունան սալօնլարը տօլաշտըլար :

Իքի սախթէ Բօլօնէղի կէօրէնլէր իսէ, պուշլաքըն զարիպ վէ գըլմէթտար էլպիսէլէրինտէն, խուսուսիլլէ տրօքի թաչ պիր օլունան արապա իլէ կէլմիշ օլմալարընտան տօլանը հայօրան օլմագտա իտիլէր :

Պանգօ՝ Վէնէտիկիինին գուլաղընա եհիլէրէք :

— Լաքին պէնի թանըտըգլարընտա, նա՛նըլ իչէրի կիրմիշ օլտուղումու պիտիլմէքլիկիմ լաղըմ կէլէճէք տիր, տէտի :

— Պիլէթինի կլօսթէրիսին. գօնթէս Օկա Վրօնսգա տէյի՛ւմիսին :

— Շիւպհէսիգ. անճագ պու գարթը նէ՞ սուրէթլէ էլտէ իթմիշ օլտուղում սօրոլաճագ տըր :

— Տօն ժօղէ թարափընտան սանա վէրիլմիշ օլտուղունու սէօլլէրսին :

— Հալպու քի տօն ժօղէ պու սըրատա բիւր հիտաթ օլարպգ, քէնտիսինին մէթրէսի ծլտուղումու պէհան իաէճէք տիր :

— Պու պապտէ գօրգմա. տօն ժօղէ մատմաղէլ Գօնսէրսիօն իլէ էվլէնմէք իսթէտիկիտէն, պէօրէ պիր իֆատէտէ պուլունմագտան սագընթաագ տըր :

— Լաքին Բուսիլուլմ սէյեահաթընտան ալտէթինտէ՝ վագըատան խապէրտար օլաճագ տըր :

— Աէն տէ օնա հագըգէթի հալի նագլ իթմէ. Տօն

Ժողէեէ պիր օեռնն օյնամըչ օլուրուուն, վէ բրէնսին տէ պու հարէքէթինտէն բէք մէմնուն գալըր :

— Պու թէտպիր ֆէնա տէյիլ տիր :

Պիր արա Պանգօ պաշընը տիկէր թարաֆա չէվիրմէքտէ իքէն, վէնէտիկին Օնլար մէճլիսի ազասը գըհաֆէթինէ կիրմիչ օլան շախս, գօլթուղունա ալմըչ պուլունտուղու չիշման վիճուտու գարընըն վէրտիկի գարթը ալըպ, հըֆզ իթտի, վէ պատէհու Պանգօեա խիթապէն,

— Շիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըգ, աղիղէմ, կէզինիզ, րադս իտինիզ, չիւպհէսիզ սիզի տավէթ իտէճէքլէր տիր, տէտի :

— Սիզի թէքրար կիօրէճէքմիեիմ :

— Պիլմէմ... (Պանգօնուն գուլաղընա տօղրու էեիլէրէք.)
անճագ պիլմիչ օլքի, էկէր պանա թէմսմիլէ իթաաթ իթմէզ իսէն, էկէր ֆազլա պիր սէօզ սէօլէրսէն, պուրատան տիշարը չըգտըղըն գէման, խանչէր իլէ թէլէֆ իտիլիրսին :

Պանգօ սարսըլտը, վէ ճէվապա աղաղէ,

— Էմրինիզէ իթաաթ իտէրիմ, իթթիֆագըմըդտան տօն Ժօզէնին ասլա մալիւմաթը օլմաեաճաղընը թէէմին իտէրիմ, տէտի :

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա վէնէտիկ գըհաֆէթլի օրատան մուֆարագաթ իտիպ, իքի գատընլար խալգըն տաֆըգա գա պէ տագըգա եըղըմագտա պուլունտուղու սալօնլարտա տօլաշմալարընա տէվամ իտէրլէրքէն, մէրգում սիվիշիպ իչ տաեա տախիլ օլտու, վէ — Սըճագտան պօղուլուեօրում, պիր ազ նէֆէս ալմագ իսթէրիմ, տիեէրէք, օրատան տիշարը չըգտը :

Պու շախս սօգաղա վիսուլինտէ, մանթօսունա սարըլա րագ պիր քիրա արապասընա րաքիպ օլտու, վէ Սիւրէզն սօգաղընա կիթմէք իսթէտիկինի արապաճըեա իսթար իթմէսի իւզէրինէ, արապա եօլա չըգտը, վէ չէնտ տագըգա սօնրա Ս. մարքի Ալպէր-Օնօրէ-Ֆրէտէրիգ տը Շամրի, եախօտ տահա տօղրուսու տօսթուսուգ րօգամպօլ տէրունինտէ քէնտինին

խուսուսի տախրէօի պուլունան էվին գաբուսունա մուվասըլէթ
իյլէտի :

Պիր գատըն՝ եաթադ օտասընըն սօպասը եանընտա օթուր-
մուշ օլուպ, ֆէվդէլատէ իզտիրապ վէ էնտիշէ իլէ պէքլէմէք-
տէ իտի : Պու գատըն Կատինա օլուպ, Բօգամպօլուն իշէրի
կիրտիկինի կէօրտիւկիւնտէ ,

— Հէլէ շիւքիւր կէլտինիզ, տէտի :

— Բօգամպօլ . . (մասքէսինի չրգարմաեարագ .) Եվլէթ ,
իշթէ կէլտիմ :

— Պու ագչամմը տըր :

— Եվլէթ :

— Ֆագաթ նէ՞ վագըթ :

— Պիր սաաթտան :

— Օհ , տիմէք ինթիգամմը ալաճաղմ . լաքին պէնի
ալտաթմաեօրսուն տէյիլ՝ի , Բաքիպէմի ախէն կէօրէճէեիմ :

— Կէօրէճէքսին վէ սէսինի տէ իշիտէճէքսին : Հայտէ էս-
վապընը կիեին :

Զինկեանէ գըզը՝ ճինսինէ մախսուս օլարագ գըրմըզը պիր
ֆիսթան վէ իւզէրինէ սըրմա իշլէնմիշ գատիֆէտէն սագօսու-
նու կիեինտի , վէ Բօգամպօլտա , քիրազ ըէնկինտէ ֆիօնկօլու
մալի տօմինօսունու մէրգումէեէ կիեինտիրտի : Պատէհու պիր
մասքէ վէրիպ , պունու եիւզիւնէ միւհքէմճէ պաղլատը : Մէր-
գումիսէ , թուալէթ օտասընա կիրիպ , Վէնէտիկին Օնլար մէճի-
սի ազասընա մախսուս օլան գօսթիւմիւնիւ չըգարըպ , կէնճ
պիր սօլթարի գըեաֆէթինէ կիրտի , վէ իւզէրինտէն տէ սիւհաճ
պիր տօմինօ ալտը : Մուախսարէն Զինկեանէ գըզընըն նէզ-
տինէ կիտիպ , կէլտիկի վէ իւշ կիւն գատար մահպուս գալ-
տըգտան սօնրա չըգմագտա պուլունտուղու մահէլի պիւմէ-
մէսի իշին մէզպուրէնին կէօզլէրինի պաղլատը :

Միւթէագըպէն Բօգամպօլ գօլունու թագտիմ իտէրէք ,

— Շիմտի գօլթուղումա կիր վէ պէնիմլէ կէլ . ինթիգամ ,
սաաթըն եագըն տըր , տէտի :

Պէօյէճէ պիրլիքտէ աշաղըեա էնիպ , արապաեա օթուր-

տուլարի, Բօգամպօլ, արապաճըեա, Ժէնէրալ Ս... Նին օթէլինէ կիտիւնէ կինի անյաթմասը իւզէրինէ, արապա եօլա չըզընճա, Չինկեանէ գըզընըն կէօզ պաղընը չէօզտիւ, վէ էլինէ պիր խանչէր վէրտի, Պու խանչէր՝ արապ խըզմէթ քեարըն սիւտանանը թէլէֆի իթմէք իւզրէ գուլանմըշ օլտուղու սիւահ խտի, Չինկեանէ գըզը մէզքիւր խանչէրի ալըպ, տօմինօսուռնու շալթընտա կիզլէտի:

Օթէլէ եադլաշտըզլարընտա, Բօգամպօլ արապանը տուրտուրուպ, սախթէ պարօնն Արէսգանըն գարթընը կատինահա վէրիպ,

— Սէն եալընըզա պալօեա կիր, վէ իչէրի տուխուլիթտի-կինտէ, պու պիլէթի վէրիպ սալօնպարա տախիւ օլ, Պէն պիր գալ տադըգատան սէնի պուլցըրում, տէտի:

Բօգամպօլ աշաղըեա էնմէսինտէն սօնրա արապա եօլունա տէվամ իթտի, չիւնքի չարապաճըեա՝ օթէլին գաբուսուռնտա տուրուպ, կէնճ գատընըն իչէրի կիրմէսինտէն սօնրա ավտէթ իյլէմէսինի էմը իթմիշ, վէ իւճրէթինի տէ բէչինէն վէրմիշ իտի:

Սախթէ մարքի տը Շամրիեէ կէլինճէ, Սէնթ-Օնօրէ վաբըշընտան եաեա կէչիպ, Պէրրի սօգաղը քէօշէսինտէ, քէնտինին իքի աթլը արապասընը պուտու, վէ, վագը Նլան պիր ի-

չարէթի իւզերինէ, մահէլի մախուսընտա օթուրմուշ օլան պիր սէլիս՝ տէրհալ աշաղըեա էներէք, արապանըն գարուսունու աշտը, վէ սախթէ մարքի ժէնէրալ Ս... քին օթելինէ կիտիւնէն կինի պէեանտէն սօնրա, արապաեա ըաքիպ օլտու, վէ արապա սիւրաթլէ եօլա չըգըպ, Կատինաեը մէզքիւր օթելէ կէօթիւրէն արապանըն ալտէթի էանասընտա, մուվասըլէթ իյլէտի:

Վազըթ եարը կիճէ իտի. իւշ եիւզտէն զիեատէ տաւ վէթիլէր սալօնլարտա տօլմուշ օլտուգլարը հալտէ, ալթմըշ նէֆէր մուզիգաճըտան միւրէքքէպ պիր օրքէսթրօ թէրէնիւմաթըյա ըազս իթմէքտէ իտիլէր:

Սալօն գարուլարընտա պէքլէեէն խըզմէթքեարլար՝ տավէթիլէրին կէօսթէրտիքլէրի գարթլարա արթըգ պազմամեա պաշլամը իտիլէր: Չինկեանէ գըզը քէնտի գարթընը կէօսթէրիպ կէշտի:

Սախթէ մարքի տը Շամրի տէ սէրիան նէրտիվէնտէն եօգարը չըգըպ, Կատինանըն էնսէսինտէն սալօնլարա կիրտի: Հէման աշնի վազըթտա տիկէր պիր արապա հալլիեէ տախիլ օլտու: Պու տա տիւգ տը Սալանտրէրանըն արապասը օլուպ, պիր էրքէք վէ իքի գատըն պունտան աշաղըեա էնտիլէր:

Րօգամպօլ, պիրինճի սալօնուն էշիկի իւզերինտէ տուրմուշ օլտուղու հալտէ, չիւպհէսիզ Պանգօ թարաֆընտան տախի թանըմըշ օլան թուալէթինին շէքլինտէն՝ մէրգ ուման իքի գատընլարտան ուզուն պօյլունուն գօլթուղունա կիրմիշ պունունան տօն ժօզէեի թանըտը:

Րօգամպօլ, օ գատընըն՝ տիւշէս տը Սալանտրէրա օլտուղունու միւլահաղա իթտի, չիւնքի Գօնսէքսիօնուն պօեու, վալիտէսինին պօեունտան քիւշիւք իտի:

Տօն ժօզէ վէ իքի գատընլարլաեըգըյա մասքէլի օլուպ, իւշիւ տէ տօմինօ կիեինմիշ իտիլէր:

Մէրգումլար, սիեահ պիր տօմինօեա սարըլմըշ օլպն մարքի տը Շամրինին էօնիւնտէն կէշտիքլէրի սըրատա, մէրգուլմ

սէստէն չամաթատան, վէ ճիվարընտաքի ըշըդլարտան կէօզ-
լէրի գամաշմըշ օլարադ տուրմուշ օլան կատինանըն գօլունու
թութուպ, Իսքանիալընը կէօսթէրէրէք,

— Իշթէ տօն ժօզէ, տէտի հավաշ սէտա իլէ:

Չինկեանէ գըզը՝ սարսըլտը, վէ Բօգամպօլ, Ժէնէրալըն
Խանէսինտէ չինկեանէ լիսանընը անլաեան պուլուննաւըղը ճի-
հէթլէ, պու լիսան իլէ,

— Սիւքիւնէթինի էլտէն պրագմա, օ տէյիլ տիր, տէյի
պէհան իթտի:

Մէրգում, պու սէօզիւ սէօյլէտիկի սըրատա, հալէա տօն
ժօզէնին գօլթուղունտա պուլունան տիւշէսի կէօսթէրմէքտէ
Խի:

Կատինա. — Օ գատըն քի՞մտիր:

Բօգամպօլ. — (Խիթիհզաքեարի պիր սէտա իլէ.) Իլէրոէ
գաեըն վալիտէսի օլաճադ գատըն տըր:

— Տիկէրի՞:

— Դօնսէքսիօն տուր:

— Էօյլէ իսէ Դօնսէքսիօն անըն իլէ ասլա էվլէնմէեիպ,
իզտիվաճ գէմանընտան էվվէլ թէրքի հաեաթ իյլէեէճէք
տիր:

— Դապիլ տիր, լաքին իլէրուտէ պիր տիկէր քիմսէ իլէ
էվլէնէճէք տիր:

Բօգամպօլ. — (քէնտի քէնտիէ.) Պիր տիկէրի պէն օլա-
ճազըմ, տէտի:

Չինկեանէ գըզ վէ ըհհիլէրի, տօն ժօզէնին արգասընտան
կիտէրէք սալօնլարտան կէշտիլէր:

Կատինա՝ վալի հավասը, ըշըդլարըն բարլազլըղը, վէ
էթրաֆընտաքի չամաթա իլէ: Գաֆտաը թութմադտա օլտու-
ղու հալաէ, Բօգամպօլ,

— Պիր ազտան գօլթուղունտա օլարադ անը սանա կէօս-
թէրիրիմ, տէտի:

— Աշգ ու մուհապպէթ իւզէրինէ կէօրիւշտիւկիւնիւ ի-
շիտէճէքմիեիմ:

— Էվվէթ :

Տօն ժող՝ տիւշէս իլէ կէօրիւշերէր էլան երկրիւմէքտէ օլուպ, Գօնսէքսիօն իսէ, վալիտէսինին գօլթուղունա կիրմիշ իտի :

Տիւշէս՝ տօն ժողէեէ . Սէվկիւլիւ օղլում, պու պալօեա բէք միւթէէսսիր պիր հալտէ կէլմիշիմ տիր :

— Նի՞ջին հալաճըղըմ :

— Զիւնքի շու էսնատէ պիշարէ տօն Բէտրօմուզուն էօլիւմ հալինտէ, պէլքի տէ էօլմիւշ օլտուղունու տիւշիւնտիւքճէ . . .

— Ա՛հ հալաճըղըմ, պու վէնա ֆիքր ու միւլահազալաւը պէր թարաֆ իտին . տօն Բէտրօ էլան հաեաթտա տըր :

— Եանի ճան չէքիշմէսի ուզանըեօր . . . պիշարէ՝ չօճուգ . . .

Տօն ժողէ սիւէսսիր վէ եալաշ պիր սէտա իլէ, — Հալաճըղըմ, Գօնսէքսիօնուն ֆէնալըղնա սէպէպ օլաճագսընըգ :

Զէվալլը վալիտէ սարսըլտը, վէ տօն ժողէ տէվամիէ :

— Պի՞լմէեօրսունուգ քի, պալօեա կէլմէքլիկիմիզ, վէ էյլէնճէլէրտէ պուլունմագլըղմըզ՝ անըն քէտէրինի ունութսուրմագ իշին տիր, տէտի :

Տիւշէս . - (ա՛հ իտէրէք .) Հագգընըզ վար տըր :

Օլ էսնատէ պաղչէլէր տալէթլիլէր իշին աչըլըպ, ըագստան եօրուլանլար վէ հալա ալմահա միւհթաճ օլանլար պաղչէլէրէ կնմէքտէ իտիլէր :

Տիւշէս վէ Գօնսէքսիօն գալալիէլէրիլէ պիրլիքտէ էթրաֆը տօլաշտըլար . Լաքին տօն ժողէ թիքէն իւզէրինտէ կիպի պիր հալտէ պուլունուպ, պունլարը պրագարագ, քէնտի Բօլօնէզ բրէնսէսինի պուլմագ էշէտտի արգուսինտէ իտի :

Մէրգում վէ ըէֆիգէլէրի՝ պիր եօլու տէօնէրքէն, պիր էրքէք չիլէ պիր գատընա ըաթ կէլտիլէր քի, խանէնին սահիպի վէ գէվճէսի օլուպ, Ժէնէրալ պիր տօմինօեա սարըլմըշ օլտուղու հալտէ, կէնճ վէ կիւզէլ ըէֆիգէսի տէ Նօրմանտիա էհալիսինէ մախսուս պիր գըեաֆէթէ կիրմիշ իտի :

Տիւշէս վէ Գօնսէքսիօն պունլարըն եանընա կիտիպ քէնտիլէրինի թանըտըլար . Պու իսէ, տօն ժողէ իշին պիր վէսի-

լէ օլուպ, հէման եանլարընտան ալըլարադ, սալօնլարը թէրք իթտի:

Տօն ժօղէ՝ եադընտա Գօնսէքսիօն իլէ էվլէնէճէք օլտուղու հալտէ, տահա պիր գաչ կիւնտէն պերու սէվմէքտէ իտուկի պիր գաւընը պուշմադ իչին պու մէրթէպէ թէլաչ կէօսթէրմէմէլի իտի իսէ տէ, մէրգում, հէր չէյտէն էվլէլ քէնտիլէրինին հիսսիեաթը նէֆսանիէլէրինի վէ քէյֆլէրինի իճրա իթմէք իսթէէէն ատէմլէրտէն իտի: Տօն ժօղէ՝ Պանգօեու սէվմէքտէ իտի ֆադաթ Գօնսէքսիօն իլէ էվլէնմէքտէն տէ ֆարկը կէլմէք իսթէմէմէքտէ իտի:

Մէրգում, օ սապահը ժէնէրալ Ս... նին պալօզու իչին էլպիսէ հազըրլըղըյա մէշղուլ իքէն, Ջամբա, Գաւիքստէն կէլմիշ օլան վէ սիեահ չէրլիվէլի պուլունան պիյ մէքթուպու կէթիրտիկինտէն, տօն ժօղէ սարսըլտը վէ կէօղէրինտէ, մահղուգիէթի վահչիեանէսիլի իրատէ իտէր պիր բարլպըդ հոպտուլէ կէլտի:

Խապիս՝ մէքթուպըն զարֆընը երթթըպ աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու:

«Սինեօր տօն ժօղէ,

«Խապէրի քէտէր իշթիմալ սիղէ վասըլ օլտուղունա, պէտպախթ պիրատէրինիդ տօն Բէտրօ՝ հաիցի ապալթ ֆամիլեասընն մադ պէրէսինտէ տէֆն իտիլմիշ օլահադ տըր, Պիչարէ աելիգանլը՝ զղուն միւտաթթ ճէսուրանէ վէ խըրսթիանճա պիր թէպիմիէթիէ միւզտարպ օլտուգտան զընրա, չըգան կիճէ ապապահըն սաաթ իքիսինտէ քուհինի ճէնապի հադգա թէսլիմ իլլէտի:

«Սիլին իլմինիլի վէ սինեօրա Գօնսէքսիօնդն իսմինի եաա իթմէքլէ, թէրքի հաեաթ իլլէտի:

«Եմտի սինեօր, պու չալեանը թէէսսիֆ խապէրի տիւդ վէ տիւչէսէ եօլու իլէ պիլտիրինիդ:»

«Եթթուպը մէգըիլըրուն իմգասը չու եօլտա իտի:

Տիբեց տը Սալանտըրու հազրէթլէրի-
նին խըտմէթինտէ պուլունուպ, միթէվէ-
ֆա տօն Բէտրօ տ'Ալվարըն շախտընա թայ-
եին իտիլէն

ՏՐ. ՄԱՆՈՒԼ

Լաքին տօն Ժօզէ, պու մէթուպու օգուտուգ տան սօն-
րա, ֆիթուրսուգնա ումուզլարընը չէքէրէք,

— Մանօէլ՝ ահմաթ հէրիֆին պիրի տիր. պու պապտէ եա-
նըլընօր. գարտաշըմ եարըն էօլէնէք տիր. պէն պու ագչամ
պալօեա կիտէնէերմ, տէտի:

Պատէհու մէրգում, հիչ պիր չէյ վադը օլմամը տըր կի-
պի, քէնտի էլպիսէսիյլէ մէշղուլ օլտու, վէ ագչամ, տիւշես
իլէ գըզընը պալօեա կէօթիւրմէք իւզրէ, օթէլ տը Սալանտ-
րէրաեա ազիմէթ իյլէտի:

Էսնաի րահտէ տօն Ժօզէ աթիտէքի միւլահագաեը իթտի:

— Սէվկիւլիւմ օլան Բօլօնէզ բրէնսէս, քէնտիսինի սէվ-
մէրլէ պէրապէր, Գօնսէքսիօն իլէ էվլէնմէքլիկիմի թապիի
պուլմուշ տուր. Իմտի Գօնսէքսիօն գէվճէմ օլաճագ տըր. ֆա-
գաթ պու խուսուս՝ բրէնսէսիւմ իլէ գաթը միւնասէպաթ իթ-
մէկէ պէնի մէճպուր իթմէզ. Իքի այ Իսքանիատա գալտըզ-
տան սօնրա Բարիսէ ալտէթ իտէնէերմ:

Պու թէֆէքըիւրտէն սօնրա, տօն Ժօզէ, տօն Բէտրօ վէ-
ֆաթ իթմիշ օլմաօրյա կատինատան գօրգուսու գալմամը
օլտուղու, վէ Գօնսէքսիօն տա մալիք օլմուշ պուլունատուղու
ճիհէթլէ, ալնը աշըզ սուրէթտէ պալօեա կիւրտի, վէ քէնտի
քէնտիեէ,

— Իսմիմի վէրէրէք էօլմուշ օլմն շաշըքն գարընտաշըմ
իւզէրինէ եարըն օթէլ տը Սալանտրէրատա պազը կէօզ եաշ-
շարը տէօքիլէնէք իսէ տէ, պու ագչամ, շու պալօտա, բէք
ալէա րագս իտէպիլիր, վէ պէնիմ տիլպէր մէճնալէմի պու-
լապիլիրիւմ, տէտի:

Հէր նէ իսէ, տօն Ժօզէ, Պանգօեու պոպմագ փչին, տիւ-
շէսի վէ գըզընը, փանէնին սահիպլէրիյլէ պրագըպ, քէնտիսի

պիր միւտտէթ զալէպէլիք իշինտէ մէզպուրէեի արատը իսէ տէ, պուլամատը, Նիհաեթէթ պիր դատրիլ արասընտա կէօրիւպ, եանընա կիթտի:

Պանգօ՝ պալօեու սէվէնլէրտէն օլմասըյա, քէնտի ըօլունու իճրա իթմէք իւզրէ տօն ժօղէնին կէլմէսինէ ինթիզարէն, Ըսգօլիալը գըեաֆէթինտէ պուլունան պիր քիմսէ իլէ պիր վալս օյնատը, Վալս խիթամ պուլունճա, ումուզու իւզէրինէ եէշիլ Ֆիօնկօ գօնուլմուշ օլարագ սիեաճ պիր տօմինօ կիյմիլ պիր ատէմ կէօրիւպ, պունուն տօն ժօղէ օլտուղունու թանըեարագ, գավալիէսինէ թէշէքքիւրլէ, գօլթուղունտան այրըլտը:

Տօն ժօղէ, սախթէ Բօլօնէզ բրէնսէսէ եագլաշտըղընտա, քիրագ բէնկլի Ֆիօնկօլու սիեաճ տօմինօ կիեինմիլ օլան քիմսէ, եանընտաքի սալօնտա Չինկեանէ գըզը իլէ եավաշ սէսլէ շու եօլտա կէօրիւլմէքտէ իտի:

— Դը'զըմ, ըագս իթմէք արղուսնտա տէյիլմիսին:

— Խա'յր, պէն, տօն ժօղէնին գանընը իշմէք արղուսինտէեիմ:

— Անլաեօրում, անճագ սէն պիլիւսին քի, պանա իթմիլ օլտուղուն եէմինի թագէլէմէտիքճէ, ըաքիպէնի սանա կէօսթէրմէեէճէեիմ:

— Բէք ալէա, օ եէմինի թէքըար իտէրիմ:

— Էօյլէ իսէ, պուլրատա տուրուպ պանա պէքլէմէլիսին:

— Պէքլէրիմ:

— Անճագ էկէր ըագս իթմէք իսթէրսէն...

— Խա'յր, ինթիգամ ալմագ իսթէրիմ:

Մէրգումէ պու սըրատա տօմինօսունուն էնլի գօլլուղու ալթընտա խանչէրինի թուլթմագտա օլուպ, թէհամմիւլիլ իլիքէնէրէք:

— Յագաթ նէ՞ վագըթ ըագիպէմի, անըն գօլթուղունտա օլարագ պանա կէօսթէրէճէքսինիգ. կէշէն հէր տագըգա պէնիմ իշին պիր ասըր կիպի կէօրիւնիւեօր, տէտի:

— Պիր ազտան... շիմոխիբ սապըրլը օԼ... վէ պէքլէտի-
կին սըրատա րադս էթ :

Պատէհու ԲօգամպօԼ՝ Չինկեանէ գըղընը, մահգուն հալ
իլէ պիր մէրմէր սիւթունա տաեանմըչ օլարադ պրադըպ, եա-
նընտաքի սալատա, տօն ժօղէնին, սախթէ բրէնսէս իլէ գատ-
րիԼ օյնամաեա հազըր պուլունտուղունու, վէ այնի վազըթ-
տա տիւշէս տը Սալլանտրէրա իլէ Գօնսէքսիօնուն պաղչէլէր-
տէն կէտիքլէրինի կէօրտիԼ :

Ժէնէրալ Ս... տիւշէսին գօլթուղունա կիրմիչ իտի. Գօն-
սէքսիօն իլէ մատամ Ս... տէ էԼ էլէ լթութմուչ օլտուգլարը
հալտէ եիւրիւեօրլար իտի :

Սախթէ մարքի Գօնսէքսիօնա կիտէրէք, քէմալը հիւր-
մէթլէ անը սէլամլատը, վէ քէնտիսիլլէ րադս իթմէք իւզըրէ
միւսաատէ իսթիհսալ իթտիքտէն սօնրա, Բօլօնէգ վէ տօն
ժօղէ իլէ Վիզալի տուրտուրտու :

Օրքէսթրօ չալընմաեա պաշլատըղը կիպի, գատրիԼ տէ
պաշլատը :

ՕԼ վազըթ եավաշ սէտա իլէ ԲօգամպօԼ՝ Գօնսէքսիօնա
խիթապէն,

— Մա'տմագէլ, գարշըմըզտա տուրան տօն ժօղէ տէյիԼ
մի տիր, տէյի սօրտու :

ԲօգամպօԼ մասքէսինի չըգարմամըչ օլտուղունտան, Գօն-
սէքսիօն, մէրգումու անճագ սէսինտէն լթանըեարագ սարսը-
տը, ԲօգամպօԼ,

— Պուրատա պուլունմանըղ բէք էյի օլտու, սէլամէթ
վազթընըղ եագլաշընօր, տէտի, վէ եավաշ սէտա իլէ շէօլլէ
իլավէ իթաի :

— Տէօրթ կիւնտէն պէրի բէք զիեատէ միւղտարըպ օլ-
տունուղ, տէյիԼմի. Օ գաթիլին գօլթուղունա կիրմէքտէն
իսէ էօլմէեի պէլքի եիւզ տէֆա լթէրճիհ իտէր իտինիղ. քէն-
տիսինէ սօն պիր տէֆա տահա պազընըղ... արթըգ քէնտի-
սիլլէ րադս իթմէեէճէքսինիղ :

— Սիւպհա'ն Ալլահ, սիւպհա'ն Ալլահ, էօլէճէճ մի տիր :

— Եփէթ .

— Պէթի գաթլու թէլէֆ խիլէճէք տիր .

— Խալի, ճէնապը չափ գ թարաֆընտան միւհազաթ օ-
լարադ : վաւրուլաճագ տիր .

— Եա՛ Բապպի : պէն անէ աֆվ իտէրիմ, սէն տէ քէն
տիսիսէ լութֆ ու մէրհաճէթ իյլէ .

— Սի՛նեօրա, պոճնուն վադթը կէշմիշ տիր . քէնտիսի
մահըիւմ տիւր .

— Լաթի՛ն ճէլլաթը նէրէտէ տիր .

— Պուրաթա տիր .

— Սի՛զ միսինիզ .

— Խալը՛ խալը՛ : պէն տէյիլիմ, օ խապիսին ճէլլատը պիր
քաւաթն տիր .

Գօնսէթսիօն, մէրդուճուն իյմա իթտիկի գատըն Չինկեա-
նէ գըզը օլտուղունու անլատը : Պո՛ւ արա գատրիլ՝ պիթմէք-
տէ օլտա՛լլա, Բօգամպօլ, Ֆէվգէլատէ միւթէէսսիւր կէօրիւն-
տիւկիւ հալտէ ,

— Մա՛նմապէլ : . . . մա՛նմազէլ, Ալլահ աչգընա՛ օլտուն ,
չիմտի շու պալօեու թէրք խիսինիզ . . . Վալիտէնիզ մատա՛մը
պիրլիքտէ կէօթ ինթիւնիլ : . . . Բահաթմըզ օլտուղունուղու
քէնտիսինէ սէօլլէեինիզ, Փագաթ նիհանէթ տուրմաճըպ կի-
ալինիզ, տէտի : .

Պատէհու Բօգամպօլ, մէզպուրէնին գօլունտան թու-
թուպ, կէօզիւ իլէ տիւշէսի արատը : Մատամտը Մալլանտը-
րա՛ ծթուրմա՛ջ օլտէպ, գըզըճըն ըագս իթտիկինի սէյը իթ-
մէքաէ իտի : Գօնսէթսիօն՝ մէզպուրէնին եանընա կիթտի-
կինտէ ,

— Վալիտէճիեիմ : . . . սիճուլուեօրում . . . րէճա իտէրիմ,
տիչարը չըգալլմ, տէտի .

Տիւշէն՝ գըզը պաեըլաճագ տըր գօրգուսուլլա ալթիւսթ
օլտէպ, ճէնապը Ալլահըն, Վալիտէլէրին գալպինտէ՛ թէէսսիս
իթմիշ պուլունտուղու գուլվէթ իլէ մէրդուճեի հէման գու-
ճագլատը՛ վէ սալօնլարտան տիչարը չըգարըպ, Բօգամպօ :

լուն ըէֆագաթըյլա իչ օտալարա մուվասրէթիչիէ, արա-
պասընը իսթալտի:

Մարքի տը Շահրի՝ մէրգուձէլէրի պաքուեա գապալ կէճ-
թիւրիւպ, աքապպեա պինձէլինտէն պոնրա, տիւնէն, Գըզը
գուճաղընտա պաեըլմըջ զլմաընտան տօլաեը ագլը պաշըն
տան կիթմիշ զլարագ, վարքի, քէնտիւլէրէնի աէլամէտըպ
օրատան մուֆարագաթ իթտիկի էսնատէ, արապաճցեա, սիւ-
րաթլէ օթէլէ կիթմէր իսթէտիլէրինի անլաթալ:

Արապա եզա չըգ տը, վէ Բօգամպօլտա պապօեա ալտէթ
իտէրէք, տօն ժօգէեի արատը իսէ տէ, մէրգում վէ Բօլօ-
նէզ գատըն տէրուինտէ րագս իթմիշ օլտուգլարը սալքիտան
տիշարը չըգմըչլար իտի:

Բօգամպօլ, պաղչէլէրէ էնիպ տօլաշտըգ տան պոնրա, եօ-
գարը չըգ տը, Պու տէվա արատըղը տօն ժօգէ օլմաեըպ, Կա-
տինա իտի, Չինկեանէ գըզ՝ պալճնուէն պիւեիւք յալպընըն
մէրմէր տիլէքլէրինտէն պիրինէ հալէա գըմըլտանմօեարագ
վէ սիւքիւթլէ տաեանըպ տուրմուշ օլտուղու հալտէ, Բօգամ-
պօլ քէնտիսինէ եագլաշարագ,

— Կէլ, վագըթ կէտի, տէտի:

Մէրգուձէ տէ, հիտալէթինտէն նաշի պօղուգ սէսլէ,

— Հէլէ չիւքիւր, տէյի պէեան իլլէտի:

Բօգամպօլ՝ մէզպուրէեի պաղչէլէրէ կէօթիւրիւպ, օլէս-
նատէ իրալի օլանկ պիր եօլտա տուրտու, վէ ճէպինտէն պլըր
չիչէ չըգարըպ, Չինկեանէ գըզընա վէրէրէք,

— Պու նէ՞ տիր տէտի:

— Սանա ճէսարէթ վէրէճէք պիր իչկի տիր:

— Օ՛հ, ճէսարէթիմ վար տըր:

— Պէյիս եօգ տուր: սէն պուճու եինէ իչմէլիսին:

Չինկեանէ գըզը չիչէեի ալըպ գաբաղընը աշտը, վէ իչին-
տէքինի պլըր եուսուճտա իչտի: Պատէհու պօշ չիչէեի Փըր-
լաթարագ,

— Բիւհ, նէ՞ գապար աճը տըր, տէտի:

— Իվլէթ, ֆագաթ ինթիգամ թաթլը տըր:

— Նէ՞րէտէ տիրլէր :

— Պուրատան օն ատըմ էօթէտէ , շու կիւկէն աղաճլա-
րընըն քէօշէսինտէ տիրլէր :

Րօգամպօլ՝ Ձինկեանէ գըզընը եէշիլիքտէն եաբըլմըշ պիր
քիւշիւք քէօշկիւն գաբուսունա գատար կէօթիւրտիւ . պուն-
տան ճիւղիճէ այտընյըգ կէօրիւլիւեօրտու , վէ տէրունինտէ
սիեաճ տօմիւնօլու պիր ատէմ , Բօլօնէզլէն էլլէրինի թու թմուշ
օլտուղու հալտէ , եալաշ սէտա իլէ կէօրիւշիւեօրտու :

Րօգամպօլ . - Իշթէ , քէնտիլէրի տիր , տէտի :

Ձինկեանէ գըզը՝ քէօշկիւն արգասընա տօղրու չէքիլիպ ,
սիւրիւնէրէք տօն ժօղէնին եադընընա գատար իլէրլէտի ,
Փադաթ տօն ժօղէ հիշ պիր սէս իշիթմէեէրէք , կէօրիւշմէ-
սինէ տէվամ իթտի . Օնտան սօնրա կատինա՝ խանչէրինի չը-
գարըպ , մէրգուսուն սէօլլէտիքլէրինի տինլէտի :

Րօգամպօլա կէլինճէ , աեադլարընըն ուճունա պասարադ
պաղչէնին պիր քէօշէսինէ կիտիպ , սիեաճ տօմիւնօսունու չը-
գարտը , վէ սօլթարի գըեաֆէթիլլէ զահիր օլարադ , քէնտի
քէնտիեէ ,

— Շիմտի , Ձինկեանէ գըզընըն սէօղ սէօլլէմէկէ վադթը
օլսա պիլէ , պէնի թանըեամաեաճադ տըր , տէտի :

Պատէհու Րօգամպօլ , Վէնէտիկ ֆէնէրլէրիլլէ տօնատըլ-
մըշ օլան պիւեիւք պիր եօլա կիրիպ , եէնիտէն մէզքիւր քէօշ-
կէ տօղրու իլէրլէտի քի , տէրունինտէ տօն ժօղէ՝ էլան Բօ-
լօնէզ իլէ պիրլիքտէ օլարադ , կէօրիւշմէքտէ , վէ չէնտ տա-
գըգատան թէրքի հաեաթ իտէճէկի հադգընտա չիւպհէ իթ-
մէեէրէք , գարչընտա տիգ չէօքմիւշ պուլունմադտա իտի :

.....

Սախթէ մարքի տը Շամրի քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլէրի
սէօլլէտի :

— Ջէվալը կատինա , հադգըմտա կէօթէրտիկի էմիյ-
եէթլէ հադըգէթէն սէվիմէեէ լաեըգ տըր . Փադաթ պէն
քէնտիսինէ էօլլէ պիր զէհիր իշիթտիմքի , եիւմի տադըգա-

տան վէֆաթը մուհագգադ տըր։ Տօն ժօղէ իլէ պիր վազըթ-
տա ահրէթէ եօլնու օլաճագ տըր։ Վագտա պու հարէքէթ
վահշիանէ տիր, լաքին վուգուլար ֆէվգէլատէ իտի։ տօն
ժօղէնին վէֆաթընտան սօնրա Կատինա սէօղ սէօլէեէպիլիր, վէ
գարընտաշընը զէհիրլէմիշ օլմասընտան տօլաեը անը իթհամ
իտէպիլիր, լաքին պէն, տօն ժօղէ տ'Ալվարըն, քէնտի տէտէ-
սի տօն Բէտրօտան տահա զիեատէ սէֆիլճէ էօլմէսինի իսթէ-
մէմ։ Նամուս ճիհէթի վիգաեէ իտիլմէի տիր քի, Գօնսէքսիօն
իլէ էվլէնէպիլէեիմ։

Րօգամպօլ՝ պու միւլահագասընը իքմալ իթմէք իւզըէ ի-
քէն, պիւեիւք պիր նիտա, էօլիւմ վէ քէտէր իշինտէ պու-
լունանլարա մախսուս եիւքսէք պիր սէս իշիտիլտի, վէ սախ-
թէ մարքի տը Շամրի, քէնտի քէնտիեէ,

— Զանն իտէրիմքի Զինկեանէ գըզը վատընը իճրա իթ-
տի։ Տօն ժօղէ էճէլ շէրպէթինի նուշ իյլէտի, տէտի։

39

Ժէնէրալ Ս... իլէ զէվճէսի թարաֆընտան վէրիլէն պա-
լօնուռն իրթէսի կիւնիւ, մարքի տը Շամրի, Գաֆէ տը Բարի-
տէ թաամ իթմէքտէ օլտուղու հալտէ, մէրգուսուռն սընը-
ֆընա մէնսուպ տէօրթ պէշ նէֆէր տէլիգանլը օթուրմուշ ի-
տիլէր։ Անճագ Րօգամպօլ եալընըղճա թաամ իտիեօրտու։

Պիր ալա նազիք պըեըգլը պիր կէնճ գահվէխանէեէ կի-
րէրէք,

— Ազիզիմ Շամրի, տիւն ժենէրալ Ս...նին վերտիկի պա-
լատի պրոչուրուսուսը մու, տէյի սորտու:

— Իվվէթ, սիզ ջրատա աէյիլմի իտինիզ:

— Իվվէթ, պէն տէ օքատա իտիմ. վագը օլան հալէ նէ՞
աէտինիզ:

— Հա՞նկը հալէ... ֆթէլ եանտը՞սը... մատամ՞Ս... պա-
երլտը՞մը, եագսա տիկէր պիր դատընըն ֆիսթանը՞մը եանըպ
թոթթուշտու:

Բօգամպօլ, պու սէօզլէրի ղաեէթ սօղուգ գան իլէ պէ-
եան իթտի. վէ մէզբիւր պալատա վագը օլան ֆէվգէլատէ
վագըատան խապէրտար օլմամաւընը՝ քէնտիսինին պալօ մա-
հէրինի էրքէնէէ թէրք իթմէսինէ համլ իթտի: Մէրգուսիւն
կէնն տօսթու իսէ:

— Ազիզիմ, պալատաքի վուգուաթ՝ սէօլէտթլէթթինիզտէն
տահա պէթտէր շէյ տիր, տէտի:

— Պէնէէ, օլսա օլսա պիր շէյ օլապիլիր:

— Նէ՞ օլապիլիր, տէյի սօրտուլար մարքի տը Շամրինին
տիկէր ահըպասը:

— Ժենէրալ ղաեէթ գըսգանն պիր քիմսէ օլտուղունտան,
ղէվնէսինին բէշինէ տիւշ-միւշ օլան պիր տէլիգանլըեա գարշը
պիր բէզալէթ մէնզարէսի իյգա իթմիշ օլապիլիր:

— Խայր, պու տա տէյիլ:

Բօգամպօլ վէ տիկէր կէնէլէր՝ Մագս իսմինտէ օլան
մէզբիւր տէլիգանլըեա խիթապէն:

— Նիհաեէթ հէր նէ իսէ սէօլէեինիզ Մագս, տէտիլէր:

— Պիլիրսինիզ քի, մատամ Ս...նին պալօսուստա բէք
չօգ Խոթանիալը վագ իտի:

— Պալօեու վէրէն ժէնէրալ՝ վաթանաաշարը միեանջնտա
մաարուֆ օլտուղունտան, էսյլէ օլաճաղը տէրքեալ իտի:

— Պէլքի, եախօտ շիւպհէնիզ տիւգ տը Սալտաուրէրտէր
թանըրսընըզ:

— Էվվէթ, տիւշէ՞ գըզգարընտպշըմ վիգօնթէն տ'Ա-
մօլա վիդիթա վէրիր:

Պատէհու տէվամէն, — Անճադ ասըլ տիւգ տէն մի պահս
իտիւօրսուսուզ, տէյի սօրտու:

— Խայր, իլլա տիւգիւն պիտէ կէկէնի վար տրր, անտէն:

— Թանըրըմ, ուզուն պօյլու, էսմէր վէ կիւզէլ պիտէ
լիգանը տրր, Իսմիլ տէ սօն Ժօղէ տիր:

— Թա քէնտիպի:

— Տիւն աղչամօ պալօտա՞մը իտի:

— Էվվէթ, պէտպարսթըլընտան պալօտա իտի:

— Անա՛յրպ, նէ՞ վազը օլտու:

— Խայր, վէթիմ պիր վազըա օլտու, Եանի քօլտիւ:

— Անա՛յրպ, ֆի՞սճճէթէն մի էօլտիւ:

— Խայր, պիր վանշէր տարպէսիլլէ էնտիւ:

— Պալօտա՞մը:

— Էվվէթ... սիզին կիթմէնիզտէն սօնրա, Եանի սապա-
հըն սաաթ իւշիւնտէ:

Բօգամպօլ Էֆէնտիլէր, զանն իտէրիմքի Մադս տի-
վանէ տիր, Եաթօտ ճիւղիճէ ազլընա խալիլ կէլմիշ տիր, Իգ-
թիմալքի տէ իւշիւնճիւ կիւսթազ օեռնմուռնու սէյր իթմէք
իւզրէ թէաթրօեա կիթմիշ, վէ պու սոքրէթլէ լիւեա կէօր-
միք օլտուղոնտան, լիւեասընա տէվամ իթմէքտէ պուլուն -
մուշ տուր, Բարիսին իշինտէ, հաթթա պալօ տախիլինտէ խան-
շէր իլէ ատէմ վուրուլո՛ւր մու:

— Էֆէնտիլէր, պէն տէ սիզէ թէքրապ իտէրիմքի, սօն
Ժօղէ պու կիճէ խանգէր իլէ գաթլու թէլէֆ իտիլմիշ տիր:

— Պալօտա՞մը:

— Էվվէթ, պալօտա:

— Պէն պու խուսուստա թափմիլաթ իթմէրիմ:

— Թափսիլաթ հէման եօգ կիպի տիր:

— Լաքին գաթիլ քիմ տիր:

— Պիր գատըն տրր:

— Դըսգանճ պիր գատըն մը տրր:

— Բէնտի մէթրէսի տիր:

— Ֆազաթ սօն Ժօղէ էվլէնէճէք իտի:

— Նէ՞ տէրսինիդ :

— Ագրապասընտան մատաղէլ Սալլանտէրա իլէ էվլէ-
նէճէք իտի... տողրուսու էյի ախլէա՛գ, էվլէնէճէք ատէմին
մէթրէսի օլմա՛գ...

— Սահիհէն տօսթու՛մ, սիդ բէք սափտէրունսունուդ :

— Տահա պաշգա պիր շէ՛յ մի վար տրր :

— Օ գատըն, պալօեա սիեահ տօմինօ կիեինմիշ օլարագ
վէ սըգը մասքէ իլէ կիրիպ, տօն ժօղէերի թաագիպ իթմիշ,
վէ իքինճի մէթրէսիյլէ կէօրիւշտիւկիւ ոըրատա եագալամըշ,
Բօդամպօլ, պու իֆատէերի իշիթտիկինտէ, չաթալընտաքի
լօդմա տիւշտիւ, վէ եիւքսէս սէտա իլէ,

— Աճա՛յիպ, իքի մէթրէսի՞ մի վար իմիշ, տէյի սօրտու :

— Էվվէթ :

— Պիր տէ էվլէնէճէք իմիշ. պու Խաբանիալը նէ՛ տէրէճէ
տօն ժուան իմիշ :

— Հէր նէ իսէ, գաթիլ՝ տօն ժօղէերի պաղչէէրտէ թաա-
գիպ իթմիշ, վէ օրատա տիկէրինին հուզուրունտա տիդ չէօք-
միւշ օլտուղու հալտէ...

— Ֆագաթ տիկէրի բի՞մ իտի :

— Տուրունուդ քի, պիրինճինին բիմ օլտուղունու էվվէլ-
ճէ անլաթաեըմ :

— Էվվէթ, էվվէթ, իպթիտա անը անլաթըն :

— Էամէր իւզէրինէ, քէսկին պագըշլը, վէ տօն ժօղէ մա-
րիֆէթիյլէ Խաբանիատան Բարիսէ կէթիւրիլմիշ պիր Ջինկեանէ
իտի. Պու գատըն՝ զայրը սատըգ աշըգընը վուրաճաղը էսնա-
տէ, զալիպա տօմինօսունու չըգարըպ, եիւզիւ աշըգ օլարագ,
գարշըսընտա տուրմուշ, վէ — Ա՛լչագ, պէնի թանըեօ՞ր մուսուն,
տէյի սօրմուշ տուր :

— Էյ օ գատըն տօն ժօղէերի վուրմուշ մու :

— Շու գատարը սէօյլէրիմքի, տօն ժօղէ եալընըգ պիր
սէտա բէֆ իտիպ, օ անտէ վէֆաթ իթմիշ տիր :

Տինկէեէնկէրտէն պիրի... Տիմէք Ժէնէրալ Ս... նին խա-

նէսի՝ Ամպիկիւ թէաթրօսունա թահվիլ օլմուշ, չիւնքի նազլ իթտիկինիզ վագըա՝ սըրֆ մէլօտրամ տըր:

— Պէնճէ, վագը օլան մէնգարէ՝ թէաթրօլարտա պիլէ զուհուրա կէլէմէզ: Մատամկիւիօն, քէնտիսի, խանչէրինի սալլաեարագ, «ինթիգամըմը ալտըմ» տէյի նիտա իթտիկինտէ, զիքը իթտիկիմ Զինկեանէ գըզը գատար մէհարէթ իպրագ իթմէմիշ տիր:

— Զանն իտէրսէմ գաթիլի թութմուշլար տըր:

— Տէրհալ թութուպ քէնտիսինէ բէք չօգ շէյլէր սօրտուլար: Էվվէլ էմիրտէ քէնտիսինի մէճնուլն զանն իթտիկէր: Լաքին պիրտէն պիրէ լէհճէսինին սօլտուղու, քէնտիսինին տիթրէտիկի, վէ ալնի վագըթտա պօղուգ պիր սէս ըէֆ իտիպ, սըրթ իւսթիւնէ տիւշտիկիւ կէօրիւլտիւ:

— Պաեըլտը՞ մը:

— Խայր, էօլտիւ:

Բօգամպօլ. — Միւսիւլէր, հիքեաեէնին պու ճիհէթի աալլա ինանըլամանաճագ սուրէթտէ տիր: Պանա գալըրսա, էկէր տօսթումուգ Մագսը տէրհալ թութուպ Շարանթօն թիմարխանէսինէ կէօթիւրմէզսէք, Ժէնէրալըն քեաֆֆէյի տալէթլիլէրինի եիրմի տագըգատա թէլէֆ իտէճէք տիր: Իսապէթ օլմուշ քի պէն պալօ մահէլլինտէն էրքէնճէ չըգըպ կիթմիշիմ: Եօգսա պէնտէ թէլէֆ օլանլարտան պիրի օլաճագտըմ:

Տէլիգանլը գաշլարընը չաթտը, վէ իֆատէեէ աղազլէ,

— Ազիզիմ մարքի, լաթիֆէնիզ բէք խօշ տուր, ֆագաթ տիգգաթլէ եիւզիւմէ պագընըգ: Իֆատէմին տօղրու օլտուղունու թէէմին իտէրիմ, վէ պու պապտէ եիւզ լիրաեա պահսա կիրիշիմ:

Տիկէր կէնճլէր. — Հալպու քի պու իշիտիլմէմիշ շէյ տիր:

Բօգամպօլ. — Պէնճէ տէ էօյլէ տիր ամմա, Մագսըն սուրէթի իֆատէսինտէ տէ տօղրուլուգ մէվճուտ տուր:

— Տօն Ժօգէնին նաշընըն պիր թարաֆտան պիր արապահա կէօթիւրիւլտիւկիւնիւ, վէ տիկէր թարաֆտա տա, ֆիւճճէթէն վէֆաթ իթմիշ օլան Զինկեանէ գըզընըն պիր գանարէ

իւղէրինէ ետեւըրըմըն ուտուղունու կէօղլէրիմլէ կէօրտիւմ :

— Լաքին Ձինկեանէ գըզը նէ՞տէն վէֆաթ իթմիշ :

— Տավէթիլէր իշինտէ պուլունան պիր թապիպ , մէր-
գ ումէնին , տօն ժօղէնի վուրմասընտան չէնտ տագըգա էվ-
վէլ իշմիշ ուտուղու գուվվէթի պիր զէհրլին թէնսսիրիլէ
վէֆաթ իթմիշ իտուկինի թահգըզ իլլէտի :

— Տիմէք հիւքմիւ ատալէթի քէնտիսի իճրա իթմիշ :

— Իհթիմալ տըր . հէր նէ իսէ , պու Ֆաճիալարտան տօ-
լաեը պիւթիւն տավէթիլէր արասընտա ազիմ թէլաշ , վէ գար-
ղաշալըգ հիւքմ իթտիկի , վէ բէք չօգլարըն էլպիսէլէրի՝ տօն
ժօղէնին գանըլլա լէքէլէնմիշ ուտուղու պիր սըրատա , պա-
գընըգ նէ՞ թօհաֆ վագը ուտու :

— Աճա՛յիպ , պու հալտէ թօհաֆ պիր մէնզարէ՞մի ուտու :

— Էվվէթ , հէմ բէք թօհաֆ . Տօն ժօղէնին՝ տիկէր պիր
մէթրէսինին գարշըսընտա տիգ չէօքմիւշ ուտուղունու . սիգէ
սէօյլէտիմ :

— Էվվէթ :

— Սիգ պալօտա իտինիգ , չիւպհէսիգ քէնտիսինի կէօր-
տիւնիւգ :

— Նէ՞ գըեաֆէթտէ իտի :

— Բուսիալը քէօյլիւլէրի գըեաֆէթինտէ իտի :

— Էլմասլար իլէ տօնատըլմըշ պիր գատը՞ն մը իտի :

— Թա քէնտիսի :

— Օ գատըն՝ ըէֆագաթընտա տիկէր պիր գատըն օլա-
րագ , գար կիպի պէնագ տէօրթ աթլը պիր արապաեա ըա-
քիպէն կէլմիշ տիր :

— Էվվէթ , օ տուր :

— Բէք էյի , քի՞մ իտի . հագըգի Բուսիալը վէ պիր բը-
րէնսէն ուտուղու հագգընտա պէն պահսա կիրիշիրիմ :

— Խայր , էօյլէ տէյիլ . Տօն ժօղէ եէրէ տիւշտիւկիւ զէ-
ման , օ կէնճ գատըն տա պաեըլտր : Տերհալ եանընա գօշ-
տուլար . . . պու արա մասքէսինի չըգարտըլար . . . քէնտիսինի
թանըտըլար . . . խայր , խայր , սիգի պէքլէթմէքլիկիմ պէյհու-

տէ տիր, չիւնքի հէր նէ օլսա, օ գատընըն քիմ օլտուղունու քէշֆ իտէմէղսինիզ... էվվէթ, անըն, ժէնէրալըն խանէսի գաբուճուսունուն գըզը օլտուղունու թանըտըլար:

Բօգամպօլ վէ րէֆիգլէրի գահգահա իլէ կիւլիւշտիւլէր:

Մագս... (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք...) Կիւլմէյինիզ էֆէնտիւէր, կիւնիւն պիրինտէ քէնտիսինէ աշըգ օլապիլիւսինիզ: Աշըգը ծօն ժօզէնին թէլէֆինէ սէպէպ օլմուշ օլան օ գատըն, վէ հազըգի պիր բրէնսէս զանն օլունան գաբուճունուն օ գըզը, Բարիսին ֆահշիտաթ ալէմինտէ եաշաեան պիր գըզ տըր: Հիշ օլմագսա կէօզ թանըշըգլըղընըզ օլմալը տըր:
— Իսմի նէ՞ տիր:

— Պանգօ տուր:

Բօգամպօլ... Անլատըմ, Օրէրա թէաթրօսունտա պիր լօշ ժու վար տըր:

— Հագըգի Բուսիալը պիր բրէնս տէ քէնտիսինէ տիլտա տէ օլմուշ տուր: պունտան՝ րաքիպ օլտուղու արապա պէեազ աթլարըն վէ էլմասլարըն մէնպաը անլաշըլըր:

— Հէր նէ իսէ պու գատընը պիր գանարէնէ օթուրտուպ այտըվլարընտա, էրքէք գատըն եանընա կէլէրէք, քիմ օլտուղունու անլամահա չալըշաըգլարընտա, գաբուճուտա, տօն ժօզէնին նաշը պիր արապաեա իրքեապէն կէօթիւրիւլմիւշ օլտուղունու իխպար իչին կէլիպ, օ գատընը կէօրիւնճէ, գըզը իտուկինի թանըտըղընտա, ֆէվգէլդաեէ դալիպ պիր մէնզարէ հասըլ օլտու, Բէտէր օլան գաբուճունուն լէհճէսի հիտտէթինսէն նաշի սօլտու, լաքին գըզը՝ մէրգուճուն սագալընա կիւլտիւ: Իշպու գատընըն խալգ իչինտէ պուլունմասընտան տօլաեը հասըլ օլան հայրէթ վէ րէզալէթ օլտէրէճէտէ ազիմ օլտու քի, պիր միւտտէթ քիմսէնին աղըզը աշըլմատը: Եալընըզ Պանգօնուն բէտէրի, գըզընըն գօլունտան թուլթուպ տիշարը չըգարմապ իսթէտի: Ճագաթ Պանգօ բէտէրինին սագալընա կիւլմէսինէ տէվամ իթտի, Հաթթա ութանմամազըղըն սօն տէրէճէսինէ կիտէրէք,

«— Հայտէ բէտէր, գարուեալ աչըն, չի.նքի գարունուն իբի սիգտէ տիր, տէտի:

Ժէնէրալ, զաթէն տօն ժօղէնին անլաշըլմազ սուրէթտէ գաթլինտէն տօլաեը միւթէէսսիր օլմուշ իքէն, Պանգօնուն սօն սէօղլէրի իւղէրինէ սօղուգ գանլըլընը քէսպ իտէրէք,

«— Մա'տմազէլ, սիգի խանէմտէն տիշարը չըգարժագտան էվվէլ, պուրաեա նասըլ կէլմիշ օլտուղունուղու իյգահ իթմէնիգի իսթէրիմ, տէտի:

«Պանգօ տա, — Էֆէնտիմ, զաթընը պէնի տավէթ իթտինիգ, տէյի ճիվապ վէրտի:

«Ժէնէրալ տախի, թահգիրամիգ պիր թարղ իլէ, — Պէնմի սիգի տավէթ իթտիմ, տէյի սիւալ իթտի:

«— Եանի տօսթունուղ տօն ժօղէ պու սապահ պանա պիր տավէթնամէ կէթիրտի:

«Ժէնէրալըն զէվճէսի՝ պու սէօղլէրտէն աերլարագ, տօն ժօղէնին, պիր կիւն էվվէլքէնտիտինէ՝Րուսիալը պիր բրէնսէտէն տօլաեը պիր մասալ նագլ իթմիշ օլտուղունու խաթըրնա կէթիրտի:

Սաթթէ մարքի սը Շամրի՝ Մագսըն հիւրեաեէսինտէն ֆէվգէլատէ ալէագատար կիպի կէօրիւնալիւկիւ ճիհէթլէ,

— Տիմէք Պանգօ՝ հագըգէթէն տօն ժօղէնին մէթրէսի իմիշ, տէյի պէեան իյլէտի:

— Ղալիպա էօյլէ տիր... պունունլա պէրապէր Պանգօ ինքեար կէլիեօր. քէնտինին վէրտիկի իյգահաթա պագըլըրսա, տօն ժօղէ պիր օեուն օյնամըշ իմիշ:

— Աճա'իպ:

— Պագաթ ալչագըլընըն միւքեաֆաթընա նաիլ օլմագտան ահրէթէ եօլճու օլմուշ տուր: Բէնտիսի Պանգօեա ֆէվգէլատէ կէօնիւլ վէրմիշ, վէ Պանգօ տախի պալօեա տալէթ օլճունմասը չաթթըյա մուգապէլէի պիլմիսլտէ պուլունահաղընը վատ իթմիշ տիր: Հալպուքի տօն ժօղէ վէֆաթ իթտիկինտէն, նասըլքի կէօրիւեօրսունուղ, Պանգօ քէնտի տալէթնամէսինի մէճճանէն ալմըշ տիմէք տիր:

Րօգամպօլ: - Թապիի. անճաղ պու շէյլէրին նէթիճէսի
նէրէտէ գարար գըլտը:

— Իշար իթտիկիմ իյզահաթ վէրիտիկի էսնատէ պէն
մուֆարադտթ իթմիշ օլտուղումտան, նէթիճէսինտէն խա-
պէրտար տէյիլիմ:

— Տիմէք պունտան զիեատէ մալիւմաթընըգ եօգ տուր:

— Խայր, անճաղ շունու թէէմին իտէպիլիլիմքի, տօն
թօզէնին վէֆաթընտան պիր սաաթ սօնրա հէր քէս սավու-
շուպ կիթտի:

— Էօյլէ օլտուղու անլալըլըեօր:

Մարքի տը Շամրի՝ օթուրմուշ օլտուղու եէրտէն գալգըպ,
կարսօնա պօրճունու թէէտիեէ իթտէքտէն սօնրա,

— Կիտիպ գարթըմը ժէնէրալըն խանէսինտէ պրադաճա-
ղըմ. օնտան սօնրա օթէլ տը Սալլանտէրաեա կիտէճէեթիմ,
տէտի:

Րօգամպօլ՝ ահլպպասըյլա թօգալաշտըգտան սօնրա դա-
բուեա տօղրու իլէրլէտի, ֆադաթ էշիկին պիրինճի գատէ-
մէսինէ աեադ պասմըշ իքէն, էնսէսինէ տէօճիւպ,

— Ազիզէմ Մազս, աֆվ իտէրսինիզ, սիզէ պիր շէյ տա-
հա սօրաճաղըմ, տէտի:

— Մօրունուզ ազիզիմ:

— Մադըն պէնիմլէ էյլէնմիշ օլմանասընըգ:

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ:

— Կիթմէք իւզրէ օլտուղում սըրատա, ֆիքրիմտէ պիր
շիւպհէ հասըլ օլտու:

— Նէ՞ կիպի շիւպհէ:

— Իհթիմալքի սիզ պիզէ լաթիֆէ իտէրէք, սըհհէթլէրի
պէրքէմալ օլան պիր թագըմ՝ միւթէվէֆալարըն խանէլէրինէ
թաազիեէթ գարթլարը կէօնտէրմէմիզէ սէպէպ օլուրսունուզ:

— Ազիզիմ, միւսաատէ իտին քի սիզէ եալընըգ պիր սեօզ
սէյլէեիմ. Էկէր պէն սիզին իլէ էյլէնիեօր իսէմ, Էօլիւմէ
գատար տիւէլլօ իթմէեէ ըազըեըմ, հալպու քի սիզին իլէ
տուէլլօ իթմէք արզուսինտէ տէյիլիմ:

— Աֆվ իտերսինիդ, իշխտիլէն հալլեր օլտէրէճէ ֆէվզէ-
լատէ տիր քի.....

Բօգամպօլուն ազիմէթինտէն սօնրա, մէրգուման կէնճլէր
մէզքիւր ֆաճիալը վադըալար իւզէրինէ պիր միւտտէթ տա-
հա կէօրիւլմէքտէլէր իքէն, մարքի տը Շամրի ժէնէրալ Ս...
նին օթէլինէ կիտէրէք, դարթընը պրադտը: Օթէլին հալլիսի
խընճախընճ տօլու օլուպ, թէքմիլ Բարիս, վադըատան իա-
պէրտար օլտուղու ճիհէթլէ, ազըն ազըն ժէնէրալըն խա-
նէսինէ կիտէրէք թաազիյեթի միւպէյեին դարթլարընը
պրադմադտա իտիլէր:

Բօգամպօլուն կէլտիկի զէման ատլիէ մէմուրլարը տիշա-
րը չըգմադտա իտիլէր:

Պիր բօլիս գօմիսէրի իլէ միւտտաթի ումուժիլիքտէն պիր
մէմուր, վադը օլան դաթլ հագդընտա թահգըդաթը ամի-
դէ իճրա իթմիշ օլուպ, Զինկեանէ զըզընըն նաչը թէյրիհ ի-
տիլտի, վէ մէզպուրէնին իշմիշ օլտուղու զէհիրին շիշէսի տէ
պաղչէ տէրունինտէ պուլունտու:

Կատինանըն նաչը, օթէլին ալթ դաթընտա պիր սալաեա
վազ իտիլմիշ օլտուղունտան, սալթէ մարքի տը Շամրի քէն-
տիսինի կէօրէպիլտի: Մէրգումէնին լէհճէսի գօլէրա իլէ-
թինտէն վէֆաթ իտէնլէր կիպի մօրարմըշ օլուպ, քէնտիսի
տէ թանըլմազ պիր հալէ կէլմիշ իտի:

Բօգամպօլ. - (միւնասիպ պիր հէեէճան իլէ.) Զէվալը
գըզըղազ, տէտի, վէ օրատան չըգըպ պիր արապաեա րաքի-
պէն օթէլ տը Սալլանտրէրաեա ազիմէթ իլլէտի: Հալպու քի
արապա գաբուսու աչըլմաեըպ, քիւչիւք գաբուտա եաս էլ-
պիսէլի պիր խըզմէթքեար զահիր օլարազ:

— Մօնսիէօ տիւզ վէ մատամ տիւչէս միւսաֆիր գապուլ
իթմէեօրլար, տէտի:

— Քէնտի տօսթլարընը՞ տա մը գապուլ իթմէեօրլար:

— Քիմսէեի: Լաքին սիզ ճէնազէ տալէթնամէսի ախզ ի-

տէճէքսինիզ, չիւնքի տօն ժօզէնին ճէնաղէ ալահը եարըն իճ-
րա օլունաճազ տըր:

Բօգամպօլ գարթընը վերիպ օրատան այրըլտը, վէ քէն-
տի քէնտիէ,

— Պահա իտէրիմքի, պու ագչամտան էվվէլ Գօնսէքսիօն
հագգընտա խապէր ալաճաղըմ. չիտիլիք սըր Վիլիամս իլէ
կէօրիւշմէէէ կիտէլիմ, տէյի միւլահաղա իթտի:

40

Բօգամպօլ, օթէլինին հավլիսինտէ արապատան էնտիկին-
տէ, քէնտի արապասըյլա ավտէթ իթմէքտէ պուլունան էնիշ-
թէսի գօնիլ Ֆապիէն տ'Ապօյա թէսատիւֆ իյլէտի. Գօնթ,
ժէնէրալ Ս...նին օթէլինտէ գուհուրա կէլէն ֆաճիատան խա-
պէրտար օլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ, գայնընա խիթապէն,

— Ջըգան կիճէ սէն ժէնէրալըն օթէլինտէ՞մի իտին, տէ-
յի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ:

— Օ հալտէ, վագը օլան ֆէլաքէթտէն պանա նի՛շին
պու սապահ պահա իթմէտին:

— Պէն պալօեու սաաթ իքիտէ թէրք իթտիմ. վուգուաթ
իսէ, սաաթ իւշտէ օլմուշ տուր. Պու կիւն էօյլէ թաամը իչին
Գաֆէ-տը. Բարիէէ կիթմիշ իտիմ, հէր չէյի օրատա տօսթ-
լարըմտան պիրինտէն տինլէտիմ:

Վիգօնթ գայնընըն գօլթուղունա կիրիպ, գղալղընտան աշաղըեա,

— Տօղրու սէօլէ մատմազէլ Գօնսէքսիօնու հալէա սէ- վիեօ՞րմուսուն, տէյի սօրտու.

Սախթէ մարքի տէ տիթրէեօր կիպի կէօրիւնէրէք, Ֆա- պիէնին երւղիւնէ պագտը, վէ պատէհու,

— Նէ՞ սէօլէեծրսուն, տէտի.

— Նէ՞ սէօլէեէճէեիմ. տօն ժօզէ տէհչէթլի պիր ճինա- եէթէ գուրպան օլմուշ, ֆագաթ նիհանէթ էօլմիւշ.

— Բէք էյի, պունտան նէ՞ օլուր.

— Տօն ժօզէ նիշանլը իտի...

— Օ հալտէ նիշանլընըն էվհամ ու խեհալաթը պիր ազ տէֆ օլմուշ օլմալը տըր.

— Նի՞չին.

— Տօն ժօզէնին իքի մէթրէսի վար իմիշ.

— Հէմտէ նէ՞ մէթրէսլէք...

Վիգօնթ շէօլէ տէվամ իթտի. — Պունլարըն հէքսի էյի. պէն եինէ սէօղիւմէ նագլ իտէրիմ.

— Սէօղիւն նէ՞ տիր.

— Մատմազէլ Գօնսէքսիօնուն նիշանլըտան խալի օլարագ սերպէսթ գալմասը տըր.

Բօգամպօլ պու սըրատա գըզարըպ, իզհարը էնտիշէ իտէրէք.

— Ֆագաթ սօսթում, պէն մատմազէլ տը Սալլանտրէ- րաեը սէվմէմ... անը տսլա սէվմէմիշիմ տիր, տէտի.

— Էկէր պու իֆատէեի նամուսուն իւզէրինէ իքատ իթ- մէքլիկինի թալէպ իտէրսէմ, զանն իտէրիմքի կիւճլիւք շէ- քէճէքօին.

— Հէր նէ օլսա, պու կիւն մէյտանտա հէնծեզ վէֆաթ իթմիշ-պիր նիշանլը պուլունտուղու հալտէ, պունուն իւզէ- րինէ սէօղ սէօլէնէմէզ.

— Յրատը էօլէ, պէն միւսթագպէլտէն պահմ իտիեօրում.

իլերուտէ պու խուսուստա կէօրիւշիւրիւզ . շիմտի սէն Պլանշըն նէգտինէ՞ մի կէլիեօրսուն :

— Հայ հայ :

Պէօլէճէ Բօգամպօլ՝ էնիշթէսինին թասավվուրաթընտան տօլաեր մէմնուն օլարադ վիգօնթէսին նէգտինէ կիթտի, վէ ագչամ թամաընա գատար պիրլիբտէ գալըպ, թաամտան սօնրա բէօր վալթէր Պրայթըն եանընա ազիմէթ իյլէտի, զերաանըն նասիհաթլարընա միւհթաճ պուլունմագտա իտի :

Սըր վիլիամն՝ ահվալէ քէսպի վուգուֆ իտինճէ, եազը թաշընը ալարադ, աթիտէրի մուխթասար իպարէեի եազտը :

«Վուգուաթա վէ Գօնսէբսիօնուն պիր մէքթուպունա, վէ հիջ օլմագսա, անըն իլէ պիր միւլագաթ վուգուինէ պէքլէմէք լազըմ տըր :»

Բօգամպօլ, օ ագչամը սապըը թիւքէնէրէք պէքլէտի . ագչամ կէշտի, լաքին նէ՛ պիր մէքթուպ, նէ՛ պիր խապէր վիրուտ իթմէտի : Մէրգում, վագթընը կէշիրմէք իւզըն մէնսուպ օլտուղու գլիւպէ կիտիպ, կիճէեի իւշ սաաթ կէշէնէտէք պագգարա օյնատը :

Գէնտի քէնտիեէ տէ, — Գի՞մ պիլիբ, պէլքի սինիրի, սըթւմասը թուլթմուշ տուր, եախօտ սաերգլամագտա տըր : Գատընլար, սէպէպսիգ եէրէ պաերլըրլար : Տօն թօգէնին նաշը քէնտիսինէ բէք զիեատէ թէէսսիր իթմիշ օլաճագ տըր, տէյի միւլահազա իյլէտի :

Հէր նէ իսէ, մէրգում, գլիւպտէն մուֆարագաթլա, քէնշտիսինէ պէքլէմէքտէ օլան արապասընա տօղրու կիթմէքտէ իքէն, օրալարտա պիր ատէմին էնինէ պօեունա տօլալմագտա օլտուղունու կէօրիւպ, Գօնսէբսիօնուն արապ խըզմէթքեարը իտուկինի թանըտը :

Արապ՝ Բօգամպօլա սէլամ վերիպ, պիր մէքթուպ թէսւթմ իթտիքտէն սօնրա, պիր քէլիմէ պիլէ իրատ իթմէքսիզին սավուլուպ կիթտի :

Բօգամպօլտա, կէնճ գըզըն մէքթուպունու պիր ան Եվվէլ օգումագ արզուսինտէ պուլունտուղու ճիհէթլէ, տէրհալ

արապատընա ըաքիպէն, հայվանը սիւրաթլէ սիւրտիւ, վէ պիր չարեք սաաթ զարփընտա խանէսինէ մուվասըլէթլէ, եաթադ օտասընտա գաբանըպ մէքթուպու աչտը:

Միւնտէրիճաթը դաեէթ ուզուն օլուպ, տիթընը պիր էլ իլէ եազըլմըն օլտուղու ըէվիչինտին անլաշըլըեօրտու:

Բօգամպօլ, պիր եէրտէ օթուրուպ, շու միւնտէրիճաթը օթընտու:

«Թարիֆ օլունմազ սուրէթտէ եիրմի տէօրթ սաաթ տիւ- չարը ճէվը ու ճէֆա օլտուգտան սօնրա, եարը կիճէեէ եա- գըն պու մէքթուպու սիգէ եազըեօրում:

«Բէտէրիմ վէ վալիտէմ, եանընտաքի օտատա տօն Ժօ- գէնին նաշը գարշըսընտա տիգ չէօքմիւշ օլուպ, տուա իտի- եօրլար:

«Պէն գաբանըպ եալընըգ գալմագ իսթէտիմ, չիւնքի պուրատա օլանը կէչէնի սիգէ եազմագլըղըմ, հիքեաեէ իթ- մէքլիկիմ լազըմ իտի... էվվէթ, հէր շէյի սիգէ պիլտիրմէ- լիեիմ, զիրա սիգ պէնիմ չէրիքիմսինիգ. նէ՛ տէհչէթլի քէ- լիմէ... վէ սիգտէն հիմաեէ վէ նասիհաթ պէքլիմէլիեիմ:

«Սիւպհան Ալլահ, տօն Ժօգէնին ասըլ գաթիլլէրի պի՞գ- միեիգ:

«Սէօյլէեինիգ, տօսթում, հագըգէթի հալպու՞մ մու տուր:

«Անըն նէ աեարտա մախլուգ օլտուղունու պէն սիգէ թէ- մամիլլէ անլաթտըմ, տէյի՞մի:

«Սիգ տէ չըգան կիճէքի ֆէլաքէթի թէրթիպ իյլէտինիգ, պու աա սահիհ տէյի՞մի աիր:

«Ազ էվվէլ ճէնագէնին պուլունտուղու օտաեա կիրմէեէ վէ նաշըն եիւզիւնէ պագմաեա ճէսարէթ իթտիմ:

«Քէնտիսինի, սիեահ գատիֆէ էլպիսէ կիեինմիշ օլտու- ղու հալտէ պիր եաթաղա եաթըրմըլլար իտի: Լէհճէսի ֆէվ- գէլատէ սօլկուն իտի, լաքին եիւզիւնտէ հիչ պիր թէպտի- լաթ հուսուլէ կէլմէմիշ իտի: Վէֆաթընըն անինտէ վագը օլ- մուշ օլտուղու ըէվիչտէն անլաշըլըեօրտու:

«Պու առէմին՝ ալչադ եիւրէքի վէ էլլերի գանլը՝ պիր քիմնէ օլտուղունու պիլիրիմ. ֆադաթ պիլգիմ, ինթիգամը Իւլահի եէրինէ գաիմ օլմաեա հադգըմըղ վա՞ր մը իտի.»

«Քէնտիսինի թէլէֆի իթմէքլիբ հադգըմըղ մը իտի ալչադ»

«Էօլմիւշ օլան տօն ժօղէնին իւզերինէ կէօղլէրիմի աթֆ իթտիկիմ սըրատա, պու տէհչէթլի սիւալ՝ զիհնիմտէ պիրտէն պիրէ հասըլ օլարադ, պէնի ֆէվզէլգաեէ տիւչարը տէհչէթ գըլտը. Գալպիմին իզտիրապ իչինտէ, վէ գըզկըն տէմիր կիւ պի եանմագտա օլտուղունու հիսս իլէ, տէրհալ օտառան ֆիւրար իթտիմ.»

«Պունունլա պէրապէր օ առէմ ալչադ պիր առէմ իտի.»

«Տօն Բէտրօեու թէլէֆի իթտի... տօն Բէտրօ պէշ կիւնտէն պէրու թէրքի հաեաթ իթմիշ տիր, վէ տօն ժօղէ, իրք թիքեապ իլթտիկի ճինաեէթլէրին ճէզասընը՝ տէրունինտէ պուլաճադ օլտուղու պալօեա տիւնքի կիւն կիթտիկինտէ, գարտաշընըն վէֆաթընտան խապէրտար պուլունմուշ տուր.»

«Միւսաատէ իտին քի, տիւնտէն պէրու վադը օլան խաթըրէլէրիմի ճէմ իտէպիլէեիմ.»

«Պիզի արապաեա իրքեապ իթտիկինիզ էսնատէ, զալիպա վալիտէմին գուճաղընտա պաեըմըլ իտիմ. Օթէլիմիզին հավլիսինտէ արապատան էնտիկիմիզտէ ագլըմ պաշըմա կէլտի.»

«Վալիտէմ, եէտինտէ պուլունան Գօլօնեը սուեու իլէ գուլադ թօզլարըմը օվալատը, վէ պէն վալիտէմին գօլթուղունա տաեանարադ նէրտիվէնտէն եօգարը չըգտըմ.»

«Պիլիրսինիզ քի տիւգ տը Սալլանտրէրա, պալօտա պիզէրէֆադաթ իթմէմիշ իտի.»

«Քէնտիսի, պիր թադըմ մէքթուպլարը եաղմադ լազրէ, խոսուուսի օտաաընտա գալմըլ իտի.»

«Արապանըն ավտէթինի իչիթտիկինտէ, օտաաընտան չըք գարադ, պիզի գարշըլատը. Քէնտիսինի նէրտիվէնին իլք գատէմէսի իւզերինտէ կլօըտիւք.»

«— Նէ՞ վադը օլտու քի, պու գատար էրքէն ավտէթ իթտինիզ, տէյի սիւալ իթտի.»

«Վալիտէմտէ, — Գօնսէքսիօնուն րահաթը պօզուլտու, տէյի ճէվապ վէրտի:

«Տիւզ, պէնի գուճագլաեւպ, ղաեէթ միւթէսսիր պիր հալտէ տալօնա կէօթիւրէրէք,

«— Գը'զըմ, րահաթսը'զմըսըն. պիր թապիպ ճէլպ իտէ- լի'մի, տէյի սօրտու:

«Բէտէրիմ եիւզիւմէ պագըեօրտու, վէ սիմասընտաքիփզ- տիրապտէն լէհճէմին ֆէվգէլատէ սօլմուշ իտուկինի տէրք ի- անիօրտում:

«Պու ճիւմէ իլէ, — Խայր, խայր, րահաթսըզ տէյիլիմ, պալօնուն սըճագլըղնտան սըգրումը իտիմ. աչըգտա հափա արտըղմտա, հիչ պիր շէյիմգալմատը, տէյի ճէվապ վէրտիմ, վէ աեագտա տուրաճագ իգթիտարըմ օլմաարըղնտան, պիր իսկէմլէ իւզէրինտէ օթուրտում: Սիզին չայեանը թէէսսիւ ֆ իֆատէնիզ վէ բէշֆինիզ՝ ճէնագէ չանը կիպի գուլագլարըմա էօթիւեօրտու:

«Բէտէրիմ՝ էլլէրիմի թուլթմուշ օլուպ, լէթաֆէթլէ սը- գըեօրտու. վալիտէմտէ, էսվաչըմըն տիւյմէլէրինի սէօքմիշ օլուպ, պանա պիր ըուհ գօգլատըեօրտու:

«— Պէն արթըզ էեիեիմ. ույգու իլէ հիչ պիր րահաթսըզ- լի'զըմ գալմաեաճագ տըր, տէտիմ, բէտէրիմտէ,

«— Էվվէթ, հագգըն վար տըր. եաթաղա կիրմէքլիկին լազըմ տըր, տէտի:

«Պէյլէճէ վալիտէմ վէ բէտէրիմ, խըզմէթճի գատընըմը չաղըրմաեւպ, բէնտիլէրի պէնի գօլթուգլարընա ալարագ օ- տամա կէօթիւրտիւլէր:

«Փէմին իտէրիմքի, կէօեա ույգուեա իհթիեաճըմ վար կիպի կէօրիւնմէքլիկիմ՝ վագը օլտճագ ահվալտէն տօլաեը միւպհէմ պիր հիսսի թապիեէ վէ կիզլի պիր տէհշէթէ տիւ- չար օլտուղըմտան նաշլի իտի:

«Օլ տագըգատա տօն ժօգէ իչին հէր շէյին պիթմիշ օլ- տուղընու միւպհէմ սուրէթտէ անլաեօրտում: Պունտան մաատա վագըաի միւքէտտէրէնին խապէրի կէթիրիտիկի սը-

ըստա բէտէրիմ իլէ վալիտէմին գարշըլարընտա պուլունմագ ւ տան գօրգուեօրտում:

Պունունլա պէրապէր տօն ժօզէնին նալընը պուրաեա կէ- լթիրէճէքլէրի խաթըրմա պիլէ կէլմէեօրտում:

«Վալիտէմ՝ օտա խըզմէթճիմ քէնտիսի օլմագ իսթէտի, պէնի եաթաղա եաթըրտը, վէ պէնիմ բէճամ մուճիպինճէ կիճէ մասասը իւզէրինտէ պուլունան իտարէ ֆիթիլինի սէօն- տիւրտիւ: Պատէհու ուեուեաճաղըմա էմին օլարագ տիշարը չըգտը: Ուեուճագ մը...»

«Պուլունտուղում գարանլըգ օտատա վէ տէրին սուս- լուգ իշինտէ տէհչէթլի վէ դարիպ պիր սաեըգլամաեա տիւ- չար օլտում:

«Ջինկեանէ գըզընըն՝ գօլունու եօգարը գալտըրըպ խան- չէրինի բարլաթտըղընը կէօրիւեօրում, վէ տօն ժօզէեի՝ ըէֆի սէտա իտիեօր զանն իթտիմ: պատէհու նալընըն եէրէ տիւշ- մէսի կիպի գուլաղըմա գապա պիր սէս կէլտի: Պիր սաաթ գատար, պէլքի տահա ազ պիր միւտտէթ, ֆագաթ նիհա- եէթ պէնիմ իշին ճէհէննէմի պիր էպէտիլիք գատար զանն օլունան պիր միւտտէթ դարֆընտա, տէհչէթիմտէն նալի տիշ- լէրիմ չարըտը, գալպիմ շիտտէթլէ վուրտու, վէ խարիճտէն իշիթտիկիմ ճիւզի պիր սէս՝ պէնի թարիֆ օլունմագ տէրէ- ճէտէ աղըր իղթիրապ վէ էնտիշէլէրէ կիրիֆթար իյլէտի:

«Աթէշտէն պիր էլին, օտամըն տիվարը իւզէրինտէ, «սէն տօն ժօզէեի գաթլու թէլէֆ իթտին» իպարէսինի եաղըեօր զանն իտիեօրտում:

«Ջօգ տէֆա տէնիլմիշ տիր քի, մօնսիէօ, մուխաթարա- եա պէքլէնմէսի՝ պիզգաթ մուխաթարատան եիւզ գաթ զի- եատէ միւտհիշ տիր: Պու խուսուս սահիհ օլմալը տըր, չիւնքի կէչէն եիրմի տէօրթ սաաթ դարֆընտա բէք զիեատէ միւտ- տարըպ օլտում, հալպու քի եալընըզճա կէչիրտիկիմ, գարան- լըգտա գալմըշ օլտուղում, եաթագտա տիթրէեէրէք եաթ- աղըրմ, վէ իշիտիլէն հէր սէսէ գուլագ վէրտիկիմ պիր սաաթտա օլ գատար միւզտարըպ օլմատըմ:

«Նիհաեթ, պիր միւսափիրին կէլմիշ օլտուղունու իւ-
պար իտէն չան սէսինի իշիթտիմ. պու սէս՝ պանա, ճէնազե-
եէ մախսուս մուճիպի թէէսսիւֆ պիր սէտաեէ պէնզէեօրտու:

«Պիւթիւն գանըմ սամարլարըմտա տօնտու, էօլէճէք
օլտուղումու գանն իթտիմ: Գաբունուն իքի գանատընըն ա-
շըլտըղընը իշիթտիմ:

«Եարը կիճէեի տէօրթ սաաթ կէչմիշ իտի. էօլէ պիր
սաաթտա իսէ, ֆէնա խապէր կէթիրէն միւսափիրտէն զայ-
րի քիմսէ կէլէմէզ իտի:

«Օթէլին քեաֆֆէյի արապալարը ավտէթ իթմիշ օլուպ,
իչէրի կիրէն քիմ օլապիիր իտի:

«Տօն ժօզէեի, եա էօլիւ օլարազ եախօտ էօլիւմ հալին-
տէ կէթիրտիքլէրինի տէրհալ քէշֆ իթտիմ:

«Պիր տազըգա էվլէլ պաեըլաճագ օլտուղումու հիսս
իթտիկիմ հալտէ, նասըլ գուվլէթ պուլարագ աեազա գալգ-
տըղըմը, էլպիսէմի կիեինտիկիմի, վէ թուալէթ օտամըն բէն-
չիւէսինէ գատար իւէրլէտիկիմի պիւմէմ:

«Պու բէնչիրէ հավիեէ նազըր տըր: Բէրտէլէրի գալտը-
րըպ, գաֆէսլէրին արասընտան պագտըմ: Ֆիլվագը հավիտէ
պիր արապա տուրմուշ իտի, լաքին պու արապա տօն ժօ-
զէնին արապասը օլմաեըպ, ժէնէրալ Ս...նին արապասը օլ-
տուղունու տէրհալթանըտըմ: Այնի վագըթտա սիեաճ էլպի-
սէ կիեինմիշ օլան պիր ատէմ իլէ իքի իւրզմէթքեարըն արա-
պատան էնտիքլէրինի կէօրտիւմ:

«Պու ատէմլէր իլէ հէնուզ ուեումամըշ օլան օթէլիմիզին
խըզմէթքեարլարը արապասընտա պագը սէօզլէր ճէրէեան
իյլէտի:

«Պատէհու արապաեը գաբունուն էօնիւնտէ տուրտուր-
տուգլարընը կէօրտիւմ:

«Ղալիպա պու արապանըն մուվասըլէթի զէմանընտա բէ-
տէրիմ վէ վալիտէմ ուեումամըշ օլուպ, պիր գաշ կիւնտէն
պէրու բէտէրիմի իշղալ իտէն մուհիմմ մէսէլէլէր իւզէրինէ
սալօնտա կէօրիւշմէքլէ մէշղուլ պուլունմուշլար իտի:

«Սիրեա՛հ էլ պիտէ՛լի շախս, բէ՛ֆազաթընտա պիր խըղմէթ-
քեար օլտուղու հալտէ սալօնա կիրտի:

«Ձէնտ տաղըգա սօնրա, պաղը թէլաշը ատըմ սէսլերի
վէ քէտէր ու էլէմ ֆիղան ու ֆէրեատլարը իշիթտիմ: Պա-
տէհու բէտէրիմ իլէ վալիտէմին հավիեէ էնիպ արապաեա
եաղլաշտըգլարընը, վէ պիրլիքտէ տէհշէթի աղիմէ իլէ բէֆը
սէտա իյլէտիքլէրինի իշիթտիմ:

«Իբի խըղմէթ.քեարլար էլլէրինէ ֆէնէրլէր թութտուգ-
լարընտան, պու ֆէնէրլէրին ըշըղըյլա, արապատան պի բուհ
պիր ճիսմ չըգարըլտըղընը կէօրտիւմ:

«Պու ճիսմ՝ տօն ժօզէնին նաշը իտի:

«Օլ վաղըթ հիշ գուվվէթիմ գալմատը, վէ տիւշտիւմ
թէքըար պաեըլտըմ:

.....

«Սապահ օլուպ, աղիմ պիր սօղուգ սաեէսինտէ աեըլ
տըմ: Պիր խայլի սաաթլար տէօշէմէ իւզէրինտէ սէրիւմիշ օլ-
տուղում հալտէ, քիմէսնէ օտամա կիրիպ պէնի կէօրմէմիշ
իտի:

«Պիւմէմ.քի զաաֆէթ մի եօգսա ճէսարէթ մի նէթիճէսի
տիր, անճազ թէքըար եաթաճազ, զէ տօն ժօզէնին վէֆա-
թընը խապէր վէրմէլէրինէ տէկին իզթիրապ վէ էնտիշէ իլէ
պէքլէեէճէք եէրտէ, եէրտէն գալգտըմ, էսվապըմը կիեին-
տիմ, վէ պիրինճի գաթա էնտիմ:

«Նէրտիվէնտէ բէք չօգ խըղմէթ.քեարլար պուլունուպ,
մահգուն պիր հալ իլէ կիտիպ կէլիեօրլար իտի: Գարչըմա
տիզիտիլէր, հիշ պիրլի վուգուլի հալի պանա պիտիրմէեէ ճէ-
սարէթ իտէմէտի: Թէէսսիւֆ իտէրիմ.քի, պէն անլէրտէն զի-
եատէ հէր շէյի պիլիը իտիմ:

«Պիւեիւք սալօնուն գաբուսու աշըլըպ իշէրի կիրտիմ:

«Ա՛հ, նազարը տիգգաթըմա չարբան մէնգարէեի, վէ պու
եիւզտէն պէնտէ հասըլ օլան թէէսսիրի աղիմի միւտտէթի
հաեաթըմտա ունուտաւաեաճաղըմ:

«Տօն ժողէ, վեֆաթ իթմիշ օլուպ, հէնուզ պալօ դընա-
ֆէթիլիէ պիր գանաբէ իւզէրինտէ եաթըրըմըշ իտի. եալը-
նըզ տօմինօսու աշըմըշ օլուպ, պաթիսթա կէօմէկի կէօրիւլ-
մէքտէ, վէ գան տամլարը ագմագտա իտի:

«Ճէնագէնին եանընտա վալիտէմ տիզ չէօքմիւշ օլուպ,
հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեօրտու:

«Բէտէրիմ իսէ, գանաբէնին արգասընտա վէ աեագտա
տուրմուշ, վէ պիր էլինի տօն ժողէնին ումուզունա վէ տիկէ-
րինի ալնէնա տաեաթմըշ օլտուղու հալտէ, երլտըրըմտան վօ-
րուլմուշ օլան ատէմէրին թավընտա կէօրիւնիւեօրտու:

«Սիւքիւթիւ՝ քէտէրինին ճէսամէթինի իրաեէ իթմէքտէ
օլուպ, քէնտիսինի կէօրտիւկիւմտէ ըլւճաթ իթտիկիմ կիպի,
հարէքէթի վագըամտան տօլաեը տախի տէհշէթիլի պիր իզ-
թիրապը գալպէ տիւշար օլտում:

«Բէտէրիմ, պու ատէմին ալչագլըղընը պիլիր իտի՝ ֆա-
գաթ անըն եաչամասըյլա, Սալլանտրէրա խանէտանընըն իս-
մինի մուհաֆաղա իթմէք արզուսինտէ պուլսւնմագտա իտի:

«Բէտէրիմին մահգունիեթի ազիմէսինտէն՝ պիր ասըլ-
գատէնին քէնտի ճինսի վէ նէսլի հագգընտա նէ տէրէճէ թէ-
քէպպիւր վէ ղուրուր իլէ մութթասըֆ օլտուղունու անլա-
տլմ. Բէտէրիմ տօն Բէտրօեու, տօն ժողէտէն զիեատէ քէ-
վէր իտի իսէ տէ, տօն ժողէ նէսլիմիզէ տէվամ իտէճէկին-
տէն, պիրինճինին վեֆաթընա գաթլանմըշ իտի:

«Տօն Բէտրօնու Վեֆաթը խապէր վէրիտիկի կիւն, բէ-
տէրիմ, էվլատը իւզէրինէ աղլաեան պիր բէտէր կիպի կէօզ
եաշլարը տէօքաիւ:

«Լաքին օ կիճէսի՝ քէտէր ու էլէմի՝ բաթըրտըլը պիր սու-
րէթտէ օլմաեըպ, մուգատտէրաթը իլահիեէ գարշըսընտա
արզը թէսլիմիեթ իլլէմիշ իտի. Ֆագաթ տօն ժողէնին վէ-
ֆաթընը խապէր ալտըղը կիճէ, նէսլինին խիթամ պուլմագ-
տա օլտուղունու կէօրէն տիւզ տը Սալլանտրէրա, եանի Իս-
թանիա ասըլգատէկեանընտան պուլունան բէտէրիմին քէտէրի՝
ղաեթ ազիմ վէ մէյեուսիեթպախշ տէրէճէտէ օլտու:

«Քէնտի եանընտա, սիեա՛հ էլպիսէ կիեինմիշ օլարադէ տօն ժօղէնին նաշընա ըէֆադաթ իթմիշ օլան շախս պոլլուճմադ տա իտի: Պու իսէ մատամ ժէնէրալ Ս... նին միւթէալլիէ գաթընտան վիգօնթ տը Շէնըվիլ իտի:

«Պու վիգօնթ, խըսըմընըն էյլէնճէսինի տէրեաի հիւզն ու մաթէմէ դարգ իթմիշ օլան իշպու տէհշէթլի ֆաճիաեր դաեթ սագընարադ հիքեաեէ իթմէքտէ իտի: Մէրգում, ճինաեթի վագընըն ագլէ եագըն սէպէպլէրի, վէ տօն ժօղէ իլէ գաթիլի արասընտա դաթէն մէվճուտ օլմուշ օլան բապըթա հագընտա քէնտի պիտիկի կիպի մալիւմաթ վէ իյգահաթ վէրտիքտէն սօնրա, բէտէրիմէ պիր մէքթուպ թէսլիմ իթտի:

«Պու մէքթուպ՝ տօն ժօղէնին մուալէնէթինէ շիթապ իտիտիկի սըրատա մէրգումուն ճէպինտէն տիւշմիւշ իտի:

«Բէտէրիմ, պուճտան պէօյլէ հէր շէյէ մունթազըր օլան ատէմ կիպի մաքինաւարի պիր սուրէթտէ մէգըիւր մէքթուպու ալըպ մահֆազասընա աթֆընազար իթտի, ֆագաթ պիր ալ սօնրա տիթրէտիկինի վէ սալլանտըղընը կէօրտիւկիւմ կիպի, «Գատիքստէն եազըլմըշ պիր մէքթուպ տուր» տէտիկինի տէ իշիթտիմ:

«Աճէլէթէն իշպու մէքթուպու աշտըղընը կէօրտիւմ, վէ կէօղէրինտէ պիր իւմիտ շէօլէսի բարլատըղընը զանն իթտիմ: Պէլքի ճէնապը Ալլահ՝ տօն ժօղէնի ալմագլա, տօն Բէտրօեու քէնտիսինէ իհսան իթմէք, վէ պէտպաթ նիշանլըմա եագընտա քէսպի իֆագաթ իթտիրմէք կիպի պիր միւճիգէ իճրա իյլէմէքտէ օլտուղունու իթիմալ քի զանն իթմիշ տիր: Լաքին հաերֆ քի պու իւմիտ բէք չաբուգ կէշտի, վէ ճէնապը Հագգըն՝ տիւգ տը Սալլանտըրանըն սօն նէսլինէ աճըեարագ, անըն լէհինտէ պիր միւճիգէ իճրա պուեուրմուշ օլտուղունու մէմուլ իլէ, պիր արա քէսպի ճէսարէթլէ պաշընը եօգարընա տօղրու գալտըրմըշ պուլունան պու ատէմ, երտորըրմտան վուրուլարագ բէօքիւնտէն տէվրիլէն մէշէ աղաճը կիպի սըրթ իւթիւ տիւշտիւ:

«Մէգըիւր մէքթուպտա, տօն ժօղէնէ, պիրատէրինին

վուգուի վեֆաթը պիտի լինի օլուպ, ալչադ՝ օ մեթուպու պիր կիւն էվվէլ ալմըն օլտուղու հալտէ, պալօեա կիթմէքտէն չէքնմէմիշ իտի:

«Հալպու քի մօնսիօ, բէտէրիմ տօն ժօղէեի օլտէրէճէ սէվէր իտի քի, ագլը պաշնա կէտիկինտէ, անըն իրթիքեապ իյլէտիկի ալչադլը՝ իֆրաթ նէզաքէթինէ իսնատ իթտի: Իվվէթ, բէտէրիմ պու սրրատա,

«— Ձէվալլը չօճուգ, գալպինտէ գարընտաշնըն քէտէր ու էլէմի մէվճուտ օլտուղու հալտէ, սէվկիւլիւսիւ օլան Գօնսէքսիօնուն տօն Բէտրօնուն վեֆաթընը միւմքին մէրթէպէ կէճ խապէր ալմասը իչին, պէրապէրինճէ պալօեա կիթմէք կիպի պիր մուամէլէի գահրամանիէեէ պիլէ գաթլանմըշ տըր, տէտի:

«Պու սապահտան պէրի, մօնսիօ, բէտէրիմ վէ վալիտէմ տօն Բէտրօնուն գաթլինին նաշը գարշըսընտա տիզ չէօքիւպ աղլաեօրլար վէ տուա իտիեօրլար:

«Տօն Բէտրօ իսէ, ատիլ վէ խայրխահ պիր քիմնէ իքէն, էօլաիւկիւ կիճէ, էթրաֆընտա եալընըզ պիր թագըմ էճնէպիլէր պուլունմուշլար տըր... Անլաեօ՞րմուսունուգ:

«Տիկէր թարաֆտան մօնսիօ, պու եագընլըզա, պու աւտէմին ճինաեթլէրինէ ըաղմէն, թէքըար իտէրիմքի, քէնտիսինի պախթըն էն զալիմ տարպէսինէ պէն թայելին վէ թախսիս իթտիկիմ ճիհէթլէ, գալպիմտէ իզթիրապ մէվճուտ տուր: Պու եօլտա հարէքէթ վէ մուամէլէեէ հագգըմ վա՞ր մը իտի, հագգըմըզ վա՞ր մը իտի:

«Մօնսիօ, սիզ քի ասըլգատէ վէ խայրխահ պիր զաթընըզ, ճիւմլէ թարաֆընտան թէրք իտիմիշ օլան պիչարէ վէ կէնճ պիր գըզա համիյեթքեարանէ էլինիզի սունմուշ օլտուղունուգ ճիհէթլէ, սիզի կէօրմէք իսթէեօրում: Պանա ճէսարէթ վիրէճէք օլտուղունուգու զանն իտիեօրում... սիզի կէօրմէք... ֆագաթ նէ՞րէտէ վէ նէ՞ վագըթ... սիզէ պու մէքթուպու պիլէ կիւն իլէ եազապիլտիմ:

«Տօն ժողէնին ճէնաղէ ալայը եարըն իճրա իտիլէճէք տիր :
«Վագաա սիդ պու ալաեա կէլէճէքսինիդ , ֆագաթ պէնի
կէօրմէեճէքսինիդ . չիւնքի Իսթանբուլարըն ուսուլինճէ , գա-
տընլար՝ ճէնաղէ ալայընտա պուլունանլարա ըլֆագաթ իթւ
մէզլէր : Պունունլա պէրապէր սիզի պու ագչամ եա եարըն
կէօրմէք իւմիտինտէեիմ :

«Ալլահա ըսմարլատըգ մօնսիէօ , պէնի աճըեընըզ , վէ թէ-
չէքքիւրաթըմը գապուլ իտինիդ :

«ԳՕՆՍԷԲՍԻՕՆ» :

Րօգամպօլ , մէքթուպը մէզքիւրու օգուտուգտան սօն-
րա , քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլէրի սէօլլէտի :

— Նամուսում հագգը իչին սէօլլէրիմքի , պու կէնճ գըզ ,
մէքթուպա զէյլէն եազտըղը իչպու սօն ճիւմլէնին էհէմմիեէ-
թինի քէնտիսի տէ թագտիր իթմէմիչ տիր : Ագրապա-
սընտան օլան պիր քիմսէեի գաթլու թէլէֆ իթտիրմէք կի-
պի ազիմ վէ միւչքիլ պիր մէճպուրիեէթտէ պուլունտու-
ղունտան տօլաեը քէնտիսինի աճըմագլըղըմը իսթէեօր : Լա-
քին այնի վագըթտա պու քիւչիւք մուամէլէտէ մուավէնէ-
թիմի քէնտիսինէ տիրիդ իթմէտիկիմտէն տօլաեը իզհարը թէ-
չէքքիւր իյլէեօր : Կէրչի զահիրէն պու պիր մանթըգ նօգսանը
տըր , հալպու քի պէնիմ իչին բէք միւսէրրահ պիր քէյֆի-
եէթ տիր : Մատմաղէլ Գօնսէքսիօն տը Սալլանտրէրա՝ քէնտի-
սի պիլմէեէրէք , Մ . մարքի տը Շամրիեի սէվմէքտէ տիր :
(Պատէհու Րօգամպօլ կիւլլէրէք շու սէօզլէրի իլավէ իթտի .)
Պունունլա պէրապէր իսմիմին Րօգամպօլ օլտուղունու , վէ Յիւ-
բար խաթունըն էօեէ օղլու պուլունտուղումու , վէ կիյեօթին
ալէթիյլէ Նիգօլօեու թէլէֆ իթտիրտիկիմի , վէ պու կիւն տէ
պիւթիւն ալէմ ինտինտէ մարքի տը Շամրի թէսմիեէ օլու-
նուպ , Սալլանտրէրա խանէտանընա մէնսուպ պիր գըզ իլէ
էվլէնմէք էֆքեարընտա պուլունտուղումու տիւչիւնիւրսէմ . . .
ֆագաթ , (տէտի Րօգամպօլ սիկարասընը աթարագ վէ մումու
սէօնտիւրէրէք ,) ֆէյլէսօֆլար , ֆագիլէթի , հէր էյիլիկին գա-
բուսու տուր տէրլէր :

41

Մ. մարքի տը Շամրի՝ սապահըն սաաթ օն րառտէլէ-
րինտէ ուեանըպ, տօն ժօզէնին ճէնազէ ալաեընտապուլուն-
մագ իւզրէ եաս էլպիսէսի կիեինտի, վէ պատէհու սըր Վի-
լիամսըն օտասընա չըգտը:

Սըր Վիլիամս՝ Գօնսէքսիօնուն մէքթուպընտան խապէր-
տար տէյիլ իտի: Բօգամպօլ իչպու մէքթուպու օգուտու,
վէ մէրգուամ քէօր տա քէմալը տիգգաթլէ տինլէտի:

Միւթէագըպէն թաշընը էլինէ ալըպ, շու ճիւմլէեի
եազտը:

«Պու իչտէ խայլի իլէրի կիթմիչ օլտուղուսուղ տէրքեար
տըր: Սէն՝ մատմաղէլ Գօնսէքսիօն լծարսիլընտան սէվիլմիչ
սին տիր, վէ էն պիւեիւք մանի օլան տօն ժօզէ տէ օրթա-
տան գալգմըշ տըր: Ֆագաթ...»

Քէօր՝ պու քէլիմէեի եազտըգտան սօնրա տուրաու, վէ
գալէմինի բարմագլարընըն ալասընտա տէօնտիւրէրէք տիւ-
շիւնիւեօր կիպի կէօրիւնտիւ:

Բօգամպօլ, սըր Վիլիամսըն եազտըղը սօն քէլիմէեի թէք-
րար իթտիկինտէ, մէրգուամ քէօր՝ շու եօլտա իլավէ փթտի:

«Տիւգ տը Սալլանտրէրա՝ Իսքանիանըն պիրինճի սընըֆ
ասըլգատէկեանընտան տըր, եէտի սէքիգ եիւզ պին ֆրանգ
իրատա մալիք տիր, վէ տօն Բէտրօ իլէ տօն ժօզէնին միրա-
սընը տախի էլտէ իթմէքլէ, սէրվէթի տահա զիեատէ արթ-
մագտա տըր...»

Բօգամպօլ, մէրգուամըն եազտըղը սըրատա ոսմուղունուն
իւզէրինտէն օգուեարագ,

— Պու պիր կիւզէլ բէլէբիր տիր, տէտի, վէ սըր Վի-
լիամս շէօյլէ տէվամ իյլէտի :

«Մարքի տը Շամրի, հէր նէ գատար էյի պիր ասըլգա-
տէ իսէ տէ, Սալլանտրէրա խանէտանընտան տուն տէրէճէ-
տէ պուլունմագտա տըր :»

Բօգամպօլ, հագըգի պիր մարքի տիր կիպի վագը օլան
իփատէտէն ճան սըգընթըսը հալի կէօսթէրէրէք :

— Լաբին պիզիմտէ բէք էսկի աշըլգատէկեանտան օլ-
տուղուսուղու ունուտուեօրմուսունուզ, տէտի :

Սըր Վիլիամսըն չիրքին շէհրէսինտէ իսթիհզաքեաքի
պիր կիւլիւմսէմէ հասըլ օլարագ :

— Փագաթ սիզտէ, Ֆիբար խաթուն, սիզի ասալէթ իւն-
վանընտան թարտ իթտիկինի ունուտուեօրսունուզ, տիմէք
իսթէտիկինի անլաթտը, վէ թաշըն իւզէրինէ շու ճիւմլէփի
եագտը :

— Պուստան գաթինագար մարքի տը Շամրինին եաշընըզ
երիմի պէշ պին ֆրանգ իրատը վար տըր քի, պու գատար-
ճըգ մէպլաղ էհէմմիեթսիզ պիր շէյ տիր :

Բօգամպօլ. Գօնսէրսիօն պէնի սուրէթի հագըգիէտէ
սէվտիկի հալտէ, պու խուսուսըն էհէմմիեթի եօգ տոգը :

Սըր Վիլիամս. (թաշըն իւզէրինտէ եագմաւընա տէվամ
իտէրէք.) Տիւզ տը Սալլանտրէրանըն տա շիւպհէօփզ պու
խուսուստա պիր թագըմ ելւքսէք թաւազվուր վէ նիեթթիւրի
օլաճագ տըր, իմտի մատմաղէլ Գօնսէրսիօնու սուրէթի մա-
հիրանէտէ իսթիճվապ իթմէք, վէ քէնտի տէսթի իզտի-
վաճընըն պիւեիւք պիր ասըլգատէ թարագընտան թալէպ ի-
տիթիպ իտիլմէտիկինի անլամագ լագըմ տըր :

— Օ գօլայ :

— Նաւըլ անլաեապիլիրսին :

— Գատիմտէն պերու խանըտըղըմըզ պիր քիմսէնին է-
իլլէ :

— Օ քիմսի քիմ տիր :

Ամճարընըն վէֆաթըլա տիւզ իւնվանընը պլմըշ, վէ

Ֆէվգէլատէ քէսպի սերվէթ իթմիշ օլան կէնճ գօնթ տը
Շաթօ-Մայիեի խաթըրլարսընդ: Պիզ օլմասա իտիք, անըն,
մատամ Մալասի իլէ էվլէնէճէք օլտուղունու պիլիրսինիզ:

— Էվլէթ:

— Հալպուլքի տիւգ՝ մատամ Մալասի թարաֆընտան
րէտտ իտիլմիշ տիր:

— Նէ տիմէք իսթէտիկինի անլաեօրում: Հալպուլքի օլ
վազըթ տօն ժօզէ եաշամագտա իտի, տօն ժօզէ վէֆաթ
իթտիկի հալտէ, պիր եախօտ իքի այտան... (Իլավէթէն տէ.)
իլթէ մուխաթարա պունտա տըր, սէօղիւնիւ եազտը, վէ պու-
նա մանէաի խուսուսի վէրմէք իւզրէ, զիյրինէ պիր շըզկը
չէքտի:

Բօգամպօլ: Պէնճէ տէ մուխաթարա պաշգա ճիհէթտէ
տիր:

— Նէ՞րէտէ տիր:

— Ամճա, Պազգարանըն, տիւգիւն ֆամիլեասըյա միւ-
նասէպաթը պուլունտուղունու սանա սէօյլէմիշիմ տիր:

Սըր Վիլիամս՝ Պազգարա իսմինի իշիթտիկինտէ սարսըլ-
տը: Այնի վազըթտա, օլանէ տէկին սաքին օլան սիմասըն-
տա նէվիմա հէեհճան վէ հիտտէթ ալէամէթի կէօրիւլտիւ:

Բօգամպօլ: Մատէմքի պու մէսէլէտէն պահս իտիեօր
իսէք, սօնունա գատար տէվամ իտէլիմ: Պէն Բարիսէ կէլէ-
լիտէն պէրի, գօնթէս Արթօֆ օլտուղու մալիւմիւն պուլու-
նան Պազգարա զայպուպէթ իթմիշ տիր: Պու գատըն՝ կէչէն
սօն պահարտա Բուսիանա կիթմիշ օլտուղու հալտէ, կէլէ-
ճէք այ իպթիտալարընտա ալտէթ իտէճէք տիր: Հաթթա
վիրուտինէ հէր կիւն պէքլէնիեօր: Կէօրիւեօրսուն քի էյի
մալիւմաթ ալմըշըմ տըր:

Սըր Վիլիամս: (Էլիյլէ իշարէթ իտէրէք.) Էյ սօնրա՞:

— Պունտան պաշգա, օն գատար քէսանա թէսատիւֆ
իթտիմքի, պունյար վիգօնթ տը Դամպօլհու, վէ մարքի
տօն ինէկօ տը լօս Մօնթէսի թանըմըշլար տըր: Օլ տէրէճէ
թէպտիլ օլմուշում տուր քի, մարքի տը Շամրի հալիմէ

պունլարտան հիշ պիրի պէնի թանճամըշ տըր, Հալպու բի Պազգարատան գօրգուեօրում,

Քէօր. (եազարագ.) Հագգըն վար տըր.

— Իմտի Պազգարա իլէ զէվճի իբի սէնէ ագտէմ տիւգ տը Սալլանտէրա իլէ ֆամիլեասընը Վէյսպատէն գաբլըճալարընտա թանճմըշլար տըր, Գօնթ Արթօֆուն տիւգ իլէ իւլֆէթի վար տըր, վէ հէր նէ գատար Պազգարա՝ զէվճի իլէ պիրիքտէ ճէմիլեթլէրէ տախիլ օլմուշ իսէ տէ, օլթէլ տը Սալլանտէրանըն թէքլիֆսիզ տօսթլարընտան օլմուշ տուր, Տիւշէս վէ Գօնսէքսիօն քէնտիսինի զիեատէսիյլէ սէվէրլէր:

Սըր Վիլիամսըն տօտագլարընըն գըմըլտանմասընտան շէյթա՛ն, տիմէք իսթէտիկի անլաշըլտը:

Բօգամպօլ. — Իմտի չիւպհէսիզ գօնթ Արթօֆ՝ կէնճ տիւգ տը Շաթօ-Մաիեի թագտիմ իլէմիշ տիր:

Սըր Վիլիամսըն գաշլարը չաթըլտը, վէ Բօգամպօլտա չուեօլտա տէվամ իթտի:

— Կէօրիւեօրսուն քի ամճա, վագթիյլէ բէք չարբըգ հարէթտէ պուլունմուշսուն տուր, չիւնքի պու ատէմլէրի, արասընտա սէն իւլֆէթ իթտիրտին:

Սըր Վիլիամս՝ պիր ա՛հը տէրուն չէքտի, Բօգամպօլ, սէօզիւնիւ եինէ չու սուրէթլէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Տիմէք Պազգարա իլէ գօնթ եինէ իշէ պաշլաեաճագլար, վէ պիգէ միւքէմմէլէն զալէպէ չալմըշ օլան օ գատըն, էկէր թէտապիրի լազըմէեր իթթիսազ իթմէզսէք, պիզի եինէ տէվիրէճէք տիր:

Պու արա քէօր՝ տիշլէրինի կըճըրտաթտը:

Բօգամպօլ. — (Իմտի տօսթում, մատէմքի տիւգ վէ ֆամիլեասը տօն ժօղէնին նաշընը Իսթանիսեա կէօթիւրէճէքլէրի ճիհէթլէ, պիր միւտտէթ պօշ վագթըմըգ պուլունաճագ տըր, իշթէ օ վագըթ զարֆընտա Պազգարա իլէ իշղալ իթմէլիեիզ:

Սըր Վիլիամս. (պաշընը սալլաեարագ.) Եվվէթ, էվվէթ:

Բօգամպօլ. — Պէնիտինլէ ազիզէմ, գարտաշըն Մ. տը Քէր:

կազ ալեյհինտէքի պուզզ ու առավելթինտէն տօլաեը սէ-
նի թայեիպ իթմէյ, փագաթ պէնճէ հիշ օլմագսա մուվագ-
գաթ սուրէթլէ պու առավելթինտէն կէրի տուրմալըսըն, Իշ-
պու առավելթինտէն ֆայիտէմէնտ օլմագ շէօյլէ տուրսուլն, ֆե-
նալըգ տախի կէօրտիւք, Էկէր ինսանիտէթըրվէր գարտաշըն
իւն թէք զիեատէ մէշգուլ օլմաեըպ, Պագգարա հագգընտա
պիր ազ տահա զիեատէ սարֆը զիհին իթմիշ օլսա իտին,
շիւպհէսիգ տիլինի վէ իքի կէօգիւնիւ զայպ իթմիշ օլմաեա-
ճագ իտին, Պէլքի տէ,— տէյի Բօգամպօլ իսթիհգաքեարի
պիր թարղտա պէեան իյլէտի,— պէլքի տէ նիհաեէթ սէնի
սէվէճէք օլան օլ տիլպէր Սարա իլէ պիրլիքտէ պիր վիլաեէ-
թէ չէքիլէրէք եաշար իտին:

Սըր Վիլիամս՝ Սարա իսմինի իշիթտիկինտէ լէհճէսի
սօլտու:

Բօգամպօլ. — Խիւլասա, Էկէր իսթէրսէն, Էօյլէ պիր բլան
թէրթիպ իտէրիդքի, պու բլան իլէ սէնին Պագգարանտան
ինթիգամընը ալապիլիրսին, վէ թէէմին իտէրիմքի, ազլու
ֆիրասէթինէ միւքեաֆաթ օլարագ, Սարաեը սանա վէրմէք-
լիկիմտէ իհթիմալ տաիրէսինտէ տիր:

Սըր Վիլիամս՝ քէնտի հարէքէթլէրիյլէ ֆէվգէլատէ մէ-
սէրրէթ իզհար իյլէմէքտէ իտի:

Բօգամպօլ, սաաթընա պագարագ,

— Պու ագչամ իշպու խուսուստա թէքրար կէօրիւշիւ-
քիւզ, Շիմտի սաաթ օն պիր տիր. պէն տէ տօն ժօզէնին ճէ-
նազէ ալայընա կիտէճէեիմ, Միւթէվէֆանըն նիշանլըմը պա-
նա միրաս գալաըղը ճիհէթլէ, պաշգա տիւրլիւ եաքամամ,
տէտի:

Սաթթէ մարքի, պունճա ֆէլաքէթլէրին պիրինճի վէ Էս-
թարի սէպէպի օլմուշ օլան, լաքին հագգընտա վահշի հայ-
վանար կիպի մուհապպէթի էլան պագի գալմըշ պուլունտն
քիւշիւք Մուսէվի գըղընը իսթրընա կէթիլմէքլէ, պըր Վի-
լիամսը տէհշէթլի հէեէճան իշինտէ թէքք իթտի:

Վիլիամս Պապիէն տ'Ասմօլ, տօն ժօզէնին ճէնազէ ալա-

երնա պիրիքտէ կիթմէք իւզրէ գայնընըն կէլմէսինէ պէրլէ-
մէքտէ իտի :

Իքի կէնճլէր, իքի ընս սիեաճ աթա գօշուլու օլան վէ
պաշտան աեաղա գատար սիեաճ էսվապ կիեինմիշ իքի սէյի-
սին թաճթը իտարէսինտէ պուլունան պիր եաս արապաօընա
րաքիպ օլտուլար՝ Վիգօնթ, Րօգամպօլուն մահզուն քիսվէ-
թինի կէօրմէքլէ :

— Տօսթում, սէն ալիճէնապ պիր քիմսէսին խասմին վէ
րաքիպին օլան պիր շախս հագգընտա կէօզ եաշլարը տէօք-
մէեէ մէյեալ պուլունուեօրսուն, տէտի :

Րօգամպօլ ճէվապ վիրմէտի, վէ արապա եօլա չըգտը :

.....

Մատմազէլ տը Սալլանտրէրանըն՝ մարքի տը Շամրիեէ
եազտըղը մէքթուպունտա պէեան իտիլտիկի վէճհլէ, ճէնազէ
ալաեը իրթէսի կիւն իճրա օլունտու :

Թամ էօյլէեին ճէնազէ արապասը՝ Օթէլտը Սալլանտրէրա-
տան հարէքէթ իթտի : Օթէլին էթրաֆընտա պիր չօգ եաս
արապալարը տուրմուշլար իտի :

Ճէնազէ արապասընըն էնսէսինտէն գուհուր իտէն իլք ա-
րապատա տիւգ տը Սալլանտրէրա իլէ տիւշէսին խոստովա-
նահայրը օլան պիր Իսքանեօլ րահիպի օթուրմուշ իտի :

Տիւգ, եէկեանէ մախտուժունու մէզարա կէօթիւրմէքտէ
օլան պիր բէտէր կիպի հալը մահզունիեէթտէ պուլունու-
եօրտու :

Ալայ Մատլէն քիլիսէսինէ մուվասըլէթլէ, սօն րահմէթ
տուասը օրատա օգունտուգտան սօնրա, պիր չօգ քէսան,
քիլիսէեէ կիրմէք վէ սէրիրի ճէնազէնին էօնիւնտէ տիգ չէօք-
մէք իւզրէ արապալարընտան աշաղըեա էնտիքլէրինտէ, տիււ-
գիւն սօլկունլուզունու վէ պիւթիւն ազաի վիճուտինին տիթ-
րէտիկինի կէօրտիւքլէրինտէ, տիւշարը տէհշէթ օլտուլար :
Ճիւմլէսի արասընտա, «Տիւգիւն իւշ ալտան զիեատէ էօմրիւ
եօգ տուր, տօն Ժօգէնին վէֆաթը՝ քէնտինին տէ վէֆաթը-
»

նա սէպէպ օլմուշ տուր» եօլունտա պիր սէօզ ճէրէեան իթտի:

Բահմէթ տուալարը օգուլտուղու էսնատէ, Բօգամպօլ իլէ էնիշթէսի՝ խալգըն արգասընտա, վէ թապուլթու քի. իսէեէ նազլ իթմիշ օլան տիւգիւն ատէմլէրինին եանընտա լտուրտուլար:

Սախթէ մարքի տը Շամրի՝ պիր նիսէթի մախսուսէ իլէ օրատա տուրմուշ հտի:

Մէրգում, տիւգ տը Սալլանտրէրանըն ճէնաղէ ալայընտա հաղըր օլան միւթէատտիտ խըզմէթքեարլարը իշինտէ, Դօն-սէքսիօնուն արապ խըզմէթճիսի տախի պուլունաճաղընը միւ-րահաղա իտիպ, մատմաղէ տը Սալլանտրէրա իլէ նէ՞ վազըթ վէ նէ՞րէտէ կէօրիւշէպիլէճէկինի անըն պիր իշարէթինտէն անլաեապիլէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ իտի:

Բօգամպօլուն պու հիսապը տօղրու իտի:

Ճիլվազը մէրգում արապ խըզմէթքեար՝ տիկեր խըզ-մէթքեարլարըն իշինտէ պուլունուպ, միւսաիտ պիր ֆըրսաթ-տան իսթիֆատէ իլէ, Բօգամպօլուն էլինէ պիր քեաղըտ բար-չասը սըգըշտըրտը:

Բահմէթ տուասը խիթամ պուլտուգտան սօնրա, Իսրա-նիաեա կէօնտէրիլէճէք օլան տօն ժօղէնին նաշը մուվազդաթ պիր մահզէնէ էնտիրիտի, վէ խալգ սիւքիւլթլէ վէ քեմալը հիւրմէթ իւղրէ մուֆարազաթ իթտի:

Պիր սաաթ սօնրա Բօգամպօլ՝ խանէսինէ ալտէթ իտիպ, արապ խըզմէթքեար թարաֆընտան քէնտիսինէ վէրիլմիշ օլան աթիտէքի մէքթուպու օգուլտու:

«Տօ՛ւթում,

«Եարըն Սալլանտրէրաեա կիտէճէեիզ: Սալլանտրէրա ֆա-միլեասընըն մազպէրէի մախսուսէսինտէ տէֆն իտիլէճէք օլան տօն ժօղէնին նաշընա՝ բէտէրիմ, վալիտէմ վէ պէն բէ-ֆազաթ իթմէքտէեիզ:

«Սիլի կէօրմէքսիզին կիտէմէմ վէ կիթմէք իսթէմէմ: Պու

ազնամ եարը կիճէտէ, Պուլվար տէզ էնվալիտտէ քիւշիւք
գաբուտա պուլունունուղ:

(ԳՕՆՍԵՐՍԻՕՆ)

Րօգամպօլ - Նէ՞ տէրսին ամճա:

Սըր Վիլիամս - (Թաշըն իւզէրինէ) Կիթմէլի, տէյի եազտը:

— Ֆադաթ պու մէքթուպ հազգընտա Նէ՞ էֆրեար-
տասըն:

Սըր Վիլիամս - (Եազարադ) Շու էֆրեարտաեղմքի, պու
թէզքիրէլէրի լաեղգըյլա մուհաֆաղա իթմէլիսին, էկէր մատ-
մազէլ Գօնսէքսիօն Իսթանիատա սէնի ունուտուպ, Նիհաեթթ
տիւգ տը Շաթօ-Մայի, վէ եախօտ տիկէր պիր տիւգ իլէ էվ-
լէնէճէք օլուր իտէ, սէն պունտան իսթիֆատէ իտէպիրիսին:

Րօգամպօլ, պու ճէվապտան տօլաեը մէմունինէթ պէ-
եան իյլէտի, վէ չէնտ տազըգա տահա քէօր իլէ կէօրիւշ-
տիւքտէն սօնրա, օթէլտէն մուֆարադաթլա, պիր գաշ մա-
հէլլի զիեարէթ իտիպ, թամ եարը կիճէտէ մաամազէլ Գօն-
սէքսիօնուն իշար իթմիշ օլտուղու մահէլլտէ պուլունուտու Պաղ-
չէնին գաբուտունու արապ խըզմէթքեար աշըպ, մէրգումու,
Գօնսէքսիօնուն պէքլէմէքտէ օլտուղու ընսիմ տարիքսինէ
կէօթիւրտիւ, իշպու տաիրէտէ եալընը, քիւլահըյլա իւզէ-
րի գաբալը պիր լամպա եանմագտա օլտուղունտան, Րօգամ-
պօլ, քէնտի քէնտիեէ,

— Հէեէճանընը վէ լէհէսինին սօլկունլուղունու կիշէն-
մէք իսթէեօր, տէտի:

Ֆիլվադը մատմազէլ տը Սալլանտրէրա, Րօգամպօլուն ի-
չէրի կիրտիկի գէման օլտէրէճէ միւթէէսսիր պիր հալտէ էտի
քի, օթուրմուշ օլտուղու իսկէմլէտէն գալգմաեա իգթիտարը
օլամատը:

Րօգամպօլ՝ մէգպուրէնին գարշըսընտա պուլունուտուղուն-
տա, հարէքէթլէրինի վէ սէօլլէրինի չիւպհէսիգ տիւշիւնմիւշ
իտիքի գաբունուն էշիկինտէն եանընա գատար կիթտիէէ էս-
նատէ զաեթթ միւղտարըպ կէօրիւնտիւ վէ չօճուգ կիպի բէ-
բէլէեէրէք, իսթիֆսաիը իաթըրա սայ իյլէտի, վէ օթուրէ

մաեա ճէսարէթ իտէմէեէն ատէմէր կիպի, տիթրէեերէք ա-
հագտա տուրտու :

Րօգամպօլուն կէօսթէրտիկի սախթէ հէեէճանը կէնճ
գըզ հագըգի սուրէթտէ հիսս իթմէքտէ օլուպ, գալպի օլ
մէրթէպէ չարմագտա, վէ քէնտիսի օ տէրէճէ թագերգ ալ-
թընտա պուլունմագտա իտիքի, պիր միւտտէթ հիչ պիր
սէօզ իրատ իտէմէտի :

Մուախնարէն քէնտի քէնտիեէ ֆէվգէլատէ պիր ճահտ
իտէրէք ,

— Իքի կիւնտէն պերի բէք զիեատէ միւզտարըպ օլտում,
տէտի :

Րօգամպօլ . (մէրգումէնին էլինի թուլթարագ .) Մատմա-
գէլ, եալընըզ սիզ միւզտարըպ օլմատընըզ :

Մէրգումէ, պիր ահը տէրուն չէքէրէք սիւքիւթ իթ-
տի, վէ Րօգամպօլ տախի սէօզիւնիւ շու եօլտա իլէրի կէօ-
թիւրտիւ :

— Մատմագէլ, մէքթուպունուզտան անլաեըշմա կէօրէ,
սիզ թէպրիեէյի զիմմէթ իթմէկէ միւհթաճ պուլունուեօրտու-
նուզ, Պուրաեա կէշիշիմ մահզա շուրասընը պիլտիրմէք իչին
տիրքի, սիզ թօն ժօգէնին վէֆաթընտան տօլաեը ասա տիւ-
չարը իգթիրապը գալպ օլմամալընըզ, Տօն ժօգէեի պիզ էօլ-
տիրմէտիք, ճէնապը Ալլահ էօլտիւրտիւ, Ճէնապը Ալլահ իսէ
ատիլ տիր :

— Ահ մօնսիէօ, գօրգարըմքի, բէտէրիմի տէ պիզ թէլէֆ
իթմիշ օլմաեալըմ :

— Խայր, մատմագէլ, խայր : Պիր վագըթ կէլէճէք տիր
քի, միւճագաթընը վէրմիշ օլան Հագգ Թէալա՝ մագտուրլար
վէ գահրամանլար իւզէրինէ աղլարճասընա գաթիլ վէ ճա-
նիլէր իւզէրինէ աղլաեան կէօզլէրին գարշըսընտա հագըգէ-
թի հալի շիւպհէսիզ զահիրէ չըգարաճագ տըր :

Օլ վագըթ Րօգամպօլ՝ պէլիղանէ պիր լիսան իլէ, մատ-
մագէլտը Սալլանտրէրաեա, տօն ժօգէնին իրթիքեապ իթմիշ
օլտուղու միւթէատտիտ ֆէնալըգլարա գարշըլըգ կէօրտիւ-

կիւ ճէզանըն զայրը քեաֆի պիլէ պուլունտուղունու պէեան
իլէ, քէնտիսինն (եանի Գօնսէքսիօնուն) էօյլէ պիր ալչադ
իլէ կէչիրմէեէ մահքիւմ պուլունմուչ օլտուղու տէհչէթլի էօմ-
րիւ իյզահ իթտի :

Մարքինին մէզքիւր պէլիղանէ իֆատաթընա Գօնսէքսիօն
բէք չաքուգ գանտը, վէ նութգունա շու եօլտա տուլղուլու
պիր սէօզ իլէ խիթամ վէրտի :

— Մա'տմազէլ, պու սըրատա աճընաճադ քիմսէլէր, եա-
խօս պիր քիմսէ վար իսէ, անլէր տէ, սիզի, պէլքի միւէպպէ-
տէն զայպ իթմէկէ մէճպուր օլանլար տըր :

— Խայր, խայր, պիզ Բարիսէ թէքրար կէլէճէեիզ :

— Սահիհ մի սէօյլէեօրսունուզ :

— Էվվէթ, պիր այ կէչմէզտէն կէլէճէեիզ :

Բօգամպօլ, կիւեա ֆէզգէլատէ մէսէրրէթ հիսս իտէրճէ-
սինէ էլինի գալպի իւզէրինէ վաղ իթտի : Գօնսէքսիօն իսէ,
չէօյլէ տէվամ իյլէտի :

— Բէտէրիմ Իսքանճիատան նէֆրէթ իթմիշ օլուպ, Ֆրան-
սատա եաչամադ իսթէտիկինտէն, ալտէթ իտէճէկիմիզ մոե-
հազգազ տըր :

Մարքի տիզ չէօքտիւ, վէ ֆէվգէլատէ հէեէճան ու թէ-
էսսիւր հալի կէօսթէրէրէք, կէնճ գըզըն պիր էլինի թու-
թուպ էօքմէեէ իճթիսար իյլէմէքտէ իքէն, մէրգումէ հէման
էլինի չէքտի, ֆազաթ պիլա հիտտէթ շու սէօզլէրի ի-
րատ իյլէտի :

— Մօնսիէօ, Էսրարըմը սիզէ ֆաշ իթտիկիմ, վէ սիզին
տէ, համիլիք վազիֆէսինի գապուլ իլէ, հէր քէստէն թէրք ի-
տիլմիշ ծլան պիր պէտպաթ գըզա էլ ուզաթտըղընը կիւն,
«Պէնի գուրթարընըզ, սիզէ միւթէչէքքիւր գալաճաղըմ, վէ
էկէր պունճա քէտէրլէտէն նաշի մաղտուր օլան գալպիմէե-
նի պիր աչգ ու մուհապպէթ երեզիւնտէն տիւշարը բէրիշանի
օլմուչ իսէ» տէտիմ :

Գօնսէքսիօն սէօղիւնիւ պունտան իլէրիեէ կէօթիւթմէ-
տի, տօն Բէտրօնուն խաթըրէսի մի եօգսա մարքի հազ-

գընտա գալպինտէ հիսս իթմէկէ պաշլամըշ օլտուղու տուլ-
ղո՞ւ մու պու սէօզլէրի քէնտիսինէ սէօլլէթմէքտէ իտի :

Բօգամպօլ տիզ չէօքիւպ, մէրգումէնին էլլէրինի թութ-
տուղունտա, պու տէֆա մէզպուրէ էլլէրինի չէքմէտի վէ Բօ-
գամպօլ՝ իշպու էլի էօքտիւ, վէ կէնճ գըզ, էլինի չէքէրէք,

— Եա՛ Բապպի, կիտինիզ, մօնսիէօ, վէ պրագընըզ քի պէն
տէ կիտէերիմ, պիր այտան Բարիսէ ալտէթ իտէճէերիզ, տէտի :

Բօգամպօլ՝ Գօնսէքսիօնա իթաաթէն աեաղա գալգտը,
ֆագաթ իքի էլինի քէնտի էլլէրի տէրունինտէ սըգմանա տէ-
վամ իյլէտի : Պատէհու Գօնսէքսիօնուն գալպինէ գատար թէ-
էսսիր իտէր պիր սէտա իլէ,

— Մաաւազէլ, սիզի սէվէրիմ... սիզի սէվէրիմ, վէ է-
կէրչի պազէն գալպիմտէ պիր տէհչէթ հասըլ օլմագտա իսէ,
օ տախի, ֆագիր պիր Ֆրանսըզ ասըլգատէսի, ատի պիր սէր-
վէթէ մալիք պիր քիմսէ օլմագլըղմ, վէ Սալլանտրէրա իս-
մի նէճիպիյլէ հուսուլը րապըթաեա զայրը լաեըզ վէ հէ-
ման մէճհուլ պիր իսմի հաիզ պուլունտուղումու տիւչիւն-
մէքլիկիմտէն իլէրի կէլմէքտէ տիր :

Գօնսէքսիօն . . . Մօնսիէօ, ասըլգատէ օլանլարըն ճիւմլէսի տէ
միւսաւլի տիրլէր :

Բօգամպօլ պաշընը էյտի :

.

Իքի կէնճլէր նիհաեթէթ սիւքիւթի գաթթ իթտիլէր :

Սախթէ մարքի տը Շամրի շու միւլահագատա պուլուն-
տու . . . Պէն սիզին տէսթի իզտիվաճընըզ իսթիհսալ իթմէք
իսթէրիմ, ֆագաթ նէ՛ հաիզի աօալէթ վէ նէ՛ տէ միգաարը
քեպֆի զէնկին օլմատըղմտան տօլաեը վէսվէսէ իթմէք-
տէերիմ :

Գօնսէքսիօն տահա զիեատէ միւսէրրահէն,

— Ղաեթէթ մահճուպանէ լիսան գուլլանըքօրսունուզ,
անճագ պու պապտէ իւմիտվար օլմանըզ խուսուսընտա սի-
զէ միւսաատէ իտէրիմ, տէտի :

Իշպու իւք իգրարը մուհապպէթտէն սօնրա, իքի կէնճ-
լէր, բէք չաբուգ վատլար վէ եէձինլէր իթտիլէր:

Պու սուրէթլէ Գօնսէքսիօն սըրըրնը Ֆաշ իթտի, վէ հէր
նէ գատար Բօգամպօլա, քէնտիսինի սէվմէքտէ օլմատըղընը
աչըգտան աչըղա պէեան իթմէտի իսէ տէ, Բօգամպօլ պու
խուսուսու տէրք իթտիկի կիպի, մէգպուրէեէ պաղէն մէք-
թուպլար եազմադ իշին տէ մէեղունիեէթ իսթիհսալ իյլէտի:
Մէգքիւր մէքթոսպլար՝ կէնճ գըզա կիղլիճէ եազըլըպ, օլ
սուրէթլէ տէ ճէվապ վէրիլէճէք իտի:

Պու միւքեալէմէի աչըգպազանէ պիր սաաթ գատար տէ-
վամ իտիպ, սաաթ պիր չալտըղընտա եանի եարը կիճէեի
պիր սաաթ կէչտիկինտէ, Գօնսէքսիօն աեաղա գալգարադ,

— Բէճա իտէրիմ, կիտինիզ, տէտի:

Բօգամպօլ տախի, — պու գատար չաբուգ մու... տէյի
պէեան իյլէտի:

— Բէտէրիմ սաաթ իքիտէն էվվէլ եաթմազ, վէ պաղը
տէֆա պէնիմ օտամա չըգար. էկէր սիզի պուրատա կէօրէ-
ճէք օլուրսա, իշիմիզ մաճվ օլուր:

Բօգամպօլ, եէնիտէն միւթէէսսիր պիր հալտէ կէօրիււ
նէրէք:

— Ալլահա ըսմարլատըգ... պէն կիտիեօրոււմ, տէտի:

— Պիր ալտան թէքրար կէօրիւշիւրիւզ, տէյի Գօնսէք-
սիօն ճէվապ վէրտի, վէ Բօգամպօլա սօֆանըն ուճուճա գա-
տար կէօնտէրի կիտիպ, էլինի թէքրար պուս իթմէսինէ միւշ
սաատէ իյլէտի: Մուախսարէն պիրտէն պիրէ մէրգուճտան
այըլըպ, ըէսիմ տաիրէսինէ չէքիտի, վէ պաշընը էլլէրի տէ-
րունինտէ կիղլէեէրէք, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամանա պաշ-
լատը: Բէնտի քէնտիեէ տէ,

— Օհ, եա՛ Բապպի, քէնտիսինի սէվմէքտէ օլտոլղուճու
հիսս իաիեօրոււմ, տէտի:

42

Րօգամպօլ, կէտիկի եօտան ավտէթ իթտիկի սըրատա, քէնտի քէնտիեէ,

— Պէնի սէվիեօր, էկէր շէյթան եարտըմ իտէրսէ, պիւ-
եիւք պիր իսբանիա ասըլգատէսի մագամընտա թէրքի հա-
եաթ իտէճէեիմ, տէտի:

Մէրգում իշպու միւլահաղա իւէ Պուլվար տէգ էնվալիտէ
վասըլ օլտու: Օլ էսնատէ պուլվար խալի օլուպ, սիճիմ կի-
պի եաղմուր եաղըեօրտու: Րօգամպօլ, արապասընը պրադ-
մըշ օլտուղու մահէլլէ գատար եաեա եիւրիւերիւպ, անճագ
պիր միգտար գաթը մէսաֆէ իթմիշ իքէն, թէհատավէր վէ
հիտտէթամիգ պիր թարղտա կէօրիւշիւտիւկիւնիւ իշիթտի,
վէ աղ սօնրա իքի քիշինին շէտիտ պիր միւնաղաեա թու-
թուշվուշ օլտուղլարընը կէօրտիւ:

Րօգամպօլ, քէնտի քէնտիեէ,

— Մատէմքի համիլիք վազիֆէսինի տէրիւհտէ իթմիշ ի-
քէմ քչու: միւնաղաեա տա խիթամ վէրտիրմէլիեիմ, տէտի,
վէ աղըվարընը չաբուղլաթըպ, գավղա իտէնլէրտէն պիրի-
նին գատըն, վէ տիկէրինին էրքէք օլուպ, էրքէեին գատը-
նա պէտմուամէլէտէ պուլուհպուղունու կէօրտիւ:

Գատըն:— (չու եօտա սէօյլէեօրտու:) Օկիւսթ, պրադ պէշ
նի, պէօյլէ եաշամագտան իսէ, այրըմամըգ տահա էվէա
տըր:

Օկիւսթ թէսմիէ օլունան շախս: — Պէն տէ սանա սէօյ-
լէեօրումքի, սէն ալլագ պիր մախլուգսուն, վէ պէնի թէրք
իթմէք իսթէմէքիկին տէ, պաղը թասավվուրլարըն պուլուն-

տուգու իշին տիր. պուրասընը պիտիկիմ իշին, պէն տէ սէ-
ի գաթլու թէլէֆ իտէճէեիմ:

Այնի վագըթտա շախսը մերգում, վուրմագ իւզրէ էլինի
եօգարը գալտըրտը:

Գատըն տա, — Եա՛րտըմա, պէնի էօլտիւրիւեօր, տէյի
պաղըրտըղընտան, տիկէրի վուրմսեբպ էլինի աշաղը էնտի-
րէրէք:

— Իսթէտիկին գատար պաղըր չաղըր, քիմսէ սէնին եար-
տըմընա կէլմէեէճէք տիր, պուրատա պիզտէն զայրի քիմսէ
եօգ տուր. պունտան գաթինագար. . . տէտի, վէ սէօզիւնիւ պի-
թիրմէզտէն, գուվվէթլի պիր էլ պօզազընտան գալրաեբպ,
սէրսէմ կիպի պիր հալէ կէլմիշ օլան շախսը մերգումն օն
ատըմ ուզազա փրրլաթտը:

Բօգամպօլ, շամուր օլան թօբրաղա պասմասը սաեէսին-
տէ, աարմլարընըն սէսի իշիտիլմէեէրէք, չօգտան պէրու պօզ
տէնիլէն ուսուլտէ գալղա իթմէկէ ալըշըգ օլան ատէմլէր կի-
պի, քէմալը մէհարէթ իւզրէ շախսը մերգումն իւզէրինէ
հիւճում իթտի:

Եախսը մերգում, աեաղա գալղըպ, թէհտիտալէր պիր
թալրտա եիւրիւմէսի իւզէրինէ, սախթէ մարքի սաքին պիր

— Պուրատան տէֆ օլ կիթ, վէ շու գատընը ըահաթ
պրագ, եօգսա սէնի թէլէֆ իտէրիմ, տէտի, վէ էլինտէքի
պասթօնու էօլլէ պիր ուսթալըղլա չէվիրտի քի, շախսը մէճ-
հուլ գօրգագ պիր քիմսէ օլմասըյլա, անինտէ գըշ իբինի
չէօզտիւ:

Օլ վագըթ Բօգամպօլ՝ տիթրէմէքտէ պուլունան գատը-
նա խիթապէն,

— Գըզըմ, գօրգմաեընըզ, պէն պուրատաեըմ, սիզի վի-
գաեէ իտէրիմ, տէտի:

— Ա՛շ էֆէնտիմ, լէճա իտէրիմ պէնի թէրք իթմէեի-
նիզ, զիրա պէնի էօլտիւրիւր:

Բօգամպօլ՝ իշպու սէստէն սարսըլարագ,

— Պալ զարի՛պ, պէն պու սէսի թանըեօրում, տէյի միւ-
լահաղա իթտի:

Մահէլի մէղքիւր դարանլըգ օլուպ, կազ պօրուսունտան
խայլի ուղադ տա պուլունուլտուղունտան, մարքի՝ մէրգումէեի
գօլթուղունա ալարագ,

— Պէնիմէ կէինիգ, սիգի սէլամէթէ չըգարաեմ, տէտի:
Պէօլէճէ գատուն՝ մարքինին արապաօրնա գատար կիթ-
տի: Օրասը, արապանըն վէնէրլէրինին այաընլըղըյա ըչըմըչ
օլտուղունտան, Բօգամպօլ պիրտէն պիրէ,

— Պագգարա՛, տէյի նիտա իթտի:

Սախթէ մարքի օլ տէրէճէ թէաճճիւպ վէ հայրէթ ի-
չինտէ գալարքի, հէր կէօնա էմրի պասիրէթի ունուլտու,
վէ Պագգարաեը թանըմասը, անը տա քէնտինի թանըմագլը-
ղա տավէթ տիմէք իտուկինի տիւչիւնմէտի: Հալպուքի գա-
տըն, մէղքիւր իսմին քէնտիսինէ վէրլտիկիկի իշիթտիկինտէ,
մահա զիւտա իգհարը թէաճճիւպէ,

— Եանըլըեօրսունուզ մօնսիէօ, տէտի:

— Պէն մի... Եանըլըեօրում:

— Էվվէթ, զիրա պանա վէրտիկինիգ իսմին սահիպի պէն
տէեիլիմ:

Բօգամպօլ... (նէֆէս ալարագ...) Օ՛հ...

Հալպուքի մէրգումէեէ տիգգալթլէ պագմասընա տէ-
վամ իյլէտի:

Մէղպուրէ գատընըղազ՝ Պագգարա կիպի ուղուն-
պօյլու, սարը վէ կիւմրահ սաչը, թալթը պագըչը վէ լաթիֆ
սիմալը օլուպ, անճագ լէհճէսի գաիֆ օլտուղու միսիլու, քէն-
տիսի տէ միւզտարըպ կէօրիւնմէքտէ իտի: Շու գատար քի,
հէր հալիլէ, հալթթա սէսիլլէ պիլէ Պագգարաեա պէնգէմէք-
տէ օլան պու գատըն՝ զաեթթէսկի էլպիսէ վէ աեագ գապը
կիեինմիչ օլուպ, տէօրթ պէչ սէնէ էվվէլ գօնթ Արթօֆ իս-
մինտէ պիր ասըլգատէ իլէ էվլէնմիչ պուլունան Պագգարա օ-
լամագ իտի:

Բօգամպօլ, Դիււպ տէ վալէ-տը-թէօր շիրքէթինին գահ-

րամանը օլան օ գատընա միւշապէհէթի ֆէվզէլատէսի պու-
լունան մէզպուրէ գատընա, ուզուն միւտտէթ քէմալը թէ-
հայեիւրլէ պողզպ, աճապա բիւեա՞մը կէօրիւեօր օլտուղու-
նու քէնտինճէ միւլահազաեա մէճպուր օլտու, վէ պիր արա,
վազթիյլէ Պազգարանըն, մատամ Շարմէ իսմիյլէ վէ ֆազիր
պիր գատըն կիպի կիեինէրէք, օէֆալէթ ու զարուրէթին մէվ-
ճուտ օլտուղու սէմթլէրտէ տօլաշարղը, վէ օրալարտա սա-
տազալար թէվզի իյլէտիկի խաթրընա կէլմէքլէ, ֆիքրինտէ
պիր շիւշհէ հուսուլէ կէլտի:

Րօգամպօլ, Պազգարանըն քէնտիսինի թանըմըշ օլտու-
ղունու. զանն իյլէտի: Հալպու քի իշպու զաննը պիէսաա իտի,
չիւնքի եկէր օ գատըն Պազգարա օլմուշ օլսա իտի, էօյլէ
պիր ատի քիմսէ իլէ նէ՛ միւնասիպէթի օլուր, նէ՛ տէ անտէն
հազարաթ կէօրիւր իտի:

Հէր նէ իսէ Րօգամպօլ,

— Մութլազա ազլըմտա էքսիքլիք վար տըր, տէյի միւ-
լահազա իթտի:

Գատըն, մէրգումուն թէհայեիւրիւնիւ կէօրմէեօր կիպի
կէօրիւնտիւ, վէ նիհաեթ մարքի արապա գարուսունու ա-
շըպ, մէզպուրէեէ խիթապէն,

— Շիւպհէսիզ եանըլըեօրում. պունունլա պէրապէր
վազթիյլէ թանըմըշ օլտուղում պիր գատընա զաեթլէ պէն-
զէեօրսունուզ, տէտի:

— Էվվէթ, էվվէթ, եանըլըեօրսունուզ մօնսիէօ, զիրա պէն
սիզի աւլա կէօրմէմիշիմ տիր:

Մէրգումէնին իշպու իֆատէսի օլ տէրէճէ սատէտիլանէ
իտի քի, Րօգամպօլուն շիւպհէսի պէր թարաֆ օլտու, վէ սէօ-
ղիւնիւ թէպտիլ իլէ,

— Գօրգմաեընըզ մատամ, պէն օ ատէմին հազգընտան
կէլէպիլիրիմ, տէյի իֆատէ իյլէտի:

— Էօյլէ օլտուղունու կէօրիւեօրում մօնսիէօ:

— Անճազ սիզի նէրէեէ կէօթիւրմէք լազըմ իսէ, անը
պանա սէօյլէեին:

Գատըն գըղարտը, վէ բէբէլէտի . պատէհու քէլամա ա-
ղաղ իտէրէք ,

— Մօ'նսիէօ, պէնիմիգամէթկեահըմեօգ տուր վէ օլմամըշ
տըր... պէն... պիր առէմ իլէ... իգամէթ իտէր իտիմ...
անճագ պէնի թահգիր իթտիկինտէն վէ տէօյտիւկիւնտէն ,
Քիրար իյլէտիմ, տէտի :

— Բէք էյի անլաեօրում, իմտի պու առապաեա օթու-
րուն տա , մուվագգաթէն րահաթ իտէպիլէճէկինիզ վէ էմին
օլապիլէճէկինիզ պիր էվէ սիզի կէօթիւրէեիմ :

Գատըն էլան միւթէրէտտիւտ հալտէ կէօրիւնմէքտէ ի-
քէն, Բօգամպօլ՝ մէրգումէեի առապաեա եիթիվէրտի, վէ քէն-
տիսի տէ եանընտա օթուրտուգաան սօնրա , գաբուեու գա-
բատը :

Առապահը, էֆէնտիսինէ պէքլէեէրէք առապանըն իսկէմ-
լէսի իւզէրինէ ուեուգլամագտա իքէն , հասըլ օլան սէս-
տէն ուեանտը , վէ Բօգամպօլ՝ քէնտիսիյլէ մէճհուլէ գատըն
միեանընտա թաաթի իտիվիշ օլան սէօղլէրին առապահը թա-
րաֆընտան իշիտիլմէմիշ օլտուղունա մէմնուն օլարագ ,

— Սիւրէզն սօգաղընա՛, տէյի էմը իթտի :

Առապանըն էսնաի հարէքէթիւնտէ , Բօգամպօլ՝ եէնիտէն
պու գատընա պագարագ ,

— Իսմինիզ նէ՞ տիր , տէտի :

— Իսմիմ Բէպէգա տըր :

— Սիզ եէհուտիմիսինիզ :

— Վալիտէմ եէհուտի իտի :

— Էյ բէտէրինի՞գ :

— Բէտէրիմ... բէտէր տէյի քիմսէեի թանըմամըշտըմ
տըր... պէն աշգ ու մուհապպէթ մահսուլուեում :

— Վա՛յ :

— Բէտէր տէյի քիմսէեի թանըմամըշտըմ տըր տէտիկիմ-
տէ , եանըլմագտաեըմ , չիւնքի քէնտիսինի պիր տէֆա կէօր-
միւշիւմ տիւր , Վալիտէմ պիր կիւն պանա կէօթէրտի...
քէնտի գարըսը օլան պիր գատընը գօլթուղունա ալմըշ օլտու-

դու հալտէ կէջիեօրտու, վէ պէնիմ կիպի սարը օլուպ, պա-
նա պէնգէեէն պիր գըզ չօճուղուն էլինտէն թուլթուեօրտու,
Բօգամպօլ սարուլտը, վէ գատըն տախի,

— Պէլքի թանըտըղընդ՝ օ գատըն տըր, տէյի պէնան
իլլէտի.

— Բէտէրինիզ շիւպհէսիդ ղէնկին պիր ատէմ իտի.

— Խայր\ բէտէրիմ ամէլէտէն իտի.

— Ամէլէ՞ մի.

— Անճագ, վախտէմ քէնտիսինի զիեատէսիլլէ սէվտիկի
ճիհէթլէ, բէտէրիմ պուհտան տօլաեը սըգըլտըղընտան, վա-
լիտէմի թէրքլէ, ասլա տէեէրի պուլունմանեան տիկէր պիր
գատըն իլէ էվլէնմիշ տիր.

Բօգամպօլ .. (Սըրիզ իլէ գըզդարընտաշընըն հիքեաեէսի-
նի պիտիկի ճիհէթլէ, քէնտի քէնտիեէ.) Աճագա Պադգա-
րանըն զայրը մէշրու գըզդարընտաշըմը տըր. (Պատէհու աշի-
քեաըէն.) Տիմէք բէտէրինիզ ամէլէտէն իտի.

— Էվլէթ.

— Սէնաաթը նէ՞ իտի.

— Հէքքեաք իտի.

— Էվլէնմէսինտէն պէրի նէրէտէ իգամէթ իթտիքլէրինի
պիլի՞միսինիզ.

— Անթուան վաբըշընտա իգամէթ իժմէքտէ տիրլէր.

— Շիմտի իշի անլաեօրում.

— Նէ՞նի.

— Պահսընը իթտիկինիզ սարը գըզըն գըզդարընտաշը
օլտուղունուղու.

— Օ գըզ եախօտ գըզդարընտաշըմ՝ օիզին տէ թանըտը-
ղընլ գտըր, տէյիլ մի.

— Էվլէթ.

Կէնճ գատըն .. (ատավէթճուհանէ պիր սէտա իլէ.) Բէ-
տէրիմին մուհապպէթինի օ պէնտէն սիրգաթ իթտի, վախ-
տէմ կիպի պէնիմտէ սուի ախլէադ սահիպի օլան գատըն-
լաբտան օլմադլըղըմըն սէպէպի քէնտիսի տիր.

— Գա՛ն եաշընտասընըդ :

— Օթուզ իքի :

Սախթէ մարքի . (քէնտի քէնտիեէ .) Օ աուր . Պագգա-
րանըն պիւեիւք գըզգարընտաշը տըր . Պագգարա տա օթուզ
իւշ եաշընտա օլմալը տըր :

Պու արա Սիւրէզն սօգաղընա մուվասըլէթ իտիլմիշ օլ-
տուղունտան , արապա տուրտու . իւք տէֆա Բօգամպօլ ,
գալտըրըմըն իւզէրինէ էնէրէք , գատընա ,

— Էնինիզ , սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ , տէտի :

Պատէհու գաբուեու չալըպ , մէճհուլէ գատըն իլէ պիր-
լիքտէ իշէրի կիրտի :

Բօգամպօլուն օտա խրզմէթքեարը , միւթատը վէճհլէ
էլպիսէսինի չըգարմըշ օլմաեարագ եաթմըշ օլուպ , իւք տէֆա
չալընըշընտա գաբուեու աշտը , վէ գուրնաղ խըզմէթքեար
մագամընտա , էֆէնտիսինին եանընտաքի գատընըն պիշիմ-
սիզ գըեաֆէթինէ տիգգաթ իթմէեէրէք , եաթագ օտասը-
նըն աթէշինի թագէլէմէեէ կիթտի :

Բօգամպօլ՝ մէճհուլէ գատընը մէղքիւր օտաեա կէօթիւ-
րիւպ , պիր գօթուգլու իսկէմլէտէ օթուրթտու , վէ ուշաղը
եօլպ գօյտուգտան սօնրա , քէնտիսի տէ եանընտա օթուրտու :
Մուախարէն ,

— Շիմտի պանա թէքմիլ հիքեաեէնիղի նագլ իտինիզ ,
տէտի :

— Հիքեաեէմ՝ կէնճ վէ ֆագիր պիր գըզըն հիքեաեէսի
օլուպ , խօշա կիտէճէք պիր շէյ տէյիլ տիր :

— Պէյիս եօգ տուր . սիզ նագլ իտինիզ , պէլքի պէն ,
մահզա ճէնապր Հագգ թարաֆընտան սիզի հիմաեէ իթմէք
իւզըն կէօնտէրիլմիշ պիր մախլուգում :

— Պիւվագը էյի պիր աաէմէ պէնզէեօրսունուզ :

— Տիմէք սիզ՝ պիր մահսուլը աշգ ու մուհապպէթսինիզ :

— Էվվէթ :

— Վալիտէնիզ՝ բէտէրինիղի սէվէ՞ր մի իտի :

— Պէվգէլատէ սէվէր իտի . բէտէրիմ վալիտէմի թէրք իթտի-

կի զէման, պէն պիր եաշընտան ազ քիւչիւք իտիմ. վալիտէմին հիյնի վէֆաթընտա տա, պէշ եաշընտա իտիմ. Պիր դօմշու գատըն պէնի օն պէշ եաշընա գատար եանընա գապուլիտիպ պիւեիւթտիւ:

— Եյ օլ վագըթ:

— Օլ վագըթ վալիտէմ կիպի, պու ալէմտէ քիմսէնին աւէագատար օլմատըղը կէնճ գըղլար կիպի եաքտըմ, եանի իլը տէֆա պանա, նէ՛ գատար կիւզէլ վէ տիւպէրսին տիեէն պիր ատէմի սէվտիմ:

— Օ ատէմ քի՛մ իտի:

— Պիր մէքթէպի իտի. Պունունլա Լաթին մահէլլէսինտէ օն պէշ սէնէ, պագէն մէսուտ, ֆագաթ չօգ տէֆա պէտպախթ հալտէ եաշատըմ:

— Զէվալը գըղճըղա՛գ:

— Տիւշէ տիւշէ Օկիւսթէ գատար տիւշտիւմ:

— Օկիւսթ քի՛մ տիր:

Գատըն պաշընը էեէրէք:

— Ոտէօն թէաթրօսունտա գօնթրաւմարգա սաթըճը՝ սը տըր:

— Տիմէք գըղգարընտաշընըղ օյան վէ սիզէ պէնզէեէն գատըն ալէյհինտէ պուղղ ու ատավէթինիզ վար տըր:

— Հէմ էգճան ու տիւ պո զղ ու ատավէթիմ վար տըր:

— Պէն տէ էօյլէ:

Բօգամպօլ, իշպու պիր իքի քէլիմէեի սօղուգ գան իլէ թէլէֆիւզ իթտի:

— Սի՛գ մի:

— Եվլէթ, պէն:

— Լաքին սիզէ նէ՛ եաքմըշ տըր:

— Պէն քէնտիսինի չօգ զիեատէ սէվմիշիմ տիր:

— Եյ օ՛:

— Պէնի աեագլարը ալթընա ալմըշ տըր:

— Ոնլաեօրում:

Գատըն պու արա միւթէֆէքքիւր պիր հալքէսպ իտէրէք:

— Տիմէք, օնա գարշը պուղղ ու ատավէթինիզ վաք տըր, տէյի թէքրար իթտի:

— Հայ հայ:

— Եկէր օնտան, պէնիմ՝ վէ սիզին ինթիգամընդը ալմանըղը թէքլիֆ իտէրսէմ, դապուլ իտէ՞րմիսինիզ:

— Էվվէթ, զիրա քէնտիսինի սէվմէեիպ, թահգիթ իտէրիմ, հալպու քի պու տէտիկինիզ ինթիգամըն ախըը նաւըլ դապիւ տիր:

— Պէն սիզէ եարտըմ վէ խըզմէթ իտէրիմ:

— Սահի՞հ մի:

— Նամուսոյմ հագգը իշին սէօլլէեօրում:

Մէրգումէնին սիմասընտա պու աղա զալիմաքնէ պիր մէսէրուրէթ, վէ ալէսսէվիէ տօնուգ օլան կէօղլէրիմտէ ֆէվգէլատէ պիր բարլագլըգ հուսուլէ կէլտի:

Բօգամպօլ, Պուրասը սիզին էվինիզ տիր, լսթէտիկինիզ կիպի րահաթ իտէպիլիրսինիզ:

Հալպու քի կէնճ գատըն՝ պու սէօղիւ լաթիֆէ զանն իտիպ, նէվիմա շիւպհէ իլէ եիւզիւնէ պագտըղը հալտէ:

— Թէքրար իտիեօրում քի, պուրասը սիզին էվինիզ տիմէք տիր: Խըզմէթ քեարըմ սիզէ չալըշաճագ տըր վէ պէն տէհէր կիւն սիզի կէօրմէեէ կէլէճէեիմ, տէտի:

— Կիտիեօ՞րմուսունուզ:

— Էվվէթ:

— Սիզ պուրատա իգամէթ իթմէ՞ղմիսինիզ:

— Խայր, լաքին պու տաիրէ պանա ախտ տիր:

— Տիմէք սիզ զէնկինսինիզ:

— Հէր այ շաբգանըղը եիրմի ֆրանգլըգ սիքքէլէր իլէ տօլտուրաճագ տէրէճէտէ զէնկինիմ:

Պատէհու Բօգամպօլ, աեաղա գալըղպ, կէնճ գատըն իլէ թօգալաշտըղը սըրատա:

— Ալլահա ըսգարլատըգ, եալըն կէօրիւլիւրիւզ, տէտի, վէ մուսխիարէն իշ օտատա պուլունան խըզմէթ քեարընա խիթապէն:

— Պու գատընա, հէր իսթէտիկինի վերէնէքսին, լաքին տիշարը չըգմաւընա միւսաատէ իթմէնէնէքսին, պուռնաւ տօլանը մէսուլսուռն, տէյի պէեան իյլէտի:

Խըզմէթքեար թէվազու իթտի, Բօգամպօլտա տիշարը չըգըպ, արապասընա ըաքիպ օլտու:

Պիր չարեէք սաաթ սօնրա մարքի տը Շամրի օթէլինէ մուվասըլէթլէ, սըր Վիլիամսըն օտասընա չըգտը:

Օլէսնատէ եարը կիճէեի իբի սաաթ կէչմիլ օլուպ, լաքին քէօր հէնուզ ուեռուամըչ օլտուղու հալտէ, սապըրսըզլըզլա Բօգաւպօլա պէքլէմէքտէ իտի: Մէրգուժ, չակիրտինին սէօղլէրինտէն վէ վէրտիկի մալիւմաթտան օլտէրէնէ միւթէէսսիր օլմուչ իտի քի, սայքի տօլանըսըլլա Գօնսէքսիօնա աչըգ օլմուչ օլտուղու ճիհէթլէ, անըն իլէ Բօգամպօլ միւսանընտա ճէրէեան իթմիլ օլան միւքեալէմէսինն իթիճէսինի անլամագ արգուսինտէ պուլունմագտա իտի: Հալպուքի Բօգամպօլ կէլտիկինտէ, ատէթա պիր թէաթրօ սեռնճուսու մագամընտա տավրանմագ, վէ րօլունու օլ վէճհլէ իճրա իյլէմէք իսթէտիկինտէն՝ վագը օլան զարիպ թէսատիւֆինտէն էվվէլէմիրտէ պահս իթմէտի: Անճագ Գօնսէքսիօն իլէ վուգու պուլմուչ օլան միւքեալէմէսինի, վէ անըն գալպինտէ հուսուլէ կէլէն թէէսսիրաթը նագլու պէեան իյլէտի:

Սըր Վիլիամս նէթիճէի վագըատան ֆէվգէլատէ մէմնուն օլտու:

Բօգամպօլ, քէնտի մուվաֆֆագըյեթինտէն քէօրիւն քէյֆլէնտիկինի կէօրմէքլէ:

— Պաւպալըգ, իգըրար էթքի, սէն վագթիյլէ Պուժիւ վալտա, մատամ Ժանն տը ֆէրկազըն գարչըսընտա պու տէրէնէ աչգ ու ալէտգա մէնզարէսի կէօսթէրէմէտին, տէտի:

Սըր Վիլիամս (պաչընը սալլահարագ) Հագգըն վար տըր:

Բօգամպօլ:— Պու սապահ, մատմագէլ Գօնսէքսիօնուն իսքանիահա կիտէճէկինի, վէ անըն զայպուպէթի պիզի հալը իսթիրահաթտա պրագաճաղընը սէօյլէմէեօր մու իտիք:

Սըր Վիլիամս:— (պաչը իլէ) Էվվէթ:

Բօգամայօլ . . Իշպու պօշ վէ իսթիրահաթ վադթըմըղտա
Պադգարաեը տախի տիւշիւնէպիլէճէկիմիդի տէրմիեան իթ-
մէեօր մու իտիք :

Քէօր . . (պաշը իլէ .) էվվէթ , էվվէթ :

Բօգամայօլ . . Քէշֆ էթ պադալըմ պիր ազ էվվէլ քիմի
րասթ կէլտիմ :

Սըր Վիլիամս . . (ուժուղարընը չէքէրէք .) Նէ° պիլէեիմ ,
տիմէք իսթէտի :

Բօգամայօլ . . Պադգարաեա թէսատիւֆ իթտիմ :

Քէօր սարսըլտը , վէ պատէհու թաշըն իւզէրինէ ,

— Լաքին պու սապահ սէն , անըն իչին Բարիստէ տէյիլ
տիր տիեօրտուն , տէյի հաղտը :

— Տօղրու տուր :

— Օ հալտէ° . .

— Օ հալտէ եինէ քէնտիսինէ րասթ կէլտիմ :

— Անլամահօրում :

— Տիմէք իսթէեօրումքի , Պադգարանըն զայրը մէշրու
գըպգարընտաշը օլան վէ պիր տամլա սուեուն տիկէր պիր
տամլա սուեա պէնզէտիկի կիպի Պադգարաեա պէնզէեէն
պիր գատըն կէօրտիմ :

Պու սուրէթլէ Բօգամայօլ՝ Բէպէգաեա թէսատիւֆ իթ-
տիկինի , վէ մէրգումէեի նէվիմա սէքուէսթըօ ալթընա ալ-
մըշ օլտուղունու հիքեաեէ իթտի : Մէրգում սէօղիւնիւ իլէ-
րի կիօթիւրտիւքճէ , քէօրուն եիւզիւնտէ վէ կէօղլէրինտէ
նէվ պէ նէվ զարիպ վէ ֆէվգէլատէ հալլէր զուհուրա կէլ-
մէքտէ իտի :

Բօգամայօլ , իշպու հիքեաեէսինէ շու սուրէթլէ խիթամ
վէրտի :

— Պու գըղտան նէ° թարղտա իսթիֆատէ իտիլէճէկինի
պիլմէմ , հալպուքի սէն ագիլ պիր քիմսէ օլտուղուն ճիհէթ-
լէ , սէնին , պու խուսուստա իսթիֆատէ իթմէք չարէսինի պու
լապիլէճէկինի միւլահաղա իլլէտիմ :

— Բէք էյի , բէք էյի :

— Շիմտի սէն պու գըզը նէ՞ եաբապիլիբոն :

Քէօր՝ պաշընը իբի էլէրի տէրունինէ ալըպ, ուզուն միւտտէթ տէրեաի թէֆէքքիւրաթա տալտը, վէ պու միւտտէթ զարֆընտա շակիրտի սէօզ սէօյլէմէկէ ճէսարէթ իտէմէտի :

Նիհանէթ բէօր՝ գալէմի էլինէ ալարադ թաշըն իւզէրինէ :

— Սէվկիւիւ օլլում, կիտիպ րահաթճա եաթապիլիբոն, եարըն սապահ պանա կէլ, սանա ճէվապըմը վէրիբիմ տէյի եազտը :

— Չարէ պուլտունո՞ւզ մու :

— Էվվէթ, պուլմագ իւզրէեիմ :

.....

Մարքի տը Շամրի՝ սապրգ ամիրինին նասիհաթլարընա միւթի օլտուղու ճիհէթլէ, տաիբէսինէ չըգտը, վէ Գօնսէքսիօնուն մէքթուպլարընը հըֆգ իթտիքտէն սօնրա եաթաղընա եաթտը, իրթէսի կիւն սաաթ տօգուզտա սըր Վիլիամս օտասընա կիթտի : Քէօր օ կիճէսի ուեուսուշ օլմաեըպ, րօպ տը շամպըսընա սարըլարագ եաթաղը իւզէրինտէ օթուրմուշ, վէ թէֆէքքիւրաթլա վագթընը կէչիւրմիշ իտի :

Բօգամպօլ .- Օհօ՛, ամճա, բէք զիեատէ տիւշիւնմիւշ օլմալըսընը :

— Էվվէթ :

— Արատըղընը չարէեի պուլտունո՞ւզ մու :

— Էվվէթ :

Քէօր .- (եազարագ .) Պագգարա նէ՞ վագըթ ափտէթ իտէճէք տիբ :

— Սէքիգ կիւնտէն պուրատա պուլունաճագ տըր :

— Էմի՞նմիսին :

— Սայքի էմինիմ :

— Բէք էյի :

Պատէհու Բօգամպօլ՝ Սըր Վիլիամսըն թաշը իւզէրինտէ չու ճիւմէեի օգուտու . «Տույղուլու, աթէչի վէ ազաճըգ տէ-

լիճէ պիւր տէլիգանլը պուլմագ լագըմ տըր քի, մատամ գօն-
թէս Արթօֆա ճիտտէն աշըգ օլապիլսին: Պիւ քէրրէ պու
ատէմպուլունուր իսէ, զանն իտէրիմքի Պագդարա ֆէնա տա
գըգալար կէշիւրէճէք տիւր:

Րօգամպօլ: Հէ՛ հէ՛, զանն իտէրիմքի տէրք իտիւօրում,
Իսթէնիլէն տէլիգանլըբա կէլինճէ, պու պապտէ պիւր էֆ-
քեարըմ վար տըր: պունտան տօղլուճա գալգըպ վիգօնթէս
Ֆապիէն տ'Ասմօլ իլէ թաամ իթմէկէ կիտէճէեիմ:

Րօգամպօլ, իշպու իֆասէսինտէն սօնրա, սըր Վիլիամատան
մուֆարագաթ իթտի:

42

Րօգամպօլուն, զըգգարընտաշընըն էօյլէ թաամրնտա հա-
ղըր պուլունմագլա իւմիա իթտիկի խուսուսու օրատա իս-
թիհալ իտէպիլէճէկինի իյմաէն սըր Վիլիամատա սէօյլէտիկի
սօն սէօղլէրի իյգահ իշին, պիւր կիւն էվվէլ, տօն ժօղէնին
ճէնաղէ ալաեընտան հիյնի ավտէթլէրինտէ, քէնտիսիլլէ է-
նիշթէսի վիգօնթ Ֆապիէն տ'Ասմօլ արասընտա ճէրէեան իթ-
միշ օլան միւքեալէմէնին պաղը քէլիմէլէրինի խաթըրա պը-
րագմագ լագըմ տըր:

Րօգամպօլ, քէնտի խամինին վէֆաթընտան տօլաեը կէօ-
եա թէէսսիւֆամիլ պաղը սօղլէր սէօյլմէքտէ իքէն, վիգօնթ՝

— էյի խաթըրմա կէլտի, Րօլանը խաթըրլաճըսըն, տէ-
եի սօրտու:

— Տօսթուն Րօլան տը Գլահէի՞մի :

— Էվվէթ :

— Զանն խտէրսէմ սէյեհահաթ իտիեօր : Անտրէ պարօնն տը Շամրի հագգընտա հիսս իտիպ , ֆագաթ մագսէտինէ երլմէմիշ օլտուղու մուհապպէթի շէտիտէսինտէն քէսպի ի-ֆագաթ իթմէք իւզրէ Ալմանիաեա կիթմիշ իտի :

— Ալմանիատան ալտէթ իթտի :

— Նէ՞ վագըթ :

— Պու սապահ :

— Վա՛յ :

— Հաթթա շու մէքթուպու տա քէնտիսինտէն ալտըմ . Պապիէն , իշպու սէօզիւ արասընտա Րօգամպօլա պիր մէքթուպ վէրտի քի , մէալի շունտան իպարէթ իտի :

«Աղիզ տօսթուլմ , սէնին ըէսմի իզտիվաճըն էսնասընտա հէնուզ մանէն խաթթա պուլունտուղումտան , ըէսմի մէգքիւր-տէ հագրը պուլունաճագ գատար ճէսարէթի հաիզ օլամա-տըմ , վէ սէնինլէ վէտալաշմագսըզըն Ալմանիաեա կիթաիմ , իմտի մուվասըլէթիմ պիր սաաթտան պէրու օլտուղու հալտէ , տաիմի վէ խուսուսիյլէ շիւքրանկիւզարանէ տօսթլուղումու թէէմին իշին թարաֆընա պու մէքթուպու եսղմաեա միւսա-րաաթ իյլէտիմ :

«Եարըն պէնի , մատամ վիգօնթէս ա՛Նսմօլա թագտիմ իլէ , պէնիմ իշին պիր զիեաֆէթ քէշիտէ իյլէմէքիկինի ըէ-ճա իտէրիմ :

«ՐՕԼԱՆ ՏԸ ԳԼԱԵԷ»

Րօգամպօլ , մէրգուլմ կէնճ հագգընտա քէնտիսինին պիր կէօնա իհթիեաճը օլաճաղընը մէմուլ իթմէտիկինտէն , ֆի-թուրսուզճա ,

— Ղալիպա քէսպի իֆագաթ իթմիշ օլմալը , տէտի :

— Մէմուլ իտէրմիսին :

— Ալտէթինէ վէ տօսթլարընա մէքթուպ եագտրղընա պագըլըրսա , պու խուսուս իհթիմալ տըր , զիւա եիւրէք ա-ջըլարը թաշըեանլար պու կիպի մէքթուպար եագմագլար :

Բողամպօլ պու սըրատա գիհնի տիկէր խուսուսաթ իլէ մէշղուլ օլտուղու ճիհէթլէ, Բօլան հագգընտա ֆաղլա պիր սէօղ իրատ իթմէտի. իրթէսի սապահ, պէեան իթտիկիմիզ վէճհլէ, Բօլանըն մէքթուպունու խաթըրլահարագ, սէրիան վիգօնթէս տ'Ասօլուն նէգտինէ կիթտի.

Բօլան պու արա կէլմիշ օլուպ, Ֆապիէն քէնտիսինի թէ- նէֆֆիւս տաիրէտինէ կէօթիւրմիւշ օլտուղու ճիհէթլէ, Բօ- գամպօլ քէնտիլէրինի օրատա պուլտու.

Ֆապիէն՝ Բօգամպօլուն կէլտիկինի կէօրմէսի իւզէրինէ,

— Էյի վագըթտա կէլտին, Բօլանըն հիքեանէսինի սէն տէ տինլէեհէճէքսին. կիւզէլ պիր հիքեանէ տիր, տէտի.

Սախթէ մարքի. (Բօլանըն էլինի սըգարագ.) Նէ՞ տիր.

— Տիւն պանա, աշըգ օլան քիմսէլէր տօսթլարընա մէք- թուպ եագմաղար տի՞մէեօր մու իտին.

— Էվլէթ, պէնիմ էֆքեարըմ պու տուր.

— Էֆքեարըն եանլը տըր.

— Սահիհ մի.

Բօգամպօլ՝ Բօլանա պաղ տը. Մէրգումտէլիպանլը, զա- եէթ թասալը վէ մահգուն կէօրիւնմէքտէ օլմասըյլա, Բօ- գամպօլ.

— Եանլը՞ եօրմուեում, աղիպիմ, սիզ էլան աշըգմըսը- նըզ, տէյի սիւալ իթտի.

— Թէէսսիւֆ իտէրիմքի...

Ֆապիէն. (կիւլէրէք.) Անճագ պու տէֆա Անտրէանը սէվմէեօր. Ղալիպա պու եէնի մօտա օլմալը, պիր քէտէր պրագըլըպ տիկէր քէտէրէ կիտիլիեօլ.

Անէօլէքի Բօլան՝ սէյեահաթ իթմէքլէ, վէ Ալմանիա օր- մանլարընտա իճրաի թէնէզղիւհ վէ Ալման լօգանթալարընտա թէնազիւլ իյլէմէքլէ, տիւշար օլտուղու ֆէնալըզ թատիլ իյ- լէմէք իւզրէ, մէյեուս վէ միւքէտտէր գալպ իլէ, Բարիստէն մուֆարագաթ, վէ թէմամիյլէ քէպի իֆագաթ իթտիքտէն սօնրա ալտէթ իթմէկի թասսիմ իյլէմիշ իտի.

— Պու տէվա ֆէնա տէյիլ տիր.

— Շիւպէսիզ, զիրա իւշ այ դարձնաւ, իփաղաթընը պուժուշ տուր. անճաղ տէօրաիւնճիւ այլն իպթիտալնրն. տա, դալպինին պօշ օլտուղունու հիսս իթմէքլէ, սէվմէք արգուսունտա պուլունմուշ, վէ պէսպէլի պու իշէ շէյթան տա. խի դարըշտըղնտան, պիշարէ տօսթուժուզ եէնի պիր աշգ իլէ ավտէթ իթմիշ տիր:

— Պու տէփա տա պիր Ալմանա՞ մը աշըդ օլմուշ:

— Խայր, պիր Բուսիալեա:

Բօգամպօլ սարսըլտը, վէ Ֆապիէն տէ շու եօլտա սէօղիւնէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Հէնուզ թափսիլաթըմ եօգ տուր: Անճաղ աշգ տէնիլէն շէյ՝ տաիմա տիկերինէ նազլու պէեան իտիլմէք իհթիեաճընը հիսս իթտիկինտէն, Բօլան տա թափսիլաթը լաղըմէեի իթա իյլէեէճէք տիր:

Բօլան. — (Թէէսսիւֆլէ.) Պէնիմ տէ պու պապտէ թափսիլի մալիւմաթըմ եօգ տուր:

Ֆապիէն. — Ելէնի՞ եօրմուսուն:

— Խայր, սէվտիկիմ գատըն...

Մէրգուժ պու սըրաաա սէօղիւ քէսիպ, թէրէտտիւտ իտիեօր կիպի կէօրիւնտիւ. Նիհաեէթ քէլամա տէվաճլէ,

— Սէվտիկիմ գատընը անճաղ կէօրէպիլտիմ, տէտի:

— Քէնտիսինի սէվիեօր՞մուսուն:

— Էօլմէք տէրէճէսինտէ սէվիեօրում:

Բօգամպօլ. — Ալ սանա կիւզէլ պիր լուղէթ տահա:

Բօլան. — Կիւլմէեինիզ, զիրա պէն հազըզէթէն տիւշաղը իզթիրապ օլուեօրում:

Ֆապիէն. — Օ հալտէ, պիրինին խասթէլիկինտէն քէսպի իփաղաթ իթմէք իշին Ալմանիաեա կիթմիշ օլտուղուն հալտէ, տիկէրինին խասթէլիկինտէն տէ իփաղաթընը պուլմաղ իւզըէ Բարիսէ կէլտին, էօլէ՞ մի:

Բօլան. (պաշընը սալլաեարադ.) Պէն քէնտիսիլի անճաղ կէօրէպիլտիմ, փաղաթ ասլա կէօրիւշմէտիմ:

Բօգամպօլ. — Ազիզիմ մօնսիէօ, սիզ ատէմ տէյիլ, իլլա

պարուծ ֆըշըսըսընըզ, Ֆիլվազը, անճագ եիւզիւ կէօրիւմիւշ
օլան, վէ քէնտիսինէ խիթապէն հիշ պիր քէլիմէ սէօլէնիւ-
միշ օլմահան պիր գատընը՝ ուղըռնա էօլմէք տէրէճէսինտէ
սէվմէք՝ եալընըզ բօմանլարտա օգուենուլուր պիր հալ տիր:

— Էվվէթ, պու տա պիր բօման տըր:

— Էյ պս բօման օգուենապլիլը մի:

— Տուրուն սիգէ նազլ իտէեիմ, բէք սատէ վէ մահգու-
նիեթպախշ տըր: Պէն Պատ չէհրինտէն կէլիեօրում, օգա-
տընը օրատա կէօրաիւմ, Օրաեա մուվասըլէթ իտէլի չէնտ
կիւն օլմուշ օլուպ, Բարիսի թէրք իթտիկիմտէն տօլաեը թէ-
էսսիւֆ իթմէքտէ իքէն, բասթ կէլա թէսատիւֆ իթտիկիմ
ահըպպատան պիրի՝ պէնի Մէզօն տը Գօնվէրասսիօն պալօ-
սունա կէօթիւրտիւ, վէ, «Շէհրիմիզտէ գօնթէս Արթօֆ իս-
միլլէ մուգիմ օլան ղոեթթ կիւզէլ պիր գատընը սանա
կէօսթէրէեիմ» տէտի:

Բօգամպօլ, իշպու իսմի իշիթտիկինտէ, օլ տէրէճէ միւ-
թէէսսիր օլտու քի, ազ գալտը տաեանմագտա օլտուղու
սուֆրաեը տէվիրէճէք իտի, ֆագաթ Ֆապիէն պու խուսուսա
ասլա տիգգաթ իթմէտիկի կիպի, Բօլան տա սէօղիւնէ շու
եօլտա տէվամ՝ իլլէտի. — «Տօսթում օլան քիմսէ, «Պիլիլը-
միսինիզ գօնթէս Արթօֆ՝ վագթիլլէ Բարիստէ Պագգարա իս-
միլլէ ղաեթթ մաարուֆ օլմուշ տուր, Պու գատըն աշգ ու
մուհապպէթ եիւզիւնտէն պիւեիւք պիր քէտէրէ տիւլար օ-
լարագ, նէտամէթ թարիգինէ կիրմիշ, վէ գօնթ Արթօֆ՝
ֆէվգէլատէ գէնկին պիր քիմսէ օլտուղու ճիհէթլէ, անըն իլլէ
էվլէնմիշ տիր» տէտի: Իշպու գատընըն պահսընը իշիթտիկիմ-
տէ, ղաեթթ մէրագտա գալարագ պալօեա կիթտիմ, վէ
պալօտա անըն իլլէ պիր վալս օյնաեըպ, վալսըն խիթամընտա,
քէնտիսինէ մէհնուն կիպի աշըգ օլտում:

Բօգամպօլ. — (իսթիհզա իլլէ) Զաթէն պու սիգին խու-
եունուզ տուր:

Պու արա Բօլան եինէ մահգունիեթինի քէսպ իտիպ, է-
լինի գալպի իւզէրինէ վագ իտէրէք,

— Աչգ ու մուհապպէթ տէնիլէն չէյ՝ ուզուն միւստէ թ զարփընտա ինսանա սիրաեէթ իթմէհիպ, տագըգատա սիրա-
եէթ իտէր, Պիր ազ քվվէլ պէնի պարութ փըչըսընա պէնզէթ-
տիկինիզտէ հագգընըզ վար իտի, եալընըզ պիր գըղըլճըմ՝ օ
փըչըեը թութուչտուրմաեա քեաֆի տիր:

Բօգամպօլ. — Օ հալտէ աթէչտէն սագընընըզ, վէ յըմինէ-
տէն ուզագտա տուրունուզ:

Ֆապիլէն. — Հիքեաեէնիզ հէք պո՛ւ մու տուր:

— Խայր:

— Էօյլէ իսէ տէվամընա պագալըմ:

— Պալօտան չըգտըղըմտա, պաչըմ աթէչ իչինտէ կիպի
եանըեօրտու, սապահա գատար սըթմատան թութուլմուչ-
ճասընա հէրարէթ իչինտէ իտիմ, Տիվանէ օլաճաղըմ զանն
խտիեօրտում:

Ֆապիլէն. — Զաթէն սէն չօգտան պէրու տիվանէսին:

Բօգամպօլ. — Տէվամիտինիզ մօնսիէօ Բօլան տէվամիտինիզ:

— Իրթէսի կիւն, գօնթէսի թաագիպ իթմէկի, վէ հէր
նէ օլուր իսէ օլսուն, հաթթա Հէրքիւլէսին օն իքի ատէտ իչ-
լէրինի իճրա վէ ճիհանը ֆէթհ իթմէքիկիմ լազըմ կէլսէ,
էր եա կիճ քէնտիմի օնա սէվտիրմէքիկի թասսիմ իյլէտիմ:

Բօգամպօլ. — (սէօզիւ գաթթ իտէրէք.) Պէսպէլլի ճիհա-
նը ֆէթհ իթմէք իսթմէքիկիկինիզ, պունտա մէվճուտ օլտն
ճէվհէրլէրտէն միւրէքքէպ կիւզէլ պիր կէրտանլըգ եաքա-
րագ, նիչանէի աչգ ու մուհապպէթ օլմագ իւզրէ քէնտիսինէ
թագտիմ իթմէք իչին տիր:

Բօլան. — (հիքեաեէեէ տէվամէն.) Ֆէրտասը կիւն, գօն-
թէսէ թէսատիւֆ իթմէք իւմիտիլլէ Գօնվէրսասիօն ճիվարըն-
տա ագչամա գատար կէզտիմ, Սաաթ իւչ րատտէլէրինտէ
բօրթուգալ աղաճլարը եագընընտա մուզիգա տինլէմէեէ կիթ-
տիւ, սաաթ պէչտէ գօնթէսին մուգիմ օլտուզու Օթէլ
տ'Անկիլթէրտէ թաւա իթտիմ, Ֆագաթ օ սապահ պուգա-
տընըն Պատ շէհրինտէն կիթմիչ օլտուզունու քէմալը մէյեու-
սիեէթլէ խապէր ալտըմ:

— Շիւղահէսիգ Բարիսէ միւթէվէճճիհէն հարեքէթ իթմիշ
օլաճագ տըր :

— Խայր , Հայտէլպէրկէ կիթմիշ . . .

Բօգամպօլ .- Էյ սիգ Հայտէլպէրկէ կէլտինի՞ց մի :

— Հայ հայ :

— Քէնտիսինէ եէնիտէն թէսատիւֆ իթտինի՞ց մի :

Բօլան .- (միւթէքէպպիրանէ .) Եալընըզ թէսափիլֆ իթ
մէք տէյիլ , հաեաթընը պիլէ գուրթարտըմ :

Բօգամպօլ .- (սէօզիւ գաթթ իտէրէք .) Աֆվ ինէրսինիգ ,
հիքեաեէտէ բէք իլէրի վարմազտան էվվէլ պիր իյզահաթ
իսթէրիմ , Գօնթէսին հաեաթընը՞մը գուրթարտընըզ :

— Էվվէթ :

— Պիր ազ էվվէլ քէնտիսինի անճագ կէօրմիւշ օլտուղու-
նուղու , վէ քէնտիսիյլէ հիշ լադրրաը իթմէմիշ իտոնկինիզի
պէեան իտիեօրտունուզ , տէյիլ՞մի :

— Տօղրու տուր :

— Իշթէ պու դարիպ :

Ֆապիէն .- Պէն պու իշտէ շունու անլաեօրում՞քի , տօս-
թում Բօլանըն ճիննէթի՞ եալընըզ պիր խուսուսա միւնհասըր
օլան տիվանէլիքլէրտէն տիր :

Բօլան՝ ումուզլարընը չէքէրէք ,

— Պաշըմա կէլէնի իջիտիրսէն , անլարսըն , աէտի :

Ֆապիէն սէօզիւ քէսէրէք ,

— Շիմտի կէլ թաամ իտէլիմ , թաամտան սօնրա սէր-
կիւզէշթլէրինին հիքեաեէսինէ տէվամ իյլէրիզ , տէյի պէեան
իթտի :

Պէօյլէճէ Ֆապիէն՝ Բօլանըն գօլթուղունա կիրտի , վէ Բօ-
գամպօլ , շու եօլտա միւլահազա իտէրէք , մէրգոււմարըն ար-
գասը սըրա կիթտի . — «Սայքի ալթը այտան պէրու քէնտի-
մի ույգուտա դանն իտիեօրում , Բիւեա իչինտէ պուլունուր-
ճասընա հէր խուսուս մուվաֆֆադըլիէթտէ դարար դըլլ-
եօր , վէ հէր նէ չէյի թէմէննի իտիեօր իսէմ , թէմէննի իթ-
տիկիմ վէճհլէ հուսուլէ կէլիեօր , Սըր վիլիամս վէ պէն :

Պագագարաեը մէճնունճասընա սէվեճէք պիր տէլիգանլը արա-
եօրտուգ. զսթէն անը սէվմէքտէ օլան օ տէլիգանլըեը տէր-
հալ պուլտուգ. Էկէր շէյթան պանա իթտիկի խըզմէթլէրին
միւքեաֆաթընը թալէպ իտէճէք օլսա, քէնտիսիյլէ պիւեիւք
պիր հիսաղըմըզ օլաճագ տըր.:

Թաամտան սօնրա վիգօնթ Ֆադիէն տ'Ասմօլ՝ սախթէ
գայնը Րօգամպօլ վէ տօսթը գատիմի Րօլան տը Գլաեէ իլէ
պիրիքտէ թէքրար թէնէֆֆիւս օտոսընա կիթտիլէր.:

Էսնաի թաամտա Պագագարատան ասլա պահս օլունմատը.:

Ֆապիէն. - (միւսաֆիրլէրինէ սիկարա թագտիմ իտէրէք,
Րօլանա.) Աշգ ու մուհապպէթէ տաիր օլան հիքեաեէնին տէ-
վամընը իսթէրիգ.:

Րօգամպօլ. - Պէն տէ, անճագ կէօրէպիլմիշ օլտուղունուգ
պու գատընըն հաեաթընը նա՞րը գուրթարմը իտուկինիզի
անլամագ մէրագընտաեըմ.:

Ֆապիէն. - Խուսուսա սէնինլէ ասլա կէօրիւշմէմիշ օլան
պիր գատընըն.:

— Աֆվ իտէրսինիզ, արամըգտա սէքիգ օն քէլիմէ թապ-
թի իթմիշիգ տիր.:

— Էօմրիւնիւ գուրթարտըղըն վագըթ մը արանըգտա
պազը քէլիմաթ թաաթի օլունտու.:

— Խայր, վալս օյնատըղըմըզ վագըթ.:

Իքի տէլիգանլըյար կիւլիւշտիւլէր. Րօլան տա.:

— Կիւլմէեինիզ. պէն քէնտիսինի պալօտա տախի գուր-
թարտըմ, զիրա հէր նասըլսա օեուն էսնասընտա պաեըլտը,
վէ պէնիմ զայրէթիմլէ աեըլտըմ.:

— Պայկընըզը կէշտիքտէն սօնրա սիգէ թէշէքքիւր իթ-
տի՞ մի.:

— Պէն օ արա պալօտան կիթմիշ իտիմ.:

Րօգամպօլ. - (Ֆէվգէլատէ թէաճճիւպ հալի կէօսթէրէւ
րէք.) Իշթէ պու զարիպ, էսկի գէմանըն պիր թագըմ՝ աճիպ
թապիեաթըլը ջըպպիլէրինտէն պահս օլունուր. հալպուքի
տօսթումուգ պունլարտան տահա զարիպ չըվալիէ իմիշ քի.:

գուրթարարը զատընըն թէչէքքիւրինէ պէքլէմէքսիզին . քէմալը նէզաքէթ իւզրէ սիվիշիպ կիթմիշ :

— Ափվ իտէրսինիզ, պէն քէնտի հիւսնի ըիզաւա սիվիշիպ կիթմէտիմ, իլլա պէնի թարտ իթտիլէր :

— Օհօ :

— Պու պիր հիքեաեէ տիր :

— Նազլէթ պազալըմ, պէն պու հիքեաեէեի պիլմէք իսթէրիմ :

Բօլան իսկէմլէսինտէ օթուրտուգտան սօնրա, շու եօլտա իֆատէեէ տէվամ իլլէտի :

— Պաօնուն իրթէսի կիւնիւ գօնթէս՝ Պատէն շէհրինտէն հարէքէթ իթմիշ իտի : Պու գատըն օրատան զէվճի իլէ պիրլիքտէ Հայտէլպ'ըկէ կիթմիշ իտի : Իմտի պէն տէ տէրհալ Հայտէլպէրկէ միւթէվէճճիհէն եօլա չրգտըմ, օ ագշամը վասըլ օլտում, վէ օթէլտը Բրէնս-Գարլտա, գօնթուն, Ֆրանգֆօրթա կիթմիշ օլտուղունու խապէր ալտըմ, լաքին գօնթէս՝ շէհրտէն պիր չարեէք ֆարսախ ուզադտա Նէքքար նէհրի քէնարընտա կիւզէլ պիր խանէտէ գալմըշ իտի : Անըն տախի, զէվճինին ալտէթինէ ինթիզարէն պիր այ գատար օրատա իգամէթ իտէճէկինի թահգըգ իլլէտիմ : Գօնլի Արթօֆ, պազը խուսուսի իշլէրի իշին էվվէլա Ֆրանգֆօրթա կիթմիշ, օրատան տախի Պէրլինէ ազիմէթ իտէճէք իմիշ : Եալընըզ պիր վալս սրրասընտա իսթիհսալ իթմիշ օլտուղում թաւսիէ իւզէրինէ գօնթէսին նէզտինէ կիտէմէզ իտիմ, անճադ պախթա վէ միւստիտ պիր ֆըրոթա ինթիզարէն սապը իթմէկէ գարար վէրտիմ :

— Գէնտինի թադտիմ իթմէք իշիօն մի պէքլէմէեէ գարար վէրտին :

— Խայր, օնա ըասթ կէլմէք իշին :

— Մուվաֆֆադ օլտուն մու :

— Շիմտի անլարսըն, դ :

— Հայտէլպէրկ գաբուլարընտա քիւշիւք պիր ալման օթէլի պուլտումքի, պունտա մէքթէպ շափրտանը թապմ

իթմէքտէ իտիլէր: Անլէր իլէ պիրլիքտէ օթուրուպ, սուֆրա-
լարընտա թաամ իթտիմ:

«Իշպու օթէլտէ քիրալատըղըմ օտանըն բէնչիրէսինտէն,
մաշուգէմին պէտաղ խանէսինի կէօրիւետրտում: Իւչ կիւն
սօնրա, պու գատընըն, հէր կիւն սաաթ իքիտէ տէշարը չըգ-
տըղընը թահգըգ իթտիմ:

— Եաեա՞մը տիշարը չըգըետրտու:

— Խայր, կիւզէլ պիր սանտալը պուլունուպ, պունուն
իլէ չըգաետրտու: Սանտալը իքի սագալլը վէ սէրթ չէհրէլի
գաղաղլար գօմանտա իտիպ, զալիպա պունլար էֆէնտիլէրի
թարաֆընտան, պիշարէ գատընըն նէգտինտէ զընտան մէ-
մուրու մագամընտա պրագըլմըչլար իտի:

Փապիէն սօն քէլիմէլէրի՛նչիթտիկինտէ, ումուզունու չէք-
տի: Պատէհու,

— Տօ՛սթում, պի՛լմէետրմուսուն քի, գօնթ քէնտի զէվճէ-
սինէ ֆէվգէլատէ աչըգ օլմուշ տուր:

— Խուսուսա քի, գըսգանճլըղը տա վար տըր:

— Վէ զէվճէսի տէ քէնտիսինի տէրէճէի նիհաեէտէ սէվէր:

Րօլան սուրաթընը էքշիթտի: պունունլա պէրապէր իֆա-
տէսինէ չու եօլտա տէվամ իյլէտի: — Գօնթէս նէհրտէ իքի
ֆարսախ գատար աչըլմագտա օլուպ, պաղէն սահիլէ էնէր,
վէ տօլաշարագ չիչէք թօբլար իտի: Չօգ տէֆա տա րէֆա-
գաթընտա կէնճ պիր գըգ պուլունուր իտի: Պէն, սէքիգ կիւն
մէթէպ թալէպէսի գըեաֆէթինէ կիրիպ, սահիլ իւզէրինտէ
պուլունտում:

— Սահիլէ էնտի՞մի:

— Էվվէթ, պիր տէֆա էնտի:

— Քէնտիսինի կէօրի, շտի՞ն միւ:

— Խայր, գալպիմ՝ օլ տէրէճէ չարըետրտու քի, ճէսա-
րէթ իտէմէտիմ: Եալընըգ սէլամլատըմ, սէլամըմա մուգապէ-
լէ իթտի իսէ տէ, զալիպա պէնի թանըեամատը: Իրթէսի
կիւն, այնի վագըլթտա սահիլտէ թէքըալ պէքլէտիմ, վէ սան-
տալըն կէլտիկինի միւշահէտէ իյլէտիմ:

— Եյ, գօնթէսի՞»

— Թագիի գօնթէսի տէ կէօրաւմ, Հա՛վա, բիւզկեարը իտի, վէ գազադար տա քիւրէք չէքէճէք եէրտէ եէլքէն աչ-մըջար իտի, Պօւ սուրէթլէ սանտալ՝ ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ իլէրլէմէքտէ օլուպ, կեահ սահիլէ եադլաշմագտա, կեահ սահիլտէն ուզադլանմագտա իտի:

Բօգամպօլ... Եյի եա՛, պու գազադար նասըլ թալֆա-լըգ Խաէպիլիլէր:

— Պէն տէ պիլմէմ, չիւքի բէվիչի հալտէն՝ եիւզմէք պի-լէ պիլմէտիլլէրի անլաշլլեօրտա: Ֆիլվագը սանտալ թէրս տէօնիւպ, պուսլար նէվիմա տէհչէթէ տիւշար օլարադ, մա-տամալարընըն պօղուլմագտա օլտուղունու պիլ արա ունուլ-տուլար: Համա օլտուն քի պէն հագըր պուլունուօրտում, Հէ-ման էլպիսէմի չըգարըպ, նէհրէ աթըլտըմ, վէ պիլ պաշըն սալարընտան գաՎրպեըպ, մաշուգէմի, թամ պօղուլաճաղը սըրատա գուլթարտըմ:

— Աֆէրի՛ն:

— Ղաեթ չիտտէթիլի օլան ագընթըեա գարշը պիլ միւտ-տէթ ուղրաշարգտան սօնրա, գօնթէսի, պայկըն ֆագաթ պէրհանաթ հալտէ սահիլին իւզէրինէ վազ իթտիմ:

— Եյ գազադար:

— Դազադար սանտալլարընա տէօնիւպ պօշալթմաեա մուվաֆֆադ օլտուլար, վէ եէլքէնլէրինի թօրսեըպ, այնի վագըթտա քիւրէքլէ սահիլէ հանաշտըլար: Պատէհու պայկըն օլան գօնթէսի գաբըպ սանտալա վազ իթտիլէր, վէ պէնի «էլամլատըգտան սօնրա, ագընթը սահէոլնտէ աՎտէթ իլէ-տիլէր, Իքի սաաթ սօնրա, գօնթէ» հագըրտա խապէր ալ-մագ իւզրէ խանէսինէ կիթտիմ, գազադարտան պիլի գա-բուեու աշըպ պէնի թանըտըղընտան գաբուեու եիւզիմէ գաբաաը:

— Իշթէ պու թէրպիեէսիլլիք:

— Իրթէսի կիւն, գօնթէս պիլ թէշէքքիւրնամէ իլէ ճէ-վապ վէրիլ իւմիտիլլէ գարթըմը կէօնտէրտիմ:

Ֆիլվագը պու մէմուլիմ տօղրու չըգտը . չէօյլէ պիր խէզ-
քիրէ ալտըմ :

«Թէզքիրէ չու մէալտէ իտի :

«Գօնթէս Արթօֆ՝ հաեաթընը Մ . Բօյան տը Գլաեէեէ
պօրճլու օլտուղունու ապա ունութմաեաճագ տըր , վէ օն
պէշ կիւնէ գատար Բարիսէ կէլէրէք , թէշէքքիւրաթընը օրա-
տա լիսանէն գապուլ իտէճէկինի մէմուլ խէր :

«Պու թէզքիրէ՝ պէնի Հայտէլպէրկտէ կէօրմէւ իսթէմէ-
տիկինի աշիքեարէն կէօսթէրմիշ տիր :

— Նիհաեէթ նէ՞ եաբտըն :

— Նէ եաբաճաղըմը տիւշիւնտիւկիւմ սըրատա , իքինճի
պիր մէթուպ ալտըմ :

— Օ մէթուպ քի՞մին թարաֆընտան եազըլըպ կէօնտէ-
րիւմիշ իտի :

— Աճամ չըվալիէ թարաֆընտան իտի : Շըվալիէ ֆա-
միլեաճա պիր իշտէն տօյաեը տէրհալ պէնի կէօրմէք իսթէ-
եօրտու , իմտի , ալգ խասթէլիկիմտէն իֆագաթըմը պուլմագ
իւմիտիյլէ օրատան հարէքէթ իթտիմ , իւշ կիւն Ֆրանշ-Գօն-
թէտէ գալտըմ , հալսու քի Հայտէլպէրկտէն հարէքէթիմտէ
նէ տէրէճէ իսաթա իտիմ իւէ , շիմտի տահա զիեատէ խաս-
թաեըմ : Գօնթէս իսէ սէքիզ կիւնտէն կէլէճէք օլտուղուն-
տան , քէնտիսինի թէքըար կէօրմէլիեիմ , վէ օ տախի պէնի
սէվմէլի տիր :

Սախթէ մարքի՝ սըր Վիլիամսըն օտասընա կիթտի , վէ քէ-
լամա ազաղլէ ,

— Աճա , միւսթէրիհ օլ , արգու օլունան տէլիգանլը պու-
լունտու , տէտի :

Քէօր .- (Թաշըն իւզէրինէ եազարագ .) Պագգարաեա ա-
շըգ օլապիլէճէք տէլիգանլը՞մը :

— Խայր , զաթէն աշըգ օլմուշ օլան տէլիգանլը :

Պէօյլէճէ Բօգամպօլ՝ կէօրտիւկիւ վէ իշիթտիկի չէյլէրի

սըր Վիլիամսա նազլիթտի։ Մէրգուժ տախի, եիւզիւնտէ մէքրուհ պիր կիւլիւմսէ հասըլ օլտուգտան սօնրա,

— Գուլտում, տինլէ, տէյի եագտը։

Ատավէթ վէ ինթիգամը քէնտիսինտէ մուզիրը պիր ֆիքը հուսուլէ կէթիրէն սըր Վիլիամսըն իշպու եէնի էնթրիգասը-նը ֆիլիհեաթտա կէօրէճէեիգ։

Սըր Վիլիամս իլէ ուզուն վէ էսրարի միւլագաթընտան իքի իւշ սաաթ սօնրա, Բօգամպօլ՝ Սիւրէզն սօգաղընտա ա-րապատան աշաղըեա էնիպ, Պագգարանըն զայրը մէշրու գըզ-գարընտաշընըն, իլք կիւնտէն պէրու օտա խըզմէթճիսինին նէզարէթի թահթընտա մահպուս պուլունտուղու տաիրէեէ կիրտի։ Բարիսին ատի սընըֆ ֆահշիլէրինտէն օլան պու գա-տըն՝ սապահլաեըն Բօգամպօլուն կիւզէլ եաթագ օտասընտա ուեանտըղընտա, ըիւեա կէօրմէքտէ օլտուղունու, վէ իշպու ըիւեասընըն տէվամ իթմէքտէ իտուկինի զանն իյլէտի։

Խըզմէթճի իշէրի կիրիպ, էվամիրի մախսուսէսի օլուպ օլ-մատըղընը սիւալ իթտի։ Կէնճ գատըն պու սիւալտէն տօ-լաեթ թէաճճիւպ իտէրէք, լաճըմ՝ տէյի ճէվապ վէրտի։

Խըզմէթքեար թէվագու իլէ աիշարը չըգտը, վէ նէֆիս թաամլարը վէ պիր շիշէ էսլի շարապը համիլ քիւշիւք պիր մասա իլէ չէնտ տագըգա սօնրա ավտէթ իյլէտի։ Իսմի րէ-պէգա օլտուղունու Բօգամպօլա պէեան իթմիշ օլան գատըն,

հայրէթի կէշտիքտէն սօնրա, քէմալը իշթիհա իլէ եէմէկինի եէմէեէ պաշլտոր: Բօգամպօլուն մուվասըլէթինտէ, ճիւղի մէրթէպէ սէրխօյլանմըշ օլմասըյլա, նէվիմաքէյֆլի պիր հալտէ իտի, հաթթա կէօզլէրի արսըզճա բարլաեօրտու: Պուգատըն էսկի էլպիսէ կիեինմիշ օլմասընա վէ պիր ազ զայիֆլէնմիշ պուլունմասընա բաղմէն, հալէա Պազգարաեա մախստուս պիր հիւսնի ճէմալտէ կէօրիւնմէքտէ իտի:

Բօգամպօլ, մէրգոււմէնին օտասընա կիրտիկինտէ, քէնտիքէնտիեէ,

— Էկէր չու տիլէնճի գարրեա գօնթէս Արթօֆուն գաշմիր գումաշլարտան մաամուլ էլպիսէսի կիեինտիրիլէճէք օլսա, հէր հալտէ ալտանըլըր, տէտի, վէ պատէհու ալէնէն, — Սապահար խայր օլսուն, նա՞շլսըն, տէյի սիւալ իթտի:

— Բէր էյիեիմ, բէք էյիեիմ, սիղին խանէնիգտէ իսթիաբահաթ իտիլիեօր:

— Սահի՞հ մի:

— Էկէր պէօյլէ պիր իգամէթկեհաշըմ օլսա իտի, սիղիէզճան ու տիլ սէվէր իտիմ:

— Իսթէտիկին եօլտա պիր իգամէթկեհաշըն օլաճագ տըր: Բէպէգա... (օեունճագ վատ օլունան չօճուգլար կիպի սատէտիլանէ մ/սէրրէթլէ.) Պո՞ւ մու տուր:

— Խայր պունուն կիպի տիկէր պիր խանէ տիլ:

Մէզպուրէ, Բօգամպօլ քէնտիսիլէ էյլէնիեօր զանն իւտէրէք, շիւպհէլի պիր նազար իլէ քէնտիսինէ պագտը:

Բօգամպօլ: Հայտէ պէնիմլէ կէլ:

— Նէ՞րէեէ:

— Քէնտի սաիրէնի կէօրմէեէ:

— Սահի՞հ մի:

— Հայ հայ:

Սախթէ մարքի՝ մէրգոււմէնին էսկի էլպիսէսի, աեագգապըսր յէ չաբգտսը՝ միւհթաճը թէպտիլ օլտուղունու անլատըղընտան, հաղըր էլպիսէ սաթան պիր մաղազատա լաղըմկէլէն շէյլէրի սաթըն ալըպ, վէ պունլարը, պիր բաքէթ իշինտէ

օլարագ պիր խըղմէթնի կէթիբիւ, թուալէթ օտասընա վաղ իթտիկինտէն, Բօգամպօլ, էլպիսէսինի թէպտիլ իթմէսինի մէրգուձէնէ նազիքեանէ պէեան իլլէտի, վէ Բէպէգա՝ չէնտ տագըգա նապէտիտ օլտուգտան սօնրա, պիթթէսատիւֆ վիճուտինէ միւքէմէլէն մուվաֆըգ կէլմիշ օլան եէնի էլպիսէլէրինի կիւրինմիշ օլարագ ալտէթ իլլէտի:

Օլ վաղըթ Բօգամպօլ՝ մէզպուրէնէ ուզունճա պիր շալ կիւրինտիբիւ, էլինտէն թուլթաու, վէ իֆպտէնէ աղազէ,

— Կէլ, աշաղըտա արապան պէքլէեօր, տէտի:

— Արապամմը:

— Էվվէթ, եաեա կիթմէքլիկինի իսթէմէմ:

— Բիւեա կէօրմէքտէ օլտուղումու զանն իտիեօրում:

Ֆիլվաղը էվին գաբուսունտա կիւղէլ պիր աթա գօշուլու, քիւչիւք պիր դուբէ արապասը տուրմագտա օլուպ, Բօգամպօլ՝ Բէպէգաեը պու արապաեա օթուրթտու, քէնտիսի տէ եանընտա օթուրտուգտան սօնրա, արապաճըեա, Բուա սիտէ Բօմք սօգալլէնա կիտիլէճէկինի իխթար իթտի:

Երիմի տագըգա սօնրա արապա քիւչիւք ֆագաթ կիւղէլ պիր էվին գաբուսունտա տուրտու:

Բօգամպօլ՝ արապատան էնիպ, գօլթուղունու Բէպէգաեա թագտիմ իտէրէք,

— Իշթէ պուրասը սէնկէն էվին տիր... վագաա պիւեիւք տէյիլ տիր... տէտի:

— Էվիմմի տիր:

— Էվվէթ, վագաա պիւեիւք տէյիլ տիր, ֆագաթ բէք պիչիլի տիր:

Պատէհու հայրէթտէ գալմըշ օլան Բէպէգաեը՝ սիեաճ վէ պէեաղ մէրմէրլէ տէօշէնմիշ օլան վէ սագսըլպը վէ սանտըղլար տէրունինէ տիքիլմիշ աղաճլար վէ ֆիտանլար իլէ թէգեին գըլընմիշ պուլունան պիր տէհիլգէ գատար կէօթիւրտիւքի պունտա կէօրիւլէն տէյիլմի քիւչիւք պիր նէրտիվէնին գատէմէլէրինտէն պիրինճի գալթա չըգըլըր իտի:

Օրատա մարքի, մէզպուրէնի, զաեթ կիւղէլճէ թէգեին

վէ թէ ֆրիշ իտիմիշ օլան պիր սալօնա կիրտիրտիկինտէն,
կէնճ գատըն,

— Պուրասը նէ՛ գատար կիւզէլ տիր, տէտի,

Սալօնտան եաթազ օտասընա կիրիլիպ, Րօգամպօլ մէր-
գումէերի պիր գանաբէտէ օթուրթտուգտան սօնրա,

— Իշթէ պուրասը սէնին եաթազ օտան տըր, տէյի պէ-
եան իլլէտի,

Մուախսարէն Րօգամպօլ չանը չէքմէքլէ, կիւզէլ պիր
պէսլէմէ գուհուր իտէրէք,

— Մատամմը չանը չալտը, տէյի սօրտու,

Մարքի -- Էվվէթ, մատամըն էլպիսէնի սօեուճագ իս-
թէեօր. պու սապահ տա մագաստարլարընը պէքլէեօր, տէյի
ճէվապ վէրտի,

Պատէհու մարքի՝ Րէպէգանըն տլնընտան էօբէրէք,

— Շիմտի սէնին խանէնտէ պուլուճուեօրսուճ, պէն արն
թըզ կիտէերիմըի սէն տէ եէրլէչէսին, տէտի,

— Կիտիեօրմուսուճուզ,

— Էվվէթ, ֆագաթ պու ագչամ ափտէթ իտէճէերիմ,
Ագչամ թամմընը սէնտէ իտէճէերիմ,

Պագգարանըն գըզգարընտաչը իւք հայրէթի կէչինճէ,
քէնտիսի իչին նէ գատար մէմուլին զայրի օլսա, եինէ պու
տնրաթ ու տէպտէպէ իչինտէ նէ եօլտա հարէքէթ իտէճէ-
կինի թայեին իթտի, Բարիս էօմրիս իլէ եաչաեան պազը սը-
նըֆլարտա, պու յիսիլու թէպէտտիւլաթը նակեահգուհուր
տէրքեար օլմուշ տուր, Սէֆիլ պիր գատըն՝ պիր կիւն էվվէլ
պիր պինանըն ալթընճը գաթընտտ իսքեան իտիպ, սուի
գասս խիւեասընտա պուլուճուտուղու հալտէ, իրթէսի կիւն միւ-
քէմմէլէն թէֆրիշ իտիմիշ իթինճի գաթտա իսքեան իտէր,
վէ պիր արապաեա մալիք օլուր,

Րէպէգա, Րօգամպօլուճ իֆատաթը ճիտտի օլտուղուճու
կէօրմէսի իւզէրինէ, — Ղալիպա էօյլէ պիր միւքէմմէլ ատէմ
պուլտումըի, քէնտիսի պէնի գաչմիր գուճաչար իլէ մու-
հաֆագա իթմէք իսթէեօր իսէ, պունա գարչը տուրմաեա

հիշ պիր սէպէպիմ եօդ տուր, տէյի միւլահազա իթտի:

Մարքի, գարունուն էշիկիննաէն հէշէճէկի էսնատէ, արգասընա տէօնէրէք,

— Պիւմիշ օլքի, սէնին խըզմէթինտէ պիր աշճը գարը, պիր պէսլէմէ, պիր արապաճը վէլքի պէյկիլին վարտըր: Շիմտիլիք Սլլահա ըսմարլատըգ, ազիզէմ, տէտի:

Պագգարանըն գըզգարընտաշը՝ Բօգամպօլուն քէնտիսինէ ալէագա իթմիշ օլտուղունա իսքեաթ օլարագ,

— Սաատէթլէ, սէվկիլիւմ, տէյի մուգապէլէ իթտի:

Բօգամպօլ՝ պատէհու եաեա օլարագ Բօմբ սօգաղընտաքի խանէտէն հարէքէթլէ, ըրթըմլարա գատար եիւրիւաիւ, վէ օրատա պիր քիրա արապասը պուլուպ, Սիւրէզն սօգաղընա վէ անտէն Բօնթիէօ սօգաղընա կիթմէք իւղրէ, իշպու արապաեա ըաքիպ օլտու:

.....

Իւշ կիւն էվվէլ տօն ժօղէնին, վէֆաթընըն թուալէթի օլտուղունա շիւպհէ իթմէեէրէք, պալօ թուալէթինի տէրուհինտէ հազըրլամագլա վէշղուլ օլտուղու խանէեէ, հիքեաեէմիլին գահրամանընտան էվվէլ տուխուլ իաէլիմ:

Խաթըրլարտա օլտուղու վէճհիէ, տօն ժօղէնիննաշը քէնտի խանէսինէ նագլ իտիլմէեիպ, օթէլ տը Սալանտըրէրաեա նագլ օլունմուշ իտի: Մէրգուսուն մահրէմի էսրար խըզմէթիսի օլան Ջամբա՝ պիւթիւն կիճէ էֆէնտիսինի պէքլէեիպ, սապահլաեըն օթէլ տը Սալանտըրէրաեա աղիմէթլէ, ֆէլաքէթի վագըաեա օրատա խապէրտար օլտու: Քէնտի քէնտիեէ,

— Օհօ՛, պէնիմ մէճհուլիւլ ահվալ շախսըմ կիւզէլ պիր րօլ իճրա իթմիշ, շիմտի իշի օլտուղ ճա անլաեօրում, տէտի:

Ջամբա՝ Բօնթիէօ սօգաղընա ալտէթինտէ, շու քիւլիւք նութգու քէնտի քէնտիեէ իտա իթտի:

— Էկէր էֆէնտիմ եաշամըշ օլտա խաթ, վէքիլխարճը օլաճագ իտիմ: Էֆէնտիմ վէֆաթ իթտիլի հալտէ, նէ՛ եաբմա-

լըեըմ։ Ասի պիր խըրսըզ օլսամ, չիմտի պսւրատա պուլունան էշեաեը սօեարըմ, ֆազաթ պէն նաժուսլու պիր առէմիմ, եախօտ առի պիր խըրսըզ գատար չօլբազ օլմազ իսթէմէմ Պուրատան սէքիզ օն պին ֆրանգ վէ պազը միւճէվհէրսթ աշըրաճազ օլսամ, վէ ախըրտա պուլունան իւշ պէյկիրի սաթսամ, զիեատէ իլէրի կիթմիշ օլո՛ւր մուեուլմ։ Պիւաքիս օն պէշ եիրմի պին ֆրանգ իշին քիւրէք ճէզասընը կէօզէ ալմալըեըմ քի, պուլուն տէեէրի եօզ տուր։

«Իմտի պէքլէմէք տահա միւրաճճահ տըր, Պունտան պաշգա տիւգ տը Սալլանտըրա՝ եէկէնի հազգընտա օլ տէրէճէ իզհարը թէէսսիւֆ իտէճէք տիրքի, տօն ժօզէնին էմէքտարը պուլունտուղումտան տօլաեը պէնի տօսթլուղունա գապուլ իթմէսի պիլէ գապիլ տիր։ Տիւգիւն տօսթլուղու իսէ, սայքի իգպալ տիմէք տիր։ Սանիէն...

Պուրաճըգտա Ջամբա սէօզիւ քէսիպ տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնտիւ։ Մուսիխարէն, քէլամընա շու եօլտա տէվամ իյլէտի։

— Սանիէն էկեր էֆէնտիմտօն ժօզէ վէֆաթ իթմիշ իսէ՝ վէ պէն տէ սէպէ գինի պիլմէեէրէք, անըն վէֆաթընա եարտըմ վէ իշթիրաք իթմիշ իսէմ, էլպէթթէ քէնտիսի պիր քիմսէեի թաճիզ վէ թաստի իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։ Հէր հալտէ պու քիմսէ, մատմազէլ Գօնսէքսիօնուլն տէսթի իգտիվաճընը արզու իտէր պիր առէմ օլմալը տըր։ Իմտի օ քիմսէնին էսւրարընը պիւտիկիմ ճիհէթլէ, պուլնտան իսթիֆատէ իտէպիլիւրիմ։

Ջամբանըն իշպու միւթալէասը օլգատար տօղրու իտի քի, մէրգուլմ, էֆէնտիսինին խանէսինտէ պիւա ֆիթուր գալըպ, իւշ կիւն գատար եառու մաթէմէ միւսթաղրազ կէօրիւնտիւ, վէ էվտէն չըգուլ կիրտիկի զէմանլարտա, գաբուճունուն էօնիւնտէն կէշլըքէն, ազիմպիր քէտէր իզհար իյլէտիկի կիպի, ճէնազէ ալաեը էսնասընտա տախի տօն ժօզէնին նաշընը մուվազգաթ մահզէնէ էնտիրտիքլէրի սըրատա զաեէթ թէէսսիւր վէ թէէսսիւֆ հալի կէօսթէրտի, վէ տիւգ տը Սալլանտըրա տախի, թէէսսիւրինտէն նաշի պաեըլմազ րատ-

տէսինէ կէմիշ օլմասընա ըաղմէն, եէկէնինին խղմէթքեա-
րընըն զէ կիպի կէօղ եաշլարը տէօքմէքտէ օլտուղունու, վէ
կիւճ հալ իլէ աեագտա տուրապիլտիկինի միւշահէտէ իլէտի:

Ջամբանըն մէմուլի վէճհիէ, կէօթէրտիկի քէտէր իլէ-
րուտէ քէնտիսինէ պէղաեթ Փայտէլի օլտպիլէճէք իտի:

Խմտի իւշ կիւնտէն պերու Ջամբա, հիւքիւմէթ թարա-
ֆընտան մէօհիբըլէնմիշ օլան տաիքէնին մուհաֆըզը թայեթն
դըլընըպ, քէնտիսինի սաթըն ալմըշ վէ էսրարընը էլտէ իթ-
միշ պուլունան շախսը մէճհուլ իւլահվալ հագգընտա խա-
պէրէրէ պէքէտիկի սըրատա, աթլարը գաեըրմասընտ վէ
հէր շէյէ նէզարէթ իթմէսինէ տէվամ իլէտի: Հալպու քի
աբատան իւշ կիւն կէշտիկի հալտէ, քիմէսնէ մէյտանա չըգ-
մատը:

Տիւգ տը Սալլանտըրէրա, Ջամբանըն միւթադպէլտէքի
վազիեթինի գարարլաշտըլմաեարագ, եախօտ շէօլլէ «էօյ-
լէեթիմ, մէրգուժու: Բօնթիէօ սօգաղընտա մուվադդաթէն
թէրք իտէրէք, օ սապահը հարէքէթ իթմիշ օլուպ, Ջամբա
իւէ, քէնտի քէնտիեէ,

— Պէլքի պու մուամէլէմ՝ ահմադըղ տըր: Տիւգ պէնի
ուշուտապիլի, մէճհուլիւլ ահվալ քիմսէ տէ մէյտանա չըգ-
մաեապիլի: Պէն եօրկունլու զուժուն պէտէլինի քէնտիլիկիմ-
տէն ալմալը իտիմ, աիմէեէ պաշատը:

Ջամբա, քէմալը էսէֆ իւզըլ իշպու միւթալէտա պու-
լունմագտա իքէն, պիր միւսաֆիր թարաֆընտան գաբու շա-
նընըն չալընալընը իշիթտի, վէ Չինկեանէ գըզը Կաւտինանըն
շէյթան զանն իլէտիկի շախսը էշիկին իւզէրինտէ միւշահէտէ
թէմէքիէ, եէլէ գատար էեթիտի:

Շախսը մէրգուժ, ամիրճէ պիր թավը իլէ,

— Եալընը՞ գմըսըն, տէյի սօրտու:

— Եվվէթ էֆէնտիմ:

Բօգամպօլ.. (Իշէրի կիրէրէք:) Դարուեու մագպուծա
գաբա, տէտի:

Ջամբա գաբուեու գաբաեըպ, սալծնա գատար միւ:

սափրինէ ըէֆագաթ իթտի : Միւսափր պ'ր գանաբէ իւզէ-
րինտէ օթուրտուգ տան սօնրա ,

— Հայտէ կէօրիւշէիմ, տէտի :

Զամբա՝ քէմալը հիւրմէթ ի զրէ անագ սչա տուրտուլ : Միւ-
սափր մէրգումա խիթապէն ,

— Սէն ադըլը պիր քիմսէսին . իմտի աղ սէօզտէն չօգ շէյ
անլարսըն , տէյի պէեան իյլէտի :

Զամբա պաշընը էյտի :

Բօգ ամպօլ .- Տօն ժօզէնին վէֆաթը հագ գընտա պանա
պպըր տօղրու մալիւմաթ վէրէպիլի՝ ըմիսին :

— Հէ՛ հէ՛ , պու նէ՞ թօհաֆ սիւսպ :

— Նէ՛տէնպ :

— Պէնալէն տահա էյի պիլտիկինիզ պիր քիյթ պանա նա՞
սըլ սօրուեօրսուենուզ :

— Աճա՛յիպ , պու նէ՞ տիմէք :

— Պէլքի տէ պէն էօյլէ զանն իտիեօրում :

— Շիմտի սէն պանա պիլտիկինի սէօյլէ :

— Տօն ժօզէ՝ Զինկեանէ կատինանըն խանչէրի տարպէսիյլէ
էօլմիւշ տիւր :

— Սօ նրա :

— Զանն իտէրիմքի խանչէրի քէնտիսինէ վէրէն տէ սիզ-
սինիզ :

— Պու սէօյլէտիկին իհթիմալտէն տիր . լաքին սէպէպինի
պիլի՝ ըմիսին :

— Վազաա սէպէպի հագ գընտա շիւպհէլի իսէմտէ , տօն
ժօզէնին էօլմէսի՝ մատմաղէլ Գօնսէրսիօն իլէ էվլէնէճէք օլ .
տուղու իչին տիր զանն իտէրիմ :

— Օ տա գապիլ տիր :

— Իմտի պու իզտիվաճ մատտէսինտէ սիզ պիր ալէթ օլ-
մուշ օլմալըսընըզ :

— Ալէթ մի :

— Լվվէթ , զիրա զանն իթմէմքի , մատմաղէլ Գօնսէրսիօն
իլէ էվլէնմէք իսթէեէսինիզ :

— Սահիհ տիր, անըն իլէ եվէնմէք իսթէեէն պէն տէ-
երիլիմ:

— Տիմէք սիզ մատմազէլ Գօնսէքսիօն իլէ եվէնմէք թա-
սավվուրունտա պուլունան պիր քիմսէեէ ալէթ օլտունուզ:

— Պու գատարը քեաֆի տիր, սէնին՝ ագըլը պիր առէմ
օլտուղունու անլատրմ:

— Օ սիզին նէզաքէթինիզ տիր:

— Պունտան գաթինազար հալը հազըրը տա բէք կիւզէլ
մուհաքէմէ իթտին: Պինապէրին պէլքի ուզաշապիլիրիզ:

Զամբա .- (քէնտիեի պահալը սաթմանա գարար վերմիշ
օլան պիր քիմսէ կիպի:) Ումարըմ, տէտի:

Բօգամպօլ .- (սօղուգ գան իլէ:) Տօսթում, էօլիւմէ մահ-
քիւմ օլան Զամբանըն հիքեաեէսինի էգպէր պիլտիկիմիզի դա-
լիպա ունուտուեօրսունուզ:

Զամբա սարսըլտը:

Բօգամպօլ .- (տէվամէն:) Վէ, իսթէտիկիմիզ հալտէ քէն-
տիսինի գաթըլկեահա կէօնտէրէպիլիր օլտուղումուզու տա
ֆիրքինիզտէն չըգարըեօրսունուզ:

Զամբա .- (մահնուպանէ:) Լաքին ումարըմքի, պէօյլէ պիր
հագգսըզըգտա պուլունմանաճագսընըզ:

— Հաթթա ալիճէնապճա տավրանաճաղըմ, զիրա պէն,
եէրինէ կէօրէ պօլ իւճրէթ վերմէկի պիլիրիմ:

Զամբա թէվազու իթտի:

Բօգամպօլ .- Սէն՝ մատմազէլ Գօնսէքսիօնուն զէվճինին
վէքիլսարճը օլմագ իսթէեօրտուն, տէյիլմի:

— Պունու տիւշիւնմիւշ իտիմ:

— Տիւշիւնտիւկիւն կիպի օլաճագսըն:

Զամբա եէնիտէն թէվազու իթտի:

Բօգամպօլ .- Անճագ պիր միւտտէթ տահա խըզմէթ քեար
օլմալըսըն:

— Բէք էյի:

— Շէօյլէքի տօսթլարըմըգտան պիրի պիզի լթաստի իթ-
մէքտէ օլուպ, նէզտինտէ պիր էմնիեէթլի քիմսէ պուլունտուր:

մագ. Խթէտիկիմիգ ճիհէթլէ, պունուն իչին պիր խրզմէթճի-
եէ իհթիեաճ վար տըր. Օ տօսթուսուզ տա Մ. տիւզ տը
Շաթօ-Մայի տիր.

— Քէնտիսիյլէ կէօզ աշնալըղըմ վար տըր.

— Օթուզ իքի եաշընտա օլուպ, սէրվէթի տէ չալընմա-
եա քիֆաեէթ իտէճէք մէրթէպէտէ տիր.

Զամբա. (արսըզճա.) Իէք էյի, օ խրզմէթ դօլայ շէյ
տիր.

Րօգամպօլ. (աեաղա դալգարագ.) Իմտի եարըն, պիր
թաւսիեէնամէ իլէ տիւզէ թագտիմ օլունաճագսըն.

— Քիմին թարաֆընտան.

— Մատմաղէլ Գօնսէբսիօն թարաֆընտան. Մէքթուպու
սննա բօսթա իլէ կէօնտէրէճէեիմ.

Րօգամպօլ օրատան Սիւրէզն սօգաղընա ափտէթլէ, թէք-
րար մարքի տը Շամրի օլտու, վէ խրզմէթքեարընա խիթապէն,

— Ժէ'րմէն, սէն արթըզ պուրատան կիտէճէ քսին, տէտի.

Ժէրմէն. (թէաճճիւպլէ.) Էֆէնտիմ, պէնի դօվուեօր-
մուսունուզ, Աճապա էֆէնտիմի աարըլթաճագ պիր հարէ-
քէթտէ՞մի պուլունտում.

— Խայր.

— Իօյլէ իսէ...

— Հաթթա մաաշընր տա իքի գաթ իտիեօրում.

Խրզմէթքեարըն կէօզլէրի բարլատը, վէ էֆէնտիսի քէն-
տիսիյլէ էյլէնիեօր զանն իթտի.

— Սէնի տօսթլարըմտան պիրինէ թաւսիեէ իտիեօրում.
Պու տօսթում բէք ճահիլ պիրի օլտուղունտան, եանընա էմ-
նիեէթլի պիր խրզմէթճի թայեին իլէ, քէնտիսինէ իսլահը
նէֆս իթտիրմէք իսթէրիմ.

Խրզմէթճի. Էֆէնտիմ, պէնի թաւսիէ իթտիկինիգ քիմ-
սէ աճապա Մ. Րօլան տը Գլաեէ՞մի տիր.

— Թա քէնտիսի.

Պատէհու Րօգամպօլ էլինէ պիր գալէմ ալարագ, աթի-
տէքի թէզքիրէեի եազտը.

«Ազիլիմ Բօլան,

«Պու սապահ սուֆրատա պուլունտուղումուզ սըրատա, սիզին զայպուպէթինիզ զէմանընտա, սէյիսինիզին, Պրա-Տիա-վօլօ նամ կիւզէլ աթընըզը պէրապէր ալարագ ֆիրար իթմիշ օլտուղունտան տօլաերէ էսէֆ իտիւօլտունուզ»

«Սիզէ պիր հէտիւէ թագաիմ, վէ պիր ճէվհէր հիպա իթմէք իսթէրիմ»

«Պու հէտիւէ, պու ճէվհէր՝ Ժերմէն իսմինտէ պիր խըզմէթքեար տրըքի, խըզմէթ իթտիկի էֆէնտիլէր իլէ պունլարըն տիլտալէրի օլան դատընլար դարչըսընտա նէ եօլտա տալրանաճաղընը պիլիւր, լաերգըյա մէթուպլար թաշըր, իճապընտա եալան սէօյլէր, պունտան տօլաերէ ասլա ութանմազ, պիր ազ քիթապէթէ մալիք տիր, չիւնքի միւլէլլիֆ օլան պիր դատընըն եանընտա խըզմէթքեարլըզ իթմիշ տիր, ինսաֆանէ չալար, վէ եալընըզ ճիտտի վագըալարտա մէքթուպլարըն մահֆագալարընը աշար»

«Բէնտիսինի սիլէ կէօնտէրմէքլէ պէրապէր, օն պէշ կիւնէ գատար մաշուգէի ճէտիտէնիզին օթէլինէ խէֆիէն կիրէպիլէճէկինիզէ իսքեաթ օլմուշումտուր, Պու կիպի վագըալար իչին զաեթ գուրնազ պիր ատէմ տիր»

«Տօսթունուզ

«ՄԱՐԻՏ ՏԸ ՇԱՄՐԻ»

Բօղամպօլ իշպու մէքթուպու աիւրիւպ Ժերմէնէ վէրտի, վէ կիտէրքէն,

— Եարըն պուրաեա թէքրար կէլմէլիսին քի, թալիմաթըմը վէրէեիմ, տէյի պէեան իյլէտի»

— Էֆէնտիմ, տօսթունուզու զաեթ մէհարէթլէ գուլլանաճաղըմա էմին օլապիլիւսինիզ»

Թամ սաաթ ալթըտա մարքի տը Շամրի, Բէպէգանըն

խանէսինէ կիտիպ, հաղար իտիւմիչ օլան սուֆրաեա օթուր-
տուգլարընտա, Բօգամպօլ,

— Ումարըմքի սէնին տօսթուն օլմագ իսթէտիկիմի ան-
լաեօրսուն, տէտի:

Բէպէգա... (դատէհինէ շամբանիա տօլտուրարագ) Զանն
իտէրիմքի, պունա հագգընըզ վար տըր զիրա վագը օլան
մուամէլէնիզ՝ մէյտանտա տըր:

— Պունտան պէօյլէ թաշըեաճաղըն իսմէ լաեըգ պիր վա-
զիեթտէ պուլունմանը իսթէրիմ:

— Սճա՛յիպ, պանա պիր ի՛սմի թախսիս իտիեօրսունուգ:

— Շիւպհէսիզ:

— Բէք էյի, եէնի իսմիմ նէ՞ տիր:

— Գօնթէս Արթօֆ, եանի Պագգարա տըր:

44

Շամրի իսմիյլէ տէ թէսմիէ օլունան մատմագէլ Անտրէ
Պրիւնօեա օլան մուհապպէթի սէպէպիյլէ վիգօնթ Ֆապիէն
տ'Ասմօլ իլէ տուէլլօ իթմիչ օլան վէ մէզպուրէնին իզտիվա-
ճընտան սօնրա, աչգ ու մուհապպէթինի ունութմագ իւզրէ
Ալմանիաեա կիթմիչ իքէն, օրատան տախի, գօնթէս Արթօ-
ֆա, եանի Պագգարաեա եէնի պիր մուհապպէթ բէյտա ի-
տէրէք ալտէթ իթմիչ պուլունան սատէսիլ Մ. Բօլան տը
Գլաեէ՝ պիր սապահ, եանի Բօգամպօլ վէ վիգօնթ վէ վի-

գօնթէս իլէ պիրլիքտէ թաամ իթմէսինտէն սէքիգ կիւնսօն, րա քէնտի տաիրէսինտէ պուլունմագտա իտի:

Մէրգուժ, Բրօվանա սօգաղընտա իգամէթ իտիպ, տաիրէսի, պէքեար տէլիգանլըլարա մախսուս կիւզէլճէ թէգեին վէ թէֆրիշ իտիլմիշ օլուպ, թաամ սալասընտա պիրչօգ սիւպչլար, սալնտա գատըն բօրթրէլէրի, թէնէֆֆիւսխանէտէ Օսմանլը, Շարգ, Հինտ թիւթիւն չիպուգլարը, վէ սիւս ու տաւրաթը սէվէն կէնճ գատընլարա վէ գըզլարա մախսուս թուալէթ օտանը պուլունմագտա իտի:

Բօլան՝ հագըգէթէն ախլապ պօզուգլուղունուն հագըգի պիր նիւմունէսի օլուպ, վագթընըն բօմանլարընը միւթալէա իթմէքլէ, իլք էօմրիւնիւ օ եօլտա կէչիրմիշ, վէ քէնտիսի կիպի ճահիլ կէնճլէր իլէ միւնասիպէթ բէյտա իտիպ, ճահիլանէ եաշմաեը թէրճիճ իլլէմիշ իտի: Պունտան գաթինագար Բօլան, քիմնէեէ գալպէն կէօնիւ վէրմիւհիպ, հագըգի մուհապպէթի թահգիր իտէնլէրտէն օլմասըլա, Բօգամպօլ իլէ Պապիէնին էօնլէրինտէ էօեիւնէրէք պէեան իթմիշ օլտուղու Պագգարա հագըգընտաքի եէնի մուհապպէթի տէ, հագըգի մուհապպէթ վէ ճիտտի պիր թէվէճճիւ հ օլմագտան գիւեատէ սըրֆ պիր թէֆախիւր իտի:

Իմտի սէքիգ կիւնտէն պէրու Բօլան, քէնտինի, տիւնեանըն էն պէտպախթ ատէմի, վէ աչգ ու սէվտաեա բէք ֆէնա սուրէթտէ թուլթուլմուշ քիմնէ կիպի ֆարզ իտէրէք, տէֆի դամիչին հէր թարաֆը տօլաշտը: Ծուժաա կիւնիւ Օբէրա թէալթրօսուընտա, կիճէլէրի մէնսուպ օլտուղու գլիւպտէ, էօլլէտէն սաաթ տէօրտէ գատար Պուա տը Պուլօնեըտա վէ Շանգէշ լիգէտէ, աթլը վէ ֆայթօն իլէ կէօրիւնտիւ: Եիրմի ահպագարաթ կէլտի, վէ պուընլարտան հէր պիրինէ, գօնթէս Ռըթօֆ հագըգընտաքի աչգ ու սէվտասընը պիլտիրտի: Բօլանըն ահլապպասընտան եալընըգ պիրի՝ մըրգուժուն իչպու եէնի աչգընտան խապէրտար տէյիլ իտի: Պուլսէ, Բօլանըն՝ վիգօնթ Պապիէն իլէ վուգու պուլան տուէլլօսու կիւնիւ շահիտիք վաղի:

Ֆէսինի իյֆա իթմիշ օլան Մ. Օգթալ օլուպ, մէրգումուն պու պապտէ խապէրի օլմամասը՝ Բօլանըն Բարիսէ ավտէթի էսնասընտա, քէնտիսինին դայպուպէթ իթմիշ օլմասընտան իլէրի կէլմիշ իտի:

Հէր նէ իսէ, զիքր իթտիկիմիզ սապահ, Բօլան, քէնտի թուալէթիյլէ մէշղուլ օլմագտա օլուպ, պու արա եանընտա պուլունան ժէրմէն նամ եէնի խըզմէթ քեարընա խիթապէն,

— Ժէ՛րմէն, Բէրինիէր սօգաղընտան նէ՞ խապէր վար տըր, աէյի սիւալ իթտի:

— Էֆէնտիմ, պու խուսուստա պէնտէնիզի իսթիճվապ իթմէնիզէ պէքլէեօրտոււմ:

— Պիտիքլերինի սէօյլէ պագալըմ:

— Գօնթուն՝ սէքիզ կիւնէ գատար վասըլ օլաճաղընա տայիր խըզմէթ քեարլարընա խապէր կէլմիշ: Գալֆալար՝ օթէլին թամիրաթ վէ թատիլաթըլա մէշղուլ օլուեօրլար:

— Էյ գօնթէն:

Ժէրմէն՝ էսրարի պիր թավը քէսպ իթտի, վէ տօտագլարընտա գուրնազճա պիր կիւլիւմէմէ հասըլ օլտու: Մուախա խարէն,

— Էֆէնտիմ, էկէր պիւսէնիզ... տէտի:

— Նէյի, տէյի Բօլան սօրտու:

— Գօնթէն՝ գօնթ իլէ պէրապէր կէլմէեէճէք տիր:

— Հէ՛, նէ՞ սէօյլէեօրտուն:

— Զաթէն օ կէլմիշ...

Բօլանըն հիսս իթտիկի հէեէճան օլտէրէճէտէ պուլունտուքի, էլինտէքի սագալ թարաղը ազ գալտը քի բարմագլարընըն արասընտա գըրըլաճագ իտի, վէ սէօղիւնէ տէվամլէ,

— Աճալիպ, գօնթէն... կէլմիշ մի... տէտի:

— Էվլէթ էֆէնտիմ:

— Քէնտի օթէլինէ՞ մի էնմիշ:

— Խայր էֆէնտիմ:

Բօլանըն մէսէրրէթ վէ թէաճճիւպիւ արթտը: Պատէհու,

— Օ հալտէ նէ՛րէեէ էնմիշ, տէյի սիւալ իթտի:

— Էֆէնտիմ, պու խուսուստա սիղէ պազը մահրէ մ չէյ-
լէր սէօյլէմէքլիկիմ լազըմ տըր :

— Սէօյլէ պագալըմ :

— Էֆէնտիմ, իֆատէլէրիմի անլամանըզ իչին, պիր մու-
գատտէմէ իլէ սէօղէ պաշլամագլըղըմա միւսաատէնիզի ըէճա
իտէրիմ :

— Սէօյլէ :

— Պէն երիմի պէշ եաշընտաերմ, վէ օլտուգճա տէեէ-
րիմ վար տըր : Պազը թէճըրիւպէլէրտէ վէ մուվաֆֆագըյ-
եէթլէրտէ տէ պուլունտում :

— Սո՞նրա :

— Մօն-Պլան պալօսունտա . . .

— Մօն-Պլան պալօսուլ նէ՞ տիր :

— Խըզմէթքեարլարըն պալօսուլ տուր :

— Բէք էյի :

— Իշթէ օ պալօտա վալս վէ լանսիէ օեունլարընտա չէօհ-
րէթ գազանմըլմ տըր : Իմտի էֆէնտիմ, տինն ագչամ,
գօնթ Ուրթօֆուն նէ վագըթ կէլէճէկինի անլամագլըղա պէ-
նի մէմուր իթտիկինիզտէ, մալիւթիւնիւզ օլտուղու վէճհլէ,
Շօսէ-տ'Անթէն սօգաղը գարչըսընտա Սէն Լազար սօգաղըն-
տա պուլունան իշպու պալօեա կիթտիմ :

— Էյ սօ՞նրա :

— Զըգան գըշ, գօնթէս Ուրթօֆուն խըտմէթինտէ պու-
լունտուղունու պանա պէեան իթմիշ օլան կէնճ վէ տիւպէր
պիր պէսլէմէեի խաթըրլատըմ :

— Պուլտո՞ւն մու :

— Շիւպհէսիզ :

— Տիմէք գօնթէսին Բարիստէ պուլունտուղունու օ սէօյ-
լէտի :

— Էվվէթ, էվվէթի կիւնտէն պէրի թէպտիլ սուրէթտէ
պուրատա իմիշ :

— Թէպտիլ սուրէթինտէ նի՞չին պուլունուեօր :

— Պուրասընը պէսլէմէ տէ պիլմէեօր :

— Հալպուքի նե՞րէտէ իգամէթ իթմէրտէ տիր .

— Բարիստէ իգամէթ իտիրօր , անճազ սօգաղընը վէ նումէրօսունու պիւմէմ . պէսլէմէ պանա պունտան զիեատէ մալիւմաթ վէրմէք իսթէմէտի , ֆագաթ ումարըմքի . . .

— Ժէ՛րմէն , էկէր պու ազշամ՝ իշպու ատրէսի պանա կէթիրիրսէն , սանա օն լուի ալթունու վէրէճէերիմ .

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , էֆէնտիմ , անճազ պէնտէնիզ մէնֆաաթ իշին զաթընըղա չալըմաեօրում .

— Եա նի՛շին պանա չալընըօրսուն .

— Իֆթիխար իշին , շէօյլէքի էկէր սիզ գօնթէսէ աչըգ օլապիրիրսէնիզ , միւֆթէխիր օլաճաղըմ .

— Էօյլէ իսէ պէն տէ օնա աչըգ օլաճաղըմ .

Մէրդում , ֆիքրինտէն տէ շէօյլէ սէօյլէմէքտէ իտի .

— Գօնթէսին Բարիսէ եալընըզ կէլմէսի , վէ քէնտի օթէլինէ էնէճէք եէրտէ Բասիտէ իգամէթ իյլէմէսի՝ հէր հալտէ թէպտիլ գըեաֆէթլէ գալմաեա սէպէպլէրի պուլունմասը իշին օլմալը տըր . Աճապա պու սէպէպլէր նէ՞ տիր . Իհթիմալ տըր քի գօնթէս պէնի սէվիեօր . . . Հայտէլպէրկտէ պանա կէօնտէրմիշ օլտուղու թէզքիրէտէ էսրարի պիր ֆիքր վար իտի . . .

Պու արա գաբունուն չանը չալընմաղլէ , մէրդումուն միւլա հազասը գաթթ օլունտու .

Խըզմէթճի .- Էֆէնտիմ , միւսաֆիրի գապուլիտէերի՞մմի , Բօլան .- Էվվէթ .

— Օ հալտէ թալիմաթընըզը պու ազշամ պանա վէրէճէքսինիզ .

— Էվվէթ .

Ժէրմէն գաբուեու աշտը , վէ ազ սօնրա թուալէթ օտասընա կէլէրէք .

— Մօնսիէօ Օգթավ . . . տէյի խապէր վէրտի .

Բօլան տէրհալ արգասընա տէօնիւպ , կէնճ տօսթունուն իշէրի կիրտիկինի կէօրտիւ .

Մ . Օգթավ պաշտան աեաղա գատար սիեաճ էլպիսէ կի-

Եինմիշ օլուպ, թավրընա պագըլըրսա, պիր միրասխորա պէն-
գէեօրտու :

Րօլան, էլինի մէրգուժա ուղաթարագ ,

— Նէ՞րէտէն կէլիօրսուն , տէյի սօրտու :

— Էեալէթտէն :

— Միրասա՞ մը գօնտուն :

— Էվվէթ , բէտէրիմին միրասընա գօնտում :

Պու սըրատա Օգթավ՝ բէտէրինին ղայպընտան տօլաեը
հասըլ օլան քէտէրինի միւպէյեին տէրքեար օլան պագըլ քէ-
լիմաթը իրատ իթտիքտէն սօնրա , ֆէյլէսօֆքեարանէ ,

— Պունունլա պէրապէր բէտէրիմ ղաեթ միւսինն իտի .
Քէնտիսի էլլի ալթը եաչընտա էվլէնմիշ օլմասըյլա , պէն ինթի-
եարլըղընըն մահուու իտիմ : Հէման սէքսէն եաչընտա օ-
լուպ , իքի սէնէտէն պէրու սայքի չօճուգուգ . հալի քէսպ
իթմիշ իտի . հէր նէ իսէ , տօսթում , պիր էվլատ իչին բէտէ-
րինին վէֆաթընտան տօլաեը աղլամագ պօրճ իսէ , միրասընա
սահիպ օլմագ տա հագգ տըր : Իմտի պէն հէմ օ պօրճու ,
հէմտէ օ հագգըլ իճրա իթտիմ , տէտի :

— Էյ նէ՞ գատար միրաս եէտին :

— Սաղլամ էլլի իւչ պին ֆրանգ իրատ :

— Իշթէ պու ալէա : Տիմէք շիմտի էվինին մուամէլաթը-
նը թէրթիպ իտէճէքսին :

— Էվվէթ , օ խուսուս իլէ մէշղուլում :

— Նէ՞րէտէ իգամէթ իտէճէքսին :

— Պէն տէ պիլմէմ . . . ալէլխուսուս գատընլարըն իսքեան
իթտիքլէրի մահէլլէտէ , եանի եա լապրիւեէր սօգաղընտա ,
եախօտ Շարթալ սօգաղընտա քիւչիւք պիր օթէլ արաեօ-
րում : Շիմտիեէ գատար միւնասիպ պիր մահէլլ պուլմատը-
ղըմտան , մուվագգաթէն Անթու սօգաղընտա պիրինճի գաթ-
տա պիր տաիրէ քիրալատըմ : Պունուն պիր ախըրը վէ պէշ
հայվանը պուլունմագտա տըր :

— Գա՛նա քիրալատըն :

— Ալթը պին ֆրանգա : Վագաա պահալը տըր , լաքին

պէն խօշնուտում: Շու վագրթտա ախրը պուլժագ՝ բէք գօլայ տէյիլ տիր:

Մ. Ոգթավ՝ շըմինէնին դարչըսընտա պիր գօլթուգլուտա օթուրտու, Օգթավ՝ բէլամա տէվամ իտէրէք,

— Միւնասիպ պիր օթէլ արամագլա պերապէր, պիր միւնասիպ տէ բէֆիգէ արաեօրում, տէյի պէհան իյլէտի:

Բօլան՝ պու բէլիմէլէրի իշիթտիկինտէ սարսըտը, վէլաբին Օգթավ՝ մէրգ ումուն ալթիւթ օլմասընա տիգգաթ իթմէհէրէք,

— Վագաա հհնուգ պիր դարար վերմիշ տէյիլիմ, վէթէաթրօ օեուենճուսընը՝ մը, տիւշէսի՞ մի, եօգսա շէհրլի պիր գատընը՝ մը բէֆիգէ իթթիխաղ իտէճէկիմի պիլմէմ:

— Ագիղիմ, սէն մէսուտ պիր տտէմսին:

— Նէ՞տէն, միրառա նաիլ օլտուղում իշի՞ն մի:

— Խայր, բիմսէի սէվմիշ օլմատըղն իշին:

— Սէվմէ՞ք մի... սէն տիվանէ՞միսին ագիղիմ, պիգչաղտա օլանլար սէվէրլէ՞ր մի, եօգսա երինէ պիրինէ տիլտատէ՞ մի օլտուն:

— Էվվէթ, ֆագալթ պու տէֆաքի աշգըմ Ոչնտրէեէ օլան աշգըմ նէվինտէ օլմաեղպ, ճիտտի վէ շէտիտ տիր:

— Նագլէթ պագալըմ, նէ՞ եօլտա շէյ տիր:

— Եէտի սէքիգ սէնէ էվվէլ ախլէագը պօղուգ գատընլար իշինտէ քէսպի շէօհրէթ իթմիշ պիր գատըն իշիթմիշմիսին:

— Եէտի սէքիգ սէնէ էվվէ՞լ մի... պու բէք էսկի պիր հիքեաեէ... իսմի նէ՞ տիր:

— Պագգարա տըր:

— Անլատըմ, պիր Բսսիալը իլէ էվլէնմիշ տիր:

— Էվվէթ, գօնթ Արթօֆ իլէ:

— Էյ օնո՞ւ մու սէվիեօրսուն:

— Էվվէթ, Էօլմէք տէրէճէսինտէ քէնտինի սէվիեօրում:

— Աճա՛յիպ. էլէր քէնտիսի իշին պու տէրէճէ մէֆթուն օլտուղունու պիլտէ, իշի Էօլլէ պիր սուրէթտէ թէրթիպ իտէրքի, եաշաեապիլէսին:

— Մէմուլ իտէրմիսին, փագաթ իփատէնտէ միւթէնա-
գըզ պիւ հալ վար տըրքի, օ տա, Պագգարաւը հէմ սէվ-
մէքլիկին, հէմատէ էօլմէք իսթէմէքլիկին տիր:

— Օ պէնի սէվմէտիկի հալտէ...

— Պու զանն ու ֆարզըն շայեանը գապուլ տէյիլ տիր:

— Նիշին:

— Զիւնքի Պագգարա հէր քէսի սէվմիշ տիր:

— Վագթիյլէ պու գապիլ իտի, փագաթ էվլի օլտուզու
հալտէ, մուհապիթինի գէվճինէ հասր իթմիշ տիր:

— Զէվճինի սէվմէսի՝ սէնի տէ սէվմէսինէ մանի օլմագ,
ֆէնտիսինէ նէրէտէ բաթ կէլտին:

Բօլան՝ բէր չօգ ահպարնա նագլ իթմիշ օլտուզու պու
հիքեաեէէի Օգթավա տա նագլ իթտի. շու ֆարգ իլէ տի-
կէրլէրի, Պագգարանըն Բարիսէ կէլմիշ օլտուզունտան, վէ
թէպտիլ գըեաֆէթ իւզրէ Բասիտէ իգամէթ իթտիկինտէն
հէնուզ խապէրտար օլմատըգլարը հալտէ, Բօլան՝ կէնճ տօս-
թունա պուրալարը տա անլաթտը:

Բօլան՝ իփատաթընը պիթիլինճէ, Օգթավ՝ էլինտէքի սի-
կարանը աթարագ:

Պիլիճմիսինքի, Պագգարա բէր լաեըզլը պիր գատըն
տըր, տէտի:

— Պիլիլիմ:

— Պանա գալըրսա, քէնտիսինին Բարիսէ կէլմէսի մահզա
սէնին իշին տիր:

— Նէ՞ տէրսին:

— Ազիզիմ, Հայտէլպէրկտէ սանա եազմըշ օլտուզու մէք-
թուպ եէտինտէ իսէ, կէօթէրիճմիսին:

Բօլան՝ մէզըիւր մէքթուպու չէքմէճէտինտէն չըգարըպ
վէրտի:

Օգթավ՝ իշպու մէքթուպու թէքրար պէ թէքրար տիգ-
գաթլէ օգուտու: Բօլան,

— Նէ՞ եաքըեօրսուն, տէյի սօրտու:

— Եազըլըշըն ըղհունու անլամաեա չալըշըեօրսում: Բու:

հու իսէ, Պազգարանն սէնի սէվմէքտէ օլմասընտան իպա-
րէթ տիր:

— Նէ՞տէն անլաեօրսուն:

— Եազըլարըն տիթըէեէրէք եազըլմըշ օլմասընտան ան-
լաեօրում:

— Օգթա՛վ... Օգթա՛վ... պէնի պիր թագըմ պիէսաս
իւմիտէրէ տիւշար իթմէք... զիրա նէթիճէսի պէնիմ իչին
բէք էյի օլմազ:

— Շիմտի սէնինէ պահսա կիրիշիրիւքի, գըրգ սէքիզ
սաաթ գատար մահպուպէնի կէօրմէք իգպալինէ նաիլ օլա-
ճագսըն:

Բօլան՝ էլինի ալնը իւզէրինէ վազ իտէրէք:

— Օ՛հ Օգթա՛վ, ագըլմը ալըեօրսուն, տէտի:

— Պահսա կիրիշիրեօրմուսուն, օնա պագալըմ:

— Մէմնունէն կիրիշիրիւք:

— Էկէր իքի կիւնտէն գօնթէս Արթօփու կէօրէճէք օ-
լուր իսէն, պանա եիրմի պէշ լուի ալթունու վերէճէքսին:

— Էկէր կէօրմէքսէ՞մ:

— Պու ագչէի սէնին էմրինէ իհայէ իտէճէիրիւք: — Հայ...
տէ էլպիսէնի կիւն տէ, շիմտիլիք Գաֆէ սը Բարիտէ թաամ
իթմէեէ կիտէիրիւք:

Իշպու իքի կէնճլէր կիթմէեէ հազըրլանտըգլարը սըրա-
տա, եէնիտէն գաբունուն չանը չալընմաղլէ, Օգթա՛վ կիւլերէք:

— Էկէր գօնթէս իսէ, բէք զարիպ չէյ տիր, տէտի:

Բօլան... Սուս օլ, սէն պէնի մէճնուն գըլաեօրսուն:

Ժէրմէն՝ կիւմիւշ պիր թէքսի տէրունինտէ պիր մէքթուպ
իլէ իչէրի կիրտի:

Օգթա՛վ... Պու մէքթուպ, անըն (գօնթէսի իյմաէն) թա-
րաֆընտան տըր:

Բօլան՝ իշպու մէքթուպու ալըպ, աշմագտան էվվէլ մու-
այեէնէ իթտի, Եազըսընտան՝ պիր գատըն էլինտէն չըգմըշ
օլտուղու անլաշըլըեօրտու:

Բօլան՝ մահֆագասընը եըրթըպ, մէքթուպուն իմգասընա

աթֆը նազար իթտի իսէտէ, իմզասը պուլունմամագտա ի տի, Պատէհու մէրգում շու ճիւղէլէրի օգուտու:

«Էկէր մօնսիէօ Բօլան տը Դլաեէ, զանն օլունտուղու վէ կէօրիւնտիւկիւ կիւլի պիր քիմսէ, եանի կէնճ վէ ճէսուր պիր չըվալիէ, վէ թաշըտըղը իսմէ, վէ շիւպհէսիգ պիւմէեէրէք հուսուլէ կէթիրտիկի աշգա լաերգ իսէ, շու թէնպիհաթա թէվֆիգի հարէքէթ իտէճէկինիզէ շիւպհէ իթմէմ: Տիմէք իսթէեօրումքի, ագշամ սաաթ օն պիր րատտէլէրինտէ խանէսինէ ալտէթլէ, աթընտ րաքիպէն, իթուալ հուտուտունա կէլէճէք, վէ օրատան Սէն-Գլու ճատտէսինէ կիտիպ, Բասիեէ գատար իլէրլէեէճէք տիր:

«Բասիեէ մուվասըլէթինտէ, Բօմբ սօգաղընա կէլիպ, օրատա պէքլէեէճէք տիր...»

Օգթալ... Էյ պունա նէ՞ տէրսին:

Բօլան... Տօղրուսու բէք զարիպ շէյ տիր:

— Կէօրիւնտուսուն ա, քէնտիսի տիր:

— Ֆադաթ եազլ՝ անըն տէյիլ տիր:

— Ֆիլվադը ագըլսըղճա տիւշիւնիւնտուսուն, պու մէք-թուպլարը եազտըրմագ իշին պէսլէմէսի հօգ մու տուր:

— Թէմամ տըր:

Պատէհու Բօլան՝ խըզմէթքեարը ճէլպլէ,

— Բասիտէ Բօմբ սօգաղընը զիլիբմիսին, տէյի սօրատու:

— Էվվէթ էֆէնտիմ:

— Պիր ագ էվվէլ պահսընը իթտիկին պէսլէմէսին եազըսընը թանըրմըն:

— Ջանն իտէրսէմ թանըրըմ, վէ շու մէքթուպուն՝ անըն էլի իլէ սիգէ եազըլմըշ օլտուղունու միմուլ իտէրիմ:

Ժէրմէն, պու սէօգիւ սէօյէեէրէք, բարմաղըյլա մէք-թուպու կէօթէրտիկինտէն, Բօլան, Պագդարա թարաֆչնտան, զիքը օլունան մէքթուպուն եազտըրմըշ օլտուղունա, վէ կէօրիւնմէք իւզըլէ քէնտիսինէ պիր վագթ ու մահէլլ թայ-եին իթտիկինէ շիւպհէսի գալմասը:

45

Օգթավ (կիւլէրէք) Պահար գաղանդը, տէտի, Պահարն Բօլան իւլէ պիրիքտէ թամմ իթմէք իւզրէ Գաֆէտը, Բարիէն կիթտիէր, Բօգամպօլտա օրատա պուլունուեօրտու:

Պունլար, արալարնտա կէօրիւշմէէ պաշլատըլարընտա, Բօլանըն աշգընա տաիր միւքեալէմէ ճէրէեան իթտի, Բօգամպօլ, Օգթավը իւք տէֆա կէօրտիւկիւ ճիհէթլէ, քէնտիսինի լանըզըլա մուայեէնէ վէ թէճէսսիւս իթտիքտէն սօնրա, պու տէլիգանլրտան իճապընտա իսթիֆատէ իտիլէպիլէճէկի-նի միւլահաղա իթտի, Բօլան, մէրգուլման իքի տէլիգանլրեը պիրիպիրինէ թագտիմ իթտիքտէն սօնրա, Բօգամպօլ,

— Մօնսիէօ, Մ. տը Գլահէ, պիզէ, Եանի Ֆապիէն իլէ պանա սիզին հազգընըղտա պահօ իթմիշ իտի, Իմտի, պէնի կէօրմէք իւզրէ պաղը քէրրէ Վէրնէյօլ «օգաղընտա վագը խանէմէ կէլիրանիղ, մէմնուն օլուրում, տէտի:

Օգթավ պու տավէթտէն տօլանը իզհարը մէմնունիէթ իյլէտի, Մարքի տը Շամրի պու սրրատա սիւքիւթ իւզրէ պուլունուպ, տէրին պիր միւլահաղաեա տալմըշ կիպի կէօրիւնտիւ, Հալպու բի եազընընտա ճէրէեան իտէն միւքեալէմէի տիգաթլէ տինլէմէքտէ օլուպ, Մ. Օգթավըն՝ Բօլանըն մահրէմի էսրարը օլտուղունա բէք չարուգ իսքեաթ օլտու:

Իքի տէլիգանլը թամմարընը պիթիլիպ, սուֆրատան զալգաճաղարը սրրատա, Բօգամպօլ, Բօլանը պիր թարաֆա չաղըրըպ, խուսուսի պիր սուրէթտէ,

— Ազիզիմ, դօնթէս Արթօֆուն թէպտիլ գըեաֆէթլէ վէ սիզին իշին Բարիսէ կելիպ կէլմէմիշ օլտուղունու պիլմէմ : Քէզալիք եարը կիճէտէ սիզի պէքլէտիկինտէն տէ խապէրտար տէյիլիմ : Շու գատարը պիլիրիմքի, էկէր քէնտիսի, սիզին՝ տօսթունուզ կիպի կէնճ պիր քիմէնին աղլընտան, քէնտի՞ սիյլէ պուլուշմագ իւզրէ սէօզլիւ օլտուղունուզտան տօլաեք Գաֆէտը-Բարի իշինտէ էօեիւնմիւշ օլտուղունուզու խապէր ալմըշ օլսա, հիշ շիւպհէմ եօգ տուրքի, մահէլլի մուայիէնէ կէլմէզ, տէտի :

— Հագդընըզ վար տըր, Օգթավ կիպի պիր շաշգընա սըր-րըմը ֆաշ իթմէքլիկիմ խէթա տըր :

Բօլան՝ իշպու իֆատէտէն սօնրա գահվէխանէտէն տիշա-րը չըգտը, վէ Բօգամպօլ,

— Պէն տէ Բասիեէ կիտիպ, շակիրտիմէ պազը թալիմաթ վէրէեիմ, տէյի միւլահազա իթտի :

.....

Բօլան՝ Բօգամպօլուն նասիհաթընտան միւթէսսիր օլուպ, տօսթու Օգթավտան մուֆարաթ իտէրքէն, սըրընը ֆաշ իթմէմէսինի թավսիէ էթտի, վէ խանէսինէ ալտէթինտէ, էս-րարի մէքթուպու թէքրար պէ թէքրար օգուտու : Սաթ պէշտէ Վէրնէօլլ սօգաղընտա, Ֆապիէնին խանէսինտէ թամմ իթմէեէ կիտիպ, մարքիեի օրատա պուլտու : Մարքի, թամմ-տան չէնտ տագըգա էվվէլ էնիշիմէսինին նէզտինէ կիտիպ, անը, քէնտի թէնէֆֆիւս տալիւէսինտէ պիր չօգ մէքթուպ-լար եազմագլա մէշղուլ պուլտու :

Մարքի .- Ազիզ տօսթում, իլտէն խապէրին վա՛ր մը տըր՝ Ֆապիէն .- Հա՞նկը իշտէն :

— Տօսթուն Բօլան՝ պուտալանըն պիրի իմիշ :

— Պու սէօզ նէ՛տէն իճապ իտիեօր :

— Իֆատէսինէ պագըլըրսա, ալէագասը՝ ճիտտի պիլ-րէնկ քէսպ իթմէեէ պաշլամըշ :

— Գօնթէս ալտէթ իթմի՞շ մի :

— Ղալիպա :

— Նէ՞ դատար վագըթտան պերի ավտէթ իթմիշ :

— Իքի կիւնտէն պերու :

— Զէվճի իլէ պիրլիքտէ՞ մի :

— Խայր, եալընըգ :

— Իշթէ պու զարիպ, պէն գօնթու թանըրըմ, զէվճէ-սինէ օլ տէրէճէ աշըգ օլմուշ սուր քի, Բարիսէ եալընըզճա կէլմէսինէ միւսաատէ իտէմէգ :

— Հալպու քի պու սէօյլէտիկիմ՝ հագըգէթի հալ տիր, Հաթթա պու սապահ Գաֆէ-տը-Բարիտէ թաամ իթտիկիմիզ էսնատէ, Բօլան՝ մէճնուն կիպի կէօնիւլ վէրմիշ օլտուղու գա-տընըն՝ թէպտիլ սուրէթինտէ վէ խասսէթէն քէնտիսի իչին կէլմիշ օլտուղունու, վէ Բասիտէ կիզլէնմիշ օլուպ, պու ագ-չամ, եարը կիճէտէ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ իտու կինի էօնիւ-նէրէք սէօյլէեօրտու :

Փապիէն ումուզլարընը չէքէրէք :

— Էկէր պու սահիհ իսէ, պունտան պէօյլէ հիշ պիր չէյէ ինանմաեաճաղըմ, տէտի :

— Պու ինանմամալըգ նէտէ՞ն իճապ իտիեօր :

— Զիւնքի տահա չըգան գըշ, գօնթէսին՝ զէվճինէ ֆէվ-գէլատէ մուհապպէթի պուլունտուղու գատար, զէվճինին տէ գօնթէսէ մուհապպէթի պուլունմուշ տուր :

— Ազիզիմ, աշգ ու մուհապպէթ կէչիճի տիր :

— Պունտան պաշգա, պիր գատըն, գօնթ Արթօֆ կիպի պիր առէմի թէրքլէ, Բօլան կիպի պիր մէճնունա կէօնիւլ վէ-րերսէ, օ գատըն ագլընա խիֆֆէթ կէթիրմիշ օլմալը տըր, Գօնթ Արթօֆու թանըրմըսըն :

Բօղամպօլ... (քէմալը սիւքիւնէ/էլէ) Ասլա կէօրմէմի-շիմ տիր :

— Գօնթ՝ բօմանլարտա կէօրիւլէն գահրամանլարտան, էսկի ասրլգատէկեան քիսվէթլի վէ եիրմի սէքիզ չաղլարըն-տա պիր առէմ տիր :

— Սօնրա :

— Պէն քէնտիսինի իգտիվաճտան էվվէլ վէ իգտիվաճտան սօնրա բէք էյի թանըմըլըմ տըր, Գարըսը վազթիյլէ ֆահիշէ իքէն, էվլէնտիքտէն սօնրա ատէթա պիր ազիզէ օլմուշ տուր, իմտի, Պագգարանըն, չու պուտալա Բօլանա՝ քէնտի տիզլէրի էօնիւնտէ տիզ չէօքմէքլիկէ միւսաատէ իթտիկինի կէօզլէրիմ իլէ կէօրտիւքտէն սօնրա, անըն էօնիւնմէքտէ պուլունտուղու իգպալէ ինանապիլիլիմ:

— Լաքին պիլսէն նէ՝ գատար էօնիւնիւնօր, հաթթա թութաուղու թարիգէ պագըլըրսա, իքի կիւնտէն պիւթիւն Բարիս խալգը պու խուսուտան խապէրտար օլաճագ տըր:

— Օ հալտէ պէն տէ սէնի թէէմին իտէրիմքի, գօնթ Արթօֆ Բօլանը գաթլու թէլէֆ իտէճէք տիր:

— Մէմուլ իտէ՞րմիսին:

— Ազիզիմ, գօնթ Արթօֆու եալընըզ պիր տէֆա հիատէթ ու դազապ իչինտէ կէօրմիւշ օլտուղումու խաթըրլաեօրում: Օ կիւնիւ քէնտիսի ինսան տէյիլ, ատէթա պիր գարլան իտի:

— Սահի՞հ մի:

— Պունտան տէօրթ պէշ սէնէ մուգատտէմ քէնտիսինի ճիւզիճէ թանլեօրտում: Տօսթլարըմտան պիր իլէ պիշլիքտէ անըն մէնսուպ օլտուղու սէրգլըէէ րոսթ կէլա կիրտիմ:

— Նէ՞րէտէ:

— Շօսէտ՝ Անթէն սօգաղընտա. — Ղալիպա օլ վագըթ, Պագգարաեա գօնթէսլիք թաճը կիյտիլմէէ սէպէպ օլան աշգ ու մուհապպէթինին իպթիտասը իտի, Գօնթէս՝ ֆէվգէլատէ աշըք օլմուշ օլուպ, պունու հէր հալտէ իսպաթ իթմէք իութէեօրտու, իչէրի կիրտիկիմ գէման, գէնտօսթլար ալէմինտէ Շէրիւպէն իսմիլլէ մաարուֆ օլան պիր մէճնուլ տէլիգանլը՝ սէքիզ կիւն զարֆընտա Պագգարաեա պաշտան չըգարաճաղընը էօնիւնէրէք պէեան իտիեօրտու:

Բօգամպօլ. — Հայլա՜ղ...

Ֆապիէն. — Գօնթ իսէ, տէրքեար օլան սօղուգ գանլըղլըլա, պու տէլիգանլընըն էօնիւնտիւկիւնիւ իշիթտիկինտէ,

« — Մուսկաֆֆազ օլմանըզ իչին սիզին իլէ պէշ եիւզ պին ֆրանգա պահսա կիրիշիրիմ, տէտի. Շէրիւպէն տէ, « — Դապուլ իտէրիմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

« — Էկէր Պադգարա սիզի սէվէր իսէ, — տէյի գօնթ տէվամ իթտի, — սիզէ պէշ եիւզ պին ֆրանգ վէրէճէերիմ:

« — Բէք էյի, ֆագաթ պէնի սէվմէ՞զսէ, — տէյի Շէրիւպէն սօրտու. Գօնթ տա,

« — Օ հալտէ սիզի թէլէֆ իտէճէերիմ, տէտի:

Րօգամպօլ... (չօճուզ կիպի պիր սաֆտէրունլուգլա.) Զանն իտէքսէմ, գօնթ սէօզիւնիւ ինրա իթմէմիշ տիր:

Ֆապիէն... Խիւտա ալիմ, պու հիքեաեէ հագգընտա պունտան զիեատէ մալիւմաթըմ եօգ տուր, վէ գօնթա տա պիր շէյ սօրմաեա ճէսարէթ իթմէմիշիմ տիր. շու գատար քի գօնթուն՝ քէնտի խասմինի թէլէֆ իթմէեէ միւզթէտիր օլտուղունու ըվիշի հալտէն անլատըմ. իմաի Րօլան տա սաւ գընմալը տըր:

Էնիշթէսի պու սէօզլէրի սէօլլէտիկի սըրատա, Րօգամպօլ շու եօլտա տիւշիւնմէքտէ իտի:

— Սահիհէն սէն բէք սաֆտէրունսուն Րօգամպօլ, վէ կէօրտիւկիւն ըիսվէթլէրի գուվլէի հաֆըզանտա մուհաֆազաեա ղպյըր միւզթէտիրսին, զիրա օ կիւնիւ սէն տէ գլիւպաէ պուլունուեօրտուն, Ֆապիէնի կէօրտիւն, ֆագաթ քէնտիսինէ օլ գատար ազ տիգգաթ իթտին քի, Մ. մարքի տը Շամրի քիսվէթինտէ օլարագ, Բարիս ալէմինէ տուխուլ իթտիկինտէ, վիգօնթու ասլա կէօրմէմիշսին կիպի մուամէլէ իտէպիտին:

Ֆապիէն... Նէ՞ տիւշիւնիւեօրտուն:

Րօգամպօլ իֆատէսինի իքմալ իթմէք իւզրէ իքէն, գաբու աշըլարագ, Րօլան իչերի կիրտի, վէ իւշ տէլիգանլը աւրասընտա, մէրգուսուն աշգը իւզէրինէ եէնիտէն մուպահասաեա պաշլանըպ, պիր միւտտէթ տէվամտան սօնրա թաամտա պիրիքտէ պուլունտուլար. Մուլա/սխարէն Րօլան աթա սիւար օլարագ օրատան մուֆարագաթ իտիպ, էսրարի թէգքերէտէ իշար իտիւմիշ օլան Բասիտէ Բօմք սօգաղընա մուվասըլէթ իշ:

լէտի։ Վագըթ հարը կիճէ օլուպ, սօգադ տախի խալի իտի։
Հաթթա սիճիմ կիպի եաղմուր եաղմագտա օլուպ, սօգադ-
տան տախի հիշ պիր արապա կէշմէմէքտէ իտի։ Արալարընտա
պաղլէլէր օլմաղլէ սէյրէք սուրէթտէ պոլլունտն պինալարըն
բէնչիրէլէրինտէն հիշ պիր ըշըդ կէօրիւլմէտիկինտէն, Բօլան,
քէնտի քէնտիեէ,

— Աճապա Ֆապիէնիէ տէտիկի կիպի, պոլ խոսոստա
ալտանմը՞ մըերմ, տէտի։

Մէրգում, սօգադտա պիր չարեէք սաաթ գատար պէք-
լէեիպ, սապրը թիւքէնմէեէ պաշլամագտա իքէն, ուղագտան
պիր գօնագ արապասընըն կէլմէքտէ օլտուղունու կէօրիւնճէ,
գալպի չարմահա պաշլատը, վէ պէյկիրինի իլէրիեէ տօղրու
սիւրտիւկիւնտէ, արապանըն իսկէմլէսինտէն պիր սէյլիս աթ-
լաեարագ,

— Մօնսիէօ տը Գլաեէ սի՞ղ միսինիզ, տէյի սօրտու։

Բօլան։ Պէն իմ, տէյի ճէվապ վէրտի։

Օլ վագըթ սէյլիս՝ մէրգումու աթտան էնմէքլիկէ տա-
վէթլէ,

— Մօնսիէօ, արապահա օթուրունուզ, պունունլա մա-
հէլլի մագսուտէ կիտիպ, եինէ պուրահա ավտէթ իտէճէքսի-
նիզ։ Սիզ կէլէնէ գատար պէն աթընըզ իլէ պուրատա պէք-
լէեէճէեիմ, տէտի։

Պէօլէճէ Բօլան, պօշ օլան արապահա օթուրուպ,

— Տիմէք ալտանմամըլմ, չու գատար քի գօնթէս իշի
միւքէմէլէն թէրլիպ իթմիշ օլտուղունտան, պէնի խանէսին-
տէ գապուլ իթմէք իսթէեօր, տէյի միւլահազա իթտի։

Արապա եօլա չըգընճա, Բօլան՝

— Աճապա պէնի նէ՞րէեէ կէօթիւրիւեօրլար, տէյի միւ-
լահազա իթտի։

Արապանըն ճամլարը տօնուգ ընկլի օլուպ, տիյարըսը
լաեըգըյա կէօրիւլմէտիկինտէն, Բօլան՝ ճամլարը էնտիրմէք
խաթէտի իսէ տէ, պունլար էօլլէ պիր թարգտա եաբըլմըշ ի-
տի իքի, էնտիրիլմէսի միւլքին օլամատը։ Գաբուլարը աշմա-

եա թէչէպպիւս իթտի իսէ տէ, պոռնարը տա, իչէրտէն տի-
չարտան սիրկիւլէնմիչճէսինէ գաբալը պուլտու:

Պու արա արապա հարէթէթինտէ տէվամ իթտիկինտէն,
Րօլան իլք հիտտէթի էսնասընտա, եուժրուղուլա ճամլար-
տան պիրինի գըրմաեը թասմիւ իյլէտի, ֆագաթ ագիլանէ
պիր միւլահազա իւղէրինէ, մաւամէլէի մէգըլըրէտէն կէրի
տուրտու:

Րօլան՝ բէք չօգ. րօմանլար օգուժուչ օլուպ, պու րօման-
լարտա իսէ, պազը գատընլարըն, հէր եաբարգլարը շէյլէրի
կէօնակէօն էսրար իլէ իհաթա իթմէկի սէվաիքլէրինի խա-
թըրլաեարագ, ֆիքրինտէն,

— Գօնթէս՝ էմրի պասիրէթ սահիպի օլուպ, պէնի գապուլ
իտէճէկի մահէլլի պիլմէքլիկիմի իսթէմէմէսի թապիի տիր,
տէեիպ, արապանըն տէրուինտէ հապա օլունմաեա գաթլանտը:

Արապա օն տագըգա գատար գաթը մէսաֆէ իթտիք-
տէն սօնրա, տուրտուղունտան, Րօլան՝ պիր գաբուռուն աչըլ-
տըղընը հիսս իթտի, Չէնտ սանիէ տահա արապա իլէրլէ-
եիպ, պատէհու գաբու գաբանտը: Այնի վագըթտա արա-
պա գաբուռու աչըլտըղընտան, ալմանճա «էնինիզ» տէնիլտի:

Րօլան արապատան էնիպ, էթրաֆընա կէօզ կէզտիրտի:
Կիճէ գարանլըգ օլուպ, հալէա եաղմուր եաղըեօրտու:

Մէրգում աէլիգանլը՝ պիւեիւք տիվարլար իլէ մուհաթ
պիր հավլի իչինտէ օլուպ, գարչըսընտա իքի գաթտան միւ-
րէթթէպ կիւղէլ պիր քէօչը պուլունտուղունու, վէ պունուն
բէնչիւրէլէրինտէն ըչըգ կէօրիւնտիւկիւնիւ միւլահէտէ իյլէտի:
օ տագըգատա, արապանըն գաբուսունու աչըպ, ալմանճա
«աչաղըեա էնինիզ» տիեէն շախս՝ մէրգումուն էլինտէն թու-
թարագ, «կէլինիզ» տէտի, վէ պիրինճի գաթտա պուլու-
նան սալօնա կէօթիւրիւպ, անտէն կիւղէլ պիր եաթագ օ-
տասընա կիրիլտի: Պու օտա՝ պիր լամպա ըչըղըլա թէն-
վիր իտիլմիչ օլուպ, իչպու ըչըգ բէք գաիֆ օլմագլա պէ-
րապէր, Րօլան, աթէչին եանընտա պիւեիւք պիր գօլթուգ-
լուտա պիր գատըն օթուրմուչ օլտուղունու կէօրտիւ: Մէզ-

պուրէ՛ Պազգարաբա օլտէրէճէ պէնզէեօրտու քի, կէնճ ա-
շըգ տէրհալ եանընա գօյուպ գարշըսընտա տիզ չէօքէրէք,
նազիք էլլէրինի պուս իթտիկի սըրատա, — Ա՛հ մատամգօն.
Թէս, նէ՛ գատար նէճիպ վէ խայրխահսընըզ, տէյի պէեան
իյէտի:

Կէնճ գատըն՝ չէտիտ պիր հէեէճանա տիւչար օլմուշճա-
սընա հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէքսիզին մէրգուճուն էլինի սըգ-
տը, վէ պատէհու Բզյանա, աեաղա գալգմասընա միւսաատէ
իտիպ, սէպի տիթրէեէրէք, «եանըմտա օթուրունուզ» տէտի:

Բօլան, մէրգուճնին, սէվմէքտէ օլտուղու գօնթէս ի-
տուկինէ գանըպ, պունու տէրէճէի նիհաեէտէ սէվմէքտէ
պուլունտուղունու գանն իթմէքտէ իտիքի, եիւզիւնիւ կէօր-
տիւկիւնտէ, պիւթիւն գանը գալպինէ թերաքիւմ իթտի,
վէ խայլի միւտտէթ քէնտիսիյլէ Պազգարա գանն իյլէտիկի
գատըն արասընտա հիչ պիր սէզզ թաաթի օլունմատը:

Յիւլպազը Բէպէգա՝ Բօգամպօլուն տէրպլէրիյլէ գօնթէս
Արթօֆուն հէր հալինի, հէր թապընը օլտէրէճէ միւքէմմէ-
լէն թադլիտ իթմիչիտիքի, Բօլանտան տահա զիեատէ գուր-
նազ պիր քիմէ տէ օլսա, եինէ ալտանաճաղը շիւպհէսիզ իտի:

Հիքեաեէնին սէրահաթը իչին մուվադգաթէն գօնթէս
տախի թէսմիէ իտէճէք օլտուղումուզ սախթէ Պազգարա՝
մէգքիւր եաբմա հէեէճանընը իպրազ իտէճէք գատար միւ-
նասիպ պիր վադըթ պուլտուգտան սօնրա, շիւքրանիեէթ
վէ մուհապպէթի միւպէյեին պիր նազար իլէ Բօլանա պազ-
տը: Պու իսէ, իլք տէֆա աչգ ու ալէադա միւլադաթընտա
պուլունան պիր մէքթէպլի կիպի տիթրէմէքտէ իտի:

Կէնճ գատըն՝ սէօզէ աղազլէ,

— Իշթէ մօնսիէօ, պէն սիզէ հաեաթըմը պօրճլուեում,
տէտի:

— Ա՛հ մատամ, սիզին կիպի պիր գատընըն աչգը իչին
հաեաթըմը հէր կիւն թէհի՛քեեէ գօեապիլիրիմ:

Դօնթէպ... (խօշ պիր կիւլիւմսէմէքլէ) Սիզ պիր կէնճ
մէճնունսունուպ:

— Մէճնո՞ւն մու, էվվէթ սիզի սէվտիկիմ իչին մէճնու-
նում:

— Եսխօտ տահա տողրուսու իքիմիզ տէ մէճնունուզ, զի-
րա պէն տէ սիզի սէվմէքտէերիմ:

Պատէհու կէնճ դատըն՝ պաշընը իքի էլլերի տէրունինէ
ալըպ, Բօլան, մէրգումէնին կէօզլէրի եաշարըեօր զանն իթ-
տի, ֆագաթ մէրգումէ՝ կիւեա տէրէճէսինի, սընըֆընը վէ
հայսիեէթինի տիւլիւնիւրճէսինէ քէնտիեի բէք չարուզ թօք-
լատը, վէ մէրգումու պիր գօլթուգլուտա օթուրմաեա տա-
վէթլէ:

— Շիմտի կէօրիւչէպիլիրիզ, տէտի:

— Ա՛հ մատամ, սիզի սէվէրիմ, վէ օն պէշ կիւնտէն պէրու...

— Նէ տիմէք իսթէտիկինիզի պիլիեօրում: Օն պէշ կիւն-
տէն պէրու իւմիտ իթտինիզ, մէյեուս օլտոֆնուզ վէ ճէվը
ու ճէֆա չէքտինիզ:

Բօլան. — (էլինի եիւրէկի իւզերինէ վազ փտէրէք, միւ-
էսիր պիր թավը իլէ.) Ա՛հ, էվվէթ, տէտի:

Գօնթէս. — (կիւլիւմսէեէրէք.) Պունտան պաշգա թէզքի-
րէմի ալտընըզ, օգուտունուզ վէ թէքրար օգուտունուզ:

— Պու սապահտան պէրի...

— Բէք էյի: Սիզ պուրաեա, գալպինիզ չարքարագ վէ
իւմիտ իլէ մէֆթում օլարագ կէլտինիզ, տէյի՛մի: (ճիտտի
պիր հալ քէսպ իտէրէք.) Կէօրիւեօրսունուզ քի, պօրիդիմ,
պէն թէճըիւպէքեար պիր քատընըմ, վէ աչգու մուհապպե-
թին հէր ֆասըլլարընը լաեղըլլա պիլիրիմ:

— Պէնճէ, աիզ բէք կիւզէլսինիզ... վէ պէն տէ սիզի սէ-
վէրիմ...

Մէրգումէ պու սըրատա էօյլէ պիր թէպէսսիւմ իթտի
քի, Պազգարա, էսկի վագթընտա օլսա իտի, պու թէպէս-
սիւմիւ քըօզանըը իտի: Այնի վագըլթտա,

— էօյլէ օլմասա իտի, շու տագըքատա սիզ պուչրատա
պուլունո՛ւր մու իտինիզ, տէտի, վէ պատէհու վագարըլ պիր
հալ իլէ շէօյլէ տէվամ իթտի: — Սիզիննէ կիպիւլիւմիտէրտէ

պուլունտուղունուզու վէ ճէվր ու ճէֆա չէքտիկինիզի պի-
լիրիմ, ֆագաթ պէնիմտէ հիքեաեէմի տինլէմէնիզի իսթէրիմ:

— Սէօյլէեինիզ մատամ, սէօյլէեինիզ:

— Պէն տաիմա գօնթէս Արթօֆ օլմուշ տէյիլիմ, Հէր
վագըթ ասըլգատէկեան ալէմինտէ պուլունմամըլըմ տըր...
պիր գէման պէնի Պագգարա թէսմիէ իթմիշլէր տիր:

— Նէ՞ պէյիս վար տըր:

— Իմտի, տինլէեինիզ, Պագգարա քիմսէեի սէվմէմիշ ի-
քէն, կիւնիւն պիրինտէ աչգա միւպթէլա օլարագ, գօնթէս
Արթօֆ օլմուշ տուր: Օ կիւնիւ ազիզիմ, պու ֆահիշէ, իլք
էօմրիւնտէն տօլաեը նէտամէթ կէթիւրէրէք, նամուսլու պիր
գատըն օլմուշ, լէ կէչմիշտէքի խէթալարընը բագա չըգար-
մաեա մուվաֆֆագաթ իտէն պիր էհլի համիյեթիւն իսմինէ
հիւրմէթ իյլէմէկի նիեէթ իթմիշ տիր: Պինապէրին տէօրթ
սէնէ գատար գէվճինի ֆէվգէլատէ սէվմիշ տիր:

Պու սըրատա գօնթէս Արթօֆ՝ պաշընը էլլէրի տէրունի-
նէ ալարագ, ղաեէթ միւթէէսսիր կէօրիւնտիւ: Պատէհու սէօ-
ղէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի:

— Ա՛հ, նիշին գարչըմա չըգտընըզ, նիշին սիզէ լիէսա-
տիւֆ իթտիմ: Սիզի կէօրտիւկիւմկիւն, գալպիմ չարքմաեա
պաշատը, ագլըմ պաշլմտան կիթտի: Էսկի Պագգարա օլ-
տում, վէ իթիպարտան, նամուստան տիւշմիւշ օլան պիր գա-
տընա էլինի ուզաթան օխայրխահ, օ նէճիպ զաթ՝ տիւնքի
կիւնէ գատար սէվիլիլիւմ օլտուղու հալտէ, պիրտէն պիրէ,
մէքրուհում օլտու:

Պու սէօղլէրտէն սօնրա սախթէ Պագգարա, հէօնկիւր
հէօնկիւր աղլամաեա պաշլաեըպ, արատա պիր տէ,

— Ա՛հ, եա՛ Բապպի, եա՛ Բապպի, քէնտիսինի նէ՛ գա-
տար սէվէրիմ, տիմէքտէ իտի:

Բօլան իսէ, պու աղլաեըլարտան վէ պու սէօղլէրտէն
ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլարագ,

— Զանն իտէրիմքի էօլէճէեիմ, տէյի պէեան իյլէտի:
Լաքին սախթէ գօնթէս՝ իհթիմալքի պու հալին թէմտիտ

իտէմէեէճէկինի միւլահազա իթտիկինտէն, քէմալը սիւքիւ-
նէթլէ պաշընը եօգարը գալտըրըպ,

— Զէվճիմ իւշ կիւնտէն կէլէճէք տիր, տէտի:

— Պու գատար չաբուգ մու... լաքին օ առէմէ պիլսէ-
նիզ նէ՝ տէրէճէ պուղղ ու առաւթիմ վար տըր:

— Ալիճէնապ օլունուղ, քէնտիսինի վէ պէնի աճըրընըզ,
զիրա տէօրթ սէնէլիք սաատէթիմ հէր տագըգա իշին ճէվր
ու ճէֆա օլաճագ տըր:

— Պէնիմլէ ֆիրար իթմէք իսթէ՛րմիսինիզ:

— Խայր, չիւնքի տիւնեանըն ուճունա կիտէճէք օլսագ,
եինէ պիզի պուլաճագ տըր:

— Տիմէք գօրգուեօրսունուղ:

— Պէնի թէլէֆ իտէր:

— Պէն պուլունտուգճա, թէէմին օլուն քի, հիշ պիր շէյ
եաբամազ:

— Սիզի տէ էօլտիւրիւր. հալպու քի պէն էօլմէք իսթէ-
մէմ, սիզին էօլմէնիզի տէ իսթէմէմ: Սիզ պէնի սէվմէլիսի-
նիզ... անճագ հէր նէ օլուր իսէ օլսուն, ալէմ գարշըսընտա
սըրր սագլաեաճագսընըզ, տէյի՛լմի:

— Շիւպհէսիզ:

Բօլան՝ պու սէօզիւ սէօլլէտիկի զէման, օ սապահտան պէ-
րու եիրմի գատար տօսթունա սըրընը ֆաշ իթմիշ օլտու-
ղունու ունութճուշ իտի:

— Ֆագաթ զէվճիմ կէլտիկինտէ, սիզի հէր կիւն կէօրէ-
մէեէճէեիմ, վէ մուհապպէթինիզի ճէլպ իթմիշ օլան գատը-
նըն՝ սիզտէն տահա զիեատէ միւզտարըպ օլտուղունու պէեան
իտէմէեէճէեիմ:

— Պէն տէ պէլլէեիպ, սիւքիւթլէ պու ճէվր ու ճէֆա եա
գաթլանաճաղըմ:

Բօլան, սօն սէօզլերի քէմալը թէէսսիւր իլէ իրատ իթ-
տի, վէ իշպու չարթլարըն պէեանընտան սօնրա, իքի աշըգլար՝
եէկտիկէրինտէն այրըմագլըղըն վագթը կէլմիշ օլտուղունու
տէրքլէ,

— Շիմտիլիք կիտինիդ. պու ագչամ թէքրար կէօրիւ-
շիւրիւզ, տէտի:

— Ֆադաթ նէ՞րէտէ կէօրիւշէճէերիդ:

— Պուրատա:

— Նա՞սը կէլէճէերիմ:

— Աթընըզը պրագմըշ օլտուղունուզ սօդագտա արապա-
նըզը պուլաճագսընըզ:

Պատէհու մէրգումէ՝ սալօն գաբուսունա գատար Բօլանա
րէֆագաթ իթտի, վէ մէրգում տէլիգանլը, հավլիեէ չըգտը-
ղընտա, պիւեիւք իգպալլէրէ նաիլ օլմուշճասընա մէսէրրէթ
հիսս իյլէմէքտէ իտի:

Հավլիտէ արապա իլէ, այնի արապաճը վէ աթլաթ պէքլէ-
մէքտէ օլմասըյլա, Ալման խըղմէթճի գաբուեու աշտը, վէ Բօ-
լան արապաեա կիրտիկինտէ, էվվէլքի կիպի հապս օլունտու:

Արապա եօլա չըգըպ, էվվէլքի կիպի հարէքէթլէ, պիր
գաշ սաաթ ագտէմ Բօլանա թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղու
մահէլլտէ տուրտու, վէ աթը սագլամըշ օլան խըղմէթքեար
գաբուեու աշմագլա, Բօլան աշաղըեա էնտի:

Տէլիգանլը մէրգումուն էլինէ պիր լուի ալթունու սը-
գըշտըրըպ, աթա օթուրտուգտան սօնրա, սիւրաթլէ օրա-
տան մուֆարագաթ իթտի:

Բօլան, աթ իլէ իլք հարէքէթի էսնասընտա կէօնակէօն
միւլահագաթա գահիպ օլուպ, վուգուի հալէ պիր մանէա
վէրէմէտի: Ֆադաթ թէտրիճէն խաթըրէլէրինի թէրթիպէ
մուվաֆֆագ օլտու: Շէօյլէքի մէրգում տէլիգանլընըն պիլ
ճիւվէ հիսսիեաթը խէեալաթտան իպարէթ օլմասըյլա, ա-
շըգ իքէն, քէնտիեէ պէեէնմիշ պիր տէլիգանլը հալի քէսպ
իյլէտի:

Պինապէրին քէնտի քէնտիեէ, — Վագաա գօնթէսի սէ-
վիեօրում, ֆագաթ չուրաեը տա իգրար իթմէլիեիմքի, պէն
տէ պախթիեար պիր քիմսէեիմ: գօնթէս՝ յաարուֆ պիր
գատըն տըր: իմտի պէնի սէվմէքտէ օլտուղունու կէրչի ա-
լէմէ իլան իթմէք ճաիզ տէյիլ իսէտէ, հագգըմտա հիւսնի

նազարը պոլլոնտոլղոնու պաղըլարըն պիլմէսի տէ, պէնիմ իչին պիր շէրէֆ ու իֆիթիլսար տիմէք տիր, տէտի:

Մէրգում, մէնսուպ օլտոլղու սէրգըլընըն բէնչիրէլէրի ալթընտան կէշէրքէն,

— Քիմ պիր, պէլքի Օգթավ կիճէեի գումար օյնամագլա կէշիրմէլէ, հալէա եօգարտա պոլլոնմագտա տըր: Շու հալտէ օլանը կէշէնի բէնտիսինէ նագլ իլէ, ըէյինի սօրարըմ, տէտի, վէ աթտան էնիպ, հայվանը՝ սօգաղըն բէօշէսինտէ տուրմուշ օլան պիր համալա թէսլիմիլէ, բէնտիսի եօգարը չըգտը:

Սէրգըլընըն սալօնլարը սայքի պօշ օլուպ, եալընըգ պիր թէնէֆֆիլսիսանէտէ պաղը քիմսէլէր գումար օյնամագտա իտիլէր: Լաքին կէնճ Օգթավ պոլնլարըն իչինտէ օլմատըղընտան, Բօլան մէյեուսէն աշաղըեա էնիպ, խանէսինէ ավտէթլէ, եաթաղընա եաթտը, վէ կէնճ գօնթէսին մուհապպէթի շէտիտէսիյլէ սիւղան օլմագլա պէրապէր, աղ վագըլթտա ույգուեա տալտը:

Էյլէեին գաբու չալընտը, ֆագաթ կէլէն կիմսէ՝ սապըրսըղըգլա պէլէմէքտէ օլտոլղու կէնճ Օգթավ օլմաեըպ, մարքի տը Շամրի իտի:

Բօգամպօլ թէպէսսիւմ իտէրէք կիրիպ, էլինի ուղաթտըղը հալտէ,

— Սիգի նիչին կէօրմէեէ կէլտիկիմի պիրիմիսինիգ, տէտի:

— Խայր, տէյի Բօլան ճէվապ վէրտի:

— Պիր մահրէմի էսրարա իհթիեաճընըգ պոլլոնուպ պոլլոնմատըղընը սիւալէ, վէ պոլլոնտոլղու հալտէ խըտմէթլէրիմի աճիգանէ սիգէ թագտիմէ կէլտիմ:

Բօգամպօլ պու սուրէթլէ Բօլանըն եաթաղը եանընտա օթուրտու, վէ Բօլան տա, քիմսէեէ ֆաշ իտէմէտիկինտէն նաշի սըգըլմագտա պոլլոնտոլղու էսրարընը ֆաշ իտէ. ճէք նիհաեթ պիր տօսթ գուհուր իթտիկինէ մէմուլն օլտու:

46

Բօլան տը Գլանէնին՝ Բօմբ սօգաղընտա վազը էսրարի խանէտէ Պազգարա օլունու իճրա իտէն վէ մէրգումէնին զայրը մէշրու հէմէրէսի պուլունան Ռէպէգա թարաֆընտան գապուլ օլունտուղունուն իրթէսի կիւնիւ, հազըգի գօնթէս Արթօֆ Բարիսէ մուվասըլէթլէ, Բէրինիէր սօգաղընտա քեա-
ւին օթէլինէ էնտի :

Գօնթէս՝ զէվճինտէն իքի կիւն էվվէլ կէլտի, վէ զանն ի-
տէրսին քի, թէսատիւֆ տէ Բօգամպօլուն էսրարի բլանլարը-
նըն պաշա չըգմասընա եարտըմ իթտի :

Բուսիալը ապըլգատէ՝ Րէն վէ Գէլճիգա թարիֆիլէ Ֆրան-
սաեա ավտէթ իթտիկի հալտէ, զէվճէսի տէ Սթրազպուլկ վէ
Լօրէն թարիֆիլէ Բարիսէ մուվասըլէթ իյլէտի : Անճազ պի-
րինճի խաթթ տահա զիեատէ ուզուն օլտուղունտան, Պազ-
գարա իքի կիւն էվվէլ եէթիլտի :

Քիւրըլէրէ սարըլմըշ օլարագ, եօլճուլուգ արապասընտան,
Օթէլ Արթօֆուն հալլիսինաէ աշաղըեա էնէն օլ նազիք գա-
տըն իւք ճալիպէլի հալինտէ օլուպ, սիմասընտա հէմ քէտէր,
հէմ մէսէրլէթ միւշահէտէ օլունվագտա, վէ մուգատտէմա
էօմրիւնիւ հէեէճան իչինտէ կէշիր. իշ օլտուղու վէ մուախ-
խարէն աշգ ու մուհապպէթ իչինտէ պուլունտուղու՝ զանն ի-
տէրսին քի ըէվիլինտէն անլաշըլմագտա իտի :

Մէրգումէ օթուգ եալընը իքմալ իթմիշ օլմագլա պէրա-
պէր, ալնը պէեազ վէ տիւմտիւգ, պագըշը լաթիֆ վէ թէպէս-
սիւմիւ ճալիպ օլմասըլա, էլան եիրմի իքի եալարընտա

կէօրինմէքտէ իտի : Պաղգարա՝ վաղթիյէ ղաեէթ միւզտա-
րըպ օլուպ , ֆաղաթ զէվճի , գարչըսընտա տիզ չէօքէրէք ,
տէսթի իզտիվաճընը վէ իսմինի գապուէլ իթմէսինի ըէճա
իթտիկի կիւն , մէզպուրէ , իքինճի տէֆա կէնճլիք քէսպ ի-
տէրէք , բէք չաբուգ սաատէթ ու իգպալ իեատէ օլունմուշ
իտի :

Պաղգարա , մալիւմիւմիւզ օլան ասալէթի մուհաֆաղա
իթմիշ , ֆուգարա վէ պիչարէկեանըն համիսի , վէ ճէվը ու
ճէֆա չէքէնլէրին տօսթու , թէսէլլիճիսի գալմըշ , վէ լաքին
ֆաղիլէթլէրինին ատիլ միւքեաֆաթը մաղամընտա ճէնապը
Հաղգըն միւսաատէսիլլէ հիսս իտէկէտիկի եէնի վէ սօն աշգ-
սու մուհապպէթ՝ քէնտիսինի քեամիլէն թէպտիլ իթմիշ իտի :

Իքի սէնէ գատար կէնճ գօնթ՝ զէվճէսիյէ պիրլիքտէ
սէյեահաթ իտիպ , Բարիս էհալիսի իսէ ունութկան օլտու-
ղունտան , Պաղգարանըն շայեանը թէէսսիւֆ չէօհրէթի ուն-
նուտուլմուշ իտի : Իմտի զէվճ ու զէվճէ Բարիսէ ավտէթլէ-
չինտէ , Բարիս պէտէսի՝ ֆաղիլէթի , կիւզէլլիկի գատար գու-
տըսուզ պուլունան գօնթէս Արթօֆու կէնճ վէ կիւզէլ պիր
էնէպի մաղամընտա սէլաւատը : Մէրգումէ , Օթէլ տը Գէր-
կաղտա իճրա իտիլէն էլլէնճէլէրտէ վէ մարքիզ Վան-Հօ-
բոն պօլօլարընտա իսպաթը վիճուտ իթմիշ իտի : Բրէնս Գ...
լօրէ... տիւզ տը Սալլանտրէրա վէ սաիր քեաֆֆէթ միւ-
թէսէր էճնէպիլէր՝ քէնտիսինի գապուլէ միւսարաաթ իյ-
լէմիշ իտիլէր :

Գնթէս՝ ալթը այտան պէրու ղայպուպէթ իթմիշ օլտու-
ղու հպտէ , հէր թարաֆտա , եաղընտա ավտէթինտէն պահս
իտիլմէրտէ , սապըրսըզլիգա պէքլէմէքտէ , վէ քէմալը միւ-
սարաաթ իւզրէ գապուլինէ հաղըրլանըմաղտա իտի :

Նիհիէթ ագչամըն սաաթ պէշ ըատէլէրինտէ մէզպուրէ
մուվասըթ իթմէքլէ , հավիտէ պէքլէմէքտէ պուլունան քէն-
տի տտէմլի թարաֆընտան ինթիրաւ՝ վէ իլթիֆաթ իլէ
իսթիգպալիտիտի : Գօնթէս , տօղրուճա զէվճինին խուսու-
սի օտասըն՝ չըգըպ , էսնաի ղայպուպէթինտէ վիրուտ իթ-

միշ օլան մէքթուպարը թէտգիգէ պաշլատը : Եվմէլ էմիրտէ սրեահ բէնարը պիր մէքթուպ նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթտի : Մէքթուպը մէզքիւր՝ տիւգ տը Սալլանտրէրանըն եէկէնի վէ մատմազէլ Գօնսէքսիօնուն նիշանլըսը տօն ժօղէնին վէֆաթընըն իւաննամէսի իտի : Տօն ժօղէ՝ Գօնսէքսիօն իլէ գօնթ վէ գօնթէս Արթօֆուն հիմահէ իթտիքլէրի տիւգ տը Շաթօ-Մայի արասընտա, Պազգարանըն էֆքեարընճա եէկեանէ մանի օլմաղլէ , մերգուսուն վէֆաթը խապէրի՝ մէզպուրէ-եի միւլահազաթա տիւշիւրտի :

Պինապէրին էլինէ պիր գալէմ ալարագ , պիր գաշ սաթըրտան իպարէթ պիր թէզքիւրէ եաղըպ , իւրզմէթքեարլա-րընտան պիրինէ թէսլիմ իլէ , — Իշպու մէքթուպու Մ . տիւգ տը Շաթօ-Մաի եէ կէօթիւրիւնիւզ, տէտի :

Պազգարանըն կէնճ տիւգէ եազմըշ օլտուղու մէքթուպ շու իտի :

«Ազիզիմ տիւգ ,

«Իքի սաաթտան պէրի Բարիստէ պուլունուեօլում , Պու ագշամ , նէ գատար միւմքին իսէ , չարուգ սուրէթտէ , ճարի-եէնիզ իլէ պիր ֆինճան չայ իշմէք իւզրէ պ , նտէիանէեէ թէշրիֆ իտէրմիսինիզ :

«Սիզին իլէ ուզուն ուզատիէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ :

«ԳՕՆԹԷՍ ԱՐԹՕՅ»

Խըզմէթքեարըն ազիսէթինտէն սօնրա , գօնթէս , բէնի բէնտիեէ շու սէօզլէրի սէօյլէտի :

—Մ . տը Շաթօ-Մայի՝ Գօնսէքսիօն իշին միւնասիպ գիր գէվճ տիր : Պիչարէ գլզճըզաղ բէտէրինին արզուսու իլէ էն-տիսինէ գէվճ օլմագլըղա թայեին իտիլէն տօն ժօղէ ագլ գընտաքի նէֆրէթինի պանա պիլտիրմիշ իտի : Հալուքի տօն ժօղէ վէֆաթ իթտիլի հալտէ , էլպէթթէ տիւգ պ Սալ-լանտրէրա՝ գլզընըն , Մ . տը Շաթօ Մայի իլէ էվլէֆէսինէ բուի բիգա կէօսթէրէճէք տիր : Տիւգ՝ նամուսուլ , շիրի , պիւ-

եւրպ պիր իսմէ սահիպ, վէ ճէսիմ պիր սէրվէթէ մալիք պիր կէնճ տիր: Գօնսէքսիօն՝ անըն զէվճէսի օլմադլա պախթիեար օլաճագ տըր: Պունտան պաշգա իշպու իզտիվաճը արզու իթմէքլիկիմտէ կիզլի պիր նիեէթիմ վար տըրքի: պուրասընը տիւղ պիլմէզ, ֆադաթ պիլմէլի տիր:

Գօնթէս՝ տիւղիւն մուվասըլէթինէ պէքլէեէրէք, շու մէալտէ տիկէր պիր թէզքիրէ եազտը:

«Ազիզէմ Սըրիզ,

«Բարիսէ ավտէթ իթտիմ, էկէր պու ագչամ սէն պէնի կէօրմէեէ կէլմէզսէն, եարըն սապահ պէն սանա կէլէճէեիմ:

«ՍԵՆԻՆ ԼՈՒԻԶԻՆ»

Պու մէքթուպուն իւզէրինէ աարէս օլարագ, «Մատամ Լէօն Բօլան, Պօմարչէ պուլվարընտա Ն⁰ 60» իպարէսինի եազտը:

Ոն տագըզա սօնրա տիւղ տը Շաթօ-Մաինին կէլտիկի խապէր վէրիտի:

Տիւղ օթուղ եաշլարընտա պիր ազ սօղուղ գանլը օլուպ, Գօնսէքսիօնու սէվէր իտի իսէ տէ, տօն ժօզէ պէրհաեաթ օլտուղու սըրատա, անըն տէսթի իզտիվաճընը իսթիհասալ իտէպիլէճէկինի մէմուլ իթմէմէքտէ իտի:

Հալպուքի տօն ժօզէ վէֆաթ իլմտիկինտէ, տիւղ տը Սալլանտրէրա իլէ ֆամիլեասը, մերգ ումուն ճէնազէսինէ ըէֆադաթէն Խսբանիաեա կիթտիքլէրինտէն, Մ. տը Շաթօ-Մայի՝ հարէքէթլէրինտէն էվվէլ, մահգա նէզաքէթէ ըիաեէթէն նէ՝ Գօնսէքսիօնու վէ նէ՝ տէ բէտէրինի կէօրմէմիշ օլմադլա պէրապէր, գալպինտէ ճիւզի պիր իւմիտ էսէրի հասըլ օլմուշ իտի: Իլթէ մէրգում պու հալտէ իքէն, Պագգաւրանըն թէզքիրէսինի աւասը իւզէրինէ, իւմիտի տահա զիեատէ արթտը:

Շիւպհէսիզ գօնթէս Արթօֆուն քէնտիսինի տավէթ իթմէսի՝ եա էհլամիեէլի պիր վագըա խապէր վէրմէք, եախօտ Գօնսէքսիօն հագգընտա կէօրիւշմէք իշին իտի:

Տիւգ կէտիկինտէ, գօնթէսի, զէվճինին խոստուսի օտա-
սընտա պիր մասա գարշըսընտա պուլտու: Մէզպուրէ, էլինի
ուզաթարագ:

— Սապահար խայր օլսուն տիւգ, եանըմտա օթուրու-
նուգ, տէտի:

Տիւգ, մէրգումէնին էլինի էօբտիւքտէն սօնրա,

— Մատամ, տալէթի նաղիքեանէնիզէ իճապէթէն քէմա-
լը միւսարաաթլէ նէզտինիզէ կէտիմ: Ֆագաթ գօնթու տա
պուրատա պուլաճաղըմը զանն իտիեօրտում, տէտի:

— Զէվճիմ իւշ կիւնտէն կէլէճէք տիր, վէ իհթիմալ տըր
քի, պիր սաաթ էվվէլ աշմըշ օլտուղում մէքթուպ օլմասա ի-
տի, սիզին կէլմէնիզի ըէճա իթմէք իւզըրէ, անըն ձուվասըլէ
թինէ պէքլէր իտիմ:

Գօնթէս պու սէօզլէրի ս.օյլէրքէն, միւթէվէֆա տօն
թօզէնին ճէնազէ քեաղըտընը Մ. տը Շաթօ-Մաիեէ կէօս-
թէրտի: Տիւգ, տիթրէտի, գըզարաը, վէ ըննկի սօլտու:
Մուախսարէն:

— Պիլիեօրում... ճէնազէ ալանընտա տա հազըր պու-
լունտում վէ... տէտի:

Մէրգում, սէօզիւ քէստի, վէ թէրէտտիւտ իտիեօր կիւ-
պի կէօրինտիւ:

Գօնթէս... Մատմազէլ տը Սալլանտրէրանը հալէա սէվի-
եօ՞րմուսունուգ:

Տիւգ... (սէսի տիթրէեէրէք...) էվվէթ, հալէա սէվիեօրում:

Գօնթէս... (կիւլիւմսէեէրէք...) Շու էլ հաղըսընը սիզէ օ-
գուեաճագ օլսըր իսէմ, պէլքի բէք զիեատէ իզհարը քէտէք
իթմէեէճէքսինիզ, ազիզիմ տիւգ:

Մէրգումէ պու սէօզիւ սէօյլէրքէն, գարշըսընտա պուլու-
նան պիր քեաղըտը կէօսթէրտի:

— Պու նէ՞ քեաղըտ տըր:

— Տուրունուգ, վէ էվվէլ էմիրտէ սիւալլէրիմէ ճէվապ
վէրինիզ:

— Սէօյլէեին, սիզի տինլէեօրում:

— Բուսիանըն Օտէսա շէհրինտէ թէէսսիւս իթմիշ ֆամիլ-
եանըզըն պիր նէսլի եօգ մու տուր :

— Էվվէթ , վար տըր . Պիւեիւք ամճամ չըվալիէ տը Շա-
թօ-Մայի՝ օն պէշինճի Լուի գրալըն զէմանընտա, Ֆրանսանըն
Բէթրէսպուրկ էլէիլիկինտէ պուլունմուշ, վէ Ջարիցանըն տը-
մուագէլ տ'օնէօրլէրինտէն պիրինէ ալէագա իթմէքլէ, անըն
իլէ էվլէնմիշ, վէ Բուսիա օրտուսունտա միրալայ ըիւթպէսինի
իհրազ, վէ պու ասըն իպթիտալարընտա ժէնէրալ վէ գօնթ
ըիւթպէսինտէ օլարագ Օտէսատա վէֆաթ իյլէմիշ տիր :

— Պիւա էվլա՞տ մը վէֆաթ իթմիշ տիր :

— Խայր, Բուսիատա խայլիճէ ամճաղատէլէրիմ օլմա-
լը տըր . պիւեիւք ամճամըն իւշ էրքէք էվլատը վար իտի,
ֆագաթ քէնտիսի Բուսիա թապիլիէթինի գապուլ իլէ,
Բուհու վէ ճիսմիյլէ Բուսիալը օլտուղունտան, ֆամիլեա-
մըն իշպու նէսլինին պիզիմ իլէ հիշ պիր կէօնա միւնասիպէ-
թի գալմամը, վէ բէտէրիմ մարքի տը Շաթօ-Մաի, 1812տէ
Բուսիա մուհարէպէսինտէ պիր հիւսար ալաեընըն միրալաեը
օլտուղու հալտէ, մէյտանը հարպտա հիւլան ասքէրինին պիր
միրալաեընա թէսատիւֆ իթմիշ տիր քի, պու միրալայ, քէն-
տի իսմինտէ օլմասըյլա, իհթիմալքի ամճաղատէսի պուլուն-
մուշ տուր :

— Թէմամ, պէն տէ պունտան պտհս իթմէք իսթէեօրում :

— Գէնտիսինի թանըեօ՞րմուսունուզ :

— Էվվէթ, հաթթա պու էլեագըսընը տա քէնտիսի պա-
նա վէրտի :

Տիւգ, էլինի ուզաթտըղընտա, գօնթէս՝

— Տուրունուզ, պու էլեագըսընըն պիր մուգատտէմէսի
վար տըր, տէյի պէեան իյլէտի :

— Էյ օ մուգատտէմէ նէ՞ տիր :

— Շու տուր . պիլիսինիզ քի, գօնթ Արթօֆուն Օտէսա
ճիվարընտա միւքէլլէֆ էվաքը վար տըր : Յունվար վէ փետը-
վար այյարընը օրատա կէշիրտիք : Շաթմուղտան օն իքի օն պէշ
վէրսթ ուզագտա խըսըմընըզըն շաթօսու պուլունմագտա տըր :

— Հիւան միրալանըն՝ն մը :

— Էվվէթ : Օտէսատա վալինին պալօսունտա պիրիպիրի-
միզի թանըտըգ : Բէք ալէա միւլահազա իտէպիլիրսինիզ քի ,
իշպու Շաթօ-Մայի իսմի՝ պիզի ֆէվգէլատէ թէսճճիւպտէ
պրադտը : Դօնթ՝ իհթիեար զապիթի իսթիճվապ իթմէքլէ ,
զապիթ՝ անասըլ Ֆրանսըզ օլտուղունու պիլտիրտիկի կիպի ,
տէտէսինին հիքեաեհէսինի տէ , աղ էվվէլ պէեան իլիմիշ օլ-
տուղունուզ վէճհլէ նագլ իթտի : Անճագ Ֆրանսըզ օրտուսու-
նուն Րուսիատան հիյնի ըիւճաթընտա , Րուսիալը Շաթօ-Մայի
իլէ Ֆրանսալը Շաթօ-Մայինին թէսատիւֆինէ տաիր թաֆսի-
լաթը լազըմէեի իթա իլլէտի :

« Պիլիրսինիզ քի , Րուսիալը քէնտիսի իտի : Բէնտի գալ-
լինճէ , անըն վէ բէտէրինիզ արասընտա վուգու պուլան հալ
շունտան իպարէթ պուլունմուշ տուր : Ֆրանսըզ միրալալը ,
բէք ճիւզի միգտարտա հիւսար ասքէրիլլէ հիւան ալանընըն
իւզէրինէ հիւճում իտիպ , հէր իքի միրալալար եարալանմագ-
լա պէրապէր , մուհարէպէ տէվամ իթմիշ , վէ իքի զապիթին
դըլըճլարը եէկտիկէրինէ շիտտէթլէ չարբաղընտան , գըրըլ-
մըշ , վէ թապանճա իլէ տուէլլօեա թուլուչաճագլարը սը-
րատա , իսմլէրինի պիլտիրտիքլէրինտէն , այնի ֆամիլեատան
օլտուգլարը անլաշըլմըշ , վէ եէկտիկէրինէ խասիմ նալարըյ-
լա պագարագ տուէլլօլարընա տէվամ իթմէք իւզրէ իքէն ,
արալարընա ուզուն պոյու պիր գազագ ասքէրի կիրիպ , պի-
րիպիրինտէն աեըրմըշ , վէ օնտան սօնրա պիր տալսի եէկտի-
կէրինի կէօրէմէմիշլէր տիր :

Տիւգ . . Պէն պու թաֆսիլաթը պիլիեօրտում , վէ ամճա-
մըն՝ Ֆրանսալը ագրապասը ալէյհինտէ ֆէվգէլատէ պուղղ ու
ատավէթի պուլունտուղունա իսքեաթ օլմուշում տուր :

— Եանըլըեօրտունուզ :

— Աճա՛յիպ . . .

— Պէն չըվալիէ տը Շաթօ-Մաինին գարչըսընտա սիզտէն
պահս իթտիմ :

— Նէ՞ տուրէթլէ պահս իթտինիզ :

— Շրվալիէ վէ գօնթ Արթօֆ՝ գալիէն տօսթլուդ բէյ-տա իթտիբլէրինաէն, պիրիպիրինի չօգ տէֆա կէօրմէքտէ ի-տիլէր: Պազէն քէնտիսի պիզէ կէլիր իտի, պազէն տէ պիզօ-նա կիտէր իտիք: Սիզին հազգընդտա պիզէ բէք չօգ շէյլէր սօրտուղունտան, կէլէճէք սէնէ սիզի պէրապէրիմիզճէ Օտէ-սաեա կէօթիւրմէքլիկէ սէօզ վէրտիմ:

Տիւգ -- (կիւլէրէք) Բէք էյի, մէֆնունէն կիտէրիմ:

— Պունտան պաշգա, սիզի աճէլէթէն պուրաեա տալէթ իթմէքլիկիմտէ, սիզէ խաեըրլը խապէրլէր վէրէճէք օլտու-ղում իշին տիր:

Տիւգ -- (թէաճճիւպլէ) Պէքլէեօրում:

— Կիւնիւն պիրինտէ եանի հարէքէթիմիզտէն պիր կիւն էվլէլ, իշթիեար շրվալիէ՝ էլվէտա իշին պիզէ կէլտիկի հալտէ, սիզին գաշ եաշընտա օլտուղունուղու, սէրվէթինիզիննէ՝ միգ-ւ տարտա իտուկինի, վէ էվլէնմէք իսթէեիպ իսթէմէտիկինիզի սօրտու: Պէն տէ, սիննինիզին հէման օթուզ օլտուղունու, վէ պէշ եիւզ պին ֆրանգ սէրվէթինիզ պուլունտուղունու պիլ-տիրտիմ:

Էվլէնմէք սիւալի Մ. տը Շաթօ-Մաիեի սարստը, վէ գօն-թէսին քէնտիսինէ պիր իզտիվաճ թէքլիֆիյլէ, Գօնսէքսիօնու ունութտուրմաեա չալըշաճաղընը գանն իթտի: Իմտի ճէվա-պա աղաղլէ,

— Պէն ապա էվլէնմէքէճէեիմ, տէտի:

Պադգարա -- Տինլէեինիզ, պէն՝ մատմաղէլ տը Սալլանտ-րէրաեա օլան մուհապպէթինիզի շրվալիէեէ հիքեաեէ իթտիմ:

— Վա՛յ, սէօլլէտինի՞զ մի:

— Հաթթա ըէտտ օլունտուղունուղու, վէ պու ըէտտին սէպէպլէրինի տէ սէօլլէտիմ: Սալլանտրէրա իամի քէնտիսինի ֆէվդէլտտէ թէաճճիւպտէ պրադարադ, սիզին նիշին ըէտտ իտիրտիկինիզի սիւալ իթտի: Պէն տէ, տիւգիւն, քէնտի իամինի եէկէնի տօն ժօղէեէ հասը իթմէք իշին սիզէ ըէտտ ճէվապը վէրմիշ օլտուղունու անլաթտըմ: Շրվալիէ տէ, — Պու սէպէպ հազգլը տըր, ֆադաթ էկէր եէկէնիմ, քէնտինին, տիւգիւն,

հաթթա հիշ քիմէնին մալիւմաթը օլմագսըզըն, Սալլանտրէ-
րա ֆամիլեասընըն ագրապասընտան իսէ... տէտի:

Մ. տը Շաթօ-Մաի. Եգրապասընտա՞ն մը:

Պագգարա. - Էվվէթ... Իշթէ պու խուսուսու իյզահ վէ
իսպաթ իշին չըվալիէ տը Շաթօ-Մաի, հարէքէթիմիզտէն էվ-
վէլ, կիճէ վագթը օլթուրուպ շու էլ եազըսընը գալէմէ ալ-
մըշ տըրքի, պունու օգուտուղում հալտէ, խուսուսա տօն
թօզէ վէֆաթ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, Գօնսէքսիօն իլէ գա-
րապէթինիզ պուլունտուղունու անլաեաճագսընըզ:

Պագգարա, իշպու սէօզլէրի իրատ իթտիքտէն սօնրա,
մէզքիւր էլ եազըսընըն տիւրիւմինիւ աշտը:

47

Հիւան ասաքիրի միրալայը սապըզը չըվալիէ տը Շաթօ-
Մայինին ուզուն մէքթուպունուն միւնտէրիճաթը պէր վէճ-
հի աթի իտի:

«Սէվկիւլիւ խըսըմըմ»,

«Գօնթէս Արթօֆ՝ յատմազէլ տը Սալլանտրէրաեա պըզ-
օլտուղունուղու, վէ սէրվէթինիզէ վէ տիւպ իւնվանընըպ
րաղմէն, օ գըզըն տէսթի իզտիվաճը սիզէ ըէտտ իտիլտի-
կինի պէեան իլլէտի:

«Պու խուսուս՝ ֆամիլեաճա պիր սըրըը սիզէ ֆաշ իթմէ-

կէ պէնի սէվգ իթտիկինտէն, պէլքի պունտան իսթիֆատէ իտէճէքսինիզ:

«ՕԼ էսնատէ Օտէսատա իգամէթ իթտիկի շիւպհէսիզ մալիւմիւնիւզ օլան շըվալիէ տը Շաթօ-Մահինին վէֆաթընտա, միւթէվէֆանըն քեաղըտլարը իշինտէ դարիպ պիր էվրադ պուլտումքի, մուֆասսալ սուրէթիյլէ թարաֆընըզա թէպլիզ իտիեօրում: Բէտէրիմին էլիյլէ եաղըմըշ օլուպ, պունտա շու եօլտա պասթ ու պէեան իտիմիշ տիր:

«Թագրիպա եիրմի եաշընտա իքէն, Ֆրանսա գրալընըն թիւֆէնքճիսի օլտուղումտա, ախիրէն տիւզ իւնվանընը իհրազ իթմիշ պուլունան բէտէրիմ տիւզ տը Շաթօ-Մայի՝ չօդտան պէրու միւպթէլա օլտուղու գալպ խասթալըղընտան, էլլի եէտի եաշընտա օլարագ թէրքի հաեաթ իյլէմիշ տիր:

«Պիւեիւք գարընտաշըմմարքի՝ Բէրիկօրտա վագը էմլաքըմըզտա պուլունմասըյլա, բէտէրիմիզին սօն էլվէտապընը գապուլ իտէմէմէշ տիր: Բէտէրիմիզ, վէֆաթընտան պիր կիւն էվլէլ, պէնի, քէնտի եաթաղընըն եանընա չսղըրթըպ, շու դարիպ հիքեաեէեի նագլ իթտի:

«Օն տէօրտիւնճիւ Լուի գրալըն խասսա ասաքիրի եիւզ պաշըսը օլան մարքի տը Շաթօ-Մաի՝ պէշինճի կէնճ գրալ Ֆիլիբ իլէ պիրիքտէ Մատրիտէ կիթմիշ օլան ասըլգատէկեանտան պիրի իտի:

«ՕԼ թարիխտէ մարքի եիրմի պէշ եաշընտա կէնճ, կիւզէլ վէ աթէշիմէյրէպ պիր տէլիգանլը օլուպ, պիր ագչամ, Մատրիտ շէհրինին պիր սօգաղընտա, քէնտիսի կիպի կէնճ վէ եիկիտ օլան վէ Իսթանիա ասըլգատէկեանընտան պուլունան տիւզ տը Սալանտրէրա իլէ միւնագաշաեա թուլթուլմուշ, վէ պու իքի կէնճլէր՝ հիւսնի ճէմալիյլէ Մատրիտտէ մաարուֆ օլան պիր գըզըն խանէսինին շահնիշիյնի ալթընտա գըլըճլա միւտարէպէեէ գըեամ իթմիշլէր տիր:

«Օլտուգճա հաիզի ասալէթ օլուպ, սերվէթլէրի պուլունան հէր Մատրիտլի՝ օ գըզ հագգընտա աթէշի աշգլա սիւզան օլմուշ իսէ տէ, մէզպուրէ, օԼ վագթա տէկին, ճիւմլէսի,

հաթթա տիւգ տը Սալանտրէրա գարշըսընտա պիլէ ֆիթուր-
սուգ պուլունմուշ տուր :

«Մարքի՝ տիւգ իլէ միւտարէպէ իտէրքէն, կէօզլէրինի
շահնիշինէ աթֆ իլէ, օլ էսնատէ ագշամ հավասընը թէ-
նէֆֆիւս իշին օրատա պուլունան կէնճ գըզը սէլամլամը տըր :
Մէրգումէ, իշպու տէլիգանլըբը ասլա կէօրմէմիշ իքէն, իլք տէ-
ֆա կէօրիւշիւնտէ, անըն հիւսնինի պիթթագտիր, թէպէս-
սիւմ իլմիշ, վէ մէնտիլինի իքի միւտարիպլէրէ աթտըղըն-
տան, մարքի, « — Մօնսիէօ տիւգ, զանն իտէրիմքի, պու մէն-
տիլ, պիզտէն հանկըմըզ ֆաթիհ օլուր իսէք, անըն միւքեա-
ֆաթը օլաճագ տըր» տէեիպ, Իսրանիօլա էօյլէ պիր գըլըճ
տարպէսի էնտիրմիշ տիրքի, մէրգում եէրէ սէրիլմիշ, վէ
մարքի մէնտիլի եէրտէն ալըպ, գալպի իւղէրինէ կէօթիւր-
տիւքտէն սօնրա, կէնճ գըզը թէքրար սէլամլամը տըր : Սէնօ-
րա Լուիզա տա Բօգգա իսմինտէ պուլունան օ գրգ՝ պիր ազ
գըզարըպ, մուգապէլէթէն սէլամ վէրտիքտէն սօնրա իշէրի
շէքիլմիշ տիր :

«Լաքին տիւգիւն ալմըշ օլտուղու գրլըճ տարպէսի մուհ-
լիք օլմաեըպ, մէրգումու եալընըզ իւշ այ գատար եաթագա
տիւշիւրմիւշ տիր :

«Տիւգ, իլք տէֆա տիշարը չըգտըղընտա, բարլագ վէ դա-
լէպէլիքլի պիր ալաեա ըսսթ կէլմէքլէ, պիր արա սէտեասը
վէ պունու թաշըեանլար տուրմաեա մէճպուր օլմուշլար տըր :
Պու ալայ՝ մարքի տը Շաթօ-Մայինին տիւեիւն ալայը օլուպ,
մէրգում, մատմազէլ Լուիզա տա Բօգգա իլէ էվլէնմէք իւղրէ,
պիր թագըմ ֆրանսըզ ասըլգատէկեանը իլէ պիրլիքտէ քի-
լիսէեէ կիթմէքտէ պուլունմուշ տուր :

«Տիւգ՝ կէնճ գըզը սէվմիշ օլուպ, էլան տախի մուհապ-
պէթի շէտիտէ իլէ սէվմէքտէ օլտուղունտան, մէքքիւր ալա-
եը կէօրտիւկիւնտէ պաեըլմշ, վէ ճէրիհասը եէնիտէն աշըլ-
տըղընտան, եարը էօլիւ հալինտէ քէնտի օթէլինէ կէօթիւ-
րիւլմիւշ տիր :

«Պիր սէնէ սօնրա, մարքիգ տը Շաթօ-Մաի օլմուշ օլան

տօնա Լուիզա տա Րօզզա՝ տիւնեաեա պիր էրքէք չօճուգ կէթիրիպ, Մանօէլ էնկէրրան թէսմիէ գըլընմըշ տըր:

«Տիւգ տը Սալլանտըրա՝ եարասընըն իֆագաթընտան սօնրա, Գսիմէնէս նամ միւթէպէր խանէտանտան պիր գըզ իլէ էվլէնմիշ, վէ էքիզ օլարուգ իքի չօճուգ տիւնեաեա կէթիրմիշ տիր: Պու հալ, իչպու ֆաժիլեատա պիր գաչ տէֆալար վուգու պուլմուշ տուր:

«Տիւգ՝ էյիլէնտիքտէն վէ էվլէնտիքտէն սօնրա, մարքի տը Շաթօ. Մաիեէ գարշը պուղղ ու ատավէթ սագլամաեըպ, եէնի խանէտանը գրալիտէ տէ գուրէնալըգ խըտմէթինի գապուլ իթմիշ տիր:

«Մարքի՝ Ֆրանսա գրալընըն մաեէթինտէ գալմագլա պէրապէր, կէնճ գրալըն խըտմէթինտէն տէ այրըլմամըշ, վէ պու արալըգ իքի գատէկեան, պիրիպիրիլիէ կէօրիւշտիւքլէրի կիպի, զէվճէլէրի տէ եէկտիկէրինէ վիզիթա վէրմէքտէ պուլուլմուշլար տըր:

«Հալ պու քի Մ. տը Սալլանտըրա՝ գալպէն տօնա Լուիզաեա աշըգ օլուպ, կէնճ գատընըն, վէ Մ. տը Շաթօ. Մայինին մալիւմաթը օլմաեարագ, մէգքիւր մուհապպէթ կիւնտէն կիւնէ արթաղընտան, պիր ագշամ մարքի, հասպէլ վագիֆէ սէրայտա պուլուլտուղու պիր սըրատա, տիւգ, պաղթէթէն կէլէրէք, տօնա Լուիզաեը եալընըգ պուլտուղուլտան, աեագլարընա գաբանմաեա իճթիսար իթմիշ, վէ մարքիգ՝ միւթէքէպ պիրանէ սուրէթտէ անը աեաղա գալտորըպ, էօյլէ պիր հագալէթտէ պուլուլմուշ տուր քի, տիւգ՝ քէմալը հիտտէթ վէ դադապ իւզրէ օրատան տիշարը չըգմըշ տըր:

«Շիւպհէսիգ էկէր օլէսնատէ մարքիեէ թէսատիւֆ իթմիշ օլսա իտի, քէնտիսինի թահրիքլէ, գըլըճլա միւտարէպէեէ մէճպուր իտէր իտի: Համտ օլսու՛ն քի գրալ՝ թաամտան սօնրա մարքիեի լսքիւրիալա կէօնտէրմիշ օլուպ, իրթէսի կիւն տիւգ իւնհիտտէթի թէսկին օլմուշ վէ ագլը պաշընա կէլմիշ տիր:

«Փագաթ տօնա Լուիզանըն վագը օլան մուամէլէի թահգիրիեէսի՝ տիւգիւն սէվտասընը հէմ թէգեիտ վէ հէմ թահ-

րիք իթմէքլէ, մերգուժ, մարքիզի զալէպէ իթմէկէ եւմին իթմիշ, վէ քէնտիսի կիպի պիր ատէմին պէօյլէ պիր եւմինի իսէ պիէսաս օլամաեաճաղընտան, տիւգ պու խուսուստա ուզուն ուզասիէ վէ սապր իլէ տիւշիւնմիւշ տիւր:

«Վագըալար տա պու պապտէ մագսէտինէ եարտըմ իթմիշլէր տիր: Շէօյլէքի պիր գաշ հաֆթա սօնրա պէշինճի Լուի գըալըն տէտէսի օն տէօրտիւնճիւ Լուի գըալա կիպլի պիր նամէ կէօնտէրմէսի լաղըմ կէլտիկինտէն, մարքի տը Շաթօ-Մայի իշպու նամէեի իրսալէ մէմուր օլմուշ տուր: Իմտի մարքի՝ կէնճ զէվճէսինի Մատրիտտէ պրագարագ, քէնտիսի հարէքէթ իթմիշ տիր:

«Մարքինին օղու օլվագըթ իւշ այլըգ օլուպ, վալիտէսի չօճուղունա պիզղաթ սիւտ վիրմէք իսթէտիկինտէն, կիճէ կիւնտիւգ եանընտան աեւրմամըշ տըր:

«Տիւգ տէ, մալիւմ օլտուղու վէճհլէ էքիզ էվլատ բէտէրի օլուպ, վալիտէլէրի տօնա Բէքա Բսիմէնէս, եախօտ տիւշէս տը Սալլանտրէրա, իշպու իքի էվլատընտան այրըլարագ, պունյարը Մատրիտտէն պիր ազ ուզագտա, էսքիւրիալ թարիգի իւզէրինտէ մուգիւմ պիր սիւտանաեա թէսլիւմ իյլէմիշ տիր:

«Պու թաֆսիւթ զահիրլն լիւզուճուլ կէօրիւնիւր իսէ տէ, իլէրուտէ նագլ իտիլէճէք օլան վուլ ուաթլար իշին պիլինմէսի կէրէք տիր:

«Պէօյլէճէ մարքի տը Շաթօ Մաի իւշ այ գատար իգամէթ իթմէք իւզրէ Ֆրանսաեա կիթմիշ տիր:

«Իմտի մարքի տը Շաթօ-Մայի իւշ այ գատար գալմագ իւզրէ Ֆրանսաեա կիթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, կէնճ մարքիզ՝ հէր տինտար Իսքանիալը իշին մէճպուրի օլան Սէն-Ժագ տը Գօմբօսթէլգիեարէթինի իյֆա զըմնընտա մէզքիւր զայպուպէթտէն իսթիֆատէ իթմիշ, վէ պիր էրքէք իւրզմէթքեար վէ պիր գամարիէրա իլէ պիրիքտէ Մատրիտտէն եօլա չըգմըշ տըր: Մարքիզ, միւքէմմէլ պիր սիւարի օլտուղու հալտէ, չօճուղուն ու գուճագլամըշ օլարագ կիւզէլ պիր Անտալագիա աթընա պին-

միշ, վէ տիւգ տը Սալլանտրէրա, պիր խանէտէ կիզլէնէրէք, պիր սապահ մէգքիւր քէրվանըն կէչտիկինի կէօրմիւշ տիւր։ Մէրգուժ, պէտէլինէ ալթուն վէրէրէք, մարքիզին իքի խըզ-մէթքեարընըն սիւքիւթ վէ մուավէնէթինի սաթըն ալմըշ օլուպ, պիր սաաթ սօնրա քէնտիսի տէ աթա սիւար օլարագ, մէգպուրէնի թաագիպէ իպթիտար իյլէմիշ տիր։

«Մարքիզին սալիք օլտուղու եօլ՝ Խսբանխանըն քեաֆիէ յի եօլարը կիպի սարբ, միւշքիւ վէ խալի օլուպ, մէրգուժէ, Մատրիտտէն սէքիզ ֆարսախ ուզագտա վագը քիւշիւք պիր քէօյէ կիթտիկի հալտէ, սաղտա վէ սօլտա խանէ, չիֆլիւիք վէ խանա պէնդէր հիշ պիր չէյ կէօրմէմիշ տիր։ Մարքիզ, մէգքիւր գարիէնի իւք գօնագ իթթիխագ իթմէք ֆիքքինտէ իքէն, օլէսնատէ եագ մէվսիմի օլուպ, կիւնլէր ուզուն օլտուղունտան, վէ հայվանլար տա կէնճ իտուկինտէն, քէրվանըն քէօյէ հիյնի մուվասըլէթինտէ, կիւնէշ հէնուզ ուֆուգտա օլմասըյա, իւշ ֆարսախ ուզագտա քիւշիւք պիր խանա գատար կիտիմիշ, վէ գարանլըգ պաստըղը գէման մարքիզ աթտան աչաղըեա էնմիշ տիր։

«Խանըն էթրաֆը՝ չայեանը թէէսսիւֆ վէ Ոալվաթօր Բօզանըն ֆըրչասընա լաեղգ պիր սուրէթտէ օլուպ, մէգքիւր խան տէրին վէ սարբ պիր տէրէ եագընընտա ինչա իտիմիշ, վէ մէշէ աղաճլարընը պիր օրմանը իլէ էթրաֆը իհաթա օլունմուշ, վէ տէրէնին օրժասընտան տա պիր սու ճէրէեան իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։

«Մահգա պիր ճինաեթ մահէլլի օլմագ իւզրէ ինչա իտիմիշ կիպի կէօրիւնէն մէգքիւր խանըն սահիպլէրի, եալընըգ իքի նէֆէր իհթիեար օլուպ, մէրգուժլար եաթագլարընը մարքիզէ թէրքլէ, քէնտիլէրի պուղտայ անպարընտա պարընմըշլար տըր։

«Լաքին մարքիզ, չիւպհէսիզ պիր հիսսի միւէլլիմէ թապի օլարագ, կիճէնի, աթէշին եանընտա պիր իսկէմլէ իւզէրինտէ կէչիրմէնի թէրճիհ իյլէմիշ տիր։ Չօճուղունու տա քէնտիք եանընտա պիր սէտիր իւսթիւնտէ եաթըրմըշ տըր։

«Մէզ պուրէսէ ընթացաթ իտէն իքի խըզմէթը ետարլար՝ օթէլ ճիլէր թարաֆընտան թէրթիպ օլունան եաթագտա եաթմըլար, վէ տօնա Լուիզա եալընըզ գալտըղընտա, գօրգ-ջաեա պաշլաեըպ, օթուրմուշ օլտուղու եէրաէն գալգմըշ, վէ օտանըն գաթուսունու աչարագ, քէմալը էնտիշէ իյէ գուլագ վէրմիշ տիր: Պու արա այ մահիթապընըն զիեալարը գուպպէի ասիւմանը թէնվիր իթմէքտէ օլուպ, սօգագտա քիմսէ պուլունմատըլը կիպի, խանըն էթրաֆընտա տախի տիրին պիր սուսլուգ հիւքմ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր:

«Մարքիզ, աթէշին եանընտա թէքրար օթուրուպ, եարը կիճէ ըատաէլէրինտէ ուեուգլամաեա պաշլամագտա իքէն, պաղթէթէն գաթու աչըլարագ, իչէրիեէ պիր ատէմ կիրմէքլէ, մէրգուլմէ պու ատէմի կէօրտիւկիւնտէ, տէհչէթինտէն նաշի ըէֆը սէտա իյլէմիշ տիր: Պու ատէմ իսէ, տիւգտը Սալլանտրէրա օլուպ, ճինաեէթ իճրասընա գարար վէրմիշ օլան պիր քիմսէ կիպի լէհճէսի սօլմուշ, վէ միւտհիշ պիր հալտէ կէօրիւլմիւշ տիւր:

«Մարքիզ, տիւշարը տէհչէթ օլուպ, տիւգիւն օ սաաթտա օրատա պուլունմասընըն սէպէպինի անլաեարագ, հէման մասունմունու գաթըպ ֆիրար իթմէք իսթէմիշ տիր: Տիւգ, եօլունա մանի օլմաեա ճահտ իթմիշ իսէ տէ, կէնճ գատըն, միսլի կէօրիւլմէտիք պիր ճէսարէթ վէ սէպաթլէ մէրգուլմու եիթիպ, խանտան տիշարը ֆըրլամըշ, վէ տիւգ, պիր արա սէրսէմ կիպի գալտըգտան ոօնրա, մէզպուրէեի գօլալամաեա պաշլամըշ աըր: Մարքիզ՝ էնսէսինտէն տիւգիւն ատրմ սէսլէրինի իշիթտիկինտէ, ազլը պաշընտան կիտիպ, նէրէեէ կիթտիկինի պիլմէեէրէք վէ գարչըսընտա նէ պուլունտուղունու անլաեամաեարագ սիւրաթլէ գօշմասընա տէվամ իյլէմիշ տիր:

«Պիշարէնին եիւրիւտիւկիւ եօլ՝ ղաեէթ տար օլտուղունտան, զիքը իտիլէն տէրէ պունուն քէնարընտա օլմասըլա, գազա վուգուինէ մահէլ վէրմէմէք իւզրէ եէր եէր տիրէքլէր տիրիլմիշ օլտուղու հալտէ, մատամ տը Շաթօ-Մաի, գա-

Թէն ագլը պաշընտա օլմսեարադ, եօլուն էօյլէ պիր եէրինստէ տուրմուշ տուր քի, Թա եանընտա դաեթ սարբ պիր ուշուրում պուլունտուղունտան, Թամօլ էսնատէ քէնտիսինէ վասըլ օլան խասմինին բէնչէսինտէն գուրթուլմագ իւզրէ, քէնտիսի տէրէեէ աթմագ իսթէմիշ, Ֆագաթ տիւզ էլպիսէն սինտէն Թուլթուպ, իլէրի կիթմէսինէ մանի օլմուշ տուր:

«Լաքին հաեըֆ քի, պիշարէ վալիտէ, եանլըշ պիր հարէքէթտէ պուլունտուղունտան, վէ գօլարընը պիր արա աշտըղընտան, չօճուզ, քուճաղընտան, եիւզ աեագ տէրինլիկի պուլունտան տէրէեէ տիւշերէք բարչալանմըշ տըր:

«Տիւզ վալիտէերի էօլիւմտէն գուրթարըպ, մէղպուրէ, սաչլարը տարմատաղըն օլարագ, կէօզլէրի աթէշ կիպի բարլաեարագ, վէ տօտագլար աչըլմըշ պուլունարագ, մէրգումա տօղրու աէօնտիւկիւնտէ, նամուսուղուղա գաթլանմագտան իսէ էօլմէերի Թէրճիհ իտէն գատըն օլմսեըպ, քէմալը Թէհայեիւր իւզրէ խապմինէ պագան զէվալը պիր վալիտէ օլտուգտան պաշգա, նակեահ գահգահա իլէ տէ կիւլմէեէ պաշլամըշ տըր...

«Պիշաղէ օ անտէ Թէճէննիւն իթմիշ տիր:

«Հաեաթը պէշէրիէտէ էօյլէ միւտհիշ վէ զաթիւպ հալլէր վար տըր քի, պու հալլէր հագգընտա պահս իթմէքիք գապիլ տէյիլ տիր:

«Կիճէնին գուսուր յլագթը, տիւզ տը Սալլանտրէրա իշին, սայքի պիր ասըր գատար ճան չէքիշմէք հալինէ պէնզէն երպ, պիր կիւն էվվէլ տիւզ անճագ օթուզ եաչլարընտա իքէն, իրթէսի կիւն, սաչլարը աղարմըշ պիր իշթիեարա պէնշ զէմիշ պիր:

«Սապահլաեըն մէղքիւր խան՝ աճընաճագ պիր մէնգարէ իրաեէ իտիպ, իւք ագշամը եաթմասը իշին Թախսիս իտիլմիշ օլան եաթագ իւզէրինտէ մարքիզ՝ պաղլանաճագ պիր մէճնունէ հալինտէ օլարագ, հէմ կիւլմէքտէ, հէմ աղլամագտա

պուլունմուշ, վէ եաթաղըն եանընտա իսէ, վուգուի հալտէն հիշ պիր չէյ անլաեամաեան իքի խանճը, վէ տիւգիւն ալթու- նու իլէ գազանըլմըլ օլան իքի նէֆէր սատագաթսըզ խըզ- մէթքեարլար տուրմուշ օլուպ, պունլար, էօլմիւշ օլան պիչա- րէ մասումուն զայպուպէթինտէն տօլաեը թէաճճիւպ իթմէք- տէ, վէ մահգուն ու միւքէտտէր կէօրիւնտիւքլէրի հալտէ, էօլէ պիր սաքին մահէլտէ օ կիճէսի նէ՞ կիպի շայեանը թէ- էսսիւֆ վագըա գուհուրա կէլմիշ օլմասընը տիւշիւնմէքտէ պուլունմուշլար տըր:

«Տիւգ`եաթաղըն պաշընտա տիգ չէօքիւպ, աղլատըղը, վէ իզթիրապը գալպինտէն նաշի միւզտարըպ օլտուղու հալտէ, պիրտէն պիրէ աեաղա դալգարագ, մէճնունէնին էլինի թու- թուպ, աֆվլըգ տիլէմիշ տիր: Պիչարէ գատընճըղազ իսէ, կիւլիւմսէեէրէք, — Սէ՞նմիսին սէվկիւլիւ գէվճիմ, նիհաեէթ ավտէթ իթտի՞ն մի, տէմիշ, վէ տիւգ տախի, — էվվէթ... էվվէթ... պէն իմ... տէյի ճէվապ վէրմիշ տիր:

«Պիչարէ մարքիգ՝ Մ. տը Շաթօ-Մաի գանն իթմէքտէ օլտուղու տիւգիւն էլլէրինի սըգմագտա օլուպ, տիւգ տէ, պու սըրատա ֆէվգէլատէ մահճուպիեէթ վէ քէտէր հիսս ի- տէկէլմիշ տիր:

«Ս.յնի վագըթտա պէեազ սագալլը պիր ըահիպ, ճիվար- տա վագը պիր քիլիսէեի զիեարէթտէն ավտէթ իթմէքտէ օլ- մաթըյլա, շունտան պունտան նաֆագասընը տիլէնտիկի ճի- հէթլէ, մէզքիւր խանա տախի կիրիպ, կիւլմէքտէ օլան պիր գատըն իլէ էթրաֆընտա պիր թագըմ մահգուն քիմսէլէր կէօրտիւկիւնտէ, թէաճճիւպտէ գալմըլ տըր: Փագաթ տիւգ՝ հագըգի պիր տէհչէթ իչինտէ օլմասըյլա, պու իհթիեարը ատէթա ճէննէթտէն կէլմէ պիր աղիգ քիմսէ ֆարզ իլէ, ա- նըն միւտախէլէսի սաեէսինտէ, գէվալլը գատընճըղազլն ագլը պաշընա կէլէճէկինի վէ չօճուղու պուլունաճաղըն մէմուլիթ- միշ, վէ տէրհալ տիգ չէօքէրէք, վէ հէօնկիւր կէօնկիւր աղ- լաեարագ, ճինաեէթինի իգրար իլլէմիշ տիր:

«Բահիպ, խըիսթիեանլըղըն իլք ասըրլարընտաքի խոստո-

վանահայրլար միսիլու մերգումու քէմալը վագար վէ սիւ-
քիւթլէ տինլէերիպ, իշլէտիլի ֆէնալըգլարըն իգրար ու իթի-
րաֆը խիթամ պուտուղունտա, եաթաղա եագլաշմըշ, վէ
մէճնունէնին էլինի թութուպ, մէշհուր պիր թապիպ կիպի
մէզպուրէնին եիւզիւնիւ վէ պագըշընը տիգգաթը քեամիլէ
իլէ թէճէսսիւս իյլէմիշ տիր :

«Մուախխարէն րահիպի միւհթէրէմսիմաթ — Պու գատըն,
մասումու վէֆաթ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, պէեան իթտի-
կինիգ վէճհ իւզրէ թէճէննիւն իյլէմիշ տիր : Քէնտի չօճու-
ղունու զանն իտէպիլմէսի իշին տիկէր պիր չօճուգ վէրին, օ
հալտէ սըհհէթի իատէ օլունահագ տըր, տէմիշ, վէ միւթ-
թէհիմէ թէվճիհի խիթապլէ, «— Տի'ւգ տը Սալլանտըերա,
հէր նէ գատար սէն պէնի եալընըգ իսմէն թանըր իսէն տէ,
պէն սէնի բէք էյի թանըրըմ, վէ չօգ տէֆա գօնաղընըն գա-
բուսունտա սատագա ալմըշմ տըր : Իմտի ճէնապը Ալլահ,
սէնին, պու ճինաեթի իրթիքեապ իտէճէկինի պիտիկինտէն
սանա իքի էվլատ կէօնտէրմիշ տիր : Իմտի պիրինի պու պիշարէ
վալիտէեէ վէրմէլիսին, տէյի իլավէթէն տէրմիեան իթ-
միշ տիր :

«Տիւգ, տիգ չէօքմիւշ օլարագ, — Եա՛ Բապպի, սէնին
միւրատըն հէր նէ իսէ, օ օլուն, տէերիպ, վէ պատէհու ա-
թընա րաքիպ օլուպ, քէմալը սիւրաթլէ Մատրիտ եօլունտան
հարէքէթլէ, իքի էքիպ էվլատըն պուլունտուղու քիւշիւք գա-
րիէտէ տուրմուշ, վէ պունլարտան պիրինի ալըպ, մանթօսու-
նուն պիր էթէկինէ սարմըշ տիր :

«Իւշ սաաթ սօնըա իանա ավտէթլէ, էլան մէճնուն պու-
լունան մարքիգին եաթաղը իւզէրինէ չօճուղու թէրք վէ քէն-
տիսի ֆիրար իթմիշ տիր :

.....

«Հալպու քի օ րահիպի ֆագիլէթսիմաթ եանըլմըշ օլուպ,
մարքիգին ճիննէթի կէշմէմիշ տիր : Մէզպուրէ Մատրիտէ կէ-

Թերիլիպ, օրատա, քէնտիսինին աթտան տիւլմէլէ, աղլընը զայպ իթմիշ օլտուղու շուեու գուլմուշ տուր:

«Է՛ն մէշհուր աթրպպանըն միւտավաթընա միւրաճաաթ օլունմուշ, մարքի տը Շաթօ-Մաի աճէլէթէն վէրսայլտան ճէլպ իտիլմիշ, վէ մէրգուլ՝ տօնա Լուիզանըն ճիննէթինի կէշիրէ-ճէք օլանա սէրվէթինին նըսֆընը վատ իթմիշ իսէ տէ, կէ-րէք մուավէնէթի ֆէննիէ, կէքէք մէղհէպճէ տուալար, վէլ-հասըլ հէր շէյ ֆայտէսիգ գալմըշ տըր: Պիչարէ մարքիգ, մէճ-նունէն էօլմէնէ մահքիւմ օլուպ, շու գատարըի եանընտա պրագըլան շօճուղու, էօլմիւշ օլան շօճուղու կիպի սէվիպ, վէ քէնտիսինին խաս էվլատը զանն իտիպ, գուճաղընտան վէ տիղլէրի իւգէրինտէն ապա պրագմամըշ տըր:

«Մարքիէ կէլինճէ, խանտաքի վէ տէրէտէքի ֆաճիա-տան խապէրտար օլմամիշ աըր, չիւնքի տիւգ տը Սալլանտ-րէքա՝ մարքիգին իքի խըզմէթքեարըլա խանճըլաքըն վէ շօ-ճուղարընըն սիւտանասընըն սիւքիւթինի՝ ալթուլն պէտէլիլէ իսթիհասլ իթմիշ տիր:

«Պիր կիւն տիւշէս՝ էքիգ էվլատընտան պիրիսինին վէ-ֆաթ իթտիկինի խապէր ալմըշ տըր:»

Պագգարա՝ էլ եաղըսընըն պու ճիհէթինէ կէտիկինտէ տուրուպ, Մ. տը Շաթօ-Մաիէ աթֆը նաղաթ իթտի:

Տիւգիւն լէհճէսի ֆէվգ էլատէ սօլմուշ օլուպ, անլընտան աչաղընա սօղուգ լթէր ագմագտա իտի:

Պագգարա. — Պու հիքեանէ դարիպ տէյիլմի տիր:

— Ֆիլվագը բէք զարիպ աիր, վէ օգուտուղունուղու տին-լէտիքճէ, ըիւեա կէօրմէքտէ օլտուղունու զանն իտիեօրում:

— Սօնունա գատար օգուեալում. էկէրչի շու տաղըգա-տա Մ. տը Շաթօ-Մայինին սիգին իլէ էյլէնմիշ օլտուղունու, վէ ծիգէ մասալ նագլ իթտիկինի զանն իտիեօր իսէնիգ, պու մասալըն թաստիգի խուսուսընտա իսպաթլար կէօրէճէքսինիգ:

Պատէհու Պագգարա՝ Օտէսատա վէֆաթ իթմիշ օլան չը-վալիէ տը Շաթօ-Մաի թարաշընտան պրագըլմըշ, վէ օղու հիւլան միրալայը թարաֆընտան գօքեապը ալընմըշ պուլու-նան էլնաղըսընը օգումանա շու եօլտա տէվլամ իթտի:

Շրվալիէ տը Շաթօ-Մաի իֆատէմինի շու եօլաա իլէրի կէօթիւրմիւլ իտի :

«Բարիսին Մարէ նամ մահէլլինտէ Սէն-Լուի սօգաղընտա միւթէսարըքօ օլտուղումուզ պիւեիւք օթէլտէքվէֆաթընտան պիր կիւն էվվէլ բէսէրիմ տիւզիւն վուզու պուլան ֆէվգէ-պտէ հիքէաեէսիպունտան իպարէթ պուլունմուշ տուրա :

«Պէն տէ օլ վագըթ, — Պիր Շաթօ-Մաի եէրինէ պաիմօ օլան օ չօճուգ, օ Սալլանտըրէրա նէ՞ օլտու տէյի սօրնում : Բէտէրիմ տէ, — Օ չօճուգ, եանի մարքի տը Շաթօ-Մաի՞ օղլունուն իսմինի վէրմէքլէ վէֆաթ իթտի, տէյի մուգապէլէ իյլէտի :

«— Հալէա եաշաեօ՞ր մու :

«— Էվվէթ, լաքին եաքընտա էօլէճէք տիր :

«Բէտէրիմիսէ թէպէսսիւմէն, — Օ պէն իմտէյինճէ, — Սի՞գ մի սինիզ, տէյի սօրտում, վէ բէտէքիմպալընը սալլատը, վէ պէն, — Փագաթ էֆէնտի բէտէր, սիզ Մ. տը Շաթօ-Մաի-նին օղլու օլմաեըպ, տիւզ տը Սալլանտըրէրանըն օղլուն մու սոււնուզ, տէտիկիմաւէ, — Էվվէթ, տէյի ճէվապ վէրտի :

«Օլվագըթ պաշ եասթըղընըն ալթընտա պուլունան պիր տէմէթ քեաղըտլարը ալարագ պանա վէրտի, վէ, — Իֆա-տէլէրիմին իսպաթընը պու քեաղըտլարըն իշինտէ արաւագ-տպն էվվէլ, ասլըմը նասըլ անլամըշ օլտուղումու պիւտիրմէք իսթէրիմ, տէտի :

«Պէն տէ — Սէօյլէեինիզ, էֆէնտի բէտէր, տէյի մուգա-պէլէ իյլէտիմ :

«Բէտէրիմ չու վէճհ իլէ սէօզիւնիւ իլերի կէօթիւրտիւ .

«Բէտէրիմ օլտուղունու վէ եէկեանէ օղլու իտուկիմի զանն իյլէտիկիմ մարքի տը Շաթօ-Մաինին թէքմիլ սէրվէթինի պանա թէրքլէ վէֆաթը զէմանընտա եիրմի եաշընտա իտիմ :

«Վալիտէմ, եախօտ տահա տօղրուսու տօնա Լուիզա տա Րօգ-Գա՝ բէտէրիմտէն իքի սէնէ էվվէլ թէրքի հաեաթ իյլէմիչ իտի : Հէր իքիսինէ տէ խալիս էվլատ մուհապպէթիյլէ կէօզ եաշլարը տէօքտիւմ :

«Բէտէրիմ զանն իթտիկիմ քիմսէ՝ պանա ճէսիմ պիր սէրվէթ պրադմըչ օլուպ, քէնտիսինին՝ գրալըն մաեէթինտէ-քի մէմուրիեէթի տէ պանա ինթիգալ իթմիչ իտի, զիրա չօգ-տան պէրու Ֆրանսաեա ավտէթ իյլէմիչ իտի, վէ քէնտի զայ-պընաան տօլաեը հիսս իթտիկիմ քէտէր օլմասա իտի, պէն՝ Ֆրանսա վէ նավարրանըն էն պախթիեար վէ մէսուտ պիր զաթը սաեըլապիլիր իտիմ :

«Թագրիպա պիր այ մուգատտէմ մարքի տը Շաթօ-Մաի վէֆաթ իթմիչ օլտուղու հալտէ, իհթիեար պիր ըահիպ, օթէլիմին գարուսունտա միւքէլլէֆ պիր արապատան աշաղը-եա էնէրէք, ֆէվգէլատէ էհէմմիեէթի հաիզ օլան մատտէս լէր իւզէրինէ կէօրիւշմէք իսթէտի :

«Մէրգումուն կիեինմիչ օլտուղու մօր ըէնկլի ճիւպպէտէն վէ բարմաղընտաքի եիւզիւքտէն՝ քէնտիսինին բիսգօքօս ըիւթ-պէսինտէ օլտուղու անլաշըլմըչ տըր : Պիւրկօս բիսգօքօսու օլան պու զաթ, նէգտիմէ կիրտիրիլիպ, ֆէվգէլատէ ըիաեէթլէ պէնի թաաղիմ իթտիքտէն սօնրան, սիգէ նադլ իթտիկիմ՝ հիքեաեէեի պիլտիրտի : Իչիթտիկիմ սէօզլէրտէն՝ ազիմ պիր քէտէր իլէ պէրապէր թէաճճիւպ հիսս իթտիմ :

«Բէտէրիմ օլմուշ օլտուղունու պէեան իտէն տիւգ տը Սալլախարէրաեը թանըմամըչ իտիմ : Հագգընտա կէօզ եաշ-լարը տէօքմիւչ պուլունտուղում օ ատէմի իքինճի տէֆադայպ իթմիչ օլտուղունու զանն իթտիմ :

«Պիր գաշ տագըգա եըլտըրըմտան վուրուլմուշճասընա տիլիզ կիպի գըմըլտանմագսըզըն գ տլտըմ : Նիհաեէթ պիր-

տէն պիրէ պաշըմը եօգարը գալտըրարագ, «— Գե՛րապայծառ, պանա սէօյլէտիքլէրինիզին տօղրու օլտուղունու քի՞մ իսպաթ իտէպիլիր, Գարշըմտա պուլունան ատէմին՝ միւհթէրէմ՝ րահիպ օլաճագ եէրտէ . . . տէտիմ :

«— Տուրունուզ օղլում, ճէնապը Ալլահըն խըտմէթճիսի օլան պիր ատէմի թահգիր իթմէեինիզ, Իսպաթլար իսթէեօրսունուզ, տէյի՞լմի, տէյի րահիպ քէմալը լէթաֆէթլէ պէեան իյլէտի :

«— Էվվէթ, իսպաթլար իսթէեօրում :

«— Բէք էյի, Պուրատա, իշպու օթէլ իչինտէ Անթուան իսմինտէ իհթիեար պիր խըզմէթքեար վար տըր :

«— Օ ատէմ պէնի պիւեիւթմիւշ տիւր :

«— Պու խըզմէթքեար՝ տօնա Լուիզանըն, զիեարէթ իչին Սէն-Ժագ-տը-Գօմբօսթէլէ կիթտիկի էսնատէ ըէֆագաթընտա պուլունմուշ տուր :

«— Էօյլէ օլտուղունու իչիթմիչիմ տիր :

«— Օ ատէմի կէթիրտինիզ :

«Տէրհալ չանը չալըպ, կէլէն ատէմլիմէ, միւհսսիր պիր սէտա իլէ,— Անթօնիօեու իսթէրիմ, անը պուրաեա կէօնտէրին, տէտիմ :

«Անթօնիօ կէլտի. պու տա պիր իհթիեար իտի. ֆագաթ քէնտիսի ալթմըշլըգ օլտուղու հալտէ, րահիպ եիւզ եաշընտա կէօրիւնիւեօրտու :

«Օլվագըթ Պիւրկօս բիսգօբօսու, «— Խանտաքի վագըաեը խաթըրլաեօ՞րմուսուն, տէյի սօրտու :

«Իհթիեար տիթրէտի վէ րահիպէ թէաճճիւպլէ պագտը, Օջ վագըթ բիսգօբօս՝— Անթօնիօ, պանա էյի պագ, պէնի թանըմաեօ՞րմուսուն, տէյի սօրտու :

«Անթօնիօ՝ րահիպի թանըտը, Պիւրկօս բիսգօբօսու վէ Իսբանիա քիլիսէսինին միւթէհաիզանը ըհհապիյնինտէն պիրի օլմուշ օլան սապըգ տիլէնճի րահիպին էմրի իւզէրինէ, միւթէվէֆա տօնա Լուիզանըն խըզմէթճիսի՝ իճրա իթտիկի ալշագճա րօլու իգրար, վէ ասլըմը պէեան իյլէտի :

«Պունուն իւզերինէ բիսգօբօս պանա, — Շիմտի ինանը-
եօ՞րմուսունուզ, տէյի սօրտու: Պէն տէ,

«— Նէ՞ պէյիս վար տըր. պէն ասըլ բէտէրիմի թանը-
մը՞մըեմ, չօճուգլուղում զէմանընտա անըն թարաֆընտան
գայրըմը՞մըեմ: Շիմտի պէնտէն նէ՞ իսթէեօր, տէտիմ,

«— Օղլում, — տէյի բիսգօբօս ճէվապ վէրտի, — տիւգ
տը Սալլանտրէրա պու կիւնքի կիւն էլլի եաշընտա օլուպ,
տուլ տուր, վէ գարընտաշընըգ տա, պիր տուէլլօտա ալմըջ օլ-
տուղու գըլըճ տարպէսինին թէէսսիրիյլէ թէրքի հաեաթ իթ-
մէք իւզրէ տիր: Բէտէրինիգ պէնիմ աղղըմտան սիգէ ըէճա
իտիեօրքի, իսմինի թաշտըղընըգ բէտէրինիգ շու էսնատէ
պէրհաեաթ օլմատըղը ճիհէթէ, քէնտիսինէ կիտիպ, օղլու
եէրինէ սիգի թանըթընըգ:

«Օլ վագըթ բիսգօբօս՝ տիւգ տը Սալլանտրէրանըն իմ-
զասըյլա վէ արմասընը հավի օլարագ, պանա պիր մէթուպ
վէրտիքի, մէալի՝ տիւգիւն պէնի քէնտի նէզտինէ ճէլպիթ-
տիկինի միւպէյեին իտի:

«Փագաթ մէթուպը մէգքիւրու թէէսսիրլէ օգուպուգ-
տան սօնրա — Գերապայծառ, պանա նի՞չին կէլտիկինիգի,
վէ սէվկիւլիւ օղլու վէֆաթ իթմէքտէ օլմասըյլա, գալմը վէ
իսմի մահվ օլմագ իւզրէ պուլունմասընտան տօլաեը իգհարը
հիտտէթ իլլէմէքտէ օլան տիւգ տը Սալլանտրէրանըն պէնի
նի՞չին նէզտինէ ճէլպ իլլէտիկինի անլաեօրում: Իմտի, գերա-
պայծառ, սիգ եինէ տիւգիւն եանընա ալտէթլէ, միւլահա-
զասը սըրֆ պիր խէեալ օլտուղունու, վէ բէտէր տէյի մարքի
տը Շաթօ-Մաիտէն զայրի քիմսէեի թանըմատըղըմը, վէ եա-
լընըգ անը սէվմիշ, վէ տնըն իշին կէօզ եաշլարը տէօքմիւլ
իտուկիմի, վէ օ իսիմտէն պաշգա պիր իսմ թաշըմագ իսթէ-
մէտիկիմի քէնտիսինէ սէօյլէեինիգ, տէտիմ:

«Իշթէ անտէն սօնրա օղլում, — տէյի տէվամ իթտի՝
սէսի կիթտիքճէ զաիֆլէնմէքտէ օլան բէտէրիմ, — տիւգ իլէ
Պիւրկօս բիսգօբօսու վէ վէլատէթիմին զարիպ հիքեաեէսինի
պիլէնլերին ճիւմլէսի վէֆաթ իթտիլէր, վէ սօն էմանէթտա:

ըը գալմըշ օլտուղուժ սըրըը մէզարա կէօթիւրտիւէր .
 Վիմտի , սիգ քի իքինճի օղլուժուճուճ , սիննէն քիւ-
 չիւք սաեըլտըղընըղ ճիհէթլէ , մէմլէքէթին գաւանիյնի ահ-
 քեաւընճա սէրվէթիմ գարընտաշընըղ գօնթա կէչտիկինտէն ,
 թէսլիմի ըուհ իտէճէկիմ պիր զէմանտա օ սըրըը սիգէ թէպ-
 լիղ իտէրիմ . էկէր Սալլանտըրէրա սէրվէթինտէն պիր միգ-
 տարընը տաւա իթմէկի վազիֆէտէն առտո իյլէրսէնիղ , միւտ-
 տէթի հաեաթըմտա , էպէվիյնիմ մադամընտա սէվմիշ օլտու-
 ղուժ քիմսէլէրէ կիտիպ գաւուշմազտան էվվէլ , օլպապտէ
 սիգի սէրպէսթ պրազըրըմ .

Վիրթէսի կիւն բէտէրիմ , վէլատէթիմէ միւթէալիգ իշ-
 պու մուսառտադ տէլիլլէրի պանա պրազարադ վէֆաթ իթ-
 տի . Պիր այ սօնրա պիւեիւք գարընտաշըմը կէօրմէքսիղին
 Րուսիաեա կիթտիմ . Պիւեիւք գարընտաշըմ Շաթօ-Մաի նէս-
 լինին՝ օն տէօրտիւնճիւ Լուի գրալըն զէմանը սալթանաթըն-
 տա խիթամպուլտուղունու , վէ օ իսմի թաշըեանլարըն՝ Սալ-
 լանտըրէրա ֆամիլեաթընտան պուլունտուղլարընը պիլմէզ ,
 վէ իհթիմալքի պուլնտան պէօյլէ պիլմէեէճէք տիր .)

Կէնճ տիւգիւն պիւեիւք ամճասը օլան չըվալիէ տը Շա-
 թօ-Մաիին էլեաղըսը պուլնտա խիթամպուլտուղ , հիւլան ա-
 սաքիւրի միրալայը՝ քէնտի նամընա օլարադ շու սուրէթլէ ի-
 ֆատէեէ տէվամ իյլէմիշ իտի .

«Սէվկիւլիւ խըսըմըմ , ասըլ ճէտտիմ իհթիեար տիւգ տը
 Սալլանտըրէրա կիպի , իհթիմալքի պու սըրըը պէն տէ մէզա-
 րա կէօթիւրէճէք իտիմ . հաթթա տիւգիւն իշպու մէքթու-
 պուլնու եադարադ , Պիւրկօս բիսգօքօստունուն վէ խըզմէթքեար
 Անթօնիօնուն պէեանաթընը մահվ իթմէկի տէ տիւչիւնմիւշ
 իտիմ . լաքին գօնթէս Արթօֆուլն եալընըղ պիր սէօզիւ պիւ-
 թիւն թասապուլուրըմը թէպտիլ իթտի . Տիւգ տը Սալլանտ-
 րէրանըն եէկեանէ գըզընը սէվտիկինիգի , ֆադաթ օ գըզըն՝
 տիւգիւն եէկէնի օլուպ , տիկէր պիր իսմ թաշըմազտա պու-
 լունան պիր քիմսէլէ նիշանլը օլտուղունու , վէ տիւգիւն տէ,
 տօղրու տան տօղրու վարիսի օլմատըղընտան , քէնտի իսմինի

պուռ եկեղեցին հասար իթմէկի թասմիմ իյլէտիկինի խապէր ալտըմ, վէ պուռ սըրատա իչպուռ թափսիլաթ վէ էվրադըն սիգ-
ճէ ֆայտէլի օլապիլէճէկինի իւմիտ իթտիմ, վէ էկէր ֆամիլ-
եամըզ պուլունան նէսլին սօն ալասը օլան զաթ հագգընտա
հազըդի թէէսսիրի օլապիլէճէկինի միւթալէա իտէրսէնիզ,
տիւգ տը Սալլանտրէրանըն մէքթուպունու թարաֆընըզա
կէօնտէրմէեէ հազըրըմ:

«Սատըզ խըսըմընըզ

«ՄԻՐԱԼԱՅ ՏԸ ԵԱԹՕ-ՄԱԻ»

Պագգարա՝ մէքթուպուն օգունմասընը պիթիրտիքտէն սօն-
րա, կէնճ տիւգէ թէքրար աթֆը նազար իթտի: Մէրգոււմ,
պաչընը էլլէրի տէրունինէ ալմըչ օլուպ, միւչքիլ պիր ույ-
գուտան ուեանմըչ պուլունան պիր ատէմին թաւը ու հալին-
տէ կէօրիւնիւեօրտու: Միւթէագըպէն տիւգ,

— Թէճէնիւն իտէճէք օլտուղոււմու զանն իտիեօրոււմ,
տէտի:

Գօնթէս. — (կիւլէրէք.) Մէմուլիտէրիզ քի, շու տագըզա-
տա մուգալէմէթլէ, ագլընըզը մուհաֆազա իտէրսինիզ:

— Տիմէք օլուր քի, պէն պիր Շաթօ-Մաի տէյլիւմ:

— Խայր, չիւնքի էն սօն Շաթօ Մաի՝ օն տէօրտիւնճիւ
Լուի դրալըն զէմանը սալթանաթընըն սօնլարընտա թէրքի
հաեաթ իթմիչ տիր:

— Պու հալտէ պէն Սալլանտրէրա՞մը թէսմիէ օլունմա-
լըեըմ:

— Հայ հայ:

— Լաքին պուռ տէտիկինիզ պանա պիր տիւչ կիպի կէլիեօր:

— Հալպուքի ֆամիլեասընտան քիմէսնէ գալմատըղընը
զանն իթմէքտէ ծլան օ պիչարէ տիւգ տը Սալլանտրէրա՝ սի-
ղէ պիլտիրտիկիմ խուսուսաթտան խապէրսար օլուր իսէ,
իչպուռ տիւչ քէնալիսինէ լաթիֆ կէօրիւնէճէք, վէ տօնա Գօն-
սէքսիօն իլէ էվլէնմէնիզի քէնտիսի սիղէ րէճա իտէճէք տիր:
Շիմտի սէօլլէեինիզ պագալըմ, տիւգ, սօն տէֆա Բուսիաեա

վուգուս պուլան սէյեահաթըմ սիզին իչին ֆայտէլի օլտո՞ւ մու :

— Ֆիլվագը ըրեա կէօրմէքտէ օլտուղուսու զանն ի-տիեօրում :

— Բէք էյի , էկէր ըրեա կէօրիւեօր իսէնիզ , ուեանընդ տա կէօրիւշէլիմ :

Մ . տը Շաթօ-Մաի ճէվապ Վիրմէտի . Մուրգում թարիֆ օլունմազ պիր հէեհճան վէ թէէսսիր իչինտէ պուլունուեօր-տու : Ֆիլվագը պիր ատէմէ՝ թաշտըղըն իսմ սէնին տէյիլ տիր , վէ ասլըն հազդընտաքի մաիւմաթըն եանլը տրը , տէ-նիլտիկի հալտէ , պուստան տօլաեը օ ատէմին ալթիւսթ օլ-մամասը իշթիմալտէն օլամազ :

Պագարա պու խուսուսու անլատը : Մէզպուրէ՝ գատըն սընըֆընտան օլտուղու ճիհէթլէ , էրքէքլէր իւզէրինտէ կէօրիւլէն տուրկունլուգ վէ կէվշէքիկի տէֆէ՝ հէման պիր գա-տըն իսմինին թէլէֆֆիլգիւ քեաֆի վէ միւգթէտիր օլտու-ղունու պիլտիկինտէն ,

— Տիմէք սիզ Դօնսէքսիօնու սէվիեօրսունուգ , տէտի :

Տիւգ . . (սարսըլարագ .) Ա՛հ , անը սէվմէք տէ սէօզ միւ տիւր :

— Իմաի տիւգիւն վարիսի օլան վէ անըն իւնվանլարընա վէ ըիւթպէլէրինէ սահիպ օլմասը մուգարըէր պուլունան տօն ժօզէ վէֆաթ իթմիշ տիր :

Տիւգ . . (պու սէօզլէրտէն հիչ պիր շէյ անլամաեօր կիպի կէօրիւնէրէք .) է՛յ . . .

— Աճա՛յիպ , անլամաեօրմուսունուգ քի քէնտինէսլինտէն պիր տամատ ալմազ իւզրէ սիզի ըէտտ իթմիշ օլան տիւգ՝ պու տէֆա քէմալը միւսարաաթլէ սիզի գապուլ իտէճէք տիր : Ազիզիմ տիւգ , Սալլանտրէրա խանէտանընըն պիւթիւն ազասը այնի էֆքեարտա տըրլար : Իսմլէրինին մահվընը իս-թէմէզլէր : Իմտի օ խանէտանըն սօն նէսլի օլան տիւգ տէ , ճէտտինին մէքթուպունու կէօրիւպ , պունուն եազըսընը՝ եէ-տինտէ պուլունան ֆամիլեա մէքթուպլարընըն եազըսըլա թաթպիգ իթտիկինտէ , վէ Պիւրկօս բիսգօքօսունուն պէեպ :

նաթընա քէսպի վուգուֆ իյլէտիկինտէ, օ կիւնիւ, մատմա-
զէլ Գօնսէքսիօնուն զէլճի օլմագլըգ սիզին եէտը իգթիտա-
ընըզտա գալաճագ տըր:

— Բէճա իտէրիմ, պանա վահի իւմիտէր վիրմէերինիգ, զի-
րա էկէր ըէտտ ճէվապը ալըր իսէմ, էօլիւրիւմ, եախօտ քէն-
տիմի թէլէֆ իտէրիմ:

— Շիմտի սիզ խանէնիգէ ալտէթլէ, ագրապանըզտան մի-
րալայ տը Շաթօ. Մաիեէ պիր մէքթուպ եազըպ, պահսընը
իթտիկիմիգ իքի քեաղըտը իսթէերինիգ. Պէն եարըն սապահ
Գազադլարըմտան պիրի իլէ օ մէքթուպու Օտէսահա կէօն-
տէրիրիմ:

— Իսթէտիկիմիգ իքի էվրագը նէ՞ վագըթ ալաճաղըգ:

— Օն պէշ կիւնտէն:

— Տիւգ տը Սալլանտրէրահա մէքթուպ եազմագլըզըմ
լագը՞մը տըր:

— Խայր:

— Նի՞ին:

— Չիւնքի տօն ժօղէ հէնու գ վէֆաթ իթմիշ օլտուղու հալ-
տէ, շիմտի պունուն վագթը տէյիլ տիր, Պու. սէօյլէտիկիմ
տիւգ իլէ տիւշէս իչին տիր, չիւնքի Գօնսէքսիօնուն տօն ժօ-
ղէ իլէ էվլէնմէքտէն տիւշարը տէհէթ օլմուշ օլտուղունա
իսքեաթ օլմուշում տուր:

Տիւգ. (կէօզլէրի մէսէրրէթլէ բարլահարագ.) Մէմուլ
իտէ՞րմիսինիգ:

— Մէմուլ իթմէք տէյիլ, էմինիմ:

Պատէհու Պաղգարա իլաֆէթէն շէօյլէ սէօյլէտի. — Իքի
էվրագը էլտէ իտէրսէք, վէ Մ. տը Սալլանտրէրա իլէ Փա-
միլեասը Բարիսէ ալտէթ իտէրլը իտէ, իզտիվաճընըգ հագ-
գընտա իճրաի մուխապերէ մատտէօլնի պանա թէրք իտի-
նիգ... Սլլահա ըսմարլատըգ, պիր չան սէտասը, աեագ սէս-
լէրի վէ թանըաղըմ պլը ս'օ իշիտիօրում: Ջանն իտէրիմ
քի զըզգարընտաշլմ տըր, վէ պանա պէքլէմէքտէ տիր:

Տիւգ. (էլինի էօրէրէք.) Սաատթլէ գօնթէս. Խըսը-

մըմ թարափընտան եազըլմըջ օլան մէքթուպու կէօթիւրմէք-
լիկիմէ միւսսատէ իտէ՛րմիսինիզ :

Տիւզ , պու սէօզիւ իլէ , ազ էվվէլ օգուճուլմուլ օլան
էլեազըսընը անլաթմագ իսթէմէքտէ իտի :

Պագգարա . - Կէօթիւրիւնիւզ , ֆագաթ պիզիմիլէ պիր-
լիքտէ թաամ իթմէք իւզըէ իւլ կիւնտէն թէքըրար կէլինիզ :
Շիւպհէսիզ եարըն տէյիլ օ պիր կիւն գօնթ ալտէթ իտէ-
ճէք տիր :

Պէօյլէճէ տիւզ , մէգքիւր էլեազըսընը ալարագ օրատան
կիթտիկի հալտէ , գօնթէս Արթօֆ տախի գըզգարընտալը
Սըրիզին նէզտինէ ազիմէթ իյլէտի :

.....

Ֆիլվագը մատամ Լէօն Բօլան եանի Սըրիզ՝ Օթէլ Ար-
թօֆուճ պիւեիւք սալօնուճտա իտի :

Մէրգուճէ՝ գըզգարընտալընըն քէնտիսինի զիեարէթ իթ-
մէսինէ պէքլէմէեիպ , անըն թէգքիւրէսինի ալըր ալմագ գօշուպ
կէլտի , վէ ալթը եալարընտա կիւզէլպիր չօճուգ օլան օղու-
նուն էլինտէն թութարագ Օթէլ Արթօֆա տախիլ օլտու :

Բօլան ֆամիւհասընըն սէրվէթի կիթտիքճէ արթմագտա
օլուպ , Լէօն հէնուզ օթուզ ալթը չաղարընտա օլտուղու հալ-
տէ , Սէնթ-Անթուան վարըլընըն էն զէնկին , խուսուսա էն
միւթէպէր ֆապրիգաթօրլարընտան պիրի օլմուլ իտի : Լէօն՝
խանէսինի պուլվար Պօմարչէեէ նագլ իտիպ , ֆագաթ իչ հէ-
րինի՝ զիքը իթտիկիմիզ վարըչտա մուհաֆագա իթմիչ իտի :

Բօլանըն վալտէսի վէֆաթ իթմիչ օլուպ , օլ վագըլթտան
պէրու Սըրիզ եալընըզ իքի նէֆէր էվլատընըն թալիմու թէր-
պիւսինէ սարֆը զայրէթ իթմէկէ պաչլամըլ իտի : Չօճուգլար
տան պիրի ալթը եալընտա պիր էրքէք , տիկէրի տէ իւլ եա-
լընտա պիր գըզ իտի :

Մարէ թարափլարընտա մէզպուրէ՝ Մատամ Բօլան իսմիյ-
լէ մաարուֆ օլուպ , օլտուգճա սէրվէթէ մալիք պուլունմագ-
տա , վէ պիր աթլը պիր արագալարը օլուպ , ֆագաթ իչպու

աթ վէ արապաեը՝ Սըրիգտէն զիեատէ զէվճի գուլլանմագ-
տա իտի :

Հէր նէ իսէ , իքի գըզգարընտաշլար աշգ ու մուհապ-
պէթլէ եէկտիկէրինի տէրաղուշ իթաիլէր , Մուախիարէն Սը-
րիգ՝ գօնթէսէ տիգգաթլէ պագարագ ,

— Տօղրուսու բէք զարիպ շէյ տիր , տէտի :

Պագգարա տա թէաճճիւայլէ գըզգարընտաշլընըն եիւ-
զիւնէ պագտը :

Սըրիգ . - Նէ՞ վագըթ կէլտին :

Պագգարա . - Կէլէլի իւշ սաաթ օլտու :

— Սահի՞ճ մի :

— Աճա՛յիպ , եալա՞ն մը սէօյլէեէճէեիմ :

— Սահիճէն պու բէք զարիպ վէ աճիպ շէյ տիր :

— Իյգահ էթ պագալըմ . նէ՞ տիմէք իսթէեօրսուն :

Պագգարա՝ Սըրիգին չօճուղունու գուճաղընա ալըպ , վա-
լիտէսինի , պիր գանաբէ իւղէրինտէ քէնտի եանընտա օ-
թուրթտու :

Պագգարա . - (քէլամա տէվամ իտէրէք .) Էվվէթ , իյգահ
էթ պագալըմ , պու կիւն կէլմէմտէ զարիպ վէ աճիպ նէ՞ օ-
լապիլիր :

— Տիւն սէնի Բարիստէ կէօրմիւշ օլտուղումն զանն
իթտիմ :

— Պէնի՞ մի :

— Էվվէթ :

— Տիւն պէնի Բարիստէ՞ մի կէօրտիւն :

— Եախօտ էօյլէ զանն իթտիմ :

— Յիլվազը պու տէտիկին էբէյիճէ զարիպ շէյ տիր :

— Էվվէթ , սաաթ իւշ բատտէլէրինտէ պուլվարտա , գըր-
րէնկիլի պիր աթա գօշուլու մափի պիր գուբէ արապատա ,
սէնի , կէնճ պիր քիմսէ իլէ կէօրտիւմ : Օ գատընա օլտէրէ-
ճէ պէնգէեօրտուն քի , կէօրիւր կէօրմէզ պիր սէտա րէֆ
իթտիմ :

— Տիւն պիր գուբէ արապատընտա պէնի օթուրմուշ :

կէօրտիւկիւն սաաթտա, Նանօիտէն իւշ ֆարսախ ուղագտա
իտիմ: Շու գատար քի, սէօյլէտիկին պու խուսուս պէշ
ալթը սէնէ էվէլ տախի սէօյլէնմիշ տիր: Ղալիպա օ թա-
րիխտէ Լաթին մահէլլէսինտէ պանա պէնգէր պիր գատըն
պուլունմուշ տուր:

— Պէլքի կէօրտիւկիւմ եինէ օ տուր:

Պազգարա. - (կիւլիւմսէեէրէք.) Պու գատընլար ալթը
սէնէ եաշարաւճ մը... պէլքի օ էօլմիւշ տիւր, վէ պիր տի-
կէրի անըն եէրինէ կէշմիշ տիր: Պունտան գաթինազար սա-
րըլար հէր պիրիպիրինէ պէնգէրլէր:

Պազգարա՝ Սըրիգին վէրտիկի մալիւմաթա տալա էհէմ-
միեէթ կէօսթէրմէտի: Պատէհու իքի գըզգարընտաշլար պիր-
լիքտէ խայլի վագըթ կէշիրտիքլէրի հալտէ, գօնթէս մէզքիւր
հատիսէտէն թէքըլար պահս իթմէտի:

Հալպուքի Սըրիգ՝ օրատան հինի մուֆարագաթընտա,

— Պէնի ալտատըեօ՞ր մու, վէ աճապա հաեաթը տախի-
լինտէ եէնի պիր սըճըր մը մէվճուա տուր, տէյի միւլահազա
իթտի:

Յիւվագը Պազգարա՝ սախթէ Պազգարաեա օլտէրէճէ
պէնգէեօրտուքի, Սըրըզ՝ գըզգարընտաշընըն սըհհէթի իֆա-
տէսինէ չիւպհէ իթտի:

49

Մատմազէլ Գօնսէբսիօնուն տէսթի իզտիվաճընը թալէպ իշին, հիւլան ալայը միրալաբընըն իքի մուհիմմ էվրազընըն վիրուտինէ վէ տիւզ տը Սալլանտրէրանըն ափտէթինէ պէք-լէմէք խուսուսընտա Պագգարա իլէ տիւզ տը Շաթօ-Մաինին վերտիքլէրի գարարըն իրթէսի կիւնիւ, Բօգամպօլ՝ Սիւրէզն սօգաղընտաքի խանէտէ պուլունմագտա իրէն, Զամբա կէլտի:

Մէրգում՝ մանէատար պիր հէյեթէթտէ օլուպ, պիր եէր-տէ օթուրտուգտան սօնրա,

— Էֆէնտիմ, սիգէ պազը խապէրլէր կէթիրտիմ, տէտի: Բօգամպօլ՝ սարսըլարագ. — Պանա խապէրլէր մի կէթիրտին:

— Էվվէթ:

— Սէօյլէ պագալըմ նէ՞ խապէրլէր կէթիրտին:

— Պիլիրսինիգքի, շիմտիքի էֆէնտիմ Մ. տիւզ տը Շաթօ-Մաի՝ մատմազէլ Գօնսէբսիօնուն թալսիեէնամէսի սաեէսինտէ, հագգըմտա պիր կէօնա թահգըղաթ իճրա իթմէք-սիգին պէնի խըտմէթինէ գապուլ իթմիշ տիր:

— Պիլիեօրում:

— Վէ տօն ժօգէեէ խըղմէթ իթմիշ օլմագլըղըմ հագգըմտա էֆնիեէթինի տիրիղ իթմէմէսինէ քեաֆի օլմուշ տուր: Հէր նէ խէ, իւշ կիւնտէն պէրու տիւզիւն եանընտա օլտուղում հալտէ, քէնտիսինի բէք էյի թէտգիգ իթտիմ, վէ հէր հալինի եգպէր էօյրէնտիմ:

— Ագըլը պիր խըղմէթքեարըն իշի տէ պու տուր:

— Մ. տիւգիւն մատապէլ Գօնսէքսիօնու սէփտիկի աշի-
քեար տըր :

— Պէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ :

— Օթէլ Սալանտրէրա իլէ տիւգիւն վէ տիւչէսին ու-
սուլ վէ ատաթընա տաիր վազը օլան սիւալի իւզէրինէ պու-
խուսուստա պէնճէ շիւպհէեէ մահէլլ գալմամըշ տըր :

— Հալպուքի ալտըղը ճէվապը ըէտտ սէպէպիյլէ բէք
մահգուլն օլմալը տըր :

— Լօյլէ իտի :

— Շիմտի տէյիլ՝մի տիր :

— Խալր :

— Նէ՞ վազըթտան պէրի :

— Տիւն ագչամտան պէրի : — Շէօյլէքի տիւն , Մ. տիւգ-
օթէլտէ թաամ իթտի : Տիշարը չըգմաեա հազըրլանըրքէն ,
քէնտիսինէ պիր թէզքիըէ վիրուտ իթտի :

— Քի՞մին թարափընտան :

— Հէնուզ մուվասըլէթ իթմիշ օլան գօնթէս Արթօֆ թա-
րափընտան :

— Օ վիէզքիըէտէ նէ՞ եազըլմըշ իտի :

— Տիւգ տէրհալ Ռէքինիէր սօգաղընա կիթմէեէ տավէթ
իտիլմիշ իտի : Տիւգ՝ պու տավէթի ալտըղընտա ալթիւսթ օլ-
տու , վէ միւէսսիր պիր սէտա իլէ արապասընը իսթէտի : Աշ-
ճէլէթէն քէնտիսինի կիեինտիրտիմ , վէ այնաեա պիլէ պազ-
մազսըղըն տիշարը չըգտը :

Բօգամպօլ՝ կիւլիւմսէտի իսէ տէ , պիր տէրէճէ տիւշարը
հէեէճան օլտու :

Պատէհու , — է՛յ սօ նրա , տէյի սիւալ իթտի :

Զամբա . . Իքի սաաթ սօնրա Մ. տիւգ ավտէթ իթտի ,
ֆազաթ պու տէֆա այնի ատէմ օլմաեըպ , իւզէրինտէ մահ-
գուզիեէթի միւպէյեին պիր հէեէճան մէվճուտ իտի :

— Վա՛յ . . . սէպէպինի անլատը՞ն մը :

— Խայր , անճազ տիւգիւն , եաթմաղտան էվվէլ եազմըշ
օլտուղու վէ գօնթէս Արթօֆուլն խանէսինէ կէօթիւրմէք

իւզրէ պանա իհալէ իթտիկի շու մէքթուպու աշարսանը,
իհթիմալքի անլաեաճադսընը, Մ. տիւգ՝ կիճէեի օգուճագ-
լա կէչիրմի) օլտուղունտան, հէնուզ ուեուեօր:

Րօգամպօլ. - (ուշաղըն էլինտէքի գալըն մէքթուպու ա-
լարագ.) Նէ՞ օգուտու:

— Պիր թագըմ՝ քեաղըտար օգուտու, վէ սօնրա չէք-
մէճէսինտէ տիգգաթլըճա հըֆի իթտի:

— Գօնթէսին խանէսինտէ՞ն մի ավտէթ իթտի:

— Իհթիմալ տիր:

Օլվագըթ Րօգամպօլ՝ Զամբանըն Բէքինիէր սօգաղընա
կէօթիւրմէեէ մէմուր օլտուղու մէքթուպու մուայեհէնէեէ
պաշլաաը:

Պու մէքթուպուն իչինտէ տիկէր պիր մէքթուպ տախի
գօնմուշ օլտուղու անլաշըլմագաա իտի:

Զամբա՝ ճէպինտէն պիր սաաթ չըգարըպ,

— Պունտան գաթինաղար Մ. տիւգ սաաթընը սաաթճը-
եա կէօթիւրմէքիկիմի էմր իթտի: Գէօսթէկինտէ միհրի պու-
լունուպ, իչպու միրհ իլէ մէքթուպունու գարատը, տէտի:

Րօգամպօլ. - (մէրգումուն իչպու պասիրէթքեարանէ
մուամէլէսինէ մէմուն օլարագ.) Սէն հագըգէթէն ագըլը
պիր ուշագսըն, տէյի պէեան իլլէտի:

Պատէհու Րօգամպօլ՝ պիր չէքմէճէ աշըպ, մէքթուպուն
զարֆը պիւեիւքիւկիւնտէ պիր զարֆ վէ մէօհրիւն մուճու
կիպի մավի պիր մում պուլաու: Լաքին մէօհրիւ երրթմաղաան
էվլէլ, իւզէրինտէքի եաղընը տիգգաթլէ թէտգիգ իթտի: Մու-
ախսարէն էլինէ պիր գալէմ ալարագ, պէեազ զարֆըն իւ-
զէրինէ շու քէլիմէլէրի թահրիւ իլլէտի:

Մատա՛ գօնթէս Արթօֆա,

Բհրիհիհր սօգաղընաա վագը քէնտի օթէլինտէ

Զամբա. - Սիդին եաղընըպ այնի տիւգիւն եաղըսը կիպի
տիր, քէնտիսի պիլէ կէօրսէ, ալտանաճաղը տէրքեար տրը:

Րօգամպօլ. - Պէն հէր տիւրիւ էլեաղըսընը թագլիտ ի-

տէպիլիրիմ, (Քէնտի քէնտիեէ) Հաթթա մատմազէլ Գոնսէբ-
սիօնուն էլեազըսընը տախի թադլիտ իտէպիլիրիմ, Ղիրա պու-
սաեէտէ անըն իսմիյլէ սէնի Ս. տը Շաթօ-Մաիեէ թափսիէ
իտէպիլիրիմ:

Սըր Վիլիամսըն չակիրտի, եէնի ատէրէսի եազտըգտան
սօնրա, մէքթուպուն մահֆազասընը եըրթտը, Քէշֆի իւզրէ,
պունտա ատի պիր թէզքիրէ իլէ տիկեր պիր մէքթուպ մէվ-
նուտ օլուպ, թէզքիրէ Պադգարաեա խիթապ օլտուղու հալ-
տէ, Սիւնտէրիճաթը շունտան իպարէթ իտի:

«Սզիգէմ գօնթէս,

«Պու կիճէերի, ագրապամտան չըվալիէ տը Շաթօ-Մաի
թարափընտան սիպէ թէսլիմ իտիլմիշ օյան զարիպ էլեազըսը-
նը թէքրար պէ թէքրար օգումագլա կէշիրտիմ, վէ չիւպհէ-
սիգ ֆամիլեամըն զարիպ հիքեաեէսի՝ պէնի զարիպ զարիպ
խիւլեալարա գահպ գըլմըշ տըր, Իշպու թէզքիրէեի սապա-
հըն սաաթըն տէօրտիւնտէ սիգէ եազտըմ, սաաթ օնուտ, օտա
խըզմէթ քեարըմ՝ Բուսիա հիւլան աաքիրի միրալայընա եազ-
մըշ օլտուղում մէքթուպ իլէ թարափընըգա կէթիրէճէր տիր:
Ահ, գօնթէս, գօնթէս, էկեր էսրարի նէսլիմ հադգընտա
պանա պիլտիրիլէն մալիւմաթ սահէսինտէ պիր կիւն Գոնսէբ-
սիօն իլէ էվլէնէճէք օլուր իսէմ, նաիլ օլաճաղըմ թէքմիլ
սաատէթի սիգէ պօրճուլ օլաճադ տէյիլմիեիմ:

«Պու խուսուսու տիւշիւնտիւքճէ, ագըմ պաշըմտան կիթ-
մէքտէ տիր:

«Էլլէրինիգի պուս իտէրիմ:

«ՏԻԻԳ ՏԸ ՇԱԹՕ-ՄԱԻ»

«Զէյլ. — Միրալայըն մէքթուպունու սատէ էթմէքլէ եա-
բըշտըրբօրում, զիրա սիզին տախի քէնտիսինէ մէքթուպ եա-
զաճաղընըզը, վէ մէքթուպումուն՝ սիզին զարֆընըզ իշինտէ
պուլունաճաղընը զանն իթմէքտէեիմ:»

Բօգամպօլ. (քէնտի քէնտիեէ) Թէզքիրէնին մանէասընը
իքինճի մէքթուպտան անլաեապիլէճէեիմ, զիրա նամուսում

հաղ-գը իչին սէօյլէրիմքի, պէն պու թէգքիրէտէն հիչ պիր շէյ անլահամատրմ, տէտի:

Պատէհու Բօգամպօլ՝ տիկէր մէքթուպու աչարագ, աթի-տէքի ճիւմիէլէրի օգուտու:

«Սէվկիւլիւ ամճաղատէ,

«Տիմէք պիզ եալընըզ իսմէն Շաթօ. Մաի ֆամիլեապընտան օլուպ, տամարլարըմըգտա իսէ Սալլանտրէրա գանը ճէվէլան իթմէքտէ տիր:»

Բօգամպօլ, իշպու պիրինճի ճիւմիէի օգուր օգումաղ, օթուրմուշ օլտուղու գօլթուգլու իսկէմլէտէ սըլրատը: Մէր-գում՝ մէգքիւր ճիւմիէի եանլըշ օգումուշ վէ ագլընա խիֆ-ֆէթ հէլմիշ օլտուղունու էվվէլ էմիրտէ զանն իթտի իսէ տէ, մէքթուպու օգումաեա տէվամ իթտիկէնտէ, իչին բէնկի տէ-յիշտի: Մէքթուպուն տէվամը չու իտի:

«Պիզիմ, Սալլանտրէրա սիլսիլէսինտէն օլտուղումուղու, հաթթա պիրինճիլիք իւնվանընը տա տավա իտէպիլէճէկիմիզի անլատըղընտա, շիւպհէսիզ տիւզ տը Սալլանտրէրա ֆէվգէ-լատէ թէաճճիւպտէ գալաճագ տըր:

«Խիւտա ալիմ, ազիզիմ՝ ամճաղատէ, իշպու ֆէվգէլատէ հիքեաեէեէ ինանմագ իչին շահատէթինիզ վէ էլհազընըզ լա-զըմ իտի: Շիմտի տիւզ Ֆիլիք տը Սալլանտրէրանըն ճէտտի-միզի քէնտի էվլատը տէյի գապուլ իթմիշ օլտուղունու միււ պէյեին մէքթուպու իլէ Պիւրկօս բիսգօրօսունուն չօճուգ թէպտիինի վէ տիկէրինին եէրինէ գալմինի մուսատտագ ի-ֆատէնամէսինէ սապըրըզըզլա պէքլէեօրում:

«Էկէի մատմաղէլ տը Սալլանտրէրաեը ֆէվգէլատէ սու-րէթտէ սէվմիշ օլմասա իտիմ, պէն տէ տէտէմիզին հարէքէ-թինտէ պուլունուր իտիմ, լաքին աչգ՝ բէք զարիպ տիր: Իմ-տի մէգքիւր իքի գըլթա էվրազը միւմքին օլտուղու գաթար չաբուգ սուրէթտէ կէօնտէրմէնիզի բէճա իտէրիմ:»

Մէքթուպուն գուսուրու էհէմիլեթիզ օլմաղէ, իչա-րընա լիւզում կէօրմէնիզ:

Բօգամպօլ իշպու մէքթուպու օգուտուղունտա լէհճէսի սօլուպ ,

— Հէք հալտէ պու էլեաղըզը պանա լազըմ տըր , տէյի միւլահազա իթտի :

Ջամբա . - Պէն անը սիզէ կէթրիրիմ :

— Նէ՞ վազըթ :

— Պու կիւն տիւգ՝ պազը իշլէրի իշին Լա Մարչա կիտէ՝ ճէք տիր : Պէն՝ օ էլեաղըսընա իհթիեանընըզ օլաճաղընը միւլահազա իտէրիք , չէքմէճէնին քիլիտլէրի թասվիրինի պալմօմու իլ չըգարտըմ : Եկէր անախթարլարը եաբտըրմաեը վէպէտէլինի էօտէմէեի իլ զէրինիզէ ալըրսանըզ , իքի սաաթա գատար օ էլեաղըսընը էլտէ իտէպիլիրսինիզ :

— Բէք էյի , չու օն լուի ալթուունու ալ , ՍէնթԱնթոնիան վարըլընտա Լաբ սօգաղընտա 67 նումէրօլու մահէլլէ կիթ , տէօրտիւնճիւ գաթտա նէրտիվէնին սօլ թարաֆընտա քիւչիւք պիր գաբու իւզէրինտէ , պազըրտան պիր բլադատա , «Էսկի չիլինկիր» իպարէսինի կէօրիւրսիւն : Գաբուեու չալ պիր ատէմ սէնի գարչըլաեաճազ տըր : Եօնա պէշ լուիլիք անախթարլար եաբաըմըսընըզ տէյի սօր : օ սանա , չիւպհէսիզ տէյի ճէվապ վիրէճէք տիր : Իմտի օ ասէվէ գալըպլարը վէրիւրսին :

— Բէք էյի , գօնթէսին խանէսինտէն չըգտըգտան սօնրա տօղրու օրաեա կիտէրիմ :

Պատէհու Բօգամպօլ՝ իքի մէքթուպու թէքրար մէօհիւր լէտիքտէն սօնրա , միհրի Ջամբաեա իեատէ իլէ— Սաաթ իքիտէ պուրատա սէնի պէքլէեէճէեիմ , տէտի :

Ջամբա՝ գօնթէչ Արթօֆուէն խանէսինէ կիտիպ , էֆէն տիսինին մէքթուպուէնու թէսլիմ իթտիքտէն սօնրա , պիր քիւլա արապատընա ըաքիպէն , Լաբ սօգաղընա ազիմէթլէ , մահուտ չիլինկիրի պուլտու :

Մէրգուլմ չիլինկիր՝ վալէտը-Բէօր չիրքէթինին ազադ սընտան օլուպ , չիրքէթին միւհթաճ օլտուղու քեաֆֆէյի ախթէ անախթարլարը քէնտիսի իմալ իթմիչ իտի : Մէզքիւր

չիրքէթ տաղըտըգ տան սօնրա, մէրգում, չիլինկիր, քէնտի հիսապընա օլարագ նամուսլու սէնաաթընա տէվամ իթմիչ, վէ Բօգամպօլ Բարիսէ ավտէթինտէ, քէնտիլինի մէրգումա թանըթմը իտի:

Հէր նէ իսէ, Զամբա՝ զիքը օլունան գալըպլարա ուլիուն օլարագ հազըր իքի անախթար պուլուպ, պունլարը օն լուի ալթունունա պէտէլ սաթըն ալտը:

Զամբա՝ պիր չարեէք սաալմ սօնրա էֆէնտիսինին օտա-սընա կիրիպ, մէրգումու ուեանտըտը:

Մ. տը Շաթօ-Մաի՝ պիւթիւն կիճէ Գօնոէքսիօնու, վէ Բօգամպօլ կիպի, տիւզ տը Սալլանտըէրանըն՝ տամատընա թէրք իթմէք իսթէտիկի Խսքանիա առըղատէլիք մանթօսու-նուն ուճունու սաեըգլամը օլտուղունտան, քէյֆլի պիր սու-րէթտէ ուեանտը, վէ մայիս աեը կիւնէչի եաթագ օտասընը զիեատար գըլմը օլմասըյա, մէրգում, իլք պահարլըգ պիր էլպիսէ կիեինտի, վէ տէօրթ աթլը պիր արապահա բաքիպէն մուֆարագաթ իյլէտի:

Տիւզ կիտինճէ, Զամբա չէքմէճէեի աչըպ, էլեաղըսընը տլարագ, Սիւրէզն սօգաղընա կէօթիւրտիւ: Բօգամպօլ՝ սա-պըրսըղըղլա օրատա քէնտիլինէ պէքէեօրտու:

Գիր սաաթ սօնրա մարքի տը Շամրի, քէնտի օթէլինին իքինճի գաթընտա սըր Վիլիամսըն տաիւրէսինէ չըգտը, վէ հիւլան միրալայը չըվալիէ տը Շաթօ-Մաի թարաֆընտան եա-զըլմը օլան թահրիրաթըն միւնտէրիճաթընր անլաթտը: Շու-րաեը պէեան իտէլիմքի, Զամբա, մէղքիւր թահրիրաթը եի-նէ տիւզիւն չէքմէճէսինտէ հըֆգ իթմիչ իտի:

Սըր Վիլիամս սօնունա գատար տինլէտիկինտէ, Բօգամպօլ՝ — Ա՛մճա, պու խուսուստա սէն նէ՞ տիւչիւնիւեօրտուն, տէ-յի սօրտու:

Սըր Վիլիամս. — (Թաչըն իւզէրինէ եաղարագ.) Տիւչիւնիւ-եօրումքի, օնտա տօգուզ իհլիմալաէն օլտուղու իւզըն, տիւզ

տը Շաթօ-Մաի՝ մատմագէլ Գօնսէրսիօն տը Սալլանտրէրա իլէ էվլէնէճէք տիր։

— Ա՛մճա, պուռնու սէջլէմէ, եօգսա սէնի պօղարըմ։

Քէօրուն տօտագլարընտա պիր թէպէսսիւմհասըլօլտու։ Մուախարէն ումուզլարընը չէքէրէք, չու սաթըրլարը եազտը։

— Պու քէյֆիմ գուվլէտէն ֆիրիլէ կէլմէմէք իչին, Պագ-գարաեր, տիւգ իլէ իշթիղալ իտէմէզ պիր հալէ կէթիրիէք լազըմ տրը։ Թասմիմ իթտիկիմիզ գօմէտեաեր պիր ան էվլէլ պաշա չըգարմալըերզ։

— Բէք էյի, սէն պու խուսուստա էմին օլ։

— Պունտան պաշգա գօնթ տախի էօլմէմէլի տիր։

— Քի՛մ։ գօնթ Արթօ՞ֆ մու։

— էվլէթ։

— Նի՞չին։

— Զիւնքի գօնթ էօլիւրսէ, եանի տուէլլօտա Բօլան տը Դլաեէ թարաֆընտան թէլէֆ իտիրիւսէ, գօնթէսանըն իւղէ-րինէ աղլաեաճազ, վէ քէտէրինի ունութմազ իչին, Մ. տը Շաթօ-Մաինին իշիլլէ իշթիղալ իտէճէք տիր։

— Շու հալտէ թէրթիպ իթտիկիմիզ գօմէտիանըն նէեէ՞ եարաեաճազընը անլաեամաեօրում։

— Իլէրուտէ անլարսըն։

— Նէ՞ վազըթ։

— Գօնթուն՝ Բօլան իլէ տուէլլօ իթտիկի կիւն։

Բօգամպօլ՝ շիւպհէլի պիր թաքտա որը Վիլիամնա աթ-ֆը նազար իլէ։

— Ամճա, զանն իտէրիմքի պիր թագըմ քէտէրլէր՝ ագ-լընրգա խալէլ կէթիրիեօրլար, տէտի։

Քէօր թէրրար ումուզլարընը չէքսի, վէ չէյթանի պիր թէպէսսիւմիւ իլէ, հէնուզ ճին կիպի ազլընը զայպ իթմէմիշ օլտուղունու Բօգամպօլա անլաթտը։ Մուախարէն թաշընը էլէ ալարազ։

— Եէկէնիմ, սէն պուտալաօըն, տէտի։

— Նի՞չին։

— Զիւնքի սանա պիր չէյ մնլաթմադ իչին, աչըգտան աչըղա իյգահաթ վիրմէլի:

— Էկէր տուէլլոտա գօնթ էօլմէեէճէք իսէ, տոմէլլօնուն մադ սէտի նէ տիր: Բօլանը մը թէլէֆ իթմէլի:

— Խայր, պէն գօնթու թէճէննիւն իթտիրմէկի տիւչիւն միւչիւմ տիւր:

— Նէ վադըթ:

— Տոսէլլօ մահէլլինտէ:

— Էկէր սէն պու նէթիճէեէ մուվաֆֆադ օլուր իսէն, մութլադա չէյթան իլէ պիր իւլֆէթին պուլունմադ կէրէք տիր:

— Եօյէ պիր իւլֆէթիմ վար տըր:

— Նէ եօլտա օլտուղունու անլահապիլի՞րմիեիմ:

— Իլէրուտէ անլարսըն:

— Բէք էյի. տիեէճէքլէրին հէք պո՞ւ մու տուր:

— Խայր. գօնթէս Արթօֆ, իհթիմալ տըր քի, Օտէսահա պիր մուխպիր կէօնտէրմիչ տիր. պու մուխպիր օն կիւնտէ օրահա վասըլ օլարադ, եիրմի տէօրթ սաաթ իսթիրահաթ վէ իգամէթտէն սօնրա եօլա չըգըպ, պիր պտան ալտէթ իտէճէք տիր: Մուվասըլէթինտէ, գօնթէս, էկէր զէվճի ագլընը զայպ իթմիչ, վէ քէնտիսի տէ չէօհրէթինին, իթիպարընըն իւչ բահընը զայ իյլէմիչ իսէ, Շաթօ-Մաիեի տիւչիւնմէեէրէք, մուխպիրի օնա կէօնտէրմէքլէ իքթիֆա իյլէեէճէք տիր: Մ. տը Շաթօ-Մաի տէ, տիւգ տը Սալլանտըրահը, քէնտիսինի տաթատըղա ալմահա սէվգ իտէճէք օլան մէգքիւր իքի էվրադը էլտէ իթտիկի հալտէ, ալթըգ քիմսէեէ իհթիեաճը գալմահաճադ տըր: Իմտի օ իքի էվրադը մահվ իթմէք լաղըմտըր:

— Ամճա, իքի էվրադը մահվ իթմէք իչին, իհթիմալքի մուխպիրի մահվ իթմէք լաղըմ կէլէճէք տիր. պու իսէ, մարքի տը Շամրինին իչինէ բէք տէ կէլէմէգ:

— Օ իչի կէօրտիւրմէք իչին Զամբահը պուլուրուգ. (Պատէհու թաչ իւզէրինէ եազմասընա տէվամ իտէրէք.) Զիքր օլունան իքի էվրադ մահվ իտիլտիքտէն սօնրա, Մ. տը Շաթօ-Մաինին նամուսու իւզէրինէ վէրտիկի սէօզ, միրալայըն

չահատէթի, ճէմիյեթի իճթիմաիյեճէ տէրքեար օլսն հալ, տիւգիւն սէրվէթի ճէսիմէսի վէ իւնվանը տախի պիրլիքտէ օրթատան գալտրրըլմըլ օլմազ :

Բօգամպօլ. - (միւշքիւթըն արթմագտա օլտուղունու կէօրմէքլէ.) Տօղրու տուր, օ հալտէ նէ՞ եաբմալ :

— Տիւգիւն վիճուտինի օրթատան գալտրրմալը :

Մարքի տը Շամրի՝ օթուրմուշ օլտուղու գօլթուգլու իս- կէմլէտէն սըչրատըլ : Միւթէագըպէն՝

— Ֆազաթ ամճա, սէն պէնի քիւրէեէ կէօնտէրմէ՞ք մի իսթէեօրսուն, տէտի :

Բօգամպօլ, պու սիւալինին ճէվապը օլարագ, թաշըն իւ- դէրինտէ աթիտէքի ճիւմլէեի օգուտու :

— Սէվկիւլիւ օղլում, չօգտան պէրու սէն քիւրէքտէ օ- լաճագ իտին :

Պու մուհավէրէտէն սօնրա Բօգամպօլ՝ Բէպէգանըն խա- նէսինէ կիտէրէք, սըր վիլիամըն թավսիէսի մուճիպինճէ մէրգումէեէ շու թէգքիրէեի եազտըրտը :

«Ազիզիմ Բօլան,

«Թէէսսիւֆ իտէրիմքի, պու կիճէ սէրպէսթ տէյիլիմ. ֆազաթ եարըն լմամ սաաթ պէշտէ խանէնլգտէ պուլունու- նուգ. պէնի կէօրէճէքսինիզ, թէմամ պիր սաաթ սիզին իլէ պիրլիքտէ պուլունաճաղըմ...»

«Սիճի Սէվէն»

Իրթնի կիւն էօլէ ըստտէլէրինտէ կէնճ մարքի տը Շամ-
ըի՝ սըը Վիլիամս իլէ եէնիտէն կէօրիւշտիւքտէն սօնրա, աթ
իլէ Շանգ. էլիգէեէ կիթտի, Եօլտա Բօլանա ըստթ Կէլիպ,
պուշլար թօգալաշտըլար, վէ Բօգամպօլ՝ մէրդուժտան՝ մու-
ֆարապաթ իթմէք իսթէրճէսինէ պիր հալտէ պուլունտու իսէ
տէ, Բօլան՝ գօնթէսէ օլան աշգը իւգէրինէ պահս իթմէքսի-
զին եադաօընը գօլվէրմէք իսթէմէտիկինտէն, Բէպէգատան
աղմըշ օլտուղու թէգքիրէի յալիւմէի ճէպինտէն չըգարըպ
իրաեէ իթտի, վէ Բօգամպօլպունու օգուկունճա,

— Ագիզիմ, ճիտտէն սէվիմիշ օլտուղունուղու անլաեօ-
րում, տէտի:

Բօլան. — Էվվէթ, հէմ ֆէվգէլատէ սէվիմէքտէեիմ:

Պու սէօղլէրտէն ժօնրա Բօգամպօլ, մահգա Բօլանա թէ-
պատիւֆ իթմէք վէ Բէպէգանըն մէքթուպունու աղըպ ալմա-
մըշ օլտուղունու անլամագ իշին Շանգ. էլիգէեէ կիթմիշ օլ-
տուղու հալտէ, մագսէտինէ էրտիքտէն սօնրա խանէսինէ ափ-
տէթլէ, հէնուղ սուֆրատա պուլունան գըզգարընտաշը վէ է-
նիշթէսի իլէ պիրլիքտէ թաամ իթտի, վէ թաամըն խիթա-
մընտա, վիգօնթէս իրի կէնճի եալընըզ պրապարագ, թաամ
սալսընտան տիշարը չըգընճա, Բօգամպօլ վիգօնթա խի-
թապէն,

— Ագիզիմ, սահիհէն գօնթ Արթօֆ իլէ իւլֆէթին վա՞ր
մը տըր, տէյի սօրտու:

— Էվվէթ, տէյի վիգօնթ Ֆապիէն ճէվապ վէրտի:

— Բօլանը սէվէ ըմիսին:

— Պաշտան չըզմըչ օլան պիր չօճուգ կիպի սեվէրիմ, վէ ամճասընա օլան տօսթլուղուժտան նաշի հէր հալինէ գաթ- լանըրըմ:

— Օ հալտէ սէքիզ կիւնէ դատար Բօլանըն շահիտի օլ- մագ մէճպուրիեթինտէ պուլունաճագսըն:

— Եինէ՞ մի:

— Էվվէթ, գօնթ Սըթօֆ իլէ իտէճէք տուէլլօսուշտա շա- հիտի օլաճագսըն:

— Բօլան՝ պէնճէ պուտալա տրր, գօնթէսին քէնտիսինէ մուհապպէթի պուլունտուղունա ասլա ինանմամ:

— Պէնճէ տէ պու շիւպհէնիզ բէք զարիպ տիր, տահա տիւն ագչամ գօնթէս, Բասիտէ Բօլանը գապուլ իթմիշ:

— Նէ՞րէտէ, հա՞նկը սօգագտա:

— Պիլմէմ, ճամլարը պուզլու օլան գաբալը պիր արապա իլէ Բօլանը կէօթիւրմիւշէր:

— Նէ՞ վագըթ:

— Տիւն վէ էվվէլքի ագչամ:

— Պու միւմքին տէյիլ տիր:

— Նի՞շին:

— Զիւնքի գօնթէս՝ տիւն ագչամ սաաթ ալթըտա, Բէ- բինիէր սօգաղընտա վագը քէնտի օթէլինէ վասըլ օլմուշտուր:

— Ազիզիմ, Բօլանըն աալմա քէնտիեի էօյտիւկիւնիւ պի- լիրիմ, լաքին պիր սաաթ էվվէլ քէնտիսինէ բասթ կէլտիկիմ- տէ, գօնթէստէն ալտըղը պիր լթէզքիրէեի պանա կէօսթէրտի:

— Սէն կէօրտի՞ն միւ:

— Էվվէթ, կէօրտիւմ:

— Իմգալը՞ մը իտի:

— Խայը:

Վիգօնթ, Պագգարանըն նամուքեարլըղընա էֆիեթի պուլունտուղու ճիհէթիլէ:

— Օ հալտէ, պէեան իթտիկին թէզքիրէ անըն թարա- ֆընտան եագըլմամըշ տրր, տէտի:

Բօգամպօլ՝ կէօզլէրինի ասիւմանէ տօղրու գալտըրարագ,

— Օ հալտէ Բօլան եա պիր մէճնուն տուր, եախօտ միւհ-
թաճը իսլահ պիր հալազ տըր, զիրա գօնթէս Արթօֆուն էլ-
թաֆընա նաիլ օլմագտա իտուկինի հէր թարափտա թէ-
ֆախիւրէն սէօլէհօր, վէ քէնտիսինն տէ սէօզիւնէ պա-
գըլըրա, գօնթ՝ քէնտիսին թէլէֆ իտէպիլիր պիր քիմսէ ի-
միշ, տէտի:

— Տօղրու տուր:

— Իմտի սէն քէնտի խանէսինէ կիթմէլիսին, սաաթ տէօրթօ-
տէ խանէսինէ ավտէթ իտէճէկինի պանա սէօլէտի: Էկէր
քէնտիսինէ կիտէրսէն, տիլինի պիր ազ մուհաֆազա իթմէսի-
նի իթար էթ, չիւնքի րասթ կէլտիկի ատէմէ էսրարընը ֆաշ
իյլէմէսի՝ եագըշըր շէյ տէյիլ տիր:

— Ոլուր սաաթ իւշ տէօրթ րատտէլէրինտէ իգամէթ իթ-
տիկի մահէլլէտէ Վիգթուար սօգաղընա կիտէճէեիմ: Քէնտի-
սինի կէօրիւր, վէ իճապ իտէն իթարարը իտէրիմ:

Բօգամպօլ՝ էնիշթէսինտէն մուֆարագաթ իթտի Մէգուլմ
տախի սաաթ տէօրթ պուշուգտա Մ. Բօլան աը Գլահէնին
գարուսունու չալտը: Բօլան, թամ պու արա սապըրսըզ-
լըգլա գօնթէսէ պէքլէմէքսէ օլմասըյա, նէգտինտէ պիր
տօսթու պուլունմամասընտան տօլաեը թէէսսիւֆ իթմէքտէ,
հաթթա գօնթէս իլէ վուգու պուլաճագ միւքեալէմէսինի
տինլէեէպիլէճէք պիր տօսթունու թուալթ տաիրէսինտէ
կիզլէմէք իչին, մէմունէն օն լուի ալթունու վիրմէեէ րաղը
օլմագտա իտի: Պինապէրին ֆապիէնին մուվասըլէթի՝ իշպու
արգուսունու եէրինէ կէթիրմէքլէ, մէրգուլմ,

— Ազիզիմ ֆապիէն, պիր մէվգուլֆու կէօրմէեէ՞ մի կէլ-
տին, տէտի:

— Պիր մէվգուլֆու մու:

— Եանի, պէքլէմէքլիք թէսմէ օլունան քիւրէեէ մահ-
քիւլմ օլմուշ օլան պիր աշգ ու սէվտա բրանկալըսը:

— Աճա՛յիպ, պիրինէ՞ մի պէքլէեօրուն:

— Էվլէթ, գօնթէսէ պէքլէեօրուն:

— Տօ՛սթում, պէն պիր շէյէ իսքեաթ օլմուշումտուր:

— Նէ՞ չէ՞յէ .

— Սէն ալտանմըշսըն տըր . պահսընը իթտիկին , վէ սէնի սէվտիկինի սէօյլէտիկին , վէ սէնին տէ անը սէվտիկինի զանն իյլէտիկին գատըն՝ գօնթէս տէյիլ տիր .

Րօլան . - (իսթիհզաքեարի պիր թավր իլէ .) Բի՞մօլապիլիր .

— Պատտա գօնթէս Արթօֆ իսմինի ալմըշ վէ սէնինլէ էյլէնմիշ պիր ֆահիշէ օլապիլիր .

Րօլան . - (սւմուղլարընը չէքէրէք .) Պու խուսուտա գա- նաաթը էֆքեար հասըլ իթմէք իսթէ՞ր միսին .

— Հայ հայ .

— Օ հալտէ գօնթէս պուրաեա կէլէճէք տիր .

— Նէ՞ վազըթ .

— Պէլքի օն տագըգատան . Բէնտիսինի պէքլէմէք իս- թէ՞րմիսին .

— Աճայիպ , պէնի քէնտիսիլլէ գարշըլաշտըրաճագ գա- տար քիւսթախըգտա պուլունաճագմըսըն .

— Սէն պէնի քի՞մի զանն իտիեօրսուն . պիր գատընը՝ քէնտի զաաֆէթինտէն տօլաեը մահճուպ գըլմա՛գ . . . Խայր , խայր .

Փապիէն . - (գաշլարը չաթըլարագ .) Տօսթում , էկէր սէն պէնիմ օղլում օլսա իտին , պիլիթմիսին քի , հագգընտա նէ՛ տէրէճէ շիտտէթ իսթիմալ իտէր իտիմ .

— Նի՞չին .

— Ձիւնքի սէն քէնտինէ պէեէնմիշսին վէ ճահիսին .

— Էֆքեարըմը անլամատըղընը կէօրիւեօրում . էկէր սէ- նի գօնթէս իլէ եիւզ պէ եիւզ կէթիւրմէսէմտէ , եինէ օ սէնի կէօրմէքսիզին , անը սանա կէօսթէրէպիլիրիմ .

Փապիէն . - (պու խուսուտա մէրագա տիւշէրէք .) Բէք էյի , թէքլիֆինի գապուլ իտէրիմ .

— Պուրատա քէնտի սալօնումտա պուլունուեօրուզ . էլ- պէթթէ տէրք իտիեօրսուն ա՛ , գալըն բէրտէլէր իլէ մուհա- ֆաղա իտիլմիշ օլան վէ եարը գարանըգ պուլունան իշպու սալօնտա գօնթէսի գապուլ իտէճէեիմ .

— Բէք է՛յի :

— Թէնէֆֆիւսիւսնէմէ կիր, գաբուսու շու տուր, վէ սօֆաեա նազըր պիր գաբուսու տա վար տըր: Գաբու չալըն-տըղը կիպի, գաչար օրատա կիզլէնիրսին, էկէր իսթէրսէն տինլէրսին, վէ իսթէտիկին հալտէ տէ սիւրկիւնիւն տէլիկին-տէն պագարսըն: Հիյնի իգթիզատէ տէ սիվիչիվէրիրսին:

— Բէք է՛յի :

Պու արա գաբունուն չանը չալընմաղա, Բօլան՝

— Սաւուշ, քէնտիսի տիր, տէտի:

Վիգ օնթ Ֆապիէն՝ հալէա ինանմաեարագ, թէնէֆֆիւս տաիրէսինէ կէչիպ, գաբուեու գաբատըգտան սօնրա տինլէտի:

Սալօն գաբուսու աշըլմաղլէ, նիգապլը պիր գատըն ի-չէրի կիրտի: Բօլան՝ աուդոնլու պիր հալ իլէ,

— Ահ, սէվկիւլիւ մէլէեիմ... սէտի, վէ գատըն՝ էլի-նին թութումասընա միւսաատէ իտէրէք,

— Եալընը՞ մըսընըգ, տէյի պէեան իյլէտի:

Պու սէս՝ այնի Պագգարանըն սէսի օլմաղլէ, վիգ օնթ տ'Աս-մօլ սարսըլտը:

Մէզպուրէ՝ երկդիւնիւն էօրթիւսիւնիւ գալտըրտըղընտա, Մ. տ'Ասմօլ բիւճաթ իթտի: Ֆիլվագը իքի գատըն արասըն-տաքի միւշապէհէթ օլտէրէճէտէ իտիքի, հազըգի վիգ օն-թէս Արթօֆու սախթէսինտէն թէֆրիգ իթմէք իչին, հէր հալտէ իքիսինի տէ եան պէ եան կէթիրմէք լազըմ իտի:

Մ. տ'Ասմօլ՝ պիր իսկէմլէտէ օթուրտուգտան սօնրա, քէն-տի քէնտիսիէ շու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Ձէվալը գօնթ... իճրա իթտիկի սուի հալլէրտէն նա-տիմ օլմուշ պիր ֆահիշէեի՝ նամուսուլ պիր գատըն հալինէ կէթիրմէքլէ, անրն գալպինտէքի քեաֆֆէյի կէչմիշ լէքէլէ-րին խաթըլէսինի պիլէ իգալէ իտէճէկինի զանն վէ մէմուլ իթմիշ իսէ տէ, օ լէքէլէր այնի հալտէ տիրլէր: պիր մահէլլտէ օլան չամուր՝ կիւնէչի կ'օրիւրսէ գուրուր, հաթթա թօզլու պիր Թէրտէ օլուր իսէ տէ, իլք Խազմուրուն Խազմասընտա, եինէ չամուր հալի քէպպ իյլէր:

.....

Լաքին սախթէ Պաղգարա՝ Բօլանըն սալօնունտա պիր
գօլթուգլու իսկէմլէտէ սէրպէսթճէ օթուրուպ, Բօլան, գար-
չըսընտա տիղ չէօքտիւկիւ, վէ զէնտօսթանէ էլինի պուս իյ-
լէտիկի հալտէ, մէզպուրէ, պիր միւտտէթ սիւքիւթտէն
սօնրա,

— Ազիգիմ, զանն իտէրիմքի ագլըմա ճիննէթ կէլիեօր,
վէ պուրատա պուլունտուղումա պաղըլըրլա, հէր հալտէ էօյ-
լէ օլմագլըղմ լաղըմտըր: Պիլի՞րմիսինիգ քի եւրըն պիգիմքի
կէլիեօր, տէտի:

Բօլան՝ եումրուգլարընր սըգարագ,

— Ս.հ, օ ատէմի նէ՛ տէրէճէ թահգիր իթմէքտէ եիմ,
տէյի պէեան իյլէտի:

— Քէզա պէն, ֆագաթ օ պէնիմսահիպիմտիր... ճէպպա-
րըմ տըր... անըն հիւքմիւնէ թապի պուլունտուրում...
պինապէրին իքիմիգի տէ թէլէֆի իթմէեէ միւգթէտիր տիր:

Բօլան. — (միւթէքէպպիրանէ.) Դօ կէլսին:

Սախթէ գօնթէս. — Տօ՛սթում, էկէր սէրպէսթ օլսա ի-
տիմ, պէնի պու տէրէճէ սէվմէեէճէք իտինիգ:

— Խալը, խալը:

— Թէէմին իտէրիմքի սիգէ տօղրուեու սէօրլէեօրում:
Աչգ ու սէվտա՝ պիր թագըմ մէվանի վէ միւչքիւթ գարչը-
սընտա պուլունտուր ֆսէ, սլագի գալըր վէ քէսպի իշթիտատ
իտէր: Ալէմ վէ սահիպիմ օլմուչ օլան օ ատէմին քէօր միւ-
րատը արամըգտա սէտու վէ մուժանաթ օլտուգճա, պիրի-
պիրիմիգի տահա զիեատէ սէվէճէկիմիգ տէրքեար տըր:

— Պէլքի...

— Ա.հ, գարանըգտա պուլունան աչգ, կիզլէնէն աչգ,
մէվանի վէ միւչքիւթլէ իհաթա օլունմուչ օլան աչգ՝ իգ-
պալու սաատէթ տէյիլմի տիր:

Պատէհու մէզպուրէ՝ մէրգումուն էլինի թութարագ,

— Տինլէեինիգ, պու ագչամտան պաչգա սիգին իլէ կէօ-
րիւչէճէք կիւնիւմ գալմամը տըր: Իմտի պու ագչամը թէ-
մամիյլէ սիգէ հասը իթմէք իսթէրիմ, տէտի:

— Սահիհէն սիղ պիր մէլէքսինիզ :

— Հէր նէ իսէ, պու կիւն ճուսաա տըր, եանի Օբէրա թէաթրօսունուն կիւնիւ տիւր :

— Էվվէթ :

— Իմտի կիտին, պիր ավանսէն լօժու թուլթուն տա, իքի սաաթ գատար ալէա մուզիգա տինլէմէքլէ վագթըմըզը կէ-
չիւրէլիմ :

— Ա՛հ, նէ՛ մէսէրրէթ :

— Մահզա պունու սիզէ սէօյլէմէք իչին պուրաեա կէլ-
տիմ, Ֆագաթ արթըզ տուրամամ, կիտիեօրում :

— Պու գատար աճէլէ՞մի :

— Լվվէթ, արապամ աչաղըտա պէքլէեօր, տէրունինտէ
պիր գարը վար տըրքի, պէնիմ ճասուսում տուր, Իմտի ա-
նըն ֆիքրինտէ շիւպհէ հասըլ իթմէք իսթէմէմ : Ալլահա ըս-
մարլատըզ :

— Լաքին սիզի թէքրար նէ՞րէտէ պուլաճաղըմ :

— Պու ագչամ սաաթ սէքիզ պուչուգտա Օբէրա թէաթ-
րօսունտա : Պէն լօժունուզուն գաբուսունու չալարըմ : Թէք-
րար Ալլահա ըսմարլատըզ, ազիզիմ, ինչալլահ պու ագչամ
կէօրիւշիւրիւզ :

Մուախխարէն մէզպուրէ շալընը կիեինիպ վէ եիւզիւնիւն
էօրթիւսինիւ էնտիրիպ, գաբուեա տօղրու կիտէրքէն,

— Պանա կէօնտէրի կէլմէեինիզ, պուրատա գալընըզ...
պու ագչամ կէօրիւշիւրիւզ, տէտի :

Բօլան՝ պիր միւտտէթ պիլա հարէքէթ տուրտու, վէ սօ-
գագ գաբուսու գաբանըպ, արապանըն սիւրաթլէ մուֆա-
րագաթընը իշիթտիքտէն սօնրա, տէրունինտէ Ֆագիէնին
պուլունտուզու թուալէթ տաիրէսինին գաբուսունու աչտը :
Վիգօնթ, օլէսնատէ լէհճէսի սօլմուշ վէ քէնտիսի մահզուն
պիր հալտէ պուլունմուշ օլմասըյլա, Բօլան՝

— Էյ նէ՞ տէրսին, տէյի պէեան իյլէտի :

Ֆագիէն, մահզունիեթլէ մէրգումա պագտը, վէ Բօլան
թէքրար իլէ,

— Իշխութիւն մի, տէյի սօրտու :

— Էվվէթ :

— Կէօրտիւն մի :

— Կէօրտիւմ :

— Եալա՞ն մը սէօլէմիշիմ :

— Խայր : Ֆաղաթ սանա շու նասիհաթը վէրիւրիմքի, Է-
կէր հաղղէթէն դօնթէսի սէվիեօր իսէն, պուսու ալէմէ ի-
ւան իթմէ . զիրա էկէր դօնթէ՝ զէվճէսինին սէնի սէվտիկինի,
սէնին տէ անը սէվտիկինի իշխտէճէք օլուր իսէ, անճագ սէ-
քիդ կիւն եաշաեապիւրսին :

Բօլան . (ուսուղլարընը չէքէրէք.) Ատամսէն տէ, օ Բու-
սիալընըն քէնտիսի միւտաֆաա իթմէկի տիւշիւնմէեէրէք,
պէնի թէլէֆ իթմիշ օլտուղու սէօլէնէճէք տիր, պաշգա նէ՞
օլապիւր :

— Հէր նէ իսէ ապիդիւ՛, շիմտիւր Ալլահա ըսմարլաաղգ,
Ալլահ վէրէ տէ քէշֆիմ տօղրու չըգմասըն :

Մ. տ'Ասօլ, կէօրտիւկիւ մէնգարէտէն դաեէթ միւթէհս-
սիր օլարագ խանէսինէ ավտէթ իթտի : Քէնտիսի չըգան սէնէ
դօնթ Արթօֆ իլէ միւնասէպէթ վէ իւլֆէթ բէյտա իթմէքլէ,
Բուսիալը ասըլգատէնին էվսաֆը հասէնէսինի թագաիր իթմիշ,
վէ կէշմիշ էօմրիւնտէն բիւշման օլմուշ օլան, վէ միւհթէրէմգէվ-
ճէսինի թանըեանլարըն ճիւմլէսի միսիլլու, քէնտիսի տէ, Պագ-
գարա իսմիլլէ պիր վագըթ Ֆահշիեաթ ալէմինտէ մաարուֆ
օլմուշ պուլունան օ գատընըն աղիզէ մագամընտա պիր հալ
քէսպ իթմիշ իտուկինէ գանմըշ օլտուղու հալտէ, պու տէֆա
մէզպուրէնին էվվէթի էօմրիւնէ տախիլ օլմուշ իտուկինի
կէօրտիւկիւնտէ, ֆէվգէլատէ միւթէհսսիւֆ օլտու :

Գօնթուն մուվասըլէթի էսնատէ Մ. մարքի Ալպէր-Ֆրէ-
տէրիգ . Օնօրէ տը Շամրի՝ գըզգարընտաչընըն նէզտինտէ պու-
լունուեօրտու :

Ալպէր . Աղիզիմ Ֆապիէն, պիւիեօ՞րմուսուն, լէհճէն նէ՞
գատար սօլմուշ :

Վիգօնթ . (սարսըլարագ .) Սահի՛հ մի :

Պլանշ. - Աւպերին հագգը վար տըր, բէնկին ֆէվգէլատէ աթմըշ. աճապա պիր շէյ մի օլտու.

(— Խայր աղիզլէրիմ, միւսթէրիհ օլուհ, պիր շէյ օլմատը. Կէնճ գատըն. - (հէեհճան իլէ.) Պիզի ալապթմաեօրթուհն ա'.

— Խայր, եէմին իտէրիմ քի, ալթիւսթիւկիւմտէ, պիզէ աիտ օլարագ շախսի հիշ պիր սէպէպ եօգ տուր.

— Բէք ալէա, ալթիւսթիւկիւնիւն սէպէպի նէ° տիր.

— Աղիզէմ Պլանշ, սէպէպի շո տուր քի, պիր գատըն հագգընտա հիւնի էֆքեարըմ վար իրէն, օ էֆքեարըմ պօ. զուլտու.

Վիգօնթէս իսրար իթմէտի. Բօգամպօլ վէ էնիշթէսի եալընըզ գալտըզլարընտա, սախթէ մաըքի քէնտիսինէ պա. Գարագ.

— Նէ° վար, նէ° օլտու, տէյի սօրտու.

— Նէ° օլաճագ. Բօլանըն սէօյլէտիկի եալան տէյիլիմիշ. Բօլան ալտանմամըշ.

— Գօնթէս քէնտիսինի սէվիեօ°ր մու.

— Պիզգաթ անը Բօլանըն էվինտէ կէօրտիւմ.

Օլ վագըթ Ֆապիէն վուգոգի հալի հիքեաեէ իթտի.

Բօգամպօլ. - (սօղուգ գան իլէ.) Աղիզիմ, պու պապտէ պէնիմ էֆքեարըմը անլամագ իսթէրմիսին.

— Սէօյլէ.

— Բօլանը էօլմիւշ սալ.

— Պէն տէ էօյլէ գանն իտէրիմ.

— Պէն էմինիմ, հաթթա պահսա տա կիրիշիրիմ.

— Նէ° կիպի պահսա.

— Պու ագչամ Օրէրա թէթթրօստանտա գօնթէս. եիւզիւնիւն էօրթիւսիւնիւ գալտըզմագ կիպի շարըզ հարէ. քէթտէ պուլունաճագ տըր.

— Իշթէ օլ վագըթ հէր շէյ թէմամ օլուր.

— Պունտա թէաճճիւ պիտէճէք պիր շէյ եօգ տուր. սէ. նին Բօլան կիպի պիր զէվգէեի սէվէճէք գատար հայսիգէթ. սիզ օլան պիր գատըն. հէր կէօնա տիվանէլիբէրի իճըաեէ

միւգթէտիր տիր, Գօնթ իւչ կիւնտէն հէր չէյի անլաեաճադ,
վէ հէր իքիսին տէ գաթլ իտէճէք տիր:

Ֆապիէն. - (Իլավէթէն.) Վէ սօնրա քէնտի քէնտիսինի
թէլէֆ իտէճէք տիր, զիրա գէվճէսինի ֆէվգէլատէ սէվէր:

Օլէսնատէ պիր խըզմէթքեար իչէրի կիրիպ, մարքինէ
պիր մէքթուպ վէրտի: Րօգամպօլ, իւզէրինտէքի եազըեը վէ
բէք չօգ էճնէպի տամղալարընը թանըմագլա սարսըլտը:

54

Րօգամպօլ իչպու մէքթուպու աչաճադ եէրտէ ճէպինտէ
հըֆզ իլէ,

— Նէ օլտուղունու պիրիեօրում, տէտի:

Պատէհու սաաթ ալթը չալտըղը ճիհէթլէ, էլպիսէսինի
կիեինմէք իւզըէ օտասընա չըգմաեը վէսիլէ իտէրէք, վիգօն-
թուն նէզտինտէն մուֆարագաթ իյլէտի:

Րօգամպօլ նէրտիվէնտէն եօգարը չըգարքէն, գալպի չիտ-
տէթլէ չարբըեօրտու: մէրգում հէեէճանը ազիմ իլէ եաթագ
օտասընա վաճըլ օլուպ, օրատա գաբանտը, վէ եէտինտէքի
մէքթուպուն մահֆազասընը եըրթտը: Մէքթուպը մէզքիւր
իսբանիատան, Գօնսէբսիօն թարաֆընտան կէօնտէրիլմիչ օ-
լուպ, սէքիզ սահիֆէտէն իպարէթ իտի, վէ «Տօսթում» տի-
եէրէք սէօզէպպաշլամըչ իտի:

Րօգամպօլ. — Հէ' հէ', էբէյիճէ թէրագգը իթմիչիդ...
սօն մէքթուպունտա պէնի Վօնսիկօ թէսմիէ իտիեօրտու:

Պատէհու մէրգում, մէքթուպուն աթիտէքի միւնտէրի-
նաթընը օգուտու .

«Տօսթում, պու մէքթուպու սիգէ, Բարիսուն իքի երւզ
Ֆարսախ ուզագտա, Սալանտրէրա շաթօսունուն էսկի տի-
վարլարը իչինտէ երաղըօրում .

«Վադըթ բէք կէճ տիր . պէլքի տէ եարը կիճէ տիր . Պիր
զէման էսլիհա սալասը թէսմիէ իտիլէն վէ պու կիւն սալօն
թէսմիէ գըլընան վէ ֆամիլեամըզն դարարմըզ վէ թօզլանմըզ
թասվիլէրի վէ սիեհա բէրտէլէր իլէ տօնատըլմըզ պուլունան
վասի վէ սօղու գ պիր օտա տէրունինտէ պուլունուօրում .

«Պէնի թէնվիր իտէն մում՝ սալանըն քէօշէլէրիլէ բէն-
չիրէլէրին արարըզնտաքի դարանլըղ տէֆէ քեաֆի օլմա-
եըպ, անճագ աչըգ օլան բէնչիրէլէրտէն Խաւանիանըն պէեազ
բէնկլի ասիւմանըն կէօրիւեօրում . էթրաֆըմտա տէրին պիր
սուսլուգ հիւքմ իտիօր . հէր քէս, հաթթա տօն ժօզէնին վէ-
ֆաթընը թէագլիպ իտէն իլք կիւնլէրտէ ուլգուսունու զայպ
իթմիչ օլան պիչարէ բէտէրիմտէ Սալանտրէրա շաթօսունտա
ուեուեօր .

«Վալիտէմ էրքէնճէ օտասընա չէքիլտի . պէն տէ էլիմտէ
պիր քիթապ օլարագ եայընըզ գալտըմ . Լաքին, սիգ տէ
տէրք իտէրսինիլքի, պու քիթապ պիր պէհանէ իալի . քէ
տէրլէրիմի, էնտիչէլէրիմի . . . պէլքի տէ իզտիրապը գալպիմի
եայընըզ սիգ պիլտիկինիլ հալտէ, սիգէ մէքթուպ եազմագ
իսթէմէքտէ, վէ պու պապտէ իհթիեաճ հիսս իյլէմէքտէ իտիմ .

«Էվվէթ, պու մէքթուպու սիգէ եազմագլըղըմ միսաա .
տէ իտին . Տօն ժօզէ նէ տէրէճէ միւթթէհիմ վէ ալչագ օլ-
սա, քէնտիսինի գաթլու թէլէֆ իթմէկէ հագ գ ու սէլահի-
եէթիմիլ վա՞ր մը իտի .

«Պիլմիչ օլուն քի տօսթում, չու տագըգատա կէօզիւմէ
պազը չէյլէր կէօրիւնիւեօր պանն իտիեօրում . Պուլունաուղում
սալա, էլլի սէնէ մուգասաւ Բ, օլ վադըթ օն իւչ եաչընտա
օլան տօն Բաէզլին, իրթիքեապ իթաիլի իտեանէթին էսասը-
նը հէնուլգ դարարլաչտըրմըզ օլան վալիտէսինին զէվճի տօն

Բէտրօ տ'Ալվարը էլտէ իթմիշ օլտուղու մահէլ տիր. պուրա-
տա անը մահքիւմ իթմիշ, վէ ազ էվվէլ կէզինմիշ օլտուղում
մահէլլտէն քէնտիսինի ուշուրումա աթարագ, էպէտիեէթէ
կէօնտէրմիշ տիր. իմտի, բէտէրիմ իլէ վալիտէմ չէքիւպ,
պէն պուրատա եալընըզ դալտըզըմտա, էնսէմտէն վէ եէր-
տէն պազը խաֆիֆ անագ սէսլէրի, վէ խէեալաթ ատըմլարը
իշիթտիկիմի, վէ գուլաղըմա աքսիտէն օ ատըմլար'տօն Բէտ-
րօ տ'Ալվարըն, վէ օղլու տօն Բամօն տ'Ալվարըն, վէ թօընու
տօն Ժօղէ տ'Ալվարըն ատըմլարը օլուպ, Սալլանտէրա ֆա-
միլեասընըն ազասը թարաֆընտան դաթլու թէլէֆ իտիլմիշ
պուլունան պու իւշ շախտան իքիսի բէտէրիմի, վէ իւշիւնճիւ-
սիւ տէ պէնի իթհամ իթմէք իւզըէ մէզարտան չըգմագտա
օլտուղլարընը զանն իթտիմ:

«Փիլվագը, պու սէսլէրի մուհագգագ սուրէթտէ իշիթ-
մէքտէ օլտուղումու զանն իթտիկիմտէն, տիւշարը տէհէթ
օլուպ, պաշըմը՝ իքի էլլէրիմ տէրունինտէ կիզլէեէրէք, պիր
խալի վագըթ գըմըլտանմագսըզըն վէ տիթըէեէրէք տուր-
տում:

«Համտ օլսուն պիր խըզմէթճի իչէրի կիրիպ, պիմէմպա-
նա նէ կէթիրտի, վէ սաղ ատէմին ատըմը՝ էօլիւլէրին ատըմ-
լարընը սիւքիւթ իթտիրտի:

«Օլվագըթ էլիմէ պիր գալէմ ալարագ, հէմ դօրգուլա-
րըմը կիզլէմէք վէ տէֆ իթմէք, վէ հէմտէ Բարիստէն մու-
ֆարագաթըմըզտան պէրու օլանը կէչէնի սիզէ պիտիրմէք
իւզըէ, իշպու մէքթուպու եազմաղա իպթիտար իլլէտիմ:

«Պիլիբսինիզքի, բէտէրիմ, վալիտէմվէ պէն, պիր բօսթա
արապասընա ըաքիպէն եօլա չըգտըգ: Պիզիմիլէ տիկէր պիր
արապա տա կէլմէքտէ իտիքի, պունտա տա տօն Ժօղէնին
թապուլթու իլէ իքի նէֆէր Իսբանիալը ըահիպ պուլունմագ-
տա իտիլէր: Պու ըահիպլէր՝ եօլուն խիթամընա գատար ճէ-
նալէ տուասը իթմէքտէն պիր ան տուրմատըլար:

«Բարիստէն Դատիքսէ ալթը կիւնտէ վասըլ օլտուգ, իւք
իւշ կիւնտէ եալընըզ վալիտէմ գուլվէթլի օլուպ, բէտէրիմ

գոհվեթալիզ վէ տէրմանսըզ կէօրինիւեօրտու: Հազրդէթէն
 Գէնուզ բէք տիրի հալատէ թանըմըշ օլտուղունուզ վէ պաշընը
 եիւքսէքտէ թուլթարագ եիւրիւտիւկիւնիւ կէօրտիւկիւնիւկ
 • աստէմին, Թանի քէտէրիմին, բօսթա արապասընըն հէր պիր
 մէնզիլինտէ, Կատէթա պիր իհթիեար կիպի աշաղըեա էնէրէք,
 Կոյնու պիւքիւլմիւշ պիր հալատէ ճէնազէ արապասընա ենգ-
 լաշտիղընը, վէ քէնտի վարիսի ատտ իյլէտիկի քիմէնին նա-
 չընը համիլ օլան թապուլթա քէմալը մահգունիեթլէ պագ-
 մագտա օլտուղունու միւշահէտէ իթտիքէ, գալպէն աղիմ
 պիր ֆէնալըզ հիսս իյլէմէքտէ իտիմ, Ալթը կիւն բէտէրիմ
 պիզէ պիր քէլիմէ պիլէ սէօյլէմէտի, աղղընը աշմատը, վէ
 հէր լիթէտիկիմիզի եաբտը, Գատիքսէ մուվասըլէթիմիզտէ,
 տօն Բէտրօնուն նաշընըն գօնուլտուղու մահգէնէ էնտի, վէ
 թապուլթուն էօնիւնտէ տիզ չէօքիւպ, ուղուն միւտտէթ տէ-
 րին պիր տուաեա տալտը, լաքին պիր տամլա պիլէ կէօզ եա-
 չը տէօքմէքսիզին աեաղա գալգտը, Բէտէրիմօլէսնատէ բէք
 միւտհիշ պիր հալատէ իտի:

Տօն Ժօգէնին թապուլթունուն մահգէնէ էնտիրիվէսիմու-
 թանթան զիյնէթի բուհանիէ իլէ իճրա իտիլիպ, բէսմի մէզ-
 քիւրտէ, բէտէրիմին վագթիլլէ վալի օլմուշ օլտուղու Գատիքս
 չէհրինին թէքմիլ բէհապիյնի վէ էհալիսինին նըսֆը հաղըր
 պուլունտուլար:

Ղալիպա բէտէրիմ տիւգ՝ իքի թապուլթուն եան եա-
 նա գօնուլմուշ օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ, եէնիտէն պա-
 երլմատընա գըլ գալմըշ, վէ չու սէօզլէրի սէօյլէմիշ տիր. —
 «Ա՛հ, տամբըլարընտա պիր աամլա Սալանտրէրա գանը թա-
 չըեան պիր առէմ պուլսամ, թէքմիլ սէրվէթիմի օնա վէ-
 րիր, վէ գալան միւքէտտէր կիւնլէրիմի քէնտիսինէ ֆէնա
 իտէրիմ...»

Գօնօէքսիօնուն մէքթուպունուն պու ճիւմլէլէրինէ կէլտի-
 կինտէ, Բօգամաօլ, օգուլմատընը տուրտուրուպ,

— Խիւտա ալիմ, էկէր տիւգ՝ Շաթօ-Մաի սիլսիլէսինին
 հազքքի ահվալինէ վագըֆ Ծլսա, արթըգ պէնիմ թալիպի:

կիւմ հիւքիւմսիւղ գալըն, աէտի, վէ օգոււմսընա շու եղտա տէվամ իյլէտի.

«Ճէնաղէ ալայը խիթամ պուլտուգտան սօնրա, օ ագչամ Գաաիքստէն մուֆարագաթլա, Իսքանիատան վէ Մատրիտտէն կէչաիք, վէ պիր եէրտէ տուրմագսըզըն, տիւն ագչամ պուրաեա եանի Սալանտրէրաեա վասըլ օլտուգ:

«Տիւնաէն պէրի բէտէրիմ էբէյիճէ էյի տիր, վալիտէմէ վէ պանա պազը խօշա կիտէր սէօզլէր սէօյլէտի.

«Հագըգէթէն տօսթոււմ, մաթէմ սուֆրասը տիֆմէեէ լաերգ օլան թաամպան սօնրա, բէտէրիմ՝ հէմ լէթաֆէթ, հէմ մահճուպիեէթլէ եիւզիւմէ պագարագ, — Ձէվվայը գըզըմ, աէտի.

«Պէն աեաղա գալգըպ, գուճաղընա աթըլաըմ, Օլ վազըթ բէտէրիմ, իլավէթէն, — Գըզըմ, իքիւլչանլընտան մահրոււմ գալտըն, պու աէֆա սանա պիր զէվն աբամալըբըզ տէտի.

«Վալիտէմ վէ պէն պաշըմըզը մահպուէն էեէրէք ճէվապ վիրմէեէ ճէսարէթ իթմէմէքտէ իքէն, բէտէրիմ՝

« — Պէլքի կէնճ տիւզ տը Շաթօ-Մաիեի նէվիմաղուրուրիէթլէ բէտտ իթմէքաէ խէթա իթտիմ. տիւզ կիւզէլ պիր իսմէ վէ պիւեիւք պիր սէրվէթէ մալիք օլուպ, պէնի տէ սէվէթ իտիլ տէյի պէեան իյլէտի.

«Պու իսմի իշիթտիկիմտէ, լէհճէմ սօլտու, զիրա շուրասընը սիգէ պէեան իթմէքլիկիմ լազըմտըրքի, պէլքի թանըտըղընըզ վէ շիւպհէսիգ տախիլի ճէմիլէթտէ թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղընուզ Մ. տիւզ տը Շաթօ-Մաի՝ չըգան սէնէ պէնիմ տէսթի իզտիվաճըմը թալէպ իթմիշ տիր, վէ զանն իտէրիմքի պանա ֆէվգէլատէ աշըգ օլմուշ տուր.

«Լաքին պէն օլվագըթ էօլիւմէ մահքիւմ օլմուշ օլան տօն Բէտրօհու սէվիեօրտոււմ, վէ գալպիլի եալընըզ օնա հասը իթմէք իսթմէքտէ իտիմ. իմաի տիւզ բէտտ օլունտու, հաթթա զանն իտէրիմքի, բէտէրիմտէ քէնտի հագգընտա բէք սէրթ մուամէլէտէ պուլունմուշ տուր.

«Շուհալտէ, տիւն բէտէրիմին աղղրնտան տիւգ տը Շա-
թօ-Մաի իսմինին չըգտըղընը իշիթտիկիմտէ, գալպիմ չիտ-
տէթլէ չարբմանա պաշլատը, վէ օ տագըգատան պէրու տիւ-
չարը տէհչէթ օլտում... Զօրգարըմքի տիւգ էլան պէնի
սէվիեօր... Գօրգարըմքի տօն ժօղէնին վէֆաթը՝ քէնտի-
ոինտէ պիր թագըմ իւմիտլէր հասըլ իթմիշ օլմասըն, վէլհա-
սըլ Գօրգարըմքի եէնիտէն պաղը կէօնա թէքլիֆաթտա պու-
լուննասըն:

«Օլվագըթ, եա՛ րապպիմ, օլվագըթ...»

Բօգամպօլ՝ օգոււմասընը գաթթ իտէրէք,

— Հէ՛ հէ՛, եաղը նէ՛ կիւզէլ ըսանմըշ... մութլագա պիր
կէօղ տամլասը էսէրի տիր... Մութլագա պէնի սէվիեօր, տէ-
տի, վէ օգոււմասընա չու սուրէթլէ տէվամ իյլէտի:

«Զիւնքի տօսթում, սիպ տէ բէք էյի տէրը իտիեօրսու-
նուգքի, բէտէրիմին օ սէօղլէրի՝ մահգա թէէսսիւֆ էսէրի ի-
տի, վէ էկէր տիւգ թէքլարէն պէնիմ տէսթի իզտիվաճըմը
թալէպ իտէճէք օլուր իսէ, զաթէն պունճա քէտէրլէրէ տիւ-
չար օլմուշ օլան բէտէրիմին միւրատընա մուգավէմէթէ նա՞
սըլ ճէսարէթիմ օլաճաղընը հագըգէթէն պիլմէմ:

«Պունունլա պէրապէր սիզ պէնի գուրթարտընը... պու-
նունլա պէրապէր պէն...»

Բօգամպօլ՝ պիր քէլիմէնին գաղընմըշ օլուպ, օգունմաղ պիր
հալտէ պուլունտուղունու կէօրտիւ: Շիւպհէսիզ Դօնսէքսի օն
ազիմպիր հէեէճան արասընտա, «սիզի սէվէրիմ» տէյի եաղ-
մըշ օլտուղու հալտէ, մուախխարէն մահճուպիեթէթ հիսս ի-
տէրէք, մէղքիւր քէլիմէեի պօղմուշ իտի: Մէքթուպուն տէ-
վամը իսէ, չու իտի:

«Պու սապահ բէտէրիմ, քէնտիսի իշին տէրունինտէ պիր
թագըմ մէղարլարտան պաշղա խասսէսի օլմանն իսքանիա
իւլքեասընտան, վէ ֆամիլեա թասվիրլէրինին սալասընտա եա-
լընըղ պիր գատրօնուն եէրի աչըգ գալմըշ օլան Սալլանտ-
րէրա շաթօսունտան ֆիրարէն Բարիսէ ալտէթ իթմէք իս-
թէեօրտու:

«Օ՛հ, եագընտա մուֆարագաթ իտէճէկիմիզի վալիտէմ պանա պիլտիրաիկինտէ, գալպիմ շիտտէթլէ չարբմանա պաշլատը. պունտան պաշգա Մ. տը Շաթօ-Մաիեի տիւշիւնմէքլէ սարսըլտըմ. իմտի եալընըզ գալտըղըմտա, տիզ չէօքտիւմ, վէ տիւգիւն պէնի ունութմասընը ճէնապը Հագգտան թէմէննի իլլէտիմ:

«Էկէր բէտէրիմ ֆիքրինի թէպտիլ իթմէզսէ, օն կիւնտէն Բարիստէ պուլունաճաղըզ. իմտի, տիւգտէն էվվէլ սիզ կէլինիզ, ֆիմպիլիր... ճէնապը Հագգ խայրխահ տըր, վէ պէն տէ օնա բէք չօգ տուա իթմիշիմ տիր:

«Եագընտա պիրիպիրիմիզէ գալուշուրուզ:

«ԳՕՆՍԷԲՍԻՕՆ»

Պու կէնճ գըզըն, պիլմէեեբէք վէ իսթէմէեեբէք գալպինի վէ բուհունու թէմամիլլէ իզհար իթմիշ օլտուղու իշպու մէքթուպու օգուեուպ պիթիրտիքտէն սօնրա, Բօգամպօլ:

— Օն կիւն՝ ուզուն պիր միւտտէթ տէյիլ տիր. թամ իշիմի պէճէրէճէկիմ պիր սըրատա, գուրտուղում բլանը մահվ իթմէսինտէն էվվէլ, աճապա օլկիւզէլ Պագգարաեը օրթատան գալտըրապիլէճէքմիեիմ. իմտի սըր Վիլիամսըն ըէյինէ միւշ բաճաաթ իտէլիմ, տէտի:

Մէրգում, պու սուրէթլէ մահուտ քէօրուն օտասընա չըզ տը:

Օլ էսնատէ սըր Վիլիամս՝ պիր գանաբէ իւզէրինէ եասլանմըշ օլուպ, խըզմէթքեարը ագչամ զազէթալարընը քէնտիսինէ օգումապտա իտի. Մէրգում, քիթապէթի նէֆիսէեէ վէ բօլիթիգանա քէսպի վուգուֆ իթմէք իսթէմէքտէ օլուպ, միւթէնէվվի հալատիսաթա ալէագատար օլմապտա, թէֆրիւգա մագամընտա տէրճ իտիլէն բօմանլար՝ քէնտիսինտէ հէեէճան հասըլ իթմէքտէ, վէ Մէհաքիմ պէնտինին օգունմասընտա, իսթիհպաքեարի կիւլիւմսէմէ իլէ մուգապէլէ իլլէճմէքտէ իտի:

Սախթէ մարքի տը Շամրի՝ խըզմէթքեարը եօլա գօլտուգ:

տան սօնրա, սըր Վիլիամսըն եանընտա օթուրուպ, շու վէճհլէ սեօգէ պաշատը:

— Ամճա, թէրթիպ իթտիկիմիզ քիւչիւք գօմէտիա կիւղէճէ իճրա իտիլտի: Պապիէն՝ գօնթէս Արթօֆուս կէօրմիւշ օլտուղունա, վէ անըն, օ ահմադ Բօլանը սէվմէքտէ պուլունտուղունա իսքեաթ օլմուշ տուր:

Քէօրուն եիւզիւնտէ էսէրը մահզուզիեթ հասըլ օլտու, վէ Բօգամպօլ՝ քէլամը շղ սուրէթլէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Պազաթ էկէր Պազգարա իշիւ եօլունպա իսէ, արկէրի բէք Ֆէնա տըր:

Սըր Վիլիամս. — (Եիւզիւնիւն հալինտէն.) Տիկէրի հանկըսը տըր, տիմէք իսթէտիկինի անլաթտը:

— Դօնսէքսիօն պանա մէքթուպ եազմըլ:

Քէօր՝ պիր օֆարէքէթտէ պուլունտուղունտան, Բօգամպօլ,

— Պէնի տաիմա սէվիեօր, տէյի պէեան իյլէտի:

Սըր Վիլիամս. — (պաշըքը պիր թարաֆտան տիկէր թարաֆա սալլաեարադ.) Բէք էյի, բէք էյի:

— Քէնտիսի սէքիզ օն կիւնտէն պուրաեա ալտէթ իտէճէք տիր:

Քէօր՝ էլինի էօյլէ պիր սուրէթտէ ուզաթտը քի, մանէասը՝ մէքթուպու կէօրէլիմ, տիմէք իթի:

Բօգամպօլ՝ մէքթուպը մէզքիւրու պաշպան սօնունա գատար օգուտու, վէ ալէազատար օլտուղու հէր ֆըզրասընտա մէմնունիեթ հալի կէօսթէրտի:

Բօգամպօլ՝ մէքթուպը օգուեուպ պիթիւրտիքտէն սօնրա,

— էյ ամճա, պու խուսուստա սէն նէ՞ էֆքեարտասըն, տէտի:

Սըր Վիլիամս թաշընը էլէ ալարադ,

— Շու էֆքեարտաեըմքի, Պազգարա իշինի պիր ան էվ վէլ թէսլիէ իտիպ, պիթիւրմէլի, տէյի պէեան իյլէտի:

— Սէն իշի իւզէրինէ ալըմըսըն:

— Հայ հայ:

— Տիմեթ պէն՝ Գօնտէքսթօնուն եագընտա վիսուլի հագ-
գընտա ֆիբրիմի իշղալ իթմէհիմ:

— Ասլա սէն-օրալարը տիւշիւնմէ:

— Տիւգ-տը Սալանտըրէրանըն Մ՝ տը Շաթօ-Մաի հագ-
գընտա սէօլէմիշ օլտուղու սէօղլէրի տէ՞ մի տիւշիւնմէհիմ:

— Սըր Վիլիամս . . Խայր, սէն պէնի թէտավի իտէն ձէլէզ թա-
պիպի տաիմա կէօրիւեօ՞րմուսուն:

— Արասըրա կէօրիւրիւմ:

— Քէնտիսինի թէքրար կէօրմէք լազըմ տըր:

— Նիշին:

— Պիր ագտան անլաթըրըմ: Պէլլատօնանըն նէ օլտու-
ղունու պիթիմիսին:

— Ջանն իտէրսէմ, զէհիրլի պիր նէպաթ տըր:

— Պէլլատօնա փէսմիէ օլունան նէպաթ՝ ինսանը զէհիրլէ-
մէհիպ, թէճէննիւն իթտիրի: Վագաա հասըլ օլան ճիննէթ
մուվագգաթ օլուպ, միւտավաթ սաեէսինտէ քէսպի իֆագաթ
իտիլի իսէ տէ, պէլլատօնանըն սուեու իշիտիկինտէ, պիր սաաթ
սօնրա պաղլանաճագ տէրէճէտէ ճիննէթ հուսուլէ կէլիր:

— Կամուսում հագգը իշին սէճլէրիմ քի, ամճա, սէն
հեր շէպի պիկիրսին, վէ սէնին կիպի պիր ատէմ, եօլունա
տէվամ իթմէլի իտի:

— Քէօր պիր ա՛հ իթտի, վէ թաշըն իւզէրինէ շու սաթըր-
լարը եագաթ:

— Պաշգա պիր թէտպիր պուլամատըղըմըզ հալտէ, գուլ-
լանաճագ օլտուղումուզ պէլլատօնա՝ վագթիլլէ ինկիլթէրրա-
տա օլտուղումուզտա տինլէմիշ օլտուղում պիր հատիսէհի
իաթըրա պրագմագտա տըր:

— Պու հատիսէ նէ՞ տիր:

— Սըր Վիլիամս . . (եագարագ.) իշթէ շու տուր: Ժավա ա-
տա՞նը զէհիրլի նէպաթլար վէ կէօլկէսի մուհլիք աղաճլար, վէ
ըսըրաճլարը եէրլէր չիֆա պուլմանեան եըլանլար իլէ տօլու
օլան Օսէան՝ առապըրնտան պիրիտիր:

— Եիրմի սէնէ գատար էվվէլ, Սամուէլ Վան Պէրկ իսմին:

տէ կէնճ պիր Ծիլէմէնքլի, Լահէյտէ քեային պիւտիւք պիր
Թիճարէթ շիրքէթինին հիսապընա բամուգ, եուն, չիվիտ վէ
ճէզիրէնին տիկէր մահսուլաթընտան սաթըն ալմագ իւզրէ
Ժավահա կիտէր, վէ մէրդ ում կէնճին վէքեալէթ իթմէքտէ
օլտուղու Թիճարէթ շիրքէթիլէ մուխապէրէ իտէկէլէն Ժա-
վալը գէնկին պիր ֆամիլեատա միւսաֆիր օլուր:

«Իշպու ֆամիլեատա, Ժավալըլարճա ֆէվգէլատէ կիւ-
զէլ սաեւլան կէնճ պիր գըղ պուլունուպ, Ծիլէմէնքլի պու
գըղը պէնէնէրէք, անըն տէսթի իզտիվաճընը Թալէպ իտէր:
Դըղըն ֆամիլեատա պու Թէքլիֆէ մուվաֆֆապաթ իթմէքլէ,
ազ վագըլթաւա ըէսմի իզտիվաճըն իճրասընա գարար վէրիլի:

«Լաքին ըէսմի մէզքիւրըն իճրասընտան իքի կիւն ագ-
տէմ, Մ. Սամուէլ վան Պէրկ՝ Էվրօբատան պաղը մէթուպլար
ալըր: Իշպու մէթուպլարտան պիրի, մէրդ ում տէլիգանլը-
նըն բէտէրի Թարաֆընտան եազըլմըշ օլարագ, շու մէալտէ
պուլունուր:

«Սէվկիւլիւ օղլում,

«Պիր ան էվէլ Ամըսթէրտամա ալտէթ իտին. էվվէլա վա-
լիտէնիզ վէ պէն, մուախարէն վագթիլէ հագգընըղտա ֆի-
թուրսուզ պուլունումուշ օլմահան պիր քիմէն սապըրսըղըղլա
սիղէ պէքլէեօրլար:

«Ագրապամըղտան Պէթթինին պահսընը իթմէք իսթէրիմ-
քի, մալիւմիւնիւզ օլտուղու վէճհլէ, պունտան իւշ սէնէ էվ-
վէլ իհթիեար եէհուտի պանքէր Զախարի իլէ էվլէնմիշ տիր:
Սիզ ֆագիր իտինիզ, Պէթթի տէ ֆագիր իտի. պունունլա պէ-
րապէր Պէթթի սիղի սէվիեօրտու, սիզ տէ անը սէվիեօրտու-
նուզ, հաթթա անըն իլէ իզտիվաճընըղա գարըը կէլտիկիմոէն
տօլաեը պանա աւլա աֆվ իթմէեէճէկիինիղի պէեան իտէրէք,
չըգան սէնէ Էվրօբատան մուֆարագաթ իթտինիզ:

«Իմտի սէվկիւլիւ օղլում, օլ վագըլթ եաբուղըմ, սըրֆ
սէնին մէնֆաթըն իշին իտի: Պէթթի սիղին կիւլի ֆագիր
իտի. աշգ վէ զարուրէթ պիր եէրէ կէլտիկինտէ իսէ, էյի

պիր նէթիճէ հասըլիթմէզ, կէօրիւնօրսունուզ քի, պէն, բէտէր-
լէրին ագիլի, վէ էն զիւրաւտէ ուզաղը կէօրէնի օլմուշումտուր :

«Եէհուտի Զախարինին իւշ միւեօն ֆրանգ սէրվէթի օլ-
տուղու հալտէ, օ սէրվէթի ճիհազ մագամընտա Պէթլիէ հասը
իթմիշ տիր :

«Եէհուտի՝ եէթմիշ պիր եաշընտա օլուպ, տամալը օլմա-
լըյա, ուզուն միւտտէթ եաշաեամաեաճաղը տէրքեար իտի :

«Փիլվազը մէրգում սէքիզ կիւն ագտէմ վէֆաթ իթտիւ-
կինտէն, Պէթթիտուլֆապաթ զէնկին գալըպ, սէվկիւլիւ խը-
սըմը Սամուկէլիէ էվլէնմէք, վէ սահիպ սէրվէթ գըլմագ իւզրէ,
անըն ավտէթիւնէ սապըրսըվըզա պէքլէմէքտէ տիր :

«Թապիւեաթը մասլահաթ իճապընճա պու մէքթուպ՝ Մ .
Սամուէլ Վան-Պէրկին էֆքեարընը տէրհալ թատիլ իթմիշ
տիր : Պիր կիւն էվլէլ Ժավալըբը սէվիօրքէն, բէտէրինտէն
ալտըղը մէթուպ իւզէրլիւնէ Պէթթի խաթըրլատըղը կիպի,
միւթէվէֆա պանքէրին միւքէլէֆ գօնաղըյա իւշ միւեօն
ֆրանգընը տա արզուլէմիշ տիր : Իմտի Մ . Սամուէլ Վան-Պէրկ
պիր տագըգա պիլէ թէրէտտիւտ իթմէեիպ, Ժավանըն սարը
րէնկիլ գըղընը թէրքիէ, Էվրօբանըն պէեազ րէնկիլ գատընը իւէ
էվլէնմէքլիկի թէրճիս իթմիշ տիր :

«Անճագ Ժավալը գըղ իլէ էվլէնէճէկի իլան իտիլմիշ օ-
լուպ, քէնտիւնին չէքիլմէսի իսէ, հագարէթ տիմէք օլա-
ճաղընտան, հաթթա հաեաթը պիլէ թէհիքէտէ գալաճա-
ղընտան, ֆիրար իթմէկէ գարար վէրմիշ տիր :

«Շու գատարքի օլէսնատէ հիշ պիր սէֆինէ եօլա չըգա-
ճագ օլմատըղընտան, Փիլէմէքլի, պիր Էվրօբալը էրքէք իլէ
Հինտիալը պիր գատըն արասընտա Պուտա մէզհէպինճէ վուգու
պուլաճագ իգտիվաճըն ճիտտի օլմաեաճաղընը, վէ պինապէ-
րին ֆիրար իտէճէք գէմանընա տէկին, սարը պիր գըղ իլէ
մուլագ գաթէն էվլէնէպիլէճէկինի պիլմիւլահազա, իքի կէնճ-
լէր, Պուտա մէզհէպինէ մէնսուպ պիր նէվ րահիպ իլէ էվլէնէ-
րէք, ուեար ույմազ սէսլէր չըգարան մուսիղ ի ալէթլէրինին
թէղաննիւթըյա խանէլէրինէ կիթմիշլէր տիր :

«Պատէհու տիւերն է յլէնճէլէրինէ պաշլանմը տըր. Պու է յլէնճէլէր՝ ժավատա ալթը հաթթա տէվամ իտիպ, պուն-լարտա հօգդապազ թալիմէրի, չէնկի յազսլարը իճրա իտի-լիւր վէ միւքէմէլ թաամլար վէրիլիւր. Պու թաամլարտա պաշ-լըճա իշիլէն իշկի՝ էվրօբանըն ըազըչըյա Պուրպօն ատասը շարապը տըր. Հէր ագլամ Թիլէմէնքլինին եաթտըղը գէման քարըսը, քէնտիսինէ պալ, սիրքէ, վէ մէմէքէթին պիր նէվ նէպաթընտան հասըլ օլան շէքէր իլէ գարըչըգ պիր իշրէթ կէօթիւրիւր իմիշ. Պու իշրէթ՝ ժավատա իզտիվաճլարճա ճա-րի օլան ուսուլ վէ ատաթտան տըր.

«Թիլէմէնքլի, պու իշրէթի, բէք սէրթ պուլմադլա պէրա-պէր, Պէթթի իլէ եազընտա իճրա իտիլէճէք օլան իզտիվա-ճընտա իշէճէք օլտուղու Թիլէմէնք քիրասօսունա ինթիգա-րէն, մէզքիւր իշկիթի ճէսարէթլէ իշմէքտէ պուլունմուլ տուր.

«Նիհանէթ, պիր սէֆինէ, Սումաթրա ատասընտան կէ-լիւրքէն, ծու ալմադ իւզրէ ժավատա տուրմուլ, վէ Թիլէմէնք-լի՝ պու սէֆինէնին գարթանընը կէօրմէնէ մուվաթֆազ օլա-րազ, քէնտիսինին նազլի խուսուսընտա անըն իլէ ճէրէեան իտէն մուխապէրէսինին նէթիճէսինտէ, իրթէսի կիճէ, Թիլէ-մէնքլինին՝ խանէսինի կիզիճէ թէրքլէ, էվրօբալը սէֆինէնէ կիտէճէկի, վէ պունուն տա տէրհալ տէմիրինի գալտըրըպ եօ-լա չըգաճաղը գարարկիր օլմուշ տուր. ժավալը գատըն, հէր նասըլսա պու թասավվուրտան խապէրտար օլարազ, օ ազչա-մը գէվճինէ վէրտիկի իշրէթէ, ժավատա հասըլ օլան պիր աղա-ճըն էզիլմիշ եաբրաղը թօզունու գարըչտըրմիշ, վէ մէրգուլմ պունու իշտիկինտէ, տէրին պիր ուլգուեա տալմըշ տըր.

«Օ կիճէ կէչիպ, սապահ օլտուղունտա, գարթան, քիւ-սէնին մէլտանա չըգաճաղընը կէօրտիւկիւնտէ, գարաեա չը-գըպ, Թիլէմէնքլինին գաեըն բէտէրինին խանէսինէ աչիմէ-թինտէ, անըն, եարը չըպազ օլարազ յազս իթտիկինի, հօգ-գապաղլար կիպի պիլէ չիպուգ տէօնտիւրտիւկիւնիւ, գահ-գահա իլէ կիւլտիւկիւնիւ, վէ քէնտիսինի՞ պիզգաթ Սիվա ի-լահը օլտուղունու պէեան իլէտիկինի կէօրմիւշ տիւր.

Ժաշարը գատնեն իշկիսի՝ պէլլատոնա նէպաթընըն նէ-
թիճէսինի հասըլ իտիպ, շու ֆարգ իլէքի պէլլատոնատան
թէճէննիւն թտէնին ճիւնէթի շիֆա պուլմնգտա իսէտէ, ֆի-
լէմէնքլի միւտտէթի հաւաթընտա մէճնուն գալմըշ տըրը:

Սըր Վիլիամս. - (գուրշուն գալէմինի մասանըն իւղէրինէ
վազ իտէրէք.) Իլթէ հիքեաեէ պունտան իպարէթ տիր, տէյի
եազաը:

Բոգամպօլ. - Անլաեօրում, պէնիմ մէլէզ թապիպիմունէ,
ինսանը մէճնուն իտէր պիր իշկի եախօտ պիր խիւլասա թա-
լէպ իթմէքլիկիմի իսթէեօրսուն, տէյիլմի:

Սըր Վիլիամս. - (պաշը իլէ.) Էվվէթ:

Բոգամպօլ. - Փազաթ պունու նէ՞ եաբաճազսըն:

Սըր Վիլիամս. - (եազարազ.) Իլէրուտէ անլարսըն. շիմ-
տիլիք պու պէնիմ սըրըրմ տըր:

52

Ս. մարքի տը Շամրի՝ թաամ վազթը յըր Վիլիամսըն
օտասընտան չըգըպ, իլք կիւնիւ կիպի ֆամիլեաճա թաամ
իթտի, էճնաի թաամտա արալարընտա շու եօլտա միւքեա-
լէմէ ճէրէեան իյլէտի:

Փապիէն. - Ազիզիմ Ալպեր, սէն պիգտէն, եանի Պլանշ իլէ
պէնտէն պիր թազըմ սըրըլար կիզէեօրսուն:

— Նէ՞ կիպի սըրըլար:

— Մառմազէլ Գօնսէբաիօնու սէվիեօրսուն:

— Նէ՛ղարիպ էֆբեար :

— Վէ . . . անըն թարաֆընտան . . . սէվիլմիշսին :

— Մատէմքի պու գատար իլէրի կիտիեօրսունուզ , պու պապտէ պաղը թաֆսիլաթ իթա իտէերիմ :

— Հա՞նկը խուսուստա :

— Պահսընը իթտիկինիզ աչգ ու մուհապպէթիմիզ խուսուսունտա :

Պլանշ . - Ազիզիմ Ալպէր , նի՞չին եալան սէօլէեօրսուն , Ֆապիէն՝ Իսբանիատան սէնին պիր մէքթուպ ալտըղընը կէօրմիւշ :

Բօգամպօլ սալսըլտը , լաբին բէնտինի բէք չաբուգ թօբլաեարագ , կիւլիւմսէմէ իլէ :

— Իշթէ պու զարիպ . ֆամիլեամ կէօմրիւքճիլիկէ պաշլամը , տէտի :

Պլանշ . - (լաթիֆ , ֆագաթ թէքտիրամիզ պիր սէտա իլէ .) Նանքէ՛օր . . .

Ֆապիէն . - (իլավէթէն .) Էկէր հէր հալտէ սըրրընը բիմսէնէ պիլտիրմէմէք էֆբեարընտա իսէն . . .

Բօգամպօլ . - (պիրտէն պիրէ սախթէ հէեհճան էսէրի կէօսթէրէքէք , վէ պիր ազ գըզարարագ .) Իֆատէնիզին պիրինճի գըսմընը գապուլ իտէրիմ :

— Եանի Գօնսէբսիօնու սէվտիկինի , տէյի՛մի :

— Էվվէթ :

— Ֆագաթ . . . բէնտիսի . . .

Բօգամպօլ՝ պու սիւալի իշիթտիկինտէ , մահճուպիյեթ հալի կէօսթէրտի . Պատէհու ,

— Պէն պիլի՛րմիեիմ . . . գատընլար օլգատար զարիպ վէ թէաճճիւպէ շայեան ախլէագ սահիպի տիրլէր քի . . . տէյի պէեան իյլէտի :

Պլանշ . - (կիւլէրէք .) Թէշէքքիւր իտէրիմ :

— Պու կիւն արդու իթտիքլէրինի եարըն ըէտտ իաւրլէր . Պէշ տագըգա էվվէլ սէճտէ գըլարճասընա սէվտիքլէրինի պիր սաաթ սօնրա սէվէրլէրմի :

Պապիէն . . (Իսթիհզաքեարի պիր թարզ իլէ.) Նէ՛ տէ՛
րին ֆէյլէսօֆլուգ .

— Տիմէք անըն սէնի սէվտիկինի պիլմէզսին .

— Պիլմէմ .

— Հալպու քի սէն քէնտիսինէ մէթուպ եազտըն , տէ-
յիլ մի .

— Էվվէթ . . . պունու իգրար իտէրիմ .

— Օ տա սանա ճէվապ վէրտի՞ մի .

— Էվվէթ , մէթուպունու ալտըմ .

Պապիէն . . Ազիզիմ , միւսաատէ էթ քի , սանա պիր շէյ
սօրաեղմ .

— Սօ՛ր .

— Մատմազէլ տը Սալլանտրէրանըն եազմըշ օլտուղու
մէթուպ՝ պէշ օն սաթըրտան՞ն մը եօգսա իքի սահիֆէտէ՞ն մի
իպարէթ տիր .

— Ձանն իտէրիմ քի տէօրթ սահիֆէտէն իպարէթ տիր ,
տէտի սաթթէ մարքի՛ էօյլէ պիր սատէտիլանէ թարգտա քի ,
վիգօնթէսին կիլ լիւմսէմէսինի մուճիպ օլտու .

Պապիէն . . Բէք էյի , իշ անլաշըլտը պիր կէնճ զըզ՝ սէվ-
տիկի պիր քիմսէեէ տէօրթ սահիֆէ մէթուպ եազմազ , Շիմ-
տի պիզ սէնին իշին Նէ՞ եաբապիլիթիզ .

Բօգամպօլ . . (Թէաճճիւպլէ .) Նէ՞ տիմէք իսթէեօրպունուզ .

— Տիմէք իսթէեօրու՛մ քի , եալընըզ մատմազէլ Սալլանտ-
րէրաեը սէվմէք , անըն թարաֆընտան սէվիլմէք , վէ անըն իլէ
մէթուպլաշմազ քեաֆի տէյիլ տիր .

— Աճա՛յիպ , պու գատարը քիֆաեէթ իթմէ՞զ մի .

— Խայր .

— Տահա Նէ՞ լազըմ տըր .

— Գըզըն բէտէր վէ վալիտէսի օլան տիւզ վէ տիւշէսէ վի-
զիթա վիրմէք լազըմ տըր , պունու տա գըզգարընտաշըն վէ
պէն տէրիւհտէ իտէրիզ .

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , իշ հէնուզ օ ըատտէտէ տէյիլ
տիր .

— Աֆվ իտերսին, էկեր իթիրազ իթմէզսէն, իշ հագ-
գընտա պահց իտէլիմ:

— Բէք էյի:

— Սէնին եթմիշ պէշ պին ֆրանգ իրատըն վար տըր:

— Էվվէթ:

— Պու խէ, Սալլանտրէրա սիւսիլէսինէ մէնսուպ պիր գըզ
իլէ էվլէնմէք իշին քեֆի սաեւլմազ:

— Լաքին Գօնսէքսիօն՝ մէնֆաաթբէրէսթ պիր գըզ տէ-
յիլ տիր:

— Թէէսսիւֆ օլունուր քի աղիղիմ, իղտիվաճ մատտէ-
սինտէ, ադշէ մէսէլէլէրի հագգընտա կէնճ գըզլարըն ըէյի
սօրուլմազ: Իմաի Գօնսէքսիօնուն մէնֆաաթբէրէսթ օլմամա-
սը՝ պէնիմ նաղարըմաա ճիատի պիր շէյ տէյիլ տիր:

— Հալալ քի պէնի սէվսիկի թագտիրտէ...

Պլանշ. - (Կիւլէրէք.) Օ հալտէ ուղլաշըրըր:

Ֆապիէն. - Պէնճէ լոու մէսէլէ իշին, տիւգէ տէյիլ, իլլա
տիւշէսէ միւրաճաաթ իտիլմէլի տիր: Գատընլար տաիմա ա-
րալարընտա ուղլաշըրլար:

— Լաքին տիւգ վէ ֆամիւեասը Իսքանիատա տըրլար:

— Ավտէթ իտէնէք տիրլէր:

— Իշթիմալ տըր, ֆագաթ նէ՞ վագըթ: Պէնճէ չիմտիլիք
վագըթսըզ կէօրիւնէն շու միւքեալէմէնի, զանն իտէրիմքի
պիր ազ թէէխիր իտէպիլիրիզ:

Ֆապիէն. - (Կայնընըն՝ Գօնսէքսիօն հագգընտաքի սըրըր-
նը կիզլի սագլսմագ իսթէտիկինի զանն իտէրէք.) Նասըլ իս-
թէրսէն էօյլէ եաշարըզ:

Պատէհու պիր ազ յա, տիկէր մատտէլէր իւզէրինէ կէօ-
րիւշիւլէրէք, Բօգամպօլ՝ Ֆապիէն իլէ վիգօնթէստէն, թաամ-
տան սօնրա այրլաը, վէ Օրէրա թէաթրօսունա կիթտի քի,
մալիւմ՝ օլտուղու վէճհլէ օ ադշամը սախթէ Պագգարա տա,
Բօլան իլէ օրատա պուլուչմագ իւզրէ սէօղլիւ իտի:

Մարքի՝ Օրէրա թէաթրօսունա մուվասըլլէթլէ, լօթունտա
օթուրտուղունտա, ավանսէնտէ պուլունան պիր լօթտա Մ,

տը Գլաեհնին հալընըզհա օթուրմուշ օլտուղունու կէօրտիւ : Մէրգում կէնճին եիւզիւնտէ պէքլէմէլիք նէթիճէսի օլա-
րադ իզթիրապը ազիմ էսէրի կէօրիւմէքտէ իտի : Սալատա
օթուրանլարտան հիշ պիրի եօդ իտի քի , իշպու տէլիգանլընըն
էն ճիւզի պիր սէսի իշիթտիկինտէ սարսըլտըղընը վէ պաշը-
նը չէվիրտիկինի , վէ տիւրպինինի պիր թարափտան տիկէր
թարափա տէօնտիւրտիւկիւնիւ միւշահէտէ իթմէսին , վէ մէր-
գում հագգընտա «Ջահ զէվալը տէլիգանլը , տօղրուսու հէր
քիմ պու պիշարէեի պու եօլտա պէքլէթիեօր իսէ , եաբտը-
ղը զալիմլիք , խաինլիք տիր» տիմէսին :

Բօլան՝ Շամրիեի կէօրիւպ , իքիսի պիրիպիրինի սէլամա-
տըլար :

Պատէհու Բօլան՝ կիւզէլ պիր իգպալէ գօնմուշ օլտու-
ղունու սալատա օթուրանլարա պիթթագրիպ անլաթտըրմագ
իւզրէ , պիր բարմաղընը տօտագլարը իւզէրինէ վազ իլէ , քիւ-
շիւք պիր իշարէթ իթտի քի , մանէասը «սիզի լօթումա տա-
վէթ իտէմէտիկիմտէն տօլաեը ափվընըզը ըհճա իտէրիմ , շու
տագըգատա պիրինէ պէքլէեօրում» տիմէք իտի :

Մարքի տէ պիր իշարէթլէ մուգապէլէ իթտի , վէ հէր նէ
գատար պաշընը տիկէր թարափա չէվիրտի իսէ տէ , եինէ
խէֆիէն Բօլանը թէտգիգ իյլէմէսինէ տէվամ իյլէտի :

Բօլան՝ մարքիեէ սէլամընը վէրտիքտէն սօնրա , Բօգամ-
պօլուն պուլունտուղու լօթուն եանընտա օլան տիկէր պիր
լօթտաքի ատէմլէրի էլի իլէ սէլամլամագտա վէ պունլար իլէ
թօհաֆ պիր բանթօմինա օեուսու իճրա իյլէմէքտէ իտի :

Մարքի , քէնտի քէնտիեէ ,

— Պահս իտէրիմքի , մէնսուպ օլտուղու գլիւպիւն պիւ-
թիւն ազասընը Օրէրա թէաթրօսունա տավէթ իթմիշ տիւր ,
տէտի :

Բօգամպօլ , մէզքիւր լօթտաքի էշխասը կէօրէմէտիկին-
տէն , քէնտի լօթունու պիր արա թէրքլէ , սօֆաեա չըգտը ,
վէ կէչէրքէն , արալըգլարտան պագտը :

Բօգամպօլ եանըլմամըշ իտի : Բօլանըն իշարէթլէր իթ-

մէջտէ օլտուղու լօժտա, կէնճ Օգթավ իլէ մէնսուպ օլտուղու
գլիւպին տիկէր իւշ նէֆէր ազասը պուլունմագտա իտիլէր :

Րօգամպօլ եէրինէ ավտէթլէ օթուրտու :

Սաթ սէքիզ օլուպ, Րօլանըն պէքլէտիկի քիմսէ էլան
մէյտանա չըգմամը իտի : Նիհաեթթ մէրգում, լօժուն գա-
բուսունուն չալընտըղընը իշիմմէքլէ, տէրհալ արգասընա
տէօնտիւ, վէ ճանֆէս պիր ֆիսթանըն ֆըշըթըսը գաբունուն
խարիճինտէն իշիտիտիկի կիւի, լօժուն տէրունի տէ նէֆիս
պիր գօգու իլէ տօլտու : Րօլան գաբուեու աշտը :

Մ. մարքի տը Շաֆի, Մ. Օգթավ, տօսթլարը, վէհասըլ
Մ. Րօլանըն թէլաշլը հալինի կէօրէնլէրին ճիւղէսի, տէրհալ
մէրգումուն լօժունա աթֆը նազար իթտիլէր :

Իշպու լօժա եիւզիւ էօրթիւիւ պիր գատըն կիրիպ, Րօ-
լան իլէ թօգալաշտրգտան սօնրա, մէրգումըն եանընտա օ-
թուրտու : Լաքին պու գատըն մէգքիւր էօրթիւիւ գատրը-
մատը :

Իկէր մատամ գօնթէս Արթօֆ, եախտ օնա պէնգէր պիր
գատըն, եիւզիւ աչըզ օյաքագ վէ Օբէրպ թէաթրօսու թուա-
լէթիլէ Րօլանըն լօժունա կէլիպ օթուրմուշ օլսա իտի, պէլ-
քի եալընըզ պաղըլարըն նազարը տիգթավընը ճէլպ իտէր
իտի, լաքին մէրգումէ իքի սաթ գատար եիւզիւնտէքի էօր-
թիւեիւ գալտըրմատըղընտան, հէրքէս կէօրիւնիւ, Րօլանըն
լօժունա աթֆ իթտի, վէ տիւրլիւ պէ տիւրլիւ միւթալէալար
իտէնլէր պուլունտու : Օեունուն սօն բէրտէսի գաբանտըղըն-
տա, նիդապլը գատըն Րօլանըն գօլթուղունա կիրիպ, անըն
իլէ տիշարը չըգտը :

Մ. Օգթավ վէ տօսթլարը՝ Րօլանըն կէչէճէկի եօլ իւզէ-
րինտէ տուրուպ, մէրգումուն, նիդապլը գատըն իլէ Օբէրա
թէաթրօսու եօլունտան իլէրլէտիքլէրինի, վէ ճիւլարտա վա-
դը պիր լօգանթաեպ կիրաիքլէրինի կէօրտիւլէր :

Օգթավըն արգատաշտրընտան պիրի : Պունունլա պե-
րապէր եիւզիւնիւ կէօրէմէտիք, տէտի :

— Տօղրու տուր, ֆագաթ կէօրէճէեիք :

— Նէ՞ վազըթ :

— Պիր ազտան , պու խուսուսու պէն իւզէրիմէ ալըըմփ ,
Րօլանըն՝ կիրտիկի լօգանթաներ , գալֆասընտան տահա
էյի սուրէթտէ պիտիկիմի պիւմէզ , Կէլինիգ , շիմտի իֆատէ-
մի թաստիգ իտէրսինիգ :

Պէօյլէճէ մէրգուվար՝ լօգանթանընըն օտասընա չըգա-
րադ , Օգթավ՝ կարսօնա ,

— 7 Նիւմէրօլու օտաներ պիզէ վէրֆն , տէտի :

Կարսօն . - Թութուլմուշ տուր :

— Պիր ազ էվվէլ կէլէն պիր միւսիւ իլէ պիր գատըն
թարաֆընտա՞ն մը թութուլմուշ տուր :

— Էվվէթ :

— Օ հայտէ , 9 Նիւմէրօլու օտաներ պիզէ հասը իտին :

— Պուեուրուն մօնսիէօ , տէտի կարսօն՝ իսթէնիլէն օտա-
ներ բարմաղըյա կէօսթէրէրէք ,

Օլ վազըթ կէնճ Օգթավ՝ բարմաղընը տօտագլարը իւզէ-
րինէ վազ իլէ ,

— Արթըդ "էս չըգարմանըն , վէ եավաշ լագըրտը իտէլիմ ,
տէտի :

Պատէհու չըմինէ իւզէրինտէքի այնաներ կէօսթէրէրէք ,

— Շու քէօշէեէ պագընըգ , տէյի պէեան իթտի :

Ծիւվագը այնանըն պիր քէօշէսինին ճիւասը չըգմըշ օլուպ ,
մէզքիւր քէօշէ իտէ , գաբլամատա աչըլմըշ պուլունան պիր
տէլիկին թա էնսէսինտէ պուլունմագտա իտի , Մէզքիւր տէ-
լիքտէն Օգթավ վէ արգատաշլարը՝ Րօլանըն՝ էսրարի գատըն
իլէ պէրապէր սուրէ իթմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւլէր :

Շու գատար քի մէզպուրէ նիգապընը գալտըրմըշ օլմա-
սըյա , Օգթավ՝

— Նամուսում հագգը իչին սէօյլէրիմքի , Րօլան ալտան-
մամըշ տըլը . պու գատըն՝ գօնթէս Արթօֆ տուր , տէտի :

Օգթավըն տօսթլարընտան հէր պիրի՝ սըրա իլէ մէզքիւր
տէլիքտէն պագտըգլարը սըրատա , Մ . մարքի տը Շալիի՝
մէրգուլման կէնճլէրին Րօլանըն արգասը սըրա լօգանթանա

կիրտիքլէրինի կէօրտիւքտէն սօնրա, խանէսինէ ազիմէթլէ,
րահաթճա եաթաղընա եաթտը:

Իրթէսի կիւն Զամբա՝ Սիւրէզն սօգաղընա կիթտիկինւ-
տէ, Բօգամպօլ գաբուեու աչտը, վէ պատէհու քէմալը իհ-
թիեաթ իւզրէ գաբատըգտան սօնրա,

— Նէ՞ խապէր, տէյի սօրտու:

— Գօնթ Ուրթօֆ կէլմիշ:

— Վա՛յ... Նէ՞ վազըթ կէլմիշ:

— Պու կիճէ եախօտ պու սապահ. պիր ազ էվվէլ Մ.
տիւզէ շու թէզըրէ վիրուտ իթտի:

Բօգամպօլ՝ Զամբանըն կէթիւրմիշ օլտուղու թէզըրէքի
ալըպ, շու ճիւմլէլէրի օգուտու:

«Ազիզիմ տիւզ,

«Զէվճիմ կէլտի. Պու ագչամ սիզի թաամա պէքլէրիզ,
պազը խուսուսի իշլէր հագգընտա կէօրիւչէպիլիրիզ. Սօնրա
Սթանիսլասը գլիւպինիզէ կէօթիւրիւպ, ագչամը օրատա կէ-
չիրիրսինիզ. Գալպէն վէ հիսսիեաթլէ Ֆրանսըզ սլան պու Բու-
սիալը՝ վաթանընա պասթը գատէմ իտէն պիր նէֆինին թավ-
ընտա տըր. Բէնտիսի Բարիսին աչգըյա սիւզան օլուպ, հէր
չէյի կէօրմէք, վէ այնի վազըթտա հէր քէս իլէ թօգալաչ-
մագ արզուսինտէ տիր:

«Զէվճիմ՝—Շաթօ.Մաի պէնի քէնտի գլիւպինէ կէօ-
թիւրէճէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

«Իմտի ազիզիմտիւզ, կէլինիզ, պէնի զիեատէսիյլէ մէմ-
նուն վէ միւթէչէքքիւր գըլաճագսընըզ, զիրա պէն տէ պօշ
վազըթտան իսթիֆատէ իլէ, Պօմարչէ պուլվարընտա իգա-
մէթ իտէն սէվկիւլիւ գըզգարընաաչըմը կէօրմէեէ կիտէճէեիմ:

«Ճարիէնիզ վէ մուհիպպէնիզ

«ԳՕՆԹԵՍ ԱՐԹՕՖ»

Բօգամպօլ. — Իշթէ պու թամ ուրասընտա կէլտի, տէյի
միւլահագա իթտի. (Պատէհու Զամբաեա խիթապէն.) Տիւզ՝
գօնթուն խանէսինէ կիթմէք իւզրէ եօլա չըգտը՝ մը:

— Օն տագըգա էվվէլ արապա իլէ եօլա չըգտը, պէն տէ սիվիշիպ պուրաեա կէլտիմ :

— Բէք էյի :

— Շիմտի էֆէնտիմ, օ մէքթուպու եինէ պանա վերին քի, տիւգիւն ժասասը իւղէրինէ վաղ իտէերիմ :

— Ալ :

— Պանա տիկէր եէնի էմրլէրինիգ վա՞ր մը տըր :

— Էվվէթ, դօնթ Արթօֆուլն խանէսինտէ օլանը կէչէնի անլամագ իչին, չաբուգ պիր չարէ պուլմալը :

— Բէք էյի :

— Կիւնիւ կիւնիւնէ սաաթը սաաթընա հէր շէյի անլամագ իսթէրիմ :

— Բէք էյի. հէք էմրինիգ պո՞ւ մու տուր :

— Էվվէթ, արթըգ կիտէպիլիրսին :

Սախթէ մարքի եալընըգ գալտըղընտա կիւլմէեէ պաշլատը, վէ քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլէրի սէօյլէտի :

— Պու սապահ սըր Վիլիամս վէ պէն՝ դօնթ Արթօֆ իլէ Բօլանը չաթըշտըրմագլըղըն չարէսի իւղէրինէ տիւլիւնիւեօրտուգ : Թէսատիւֆէ պագ քի, պու չարէ հէման գարշըմըղա չըգտը : Տիւգ տը Շաթօ-Մաի՝ Բօլան իլէ Ֆապիէնին վէ պէնիմ մէնսուպ օլտուլուսուգ գիւպ ազասընտան տըրլար : Բօլան՝ Ֆապիէնին խանէսինտէ թաամ իտիեօր : Պու ագչամ սէրգլըեէ կիտէճէեիպ... Անճագ տէրհալ Բէպէգաեը կէօրմէքլիկիմ լաղըմ տըր :

Սախթէ մարքի էլպիսէսինի թէպտիլ իթտիքտէն սօնրա, Սիւրէզն սօգաղընտաքի իգամէթկեահընտան մուֆարագաթլա, գաբուտա պէքլէմէքտէ օլան արապաճըսընա,

— Չաբուգ Բօմբ սօգաղընա կիթմէք իսթէրիմ, տէյի իսթար իթտի :

Արապա պիր չարեէք սաաթտա իչար օլունան մահէլլէ վասըլ օլուպ, Բօգամպօլ՝ սախթէ Պագգարաեը պուլտուղունտա, մէզպուրէ՝ աթէչին գարշըսընտա պիր մինտէր իւղէրինտէ օթուրմուշ, քեաղըտ աչմագլա մէշղուլ իքէն, Բօ-

գամայօլուն իչերի կիրտիկինի կէօրմէսի իւզէրինէ, աեաղա գալգալը, վէ քեաղըտարը պիր թարաֆա ֆըրլաթըպ, էսիրէ կիպի միւթիանէ պիր թավը քէսպ իյլէտի:

Բօգամայօլ, - Պանա պիր բարչա քեաղըտ իլէ պիր գալէմ վէր, տէեիպ, պիր սուֆրանըն էօնիւնտէ օթուրտու, վէ ճէ պինտէն պիր մէքթուպ չըգարտը: Քէնտի քէնտիեէ տէ,

— Իշթէ Պագգարանըն Մ. տը Շաթօ Մաիեէ եաղմըչ օլ տուղու թէզքիրէ... կիւզէլ, ֆագաթ թագլիտ իտիմէսի գօլայ պիր եաղը, տէտի, վէ պատէհու պիր մահֆաղա ալարագ իւզէրինէ «Մօնսիէօ Բօլան տը Գլաէեէ» ճիւմէսինի թահրիր իյլէտի: Իլավէթէն տէ, — Թէմամ, քեաֆֆէի եաղըլարը թագլիտ իթմէք իչին մէհարէթի մախսուսէմ վար տըր: Մատամ գօնթէս Արթօֆ պու եաղըեր քէնտիսի եաղմըչ օլտուղունա եէմին պիլէ իսէճէք տիր, տէտի, վէ ֆէվգէլատէ տիգգաթ վէ իթինա իլէ Պագգարանըն էլեաղըսընա միւքէմէլէն պէնզէթէրէք, իւչ սաթըրտան իպարէթ պիր թէզքիրէ եաղտը, վէ սօնրա իչպու թէզքիրէեի պիր մահֆագատա հըֆզ իլէ, էքմէլէ աղընը գաբաեարագ, Բէպէգանա վէրտի: Մուխսարէն,

— Պու ագչամ սաաթ օնտա Բօլանըն խանէսինէ կէլմէլիսին, տէտի:

— Քէնտիսի օրատա պուլունաճագ մը տըր:

— Խայր, տիշարը չըգմըչ օլաճագ տըր:

— Օնա պէքլէեէճէք միեիմ:

— Պու թէզքիրէեի խըզմէթքեարընա իթա իլէ, էֆէնտիսինին գլիւպինէ կէօթիւրմէսինի իթար իտէրսին: Բօլան սանա կէլէճէք տիր, օ հալտէ մէրգուճա, «Զէվճիմ» Շաթօ Մաի իլէ պիրլիքտէ գլիւպտէ տիր, տէյիլմի» տէյի սօրարսըն:

— Բէք էյի, սօնրա:

— Սօնրա, պիր իքի սաաթ անըն իլէ վաղըթ կէչիրիր, վէ տիկէր պիր միւլագաթ վագթը թայեին իթմէքսիզին կիտէրսին: Պատէհու իճապընը տիւչիւնիւրիւզ:

— Հէքսի պու գատա՞ր մը :

— Էվվէթ, շիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըգ, ազիզէմ, տէ-
տի Րօգամպօլ՝ էլինին ուճուլլա Րէպէգանըն երւզիւնէ լաթի-
ֆէ թարզընտա վուրարագ :

Պու միւքեալէմէերի միւթէագըպ Մ. մարքի Ալպէր-Օնօրէ
տը Շամրի խանէսինէ ավտէթ իթտի :

.....

Րօգամպօլուն տէտիկի վէճհլէ Րօլան՝ հէր ճուճաա իը-
թէսի տօսթու Ֆապիէն տ'Ասմօլուն խանէսինտէ թաամիտիպ,
մարքինին օրատա պուլունմասը տա մուհագագ իտի :

Ֆիլվագը սաաթ ալթըտա Րօլան վտսըլ օլուպ, թաամ-
տան սօնրա Ֆապիէն՝

— Միւսիւլէր, վիգօնթէս քէնտիսինի մարքիգ տը Ր...նին
խանէսինէ կէօթիւրիւպ, եարը կիճէտէ ալմահա կիթմէք շար-
թըլլա, պու ագշամ պէնի սէրպէսթ պրագըեօր, իմաի սի-
զէ պիր թէքլիֆ իտէճէերիմ, տէտի :

Րօլան. - Սէօլլէերին պագալըմ նէ՞ տիր :

— Սէնին գլիւպինտէ վիսթ օյնամահա կիտէլիմ :

Րօգամպօլ. - Պէն տէ սիզէ պունու թէքլիֆ իտէճէք իտիմ :

Գօնթ. - Անճագ սիզ պէնտէն էվվէլ կիթմէլիսինիգ, եիր-
մի տագըգատան կէլիր սիզի պուլուրում, թապիի տիր քի,
պու միւտտէթ էսնասընտա մատամ տը Ր...եէ իլթիֆաթըմը
թագտիմ իթմէլիերիմ, անճագ սալօն էօմրիւնտէն ալէսսէվի-
եէ խօշլանմատըղըմտան, եիրմի տագըգա սօնրա օրատան
մուֆարագաթըմա թէէմին օլապիլիսինիգ :

Ֆիլվագը վիգօնթ վէ գէվճէսի սաաթ տօգուգտա արա-
պալարընա օթուրտու գլարը կիպի, Րօգամպօլտա, Րօլանը
քէնտի արապասընա ալարագ, գլիւպէ կիթտիլէր :

Սաաթ օնտա Բոգամպօլ վէ Բօլան գլիւպէ կիրտիւէր, Օլէսնատէ գլիւպտէ բէք ազ քէսան պուլունուպ, եալընըզ պիր օտատա օն իքի գատար կէնճլէր էյլէնմէքտէ վէ սիկարա իչմէքտէ օլտուգլարը հալտէ, ոալօնլար սայքի պօշ իտի: Օգթավ՝ պու խուսուսի իճթիմաէ բիասէթ իթմէքտէ օլուպ, եիւզ գատար լուի ալթունու գազանմըշ օլտուղու հալտէ, մարքի տը Շամրի իլէ բէֆիգի վասըլ օլտուլար: Օգթավ պունլարը կէօրտիւկիւնտէ,

— Միւսիւլէր, կէլմէնիզ բէք խայըրըլ օլտու, չու օեու-նա արթըզ խիթամ վիրմէք իսթէեօրտում, զիրա պու կիւնլէրտէ իգպալիմ օլտէրէճէ եավէր օլմուշ քի տիլ իլէ թարիֆ իթմէք գապիլ տէյիլ տիր, իմտի Բօլան պուրահա կէլտիկի ճիհէթլէ, քէնտիսիյլէ պազը խուսուստա կէօրիւշմէք իսթէրիմ, տէտի, վէ գազանտըղը ագչէի ճէպինէ գօյտուգտան ոօնրա աեաղա գալգտը:

Հազըր պուլունանլար՝ Բօլան իսմինի իշիթտիքլէրինտէ, հէք պիր աղրգտան,

— Հա՛ հա՛, Բօլա՞ն մը տըր, տէտիւլէր:

Բօլան. — (Ֆէվզ էլատէ պաիթիեար պիր քիմսէ կիպի թավրու հալ իլէ սէլամ վէրէրէք.) Էվվէթ միւսիւլէր, պէն իմ:

Օյնահանլարտան պիրի. — Սէնին հագգընտա պիր թագըմ կիւգէլ շէյլէր իշիթտիք:

Բօլան. — Պէնիմ հագգըմտա՞ մը:

Օգթավ. — Էվվէթ:

Բօլան. — (Գօնթէս Սըթօֆ իլէ հասըլիթտիկի իւլֆէթին՝

էթրաֆա չաի օլմուշ օլմասընտան տօլաեր մէմնուն օլարագ.)
Օգթավ տա հիշ սըրըր սագլաման պիր քիմսէ տիր, տէտի:

Րօգամպօլ. — (Րօլանըն գուլաղընա էերկերէք.) Իւշ կիւն-
տէն թէքմիլ Բարիսին՝ Մ. Օգթավ սաեէսինտէ հիքեաեէնի-
գէ քէսպի մալիւմաթ իտէճէկինի էվվէլճէ պէն սիգէ քէշֆ
իթմիշ իտիմ, տէտի:

Րօլան. — Նէ՛ չարէ, պու Օգթավ սըրըր սագլաքամագ:

Տիկէր պիր օեուճու. — Միւսիւլէր, տօն ժուան տը
Գլաեէերի, տէրքեար օլան մէհարթթինտէն տօլաեր թէպրիք
իթմէնիգէ գաըշը կէլմէմ, ֆադաթ եագընտա իճրա իտիւէ-
ճէք օլան կիւզէլ պիր տրամ օեուճունա սիգի տավէթ իպէւ-
րիմ. Սէքիգ կիւն կէշմէգտէն Մաեօ գաըուսունտա զաեէթ
կիւզէլ պիր տուէլլօ օեուճունտա հաղըր պուլունաճագսընըղ:
— Գապիլ տիր, տէյի ճէվապ վէրտիլէր:

Պունլար պու եօլտա կէօրիւշմէքտէլէր իքէն Ֆապիէն իւս-
թէ կէլտի. Ֆապիէն՝ զաթէն աղըր թապիաթլը օլտուղու կի-
պի, ագաը իգտիվաճը իւզէրինէ տահա զիեատէ վագար վէ
ճիտտիեթ քէսպ իթմիշ իտի. Իմտի անըն վիրուտիլէ, ճէրէ-
եան իտէն վէ էասար՝ գօնթէսին նամուսունու իխլալտան ի-
պադէթ պուլունան չագա վէ լաթիֆէլէրէ խիթամ վէրիլիպ,
Ֆապիէն սէլամլանտը, վէ օնտան սօնրա զաեէթ եիւքսէք սէ-
տա իլէ պաղըլար արասընտա Րօլանըն իգպալի հագգընտա
պահա իտիլտի:

Վիգօնթ, պագըր տօսթլարըլա սէլամաշտըգտան սօնրա,
սախթէ մարքի տը Շամրինին գուլաղընա տօղրու էերկերէք,

— Տօ՛ւթոււմ, պուրաեա կէլմէքլիկի Րօլանա վէ պանա թէք-
լիֆ իթմէքլիկին բէք ֆէնա օլտու, տէտի:

— Նի՞ին:

— Զիրա գօնթ Արթօֆ կէլմիշ:

— Պունտան Նէ՞ չըգար:

— Էլպէթթէ պու ագչամ պուրաեա կէլէճէք պիր:

— Քէնտիսի իչպու սէրգլէ մէնսուպ տէյիլ տիր քի,
կէլսին:

— Հալպսւքի, պու սէրգլէ մէնսուպ պիր տօսթու վար տըր :

— Օ տօսթունուն իսմի նէ՞ տիր :

— Շաթօ-Մաի տիր :

— Մատմաղէլ տը Սալանտրէրանըն տէսթի իզտիվաճընը թալէպ իթմիշ օլան կէնճ տի՞ւզ միւ :

— Թա քէնտիսի ազէզիմ :

— Պէնճէ, գօնթուն պուրաեա կէլմէսինէ պու խուսուս սէպէպ տէյիլ տիր :

— Սիզին կիթմէնիզտէն պէշ տադըգա ոօնրա ալարղըմ շու թէզըրէեէ պադըրըրսա, կէլէճէկի մուհապգադ տըր :

Ֆապիէնին գայնընա վէրտիկի թէզըրէ շու մէալտէ իտի :

«Ազիզիմ վիգօնթ :

«Բարիստէն հարէքէթիմ էմնասընտա սիզի պէքեար պը-
րադմըշ իտիմ, ավտէթիմտէ էվլի պուլտում. Սիզին, պէնի
վիգօնթէս տ'Ասմօլա թադտիմ իթմէքլիք շէրէֆինէ ինթի-
զարէն, պիր ան էվվէլ սիզին իլէ թօգալաշմադ արզուսինտէ
պուլունան պիր տօսթունուզ հադգընտա հիշ սիր շէյ եաբ-
մադլըսընըզ, խանէմտէ թաամ իթմէքտէ պուլունան Շաթօ-
Մաի՝ պու ագչամ պէնի քէնտի գլիւպինէ կէթիրէճէք տիր :
Սիզ տէ օրատա պուլունունուզ, եախօտ պուլունմալընըզ,
Իմտի սաաթ օն իլէ օն պիր արասընտա պէնի օրատա կէ օրէ-
պիլիրսինիզ :

«Մուխլիսինիզ

«ԳՕՆԹ ԱՐԹՕՖ»

Բօգամպօլ՝ պու թէզըրէեի օգուտուգտան սօնրա, մա-
նէասընը անլամաեօլ կիպի կէօլինէրէք :

— Էյ պունտան նէ՞ չըգար, տէտի :

— Գօնթ իլէ Բօլանըն պլրիպլրինի գարչըամալարընը իս-
թէմէզ իտիմ :

— Տիմէք անըն զէվճէսի թալաթընտան Բօլանըն սէվի-
տիկինէ ինանընօրսուն :

— Խայր, ֆագաթ գարչըսընտա էօյլէ պիր թավը ու հա-
րէքէթտէ պուլունապիրը քի, պունուննէթիճէսինի տիւշիւն-
մէք լազըմ կէլիր, էկէր քէնտիսինի (եանի Րօլանը) պուրատան
եօղլամաղա պիր պէհանէ պուլսագ...

— Օ միւշքիլ տիր, չիւնրի գումար օյնաեօր վէ զայպ տա
իտիեօր:

Ֆապիէն, (կէօղլերինի գաբուեա տօղրու չէվիրէրէք.
էվվէթ, էվվէթ, վագըթ կէշտի, տէյի պէեան իյլէտի, վէ
ֆիլվագը կէնճ տիւգ տը Շաթօ. Մաի իլէ գօնթ Արթօֆ, ի-
չէրիեէ կիրտիլէր:

Րօգամպօլ՝ գօնթ Արթօֆու արիգ ու ամիգ թէտգիգ ի-
տէրէք, քէնտի քէնտիեէ,

— Պէշ սէնէտէն պէրի քէնտիսինի կէօրմէմիշիմ տիր. պա-
նա էօյլէ կէլիեօր.քի, խայլի թէպտիլ օլմուշ տուր: Շիշման-
լանմը, վէ սագալընը ուզաթմըշ, հէման օթուգ եաշընտա
պուլունուեօր, էկէր պէն տէ նիսպէթէն թէպտիլ օլմուշ իսէմ,
Հինտիլէրէ պէնզէեէն թասվիրիմտէն վէ սարը սագալըմտան
ֆիքրինտէ պիր կէօնա խաթըրէ հասըլ օլմաեաճաղընա էմի-
նիմ, տէտի:

Ֆիլհագըգէ Րօգամպօլ՝ Հինտիսթանտան ավտէթ իտէն
կէմիճիլէր կիպի ճիւզիճէ գարարմըշ օլան լէհէսի վէ ուզուն վէ
գաթը սարը սագալըյլա ալա թանըլամազ պիր հալտէ պու-
լունուպ, սէսինէ տէ պաշգա պիր թարգ քէսպ իթտիրմիշ իտի:

Գօնթ Արթօֆ վէ տիւգ սէսիզճէ իչէրի կիրմիշ օլտուգ-
լարընտան, օեունճուլար, օեունլարընա տալմըշ օլմալարըյլա,
պաշլարընը գալտըրմատըլար: Ֆապիէն՝ պունտան պիլիսթի-
ֆատէ, մէրգուվարը գարչըլատը: Րօգամպօլտա պիւա թէ-
րէտտիւտ Ֆապիէնին արգասընտան կիթտի:

Մ. տ'Ասմօլ վէ գօնթ թէվէճճիւհքեարանէ թօգալաշ-
տըլար: Պատէհու Ֆապիէն՝ Րօգամպօլու կէօթէրէրէք,

— Ազիզիմ գօնթ, Հինտիսթան գումբանիասընըն խըտմէ-
թինտէ սապըգէն պահրիէ գապիթլիկի իթմիշ օլան գայնըմ
Մ. մարքի տը Շամրիեի սիզէ թագտիմ իտէրիմ, տէտի:

Դոնթ վէ Բօգամայօլ՝ պիւրիպիւրինի սելամատարար, Դօնթ՝ պիւսպիւթ իւն մէճնուլ պիր քիմսէ հազգընտա վագը յայտըզաւ վէճնէ, սպիտակէ մարքիսէ ֆիթուրսուզճա աթֆը նազար իթտի, վէ Բօգամայօլ՝ ապա պօզուլմտեարագ,

— Մօնսիէօ Գօնթ, Պապիէն հէր կիւն, գըզգարընտա չըմա վէ պանա սիզտէն պահս իտէր, տէտի:

Դօնթ. — Պապիէն նէճիպ վէ ալիճէնապ պիր գաթ տըր, իմտի մօնսիէօ մարքի, ֆամիւեանըզա տախիլ օլմագլա նախ լապէտալի իգպալու շէրէֆէ շտեւթէ պուլունմուշ տալը:

Բօգամայօլ՝ պու սէօզլէրէ մուգապէլէթէն թէվագու իթտի, վէ ֆիքրինտէն տախի,

— Պոտալա, պէնի թօրպա իչինէ վագ իտիպ տէ, Գագազարըն վագըթաթըլլա սուեա թթտըրտըղըն կիւն հազգըմա տա պու տէրէճէ հիւնի մուամէլէ կէօսթէրմէմիչ իտիլն, տէտի:

Տիւզ տը Շաթօ. Մաի՝ գումար մագսսընա եագլաշաթագ,

— Միւսիւլէր, ազիզ տօսթլարըմ, ալամըմը սիգէ արգ իլէ պէրագէր, պունտան ագտէմ՝ Բարիստէ միւսաֆիրէթէն գալմիշ օլան Բուսիալը պիւեիւք պիր ասըզօտէն, եանի Մ. Գօնթ Արթօֆու սիգէ թագտիմէ միւսարաաթ իլլէրիմ, տէտի:

Դօնթ Արթօֆ իամինի իշիթտիքլէրինտէ, գումար օյնա-եպնլար՝ երլաբըրման վուրուլմուշճասընա միւթէէսիք օլտուլար:

Դոնթ՝ ուզուն պօլլա վէ կէօսթէրիչլի պիր քիմսէ օլուպ, պիր թագըմ պաթըլ իթիգատլարա գուլագ ասանլարտան քլմատըղը՝ Պագգարա իլէ էվէնմէսիլէ թատիգ օլունտուղու լիպի, ախէադճա տա, հէր նէ գատար հազիմ վէ նազիք թագիեաթլը իտի իտէ տէ, եէրինէ վէ վագթինէ կէօրէ ֆէվգէլատէ շիտտէթ վէ հիտտէթ քէսպ իլլէտիկի՝ ըէվիշինտէն անլաչըլմագտա իտի. Մէրգումու կէօրէնլէր՝ պու ճիհէթի տէրք իթտիքլէրինտէն, իչլէրինտէն պիրի՝ Օգթալըն գուլա-ղընա ազըրու կէիլէրէք:

— Չանն իտէրիմքի Բօլան՝ քէնտի սատտէթ ու իգպա-լինաքն տօլաեք միւթթէլիք օլմագլա տալանըտօր, տէտի:

Բօլան՝ գօնթ Արթօֆ խմինի իշխմէբլէ սարսըլըպ, պա-
շընը եօգարը գալտըրտը :

Գօնթ իլէ Բօլանըն պագըշլարը եէկտիկէրինէ թէսատիեֆ
իթտի : Պուշլար, Պատ շէհրինտէ, պիր պալօ սալօնունտա
պիր սաաթ գատար պիրիպիրինէ թէսատիեֆ իթմիշ ծլմալա-
րըյլա, գօնթ՝ մէրգուսու տէրհալթանըբըպ, սէլամաեաբադ ,

— Վա՛յ միւսիւ տը Գլանէ, սի՛ղմիսինիզ, տէտի :

— Էվվէթ, պէնիմ, տէյի Բօլան ճէվապ վէրտի, վէ սօ-
ղուգ պիր մուամէլէ իլէ տէ սէլամատը :

Հալպուքի գօնթ՝ պու հալի տէրը իթմէեէրէք, իֆատէ-
սինի շոռ եօլտա իրէրի կէօթիւրտիւ :

— Մօնսիէօ տը Գլանէ, հազըր սիզի պուրատա հէօրմիւշ
օլտուղումհալտէ, տօղրոտան տօղրու մագսէտէ սալիք օլ-
տուղումտան տօլսեր աֆօրնըզը րէճա իտէրիմ, Հայտէլպէրկ-
տէ հէման մուհագգադ պիր էօլիւմտէն գուրթարմըշ օլտուղ-
ղունուգ գօնթէս Արթօֆ նամընա սիզէ պէեանը թէշէքքիւր,
վէ օլպապտէքի շիւքրանիեթիմի գապուլ իլլէմէնիզի րէճա
իտէրիմ :

Գումարպազլար՝ իսթիհգաքեարի սուրէթտէ եէկտիկէրի-
նէ պագըշլար : Բօլան՝ գօնթուն իֆատէսինէ գարշըլըգ :

— Մօնսիէօ, պէն՝ ծրրֆ քէնտի վաղիֆէմի իծրա իթտիմ,
տէեիպ, օեունունա քէմալը կէրմի իլէ տէվամ իլլէտի :

Նիհանէթ Բօլանըն պարիտանէ իֆատէլէրի վէ պազը իս-
թիհգաքեարի պագըշլար՝ գօնթ Արթօֆուն նազարը տիգգա-
թընտան տուր օլմաեարագ, գաշլարը տալի չաթըլտը, չիւն-
քի Պատ շէհրինտէ պուլունտուգլարը սըրատա, մէրգուսու,
զէվճէսինէ զիեաաեճէ եազընըզ կէօսթէրմիշ օլտուղունու վէ
Հայտէլպէրկտէ մէղպուրէեէ աշգ ու սէվտաեա տաիր պիր
խալի մէթուպլար եազըպ, պունլարըն ճէվապսըզ պրագըշ-
մըշ իտուկիմի պիլիւր իտի :

Յապիէն՝ Բօլանըն միւնասիպէթսիզ պիր զաշ սէօղիւ եա-
խօտ հարէքէթի տահա վուգուինտէ, իլը տէֆա եէկտիկէ-
րիլլէ կէօրիւշէն մէրգուսան կէնճլէր արասընտա մուամէլէի :

չէտիտէ զուհուրա կէլէճէկինի տէրքլէ, քէնտի թէքլիֆի իւ-
զէրինէ, տէօրթ տէլիգանլըլար՝ եանընտա պուլունան պիր սալա-
եա կիթմէքլէ, պիրժ մասանըն էօնիւնտէ օթուրտուլար:

Րօգամպօլ՝ քէնտի քէնտիեէ,

— Րօլանըն թապիեաթընը պիրիրիմ, գօնթու կէօրմէեին-
ճէ, անը արամաեա գալգըչըպ պուրաեա կէլմէք իսթէեէճէք
տիր, տէտի:

Րօգամպօլուն պու միւլահազասը տօղրու իտի. շէօյլէքի
գօնթ Ուրթօֆուն զայպուպէթ իթմէսի իւզէրինէ տիկէր կէնճ-
լէր, արալարընտա պազը կէօնա սէօզլէր թաաթի իթտիէր,
վէ Րօլան՝ գօնթուն, տիկէր իւչ քիչի իլէ պիրլիքտէ եանըն-
տաքի սալօնտա պուլիթօթ օյնատըղընը անլամասընտա,

— Միւսիւլէր, պէն շիմտի անլէրին եանընա կիտէճէեիմ,
տէեիպ, տէրհալ օթուրմուչ օլտուղու եէրտէն գալգաը, վէ
թահգիրամիզ պիր թավը իլէ մէզքիւր սալօնա տօղրու իլէրէտի.

Օեունճուլարտան իքի իւչ նէֆէրի տէ, արգասը սըրա
կիթտիէր:

Մէրգոււմանտան պիրի՝

— Պու չօճուգ քէնտիսինի թէլէֆ իթտիրմէք իսթէեօր,
տէյի պէեան իյլէտի:

Րօլան՝ իֆատէի մէզքիւրէի իշիթտիկինտէ, արգասընա
տէօնէրէք,

— Սա՛գընընըզ, տէտի:

— Նէ՞ խուսուստա սագընաճաղըմ:

— Էկէրչի պիր սէօզ տահա զիեատէ սէօյլէեէճէք օլուր-
սանըզ, գօրգագ աոտ իտիլմէքլիկիմ լաղըմ կէլիր, վէ գօնթ
իլէ մուարազա արանմաեա պէնի մէճպուր իթմիչ օլուրսունուզ:

— Աղիգիմ, Գլաեէ, սէնէն իկիտ վէ ճէսուր օլտուղունու
հէր քէս պիրիւր, Անճագ թէտպիր ու իհթիեաթը էլտէն պրադմա:

Րօլան՝ քէնտի քէնտիեէ պէեէնմէքտէ վէ կիւվէնմէքտէ
եէկեանէ օլտուղունտան, միւթէքէպպիրանէ սալօնա կիրտի,
վէ Րօգամպօլ, Րօլանըն իչէրի կիրտիկինի իշիթմէսինտէ, սաա-
թընա պագարագ:

— Պէնիմ պիր չարեհիկիմ խիթամպուլտու եւրիմէ քիմ կէչմէք իսթէր, տէտի :

Րօլան . . Պէն, տէյի ճէվապ վէրտի :

Փապիէն սարսըտը, վէ պու հալէ խօշնուտ գալմատը :

Րօլան՝ պու տէֆա գօնթու սախթէ պիր նէզաքէթլէ սէլամլանըպ, մէրգուսուն սօլ թարաֆընտա օթուրտու : Օգթավ իլէ Րօգամպօլտա արգատա տուրտուլար : Օեունա պու սուրէթլէ տէվամ խտիտի :

Ձէնտ սանիէ գատար գօնթ, թէմամիլլէ օեունա տալմըշ իտուկինտէն, նէ՝ Րօլանըն նէվիմա խասիմանէ տուրուչունա, նէ՝ տէ գլիւպին իւշ տէօրթ ազասընըն արասըրա քէնտիսինէ վուգու պուլան իսթիհզաքեարի պադըլարընա տիգգաթ իթմէտի : Հալպուքի Րօլանըն սօղուգ մուամէլէսի տէվամ իթտիկինտէն, Փապիէն՝ Րուսիալը ասըլգատէնին եէնիտէն քաշլարը չաթըլտըղընը կէօրտիւ : գօնթ Արթօֆու թանըեանլար իշին պու հալին վէխամէթի մէյտանտա իտի :

Նակեահ իչերիեէ պիր խըզմէթքեար կիրտի : Պու խըզմէթքեար՝ Րօգամպօլուն Սիւրէգն սօգաղընտա գալլանաղը, վէ ախիրէն Րօլանա կէօնտէրմիշ օլտուղու քիմնէ օլուպ, էսրարի պիր սուրէթտէ էֆէնտիսինէ եազլաշարադ, պիր մէքթուպ վէրտի :

Րօլան՝ մահղուղիեթլէ թէպէսսիւմ իտէրէք, հաղըրունուն միւսաատէսինի թէմէննի իթպիքտէն սօնրա, մէօհրիւ աչըպ, մահֆազա մասանըն իւգէրինէ տիւշտիգլիւնտէ, քէնտիսի տէ Օգթավա տօղրու տէօնէրէք, վէ գօնթ Արթօֆուն քէնտի օյնամասընա պէքլէմէքտէ օլտուղունու ունուտարադ, եավաշ սէտա իլէ,

— Օնտան տըր, տէտի, վէ տօսթլարընըն մասխարալըգարընտան ատէթա սէրխօշ օլմուշ օլտուղու հալտէ, մէքթուպու Րօգամպօլա վէրտի : Լաքին Փապիէն տ'Ասօլ՝ օ տադըլ գատա հիտտէթլէնէրէք, աեաղա գալգըպ, մէքթուպու գաբտը, վէ տիւշարը հայրէթ օլմուշ օլան Րօլանա խիթապէն, եարը վադարը պիր թարգտա, եարը տա կիւլիւմէմէքլէ :

— Սահիհէն սիգ բէք ճահիլսինիգ, տէտի, վէ մէքթու-
պու մուսուլման ըլլողնա թուլթուպ եագտը: Պու սըրատա Բօլան՝
մէղքիւր սէօղլէրին մանէասընը անլաեամաեարագ, կիւսիւն
միւ եօգսա տարըլսը՝ն մը պիլմէեօրտու:

Հալպու բի մէքթուպուն զարֆը եէրէ տիւշմիւշ իտի:

Փապիէն կիւլէրէք շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Հայտէ տօսթում, սէն սէօղլիւ օլտուղուն մահէլլէ կիթ.
Շամրի սէնին եէրինէ կէչէճէք տիր: (Գօնթուն նազարը տիգ-
դաթընը ճէլպ իթմէք իչին տէ.) Շիմտի սըրա սիգին տիր, տէտի,
Բօլան սուրէթի ֆաթիհանէտէ աեաղա գալգարագ,

— Պանա աֆվ իտէ՛րմիսինիգ, միւսիւ գօնթ, տէյի պէեան
իլլէտի:

Գօնթ Արթօֆ. - (գաշլարը էլան չաթըլմըշ գալարագ.)
Հայ հայ:

Բօլանըն կիթմէսինտէն սօնրա, Օգթավ,

— Սահիհէն շու Բօլան բէք պախթիեար տըր. էն միւ-
թէպէր գատընլար, քէնտիսինի պուրալարտա պիլէ արաեօր-
լար, տէտի:

Գօնթ, պու սէօղտէն միւպհէմ պիր էնտիչէեէ տիւշար
օլարագ,

— Է՛ն միւթէպէր գատընլա՞ր մը... էհէմմիեէթսիգ պիր
րագգաս գատը՞ն մը միւթէպէր օլուեօր, տէյի սօրտու:

Մ. տ'Ասմօլ՝ Օգթավըն եիւղիւնէ պագարագ,

— Մօնսիէօ, սիննինիգ հէնուգ բէք քիւչիւք օլտուղուն.
տան, պու կիպի շէյլէրտէն պահս իթմէք՝ սիգէ եագըշմաղ.
Իմտի միւսաատէնիզլէ սիգէ պիր նասիհաթ վէրմէք իսթէ-
րիմ, տէտի:

Օգթավ. - (իսթիհա իլէ.) Սէօյլէեինիգ պագալըմ:

Փապիէն՝ սաաթընը չըգարըպ,

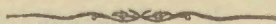
— Եարը կիճէ տիր, վէ սիգին եաշընըգտա պուլունան չօ-
ճուգլար պու սաաթտա եաթարլար, տէտի:

Պիր սաաթ սօնրա պույեօթ օեուհունու օյնաեան գալ-
ը: Փապիէն իլէ Մ. տը Շաթօւ-Մաի կիթտիլէր: Գօնթ

Արթօֆ՝ տիրուհիների մաստերա տաւաթմըշ օլտուղու հալտէ, ինկիլիզէ պիր դազէթա օգոււնօրտու: Բօլանըն ալմըշ օլտուղու թէզքիրէնին զարֆը իսէ, այնի մասանըն ալթընա տիւշ միւշ իտի: Լաքին գօնթ մաքինավարի օգումագտա օլուպ, միւթէֆէքքիր պիր հալտէ իտի, զիրա ազ էվվէլ օրատա պուլունմուշ օլանլար արասընտա իսթիհզաքեարի պագըչլար զուհուրա կէտիկինի կէօրմիւշ իտի իսէ տէ, քիմին հագգընտա օլտուղունու անլաւամամըշ, վէ Բօլանըն ալտըզը թէզքիրէնի Ֆապիէնին եագմասը տա բէնտիսինէ զարիպ կէօրիւնմիւշ իտի:

Պիրտէն պիրէ գօնթ, իսկէմլէսինի պիր ազ կէրի ալմագլա կէօզլէրինի աշաղընա էյտիկինտէ, զարֆը կէօրտիւ, վէ մէրագլա ալըպ իւզէրինէ պագտը: Բօգամպօլ, թայմըս զազէթասը էլինտէ օլարագ, պիւա ֆիթուր սիկարասընը իչմէքտէ իքէն, գօնթուն լէհէսինին սօլտուղունու, վէ սարսըլտըղընը կէօրիւպ:

— Զանն իտէրիմբի եագքերը թանըտը, նամուսում հագգը իչին սէյլէրիմբի, իշթէ շիմտի ֆիթիլ աթէշ ալտը, հէր հալտէ պարութ ֆըչըսը բաթլաեաճագ տըր, տէյի միւլահագա իթտի, վէ բէնտիսի տէ, գօնթու եալընըզ վէ եէիս ու քէտէր իչինտէ պրագարագ, օրատան մուֆարագաթ իթտի:

Դօնթ Ութթօթ՝ Պաղգարանն էլինտէն չըգմը՝ կիպի կէօ. րիւնէն զարփըն իւզէրինտէքի եազըեա տալկըն տալկըն պաւ գարագ, պիր միւտաթ գըմիւտանմագորդըն տուրտու, Օ զարփտա, Մ Րօլան տը Գլաէեէ եաղըմը՝ պիր մէքթուպ պուլունուպ, պու առէմփսէ, գօնթէսին իփառէսի վէճճլէ, Հայտելպէրկտէ պիր նէհր սահիլինտէ քեաին մէզպուրէնին խանէսինէ կիրմէրիկի թէճըիւպէ իյէմիշ իտի:

Պաղթէթէն պիր առէմին փիքրինտէ շիւպհէ հաւըլ օլտու մու, զպհիրէն զարարըզ պիր թագըմ վագըլար խաթըրա կէլմէեէ պաշլար քիչ պուլար էվլէլճէ էհէմմիեէթսիգատտ իտիլէրէք, նազարը տիգ գաթտան տուր թուլթուլմուշ օլտուգարը հապի, սօնրատան հէք պիր տրաեա կէլտիքլէրինտէ, տէհշէթի պիր սուրէթ քէսպ իտէրլէր:

Շէօյլէքի օ տագըգատա, գոււմար մասասընտա զուհուրա կէլէն իքի իւշ իսթիհզաքեարի պագըշլարը, վէ Րօլանըն՝ մալիւմ օլան մէքթուպու ալտըղընտա իպրագ իյլէտիկի ֆաթիւհանէ թավր ու հարէքէթլէրինի, վէ գոււմար օյնարքէն թուլթտուղու չիրքին մէսլէքի, վէ քէնտինին թէշէքիւրաթընա գարշըլըզ կէօսթէրտիկի թէրպիէսիզճէ մուամէլէեի, վէ վի գօնթ տ'Ասմօլուն տէրհալ մէքթուպու գաբըպ եագտըղըն, խաթըրլատը, վէ սօն հատիսէ՝ նազարընտա բէք էհէմմ կէօրիւնտիւ, Խմտի զարփը տիւրիւպ, ֆէվգէլատէ սօղուգ գանլըլըլա ճէպինտէ հըֆիգ իթտիքտէն սօնրա, խուսուսի պիր մահէլլտէ քէնտինի կէօղէթմէքտէ պուլունան մարքի տը Շամրիեի կէօրմէքսիզին օրատան տիշարը չըգտը:

Բօգամպօլ՝ մէքգոլմուն տիշարը չըգմանտան սօնրա, սաաթընա պագարագ, — Եարը կիճէ տիր. մէմուլին ղայրի պիր վագըա օլմազա, հէր շէյ եօլունտա տըր. էկէր Պագարա՝ գըգարընտաշընըն խանէսինտէն ավտէթ իթմիշ իսէ, շիւպ հէսիգ զէվճինէ պէքլէեօր. Զաննըմմա պէնիմ Բուդիալը օլտէ-ըէճէ հիտտէթմիլգաճ պիր ատէմ տիր քի, գարըննանն իյզա-հաթ իսթէմէքսիզին, անը գաթլու թէլէֆ իտէճէք տիր, տէտի.

Բօգամպօլուն սօտագլարընտա թէպէսսիւմ հատըլթարագ,
— Պու ֆաճիա հէմ չաբուգ, հէմ շէտիտ սուրէթտէ խի-թամ պուլաճագ տըր, պունուկա պէրապէր էն կիճէլ մէ-լօտրամար՝ ղաեթ գըսսա օլմըլար, տէյի տիւշիւնտիւ.

Պատէհու մէքգուլմ շու եօլտա տէվամ իթտի.

— Պիլաքիս, ինթիմալտէն օլտուղու իւզըէ, էկէր գօնթէն հէնուգ խանէսինէ ավտէթ իթմէմիշ իսէ գօնթ՝ Բօլանըն խա-նէսիքէ կիթմէնէ տէ միւգթէտիր տիր. Օհ, օլվագըթիշ բէք ղարիպ օլաճագ տըր. Բէպէգա՝ էմրլէրիմին խիլաֆընտա հա-ըէքէթ իտէր պիր գատըն տէյիլ տիր, պինապէրին օն տա-գըգատան պէրու Բրօվանս սօգաղընը թէրք իթմիշ, օլաճագ տըր. Գօնթ՝ Բօլանը օրատա պուլաճաղընտան, վէրիլէճէք ի-զահաթ բէք թօհաֆ օլաճագ տըր.

Պալ միւտտէթ ղարֆընտա գօնթ Սըթօֆ հայվանլարընըն սիրաթը սաեքնիտէ Բէբինիէր սօգաղընա վազըլ օլտու. Օ-թէլին հավլիսինտէ Պագարանըն արապասը տուրմուշ օլնալ թէրի օլան հայվանլարըն իւզէրինէ էօրթիւլէրի ատըլմըշ օլ-մասընա պագըլըրսա, մէքգուլմէնին հէնուգ ավտէթ իթմիշ օլտուղու անլաշըլմադ տա իտի.

Գօնթ՝ քէնտի ֆայթօնունան էնտիքտէն սօնրա, գօն-թէնին շարապաճըսընա խիթապէն.

— Նէ՞ գատար վագըլթտան պէրի ավտէթ իթտին տէյի սօրտու.

Արապաճըտա, — Գօնթէս շիմտի ավտէթ իթտի, տէյի ճէվապ վէրտի.

Գօնթ եօգարը չըգտը.

Ֆիլվադը Պապեարա օ ագչամը, գրգդարընտաշըյլա է-
նիշթէսինին խանէսինտէ կէչիրիպ, օրատան հէնուգ ավտէթ
իթմիշ, վէ գէվճինին վիսուլի գէմանընտա, քէնտի հալվէթ օ-
տասընտա ուզուն պիր գանաբէտէ եապանմըլ իտի: Մէգպու-
րէ յալըյլա շաբգասընը ազ էվվէլ չըգարմըլ օլուպ, եիւզիւ
կիւլէճ վէ սաքին կէօրիւնիւեօրտու: Հաթթա գէվճինի կէօր-
տիւկիւնտէ, սիմասընտա սաթիմի պիր մէսէրրէթ ալէամէթի
հասըլ օլտուղունտան, մէրգում մէզքիւր սիւքիւնէթի հալտէն
օլտուգճա միւսթէրիհ օլտու, վէ կէնճ գատըն՝ էլինի ուզաթ-
տըղը հալտէ:

— Ագչամար խայր օլտուն, տօսթում, սիզ մունթազամ
գէվճէր իչինտէ պիր ճէվհէրսինիգ քի, թամ եարը կիճէտէ
խանէնիգէ ավտէթ իտիեօրսունուգ, տէտի:

Դօնթ՝ գօնթէսին էլինի թութուպ եանընտա օթուր-
տու: Մէրգումուն լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլկուն իտի իսէ տէ,
կէօզլէրինտէ ասալ հիտտէթ ու դապապ էսէրի միւշահէտէ օ-
լունմաեօրտու: Դօնթէս, ղաեթթ գէքի պիր գատըն օլմագ-
լա պէրապէր, գէվճինի թաղեիգ իտէկէլէն տէհշէթլի իզթի-
րապ ու էնտիշէերի էվվէլպէ էվվէլ տէրք իտէմէտի: Իմտի
քէլամա տէվամէ:

— Տօ՛սթում, պու ագչամ բէք ճիտտի պիր հալտէ կէօ-
րիւնիւեօրսունուգ, գումարտա դարարա՞մը ուղրատընըգ, տէտի՝

Դօնթ ումուղլարընը չէքտի:

Դօնթէս. — (նազիքեանէ պիր սէտա իլէ.) Արթըգ պէնի
սէ՞վմէեօրմուսունուգ:

Դօնթուն կէօզլէրի պիրտէն պիրէ գամաշըպ, տէհշէթլի
պիր նիւմաիշ գարչըսընտա պուլունուրճասընա էլինի ալնընա
կէօթիւրտիւ: Հալպուքի տէրհալ տէրքեար օլան սօղուգ
գանլըլըղընը քէսպ իտէրէք,

— Ազիգէմ Լուիգ, պիր էլիմի գալպինիգ իւզէրինէ վազ
իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իտէ՞րմիսինիգ, տէյի սիւալ իթտի:

Դօնթէս՝ պու սէօզիւն մանէասընը անլաեամատը, ֆագաթ
էվճինին էլինի թութուպ, գալպի իւզէրինէ քէնտիսի վազ

իթտի. Մերգուսնին գալպի սաքին վէ մունթաղամ հալտէ սարպ իթմէքտէ օլուպ, տօտագլարընտաքի թէպէսսիւմտէ պագի, վէ կէօզլէրինին պագըչը միւթատ օլան հալինտէ իտի.

Գօնթէս. - Ազիզիմ Սթանիսլաս, սիգտէ զարիպ պիր հալ վար տըր. պու մէճնունանէ մուամէլէնին սէպէպի նէ՞ տիր.

— Լո՛ւիզ, սիզի իսթիճվապ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իթմէլիսինիզ.

— Մէֆնունէն, միւսթէնթիգ էֆէնտի, սէօյլէեին պագալմ, ճինաեթ մի իչլէտիմ.

— Պիլմէմ.

Գօնթէս. - (զէվճինէ պագարագ.) Սիւպհա՛ն Ալլահ, աւ ճապա ագլընա՞ մը կէլտի.

— Պէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ.

Պիչարէ գատըն՝ էնտիշէ իչինտէ կէօրիւնտիւկիւ սըրաւտա, գօնթ՝

— Հէնուզ ավտէթ իթտինիզ, տէյի՞մի.

— Էվվէթ, շիմտի ավտէթ իթտիմ.

— Գըզգարընտաչընըզըն խանէսինտէն յի կէլիեօրսունուզ.

— Շիւպհէսիզ.

Գօնթ՝ պիր արա միւթէֆէքքիւր գալտըղընտան, Պագգաւա՛ զէվճինին ֆիքրինէ գըսգանճլըգ թօխումու կիրմիշ օլտուղունու անլաեարագ.

— Պահս իտէրիմքի, սիգտէ պիր գըսգանճլըգ էսէրի կէօրիւեօրում, տէտի.

Գօնթ, զէվճէսինին սիւքիւնէթիյլէ թէսկին օլմուշ օլտուղու հալտէ,

— Տօղրու տուր, տէյի պէեան իյլէտի.

— Բէք էյի, վազիֆէնիզի իճրա իտին, զէվճիք հագգընըզ մէվգըի իճրաեթ գօհուն, պէնի իսթիճվապ իտին, ազիզիմ Սթանիսլաս.

— Մ՝ Բօլան տը Գլաեէնին բէշինիզ տիւշմիւշ օլտուղունու պանա սէօյլէմէմի՞մի իտինիզ.

— Էվվէթ, Էվվէլա Պատ շէհրինտէ, վէ սօնրա հայտէլ-

պէքկտէ բէշիմէ տիւտիւկիւնիւ թէքրար իտէրիմ: Պէն պօղուվանեաճադ իքէն, պէնի սուտան չէքիպ չըգարտը, հաւպուքի պէն եիւզմէք պիլիբիմ, քէնտիսի իսէ, կիւեա գուրթարը՝ ճըմ օլմուշ տուր կիպի պիր հագգ գաղանմագ իտտիասընտա կէզմէքտէ տիր:

— Էօյլէ օլտուղունու պէն տէ թէէքիտ իտէրիմ:

Պագգարա: — (սէօղէ տէվամ իտէրէք.) Մ. աը Գլաեէնին սօն տէրէճէ քէնտիսիէ էհէմմիէթ վէրիւր վէ էօեիւնիւր պիր քիմսէ իտուկիւնի պիլիբիմ: Պու ադէմ, պիր գատըն իլէ իւլֆէթ իթօին իթմէսին, կիւեա պէօյլէ պիր իգպալէ նաիւօլմուշ աղլը կիպի էօեիւնմէեէ միւգթէտիր տիր: Իշթէ պէն տէ պուրասընը պիլտիկիմ իչին, քէնտիսիւնի գապուլ իթմէք իսթէմէտիմ: Անճագ քէնտիսիւնէ հէր հալտէ միւթէչէքքիւր օլմագլըղըմ լաղըմ կէլտիկի իչին, սիզտէն պիր միսսատէ իսթէմէք ֆիքրինտէեիմ:

Դօնթ. — (զէվճէքինի սօնուհա գատար տինլէմէեէ գարար վէրմիշ օլմասըլա.) Սէօյլէիինիզ, տէտի:

— Եարըն ագչամ, պաղը տօսթլարընըզ, էզճիւմէ Մ. տ'Ասմօլ պուրատա պուլունաճագ տըրլար: Պու ագչամ թէքիլֆսիզճէ կէլէրէք պիր ֆինճան չայ իշմէսի իչին Մ. ա'Ասմօլու տալէթ իթմէտինիզ մի:

— Էվվէթ:

— Իմտի միւսաատէ իտին քի, Մ. աը Գլաեէի տէ տալէթ իտէեիմ: Քէնտիսիւնէ թէչէքքիւր իտէրիզ, սէքիզ կիւն սօն. ըա գարթընը սիզէ կէօնտէրիթ, սիզ տէ քէնտի գարթընըզ օնա կէօնտէրիթէնիզ, հէր շէյ պիթմիշ օլուր:

— Հէքսի պու գատարմը:

— Էվվէթ, հէքսի պու գատար:

— Ավտէթինիզտէն պէրու անը կէօրմէտինիզ մի:

— Ասլա:

Դօնթ. — (Պագգարանըն սիւքիւնէթի հալինտէն պիր տէրէճէ միւթէմէյին օլարագ.) Իշթէ պու զարիպ, տօղըուսու պուրէն հիչ պիր մանէա վիթէմէեօրում:

Լաքին մէջպուրէ, գաշլարընը չաթարագ վէ գօնթուն էլինի թուլթարագ,

— Բէճա իտէրիմ, ազիզիմ Սթանիսլաս, էֆքեարըմըզը իյ-
զահ իտէլիմ. Սիզ նէճիւ պիւր զաթսընըզ, վէ իշին նէ օլտու-
ղունու անլամագ իւզըն պու տէրէճէ իսրար իթմէթիկիմ,
մահզա սիզի զիեատէսիյլէ սէվաթիկիմտէն նաշի օլտուղունու տա
պիլերսինիզ, իմտի պու տէֆա տա պէն սիզի իսթիճվապ իտէ-
ճէերիմ. ճէվապ վէրմէնիզի իսթէրիմ, տէտի.

Գօնթ, սիւքիւթ իւզըն տուրտու.

Գօնթէս. — Նէ՞րէտէն կէլիեօրսունուզ, նէ՞ իշիթաինիզ
վէ սիզէ նէ՞ սէօլէտիլէր.

— Շաթօ-Մանին մէնսուպ օլտուղու սէրգլրտէն կէլի-
եօրում, Մ. տը Գլաեէի օրատա րասթ կէլտիմ. քէնտիսինէ
պէեէնմիշ պիւր հալտէ կէօրիւնիւեօրտու, հագդլմտա տա զա-
եէթ թէրպիէսիզճէ հարէքէթտէ պուլունտու.

— Պու խուսուսա թէաճճիւպ իթմէերին, զիրա պանա տա
աշգ ու սէվտա մէթթուպու եազմաեա իճթիսար իթմիշ տիր.
(Իլավէթէն.) Տիեէճէքլէրինիզ հէք պու գատա՞ր մը տըր.

— Խա՛յր. Մ. տը Գլաեէնին էթրաֆընտա, քէնտի ահըպ-
պասընտան պազը զէվզէրլէր պուլունուպ, պունլար տա, անըն
կիւեա պիւր թագլմ իգպալլէրէ նաիլ օլմասընտան տօլաէը
էօեիւնմէքտէ, վէ իսթիհզաքեարի սուրէթտէ եիւզիւմէ պագ-
մագ տա իսիլէր.

— Իշթէ շիմտի իշին բէնկի տէերիշիեօր. Մ. տը Գլաեէ-
նին՝ նամուսումու իխլալ իտէր պիւր ատէմիտուկինի պիլիրիմ.
Պէն քէնտի ճէզասընը վիւրմէքլիկի տէրիւհտէ իյլէրիմ. Սօ՞նրա.

— Սօնրա, — տէյի տէվամ իթտի գօնթ՝ հէեէճանընտան
նաշի սէսի տիթրէէրէք, — Մ. տը Գլաեէ օյնարքէն, քէնտի-
սինէ պիւր մէթթուպ կէթիլրիլտի. — Պու մէթթուպուն՝ էսրա-
րի վէ նիգապլը պիւր գատըն թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ
օլտուղունու աշըգտան աշըղտ պէեան իյլէտի. Գօնթէն օլտու-
ղունու պիլտիրաիկի օ գատըն՝ մէկէր քէնտիսինի էվինտէ
պէքլէմէքտէ իմիշ... վէ (հէեէճանըն արթարագ.) գարֆը մա-

սանըն ալթընա աթըպ, մէքթուպու տա, տօթու կէօրիւնէն մարքի տը Շամրիէէ վիրմէքտէ իքէն, վիգօնթ ա'Ասմօլ տէր-հալ մէքթուպու դարըպ եագտը:

— Պու հալ՝ ըէգալէթ տիր. սօ՞նրա:

— Սօնրա հազըրուն կիթտիքլէրինտէն, պէն՝ թապիի պիր հալ իլէ, անճագ իյզահ օլունմագ պիր մէրագտան թահրիք օլունարագ, զարփը եէրտէն ալտըմ: Իշթէ օ զարփ տա պու տուր:

Գօնթէս. — (էլինի ուզաթարագ.) Վէրինիդ:

Պու արա գօնթ՝ քէմալը թէհայիւր իչինտէ իտի:

Պիրտէն պիրէ Պագդարանըն լէհճէսի սօլուպ, ըէփը սէ-տա իթտի, վէ մուզիրը պիր հայվան քէնտիսինի ըօրըմըչա-սընա օթուրմուչ օլտուղու եէրտէն սըչրատը: Պատէհու զա-եագըլ պիր հալ իլէ:

— Լաքին պու դապիլ տէյիլ տիր. պու տիվանէլիք տիր, չըլկընըդ տըր... պու պէնիմ եագըմ տըր... ա'հ, օլտէրէ-ճէ պէնզէթիլմիշ տիր քի, ատէթա ազ լըմա խիֆիթ կէլմէք-տէ տիր... քէնտիմի՝ ույդու էսնասընտա հարէքէթտէ պու-լունանլարտան օլտուղումու զանն իտիեօրում... տէտի, վէ սէօղիւնիւ իքմալ իթմէզտէն էվլէլ, ուզուն գանաբէնին իւ-զէրինէ տէրմանսըզճա սէրիլտի: Լաքին սէտասընտա, թավր ու հարէքէթինտէ օլտէրէճէ սաֆվէթ ու խալիսէթ մէվճուտ իտի քի, Գօնթ տէրհալ դարչըսընտա տիգ չէօքէրէք:

— Օ'հ Լուիգ, հագդընըգտա չիւպհէեէ իճթիսար իթտի-կիմտէն տօլաեը պանա աֆվ իտինիդ, տէտի:

Գօնթէս՝ իքի դօլու իլէ զէվճինէ սարըլարագ, ալնընը պուս իթտիկի սըրատա:

— Քիմ'չիւպհէ իթմէզ, տէյի պէեան իյլէտի:

Գօնթ Արթօֆ պիրտէն պիրէ աեաղա դալգարագ, էն ճէ-սուր քիմսէլէրի պիլէ տիթրէթտիրէճէք պիր վագար իլէ:

— Մա'տում, Մ. տը Գլահէ պիր ալչագ քիմսէ օլուպ, եարըն թէրքի հաեաթ իտէճէք տիր, տէտի:

Պէօյլէճէ, էսկի Թաթարլարըն գանը տամարլարընտա ճէ-

վէլան իտէն վէ հիտտէթ ու զազապը տէրէճէի նիհաեէտէ պուլունան կէնճ Բուսիալը թէհտիտավէր վէ զալիմանէ պիր թավր իլէ աեաղա գալգարադ , քէնտի զէվճէսի հագգընտա շիւպհէ իթմէսինէ սէպէպ օլան Բօլանը թէլէֆ իթմէքլիկի ահա իթտի , վէ գաբուհա տօղրու իլէրլէեհիպ , տօղրուճա մէր-գումուն խանէսինէ կիտէրէք , քէնտիսինտէն հիշ պիր իյզահաթ իսթէմէքսիզին , հէման եիւզիւնէ պիր սիլլէ աշգլէ , օ աճտէ անը տուէլլօեա մէճպուր իթմէք իւզրէ տիշարը չըգմագտա իքէն , գօնթէս :

— Տո'ւրունուզ , վէ պէնի տինլէեինիզ , տէտի :

Մէգպուրէնին պագըչընտա վէ սէսինտէ ամիրճէ պիր հալ օլմասըյլա , գօնթ տուրտու , վէ Պագգարա :

— Պէնի տինլէեին , վէ հագգիլը օլուպ օլմատըղըմը մու-ախխարէն հիւքմ իտին , տէտի :

— Մէօյլէեինիզ , նէ՞ եաբաեըմ :

Գօնթէս . . (զարֆը էլան թէտպիգ իտէրէք .) Տօ'սթում , պու եազը պէնիմքինէ օլտէրէճէ միւքէմմէլէն պէնզէմէքտէ տիր քի , պիր արա ագլընըզ պաշընըզտան կիթմիշ , վէ գալ-պինիզէ տէհէթլի պիր շիւպհէ կիրտիկի հալտէ , խաթըրէլէ-րինիզէ միւրաճաաթլա , պունըարա , պէլքի տէ սօղուգ գանը պիր ատէմիշին ճաիզ օլմաեան պիր ըէնկ վէրմիշսինիզ :

— Գապիլտիր . . . լաքին պու եազըեա նէ՞ մանէա վիրմէլի :

— Իքի չըգգտան պիրի տիր . եա Մ . տը Գլաեէ՝ պէնիմ-լէ կէօրիւշմէքլիկէ մուվաֆֆագըյեթ իսթիհսալ իթմիշ վէ եազըմա թագլիտ իյլէմիշ օլտուղոլունտան տօլաեը էօեիւնմիւշ , վէ իշպու սուի հարէքէթտէ պուլունմուշ օլապիլիը , եա-խօտ թէսատիւֆ տէնիլէն խուսուսուն՝ իյզահը նագապիլ պա-զը զարիպ հալլէրի վար տըր . մէսէլա այրը այրը եէրլէրտէ եա-րատըլմըջ օլան վէ եէկտիկէրինէ ասլա թէսատիւֆ իթմիշ պու-լունմաեան իքի քիշի , պագէն եէկտիկէրինէ ֆէվգէլատէ պէն-գէտիքլէրի կիպի , իքի գատընըն եազըլարը տա պիրիպիրինէ պէնզէեէպիլիը :

— Լաքին պու իհթիմալտէն տէյիլ տիր :

— Տօսթում, տիւնեատա իհթիմալին խարիճինտէ պիր շէյ
հօգ տուր :

— Լաքին օ պագըչար . . . օ կիւլիւմէմէլէր . . .

— Պունլարա էվվէլէ տիգգաթ իթտինիօ մի :

— Խայր :

— Օ հալտէ կէօզիւնիւզէ կէօրիւնմիւշ օլապիլիր : Հէր նէ
իսէ, խիւլաթաթէն էֆքերարմը պէեան իտէեիմ : Եա Մ . աը
Գլաեէ ալչագ պիր քիմնէ տիր, վէ օ հալտէ ալչագ լըղընըն
իսպաթլարընը էլտէ իտիտիքտէն սօնրա, ալէնէն լէէէտիպ
գըլընմալը տըր :

— Հադգընըզ վար տըր :

— Եախօտ, պու պիր թէսատիւֆ խիեանէթի տիր : Օ հալ-
տէ տօսթում փիւզիւմէ պագըն, վէ միւլահագա իտին քի, սա-
եէնիգտէ տէրէճէնիզէ չըգարըլմըշ վէ իսմինիզի գապուլէ ճէ-
սարէթ իթմիշ պուլունան պիր գատըն՝ սիգտէն կէօրմիւշ օլ-
տուղու զուլթֆու ինսանիեթէ մուգապիլ պու հօլտա պիր
ադգըլգտա պուլունապիլիօ մի :

Գօնթէս, պատէհու մահճուպճա պաշընը էյտիկինտէն,
կէնճ Բուսիալը՝ քէնտիսինի տէրաղուշ իթտիկի հալտէ :

— Մա'տամ, պէնի թայեիպէ ճէսարէթ իթմիշ օլան պիւ-
թիւն ալէմին՝ սիզին նէ՝ տէեէրտէ օլտուղունուղու պիւմէսի-
նի իսթէրիմ, տէտի :

Ջէվճ իլէ գէվճէ արասընտա պիր միւտաթ սիւքիւթ
հապըլ օլուլզ, նիհաեթէ գօնթէս :

— Տօսթում, պունտան էվվէլ օլտուղու կիպի, եինէ պազը
թէշէպպիւտաթտա պուլունմագըլըլմա մի սաատէ իտէ՞րմիսի-
նիզ, տէտի :

— Էվվէթ, իսթէտիկինիզի եաբըն :

— Եաբըն ագչամ, Մ . աը Գլաեէեի չայ իշմէքիկէ տա-
վէթ իտէճէեիմ : Գէնտիսինի կէօրիւր, վէ իսթէտիկինիզ սու-
րէթտէ տիգգաթ իտէրսինիզ : Եաեէտ հիւրմէթ ու ըիաեէթ-
ճէ հուտուտու թէճավուկա ճէսարէթ իտէճէք օլուր իսէ, իս-
թէտիկինիզի եաբմաեա սէրպէսթ օլուրսունուզ :

— Բէք էյի:

Մուսխարէն Պազգարա էլինէ պիր դալէմ ալարագ, շու թէզքիրէեի եագտը:

«Մօնսիէօ,

«Սիգէ օլան պօրճուսն ապա սնուլթմատըմ. նէգար պէ-վահիլի խախրըմտա տըր, Իմտի եարընքի բազար ագչամը, պաղը ահըպպա չայ իչմէք իւզրէ խանէմիզի թէշրիֆ իտէ-ճէքլէրինտէն, սիզին տախի պունլար իլէ պուլունմանըզը ար-զու, վէ պու միւնասիպէթլէ թէշէքքիւրաթըմը թագտիմ ի-տէճէկիմի պէտան իյլէրիմ:

«Ճարիեէնիզ

«ԳՕՆԹԵՍ ԱՐՁՈՅ»

Գօնթէս իչպու թէզքիրէեի տիւրիւպ, հալվէթ օտասըն-տաքի մասանըն իւզէրինտէ պրագտը, վէ,

— Եարըն սպպահ խըզմէթքեարըմ կէօթիւրիւր, տէտի:
Զէվճ ու զէվճէ հալվէթ օտասընտան չըգտըլար:

.....

Հէման այնի վագըթտա, պիր գաբու աչըլարագ, Բօգամ-պօլուն բուհը մէլանէթմէնուսու, վէ Մ. տիւզ տը Շաթօ-Մախնին եէնի օտա խըզմէթճիսի Զամբա իչէրի կիրտի Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, մէրգում, Օթէլ Աըթօֆտա օլանը կէշէնի անլամաեա մէմուր օլմուշ իտի:

Աէրգում, գօնթէս, թաքաֆընտան մէզքիւր թէզքիրէ-նին պրագըլիշ օլտուղու մապպեա իլէրլէտի, վէ մէզճըիւ հէնուզ թագէ օլմասըյլա թէզքիրէնին միւնտէրիճաթընը օ-գուտու, վէ պիր սուրէթինի եագտըգտան սօնրա, թէքրար զարֆը տէրունինէ վագ, վէ մասա իւթիւնտէ թէրը իտիլմիշ օլան արմալը միհր իլէ տէ մէօհիւրլէտի Պատէհու աեագ-լարըն ուճունա պասարագ, հալվէթ օտասընտա հիչ պիր ալթիւթիւթ հասըլ իթմէքսիզին նապէտիտ օլտու:

.....

Զամբա՝ տողրուճա Սիւրէզն սօգաղընա ազիմէթլէ, Բօգամ-
պօլու խանէսինտէ պուլտու, վէ թէզքիրէնին սուրէթինի
վերտիկինտէ, մէրգսւմ, լէկէր պու քեաղըտ բարչասընը պա-
նա կէթիրմիշ օլմասա իտին, պէլքի մահվ օլաճագ իտիք» տիւ-
եէրէք, Զամբանըն վագը օլան խըզմէթինէ թէչէքքիւր, վէ
իրթէսի սապահ իճապընա պագմագ իւզրէ, մէրգուճու եօլա
գօյտու:

Պունուն կիթմէսինտէն սօնրա մարքի՝ էլպիսէսինի տէեիշ-
տիրիպ, արապա իլէ սախթէ գօնթէս Արթօֆուն խանէսինէ
կիթտի: Մէզպուրէ, ալէսսէվիեէ քեաղըտ աչմագլա վագթը-
նը կէչիրտիկինտէն, եարը կիճէեի իքի սաաթ կէչմէտիքճէ
եաթմագ իտի: Իմտի Բօգամպօլուն մուվասըլէթի էսնասըն-
տա եաթաղընա եաթմագ իւզրէ պուլունմագտա իտի:

Սախթէ գօնթէս, Բօգամպօլուն պաղթէթէն իչէրի կիր-
տիկինի կէօրմէսի իւզէրինէ,

— Աճա՛յիպ, պու սաաթտա սիզին պուրատա նէ՞ իչինիզ
վար տըր, տէյի սիւալ իթտի:

— Ազիզէմ, էլինէ պիր գալէմ ալ:

— Նէ՞ եաբմագ իչին:

— Օն սաթըրտան իպարէթ պիր մէքթուպ եագմագ ի-
չին: (Իւավէթէն:) Պու մէքթուպ, սէնին թարաֆընտան Բօ-
լանա եազըլմըշ օլան վէ Պագգարա թարաֆընտան քէնտի
օտա խըզմէթիսինէ եագտըրըլմըշ օլտուղու զանն իտիլէն
մէքթուպարըն եագըսընտան օլմալը տըր:

Բէպէգա: — Բէք էյի, տիեէրէք, կիւզէլպիր մասա գար-
շըսընտա օթուրտու, վէ Բօգամպօլ՝ եագըլաճագ սէօզլէրի
պէեան իյլէտի:

55

Իրթէսի սապահ Մ. Բօլան տը Գլահէ բէյֆլի պիր սու-
րէթտէ եաթագտան գալգորդընտա, Օգթավը, եաթաղընըն
պաշընտա պուլտու քի, աղղընտա բիւրօ սիկարասը օլարագ
ղաղէթա օգուլմագտա իտի:

Պունլար, արալարընտտ կէօրիւլմէքտէլէր իբէն, գարու
չալընըպ, Բօլանըն եէնի խըղմէթճիսի, պիր մէքթուպ կէթիր-
տի: Բօլան մէքթուպու աչարագ, աթիտէքի ճիւմէլէրի օ-
գուտու:

«Ազիզիմ Բօլան,

«Սապահըն սաաթ իւչիւ տիւր. ճէլատըմ վէ էթրա-
ֆըմտա պուլունանլարըն ճիւմէսի ուեուեօրլար: Պէն տէ
պունտան իսթիֆատէ իլէ, աթիտէքի սաթըրլարը սիգէ եադ-
մաեա մուվաֆֆագ օլապիլտիմ:

«Ա՛հ ազիզ տօսթում, պիր պօրաեա թութուլմագ իհթիւ
մալինէ թապի պուլունուեօրուլ, վէ զալիմ ֆէլէք սաատէթ
ու իգպալիմիզի գըսգանըեօր:»

Բօլան՝ քէնտի քէնտիսէ, — Աճապա նէ՞ վար տըր, տէ-
տի, վէ օգուլմասընա տէվամ իյլէտի:

«Տիւնքի կիւն էմրի պասիիէթէ գարշը պիր հարէքէթտէ
պուլունտում: Գամէրիէրամա եազտըրմաեա ճէսարէթ իտէ-
մէեէրէք, քէնտի էլիմ իլէ սիգէ մէքթուպ եազտըմ: Պուն-
տա բէք պիւեիւք խէթա իթմիլ օլտում: Մէքթուպուլմու
եազմըլ օլտուղունուղու պանա սէյլէտինիզ, լաքին զարֆը-
նը եազմաեա իհմալ իթմիլսինիզ:

«Մէզքիւր զարֆ՝ դօնթուն էլինէ կէչմէքլէ, եազըեւ թանըմըչ օլտուղունտան, ալթիւսթ վէ հիտտէթլի պիր հալտէ պուրաեա կէլտի. Սիգտէն հէնուզ աւրըլմըչ իտիմ... Ա՛հ, պէնի թէլէֆ իտէճէք զանն իթտիմ:

«Անճադ. ճէսարէթիմի զայպ իթմէեերէք, եալան սէօլէտիմ, ինքեար կէլտիմ, վէ եազըլարը պիրիպիրինէ պէնզէեէն իքի գատըն թարաֆընտան եազըլմըչ օլտուղունու իտտիա իթտիմ:

«Նիհաեթ պանա ինանտը, ֆադաթ էլան ֆիքրիտէ չիւպհէ էսերի գալմըչ օլտուղունտան, եարըն ագչամ խանէմէ կէլէրէք, պիր ֆինճան չայ իչմէքլիկէ սիզի տավէթ իթմէք իւզրէ, թարաֆընըզա մէքթուպ եազմագլըղմը թալէպ իյլէտի. Սիզի կէօզէթէճէք, գօլլաեաճադ տըր:

«Իմտի տօսթում, պու սըրաւա, պէնի աւա կէօրմէմիչսինիզ տիր կիպի հարէքէթտէ պուլունմանըզ լազըմ տըր. Պէնտէ, քէզալիք զաեթ սաֆտէրունանէ վէ պարիտանէ մուամէլէտէ պուլունաճաղմը վատ իտէրիմ. էկէր սիզ տէ պէնիմ կիպի սօղուգ դան իլէ տավրանըրսանըզ, թէհլիքէեի սավուչտուրոլըզ:

«Ալլահա ըսմարլատըգ տօսթում, եարըն կէօրիւչիւրիւզ, եախօտ կէօրիւչէմէեիզ, զիրա եարըն սիզին իչին պիր էճնէպի օլաճաղմ, լաքին եալընըզ գալմագ կիպի իւք ֆըրսաթ զուհուը իթտիկինտէ...

«Ալլահա ըսմարլատըգ, սիզի սէվէրիմ:

Իչպու մէքթուպ, իմգալանմասընա իհթիեաճ օլմատըղնտան, իմգասըզ իտի. Բօլան, միւթատը վէճհլէ մէքթուպը մէզքիւրու Օգթավա վէրտի, վէ օ տա,

— Նամուսում հագդը իչին սէօլէրիմ քի, պու ագչամ դօնթ Ուրթօֆուն խանէսինէ տավէթլի օլմագ իւզրէ, պէնիմ իքլանտա գըսրաղմը մէմնունէն վէրիր իտիմ, չիւնքի սէնին օրտաւա նէ՞ Եօլտա տավրանաճաղընը անլամաեա ֆէվզէլատէ արգուքէչիմ, տէտի:

Ֆարու թէքըար չալընըպ, խըզմէթքեար իքինճի պիր մէք:

Թուպ տահա կէթիրտի: Պու մէքթուպ՝ գօնթ Արթօֆուն ար-
մալը միհրիլէ մէօհիւրլէնմիշ օլուպ, Պագգարանըն իմգասըյ-
լա տա իմզա իտիլմիշ իտի:

Օգթավ, իքինճի տէֆա օլարագ,

— Գօնթու թանըմատըղըմա բէք զիեատէ թէէսսիւֆ ի-
տիեօրում, եօգսա հագգըգէթէն կէօրմէք իսթէր իտիմ,
տէյի պէեան իյլէտի:

Ագյամ սաաթ տօգուզ գարարարընտա Մ. վիգօնթ տ'Աս-
մօլ իլէ գայնը մարքի տը Շամրի՝ օթէլ Արթօֆա կիթմէք իւզ-
րէ Վէրնէյլ սօգաղընտաքի օթէլտէն հարէքէթ իթտիլէր:
Եօլտա Ֆապիէն՝

— Աղիզիմ, էկէր գէվալը գօնթուն շիւպհէլէրինի թահ-
րիք իտէրիմ տէյի վէսվէսէ իթմէսէ իտիմ, սէվկիւլիւ Պան-
շըմըն նամիգաճըղընը պէհանէ իտէրէք, տավէթինէ իրճապէթ
իթմէզ իտիմ, տէտի:

Բօգամպօլ. — (սաֆտէրունանէ.) Նի՞ չին:

— Զիւնքի պէնճէ, շու տագըգատա գօնթուն խանէսինէ
կիթմէք վէ պէնիմ նագարըմտա նամուստուզ պիր միւրաի օ-
լան օ գարընըն էլինի էօրմէք տօղրուսու ատէթա պիր իշքէն
ճէ տիր:

— Աղիզիմ, պու նօգթաի նագար իլէ քիմսէ իլէ կէօրիւշ-
մէք գասպիլ օլամագ:

— Լաքին օ գատընըն նէտամէթինէ նէ՝ տէրէճէ ինան-
մագտա օլտուղումու, քէնտիսինէ պիւեիւք պիր ֆագիլէթ սա-
հիպէսի կիպի ըիաեթ իթտիկիմի, վէլհասըլ ատի պիր քէօ-
միւր բարչասընտան չըգան էլմաս կիպի չամուր վէ պաթագ-
լըգ իչինտէն չըգարըլմըշ պիր ճէվհէր մագամընտա հագգըն-
տա մուամէլէ իթտիկիմի պիլմէզսին: Շալպու բի օն տագըգա-
տան քէնտիսիլէ եիւզ պէ եիւզ պուլունարագ, ճէնապը Հագգ-
թարաֆընտան նէտամէթ ըլըղըլա բարլամըշ կիպի կէօրիւ-
նէն եիւզինէ պագաճաղըմ, վէ քէնտի քէնտիմէ, «Պու գարը՝
եալանճը տըր» տիմէեէ մէճպուր օլաճաղըմ:

— Սահիհ տիր քի գօնթ Արթօֆ՝ հէր ճիհէթլէ միւքէմ

մէլ պիր ատէմ օլուպ, պիր դատըն էօլլէ պիր քիմսէեէ սէն. տէ գըլմամադ իչին մէննուն օլմալը տըր:

— Վէ տէ Բօլան կիպի պիր պուտալաեը օնա թէրճիհ իթմէլի տիր:

Արապա՝ օթէլ Արթօֆուն հավլիսինէ կէտիկինտէ տուրտու, վէ գօնթուն իւնիֆօրմալը սիր խըզմէթքեարը գաբուեու աշտըղընտա, իքի կէնճլէր նէրտիվէնտէն չըզըպ, պիրինճի գաթտաքի սալօնա կիրտիլէր:

Մէզքիւր սալօն վասի վէ գօեու բէնկլի բէրտէլէր վէ էօրթիւլէր իլէ տօնատըմըլ օլտուղու կիպի, չըմինէ իւզէրինէ գօնուլմուլ օլան կլօպլու իքի պիւեիւք լամպա իլէ բիանօնուն մուլարը տա, զանն իտէրսին քի կէօզէ կէօրիւնմէեէն Զամբանըն թէէսսիրիլէ բէք տէ ըշըգլը սուրէթտէ եանմամադտա իտիլէր:

Շէօլլէքի Ֆապիէն իլէ Բօլան իչէրի կիրտիքլէրինտէ, սախթէ գօնթէս Արթօֆ իլէ հագըզի գօնթէս Արթօֆուն արասընտա ճիւզիեաթ գապիլինտէն օլան ֆէրգլէրի թէշխիս իտէմէզ իտիլէր:

Վիգօնթ իլէ Բօգամպօլուն կիրտիքլէրի էսնատէ, եէտի սէքիզ քիչի, գօնթէսին սուֆրասը էթրաֆընտա թօբլանմըլ օլուպ, Պագգարա էլինտէքի սիւզէնի իչի պրագարագ, Օտէսա ճիւզարընտա Բուսիա էօմրինին պազը խուսուսի ահվալինի տիւզ տը Շաթօ-Մաի իլէ տիկէր քիմսէլէրէ նագլիթմէքտէ իտի:

Գօնթ տախի պիր դանաբէ իւզէրինտէ օթուրմուլ օլուպ, միւսաֆիրլէրինտէն պիրի իլէ եավաշ սէսլէ կէօրիւլմէքտէ իքէն, վիգօնթ տ'Ասօլ իլէ մարքի տը Շամրի իսիմլէրինի սալօնուն էչիկի իւզէրինտէ իչիթտիկինտէ, տէրհալ աեաղա գալգըպ, իսթիգպալէ միւսարաաթ իթտի: Մէրգուլմ, Ֆապիէնէ խիթապէն,

— Ազիզիմ վիգօնթ, չաբուգ կէլինիզ, գօնթէս սիզի կէօրմէքլիկի ֆէվգէլատէ արղու իտիեօր, հաթթա իքի տէֆա պահսընըզը իթտի, տէտի:

Ֆապիէն . - Օ քէնտի նէզաքէթի տիր, տիեէրէք, մէզպու-
րէնին էլինի էօրտիւ :

Պագգարա . - Ազիզիմ վիգօնթ, ղալիպա չրգան եազտան
պէրու բէք չօգ շէյլէր եաբտընը :

— Էվլէնտիմ, վէ միւսաատէնիզլէ տէ գալնրմ Մ . մարքի
տը Շամրիեի սիզէ թագտիմ իտէրիմ :

Րօգամպօլ՝ ալէսսէվիեէ սօղուգ գանլը օլմաորնա ըաղմէն,
պու սըրատա ճիւզիճէ տիթրէտի, վէ եիւզիւնիւ Պագգարա-
եա ըասթ կէթիրմէքտէն սագընտը : Պէրէքեաթ վէրսին քի
եիւզիւ գարարթըլը պիր ճիհէթտէ պուլունտուղու կիպի,
սէսինէ վարանա գատար տա թէպտիլ իթմիշ իտի :

Պագգարա՝ մէրգուժա էհէմմիեէթսիգ սուրէթտէ պագա-
րագ սէլամլատը, վէ օլէսնատէ գաբունուն էշիկինտէ պիր
ատէմ կէօրիւնմէքլէ, մէրգուժէ պաշընը օլթարաֆա շէվիրտի :

Խըզմէթքեար՝ կէլէն միւսաֆիրին իսմինի ալէնէն պէեան
իթտիկինտէ, Ֆապիէն պաշտան աեաղա գատար սարսըլտը :
Կէլէն չախս՝ Մ . Րօլան տը Գլաեէ իտի :

Րօլան՝ ֆիթուրսուզճա իլէրլէեիպ գօնթէսի սէլամլատը,
լաքին էվվէլճէ գօնթ Արիօֆ քէնտիսինի գարշըլաեարագ,

— Սէլամ, պուլեօլթտաքի խասմիմ . մուվասըլէթինիզէ
մէմնուն օլտուժ, տէտի :

Րօլան՝ կէօզլէրինի գօնթա աթֆ իտիկինտէ, իշպու Րու-
սիալընըն պագըշընտաքի սօղուգ հալի միւշահէտէ իյլէտի,
վէ ճէսուր օլմագլա պէրապէր պիր արա գօրգու հիսս իթտի .
անճագ հէր նէ օլուրսա օլսուն, սապահլաեըն ալմըշ օլտուղու
մէքթուպուն թալիմաթընա մուվաֆըգ հարէքէթ իթմէկի
թասմիմ իլէ, գօնթէսի սէլամլատը, վէ պիր ազ ուզագտա
տուրտու :

Ֆապիէն . - (քէնտի քէնտիեէ .) Նէ՝ քիւսթախ գատըն :

Րօգամպօլ . - (Ֆապիէնին գուլաղընտան .) Գօրգարըմքի
Րօլան պիր ճէհալէթտէ պուլունմասըն :

Սաաթ օն ըատտէլէրինտէ չայ իշիլտի, վէ ումուժի ահ-
վալտէն պահս օլունտու :

Րօլան . . (խէֆիէն գօնթէսէ պագարագ , քէնտի քէնտի .) Պու ֆէվգ էլատէ շէյ տիր . քէնտինի պու գատար կիւզէլ կէօրմէմիշ իտիմ . պու կիւն , տիւնտէն զիեատէ կէնճ , կիւզէլ վէ տիւպէր կէօրիւնիւեօր . Հէբ պու հաղըրլըգ պէնիմ իշին տիր , տէտի .

Պատէհու ոէյեահաթլար իւզէրինէ միւքեալէմէ աշըրպ , գօնթէս քէյֆլի պիր թարգ իլէ , Հայտէլպէրկտէքի իգամէթինտէն , Նէգար Նէհրինտէ տիւշար օլտուղու գաղատան , վէ Րօլանըն՝ քէնտիսինի գուրթարմագ իւզըն Նէհրէ աթըլաբագ , իպրաղ իթտիկի շէճաաթտան պահա իթտի .

Իյպու հիքեաեէ էսնասընտա Րօլան պիր աղ գըգարտը վէ ալթիւսթ օլտու . Անճագ գօնթ՝ մէրգ ուման գօնթէսէ մէքթուպ եաղարագ , աշգ ու սէվտասընտան պահա իթմիշ օլտուղունու պիլտիկէնտէն , ալթիւսթ լիւկիւնիւ պու խուսուսա համլ իթտի . Տիկէր թարագտան Րօլան՝ գօնթէսին Նէգտինտէ իհթիեաթը էլտէն պրագմաեըպ , հաթթա իքի սաաթ գատար վիսթ մասասը էօնիւնտէ սապր իլէ օթուրտու .

Եարը կիճէտէ , Փապիէն կիթմէեէ հաղըրլանտը . անճագ էվվէլճէ Րօլանա մահրէսանէ սուրէթտէ , — Տօթլուգ խաթըր իշին սէն տէ պիրլիքտէ կէլ , տէմիշ օլմասըլլա , Րօլան տալի պիլա իթիրագ աեաղա գալգտը . Զաթէն իքի Նէֆէթ ինկիլիգ գապիթտէն մատտա պիլթիւն տալթիլիէր կիթմիշ օլուպ , Րօգամպօլ իլէ Րօլան վէ Փապիէն մուֆարագաթ իտէրլէրքէն , գօնթ , Փապիէնին էլինի սըգտըղը՝ վէ միհպաֆիլըքէրինէ եօլ կէօսթէրմէք իզըրէ էլինն լամպաեը թուլթտուղու սըրատա , Րօլան տա , գօնթէսին էլտիվէնլի էլինի պուս իտէրքէն , եալաշճա ,

— Կէօրլաեօրսունուղ ա՛յ մատաւ , սիզէ սաաղըպանէ իթաաթ իթտիմ , տէտի վէ սէլամընըվէրտիքտէն սօնրա կիթտի .

Գօնթէս՝ Րօլանըն սօն սէօղլէրինտէն տօլաեը թէաճճիւպանէ գալըպ , մանէաորնր խալի տիւշիւնտիւքտէն սօնըպ , քէնտի սինի Հայտէլպէրկտէ գալու լիտէմէտիկինինտէ պէպլէրինի կիւեա անլամըշ օլտուղունու պիլտիլմէք իսթէտիկինէ աթֆ իլլէտի .

Գօնթ վէ գօնթէս եալընըզ գալտըզլարընտա, գօնթէս՝
զէվճիւնէ՝

— Էյ տօսթուժ շիմտի նէ՞ էֆքեարտասընըզ, տէյի
սօրտու՝

— Պէնճէ Բօլանա իֆթիրա իտիմիշ տիր։ Եկէր օ տէլի-
գանլը սիղէ աշըզ տախի օլմուշ օլսա, պանա բէք քիւսթախ
կէօրիւնմէեօր, վէ պէն իսէ, եաղըլարըն միւշապէհէթիւնտէն
ատէթա մէճնուէն վէ կիւլիւնէճէք պիր հալէ կէլմիշ օլտու-
ղուժու շիմտի տնլաեօրում։

Գօնթէս. - (կիւլէրէք.) Տիմէք արթըզ գրսգանճ տէյիլսին։

— Օհ խայր վէ սիզ պանա պու սուրէթլէ աֆվ իթտի-
կինիզ իչին, գատընլարըն է'ն նէճիպիսինիզ։

Պատէհու գօնթ՝ քէմալը հիւրմէթլէ Պագգարանըն էլինի
պուս իլէ օտասընա չէքիլտի։

Իրթէսի կիւն էյլէ ըատտէլէրինտէ, գօնթ Արթօֆ, պիր
աթա բաքիպէն, վէ բէֆադաթընտա տա աթլը պիր խըզմէթ-
քեարը օլարազ, օրմանա տօղրու թէնէզզիւհէ չըգտը, Պիր
արա հէրարէթ հիսս իթմէքլէ, օրմանըն պիր լօգանթասը
էօնիւնտէ աթտան էնիպ, հայվանը խըզմէթքեարընա թէսլիմ
իլէ, քէնտիօի պիր չարտազ ալթընտա օթուրտու, վէ տօն-
տուրմա կէթիրթտի, ֆէնտիսի կիպի տիկէր իքի կէնճլէր տէ
եանընտաքի չարտազ ալթընտա օթուրմուշ օլուպ, կէօրիւ-
շիւեօրլար իտի։ Պուշլար տախի աթ իլէ օրաեա կէլմիշ օլտուգ-
լարը հալտէ, հայվանլարընը պիր խըզմէթքեարա թէսլիմիտէ-
րէք, օրմանըն գաբուսուէնտա պէքլէթտիրիեօրլար իտի։ Եկէր
գօնթ Արթօֆ, մէզքիւր իքի քիշիտէն պիրինին սէսինի թանը-
մամըշ օլսա իտի, շիւպհէսիզ միւքեալէմէլէրինի տինլէմէեճէք
իտի, զիրա օ տէլիգանլըլարը կէօրէմէեիպ, ահազ սէսլէրինի
իշիթմէքտէ իտի։ Մէզքիւր սէս իքի կիւն էվվէլ Մ. տը Շաթօ-
Մաինին մէնսուպ օլտուղու գլիւպտէ իշիթմիշ իտուկի կէնճ
Ոգլթավըն սէսի իտի։ Իմտի գօնթ իսթէմէեճէրէք պուշլարը
ալիւլէտի։

Ոգլթավ. - Նամուսում հագգգը իչին սէյլէրիմքի, գօնթ

Արթօֆուն տիւն ագչամքի սուարէսինտէ հազըր պուլունմագ-
լըղը ֆէվգէլատէ արգու իտէր իտիմ, տէտիկինտէ, գօնթուն
մէճհուլու օլան մուսահիպի տէ,

— Սահիհ տիր քի, Բօլան պու սըրատա բէք կիւզէլտավ-
րանմըշ տըր, տէյի մուգապէլէ իյլէտի:

Գօնթ սարսըլտը. աճապա նիշին Բօլան իլէ քէնտի հագ-
գընտա կէօրիւշիւեօրլար իտի:

Օգթավ. (տէվամէն.) Պու սապահ քէնտինի կէօրտիւմ.
իհթիւեաթը հիշ էլտէն պրագմամըշ:

— Վաղիֆէսինի իճրա իթմիշ:

— Գօնթէս տէ հիշ պիր շէյ պէլլի իթմէմիշ:

Սօն սէօղլէրտէն գօնթ օլ տէրէճէ միւթէէսսիր օլտու
քի, էլինտէքի գատէհի գըրաճագ իքէն, անինտէ քէնտիսի
թօբլաեարագ տինլէմէսինէ տէվամ իյլէտի:

Օգթավ. - Խիւտա ալիմ, էօյլէ գատընլար վար քի, Եիւզ-
լէրինտէն պիր շէյ պէլլի իթմէլէր:

Բէֆիդի. - Էվվէթ, Ղաեէթ թէմքինլի պուլունուրլար:

— Բօլանըն սէօղիւնէ պագըլըրսա, գօնթէս քէնտիսինի
իլք տէֆա կէօրիւեօր կիպի տավրանմըշ, վէ անճագ պիր գաշ
սէօղ խիթապ իթմիշ:

— Տօ'սթուլ, Բօլանըն պու պապտէ էօեիւնմէքտէ օլմա-
տըզընա էմի'ն միսին:

— Հայ հայ:

— Սէն գօնթէսին խանէսինէ կիթտի'ն մի:

— Խայր, լաքին Օբէրա թէաթրօսունտա քէնտինի կէօր-
տիւմ:

— Պիւրլիքտէ' մի:

— Էվվէթ, պիրլիքտէ:

— Եիւզիւ նիգապսըզ մը իտի:

— Խայր, ֆագաթ լօգանթատա նիգապսընը չըդարտը:

Գօնթ սօն սէօղլէրի իշիթտիկինտէ, գուլագ թօղլարը
սօղուգ պիր թէր իլէ ըսլանտը:

Օգթավ, չու եօլտա տէվա' իյլէտի. — Պունտան պաշգա

պէն Բօլանըն մահրէմի էսրարըեմ : Ալտըղը մէքթուպլարը
սլանա կէօսթէրի : Գօնթէսին քէնտիսինի Բասիտէ գապուլ
իթտիկինէ՝ վաղըատան իքի սաաթ սօնրա, վէ հէր քէստէն
էվվէլ խապէրտար օլտում : Նիհաեթէթ ազիզիմ, տիւն սապահ
Բօլանըն խանէսինտէ իտիմ : Քէնտիսի հէնուզ ուեմնմագտա
իքէն, պիր մէքթուպ կէթիրտիւէր :

— Գօնթէստէօն մի :

— Թապիի : պու մէքթուպտա գօնթէս, իքինճի պիր
մէքթուպ ալաճաղընը, վէ պուճուճ տալէթնամէ օլտուզոճուճ
սիլտիրմիշ իտի :

Գօնթ՝ սօն սէօզլէրի իշիթտիկինտէ, հէման պաերլմագ
տէրէճէսինէ կէլտի, վէ Օգթավ շէօյլէ տէվամ իլլէտի :

— Շու գատար քի ազ սօնրա վիրուտ իտէն իքինճի մէք-
թուպ՝ գօնթէսին եաղըսը օլուպ, պիրինճիսի՝ Պագգարանըն
իհթիեաթէն գուլլանտըղը գամարիէրաւընա եաղտըրլըշ իտի :

— Լաքին Բօլանըն պու հալի՝ քէնտի մէվթինէ սէպէպ օ-
լաճագ տըր :

— Պէնիմտէ էֆքեարըմ օ մէրքէզտէ տիր :

— Պէն գօնթ Արթօֆու կէօրմէմիշիմ տիր, ֆագաթ տէհ-
շէթի վէ հէր տիւրլիւ սիլահ գուլլանմագտա մահիր օլտու
զուճու իշիթմիշիմ տիր :

— Պագգարա իլէ էվլէնէն քիմնէնին պու խասսէլէրի օլ-
մագ գարուրի տիր :

Օգթավ՝ հէնուզ իֆատէսինի պիթիրմէմիշ իքէն, արգա-
տան վահշիանէ պիր ֆիղան իշիտիտի, վէ Օգթավ աեաղա
գալգմագտա իքէն, գօնթ՝ չարտաղըն էշիկինտէ զահիր օլտու :

Գօնթ՝ նաշ կիպի լէհճէսի սօլմուշ վէ տօտագլարը աղար-
մըշ օլուպ, կէօզլէրի հատտէն գիեատէ բարլամագտա իտի : Մէր-
գուճ՝ կիրիֆթարը տէհշէթ օլան Օգթավա տօղրու պիր ատըմ
ալարագ, իքի էլինի ումուզլարը իւզէրինէ տաեաթըպ, շիտ-
աեթլէ տիզ չէօքտիւրտիւ : Պատէհու պօղուգ պիր սէտա իլէ :

— Մօնսիէօ, պէնի թանըմալըսընը : պիր սաաթտան պէ-
րու նամուսուճու բաիմալ իթմէքտէ օլտուզոճուճ գօրթ Ար :

Թօֆ պէն իմ. Ասլա սիրահա միւրաճաթ իթմէքսիզին, եալը-
նըգ թապիի գու՝վվէթիմ. իլէ սիզի թէլէֆ իտէպիլիրիմ, լվ-
վէթ, սիզի մադ թուլէն եէրէ սէրէպիլիր իտիմ, Փադաթ պէլ-
քի սիզի սէվէն պիր վալիտէնիզ օլտուղունու տիւշինաիւ կիւմ-
տէն, վէ ուզուն միւտտէթ եաշամանըզը արզու իթտիկիմտէն,
պիր շարթ իլէ սիզէ աֆվ իտէրիմ, տէտի.

Դօնթ պու սըրատա օլգատար միւտհիշ վէ ազամէթլի
իտիքի, իքի կէնճէր գօրգմանա պաշաւտըլար, հաթթա Օգ-
թավ՝ սօն պահար եաբրաղը կիպի տիթրէեէրէք, էօզիւր տի-
լէմէք իւզրէ պիր գաշ քէլիմէ իրատ իտէպիլտի.

Դօնթ, մէրգուսու աեաղա գալտըրարագ,

— Մօ՛նսիէօ, խանէնիզէ ավտէթ իտիպ, եիրմի տէօրթ
սաաթ տիշարը չըգմաեաճաղընըզա, վէ Մ. Բօլան տը Գլաեէ-
եի կէօրմէեէճէկինիզէ եէմին իթմէլիսինիզ, տէտի.

— Եէմին իտէրիմ, մօնսիէօ.

— Էկէր եէմինինիզտէ գուսուր իտէրսէնիզ, սիզի թէլէֆ
իթմէկէ մէճպուր օլուրում. եօգսա պէնիմ գաստըմ՝ սիզին
հաեաթընըզա տէյիլ, անըն հաեաթընա տըր.

Պապէհու մէրգուս, եըլտըրըմ. կիպի տիշարը չըգարքէն,
Օգթավըն տօսթու.

— Բօլանըն իշի պիթմիշ տիր, տէտի.

ՏԷՕՐՏԻՆՃԻԻ ԳԸՍՄԸՆ ԽԻԹԱՄԸ

